

ПАМ'ЯТКИ
УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ

Серія актових документів і грамот

01274
84
12

**ЛОХВИЦЬКА
РАТУШНА КНИГА
ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ
XVII ст.**

(Збірник актових документів)

*Підготували до видання
О. М. МАШТАБЕЙ, В. Г. САМІЙЛЕНКО,
Б. А. ШАРПИЛО*

34 30352

КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Видаючийся пам'ятник староукраїнського ділового і народно-розговорного мовлення печатається вперше. Він містить багатий матеріал для характеристики суспільних відносин, культури, быта різних слоїв суспільства того часу. В текстах книги зображені найважливіші особливості лексики і фразеології, фонетики і граматики живої народної і діалектної мови Середнього Подніпров'я. К тексту ратушної книги прикладаються предисловіє, указатели і словарь малозрозумілих слів.

Для дослідників — мовознавців, істориків, етнографів, юристів, викладачів і студентів.

Видавна пам'ятка староукраїнської ділової та народно-розмовної мови друкується вперше. Вона містить багатий матеріал для характеристики суспільних відносин, культури, побуту різних верств суспільства того часу. В текстах книги відображені найважливіші особливості лексики й фразеології, фонетики та граматики живої народної та діалектної мови Середнього Наддніпрянщини. До тексту ратушної книги додаються передмова, покажчики та словник малозрозумілих слів.

Для дослідників — мовознавців, істориків, етнографів, юристів, викладачів і студентів.

Відповідальний редактор

І. П. Ченіга

Рецензенти

М. А. Жовтобрюх, В. А. Передрівко

Редакція мовознавства

ПЕРЕДМОВА

Лохвицька ратушна книга є першим за радянського часу виданням повного тексту пам'ятки старого українського ділового мовлення другої половини XVII ст. Запропонована публікація доповнює цикл видань, здійснюваних Інститутом мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР, у яких відбито явища української літературної мови XVI—XVIII ст. Найповніше в цій серії подані праці з граматики і лексикографії. Що ж до пам'яток ділової мови, то тут великим надбанням є публікація «Житомирської актової книги XVIст.»¹, матеріалів сотенних канцелярій і ратуш Лівобережної України XVIII ст.², пам'яток ділової мови Волині й Наддніпрянщини першої половини XVII ст.³ В аспекті ж історії української літературної мови видання документів другої половини XVII ст. — періоду безпосередньо після возз'єднання України з Росією — є необхідною ланкою, що дає можливість розкрити наступність традицій ділової мови, відроджених в актових книгах і оновлених та розвинених в універсалах Богдана Хмельницького. Проте значення документів періоду возз'єднання України з Росією набагато ширше, ніж це визначається їх місцем серед історико-лінгвістичних джерел. Тому-то видання пам'яток XVII ст. привертає дедалі більшу увагу не тільки мовознавців, а й істориків, зокрема істориків права, етнографів, літературознавців. Цей зростаючий інтерес не можуть задовольнити нечисленні дореволюційні публікації⁴.

Розвиток українського письма в другій половині XVII ст. тісно пов'язаний з організацією діловодства в системі міських установ відповідно до нового адміністративного поділу, який склався в ході визвольної війни 1648—1654 рр. Міста Лівобережжя поділялись на дві групи. Одну становили магистратські міста, що користувалися магдебурзьким правом (правом самоуправління). До таких належали Київ, Ніжин, Переяслав, Стародуб, Чернігів, Новгород-Сіверський, Почеп, Погар, Глухів, Короп, Мена, Остер, Полтава. Другу — ратушні міста, які мали міське управління, але не користувалися магдебурзьким правом. Вони більшою мірою залежали від старшинської адміністрації. До таких належало і сотенне містечко Лохвиця, яке входило з 1649 по 1658 р. до Миргородського полку, а з 1658 по 1781 р. — до Лубенського⁵.

Для вирішення певних справ у ратуші засідали як вїт, так і бурмістер, а з ними — присяжні й райці. Після 1648 р. в засіданнях міського уряду брав участь місцевий козацький сотник чи полковник. Діловодством ратуші відав міський писар. Кількість канцеляристів була значною. Проте загальних норм ведення діловодства не існувало і кожне міське управління мало свої особливості. Судові справи, що розбиралися міським урядом, записувались ратушним

писарем або підписками до міських декретових книг, які ще називалися ратушними.

«Лохвицька ратушна книга другої половини XVII ст. (1652—1687 рр.)» зберігається в Центральному державному історичному архіві УРСР (м. Київ), ф. 1528, оп. 1, од. зб. 1⁶. На звороті останнього аркуша книги за підписом архіваріуса зазначено: «Въ сей книгѣ сто тридцать три л.» Проте в дійсності книга має 130 аркушів (причина цієї невідповідності — відсутність аркушів № 120, 121 і позначка на останньому 133 замість 132). Книга розпочинається записом «Початокъ книгъ списаня спра(в) мейскихъ ратуша Лохви(ц)когого...», який датовано 1 березня 1653 р. На цьому ж аркуші записана перша справа від 18 жовтня 1652 р., наступна зафіксована вже після заведення книги — 04.12. 1653 р. Хронологічна послідовність записів в основному витримуються за роками, а в межах року (за місяцями і днями) часто трапляються порушення. Очевидно, переписування протоколів судових засідань до книги здійснювалося під кінець року. Нечисленні порушення хронології за роками такі: 14 вересня 1656 р. записано 8 справ за різні місяці 1655 року (справи № 66—73); після справи від 08.12.1662 р. записано справу від 08.12.1656 р.; у 1670 р. записано справи від 27.12.1668 р., 21.01. та 01.12.1669 р. Крім того наприкінці книги після справи від 16.12.1687 р. записано справу від 24.08.1670 р.

Звертають на себе увагу записані в книгу виписки з судових справ інших місцевостей, зокрема з Гадяцьких міських книг — № 98 від 29.12.1659 р., № 116 від 23.06.1660 р.; з Миргородської ратушної книги — № 86 від 27.09.1656 р.⁷; з Чорнушинської ратушної книги — № 75 від 25.10.1656 р. та ін. Зустрічаються також справи про події, що відбувалися значно раніше, ніж здійснено запис про них (№ 66, 67, 72 та ін.). Перші дві справи записані в книгу 14 вересня 1656 р., тому що саме в цей день вони переглядалися за новими даними, тому потрібно було поновити їх зміст. На тій же підставі переписувалися знову старі справи, що були занесені в книги інших місцевостей.

Повноті й точності записів надавалося великої ваги, оскільки від документів часто залежали і добре ім'я, і майнові справи не тільки юридичних осіб, але й їх нащадків. Так, до справи, де зафіксовано звинувачення жителя с. Бодлів Чорнишенка у викраденні бджіл у лохвицького отамана Демка Виприщенка, внесено такий запис: «В справѣ Семѣна Чо(р)ныше(н)ка мнѣ Але-зею Григорієвичу Квѣтъць строго у це(р)квѣ бжо(й) тая(р) Семе(нъ) Чо(р)-нише(н)ко далъ способо(м) потае(м)ны(м), щобъ его запи(с) с кънигъ виризати...» (№ 148 від 08.03.1665 р.). У ряді справ ідеться про надання виписок з рішення суду, а також записи щодо відвернення наклепницьких звинувачень.

За змістом переважають справи про крадіжку різних речей (грошей, срібла, сукна, овець, волів, бджіл, конопель тощо), сварки, бійки, вбивства, згвалтування, різні скарги челяді на своїх панів або бідних селян на заможних. Наприклад, у справах № 85 і 86 викладаються скарги міщан на лохвицького війта Матвія Ємченка, який пограбував і побив жителя с. Безсали Григорія Коломійця, а війт притягав його до відповідальності за словесну образу. Подружжя з Лубен скаржилося на цього ж війта за те, що він, узявши хабара, випустив з в'язниці злочинця, який завдав їм шкоди. У справі № 123 розглядається скарга лохвицького купця Савка Овсяника на отамана ячницького Кліма, який напав на нього з козаками і забрав увесь товар. Трапляються справи про чаклунство й різні наклепи. Так, у справі № 180 жителя с. Івахники Настя Павлиха скаржилася на Вувдю Остапиху, яка чаклунським зіл-

лям отруїла її корову. У справі № 192 розглядається скарга жителя с. Лохвиці на подружжя Поливейків і Ткачів. Своячка позивача, служачи в Поливейка, була ним згвалтована і народила дитину. Ячиха Ткачиха, взята кумою до тієї дитини, намагалася отруїти породіллю за намовою дружини Поливейка, мати якої зналася на чарах і дала для цього отруєну горілку. Зустрічаються і справи, що стосуються розголошення військової таємниці, державної зради та поширення пліток. У справах № 100 і 101 розглядається заява Івана Шмигленка Лохвицькому урядові на отамана Саву Гаращенко і війта Костя Онопрійовича, які посилали Виговському продукти харчування.

Слід зауважити, що суд носив яскраво виражений класовий характер: як правило, представників старшинської верхівки, духовенства і купців виправдовували, а простих козаків і міщан жорстоко карали за найменші провини.

Книга написана багатьма почерками. У дослідженні В. В. Панашенко про український скоропис другої половини XVII ст. виділено почерки лише чотирьох писарів Лохвицької ратушної книги⁸. Для повної палеографічної характеристики пам'ятки цього не досить. Враховуючи, що для майбутніх дослідників публікованих текстів індивідуальність кожного писаря може становити винятковий інтерес у плані соціально-психологічному, історико-лінгвістичному, діалектологічному, етнографічному тощо, подаємо повний реєстр почерків усіх писарів, які брали участь у написанні актів. Таких почерків нами виділено 20. З них імен писарів зафіксовано чотири: Іоан Стефанович (справи № 1—50 за 1652—1656 рр., рис. 3); Олексій Григорович Квітка (справи № 51, 52, 54—63, 65, 67, 70 — перша половина акта, 71, 73, 81, 83—87, 90—96 за 1656—1658 рр.; № 121, 123—127, 129—135, 137, 138, 140—143 за 1660—1664 рр.; № 161—163 за 1668 р.; Григорій Подгайський (справа № 122 за 1660 р., № 145—160 за 1665—1666 рр.); Іяков Феодорович (справи № 165—168 за 1668—1669 рр., № 190 за 1674 р.). У хронологічній послідовності вони позначені за номерами: Іоан Стефанович — № 1, Олексій Григорович Квітка — № 2, Григорій Подгайський — № 11, Іяков Феодорович — № 20¹⁰. Імена більшості писарів не відомі (див. табл. 1).

Варто погодитися з висновками В. В. Панашенко про те, що більшість актів написана згідно з традиціями київського скоропису першої половини XVII ст. (можна віднести до другого типу київського письма, за класифікацією В. В. Панашенко, акти на арк. 121—122, 124—126, 130 — писарі № 18, 19¹¹). Потребує уточнень виділений дослідницею третій тип актів на арк. 5 зв., 58, 74, 119¹². Текст на арк. 5 зв. написаний тим же писарем, який записував акти від 1 до 24 арк. (перший тип); до третього типу почерків можна віднести крім арк. 58, 74, 119 ряд інших актів (писарі № 3, 4, 7, 11, 12, 15; див. табл. 1). В. В. Панашенко подала також таблицю скоропису книг Лохвицької ратуші, яка в основному правильно відображає загальний характер графем¹³. Для більш чіткої диференціації манери письма і внесення деяких уточнень як додаток до таблиці В. В. Панашенко наводиться таблиця особливостей графем писарів, якими написано найбільшу кількість актів (див. табл. 2).

* * *

Мова Лохвицької ратушної книги становить цінний матеріал для досліджень. Наведені в ній акти витримані в дусі стандартів тогочасного українського діловодства: їх побудова, постійні формули посилок на артикули право-

вих кодексів, структура викладу позовів, свідчень, судової процедури в основному збігаються з відповідними актами канцелярій полкових міст — Полтави, Миргорода, Стародуба та ін. Це свідчить про те, що, незважаючи на полонізацію ділових стилів у першій половині XVII ст., традиції української актової мови були збережені і вже безпосередньо після визвольної війни міські вряди мали досить кваліфікованих писарів. Звичайно, рівень їх писемно-книжної підготовки був неоднаковий. Якщо п'ять із них (четверо поіменованих — № 1, 2, 11, 20 і невідомий № 8) характеризуються вправним почерком і вмілим викладом, то інші 15 (деякі з них оформляли від одного до п'яти актів) пишуть менш охайно, в більшій мірі відбивають живомовну стихію. Напевне, це були писарчуки, канцеляристи нижчого рангу. Однак навіть досвідчені писарі, очевидно, не відчували потреби уодноманітнювати написання, внаслідок чого в текстах спостерігається величезна кількість паралелізмів, які відбивають взаємодію наслідків книжної вичухки і живого мовлення писарів.

Поряд із стандартними формами судові справи фіксують багатющий матеріал живого народнорозмовного мовлення. Дана книга заповнена в основному «справами поточними», які фіксують хід судового слідства. Звідси — досить повне відображення лексики і фразеології місцевої говірки. Правопис і фонетика пам'ятки відбивають суперечність між традиційним етимологічним написанням і живим мовленням.

Характеристика мовних особливостей пам'ятки потребує їх двоаспектного аналізу: по-перше, як відображення певного етапу трансформації української літературної мови в її актово-урядовому стилістичному варіанті і, по-друге, як історико-діалектологічного джерела, що фіксує явища живого мовлення в об'єктовому регіоні Північно-Західної Полтавщини. В запропонованому стислому огляді виділяємо деякі фонетичні і граматичні явища, які дають найбільше матеріалу для відповідних узагальнень.

Фонетичні особливості, характерні для мови документів Лохвицької раушної книги, відбивають як писемно-книжні традиції, так і живе мовлення.

1. У передачі рефлексів стародавніх **о**, **е** новоутворених закритих складів писарі Лохвицької книги, як і інших актових книг даного періоду, в основному дотримуються орфографічної традиції XVI—XVII ст. відтворювати етимологічні звуки. Найпоследовніше ця традиція простежується у постійних формах: *воиска*, *воитом* (10)¹⁴, *волным* чиним (13). Постійно виступають **о**, **е** назвах соціальних станів (*козаков*, *панов*), при написанні займенників (*онъ*, *вои*, *мои*), числівників (*шесть*) та ін. Це ж стосується прийменника і префікса *от* (*от*). Що ж до основних текстів, зокрема викладу скарг і свідчень, а також написання географічних назв, імен і прізвищ, то трапляються досить численні порушення згаданої традиції: етимологічні **о** та **е** інколи передаються через **ю**, що, без сумніву, є спробою відтворити дифтонгічну вимову. Так, поширені написання: *кунь* (7), паралельно тут же *конми*, *куля* (17, тут же *двор*, *свои*), *уч* (50), *муй* (1), *Голюнка* (7), *с Попувки* (9), *Нагурного* (15, тут же *небожъ*, *ик*) та ін. Досить поширені написання **у**, **ю** на місці етимологічних **о**, **е** виступають, за небагатьма винятками, в позиції під наголосом, що збігається з тивовою фонетичною ознакою поліських говорів. Поряд з тим спостерігаються численні випадки вживання **ѣ** на місці етимологічного **е**: *осѣнного* (74), *вѣвля* (5), *за пѣцю* (64).

2. Менш последовна передача на письмі рефлексів стародавнього **ѣ**, що загалом характерно і для писемних традицій літературної мови XVI—XVII ст. Як і в інших актово-урядових документах другої половини XVII — початку

XVIII ст., виділяється шар написань юридичних формул, що безпосередньо відбиває копіювання українсько-білоруських зразків Литовського статуту, передачу як наголошеного, так і ненаголошеного **ѣ** літерою **е** (**е**): *Белой Горелки* (3), *лепѣшоу вери* (4), *ро(з)дѣлу* (4), *справе* (11), *хате* (17), *на горле* (20), *не ведал* (20), *у дорозе* (30), *мещанъ* (26), *на госпде* (41) та ін. При посиленні на артикули Статуту такі написання переважають, хоча трапляються й паралельні — з **ѣ**: випадки написань *для вѣры лепѣшой* поряд із поширеним *вери лепѣшой*, *на госпде* (41, там же *в справѣ*), *на горле* (20), *в хате* (64, там же *в хатѣ*, *в погребѣ*), *собе* (35, там же *собѣ*). В основних же текстах при наявності згаданих паралелізмів помітно переважають написання з **ѣ** на місці етимологічного **ѣ** як у наголошеній, так і в ненаголошеній позиції: *дѣвѣка*, *на гумнѣ*, *нѣхто* (1), *мѣсто*, *на господѣ*, *ѡ потребѣ* (5, там же *вери*, *чловека*), *сѣно*, *з сѣножати* (2, там же *сеножат*), *з мѣшкоу* (58, там же *мешкорѣз*), *не вѣдаю*, *справѣ* (14), *свѣтѣ*, *тѣла*, *го(с)подинѣ* (15), *дѣвѣки*, *бабѣ* (29, там же *девѣку*), *свѣдка*, *свѣдоцтва* (32, там же *сведоцтва*), *мѣрочъникъ* (175) і *мерочъникъ* (29). Щодо живомовної фонетичної основи відповідних написань, то згаданий паралелізм не дає права на переконливі висновки. Лише в небагатьох актах виявляється характерна для актових книг Полісся перевага написання **ѣ** під наголосом. Порівняно з актовими книгами Полтави дуже мало випадків написання у відповідних позиціях **и** (**і**): *Матфиемъ* (16), *Андрія* (36, там же *Анѣдрѣи* і *Андреи*), *синожат* (81, тут же *сеножат* і *сыножатеи*), *в міху* (4), *горилки* (53), *приихали*, *поихавѣши*, *ихавѣ* (55).

3. Відтворення на письмі рефлексів етимологічних **ы**, **и** в пам'ятці найменш упорядковане. Орфографічній традиції староукраїнської мови відповідає вживання **і** перед йотацією, наприклад: *смертію*, *духовніе* (15), *не слушніе* (17), *которіе* (1, 4, 11, 27), *в тіе* (1, 2, 6, 8, 29), *оніе* (1, 2, 11), *за шію* (13, 36), *турбацію* (2), *Григорія* (9), *бо(р)зе(н)скіе* (27). Що ж до звичайної передачі колишніх **ы**, **и**, то пам'ятка відбиває характерне для документів XVI—XVII ст. байдуже вживання паралелізмів, що, очевидно, зумовлене взаємонаближенням згаданих старих звуків в українському **и**: *дзвонь* (48), *гусь* (74), *Горпини*, *способь* (31), *великая* (17), *с хати* (31), *з кием* (14), *у дѣвѣки* (29), *цигане* (11), *неви(н)ныи* (9), *учи(н)ку*, *за ным*, *с тим* (61), *монисто* (64), *крати* (75), *дати* (35), *Чубына* (14), *былѣ* (2).

Ступінь злиття старих звуків **ы**, **и** в українському **и**, зважаючи на незавершеність цього процесу в сусідніх поліських говорах, вимагає додаткового дослідження всіх випадків написання **и**, **ы** в сполученні з різними приголосними, в наголошеній і ненаголошеній позиціях з урахуванням відтінків правопису і мовлення окремих писарів. Беручи до уваги певні взаємозв'язки говірок Північно-Західної Полтавщини з поліськими говорами, доцільно звернути увагу на майже повну відсутність у пам'ятці взаємозаміни ненаголошених **е**, **и**, більшу поширеність цього явища в полтавських і інших середньонадніпрянських актових книгах: на кілька тисяч фактів уживання безнаголосних **и**, **е** знаходимо лише до десятка таких взаємозамін: *Васелевѣ* (20), *Динисовну* (31, тут же *Денисовну*), *до Диниса* (64), *заченяют* (74) та ін.

4. Окремої уваги заслуговує спроба відтворювати на письмі вимову сполучення **і** з наступним **і** (<**ѣ**): сучасній літері **ї** в пам'ятці відповідає написання **и** з надрядковими знаками (*прийхали* (55), *пойхал* (56)). Інколи ця вимова передається літерою **ѣ**: *мѣ* (178), *по шѣ* (200), *онѣ* (88).

5. Відтворення в пам'ятці рефлексії давнього носового характеризується значною последовністю: помітно переважають написання в наголошеній

позиції **я** (**А**), а в ненаголошеній — **е**. Так, під наголосом: *шестдесят* (65), *узаль* (19) і т. п. В ненаголошеній позиції: *паметним* (44), *до десети*, *отпри-сегнул* (46), *тридцет* (48), *двадцети* (29), *деветдесят* (11), *памети* (13), *полде-вети* (7) тощо. Що ж до зворотної частки **ся**, то переважає її написання з **я**: *ся призналася* (10) при паралельних *призналасе* (29), *не журисе* (64) та ін. До певної міри рефлексія ненаголошеного давнього **е** носового як **е** може відбивати і українсько-білоруську традицію, і певні діалектні зв'язки з польським регіоном, де така фонетична риса була типовою.

6. Пам'ятка майже не відбиває явищ «акання», поширених в документах Чернігова, Козельця, Стародуба. На весь текст Лохвицької книги припадає менше десяти прикладів типу: *салдата* (67), *маниста* (64, тут же *мониста*), *стасуючис* (130), *дасканалую* (63). На відміну від полтавських актових книг мало поширена заміна ненаголошеного **о** літерою **у**: *от пна пулковн.* (19).

7. Як і взагалі в літературно-писемній мові XVI—XVII ст., в Лохвицькій книзі немає послідовної системи передачі твердості і м'якості приголосних. Літери **ь** та **ъ** майже не диференціюються, вживаються безсистемно, як своєрідне явище краєпису. Більш достовірні свідчення сполучень приголосних з **я** (**А**), **а**, **ю** та **у**. Зокрема, як правило, диференціюється м'яка і тверда вимова **р**: *уряд* (у переважній більшості актів), *горячом* (4, 61), *крамаря* (31), *кгосподаря* (32), *Кудря* (33) і *справа* (в усіх актах), *правда* (26), *побрав* (40). Разом з тим у частині актів трапляється відображення диспалаталізованого **р**, що свідчить про діалектні зв'язки з Поліссям: *Лазара*, *Лазора* (28, там же *Лазаря*), *въряд*, перед *урадом* (128, 129, 131, тут же *уряд*), *арендара* (85), *писара* (130), *шинъкара* (64), *ратунку* (74), *виравтали* (8), *Кудру* (56), *Анъдрушъку* (1), *дручину* (14). Можливо, гіперичний характер мають поодинокі написання: *овчарю* (69), *гончаря* (50). Можна віднести за рахунок північного діалектного елемента хитання в передачі звука **ц**: *хлопъца Туровца* (20, 35, там же *хлопця*), *лошицу* (22), *шибеницу* (75) при звичайній перевазі м'якої вимови: *шевця* (1), *злочинцю* (39) та ін. Засвідчено один випадок фіксації м'якого **л** в запозиченому слові *лямпя* (10).

8. Немає послідовності в передачі на письмі проривного **г** та фрикативного **ф** у запозичених словах. Поряд із звичайним **кг**: *кгузиками* (37), *кгреком* (74) спостерігається написання **к**: *крецкого*, *квалт* (74). При часто вживаному **ф** (*Матфей*, *Феодор* — в усіх актах) численні приклади народнорозмовного відтворення запозиченої фонемі: *Хведора* (53), *Хома* (1), *Хвеско* (55), *Шапран* (13), *Матъвею* (12). Поширене гіперичне вживання **ф**: *Лофицкого* (1, тут же *Лохвицкого* — так само в багатьох актах), *футор* (12, тут же *хотор*).

9. В усіх записах фіксується перехід **е** в **о** після шиплячих перед споконвічно твердим приголосним: *жона* (81), *чого* (86), *рижого*, *чорного* (90), *горячом* (4), *бчол* (6).

10. При передачі вимови займенника **що** вживаються паралельно традиційне **што**, частіше **що**, а також фонетичне **счо** (21, 39).

11. В пам'ятці широко представлені характерні для народнорозмовного мовлення явища асиміляції, дисиміляції, спрощення в групах приголосних. Звертає на себе увагу непослідовність у поєднанні дзвінких і глухих приголосних: з *сулло* (30, 40), з *кием* (14, тут же *с кием*). Разом з тим завжди вживаються префікс і приєменник **от**.

Морфологічні особливості, відбиті в мові пам'ятки, засвідчують окремі архаїчні риси, а також інновації.

1. Система форм іменників в основному наближається до сучасної. Так, у формах 2-ї відміни поширені паралельні флексії родового і давального відмінків однини: з *дому* (7), *слиду* (44), *уряду*, *розделу*, *урядовъ* (65), *Васелевъ* (20) та ін.; панують форми давального, орудного, місцевого множини на **-ам**, **-ами**, **-ах**. Переважають форми називного множини *люде* (29), *цигане* (27). Разом з тим фіксуються архаїчні форми: *кгреком*, *москалем* (74) — давальний відмінок; *вечъными часы* (12), *на млинох* (29), *на козакох* (74).

У називному відмінку однини іменників на **-ъ** є ще панують старі форми на **-е**: *уживане* (12), *спалене* (74).

Найбільше варіантів помічається в утворенні форм множини іменників, співвідношенні з колишніми основами на **-j-** та **-jo-**: поряд з родовим множини *грошей* (55, 65 та ін.) є *гроший* (29, 30, там же *грошей*), *дний* (55), *людии* (36, 65), але тільки *коней* (6 та ін.).

Поширені форми орудного множини: *грошми* (31), *конми* (8) і под.

В текстах трапляються форми двоїни: *по объ сторонъ* (17).

2. Зафіксовані нестягнені форми прикметників: *певное и явное* (96), *великая* (17), *злая* (100), *рижюю* (8), *сребную* (10), *половую* (90), *червонные* (76), *голюнские* (78), що, без сумніву, відбиває як писемну традицію, так і живу мову. Поодинокі приклади стягнених форм трапляються в називному відмінку множини прикметників і дієприкметників: *гроши Ярмашъкови* (75), *поймани* (111), *зньшчени* (120).

Постійно вживаються короткі форми пасивних дієприкметників у присудковій функції: *повинен бит горлом каран* (112 та ін.). Короткі ж форми прикметників трапляються зрідка: *жива не будеш* (119), *от мала до велика* (120).

3. Система займенникових форм в основному відповідає традиціям літературної мови XVI—XVII ст. На особливу увагу заслуговують такі явища: як і в полтавських, пирятинських та інших актах, панує форма **миъ**; паралельне написання **минъ**, досить поширене в полтавських і пирятинських книгах, трапилося в тексті лохвицьких справ лише раз (106); поряд із **мене** вживається **мя** (99, 242 та ін.). Написання **он** (**он**), **она** (**она**) загальноживане, без фонетичних варіантів з протетичним **в**, що зрідка трапляється в інших актових книгах. Досить поширені форми родового відмінка однини жіночого роду **ей** (120), з **ней** (81).

При поширених **сей** (97), **сяя** (155, 180) спостерігається редульоване **сес** (12, 31, 55 та ін.). Переважає **той** при паралельній формі називного відмінка однини чоловічого роду **той** (130, 140). Форми жіночого роду відповідного займенника виступають лише як нестягнені: **тая** (80, 115), **тую** (1, 12, 77 та ін.). Як і в інших актових книгах, на відміну від документів XVI — початку XVII ст. постійно вживаються **хто**, **нъхто**, а форми **що** (**счо**) переважають над архаїчною **што**.

4. В системі утворень числівників виділяються загальноживані *полдевети* (7), *полъвоцьмь* (135), *полдесята* (116), *дванадцатаста* (98) і под.

5. В Лохвицькій книзі зафіксовано величезну кількість дієслівних форм. З точки зору співвідношення книжно-традиційних і живомовних явищ заслуговують на увагу такі написання: форми 3-ї особи однини теперішнього часу виступають, як і в інших пам'ятках Лівобережжя, з кінцевим **-т(ь)**, але на відміну від полтавських і пирятинських актів у Лохвицькій книзі зовсім відсутні паралельні написання *умре*, *стане* і под. (отже, тільки *жить* (17), *гинет* (75) та ін.). У 1-й особі помітна повна перевага форм на **-м**; одиничний на всю книгу випадок *идемо* (75).

В системі форм минулого часу звичайними є живомовні *привѣз* (92), *укравъ* (20, тут же *укралъ*), *ихавѣ* (55), *мовивѣ*, *налаявѣ* (130). Проте написання з суфіксом -л переважають: *укралъ* (112), *порѣзал* (155), зрідка: *утѣкълъ* (148). Щодо характерних для тогочасної літературної мови явищ zdeформованого перфекта, то вони обов'язково використовуються у вступних і заключних формах майже в усіх записах: *кгда смо питали казали смо Записат*. Що ж до записів свідчень, то тут їх вживання досить обмежене. Типові тексти здебільшого позбавлені решток перфекта, наприклад: «гроши Заберенко у мене ... узялъ и мѣлъ тобѣ вернуть, а он мене намовиль красти тыхъ грошей... а я, укравъши не давал ему вночи, ... але порану отдалъ». Проте спостерігається певна кількість і архаїчних форм у контекстах, близьких до живого усного мовлення, наприклад: *поймалем* твоего злочиньцу Юрка... але уже и утѣкъ (148), Ти, Иване, злодѣи, бо с порѣзал вувци ... и свинѣ побилес (155), Я м ему не ъестем винен нѣ в чом (164). Ці явища можна розглядати і як полонізми, зумовлені писарською виучкою, і як відображення живого мовлення колишніх переселенців з південно-західних діалектних територій.

Зрідка в текстах трапляються форми давноминулого часу, що відбивають живомовну трансформацію плюсквамперфекта: продават *билъ привѣль* (124), *зостала била винна* (134).

Засвідчено синтетичні форми майбутнього часу: *не перестерегатимуть* (98), *посилатимет* (193), однак вони трапляються тут значно рідше, ніж у полтавських і пирятинських книгах.

У пам'ятці поширені форми наказового способу: *держѣмо ж ся* (1), *ходѣмъ* (135), *идѣте* (75), *скажѣте* (75) і под.

При деякій кількісній перевазі форм інфінітива на *ть* досить поширені й написання *шукати* (20), *красти* (75), *погуляти* (200).

Пам'ятка фіксує типовий для літературної мови XVII ст. паралелізм форм із препозитивним і постпозитивним вживанням *ся* як відображення процесу остаточного перетворення енклітичного займенника на частку зворотних дієслів: *ся оскаржали* (103), *се не признавали* (1), *знальсе* (70), *билися* (21), *держѣмо ж ся* (1).

6. Звертає на себе увагу велика поширеність форм дієприкметникового походження на *-но*, *-то* у відповідній синтаксичній функції: «замки, котрими скриню замкнено, не попсовано» (105), «ями ... вибрано» (107) і под.

Поданий вище огляд деяких мовних явищ пам'ятки свідчить про те, що її подальше вивчення дасть можливість глибше і конкретніше дослідити процес поступової деформації традиційних норм української літературної мови XVI—XVII ст. і насичення її через паралелізми елементами живого усного мовлення, показати визначальну роль ділового стилю в згаданому процесі. Разом з тим пам'ятка дає величезний матеріал для вивчення розвитку фонетичної, граматичної та лексичної систем загальнонародної української мови, а також співвідношення діалектних явищ східнополіського і середньонадніпряньського типів як фактора становлення сучасної української мови.

* * *

Тексти публікуються за «Правилами видання пам'яток української мови XIV—XVIII ст.», підготовленими М. М. Пещак і В. М. Русанівським (К., 1961).

Таблиця 1. Реєстр писарів (писарчуків), імена яких не відомі

№ п/п	№ актів	Роки написання	Характеристика почерку
3	53, 82	1656, без дати	Неохайний, округлий, букви написані нерівно і нечітко, немов би тремтячою рукою
4	64, 66, 70 (друга половина), 72	1656	Чіткий, охайний, квадратний, графем пише з натиском на середній частині. Вживає велику кількість надрядкових знаків. Зустрічається написання і,
5	86 (друга половина)	1656	Чіткий, убористий, дрібний. Вживає невелику кількість просодій (ерик та паерик)
6	88	1657	Чіткий, вигадливий, дрібний, майже всі букви у словах злиті
7	97	1658	Не дуже охайний, з невеликим нахилом вправо, букви пише без значного натиску
8	98—103, 108—117, 136, 164, 169—172, 174—177, 178 (друга половина), 183, 185, 187—189, 191, 193—198	1659, 1660, 1662, 1669—1678	Не дуже чіткий, неохайний, вуглуватий, майже всі букви у словах злиті. Вживає великі букви на початку слів. Зустрічається написання з
9	104—107	1659, 1660	Чіткий, дуже дрібний, вуглуватий, майже без натиску в графемах. Нижні кінці літер манірно загнуті вправо. Вживає багато А, зустрічається написання у.
10	118—120, 139	1660, 1663	Чіткий, дрібний, трохи закручений. Букви у словах з'єднуються по 2—3, пише з натиском. Нижні хвостики графем загнуті вліво і вправо. Вживає Ю поряд з А, а також ѿ
12	128	1661	Дуже неохайний, дрібний. Букви пише майже вертикально. Нижні кінці графем написані зі значним натиском і налязять на слова нижнього рядка. Наявне написання Ю, А. g (г)
13	144	1665	Неохайний, дрібний, букви пише майже без нахилу, розтягнуті і низькі, зі значним натиском. Наявні N, d, g, Ю, А
14	173, 178 (перша половина)	1670, 1671	Чіткий, вугластий, економний. Букви пише з сильним натиском, графем мають довгасту форму. Наявні з, А
15	184	1673	Не дуже охайний, дрібний, трохи розтягнутий, букви пише з натиском і поєднує в слові по 2—3. Вживає на початку слів великі букви
16	186, 192	1673, 1675	Чіткий, вугластий, убористий. Букви вузькі, вертикальні, з натиском. Вживає О на початку слова

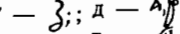

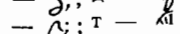

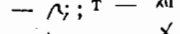

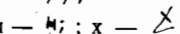

№ п/п	№ актів	Роки написання	Характеристика почерку
17	199—203, 206, 208	1680—1683	Чіткий, дрібний, квадратний, економний. Букви з натиском у слові, всі злиті. Вживає m, g (r). Не вживає ω. Має знак підпису
18	204, 205, 207, 209, 213	1670, 1682, 1683	Чіткий, охайний, гострий. Букви вертикальні, вузькі, у словах майже всі стоять окремо, з невеликим натиском. Не вживає ω і просодій
19	210—212	1687	Чіткий, охайний, квадратний. Букви у словах злиті, з невеликим нахилом вправо. Вживає z, A, I. Мало пише ω

Таблиця 2. Особливості почерків писарів

№ писаря	Наявність графем за табл. В. В. Панашенко	Особливості	Характеристика почерку																																																																										
1	<table border="0"> <tr><td>A — 1, 5, 7*</td><td>C — 2</td></tr> <tr><td>B — 1</td><td>T — 1, 4</td></tr> <tr><td>B — 7, 8, 15</td><td>Y — 2, 3</td></tr> <tr><td>Г — 1, 2</td><td>Ф — 1, 2</td></tr> <tr><td>Д — 1, 19, 24</td><td>X — 4</td></tr> <tr><td>E — 1</td><td>ω — 1, 2</td></tr> <tr><td>Ж — 3</td><td>Ц — 2</td></tr> <tr><td>S — **</td><td>Ч — 3, 6</td></tr> <tr><td>З — 5</td><td>Ш — 2</td></tr> <tr><td>И — 1</td><td>Щ — 1, 2</td></tr> <tr><td>I — 1, 2</td><td>Ъ — 2, 3</td></tr> <tr><td>I — —</td><td>Ы — 1</td></tr> <tr><td>Й — —</td><td>Ь — 1, 3</td></tr> <tr><td>K — 1, 9</td><td>Ъ — 3, 12</td></tr> <tr><td>L — 1</td><td>Ю — 1, 2</td></tr> <tr><td>M — 1</td><td>Я — 1, 2, 6</td></tr> <tr><td>N — 1, 2, 4</td><td>A — 4</td></tr> <tr><td>O — 1, 2</td><td>ѣ — —</td></tr> <tr><td>P — 1, 4</td><td>џ — —</td></tr> <tr><td>R — 7</td><td>V — —</td></tr> </table> <p>Виносні</p> <table border="0"> <tr><td>B — —</td><td>M — 1</td></tr> <tr><td>B — 4</td><td>N — 1</td></tr> <tr><td>Г — 2</td><td>П — —</td></tr> <tr><td>Д — 2</td><td>P — 1, 2</td></tr> <tr><td>Ж — 1, 5</td><td>C — 1</td></tr> <tr><td>З — 1</td><td>T — 1</td></tr> <tr><td>Й — 2, 4</td><td>Ф — —</td></tr> <tr><td>K — —</td><td>X — 7</td></tr> <tr><td>L — 1</td><td>Ц — 8</td></tr> <tr><td></td><td>Ч — —</td></tr> <tr><td></td><td>Ш — 1</td></tr> <tr><td></td><td>Щ — —</td></tr> </table>	A — 1, 5, 7*	C — 2	B — 1	T — 1, 4	B — 7, 8, 15	Y — 2, 3	Г — 1, 2	Ф — 1, 2	Д — 1, 19, 24	X — 4	E — 1	ω — 1, 2	Ж — 3	Ц — 2	S — **	Ч — 3, 6	З — 5	Ш — 2	И — 1	Щ — 1, 2	I — 1, 2	Ъ — 2, 3	I — —	Ы — 1	Й — —	Ь — 1, 3	K — 1, 9	Ъ — 3, 12	L — 1	Ю — 1, 2	M — 1	Я — 1, 2, 6	N — 1, 2, 4	A — 4	O — 1, 2	ѣ — —	P — 1, 4	џ — —	R — 7	V — —	B — —	M — 1	B — 4	N — 1	Г — 2	П — —	Д — 2	P — 1, 2	Ж — 1, 5	C — 1	З — 1	T — 1	Й — 2, 4	Ф — —	K — —	X — 7	L — 1	Ц — 8		Ч — —		Ш — 1		Щ — —	<table border="0"> <tr><td>A — ^a</td></tr> <tr><td>B — ^{e, e, e, e}</td></tr> <tr><td>E — ^t</td></tr> <tr><td>И — ^{i, u}</td></tr> <tr><td>L — ^λ</td></tr> <tr><td>M — ^m</td></tr> <tr><td>P — ^{p, p}</td></tr> <tr><td>C — ^{c, c}</td></tr> <tr><td>X — ^x</td></tr> <tr><td>Ъ — ^ъ</td></tr> </table> <p>H — &</p>	A — ^a	B — ^{e, e, e, e}	E — ^t	И — ^{i, u}	L — ^λ	M — ^m	P — ^{p, p}	C — ^{c, c}	X — ^x	Ъ — ^ъ	<p>Дрібний, бісерний, округлий, з натиском і потовщенням у нижніх частинах графем. Значна кількість графем, елементи яких виходять під рядок, характеризується дуже витягнутими кінцями, плавно закругленими вліво чи вправо, зі значним натиском на кінцях, і дорівнює 5—6 корпусам величини самої графеми.</p> <p>Чіткий, але кінці літер, які спускаються під рядок, часто зливаються з наступними словами, що утруднює читання. Кількість надрядкових літер нормальна. Вживає велике C, що виходить над і під рядок, а також K, П, E. Зустрічаються ω, A, N. Слова пишуться без відриву пера або букви з'єднуються по 2—3.</p> <p>Знак підпису </p>
A — 1, 5, 7*	C — 2																																																																												
B — 1	T — 1, 4																																																																												
B — 7, 8, 15	Y — 2, 3																																																																												
Г — 1, 2	Ф — 1, 2																																																																												
Д — 1, 19, 24	X — 4																																																																												
E — 1	ω — 1, 2																																																																												
Ж — 3	Ц — 2																																																																												
S — **	Ч — 3, 6																																																																												
З — 5	Ш — 2																																																																												
И — 1	Щ — 1, 2																																																																												
I — 1, 2	Ъ — 2, 3																																																																												
I — —	Ы — 1																																																																												
Й — —	Ь — 1, 3																																																																												
K — 1, 9	Ъ — 3, 12																																																																												
L — 1	Ю — 1, 2																																																																												
M — 1	Я — 1, 2, 6																																																																												
N — 1, 2, 4	A — 4																																																																												
O — 1, 2	ѣ — —																																																																												
P — 1, 4	џ — —																																																																												
R — 7	V — —																																																																												
B — —	M — 1																																																																												
B — 4	N — 1																																																																												
Г — 2	П — —																																																																												
Д — 2	P — 1, 2																																																																												
Ж — 1, 5	C — 1																																																																												
З — 1	T — 1																																																																												
Й — 2, 4	Ф — —																																																																												
K — —	X — 7																																																																												
L — 1	Ц — 8																																																																												
	Ч — —																																																																												
	Ш — 1																																																																												
	Щ — —																																																																												
A — ^a																																																																													
B — ^{e, e, e, e}																																																																													
E — ^t																																																																													
И — ^{i, u}																																																																													
L — ^λ																																																																													
M — ^m																																																																													
P — ^{p, p}																																																																													
C — ^{c, c}																																																																													
X — ^x																																																																													
Ъ — ^ъ																																																																													

№ писаря	Наявність графем за табл. В. В. Панашенко	Особливості	Характеристика почерку																																																																				
2	<table border="0"> <tr><td>A — 1</td><td>C — 1, 2</td></tr> <tr><td>B — 1, 4</td><td>T — 1, 2</td></tr> <tr><td>B — 6, 7, 11</td><td>Y — 1, 5</td></tr> <tr><td>Г — 1</td><td>Ф — 1, 2, 4</td></tr> <tr><td>Д — 7, 8</td><td>X — 3, 4</td></tr> <tr><td>E — 1</td><td>ω — 1</td></tr> <tr><td>Ж — 1</td><td>Ц — 8</td></tr> <tr><td>S — 3</td><td>Ч — 1, 3</td></tr> <tr><td>З — —</td><td>Ш — 3</td></tr> <tr><td>И — 1</td><td>Щ — 5</td></tr> <tr><td>I — 1, 1, 4</td><td>Ъ — 3</td></tr> <tr><td>I — —</td><td>Ы — 1</td></tr> <tr><td>Й — —</td><td>Ь — 3</td></tr> <tr><td>K — 1, 2</td><td>Ъ — 8</td></tr> <tr><td>L — 3</td><td>Ю — 1</td></tr> <tr><td>M — 1</td><td>Я — 2</td></tr> <tr><td>N — 1</td><td>A — 3</td></tr> <tr><td>O — 1, 2</td><td>ѣ — 1</td></tr> <tr><td>P — 1</td><td>џ — —</td></tr> <tr><td>R — 6</td><td>V — —</td></tr> </table> <p>Виносні</p> <table border="0"> <tr><td>B — —</td><td>N — 3</td></tr> <tr><td>B — 4, 6, 7</td><td>П — —</td></tr> <tr><td>Г — —</td><td>P — 1</td></tr> <tr><td>Д — 1</td><td>C — 1, 4</td></tr> <tr><td>Ж — 1, 6</td><td>T — 1, 3</td></tr> <tr><td>З — 3</td><td>Ф — —</td></tr> <tr><td>Й — 3, 4</td><td>X — 7</td></tr> <tr><td>K — 1</td><td>Ц — 3</td></tr> <tr><td>L — 1</td><td>Ч — 1, 5</td></tr> <tr><td>M — 5</td><td>Ш — 2, 5</td></tr> <tr><td></td><td>Щ — —</td></tr> </table>	A — 1	C — 1, 2	B — 1, 4	T — 1, 2	B — 6, 7, 11	Y — 1, 5	Г — 1	Ф — 1, 2, 4	Д — 7, 8	X — 3, 4	E — 1	ω — 1	Ж — 1	Ц — 8	S — 3	Ч — 1, 3	З — —	Ш — 3	И — 1	Щ — 5	I — 1, 1, 4	Ъ — 3	I — —	Ы — 1	Й — —	Ь — 3	K — 1, 2	Ъ — 8	L — 3	Ю — 1	M — 1	Я — 2	N — 1	A — 3	O — 1, 2	ѣ — 1	P — 1	џ — —	R — 6	V — —	B — —	N — 3	B — 4, 6, 7	П — —	Г — —	P — 1	Д — 1	C — 1, 4	Ж — 1, 6	T — 1, 3	З — 3	Ф — —	Й — 3, 4	X — 7	K — 1	Ц — 3	L — 1	Ч — 1, 5	M — 5	Ш — 2, 5		Щ — —	<table border="0"> <tr><td>Г — </td></tr> <tr><td>Г — </td></tr> <tr><td>З — </td></tr> <tr><td>И — x, x</td></tr> <tr><td>I — x̄</td></tr> <tr><td>L — λ, λ</td></tr> </table> <p>H — ,</p> <p>ст — </p> <p>Знак підпису </p>	Г —	Г —	З —	И — x, x	I — x̄	L — λ, λ	<p>Охайний, гострий, з невеликим нахилом, чіткий, з невеликим натиском у нижніх частинах графем. Значна кількість графем, елементи яких виходять під рядок, характеризується витягнутими кінцями, гостро зламаними вправо, і дорівнює 3—4 корпусам величини самої графеми. Вживає великі літери C, T, J, Г, K, П, e, B, H, M, A, але не дуже часто. ω — округла; зустрічаються u у вигляді x̄, а також A, g, V. Намагається писати слова, де кожна буква стоїть окремо.</p>
A — 1	C — 1, 2																																																																						
B — 1, 4	T — 1, 2																																																																						
B — 6, 7, 11	Y — 1, 5																																																																						
Г — 1	Ф — 1, 2, 4																																																																						
Д — 7, 8	X — 3, 4																																																																						
E — 1	ω — 1																																																																						
Ж — 1	Ц — 8																																																																						
S — 3	Ч — 1, 3																																																																						
З — —	Ш — 3																																																																						
И — 1	Щ — 5																																																																						
I — 1, 1, 4	Ъ — 3																																																																						
I — —	Ы — 1																																																																						
Й — —	Ь — 3																																																																						
K — 1, 2	Ъ — 8																																																																						
L — 3	Ю — 1																																																																						
M — 1	Я — 2																																																																						
N — 1	A — 3																																																																						
O — 1, 2	ѣ — 1																																																																						
P — 1	џ — —																																																																						
R — 6	V — —																																																																						
B — —	N — 3																																																																						
B — 4, 6, 7	П — —																																																																						
Г — —	P — 1																																																																						
Д — 1	C — 1, 4																																																																						
Ж — 1, 6	T — 1, 3																																																																						
З — 3	Ф — —																																																																						
Й — 3, 4	X — 7																																																																						
K — 1	Ц — 3																																																																						
L — 1	Ч — 1, 5																																																																						
M — 5	Ш — 2, 5																																																																						
	Щ — —																																																																						
Г —																																																																							
Г —																																																																							
З —																																																																							
И — x, x																																																																							
I — x̄																																																																							
L — λ, λ																																																																							
8	<table border="0"> <tr><td>A — 1</td><td>C — 1, 2</td></tr> <tr><td>B — 1, 4</td><td>T — 1</td></tr> <tr><td>B — 6, 15</td><td>Y — 2</td></tr> <tr><td>Г — 1, 3, 5</td><td>Ф — 1</td></tr> <tr><td>Д — 7, 6, 8, 24</td><td>X — —</td></tr> <tr><td>E — 1</td><td>ω — 1</td></tr> <tr><td>Ж — 2</td><td>Ц — 1</td></tr> <tr><td>S — —</td><td>Ч — 1</td></tr> <tr><td>З — 9, 10</td><td>Ш — 3</td></tr> <tr><td>И — 1</td><td>Щ — 5</td></tr> <tr><td>I — —</td><td>Ъ — 3, 7</td></tr> <tr><td>I — —</td><td>Ы — 1</td></tr> <tr><td>Й — —</td><td>Ь — 3, 5</td></tr> <tr><td>K — 1</td><td>Ъ — 8, 9</td></tr> <tr><td>L — 1</td><td>Ю — 1</td></tr> <tr><td>M — 1</td><td>Я — 2</td></tr> <tr><td>N — 1, 2</td><td>A — —</td></tr> <tr><td>O — 1</td><td>ѣ — 1</td></tr> <tr><td>P — 1</td><td>џ — —</td></tr> <tr><td>R — 3</td><td>V — —</td></tr> </table> <p>Виносні</p> <table border="0"> <tr><td>B — —</td><td>N — —</td><td>Ш — 5</td></tr> <tr><td>B — 6, 7</td><td>П — —</td><td></td></tr> </table>	A — 1	C — 1, 2	B — 1, 4	T — 1	B — 6, 15	Y — 2	Г — 1, 3, 5	Ф — 1	Д — 7, 6, 8, 24	X — —	E — 1	ω — 1	Ж — 2	Ц — 1	S — —	Ч — 1	З — 9, 10	Ш — 3	И — 1	Щ — 5	I — —	Ъ — 3, 7	I — —	Ы — 1	Й — —	Ь — 3, 5	K — 1	Ъ — 8, 9	L — 1	Ю — 1	M — 1	Я — 2	N — 1, 2	A — —	O — 1	ѣ — 1	P — 1	џ — —	R — 3	V — —	B — —	N — —	Ш — 5	B — 6, 7	П — —		<table border="0"> <tr><td>И — x, x, x</td></tr> <tr><td>Θ — </td></tr> <tr><td>X — </td></tr> <tr><td>Ч — </td></tr> </table>	И — x, x, x	Θ —	X —	Ч —	<p>Не дуже охайний, гострий. Деякі літери розтягнуті, інші, навпаки, вузькі. Графеми пише з невеликим натиском і з нахилом. Витягнуті кінці літер загинаються вправо і дорівнюють 2—3 корпусам графеми. Надрядкових літер невелика кількість, майже всі вони пишуться з відривом від рядкових</p>																		
A — 1	C — 1, 2																																																																						
B — 1, 4	T — 1																																																																						
B — 6, 15	Y — 2																																																																						
Г — 1, 3, 5	Ф — 1																																																																						
Д — 7, 6, 8, 24	X — —																																																																						
E — 1	ω — 1																																																																						
Ж — 2	Ц — 1																																																																						
S — —	Ч — 1																																																																						
З — 9, 10	Ш — 3																																																																						
И — 1	Щ — 5																																																																						
I — —	Ъ — 3, 7																																																																						
I — —	Ы — 1																																																																						
Й — —	Ь — 3, 5																																																																						
K — 1	Ъ — 8, 9																																																																						
L — 1	Ю — 1																																																																						
M — 1	Я — 2																																																																						
N — 1, 2	A — —																																																																						
O — 1	ѣ — 1																																																																						
P — 1	џ — —																																																																						
R — 3	V — —																																																																						
B — —	N — —	Ш — 5																																																																					
B — 6, 7	П — —																																																																						
И — x, x, x																																																																							
Θ —																																																																							
X —																																																																							
Ч —																																																																							

* Порядковий номер графеми у таблиці В. В. Панашенко.
 ** Відсутність графеми у даного писаря

№ писаря	Наявність графем за табл. В. В. Панащенко	Особливості	Характеристика почерку		
11	Г — Р — 2 Щ —	Н — И — ст — 			
	Д — 1 С — 1				
	Ж — 4 Т — 3				
	З — 1 Ф —				
	К — Х — 1				
	Л — 1 Ц — 1				
	М — 3,5 Ч —				
	А — 1, 11, 12 С — 1,2			г — ; д — р — ; т — ы — ; х — я — ; ѳ — 	Дуже дрібний, округлий, розтягнутий, букви різної величини, з натиском. Кінці графем, що опускаються під рядок, зі значним натиском, нахилені вліво чи вправо, становлять 3—4 корпуси графеми. Надрядкових літер нормальна кількість, переважає окреме написання. У словах з'єднуються майже всі букви
	Б — 5 Т — 1,7				
	В — 6, 11, 12 У — 2,6				
	Г — Ф — 1				
	Д — 1,6 Х —				
	Е — 1,4 Ω — 1				
	Ж — 1 Ц — 2,6				
	С — Ч — 5				
	З — 1 Ш — 2,3				
	И — 1 Щ — 1,2				
	І — Ъ — 3,7				
	Й — Ы — 1				
	К — 1 Ь — 3,4				
Л — 1 Ю — 1,2					
М — 1, 4, 5 Я — 1					
Н — 1,2 А —					
О — 1,2 ̆ — 1					
П — 1 ̇ —					
Р — 3 ̈ —					
Виносні	Н — П — Д — го — ст — 	Знак підпису 			
Б — Н — 4,6,7					
В — 7 П —					
Г — 1,2 Р — 1					
Д — 2,4 С — 1					
Ж — 1,5 Т — 3,5					
З — 1,2 Ф —					
И — 2 Х — 7					
К — 2 Ц — 4					
Л — 5 Ч — 1,2					
М — 6 Ш —					
Щ —					

тинська буква з зберігається лише на позначення цифри 6, в текстах же ця літера передається сучасним с. Староукраїнська літера на послідовно передана літерою я. Написання літер і, ї, и, що відповідають сучасному їх вживанню, в тексті збережено.

Усі надрядкові літери введено в рядок і взято в круглі дужки. Надрядкові знаки в тексті не зберігаються. Єрик і паєрик умовно передаються відповідно як надрядкові літери ь і ь і внесені в рядок у круглих дужках. Титлу у скорочених словах та числових позначеннях збережено (*бгъ, дша, млсти, ѿтъць, снъ, м(с)ця*, року *ахнв, і* дня, *иї* копъ грошей).

Залишки особових форм допоміжного дієслова *быти* у постпозиції при дієсловах пишуться разом, у препозиції та при інших частинах мови — окремо.

Частка *ся* передається разом з дієсловом у постпозиції. Окреме її написання збережене лише у препозиції, що в тексті трапляється дуже рідко. У двох випадках постпозитивне вживання частки *ся* збережене окремо, бо вона відділена від дієслова розділовим знаком писаря.

Скорочені слова передані в тексті відповідно до їх написання, на місці скорочення ставиться крапка. Велика літера вживається за правилами сучасного правопису. За сучасними нормами здійснено поділ тексту на слова. Для зручності читання текст кожної справи поділено на абзаци.

Розділові знаки ставляться за вимогами сучасної пунктуації. Писарські розділові знаки збережено і передано в ламаних дужках. Крім крапки, коми, двокрапки, крапки з комою відтворено писарські знаки, яких немає в сучасній пунктуації (</>, <//>, <:—>, <:>, <; .> тощо). Сучасні розділові знаки не вживаються тоді, коли вони повинні стояти після графічно тотожних писарських знаків.

Нумерація справ подана у тексті в квадратних дужках. Рукописні порядкові номери аркушів позначені на полях проти двох паралельних рисок, якими відділяються кінці рукописних сторінок Лохвицької ратушної книги.

У книзі подано фотокопії сторінок, написаних різними писарями (рис. 1—9).

Усі графічні варіанти кирилических літер передано сучасним українським шрифтом. Зберігаються ь, а, ѿ, ѣ, ы, оу, з, ѣ та всі варіанти на позначення г, тобто г, кг, g. Проте латинська літера g, що виступає в позиціях г і г, у текстах не зберігається.

Відступом від зазначених «Правил ...» є відтворення літер е та е, що вживаються в тексті паралельно, але співвідношення їх написання у різних писарів не однаково. Це дає змогу визначити манеру кожного з них.

Збереження латинських літер n, m, z дало б можливість передати манеру окремих писарів, у яких вони вживалися. Проте таких писарів небагато, тому для зручності читання справ ці літери замінені відповідно сучасними н, м, з. Але особливості написання цих літер подано в таблицях почерків писарів (див. табл. 1, 2). Усі варіанти написання в, v передані в тексті літерою в. Ла-

ПОЧАТОКЪ КНИГЪ СПИСАНЯ СПРА(В)

мейскихъ ратоуша Лохви(ц)кого<:), которіе почато робы(т) за поводомъ и старанемъ Матфея Емченъка, на сей ча(с) войта лохвыцкогo : , и его товариствъ — бурмистровъ Феодора Ко(з)ла, Хомы Сениковича, Фена Проценъка<:). А працею мене, многогрѣшнаго Іюана Стефановича, писара на тотъ ча(с) меского лофицкогo.

В рокоу ахнв [1653]<: > м̃(с)ца ма(р)та А [II]<: > дня<: —>.

[№ 1.]

Року ахнв [1652] м̃ца 1653¹⁵ октовріа н̃ [18] дня.

Передо (м)ною, Евѣстафие(м) Го(р)бане(н)комъ, сотнико(м) во(и)ска За(р). лови(ц)ки(м), и при мнѣ, Гри(ц)ку Красуле(н)ку, а(т)аману нака(з)но(м), а при на(с) будучи товари(ст)вѣ — Феодора Капус(т)и, а(т)амана луча(н)ьскогo, Овдѣя Мѣриенка<.), и пре(д) нами, Гапономъ Новако(м)ъ, во(й)томъ ло(х)вицки(м), Анѣдрушъку и Гаврилу, бу(р)мистра(х) вряду Лофи(ц)когo<.), приточилася справа о(т) Яцъка Ива(х)ненъка и брата его Савъки Ива(х)не(н)ковъ, обывателе(и) лучанъски(х)<.), которіе ро(с)праву чинили з Па(р)хомомъ Кропивъненъко(м) и Ми(с)комъ, брато(м) е(г)о, вына(й)дуючи з ны(х) ви(н)ного о забитыю Семена Ива(х)ненъка, небожъчика, брата и(х)<.)

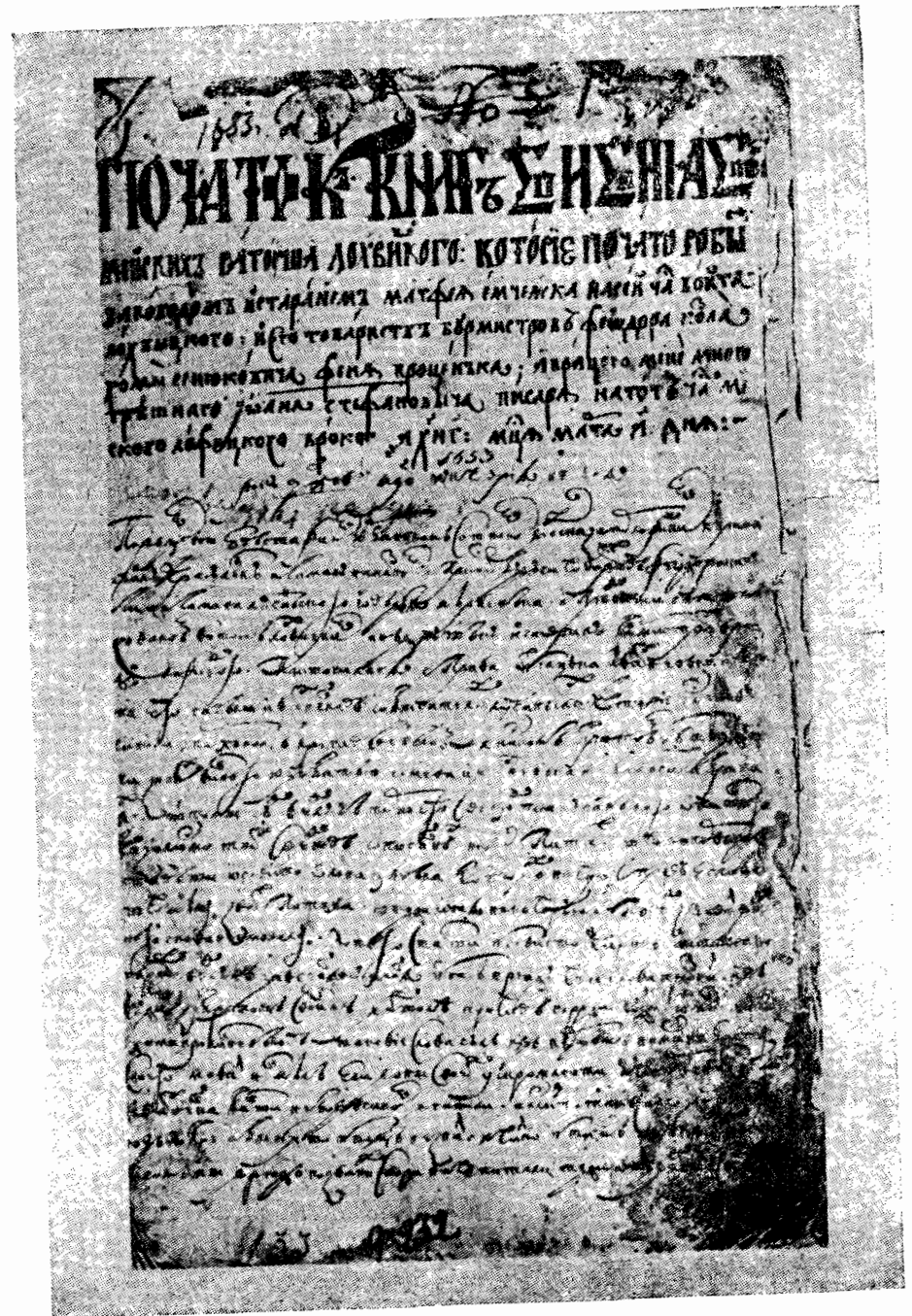
Што мы, су(д), ве(д)лугъ пе(р)шого сведо(ц)тва лучанъскогo описа(н)ного казали(с)мо ты(х) све(д)ковъ, описа(н)ны(х) ниже(й), пита(т)<.)

Што вопе(р)выхъ, ставъши очеви(с)то, Олена, дѣвка, которо(й) на тую справу, если бы што мѣла<.) зна(т), питали. Теды онаа, на которую се(й) повод) здава(л), жа(д)ного слова не мовила.

До того, ста(в)ши очевисто, Кирикъ Шепеля, котори(й), ве(д)лугъ заве(н)а сумле(н)а о(т) насъ, вряду, в тїе слова при(з)нала(л)<.), ижъ «кгда(м) з братомъ своимъ ви(и)шоль противъ череди, теди о(т) Ме(с)ка и Па(р)хома Кропи(в)ненъковъ таковіе слова чулъ, ижъ Па(р)хомъ на Ми(с)ка, брата своегo, мови(л): «Не (в)мѣлъ еси жоны свое(и) ускромляти, а тепе(р), неви(н)не смо Ива(х)не(н)ка би(в)ши, небожъчико(м) вчинили<.) А если (ж) то такъ стало, де(р)жѣмо (ж) ся южъ добре, абы нѣхто о томъ не зна(л)<: >». И ти(л)ко о то емъ змовили были».

О чомъ мы, вряду, позвано(и) стор(он)и на то питали. Теди оніе жа(д)ны(м) спосо(б)о(м) // нѣкому се не при(з)навали и виво(д) з себе давали<.)

А ку тому Семениху, Ива(х)не(н)ково(й) жони, о томъ питали. Котораа в тїе слова при(з)нала, ижъ «му(й) мужъ, небожъчи(к), у вовѣторокъ, кожу(х)

Фотокопія арк. 1.

змочи(в)ши, ко мнѣ пришо(л) и после того еще тижѣде(н)ѣ жи(в) былъ и (з) челе(д)ю на гумнѣ збожѣ молоти(л) и потомъ южѣ поме(р). А мнѣ ѿ жа(д)номѣ припа(д)ку свое(м) на себе не мови(л) <.>»

Што су(д) нинешны(и), тоє(й) справи з обо(х) рукъ ви(с)луха(в)ши, ка-зали(с)мо то на ѿдалоцію ѿ(т)ложи(т) и тую спра(в)у до кни(г) ме(и)ски(х) ратушънихъ казали(с)мо записа(т).

[Знак підпису.]

[№ 2.]

Року ахнѣ [1653] декабръ є [4] дна.

Передо (м)ною, Леско(м) Котляро(м), а(т)амано(м) нака(з)ни(м) лофи(ц)-кимъ, и при мнѣ, Ма(т)фею Емъченъку, во(и)ту, а при на(с) будучи Мо(и)сеѣ Ѡстрожаници, Фена Проце(н)ка, бу(р)мис(т)ровъ вряду Лофи(ц)кого <.>, приточиласе ѿ(т) Ияковъца Ше(в)ця, мещанина лофи(ц)кого, которы(и) ро(с)правова(л)са з Гри(ц)комъ Езупо(л)ски(м), Коломи(й)це(м), мещаниномъ лофи(ц)кимъ, ѿ то,

ижѣ ѿнѣ ѿсоби з собою пре(з) яки(й) ча(с), по-приятелску мешъка(в)-ши <.>, и да(л) былъ Іяко(в) ѿному Гри(ц)ку свою сеножа(т) коси(т) и (в) томъ, з собою не (з)годи(в)шисе, великую ту(р)бацію вщали <.>

Іяковъ именуєть, же «Гри(ц)ко з тоє(и) сеножати мое(и) сѣна возо(в) семъдеся(т) зна(л) <.>»

А Гри(ц)ко именуєть: «Же мѣ,— мови(т),— ти(л)ко з тоє(и) луки пѣ(т)де-ся(т) возо(в) сѣна зноси(л) <.>»

В которо(и) то и(х) тако(и) не(з)годѣ <.> мы, вря(д), рапъто(м) не мѣгучи ро(з)прави(т), здали, абы (т)о чере(з) свѣтъки, хто тому сѣну пре(д)водителя(м) былъ, ѿяснено было <.>

Счо, ста(в)ши ѿчеви(с)то, Семє(н)ѣ Коломиецѣ, котори(и) тоє сѣно кида(л) и прята(л), ве(д)лугъ сумлє(н)ѣя своего в тіє слова при(з)на(л) <.>, ижѣ «кѣди (м) тоє сѣно з сѣножати тоє(и) кида(л) <.>, теди во (в)сѣхъ трехъ стога(х) на то(й) луцѣ сѣна стало возо(в) се(м)деся(т) бе(з) двохъ возовъ всего на(в)сею.»

Которое то єго при(з)на(т)є для уморе(н)ѣ справи и не(з)годи тоє(и) каза-ли(с)мо до книгъ записа(т), що є(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 3.]

ахнѣ [1653] мѣ(с)ца а(в)густа и [8].

Передо (м)ною, Мазимо(м) Калитою, атамано(м) городови(м) лофи(ц)-ки(м) <.>, а при мнѣ будучи(х) товари(ст)вѣ — Процика Све(р)длика, Івана Ку(д)рѣ, Григорія Филиповича, Ми(с)ка Клепача и передо (м)ною, Лукяно(м) Калине(н)ько(м), во(й)томъ, Ма(т)феємъ Е(м)ченъко(м)ѣ, Фене(м) Проце(н)ь-ко(м)ѣ, Мосєє(м) Ѡстрожаницею, бу(р)мистрами вряду Лофи(ц)кого <.>, приточилася справа ѿ(т) Семєна Ѡнаненъка з Бело(й) Горе(л)ки, кото-

ри(й), боя(з)нѣ бжюю препомънє(в)ши // — нѣвѣши, и (з) затве(р)дѣлого се(р)-ца к умыслу своего Я(ц)ка Буре(н)ка з Бело(й) Горе(л)ки за нѣякъ ко вшиб-ленъє(м) свои(м) на (с)ме(р)тѣ забил).

Которо(й) справѣ на ѿного злочин(ц)у нинѣ сточи(в)шиса ве(д)лугъ ста-туту и а(р)тикуловъ строкую и ганєбную сме(р)тѣ собѣ заслужилъ.

Ти(л)ко жѣ мы, вря(д), ма(т)ки ѿного небожъчика и всѣхъ сро(д)никовъ и покре(в)нихъ єго, если бы хотѣли и на(с)тояли на душу єго, чоґо ѿ(н)ѣ за-служи(л) и са(м) се ку тому доброво(л)не призналѣ, не поєдинокро(т) питали <.>

Теди Іваниха, Я(ц)ка ѿного небожъчика мати, и(з) жоною и братією єго, ста(в)ши ѿчеви(с)то, при(з)нали доброво(л)не <.>, ижѣ, мовить, «жа(д)ною мѣрою мы на душу и (з)гибє(л) ѿного Семєна, забо(й)ци, не на(с)тои(м), не хо-чемъ залазитиса и сме(р)ти предати голову єго такъ мы сами, яко и хто и(н)ѣ-ши(и) с приятеле(и) и покре(в)нихъ нашихъ, ти(л)ко за душу небожъчиковъ-скую, абы было що з імѣнѣя єго дано».

Шо мы, вря(д), ви(с)луха(в)ши такового доброво(л)ного и(х) со(з)нанъѣ ѿ(т) поводово(й) стороны, ижѣ ѿнѣ не настоя(т) на (з)гибє(л) ѿного забо(й)ци. казали(с)мо для лепъшо(и) вери до кнѣгъ ме(й)скихъ записа(т), што єсть и за-писано.

[Знак підпису.]

[№ 4.]

Року ахнѣ [1653] а(в)густа 16 маѣ кв [22] дна.

Передо (м)ною, Андриє(м) Випри(с)комъ, атамано(м) городови(м) лофи(ц)-ки(м), а при мнѣ будучи(х) товари(ст)вѣ — Са(в)ки Гаращє(н)ька, Ху(м)ки Стасє(н)ка, И(л)яша Чи(ж)ме(н)ька, атамана голю(н)ского, а передо (м)ною, Гапоно(м)ѣ Новако(м)ѣ, во(й)то(м)ѣ Анѣдруше(н)комъ, Гаврило(м), бу(р)-мистрами вряду Лофи(ц)кого <.>, приточилася справа ѿ(т) Процика Лашє(н)ка, ѿбывателя голю(н)ьского, котори(и) ска(р)гу свою ѿ шкоде, покраде(н)ю пчо(л), ска(р)гу свою на Ѡме-ляна Ричака, яко неробочого, преклада(л) ѿ то <.>.

ижѣ то(т) Ѡмеля(н)ѣ и(з) запомнє(н)ѣ боя(з)ни бжює и встиду лю(д)ского в сами(й) де(н)ѣ, в Процико(в) ѿхо(д) влѣ(з)ши, и пчоли, зна(и)дуєчисєя та(м), з у(л)ємъ видра(л) и (в) мешокъ сво(и), которо(г)ло при собѣ мѣлѣ, кра-де(ж)ны(м) дѣло(м)ѣ викра(л) <.> Которо(г)ло злочин(ц)у, на то(м)ѣ же го-рячомъ учи(н)ку ѿправуючогоса, у ѿгороде свое(м) то(т) Процикѣ з Яс(ц)є-ко(м)ѣ Енѣде(н)ко(м)ѣ, козако(м) з Голю(н)ки, по(с)тере(г)ши, на то(м)ѣ же крузе при у(л)я(х) свои(х) из лице(м), то є(ст) з пчєлами, которіє в мѣху были, зара(з) по(й)ма(в)ши, и вряду голю(н)скому ѿ то(м)ѣ ѿ(с)ведчи(л) <.>

Теди атама(н)ѣ того (ж) разу ѿного злочин(ц)у до на(с), яко заста(в)ши, при(т)ягли //

Што те(ж) мы, вы(ш) менованы(и) су(д), ви(с)луха(в)ши дово(д)не таково(и) справы <.>, казали(с)мо ѿного злочин(ц)у пре(д) собою по(с)танови(т). Кото-рого, ве(д)лугъ тоє(и) справи и попо(л)нено(и) шкоди, питали. Што ѿ(н)ѣ нѣ з якого примусу са(м) са доброво(л)не, же сами(м) при(н)ципаломъ (т)оє(и) шкоди, покраде(н)ы(х) бчоль, зна(й)дуєтєса, при(з)на(л).

Теди мы, вря(д), вглядѣвѣши в справу тую, и ве(д)лугъ ро(з)делу і [10], а а(р)тикулу ді [14] наказує(м) декрєто(м)ѣ наши(м), абы ѿны(й) Ѡмеля(н)ѣ нѣчимъ и(н)ѣши(м), то(л)ко на го(р)ло бы(л) караны(й) а то катовъскими ру-ками.

А для лепъшо(и) вери казали(с)мо то до кни(г) записа(т), що є(ст) и запи-сано.

[Знак підпису.]

[№ 5.]

Року ахнг [1653] ω(к)то(в). ді [14].

Передо (м)ною, Ма(т)фее(м) Емьченъко(м), во(и)томъ, и при мнѣ будучи Ко(н)-
драта Ну(з)че(н)ъка, Фена Проценъка, Мо(й)сеа Острожаницы, бу(р)мистровъ
вряду Ло(х)ви(ц)кого,

приточилася справа ω(т) Данила Коваля, обывателя рашавського, кото-
ри(и) ска(р)гу свою на Ма(р)ка Бо(в)бота з Скоробогатекъ преклада(л) ω то,
и жь тотъ Данило з Раша(в)ки (з) Зарьцькою на Скоробогат(т)ки приежалъ.

Которого то Данила онаа Зарьцька Фо(р)те(л)не а зраде(ц)ко з дому его по(д)-
нала ото, жебы з нею до Лохъвицы для справова(н)ня гдеяки(х) речи(и) еха(л)
<.> Котори(и), не уважъне з оноу Зарьцькою поступуючи, зара(з) поквапи(л)-
са еха(т)<.> и да(л) еще якобы и свои(х) гроши(й) копь ше(ст) еи, кожу(х)
одега(л)ны(и)<.> Теди, ста(в)ши на (С)коробогат(т)ка(х) у оного Ма(р)ка го(с)-
подю, и Зарьцькаа, хотючи до мѣста еха(т), и Данила оноу не беручи, на
го(с)подѣ зо(с)тавила, а Ма(р)ка до мѣста запровадила. И до брами еще ме(й)-
ско(и) приеха(в)ши, оноу чловека при возу зо(с)тави(в)ши, сама, якобы ω
потребѣ свое(и) пи(л)но(й), где(с) по(й)ше(д)ши, и до воза южъ наза(д) не ве(р)-
нулася. Которо(и) Зарьцько(и) тотъ Ма(р)ко пре(з) цѣли(й) де(н) у брами до
самого вечора очекивавши, не мо(г) дожъда(т)<.>

Што мы, вишь меновани(и) вря(д), с пано(м) атамано(м) Я(ц)ко(м)ъ сто-
суючися, и ве(д)лугъ тое(й) справи наказуемъ нинѣшъни (м) декретомъ на-
ши(м), аби тая ко(п) ше(ст) и кожухъ ω(т) Зарьцько(и) занесены(и), зупо(л)на
такъ на оноу Данила, яко и на Ма(р)ка, тая шкода по половици пала<.>
На що рокъ и ча(с) певъны(и) заложили, и жь е(с)ли бы тотъ Ма(р)ко за не-
де(л) двѣ оно(й) Зарь(ц)ко(й), зра(й)щи, не мо(г) зна(й)ти, то коне(ч)не запла-
ти(т) мѣтеъ половици<.>

Що оны(й) Ма(р)ко з сведо(ц)тво(м)ъ ездил, злочи(н)ци тое(и) шукаючи,
// и не мо(г) зна(й)ти<.> Теди на то(т) заложены(и) ча(с) очекива(л) оноу
Данила не тамъ дву неде(л) и не чтири неде(л) тотъ Ма(р)ко и не мо(г) его до-
(ж)дати, яко жь и то то(ж)е бы ему былъ уисти(т)са, е(д)но жь Данило не
(с)та(л). И мы оноу Ма(р)ка, и(ж) тое(и) напа(с)ти варуччи, во(л)ни(м) во
(в)се(м)ъ чини(м).

Що (с)мо для лепъшо(и) вѣри казалн тое до кни(г) записа(т), що е(с)т и
записано.

[Знак підпису.]

[№ 6.]

ахнг [1653] ¹⁷ ω(к)тобра ка [21]

Передо (м)ною, Я(ц)ко(м) Котлярс(м), атамано(м) городовы(м) лофи(ц)ки(м)<.>,
а при мнѣ будучи(х) Леска Котля, Ю(р)ка Ши(м)че(н)ка, Івана Коваля, Куця,
атамана ха(р)кувського, и передо (м)ною, Ма(т)фее(м) Е(м)ченъко(м), во(и)-
то(м)ъ, Фене(м) Проце(н)ко(м)ъ, Копьдрато(м) Ну(з)че(н)ко(м)ъ, бу(р)мистра-
ми вряду Лофи(ц)кого<.>,

приточилася справа ω(т) Гаврила Пашенъка, обывателя ха(р)кувсько-
го<.>, которы(и) ска(р)гу свою и ωпове(д) ω покраде(н)ю бчо(л) преклада(л)
ω то<.>.

и жь оноу Гаврилу шкода в покраде(н)ю бчо(л) и меду дѣтеъса<.>

Теди тое(и) sprawy слутокъ на Дмитра Дѣдиче(п)ко(м)ъ за доводо(м) при-
ходить<.> Нащо Са(в)ка, Дмитровъ челя(д)никъ, на пна своего в тѣе слова

при(з)на(л), и жь «Дмитро не поединокротъ з Сте(ц)комъ, брато(м) свои(м),
и (з) Степано(м) на но(ч)ле(х) с ко(и)ми по(з)но поедеть, а рано, ба(р)зо рано,
еще и на(с) побуди(в)ши, приедеть</>».

До того (ж), ста(в)ши очеви(с)то, Ха(р)ко Кушгнѣръ в тѣе слова на тую
справу при(з)на(л), и(ж) «е(д)ного часу А(н)дрѣ(й) Га(й)дуче(н)ко, Шевцо(в)
челя(д)никъ, в потребе свое(и), до дому моего прише(д)ши, и ста(л) мнѣ на
Дмитра и товаришо(в) его при(з)нава(т)<.>, и жь, мови(т), разовъ три и(х)
по(д) вороти и на тучька(х), не веда(т) що они та(м)ъ справовали, в Гаврило-
во(и) пасеци видѣлемъ<.>».

Ку тому жь Ше(в)цовъ челя(д)никъ са(м) ω(т) себе тѣе слова вирази(л)<.>,
и жь е(д)ного часу коне(й) ко(с)подара своего шукале(м). Теди по(д) ча(с) ве-
черовы(и) Дмитра з Степано(м), товаришо(м)ъ его, а оне не веда(т) чогу около
пасеки и ворот(т) Гавриловы(х) ходя(т), на(с) вечеро ¹⁸ видѣле(м) <.> Такъ же
и други(м) разо(м) того (ж) Дѣдиче(н)ка — ω(т)то(л) ωтишоль уже.

И до того<.> вся громада ха(р)ковская при(з)нала, и жь, мовить, того
Дми(т)ра ω(т) многи(х) лѣтъ зна(й)ючи, аже есть нѣ въ чомъ в на(й)ме(н)шо(и)
речи неподо(з)рены(и)<.>.

Ш(т)о нинѣшъны(и) су(д) вглядѣлъ в самую слышно(ст) права до(с)кона-
лого ве(р)длугъ[!] а(р)тикулу(в) наказали(с)мо декрето(м)ъ наши(м), жеби ω(т)
того се ω(т)присе(г)нулъ<.>, любо теди оноу Гаврилу виклади попо(л)ни(л),
яко(ж) свѣдо(ц)тва слышного не было, згода стала<.>

И тое казалн(с)мо до кни(г) записа(т).

[Знак підпису.] //

[№ 7.]

Року ахнд [1654] м(с)ца фебруаріа і [10] дна.

Передо мьною, Ма(т)феемъ Иωа(н)новичо(м), асавуло(м) по(л)ку Ми(р)-
горо(д)ского, а при мнѣ будучи Остапа Го(р)бане(н)ъка, сотъника лохви(ц)ко-
го, Івана Пилипе(н)ка, атамана нака(з)ного, Івана Пилипе(н)ка, атамана на-
ка(з)ного, Івана Лавренъка<.> и и(н)ши(х)<.>.

приточилася справа ω(т) Івана Жель(з)няка, мешанина лофи(ц)кого<.>,
катори(й) ска(р)гу свою на самого во(и)та роме(н)ского преклада(л) ω то</>.

и жь кгда А(р)теми(и), воевода, посе(л) его ца(р)ского вел., з Чигирна
до Мо(с)кви летънего часу чере(з) Лофицу ишо(л)<.>, теди того часу для ви(с)-
татъче(н)а пе(т)деся(т) по(д)во(д) мусили и въ купъшовъ конѣ по(д) ча(с) я(р)-
марьку ω стомъ Прокопиі силоу бра(т)<.> Што того жь часу и оноу Івана
кунь в по(д)воду до Ро(м)на пошоль<.> и ω(т)то(л) южъ наза(д) з и(н)шими
конми не пригна(н)ъ<.>, и в то(м) великаа ту(р)бація межн во(й)тами лофи(ц)-
ки(м)ъ и роме(н)скимъ дѣтеъса<.>

Што мы, вышь рече(н)ны(и) су(д), не могучи тое(й) sprawy такъ рапъто(м)
ро(с)править<.>, казалн(с)мо на свѣдѣки, хто за тими ко(н)ми на те(н)ъ ча(с)
ходи(л), здать<.>

Теди, с(т)авъши очеви(с)то, Ко(н)дра(т) Лисы(и), дюгътя(р), мешанин(ъ),
ве(д)лугъ завезанъа ему сумленъа в тѣе слова п и(з)наль<.>, и жь «кгда смо
до Ромъна з оны(м) по(с)ломъ пришли<.> и та(м) в Ромнѣ готовы(х) по(д)водѣ
не застали<.>, такъ же поки тотъ посе(л) хлѣба вжива(л) и к тому часу по(д)-
води не су(т) ви(с)татъчены <.> и на(м) для того конѣ тѣе не (в)сѣ (в)е(р)нены,
и жь за они(м) по(с)ломъ за Роме(н) пошли<.>»

Ку тому жъ, ставъши ѿчеви(с)то, Феско Голю(н)ка, козакъ лофицьки(и), котры(и) ве(д)лу(г) сумле(н)а своего в тїє слова при(з)нал, ижъ «за висла(т)емъ пна сотника своего за ѿни(м) посломъ е(з)диль до Ромъна и упоминале(м)са его ѿ свои по(д)води, што мнѣ посе(л) тотъ рекъ: «Не вида(м) я ваши(х) по(д)водъ<.> кгда (ж) мнѣ нѣ на чомъ буде(т), же ту(т) по(д)води не (в)сѣ, дале(й) еха(т)». Я (т)е(ж) и пна сотника роме(н)ского проси(л), жебы мнѣ по(д)води ве(р)нены были. Теди сотникъ рекъ: «А мнѣ мало до того<.>» Такъ же и у во(и)та того впоминалисѣ ѿ по(д)води и ѿ(н) тому е(д)накъ допи(т) не (в)чи(л)». <.>

Што мы, вы(ш) рече(н)ны(й) су(д), в справу тую ве(й)зрѣвъши<.>, ве(д)лугъ свѣдько(в) ти(х), наказуе(м)ъ декрето(м) наши(м), жебы во(и)тъ роме(н)ски(и) з ма(й)страто(м) свои(м) мещано(м) лофи(ц)ки(м)ъ // лофи(ц)ки(м) за два конѣ згнулихъ заплати(л)». <.> за Иванова коня л [30] копь гро(ш) ли(ч)бы литовско(и)». <.> а за Петрова коня по(л)девети копи жебы нагородилъ<.> С третего, сребря(н)ьского коня, котри(и) бе(з) приказу в по(д)воду пошо(л), теди шкода тая на во(и)ту лофи(ц)ко(м)ъ пала<.>

Що для лепше(и) вери казали(с)мо тоє до кни(г) записа(т)». <.>, що єсть и записано.

[Знак підпису.]

[Лѣ 8.]

Року ахнд [1654] м(с)ца ма(р)ца аї [11].

Передо (м)ною, Ѡ(с)тапомъ Го(р)бане(н)ько(м), сотънико(м) лофи(ц)ки(м), и при мнѣ будучи Я(ц)ку Котляру, атаману городово(м)». <.>, и при бы(т)ности пна Іоана Бокгле(в)ского, та(к) же и при на(с) бу(в)ши(х) — Ивана Чо(р)ного, Степана Де(м)че(н)ка, зо(с)лани(х) з Березово(и) Луки, Костѣ, ктitora Нико(л)ского, Стефана Филоновича<.>, и передо (м)ною, Ма(т)фее(м) Емъче(н)комъ, во(и)том, Фене(м) Проце(н)ко(м)ъ, бу(р)мистро(м)». <.>,&br/>приточилася справа ѿ(т) Ко(н)ьдрата Скляра, ѿбывателя жабского, и ѿ(т) Клима Зѣкрача, козака з Шмиггле(в)». <.>, которіє зобопо(л)не ска(р)гу свою на Фена Мо(р)даченъка з Березово(и) Луки, яко на неробочого зра(й)цу своего, прекладали ѿ то,

ижъ тотъ Хве(н)ъ, и(з) запомне(н)ъа боя(з)ны бжое у ѿного Коньдрата шкапу рижую лисую, а въ Зѣкрачево(и) дочьки полотъна локоть два(д)це(т) и узду вкра(в)ши<.>, и хотѣлъ, такъ тую шкапу з поло(т)но(м) захвати(в)ши, якъ и са(м) додому уеха(т)». <.> Е(д)но жъ бгъ ему мл(с)тиви(и) того пре(л)ся, взя(т)а не допускаючи, же чере(з) Сулу, мимо млины идучи, и у воду врину(л)са<.>, и тамъ его люде ѿ (т) такого утрафе(н)а, яко за(ц)ного, мнѣмлючи, человека, виратовали<.> И ѿ ти(х) реча(х), же мъ мало дбаєть, по(с)тере(г)ши, якожь и не ѿсуши(в)шиса, хотѣлъ додому бѣгъчи<.> Што его млиновъци тимъ же разо(м) до на(с), до рода, ѿ(т)слали<.> И в то(м) зара(з) Коньдрать, яко шкодуючи(и), свою шкапу у ѿного Феня позна(л)». <.>, а потомъ на се(и) часъ Зѣкрачева дочька полотъно свое познала<.>

До чо(г)о кгда (с)мо и сами ѿного злочи(н)ци по ки(л)ку разовъ доброво(л)не ѿ томъ питали. И ѿ(н) са(м) зара(з) же мовить: «А сами(й) на то и(ст)ца и шко(д)никъ тимъ речамъ, такъ тоє(и) шкапъ, яко и поло(т)ну», — при(з)наль-са<.>

Што мы, выш рече(н)ны(и), ви(с)луха(в)ши та(к) поводово(и) сторони, яко и самого злочинъци его доброво(л)ного при(з)на(т)а, ве(д)лугъ ро(з)делу ді [14]». <.>, а а(р)тикулу з [7] наказуе(м) декрето(м) наши(м), жебы то(т) Фе(н)ъ, яко злочи(н)ьця, бы(л) на го(р)ле караны(и).

Що смо казали до кни(г) записа(т), що є(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[Лѣ 9.]

Року ахнд [1654] м(с)ца ма(р)ца еї [15] дна.

Передо (м)ною, Коньдрато(м) Тананидоу, атамано(м) ко(с)ти(р)скимъ лофи(ц)ки(м)». <.>, а при мнѣ будучи товарис(т)ва — Григоріа Филиповича, Ивана Лавре(н)ька, Костѣ, ктitora, Стефана Фесе(н)ька с Попувъки<.>, приточилася справа ѿ(т) Диниса Ивановича, козака кра(с)на(н)ьского<.>, котори(й) ска(р)гу свою на Стефана, деся(т)ника лофи(ц)кого, преклада(л) ѿ то<.>,&br/>ижъ сего дне то(т) Данило, єдучи и в ратушу ста(в)ши, с котори(м) якобы тотъ Степанъ мѣлъ в ка(р)ти игра(т)». <.>

Теди Степа(н)ъ в по(с)танове(н)ю жа(д)ны(м) способомъ к тому се не при(з)нава(л); же «не такъ, если бы з они(м) Данило(м) мѣлъ игра(т), але и рукъ свои(х) до того са не притула(л)». <.>»

Що мы, су(д), вислуха(в)ши ѿ(т) таково(и) sprawy здали(с)мо, абы то чере(з) свѣдьки ѿяснено было и скида(л)ся з ни(х) кожъди(и) з двохъ копь<.>

Яко жъ, ставъши ѿчеви(с)то, Гри(ц)ко Ци(м)балисти(и) в тїє слова ве(д)луг сумленъа своего в тїє слова при(з)наль<.>, ижъ, мовить, «былъ сегодне в рату[шу]». <.> Теди тотъ го(ст) сидѣлъ и ка(р)ти са(м) перекида(л) и перебыра(л)». <.> а ѿного Стефана не видѣлъ, не такъ жебы в ка(р)ти игра(т) мѣлъ, и в рукахъ его дотикаючо(г)о[се] и ка(р)тъ не видѣлъ<.>»

Що нынѣшны(и) судъ, справи тоє(и) и свѣ(д)ка ви(с)луха(в)ши, наказуе(м) декретомъ наши(м), жебы Стефанъ воле(н)ъ ѿ(т) того, яко неви(н)ны(и) чловекъ, бы(л)». <.>

Що (с)мо казали до кни(г) записа(т), що є(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[Лѣ 10.]

ахнд [1654] м(с)ца ма(р)ца ві [12] дна.

На вярде ме(й)ско(м) в ратушу лофи(ц)комъ передо (м)ною, А(н)дриє(м) Випри(с)комъ, со(т)никомъ во(и)ска Запор.<...> лофицькимъ и при мнѣ, Яцку Котляру, атаману городовомъ лофи(ц)комъ<.>, и при на(с) будучи пна Ма(й)ну(й)ла А(р)навута, пна Кгабриеля Селе(ц)кого<.>, а (з) товари(ст)въ — Ивана Лавре(н)ька, Костѣ, Петра, Ничипора, и передо (м)ною, Ма(т)феем Емъченъко(м), во(и)томъ, Феѿodoro(м) Козло(м), Фене(м) Проце(н)ко(м)ъ, бу(р)мистрами вряду лофи(ц)кого<.>, а з меща(н)ъ будучи Ва(с)ся Коломо(и)ця, Гапона Новака, Микити Лу(ч)ковича и и(н)шихъ<.>,&br/>ставъши ѿчеви(с)то, па(н)ъ Ма(р)тинъ, ѿбывате(л) нашъ лофи(ц)ки(и)». <.>, котори(й)». <.> ска(р)гу свою на Фен(н)у Мося(нд)зовую Хѿмиху преклада(л) ѿ то<.>,&br/>

ставъши ѿчеви(с)то, па(н)ъ Ма(р)тинъ, ѿбывате(л) нашъ лофи(ц)ки(и)». <.>, котори(й)». <.> ска(р)гу свою на Фен(н)у Мося(нд)зовую Хѿмиху преклада(л) ѿ то<.>,&br/>

ижъ онаа, боя(з)нь бжую препо(м)нь / вши<.>, а по(д)ступо(м) по(д) це(р)квию бжиею и оны(м) Ма(р)тиномъ, идучи, ля(м)пу сребную, которую Ма(р)тинъ на хвалу це(р)кви бжи(и) а ку спасенію своему зделавши и в дому своемъ, поки всѣ обряды до не(и) спорядить, завѣснѣвши<.>, и онаа запометала невѣста, в небы(т)ности Ма(р)тина в до(м) его воише(д)ши, вкрала<.> и то серебро занеши, побила<.>, а з нѣкоторы(х) речи(и) обо(р)вавъши, крамаре(м) и ши(н)ка(р)камъ поза(с)тавляла<.> И за тими лю(д)ми на оную Мося(н)дзовую пере(в)е(в)шисе и серебро все, кроме китици, же в дому ей зна(й)шло, вина(й)дено<.>

До чого са и сама тая зра(й)ца доброво(л)не, кгда ей питали(с)мо, при(з)наласа<.>, ижъ «до Ма(р)тинова дому во(й)ше(д)ши, и кгда нѣкого не застала, тую ля(м)пу о(т)чепила<.>»

Што нинешньны(и) судъ, в справу тую ве(й)зрѣвъши, ведлугъ ді [14] ро(з)делу а а(р)тикулу семого наказуемъ нинешньны(м) декретомъ наши(м), жебы оная Мося(н)дзавая, яко зра(и)ца и южь подо(и)зренаа, нѣчимъ и(н)ши(м)ъ, то(л)ко на го(р)ле катовьскими руками была без(з) фолги карана<.>

Которую в справу всю, дово(д)не списавъши, казали до книгъ си(х) ме(й)скихъ записать, що є(с)ть и записано в ратушу лофи(ц)комъ.

[Знак підпису.]

[№ 11.]

Справка о заби(т)е Яска Лазоре(н)ка, цигана бо(р)зе(н)ского, о(т) Кирика и Бакума, цигано(в), и и(н)ши(х) товари(ст)ва его.

[Знак підпису.]

Року ахнд [1654] м(с)ца іюліа кд [24] дна.

Передо мною, Гри(ц)комъ Макаре(н)комъ, о(т) ен м(л). пнъ ге(т)маново(и) ви(с)ла(н)нымъ и при мнѣ Але(з)а(н)дрю Святъковичу, писарю, о(т) пна Василіа Томиленъка, наме(ст)ника чигирн(и)ского за(с)ла(н)ного<.>, и при на(с) будучи пна Іоа(н)ъна Бокгле(в)ского<.>, Тимоша Гараще(н)ского з Чигирина о(т) пна наме(ст)ника зосла(н)ного<.>, такъ же при бы(т)ности Івана Батіа и О(с)тапа Са(х)не(п)ка и пна по(л)ковника зо(с)ла(н)ного<.>, и пер(е)д) нами, Ивано(м) Пилипе(н)комъ, атамано(м) нака(з)ним Лофи(ц)ким(м), Ма(т)феа Е(м)че(н)ка, во(и)та, Феодора Козла, Феа Проце(н)ка, бу(р)мистровъ вряду Лофи(ц)кого<.>.

приточилася справа о(т) Стефанихи Гучихи // и о(т) невѣстки ее, Ящихи Лазуре(н)ково(и), циганокъ, такъ же о(т) Яцъка и Ветичиже(н)ко(в), Петра Либре(р)ди, Дацъка Пе(т)ренъка, цигановъ, обывателе(й) бо(р)зенъски(х)<.>

Котораа Стефаниха з опими циганы, прияте(л)ми своими, ска(р)гу свою на Миха(и)ла, цигана, обывателя лофицького, и на синовъ его, Кирика и Бакума Миха(и)ле(н)ковъ, и на и(н)шихъ товариствъ его, которіе до забо(й)ства вотовали, прекладала<.> о то в справе<.>, што по зе(и)шло(м) лохви(ц)ко(м) я(р)марьку оніе цигане сторона на сторону межи собою забо(й)ство вцали<.> Теди в томъ Яско Лазуре(н)ко, цига(н)ъ, о(т) рукъ Кирикови(х) и Бакумовы(х) забить зо(с)та(л)к<.>

Теди на се(и) ча(с) межи нами, в зебраню по(с)полите заселого суду, вглядѣвши в самую слушьность права досконалого<.> и о(б)ое(й) такъ поводо(в)о(и), яко и по(з)вано(и) стороны, ви(с)лухавъши, наказали(с)мо декретомъ наши(м), жебы любо голова за голову пошла, любо сторонѣ поводово(и) о(с)ка(р)жонаа сторона з име(н)а своего такъ за друкги, яко и за виклады все о(т) мала до велика нагороди(т)<.> А то на прои(з)воле(н)ю и угляже(н)ю поводово(и) сторонѣ дали<.>

Што онаа Стефаниха з невѣсткою своею и зо в(в)сѣми менова(н)ними циганы, прияте(л)ми своими, на то з добро(и) волѣ свое(й) до згоди при(с)тупила, а Бакума, о(т) сме(р)ти ви(з)воли(в)ши, го(р)ломъ даровали<.> То(л)ко ж в него и во в(в)сѣхъ товариствъ его викладовъ<.> такъ же за похова(н)е тѣла, жебы и друкги его поплачени были, вспоминалис<.>

Што сторона обвиненаа, тотъ Баку(м)ъ, о(в)ше(м) до того при(с)тупуючи за всѣ про всѣ на деве(т)деся(т) копѣ гроше(й) ли(ч)бы литовьско(и) погодилис<.> И сторона поводовая, по(з)ванного во в(в)сѣмъ уво(л)ни(в)ши, вечъними часи межи собою погодилис<.> Якожь и са(м) Бокумъ, до того при(з)воливъшиса, повинѣ(н)ъ тую сум(м)у сторонѣ вкри(в)жон(и) без(з) забави споста(т)чиги и уи(с)ти(т)са<.>, яко на то слушьная речь єсть<.>

Што смо тую всю справу, дово(д)не зебра(в)ши, до кни(г) казали записати, що єсть и записано в ратушу лофи(ц)ко(м)ъ.

[Знак підпису.]

[№ 12.]

В року ахнд [1654] м(с)ца іюліа кѣ [25] дна.

Передо (м)ною, Ивано(м) Батіемъ, Остапомъ Са(х)ненькомъ, о(т) пна по(л)ковъника нака(з)ного ми(р)горо(д)ского зо(с)лапыхъ<.> и передо мною, Иваномъ Пилипе(н)комъ, // атаманомъ нака(з)ным(м) ло(х)ви(ц)кимъ<.>, и при мнѣ, Матвееу Е(м)ченъку, во(и)ту, Феодору Козлу, Фею Проце(н)ьку, бу(р)мистра(х) вряду Лофицького<.>.

ставши очеви(с)то, Феодо(р) запади(н)ски(и)<.>, котори(й) ска(р)гу свою на Івана и Гри(ц)ка Гуе(в)ще(н)ьковъ<.> такъ же и на А(н)дріа Кривъче(н)ка и На(д)точіа, по(д)ступцовъ свои(х), преклада(л) о то<.>.

ижъ што тотъ Феодо(р) з давъни(х) лѣтъ свои(х) за суму свою о(т) Гри(ц)ка Гуевьского футо(р) на Запади(н)цехъ зо всѣми приналежностями|ми| стоячи(и) маючи<.> Теди на се(с) часъ тотъ футо(р) Ива(н) и Гри(ц)ко за намовоу и побуже(н)ьемъ А(н)дреа Кри(в)ченъка, которы(и) ихъ грошьми по(д)помоглѣ, о(т)тягали<.>

Нащо Кирикъ Гуевъще(н)ько, бра(т) и(х) мнѣ(й)ши(и)<.>, доброво(л)не, а не примусе такъ на те(р)ме(н)ъ, яко по(с)ле того и пре(д) нами при(з)нал(л), ижъ, мовить, «менованіи брати мои тотъ футо(р), не для себе, але для А(н)ьдрѣа Кривъченъка<.> о(т)тягали<.>»

И мы, в(р)яд, вглядѣвши в такое по(д)ступство справы тоє(и), наказуем(м) декрето(м) наши(м)ъ, аби Феодо(р) такъ тую сто золоти(х), што о(т) Гуевъще(н)ковъ за футо(р) взялъ, яко и еще пе(т)деся(т) злоти(х), що на(й)зви(й)ше(й) Феодо(р) на свое доброе о(б)еца(л) да(ж)тъ<.> наза(д) ве(р)нулъ<.>

Што ку тому такъ тотъ Феодо(р)<.>, яко и Гуевъще(н)ко Кирикъ, на то зе(з)воли(в)ши, доброво(л)не призналъ<.>, ижъ, «неха(й), — мови(т), — мнѣ Феодо(р) тую злоти(х) пе(т)деся(т) да(ст)<.>, а я, яко бли(з)ши(и) и ме(н)»

ши(й) у о(т)ца моего былъ си(н)ъ, до тое(й) о(т)чизни из вла(д)зи свое(и) пну Феодору, жонъ, дѣтькамъ и пото(м)комъ его вечными часы в де(р)жа(н)е и (с)поко(и)ное уживан(н)е пускаю, а не маеть нѣхто до того футора то вся и(м), яко тожь виш менованіе ста(р)шие брати мои и вшеляки(х) приятели(и) и покре(в)ны(х) мои(х) жа(д)но(й) справи мѣть и прешькоди на(й)ме(н)шое ве(ч)ными часи не повин(н)ни чини(т) <.>»

Що нинешни(и) су(д) такого созна(н)а ви(с)луха(в)ши, казали до кни(г) записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 13.]

Року ахнд [1654] мѣца августа в [2] дна.

Передо (м)ною Я(ц)комъ Котляро(м), атамано(м) городови(м) лофи(ц)ки(м), а при мнѣ, Ма(т)фею Емъченъку, во(и)ту<.>, Феодору Козлу, Феню Проце(н)ку, бу(р)мис(т)рахъ вряду // Лофицького<.>.

ставъши о(ч)еви(с)то, Ка(р)пъ Шапра(н)ъ з Юскове(ц) мещани(н)ъ ло(х)вицьки(и), которы(и) ска(р)гу свою на (И)вана Стороженъка, чемериса з Юскове(ц), преклада(л) о(т)о<.>.

ижъ то(т) Стороже(н)ко си(х) часовъ оному Ка(р)пу и его синовъ злоде(й)ство<.>

О чомъ нинешны(и) су(д) на ска(р)гу будучи оного Ка(р)па скло(н)ни, питали(с)мо оного Стороже(н)ка, для яко(и) бы то причины такъ неу(ц)тивіе слова Шапрану и сину его домовля(л) <.>

Теди тотъ Стороженъко та(к) же речъ свою проти(в) Шапрана выдава(л) <.>, ижъ, мовит ²⁰, «кгда ото в зебра(н)ю громади юско(в)ско(и) будучи, теди та(м) ве(д)лугъ по(с)вару ²¹ порахова(н)а побору по(с)ва(р) вчинили<.> Шапра(н)ъ до Стороже(н)ка мови(л), же «якъ по(й)ду у во(й)ско, то тебе не зарекаюся за шію води(т) <.>» На що ему тотъ С(т)ороженъко о(т)повѣди(л) <.>: «А коли бы те мене не глядѣвши, то туши(л) и угамова(л) <.>, що си(н)ъ тво(и) у Исаа Раиза конопль по(р)валь <.>»

И мы, вря(д), обохъ сторо(н)ъ мове(н)а ви(с)лухавъши <.>, ро(с)казали, аби тое сведо(ц)тво(м) о(б)яснено было <.>

Що та томъ же крузе, ставъши о(ч)еви(с)то, С(т)ецько Небесче(н)ко з Ю(с)ковецъ, которы(и) ве(д)лугъ завеза(н)а о(т) насъ, вряду сумлена в тіе слова при(з)на(л) <.>, ижъ мовит, «в Петро(в) по(ст) з С(т)ефаном(м), Исаеви(м) синомъ, в поле, которы(и) мене для заводу води(л), ходиле(м)ъ и того о(г)ледавъши <.>, а потомъ чере(з) жито поше(д)ши и тамъ при конопля(х) ви(ст)рока, а о(н)ъ кона сталъ у во(з) упряга(т), обачили <.> И мы стали оного ви(ст)рока о(т)коль бы бы(л), питать <.> И о(н)ъ, до тре(х) разовъ стоящи, нѣчого нам не о(т)повѣда(л), а пото(м)ъ рекъ, же мъ з Ю(с)ковецъ, Шапрановъ Ка(р)повъ си(н)ъ <.>, и, вкра(в)ши кона, додому поехалъ <.> По которого о(т)ѣзду на томъ же ме(й)сцу Исаевъ снѣ и конопе(л) рваны(х) немало зна(й)ше(д)ши, мнѣ о(п)овѣлъ <.>, и мы, ти(х) конопе(л) для лица зара(з) взя(в)ши, ти(м) же разомъ до села за сино(м) Шапранови(м) прише(д)ши и вряду своему Тишъку Путивъцу, атаману коза(ц)кому, о(п)овѣдали <.>, и многи(м) людемъ я(в)но тое было <.>»

До то(г)ло, ставъши о(ч)еви(с)то, Ма(р)ти(н) Маце(н)ко на тую жъ справу в тіе слова при(з)на(л) <.>: «Кгда ее тая справа правѣ на Шаправа [!] пере(в)е-

ласа <.>, и о(н) мене сталъ проси(т), жебы (м) до Исаа пошо(л), жебы о(н)ъ, не ту(р)буочиса и до мѣста справи тое(й) не (в)даючи, ту(т) згуду вчини(л) <.> И я, до дому Исаевова поше(д)ши и его дома не заста(в)ши, // Шапрану о(т) томъ о(з)на(й)милъ <.>»

Що мы, вышъ рече(н)ны(и), з слушны(х) доводовъ справу тую вирозумѣвши <.>, Ивана Стороже(н)ка, по(з)ваную сторону, во(л)ны(м) чины(м) <.> и тую справу для лепъшо(и) памяти до кни(г) казали(с)мо записа(т) <.>

[Знак підпису.]

[№ 14.]

Року ахне [1655] мѣца октовріа д [4] дна.

Передо мною, Ва(с)комъ Га(н)дукомъ, атамано(м) нака(з)ни(м) лофи(ц)ки(м) <.>, и при мнѣ будучи(х) товариствѣ — Ивана Носе(н)ка, атамана луча(н)ьского, Ивана Пилипе(н)ка, Ю(х)на Бреуса, Я(ц)ка Лукяне(н)ка <.> и передо (м)ною, Ма(т)феємъ Емъченъкомъ, во(и)то(м), Феодоромъ Козло(м), Фене(м) Проце(н)ькомъ, бу(р)мистрами вряду Лофи(ц)кого <.>.

приточиласе справа о(т) Ивана Нагу(р)ного Ива(х)ненъка, о(б)ыватель луча(н)ьского <.>, которы(и) спо(л)не з Жаданихою, невѣсткою своею, на Стефана Ю(с)ченъка, Сте(ц)ка Тригубенъка о(т) забитью Феска, челя(д)ника Жадонова, о(т) рукъ и(х) вла(с)ны(х) ска(р)гу свою прекладали о(т)о <.>.

ижъ прошли(х) дне(х) мѣца октовріа а [1] дна такъ онымъ забо(й)цамъ, яко и тому небожьчику Феску в Луцѣ на канунѣ напо(д)питку будучи <.>.

теди ониіе Стефанъ и Сте(ц)ко, не пометаючи на мл(с)тивного б(г)а, але праве боя(з)нѣ б(ж)ую препомнѣвши и срокго(ст) права по(с)политого зане(д)бавъши, оного Феска бе(з) да(н)а жа(д)ное причины побили <.> О(т) котори(х), часу не о(т)волокаючи, зара(з) с ти(м) са свѣто(м)ъ пожегна(л) <.> О(т) которомъ то забо(й)стве, кгда на(м), менованому вряду, дано было зна(т) <.>, казали(с)мо, аби тое чере(з) свѣдки, вери го(д)ніе о(с)обы, которіе того сведоми и при томъ были, о(б)яснено было <.>

Што, ставъши о(ч)евисто, Феско, мерочъникъ, в тіе слова при(з)наль <.>, ижъ, мови(т), «кгда (м) пришо(л) на канунѣ, бывъши(и) в Луцѣ, до которо(й) хати и Фе(с)ко, небожьчикъ, и сѣлъ. А въ томъ мало що згодивъши <.> и то(т)ъ Стефанъ Ященъко, с кие(м) прише(д)ши, и сере(д) хати сталъ <.>. Которого Фе(с)къщенъко ²², з киемъ ходячого, обачивъши, сталъ ему спречать и ки(й) тотъ з рукъ его взялъ и тое занехаяли <.> А потомъ тотъ же Я(т)ченъко знову сталъ кия своего у оного Фе(с)ка доправляться и за то, ва(л)ку вца(в)ши, билиса <.> Котори(х) я, менованы(й) Феско, ро(з)важовалъ и не могъ ро(з)вести <.>, а большъ тое(й) зва(л)ки ко(н)ца не видѣлъ <.>»

Ку тому жъ, ставъши о(ч)евисто, Мази(м) Чубына, котори(й) в тіе слова призна(л), // и(ж) «правѣ и я при то(и) зва(д)це Стефана з Феско(м), кгда оны в кануне были(м), вѣдѣлемъ, же тотъ Стефанъ з небожьчи(к)ом(м) Феско(м) за березину дручину по(р)валиса <.>, а пото(м) Стефанъ, того небожьчика взявъши, на поро(г) звали(л) и коле(н)ми топѣта(л) <.> Котори(и) Сте(ц)ко, обачи(в)ши, з Феска зопѣхнулъ и за то вдари(л) шурина своего <.>, а бо(л)шъ ю(ж) о(с)ме(р)ти его не видѣлъ <.>»

До того тежъ, ставъши о(ч)евисто, Иванъ Пятиго(р)ченъко з Луки в тіе слова при(з)наль <.>, ижъ «прави и я на те(н)ъ часъ, яко кану(н)никъ будучи,

видѣлемъ, же тотъ Стефанъ и Стецько з небожьчико(м) Феско(м) в хатѣ билн-са<.>, то(л)ко не вѣдаю, где оніе по(д)пивали а на канунъ пришли<.>»

Що мы, вышь рече(н)ны(и) судъ, в справу тую ве(и)зрѣвши<.>, поневажъ самая истота на оно(м) небо(ж)чику, же о(т) рукъ замо(р)дованы(и) и окрутнѣ забити(и), до чого се и са(м) тотъ Са(т)че(н)ко доброво(л)не а не примусне при(з)на(л), ижъ оно(го) небожьчика Феска би(л)<.>

Такъ же и тотъ Тригубенко добров(с)л)не са са [!] при(з)наль: «Же мь,— мови(т),— и я за С(т)ефана, шурина своего, с(т)авъши, и того небожьчика пхнулъ<.>».

Ве(д)лугъ ро(з)делу ві [12] а а(р)тикулу второго<.>, наказуе(м) нынешнь-ны(м) декретомъ наши(м)<.>, абы тотъ Стефанъ, яко самы(и) при(н)ципа(л) справъ тое(й)<.>, голова за голову бы(л) на го(р)ле караны(и).

Що смо для лешшо(и) вери тую всю справу казали до кни(г) записа(т) о те(м).

[Знак підпису.]

[№ 15.]

Року ахнд [1654] м(с)ца ок(т)овра з [7] дна о те(м).

Передо (м)ною, Я(ц)комъ Котляро(м), атаманом(м) городовы(м) лофи(ц)ки(м)<.>, а при (м)нѣ будучи(х) товариствъ — Ивана Пилипе(н)ька, Ю(с)ка Петренъка, Ма(с)ка, Миха(й)ла Озе(р)ченка<.>, и передо (м)ною, Ма(т)феємъ Емъченкомъ, во(и)томъ, Фенемъ Проценкомъ, Феодором(м) Козломъ, бу(р)мистромъ вряду Лофи(ц)кого<.>, ве(д)лугъ справи Стефана Са(х)не(н)ька, Стецька Тригубенъка з Луки<.>, на которы(х) по видано(м) декрету, же оны Феска небожьчика пре(з) забо(й)ство свое с того свѣта, яко свѣто(ц)тво [!] на ны(х) о(п)ѣваетъ, зо(з)навъши показало<.>

Теды мы, вря(д), по(с)тупуючи ве(д)лугъ описана(н)ны(х) а(р)тикуловъ<.>, казали, жеби то(т) Стефанъ з они(м) Стецькомъ за того небожьчика Феска хотъ иж о(д)ного и и(н)стикгатора і приятеле(и) небожьчиковъски(х), кроме го(с)подинъ Жаданов(и) лучаньско(и), немашъ тою жь сме(р)тїю ть свѣтъ пожегнали<.> Е(д)ножь на о(с)та(т)немъ кресу и (с)топню, кгда духо(в)ныхъ наши(х)

о(т)цовъ и бгмо(л)цовъ великая просба за оными обвиненими на(с)тупила<.>.

теди мы за до(з)воленствомъ Жаданихи и пна Ивана Нагу(р)ного Ива(х)ненъка, дѣвера еи, ти(х) зра(и)цо(в) о(т) сме(р)ти и го(р)ла уво(л)нили<.>, и по схова(н)ю до гробу Фескова небо(ж)чикова тѣла // поменены(х) Стефана и (С)тецька три днѣ в тве(р)домъ везе(н)ю для о(з)ваня приятеле(и) и крѣвни(х) небожьчико(в)ски(х) де(р)жали<.>

А выде(р)жавъши три днѣ, за порукою Га(в)рила Сатъченъка, брата Стефанова з Липового, а другого Стефана Тригуба, оныхъ выпустили<.> Которіе хот(т) о(т) сме(р)ти уво(л)нени зо(с)тали ти(л)ко жь абы за душу небожьчика Феска на о(б)ряди духовнїе сорокоу(ст) уе(д)нанъ бы(л)<.> и друкги небожьчиковъскїе о(т) оны(х) о(т) мала до велика поплачены были.

Которое то по(с)танове(н)е для лешшо(и) вери и певно(с)ти и о(з)ва(н)я небожьчико(в)ски(х) приятеле(й) казали до кни(г) записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 16.]

Року ахнд [1654] м(с)ца ок(т)овріа аї [11] дна.

Передо (м)ною, Ма(т)феємъ Емъченком(м), во(и)томъ ло(х)вицкы(м)<.>, а при мнѣ будучи Фена Проце(н)ька, бу(р)мистра<.>, ста(в)ши очеви(с)то, Юхъниха, обывате(л)ка лофи(ц)кая, которая на(м) о(п)окладала о то<.>.

ижъ што у оно(и) Юхънихи гуси(и) с хутора еї [15] згибло<.> Которы(х) о згине(н)ю до Ка(р)пова Шапранова хутора, же и гу(с)ку та(м) е(д)ну знашли, пришо(л)<.> Теди понева(ж) Ка(р)пъ з своего хутора слѣду не да(л).

Мы, вря(д), декрето(м)ъ наши(м) наказали, абы Шапра(н) на се(й) де(н), в середу, о(т) того са о(т)прися(г)нулъ. Которая Ю(х)ниха оно(го) Ка(р)па о(т) самого ра(н)ку а(ж) до вечера ку праву жадала<.> и не мо(г)ла до(ж)да(т)<.>

Теди мы, вря(д), наказуемъ: поневажъ Ка(р)пъ за на(с)та(т)емъ свен(м) право стрети(л), абы жь доконе(ч)не гуси Юхнисъ всѣ поплати(л) и виклади ве(р)нулъ<.>

И то для лешшо(и) вери казали(с)мо записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 17.]

Року ахнд [1654] м(с)ца ноєвріа і [10] дна.

Передо (м)ною, Яцкомъ Котляромъ, атаманомъ городови(м) лофи(ц)кимъ, а при (м)нѣ будучи Васка Га(й)дука, и передо (м)ною, Ма(т)феємъ Емъченком(м), во(и)томъ, Феодоромъ Козломъ, Фене(м) Проценком(м), бу(р)мистрами вряду Лофи(ц)кого<.>.

приточилася справа о(т) Кость, ктитор<.>, котори(и) респравова(л)са з Коньдратомъ Черед(н)никомъ о то<.>.

ижъ менованому Кость кри(в)да в его о(г)орожъ и сели(д)бъ дѣється, для которо(и) виламле(н)а куля в збо(ж)ю не поединокро(т) шкоду и(с) пашъ поноси(т)<.>.

Што на оно(го) Черед(н)ника, же о(н)ъ тому приве(д)цею и шко(д)цею зна(й)дуе(т), я(в)но показало, же па(н)ъ Кость з людми, вери го(д)нимі, // — ним [!] 8 зв. Ю(с)комъ Бородае(м), Ивановомъ Машины(м), Романо(м) Ми(с)комъ, що в Полонъского хате жиетъ, Яцко(м) Мазиле(н)ько(м) и и(н)шими лю(д)ми того довьѣль, же то(т) Ко(н)драть, тое ко(л)е виламавъши, а виводу с того, же и сле(д) до его двора пришо(л), не даль<.>

Которы(и) Ко(ст), хо(т) ему такъ великая шкода в его о(г)ороже дѣється, е(д)нажь на убо(з)тво оно(го) Черед(н)ника взглянувъши, ти(м) дарова(л) и до права са(м) за свое доброе не вѣдава(л)<.> А оны(и) тежь Ко(н)драть, хотячи самъ о себе и дво(р) сво(й) окраситъ, на Коста(н)тіа по(х)ва(л)ки ста(л), право(м)ъ вкладаючисе, чинитъ<.>

И кгда о(б)ъ сторонъ такъ Ко(ст), яко и тотъ Коньдра(т), на ри(н)ку о(б)ачи(в)шиса<.>, неслушнїе речи то(т) Ко(н)драти(й) на Ко(с)тю ста(л), злоречачи, примо(в)ля(т), жебы врядовъ мѣль посули, абы право за ни(м) потегло, дава(т): «Я, Ко(ст), пере(д) лю(д)ми именовал, же и жадного шеляга врядовъ не да(л)<.>»

И за то з обо(х) сторо(н)ъ з десети копъ гроше(й) скидалися<.>
Яко жь ми, вря(д), взаче то(и) справе жадного еще шеляга ѿ(т) Коста(н)-
тіа не видали<.>, що смо до кни(г) записали.

[Знак підпису.]

[№ 18.]

Року ахнд [1654] декавріа д [4] дна.

Передо мьною, Яковомъ Котляромъ, атаманомъ городов(м) во(и)ска За-
поро(з)кого лофицкимъ, и передо мьною, Матъфеємъ Емъченкомъ, во(и)томъ
лофицьки(м) <.>, а при мнѣ будучихъ Феѿдора Козла, Феня Проценъка, бур-
мистровъ вряду ме(й)ского Лофицького,

приточилася справа ѿ(т) Курила Коноваленька, мешанина лофи(ц)кого,
которы(й) в кривдѣ и ѿ шкоде свое(и) на Грицка Ви(ст)рока, же ему злодѣ(й)-
скимъ обычаемъ коноплѣ и [8] <.> повѣсомъ з комори ска(р)гу ²³ викра(л),
ска(р)гу свою преклада(л) <.>

Теди мы ѿного злочи(н)цу, пре(д) себе при(з)вавъши, если бы якого по-
мочьника зна(л), любо за якою намовою то(й) крадеж справоваль, питали <.>

Що ѿны(й) зра(й)ца при(з)наваль и не поединокро(т)не мови(л), же «то за
намовою Гапъки Грицихи тотъ крадежъ справоваль <.>, якожь она сама, в
мене правѣ тое ж прядиво купуючи, три повѣсми в о(д)но брала <.> и еще
мовила, жебы (м) є(й) сокиру добы(л)».

До того жь то(т) же злочи(н)ца мови(л), же тая Грициха и хлѣ(в) то(т) же,
в которомъ прядиво было, вказала.

Що (с)мо казали // казали до книгъ записати, що єсть и записано в рату-
шу.

[Знак підпису.]

[№ 19.]

Року ахнд [1654] м(с)ца декабра с [6] дна </>.

Передо мьною, Я(ц)ко(м) Котляро(м), атаманомъ ло(х)ви(ц)кимъ, а при
мнѣ будучи Трохима Лукьяновича ѿ(т) пна пу(л) <.> ми(р)горо(д)ского зо(с)ла-
ного, такъ же Ва(с)ка Га(й)дука, Ивана Пилипе(н)ка и и(н)ши(х), и передо
(м)ною, Матфеє(м) Емъче(н)ко(м), во(и)томъ, Феѿдору(м) Козло(м), бу(р)мист-
ро(м) <.>.

ставъши ѿчеви(с)то, Иванъ Куприянови(ч), ѿбывате(л) лофицьки(и), ко-
торы(и) ска(р)гу свою и жалобу на Ивана Власовича Могилевъца преклада(л)
ѿ то,

ижь тотъ Власови(ч) пре(з) котори(и) ча(с) в Тере(ш)ка в Лофици стоя-
чи <.> и южь до Ми(р)города вчора(й)шого дне два ²⁴ з Лофи(ц)ци [!] вибираю-
чися <.> и за(в)зявъшися жеби собою с товарис(т)вомъ свои(м) до ко(р)чмы
до Пере(х)ристьки заехавъши и меду ка(р)ци(й) ки(л)ка випи(в)ши, поехали,
и тотъ Власовичъ з Я(ц)ка Ялосъки, Иванова зятя, шли(к) соболь(й) ка(р)ма-
зиновы(и), з голови схопи(в)ши, к себе взя(л) и не ѿ(т)да(л).

Ѿ которо(м) ѿ(г)ня(т)ю шлика, кгда ѿному Куприяновичу дано зна(т),
и ѿ(н) Процику Све(р)длику, на тотъ ча(с) атаману нака(з), яко вряду, ѿ(с)-
ве(д)чивъши, за Власовичо(м) наздого(н) о тотъ шликъ Ю(с)ка Петренъка по-
слалъ <.> Котори(и) Власовичъ, кгда се южь наза(д) ве(р)нулъ <.> и во ѿпове-
да(н)ю поведово(й) стороны свою речь противъ того прави(л), ижь Куприяно-

вичъ, за ме(д) шапы зна(в)ши, и (к) себе взялъ <.>, а потомъ кгда ея южь Ку-
приянови(ч) наза(д) додому ве(р)нулъ, и тотъ Власови(ч) з Яло(з)ка шапъку
зня(л) <.>

Теди мы, вря(д), ѿбохъ сторо(н)ъ справи тоє(и) ви(с)луха(в)ши, абы то
чере(з) све(д)ка ѿбя(с)нено было.

Теди, ста(в)ши ѿчеви(с)то, Васи(л) Стасевичъ, Власовичовъ челя(д)никъ,
в тіє слова при(з)наль, ижь «правѣ, поеха(в)ши на(м) з Лофици до Ми(р)города
и взя(в)ши з воза горе(л)ку, пили. А в ти(м) Ива(н)ъ Куприянови(ч) з мого пна
шапъку зна(л) и додому пошо(л), а мо(й) панъ до Ми(р)города едучи, з Рає(з)ки
шапъку зна(л) и в то(м)ъ замешанина жеби ѿними стала <.>»

Що мы, вря(д), вислуха(в)ши справи тоє(и), наказали, абы спо(л)не згуду
жеби собою вчинили и чии(х) викладо(в) бо(л)ше(й) пре(й)шло, жебы то(т) до-
да(л).

Що (с)мо казали записа(т), що є(ст) и записано.

[Знак підпису.] //

[№ 20.]

Року ахне [1655] януаріа ф [9] дна.

Передо (м)ною, Я(ц)комъ Котляро(м), атаманомъ городов(м) лофи(ц)-
кимъ, а при мнѣ будучи Па(р)хома Копъчи(н)ъского, и передо мьною, Ма(т)-
фее(м) Емъче(н)комъ, во(и)томъ лофи(ц)ки(м)ъ <.>, Феѿдоромъ Козло(м)ъ, Фо-
мою Сенюковичо(м), Фене(м) Проце(н)ко(м), бу(р)мистрами вряду Лофи(ц)-
кого <.>.

ставъши ѿчевисто, Юхъниха, ѿбывате(л)ка лофицькая <.>, которая з
А(н)друшъкомъ, сино(м) свои(м), ска(р)гу свою на Я(ц)ка, Василева Стасе(н)-
кова хлопъца, ѿ вкраде(н)ю ку(р)ти преклада(л) ѿ то <.>.

и(ж) прошло(и) суботи А(н)ъдрушъкова жона до ми(л)нѣ в принале(ж)-
ности свое(и) ходила <.>, в которо(н) А(н)ъдрусихи ея власную фале(н)дишо-
вую, по(д)шитую з сребними кгузами, которы(х) si [16] было, ку(р)ту в ла(з)нѣ
тотъ хлопецъ, вкравъши, додому к Василю, яко пну своему, прине(с)ши, ѿка-
за(л) <.>

Которого хлопъца по некотори(х) слущъны(х) знакахъ постере(г)ши, же
ѿ(н) на то(т) ча(с) в ла(з)нѣ былъ, а виводу з себе не далъ <.>, казали(с)мо
к собѣ его припозва(т) и питали(с)мо, если бы ѿ(н) тую ку(р)ту вкравъ <.>

Ѿ(н) тежь, злочи(н)ца, хо(т) его уси(л)не питали и карали, не при(з)на-
ва(л)са <.>

А потомъ Юхъниха, доходячи такъ велико(и) шкоди, сина своего и чере(з)
знаки слущъніє довьдавъшиса, ижь тотъ Я(ц)ко, хлопецъ, тую ку(р)ту вкра(в)-
ши, додому к Василю прино(с) <.>

Теди (с)мо злаго(д)не стали того с хлопъца ѿ то пита(т) <.> Котори(и)
доброво(л)не бе(з) жа(д)ное ка(р)ности при(з)наль, ижь, «мови(т), тую ку(р)ту,
в лазнѣ вкравъши и додому к Васелевѣ прине(с)ши, и жонѣ его ѿ(т)да(л) </>,
а она на хату ея скинула» <.>

Чо(г) [о] и повъторе ѿного хлопъца, если бы то за ро(с)казомъ Василе-
ви(м) чи з уми(с)лу своего тую ку(р)ту вкраль, питали <.>

Теди ѿ(н) при(з)наль, ижь, мови(т), «то за ро(з)казо(м)ъ Василеви(м)
справи(л), котори(й) мене (по)слалъ, жебымъ що в лазнѣ вкра(л), штомъ и
вчини(л)».

9 зв.

Потомъ кгда бы(л) са(м) Васи(л) пре(д) насъ пре(д)по(з)ванъ, которо(г)о] если бы ω то(й) ку(р)те зна(л), питали. Ш(т)о ω(н) жа(д)ны(м) способомъ к тому се не при(з)нава(л) <.>, а пото(м), зе(з)воли(в)шиса з жоною своею, мовиль та(к): «Да(й)те мнѣ моего хлопъца, а я до свое(й) го(с)поди пу(й)ду тое(и) ку(р)ти шукати <.>» А поше(д)ши з многими лю(д)ми до своего двору и тую ку(р)ту на хатѣ схованую и звезаную у Василя зна(й)шли <.> И кгда южь наза(д) з тоєю ку(р)тою пришли <.>, теди Васи(л), якобы е(н) не зна(л) и не веда(л), не при(з)на(л)ся. //

Кгда те(ж) жони его питали, теди она, же Васи(л) с хлопъце(м) ω то(й) ку(р)тѣ знае(т), именова(л)а. Як южь и хлопецъ очеви(с)то ему до ωка мови(л), же ему тую ку(р)ту да(л) сховати.

Што мы, врьдѣ, в справу везрѣвши, наказуе(м) декрето(м)ъ наши(м), жебы Васи(л) ω(т) стороны поводовое, яко зра(н)ца, з хлопъце(м) свои(м) ве(д)лугъ ра(з)делу дѣ [14] а а(р)тикулу сегомо бы(л) на го(р)ле караны(и).

Що (с)мо казали до кни(г) ме(й)ски(х)ъ записа(т) <.>, що есть и записано.

[Знак підпису.]

[№ 21.]

Року ахнѣ [1655] м(с)ца февруаріа зѣ [17] дна.

Передо (м)ною, Васко(м) Га(й)дукомъ, атамано(м) нака(з)ны(м) ло(х) <./> и передо (м)ною, Хомою Сеньюковичомъ, во(й)то(м) нака(з)ны(м) <./>, и при на(с) будучи Фена Проче(н)ка, бу(р)мистра, и при бы(т)ности Ма(с)ка, це(х)мистра кова(л)ского <.> и и(н)ши(х) <.>.

приточилася справа ω(т) Омеля, ткача, которо(г)о] Юхъниха за ча(р)ку сребную, же у еє на заутрѣ ро(ж)де(с)тва Хва вкрадено, а у ωного Омеляна ωбъявилася, позивала <.> Што мы, врьдѣ, ωного Омеляна, если бы тую ча(р)ку в шлику знашо(л), яко пе(р)ве(й) ωб(с)на(л), и жеби ω томъ Опана(с) Польшько, тка(ч), мѣль знати, питали <.>

Теди то(т) Омеля(н)ъ очеви(с)то пре(д) нами доброво(л)не, а не примусне в тѣ слова при(з)наль <.>, ижь «правѣ, кгда смо по(д) часъ (т)отъ в Све(р)дликово(м) двору на канунѣ кова(л)скомъ были <.>, а тотъ Опана(с) з моею жоною би(л)са <.> То(г)ди ве(д)лугъ и(х) незгоди во(н) випѣхали <.>, што и тамъ же е(д)наково межи собою билиса <.>, и шапъку тотъ Опана(с) згуби(л). Которо(н) шапъки и а, шукаючи, ча(р)ку ту самую, а не в шапъце знашовъши, и шапъки при(с)та(л) шука(т) <.> До которо(н) шкоди — зна(н)деньа тоєи ча(р)ки пре(з) мене, Омеляна самого, Опана(с) в на(й)ме(н)шо(и) речи не в чомъ не приви(н)е(н)ъ <.> Которо(г)о] ω(т) того пре(д)савзятото дѣла, менованого Опанаса и тоє(й) гу(р)бащѣ, що на мене припала, яко невинъного человека, человека ²⁵ увольняю, же ω(н)ъ жа(д)ного встиду, где ко(л)векъ за то заживати не пови(н)е(н)ъ <.>»

Ω чомъ врьдѣ нинешны(й), такового доброво(л)ного при(з)на(т)а ω(т) поменѣного Омеляна ви(с)луха(в)ши <.> а видячи, ижь то(т) зра(й)ца ку тому учи(н)ку ωного человека к себе не притягаючи, во все(м)ъ уво(л)няе(т) <.> Що и мы тимъ пи(с)мо(м)ъ наши(м) то варуемъ, абы не ω(т) кого жа(д)но(й) доле(г)ливости всюди не зажива(л) <.>

Що для лепъшо(й) вери казали до кни(г) записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.] //

[№ 22.]

Року ахнѣ [1655] м(с)ца февруаріа кв [22] дна.

Передо (м)ною, Я(ц)комъ Котляро(м), атамано(м) городовы(м) ло(х) <./>, а при мнѣ будучи Васка Га(н)дука <.> и передо (м)ною, Ма(т)феє(м) Емъченъкомъ, во(н)то(м)ъ <.>, Феѡдоро(м) Козло(м), Фомою Сеньюковичомъ, Фене(м) Проче(н)ко(м)ъ, бу(р)мистрами врьду Лофи(ц)кого,

ставъши очеви(с)то На(с)тъа Матвѣиха з Луки, которая ска(р)гу свою на Я(ц)ка Ωжога з Луки, дя(д)ка своего, прекладала ω то,

ижь по зе(с)тю Семенихи Ωжожихи, небожьчицѣ с того свѣта <.>, а кгда еще за живота своего будучи <.>, то(г)ди ωно(н) Настъи Ма(т)вейсѣ, яко внуцѣ свое(и) в ней служачо(и), кобылу в по(с)сесію и во вечное де(р)жа(н)е легко(в)ала <.> Теди то(т) Я(ц)ко Ωжогъ, си(н)ъ еи, тую кобылу по зестю ма(т)ки свое(и) в себе де(р)жачи <.> а то(й) Матвѣисѣ еи належъности, яко сестричнѣ, не даючи, до си(х) часовъ заве(в)ши нѣчимъ обываетъ <.>

Которая Ма(т)феєиха свое(и) належъности, в кри(в)дѣ зостаючи, пере(д) атамано(м) луча(н)ски(м) на Я(ц)ку, дя(д)ку своемъ, до(й)сковаласе <.> и вед(л)угъ наказа(н)а ω(т) Луча(н)ского врьду декрету, жебы Ωжо(г) то(й) Ма(т)вѣисѣ лошину даль, а при собѣ тую старую шкапу де(р)жалъ <.>

И ω(н)ъ, яко ти(м) в Луцѣ декрето(м) виданы(м) не ко(н)те(н)тующисе, взго(р)дѣль, такъ и тепе(р) хотячи се(с)тричню свою ω(т) его ω(т)быти <./>.

Теди мы, вы(ш) рече(н)ны(и) врьдѣ, вглядѣвши в справутую, якои Фе(д)ориха, Я(ц)кова Ωжогова се(с)тра, же ω(т) ма(т)ки еи то(и) Настъ была кобыла лѣкгована, и на брата своего при(з)нала <.>, пе(р)вого декрету не касуючи, абы такъ тая На(с)тъа, яко и Ωжо(г), при пе(р)вомъ виданомъ Луча(н)ски(м) декрету зо(с)та(л)ли [! <.>] Що и (в)года на то(м) же крузе стала <.>

Що мы для лепъшого по(т)ве(р)же(н)ія казали до кни(г) записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 23.]

ахнѣ [1655] м(с)ца ма(р)ца вѣ [12] дна.

Передо мною, Я(ц)комъ Котляро(м), атамано(м) лофи(ц)кимъ <.>, а при мнѣ будучи(х) товарис(т)ва — Васка Га(н)дука, Ивана Ку(д)рѣ, Ивана Лавре(н)ка <.> и передо мною, Ма(т)феєемъ Емъче(н)комъ, во(н)томъ, Фомою Сеньюковичомъ, Феѡдоромъ Козло(м)ъ, Фенемъ Проче(н)комъ, бу(р)мистрами врьду Лофи(ц)кого <.>, и при томъ бы(л) Микита Лу(ч)кови(ч), ктито(р), и и(н)шиє <.>.

приточилася справа ω(т) Юхънихи, ωбивате(л)ки // лофи(ц)ко(й) <.>, которая ска(р)гу свою на Омеляна, ткача, прекладала ω то, ижь межи сти ро(ж)дства Хва у ωно(и) Юхънихи ча(р)ка сребнаа с хати з ко(м)нати вкрадена, которо(и) а ?! того (ж) часу на(м), врьду, ω шкоде свое(ѣ) ωбъявила <.> Што и до се(г)о] часу ω згине(н)ю тоє(и) ча(р)ки бе(з) взя(т)а певъное ведомости велосе <.>

Теди то(т) Омелянъ, де(р)жачи в себе тую ча(р)ку, а потомъ Ничипору Сче(р)баню, го(н)чарю, за двана(д)цетъ шаго(в) за напо(и) за(с)тави(л) <.> А у ωного Ничипора Семень Дуброве(н)ъко лофи(ц)ки(й), за до(з)воленіе(м) Омелянови(м) викупи(в)ши <.> а хотячи еи собѣ во вечное(ст) достати, для певъное ведомо(с)ти, якъ много важи(т), до Стефана, золотара, носи(л) <.> Теди тотъ зло(т)никъ добре ω то(м)ъ, же Юхънихина есть ча(р)ка, знаючи, яко ω(н) еи

роби(л), зара(з) Юхънисе ѿ то(м)ъ да(л) знати. И ѿна, на то шкоду маючи, того жъ часу до Дубруве(н)ка, познаючи ча(р)ки свое(и), пошла<.> И Дубруве(н)ку, [!] такую ре(ч) почувъши, не зборона(л)ся ти(м) же разо(м) Юхънисе ча(р)ки тое(й) оказати, и по(з)нала, ижъ ее е(ст) ча(р)ка<.> И пришли ѿ(т) ѿбохъ сторо(н)ъ — ѿ(т) Ничипора и Дубруве(н)ка, же ѿ(т) Омеляна тую ча(р)ку мѣють<.>

То(г)ди в припо(з)ванью ѿного Омеляна<.>, которо(г)ло смо пе(р)соналите(р), ѿ(т) кого бы тую ча(р)ку мѣль, питали<.> И ѿ(н), ижъ межи сти ро(ж)дства Хва, кгда кану(н) у Све(р)дликово(м)ъ дому был, и тую чаръку, на улицы идучи, в ша(п)цѣ зна(й)шо(л), именоваль<.>

А други(м) разо(м) то(т) же Омеля(н)ъ признае(т), же (м) бе(з) шапки знашо(л)<.> а нѣкому, такъ врьдовѣ, яко и по(с)поли(т)с[т]ву, неакого ѿ то(м) не ѿповѣдалъ, а купил у ѿня Юхънихи з Янычи миж лю(д)ми.

Яко и сама ѿ(т) себе, ѿ(т) Добруве(н)ка кгда ходила, которого, где бы тую ча(р)ку [в]зя(л), питала.

Што Омеля(н)ъ, же «то не твоя правѣ ча(р)ка, але я еи з Лавре(н)ком по(д) Васи(л)ково(м)ъ зна(и)шо(в)ши, и ему не и(з)на(и)мова(л)<.>»

А в то(м) ему Дубруве(н)ко ча(р)ку тую оказа(л), котори(и) на то(м) же ме(й)сцу ѿного Дубруве(н)ка ѿ тую пя(т) зло(т), што ѿ(т) него за ча(р)ку взя(л), ста(л) проси(т)<.> и ча(р)ку тую каза(л) Юхънисе ве(р)нути<.> И такъ што е(д)но мови(л), то все ро(з)ними способы ѿ(т)повѣда(л)<.>

Теди мы, вышь рече(н)ны(и) врьд), вглядаючи на то, ижъ того жъ часу межи сти рождства Хва, кгда велики(и) бояри(н)ъ воевода Васи(л) Борисови(ч) Шеремете(в) з многими ра(т)ними лю(д)ми чере(з) нашъ горо(д) ишолъ<.> и в его дворянина з го(с)поди, которы(и) в Лаврѣна Мига(л)чиного стоя(л), много речи(и) такъ рухоми(х), яко и лежачи(х), покрадено<.> Што потомъ на того жъ се Омеляна чере(з) знаки слушьнѣе показало. И са(м) се призна(л), же за копѣ(й)ки, московскѣе гроши, в Кирика, цигана, купи(л) кона.

Яко (ж) на то и Ма(н)ко, // це(х)мист(р) кова(л)ски(и), з бра(т)ею и кану(н)никами своими пре(д) нами при(з)на(л), же тотъ Омеля(н) пре(з) увесь кану(н)ъ ме(д) за мо(с)ковъчики копѣ(й)ки пи(л)<.>

И мы, врьд, вглядѣвши в справу тую ве(д)лу[г] ро(з)делу дѣ [14]<.> а а(р)тику[лов] ро(з)ны(х), сегомо и се(м)на(д)цетого, наказуе(м) декрето(м)ъ наши(м), жебы тотъ Омеля(н)ъ, яко южъ подозрѣны(и) человекъ и ныне право(м)ъ переконаны(и), бы(л) ми(с)тру на кве(с)тію виданы(и)<.>

И тую справу казали до кни(г) записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 24.]

Року ахнѣ [1655] мѣца ма(р)ца аї [11] дна.

Передо (м)ною, Я(ц)комъ Котляро(м), атамано(м) лофи(ц)ки(м)ъ, и предо (м)ною, Ма(т)фее(м) Емъче(н)ко(м)ъ, во(й)томъ, а при на(с) будучи Фоми Сенюковича, Фѣна Проце(н)ка, бу(р)мистро(в) врьду Ло(х)ви(ц)кого<.>.

приточилася справа ѿ(т) Василя Кикъте(н)ка, котори(и), к нашому Ло(х)ви(ц)кому городу приеха(в)ши, изъ нѣякого потрафѣна Гри(ц)ка Сидоре(н)ка Веприка, яко винова(т)цу своего, же ему гроше(и) копѣ ше(ст) позичони(и) способо(м) виненъ и еще з свестю его росправи слушно(и), в станѣ ма(л)же(н)ско(м) бы(в)ши, зна(й)шо(л)<.> ѿвежъ з ни(м), Гри(ц)комъ, тотъ Васи(л), на одну го(с)поду для умѣткогова(н)а справы тое(и) заше(д)ши, и бе(з) жа(д)ного вѣдома и дозволеня врьдового своего до(л)гу впомина(л)ся. А на то жадного писма и сведо(ц)тва врьдово(г)ло не маючи, великое затру(д)ненъе тому Гри(ц)ку, яко з сведо(ц)тво(м) до Козе(л)ца едучому, сталъ виряжать<.>

И кгда к на(м) ѿнѣ ѿбѣ сторонѣ для о(с)ве(д)чена справи с(т)али<.>, теди смо ѿны(х), для которое бы то причини бе(з) права и врьдова вѣдома, яко не ѿсели(й) человекъ, забо(р) ѿному Гри(ц)ку сталъ чины(т)<.>

Што тотъ Васи(л) пре(д) нами, же ему Гри(ц)ко копѣ ше(ст) гроше(и) винѣ(н)ъ, именоваль<.> А у в остатъку, кгда до чего самого скупу и справи пришло<.>, теди тотъ Васи(л) слова жо(д)ного по ѿно(м)ъ Васи(л)ю²⁶ не покривъши, але ведлугъ самѣе истоти сталъ южъ на ѿного сознава(т)<.>, ижъ «поневажъ, — мовить, — то а в тую справу увза(л)ся<.>, але а вми(с)лиѣ ѿного Гри(ц)ка погороди(т) всюди, яко винова(т)ци своего и еще свести мое(й), нѣ ѿ чо(м)ъ не уи(с)тивъшогосе, шукаючи, вина(й)дую<.> Кгда (ж) ѿ(н)ъ в Ставище(х) све(ст) мою в станѣ ма(л)же(н)ско(м)ъ за собою пре(з) по(л)тора року трима(в)ши а потомъ еи покинувъши, и(н)шую собѣ жону в ста(н) ма(л)же(н)ски(и) пона(в)ши, све(ст) мою тепе(р) нѣчимъ ѿ(т)бывае(т)<.>»

Ш(т)о мы, виш рече(н)ны(и) врьд), таково(и) справы и(х) и по(д)нато(и) незгуду ви(с)луха(в)ши дово(д)не // дово(д)не ви(с)луха(в)ши<.> и видячи, и(ж) тотъ Васи(л) естъ в то(м) винѣ(н)ъ, же того Гри(ц)ка, бе(з) вѣдома врьдового забо(р) чиначи, ту(р)боваль, а тотъ Гри(ц)ко в томъ естъ выне(н)ъ, же з свестю его расправи слушьно(и) не вчини(в)ши, еще и длукгу заве(л)<.>, розказали(с)мо ѿныхъ до везе(н)а да(т), а пото(м)ъ ку згоде припустили<.> и умѣткогова(н)е слушьное з собою взяли<.>

Што смо казали до книгъ записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 25.]

ахнѣ [1655] мѣца ма(р)ца ві [12] дна.

Передо (м)ною, Яско(м) Га(й)дуко(м), атамано(м) нака(з). лохви(ц)ки(м)<.>, и передо (м)ною, Ма(т)фее(м) Емъченъкомъ, во(й)то(м), а при на(с) будучи Фѣѿдора Козла, Фѣна Проце(н)ка, Фоми Сенюковича, бу(р)мистровъ врьду Лохви(ц)кого<.>.

ставъши ѿчевисто, Ма(р)а Я(с)кувѣна, дѣвѣка Скоропадава, з Брисевъ<.>, котораа ска(р)гу свою на Ивана, мерочъника, Куцева ме(л)ника млиновъского, прекладала ѿ то<.>.

и(ж) кгда тая менованаа дѣвѣка<.> за покраденъе меро(ч)никовыхъ гроше(й) в ратушу у везе(н)ю сидѣла<.> теди, яко онаа дѣвѣка при(з)нае(т) и жа(л) сво(й) на то прекладае(т)<.> тотъ Ива(н) са(м), стороже(м) будучи<.>, и тую дѣвѣку ѿ(т)кова(в)ши, рекъ к не(й), ижъ «не бо(й)ся, па(н)но<.>, гроши тѣе, што у мене украдени, естъ то мои и ти моя будешь<.>, то(л)ко волѣ и хоти мое(и) при(з)вол<.>» И пре(з) двѣ ночи што хотѣлъ, то чини(л) и ее собѣ пона(т) подлеца(л)се<.>

Теди мы, врьд), ви(с)луха(в)ши тое(и) ска(р)ги, казали(с)мо, абы тое чере(з) сведо(ц)тво ѿб(я)снено было</>

Што во-пе(р)выхъ, Лаврѣнъ Му(л)ченъко, котори(и) пре(з) тѣе днѣ в ратуші у везе(н)ю сидѣлъ, ѿчеви(с)то в тѣе слова при(з)наль<.>, ижъ «кгда (м) у везѣнью в ча(с) ночъны(и) сидѣлъ<.>, теди ѿного мерочъника с тоєю дѣвкою

ω(т)кованю спо(л)не спячю виде(л)<.> Е(д)но жь ш(т)ю бы та(м) робо(л), того не сведо(м)<.> ω которо(м) ти(м) же разо(м) Федору ратушьному ω(з)-на(й)ми(л)<.>»

До чо(г)ло са(м) Федо(р) ратушьны(й), ωчеви(с)то ставъши, в тїе слова призналъ, ижъ «си(х) дво(х) ночи(й), в котори(х), яко вде(н)ъ, было ω(т) мїсѣца светло<.>, и тотъ мѣро(ч)никъ сре(д) хати спа(т) вкла(в)ши(с), при которо(м) и тая дѣвка ро(с)кована ле(г)ла<.> И тамъ, лежачи вкупѣ, ро(з)мову до(л)-го собѣ мѣвши до само(г)ло свѣта спали<.>»

2 зв. На тую (ж) справу Ка(р)пъ з Голю(н)ки втожъ при(з)налъ, ижъ того Ива-на двѣ ночи вкупѣ в е(д)не(й) // спо(л)ности з тоєю дѣвкой виде(л)<.>

Што жь и Миха(й)лиха Де(в)янъчиха в тїе слова при(з)нала<.>, ижъ «пра-ве. кгда я зна(д)во(р)а в хату йшла, тогды Ивана вкупѣ з дѣвкой лежачого виде(в)ши<.>, и то(р)кнула, жебы южъ яко пере(д) свѣто(м)ъ будучи, яко люде до ра(т)уша прито(р)кають, того не чинили, же спо(л)но лежат<.>»

И и(н)ши(х) невѣсть тожъ много признало<.>

Ω чомъ мы, вря(д), то(и) девць сумле(н)е(м)ъ завезали і если бы пре(д) тимъ, яко у карца мешъкаючи, тотъ учинокъ мѣли, питали<.>

Теди она при(з)нала ижъ нѣкгда через се(и) ра(з), што се тепе(р) показало, не бывало<.>

«Што а, Ияко(в) Котля(р), атама(н) городови(й) лофи(ц)ки(й), з пано(м)ъ Федоровичо(м)ъ, з Ко(с)те(м), ктиторо(м), и с тимъ вишь описа(н)ъни(м) врядо(м) в справу тую вглядѣвши<.>, поневажъ тотъ ме(л)никъ нево(л)нищу свою, дѣвку, смѣль и важи(л)се, ω(т)ковавъши, з нею спа(т), наказуемъ дѣкї е-томъ нашимъ, жебы тотъ Иванъ ωную дѣвку доконе(ч)не за жону собѣ взялъ<.> И е(с)ли бы того не хотель вчини(т), то онаа дѣвка, яко у неволь ми(с)ль его по(л)нячая, на его присягнувши<.>, ωны(и) Ива(н)ъ нѣчи(м)ъ и(н)ши(м), только го(р)ломъ каранъ будетъ<.>»

Яко на то же (з)воли(в)шися, за жону тую дѣвку би(т) собѣ именоваль<.>

И мы, вря(д), наказа(л) ωного Ивана нѣмъ шлюбъ стане(т) запоруку да(т)<.>

И тое казали до кни(г) записа(т).

[Знак підпису.]

[№ 26.]

Року ахне [1655] м(с)ца ма(р)ца ві [12] дна.

Передо мною, Ва(с)ко(м) Га(й)дуко(м), атамано(м) нака(з). лофицки(м), и передо (м)ною, Ма(т)фее(м) Емъче(н)комъ<.> а при на(с) будучи Тефдора Козла, Фоми Сенюковича, Фена Проце(н)ка, бу(р)мистровъ вряду Лофи(ц)кого,

приточилася справа ω(т) Омеляна, ткача<.>, котори(н) боя(з)нь бжою препомнѣвши и срокго(ст) права посполитого зане(д)бавъши<.>, по(д) ча(с) бы(т)ности великого боярина, кгда з многими конъними и пѣши ра(ж)тьними²⁷ людъми до во(и)ска ишло(л), в его дворянина, многїе речи забра(в)ши, по-кра(л)<.>

Которы(и) по виконано(м) декрету з жоною своєю у везе(н)ю сидячи<.>, и жона ωного Омеляна, злочи(н)ци, не ω сихъ покрадены(х) дворянинови(х) реча(х), а не за нѣякогось кона Лаврѣна Мѣльченъка, козака лохви(ц)кого, жебы кона еи мужа мѣль стратить, помовила<.>

И мы, вря(д), ти(м) же разо(м)ъ ωного Лаврѣна до везе(н)а ωстерегаючи, если бы до си(х) речи(й) не (с)вѣдо[м] з ωни(м) же Лаврѣно ъ былъ, всадить

росказали<.> А потомъ з обохъ рукъ такъ коза(ц)кого, яко и ме(й)ского вряду, люди(й) добры(х) и вери го(д)ны(х) — Дениса Чо(р)ного, Семена, сотъника Шия(н)ского, до ωного злочи(н)ци, ткача, яко до мо(р)дованого для ωпиту, посилали.

Которїе ωсобы та(м) того Омеляна // на дово(д)не пита(в)ши и его ви(с)-луха(в)ши, на повротъ пре(д) нами, врядо(м), в тїе слова при(з)нали<.>, 13

ижъ кгда (с)мо ωного злочи(н)ци ве(д)лугъ его зли(х)<.> учи(н)ковъ пита-ли<.>, при которо(м)ъ ωного Лаврѣна, если бы в товари(ст)ве яко(м)ъ и по(д)-помогаче(м) (т)ихъ покрадени(х) Миха(й)ловихъ речи(й) был(л) и (з)на(й)доваль-са, ωному озна(й)мовали<.>

Теди тотъ Омелянъ пре(д) нами при(з)налъ<.> и мови(л)ъ, же «тотъ Лаврѣнъ на(й)меньшо(и) речи нѣ въ чомъ ω тихъ реча(х) покраденихъ не (з)наеть<.> и товариства жа(д)ного за (м)ною не заживаль<.> Ти(л)ко правъ я са(м) еде(н)ъ к то(й) шкоде и учи(н)ку, што тїе речи забра(л), знаюсе<.>, то(л)ко тотъ Лаврѣнъ пре(д) часы южъ то минучи(м) часо(м)ъ, взявъши моего кона, стратиль<.>»

И мы, вря(д), такового сведо(ц)тва ω(т) помененихъ ωсобъ ви(с)лухавъ-ши<.> и видячи, ижъ тотъ Лаврѣнъ за то не е(ст) ви(н)ним, казали до кни[г] записа(т).

[Знак підпису.]

[№ 27.]

Справа Семена с циганы ω его ви(з)воле(н)ю ω(т) поводовое стороны </> всѣхъ цигановъ</>.

Року ахне [1655] м(с)ца іюліа еї [15] дна.

Передо (м)ною, Я(ц)комъ Котляро(м), атамано(м) городови(м) ωлофи(ц)-ки(м) [!]<.>, а при мнѣ будучи товариствъ — Васка Га(й)дука, Костъ, ктитора<.>, и передо (м)ною, Ма(т)феемъ Емъче(н)комъ, вс(й)то(м), Фефodoro(м) Козло(м)ъ, Фене(м) Проце(н)ко(м)ъ, бу(р)мистрами вряду Лофи(ц)кого<.>, и при бы(т)но(с)ти Хоми и Мазима, ре(з)никовъ, и и(н)шихъ мешанъ<.>,

постанови(в)ши(с) ωчеви(с)то, Петро Либе(р)да, Вета Чиже(н)ко, цигане, ωбывателе бо(р)зе(н)скїе, которїе доброво(л)не, яснѣ а не примуснѣ на тотъ те(р)мѣнъ²⁸ до книгъ ме(й)ски(х) ку запису в тїе слова при(з)нали<.>, ижъ што се по зе(й)шломъ лофи(ц)комъ я(р)марьку межи цигани звада стала<.>, в которо(й) замешанине и много(м)ъ зебраню люде(й) Я(с)ко Лазуре(н)ко за-би(т) зосталь<.>

Теди в томъ же зебраню и при то(й) ва(л)це и Семень, ре(з)никъ, зна(й)-дова(л)са<.>

Котори(й) в правде мовѣячи: «И мене, Петра Либе(р)ду, с потрафѣна и (в) замешанину вдари(л), але стороны Я(с)ка, небожъчика забитого, приятеля моего, рука ωного Семена на не(м) не дотикаласа<.>, яко жь я тому сведомъ добре, ижъ нечого до небожъчика не привине(н)<.> Теди я, Петро, такъ за само-го себе, що мене вдари(л), яко и за небожъчика забитого Я(с)ка, що ему не при-вине(н) ω(в)ше(м), ви(з)воляю // и ти(м) ли(с)томъ доброво(л)ни(м) его самого 13 з и жону его уво(л)няю, и(ж) такъ я са(м), яко и хто ко(л)векъ с приятеле(и) мо-ихъ жадное кри(в)ди и перенагаба(н)а, где ко(л)векъ будучи ωному Семену не пови(н)ни задае(т)<.>»

Што мы, вряд, вы(с)луха(в)ши того при(з)натъа оного Либе(р)ди и его то-вариствъ, ижь того Семена ѡ(т) того пре(д)савязтого дѣла, яко сторона укривъ-жоная, уво(л)няю(т)<.>, казали(с)мо для лепъшо(й) вери до книгъ записа(т).
Што е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 28.]

*Справа поводово(и) сторони гдѣна ѡ(т)ца и Лазара,
ще(н)но[го] инока, внесе(н)е ска(р)ги на Клима,
Га(й)дукова брата, ижь ему много речи(й) покра(л) иж.*

Року ахне [1655] мѣа юніа 29 ма(р)ца гѣ [13] дна.
Передо (м)ною, Ва(с)ко(м) Скребце(м), атамано(м) нака(з)ни(м) лохви(ц)-ки(м), и передо (м)ною, Ма(т)феемъ Емъче(н)ко(м), во(и)томъ, Хомою Сениоко-вимо(м), Феѡдоро(м) Козло(м)ъ, Фене(м) Проце(н)ко(м)ъ, бу(р)мистрами вряду Лофи(ц)кого<.>.

приточилася справа ѡ(т) Клима Радивониче(н)ка, яко неробочого, кото-ри(й) боя(з)нѣ бжую препо(м)нѣвъши и срокго(ст) права по(с)политого зане(д)-бавъши, у гдѣ ѡ(т)ца Лазара, ще(н)но[го] инока, капеляна его м(л) пна Бокг-ле(в)ского, з жоною своею, шкатулу з многими речами рухомими вкра(в)ши<.>, ма(р)не ве(д)лугъ своего 30 уми(с)лу своего ро(с)ташловали и нѣкаторіе речи, якъ сами при(з)навѣвшись именуя(т), у воду по(в)кидали, а и(н)шіе лице(м) поѡ(т)давали<.> До чого се сами такъ тотъ Кли(м), злочн(и)ца, яко и жона его бе(з) вишыякого примусу, ижь тую шкатулу, з воза ѡ(т)ца Лазара а(л)бо з саны(й) зна(в)ши, о(т)били и тіе речи, пови(й)ма(в)ши, книжъки попали(л)<.>, а другое при собѣ zostавили, при(з)нали<.>

Теди нинешъни(и) суд(в)е(д)лугъ а(р)тикуловъ права стого, вглядѣлъ 31, а меновите ро(з)делу ді [14] а а(р)тикулу семо(г)ло вглядѣлъ, наказуе(м)ъ дек-ретомъ наши(м), жебы то(т)ъ Кли(м), злочн(и)ца, спо(л)не з жоною своею бы(л) на го(р)ле караны(й) ото катовъскими руками, и тую справу казали до кни(г) записа(т)<.>

[Знак підпису.] //

[№ 29.]

*Справа Иванова мѣрочѣника з Конова(л)кою
ѡ выноше(н)е ста зло(т) гроше(и) ѡ(т) Ма(р)и, дѣвѣки<.>.*

ахне [1655] ма(р)ца ді [14] дна</>.
Передо (м)ною, Я(ц)ко(м)ъ Котляро(м), атамано(м) лофи(ц)ки(м), и при мнѣ, Ма(т)фею Е(м)че(н)ку, во(и)ту, а при на(с) будучи Феѡдора Козла, Фоми Сенио-ковича, Фена Проце(н)ка, бу(р)митровъ вряду Лофи(ц)кого<.>, приточилася справа ѡ(т) Ивана, меро(ч)ника Куцева<.>, которы(и) ска(р)-гу свою на Ма(р)ю, Скороподову девѣку, преклада(л) ѡ то<.>.
ижь прошлого року<.> по во(с)кресеніи Хво(м)ъ у неде(л) двѣ<.> такъ тотъ Иван(н)ъ, яко и тая дѣвѣка, на млино(х) в Куща в едно(й) спо(л)ности слу-

жачи<.>, теди онаа дѣвѣка, як ѡ(н)ъ по(д)глядѣвъши, злоти(х) сто вкра(в)ши, во-пе(р)выхъ, Миха(й)лисѣ Де(в)яньчисѣ, бабѣ, зло(т) ше(ст) да(т) ла 32, а пото(м) Игнатисѣ Конова(л)цѣ копу ти(х) же гроши(и) дала, и на томъ еще не доставъ-ши, онаа жѣ дѣвѣка поменон(и) Конова(л)цѣ стала ѡ(з)на(й)мова(т), ижь, мови(т), «бо(л)ше есче в мене тихъ гроше(й), которіе в го(с)подѣ взяла ест, если и(х) кажешъ к собѣ прине(с)ти<.>»

Што онаа Конова(л)ка ѡ(т) того не будучи ѡ(т)мѣтною, аже раче(й) ху(т) лѣпъшую на то пока(з)авъши, и тіе гроши к собѣ прине(с)ши розказала<.> «Тол-ко,— мови(т),— жебы нѣкому ѡ томъ не ѡзна(й)мовала». А кгда е(й) всѣ гроши тіе принесла, Конова(л)ка по възятю ти(х) гроше(й) у хлѣвъ за(й)шла и(х) лѣчи(т), которую та(м) же люде з невѣдомости зна(й)ти хотячи, и она ѡ томъ постерегъши и тіе гроши в полу забра(в)ши, сховала<.>

Яко жѣ во ѡчеви(с)томъ Конова(л)ки постанове(н)ю и сама ѡ то(м), яко и ви(н)ная ве(д)лугъ дѣль и учи(н)ковъ свои(х) будучи, кгда (с)мо мы, вряд, ѡ ти(х) гроше(х) еи питали, к два(д)цети копа(м) при(з)наласе<.>

Такъ же и баба к дво(м) ле(в)ко(м), же ѡ(т) дѣвѣки взяла, знала<.>

Теди мы, вряд, в справу тую ве(и)зрѣвъши и видячи ижь тая вся попо(л)-ненаа шкода ѡ(т) дѣвѣки до бабы, а потомъ(ъ) в доко(н)че(н)я вся и(с)тота до Ко-нова(л)ки прошла<.>, теди мы яко сами(х) зра(й)цо(в) всѣхъ ти(х) до тве(р)дого везе(н)а всадитъ ро(с)казали, которіе пре(з) ки(л)ка дны(и) у везеню сидѣли<.>

Аже на то(т) ча(с) в зупо(л)но(и) лаве поводово(и) стороне менованого Ива-на питали(с)мо, если бы ѡ(н)ъ на тую дѣвку, бабу и Конова(л)ку на(с)тояти мѣлъ. Теди ѡ(н), шкоди свое(и) на ни(х) впоминаючиса, всѣхъ ихъ го(р)ломъ дарова(л), що (с)мо казали записа(т)<.>

[Знак підпису.] //

[№ 30.]

Справа Ѧпанаса, ре(з)ника, з челядникомъ свои(м)

*ѡ и(з)гинѣ(н)ѣ гроше(и) ді [14] копѣ
в дорозе не веда(т) ѡ(т) кого</>.*

Року ахне [1655] мѣа ма(р)ца еѣ [15] дна.

Передо (м)ною, Я(ц)комъ Котляро(м), атамано(м) городовы(м) лофи(ц)кимъ, а при мнѣ будучи Ле(с)ка Котляра и пре(д) нами, Ма(т)фее(м) Емъченъко(м), во(и)томъ, Феѡдоро(м) Ко(з)ломъ, Фомою Сениоковичо(м), Фене(м) Проце(н)ъ-ко(м)ъ, бу(р)мистрами вряду Ло(х)ви(ц)кого<.>.

ставши ѡчеви(с)то, Ѧпана(с) Галушъка, ре(з)никъ, обывате(л) лохви(ц)-ки(и), котори(и) Миколая, челя(д)ника своего, ѡ згине(н)ю ді [14] копѣ гро-ше(и) ска(р)гу свою на все товари(ст)во преклада(л) ѡ то<.>.

ижь в року прошло(м)ъ в по(ст) Филипо(в), кгда ѡніе ре(з)ники в Ли(т)ву з су(л)ю, товаро(м) ходили<.>, теди в Почепѣ за Новъгоро(д)комъ Сиве(р)скимъ будучи и та(м) в Си(л)ки на го(с)поде вла(с)не на ро(ж)дество Хво стоячи, тогды в Миколаа Мисковы(х) Передерѣѣви(х) гроше(и) ді [14] копѣ схованы(х) с по(д)-головъ, кгда тотъ Микола(й) до коне(й) ходил, с по(д)головъ вкрадено<.>

Што ѡніе по згине(н)ю тихъ гроши(и), ѡпи(т) вчинивъши, а на томъ же ме(й)сцу не труслиса<.> и тимъ справу тую ве(л)це затруд(н)или и кго(с)по-даря своего менованого Си(л)ку за нѣяки(м) подо(й)зрени(м) знако(м), же у его кожу(х) по(з)нато, до вряду тамешънего вдали<.>

Котори(и) вря(д) на (с)ка(р)гу и правъное си(х) ре(з)никовъ попира(н)е оно(г)о Си(л)ку, яко подо(й)зреного человека, яко ще мешчане ниши правя(т), до ве(з)е(н)а да(л) <.> И ча(с) поводово(й) сторонѣ до понеде(л)ка заложены(и) бы(л) <.>

Которіе ре(з)ники в е(д)но(й) го(с)поде, где гроши тіе покрадени были, то е(ст) Ма(ц)ко з двома синами, Гри(ц)ко(м) и Са(в)кою, Данило Ше(р)ба(н), Ми(с)ко Передеръ(й), ре(з)никъ, в которо(г)о гроши в Миколаево(м) завздо(в)а(н)ю будучие вкрадени были, не жьдучи бо(л)шо(й) и да(л)шо(и) рс(с)прави, а на(й)ме(н)не до приходючого понеде(л)ка з великою неувагою и неро(с)торопъно(с)тю пре(ч) з мѣста Почепа поехали, хто где (ж) в по(т)ребе свое(и) за(р)вавъши.

И тепе(р) за зебра(н)емъ и (з)е(х)а(н)емъ всѣхъ товари(ст)въ до Лохвици до домовъ свои(х) а за обя(с)не(н)емъ на(м) все(й) справи <.> мы, вря(д), наказуе(м)ъ декретомъ наши(м), жебы тую всю шкоду зо (в)сѣхъ рукъ все товариство ви(н)ному пре(з) лишь попосповънивши, а собѣ ви(н)ного, где ко(л)векъ вина(й) довали, кгда ж оніе всѣ вкупѣ в е(д)но(й) го(с)поде би(в)ши и бе(з) слущное ро(с)праве поехали <.>

И мы казали до книгъ записа(т).

[Знак підпису.] //

[№ 31.]

Справа Го(р)пини Денисовни и Фен(н)ы Оли(х)вѣровны
ω покраденъе гроши(и) в пана Процика, крамаря.

ахне [1655] мѣа ма(р)ца ка [21] дна.

Перед(д) нами, А(н)дрѣемъ Випри(с)ко(м), сотнико(м) во(н)ска Запо(р). лофи(ц)ки(м), Я(ц)ко(м)ъ Котляро(м)ъ, атаманомъ городови(м), а при на(с) будучи товариствъ — Са(в)ки Гараше(н)ка, хоружо(г)о, Ва(с)ка Скребца, асавула, Ивана Іовѣ(н)ъка, Ю(с)ка Петре(н)ка, Клима, Губарова зятя, и и(н)ши(х) <.> и передо (м)ъною, Ма(т)феє(м) Емъченкомъ, во(и)то(м)ъ, Феодо(р)о(м) Ко(з)ломъ, Фомою Сенюковичо(м)ъ, Фене(м) Проце(н)ъко(м), бу(р)мистрами вряду Лофи(ц)кого,

ставъши очевисто, Процикъ, крама(р), обивате(л) лохви(ц)ки(й) <.>, котори(и) на Го(р)пину Денисовну, челя(д)ницу свою, же ему шко(д) в покраде(н)ю гроши(и) начинила, ска(р)гу свою преклада(л) ω то <.>

Теди мы, ви(с)луха(в)ши Проциково(и) ска(р)ги, казали и дѣвць то(й) пре(д) собою стать <.> Которо(и) по станове(н)ю, кому бы тіе гроши, крадучи, носила, питали <.>

Што онаа дѣвцька очеви(с)то в тіе слова при(з)нала <.>, ижь «правѣ чти(р)ма рази ро(з)ними способы, жебы Процикъ не вѣда(л), в ча(с) небы(т)ности его а(л)бо по(д) часъ пяного, гроши беручи и в запасе носячи, Фениъ, Олихверово(и) дочьць, е(й) до рукъ власны(и)хъ давала <.> И одного разу онаа Фенна, з рукъ мон(х) взявъши ше(ст) золотихъ гроши(и), Тачьць, сестрѣ свое(и), на бодакъву давала <.>»

До чо(г)о кгда и таа Олихвѣровна пре(д) на(с) постановле(н)на к разу е(д)ному, же ω(т) дѣвцьки то(и) гроше(й) злоти(х) десе(т) спо(л)не взяла, доброво(л)не са при(з)нала <.>

Ωвожь такъ пе(р)ши(м) разо(м), яко и на се(с) часъ, тоє(й) дѣвцьки, если бы Олихвѣру, тоє(й) молодежи ω(т)цу, любо ма(т)це єє гроши давала, питали(с)мо.

Што она жа(д)ни(м)ъ способомъ, же нѣчо(г)о Оли(х)вѣру и жонѣ его не дала, и они нѣ ω чо(м)ъ не (з)наю(т), при(з)навала <.> «То(л)ко, — мови(т), — мы двѣ пре(з) до(л)ги(и) часъ, тими грошъми шаруючи, шкоду чинили <.>»

Што нынешъны(и) на ска(р)гу и пра(в)ное пна Процика вглядѣлъ попира(н)е <.>, поневажъ самы(и) по(д)ступъ и великаа шкода чере(з) тую Оли(х)вѣро(в)ну, же она тіе гроши краденіе поживала, походя(т) и ве(д)луг ро(з)делу дѣ [14] а а(р)тикулу з [7] и ны(х), яко на неробочи(м) дѣломъ бавячи(х)са, наказує(м) нынешъни(м) декретомъ наши(м), жебы онаа невѣста з дѣвцькою, яко за шкоду — чтири(с)та злотих в Процика згнули(х), го(р)ломъ были караны.

Што смо для ле(п)шо(и) вери казали записа(т) <.>

А у ωстат(т)ку и сама Оли(х)вѣ(р)ка пре(д) нами при(з)нала, и(ж) «кгда я по(с)тере(г)ла, же до(ч)ка моа з Проциковою дѣ(в)кою грошми шарую(т) <.>, теди за то до(ч)ку свою с хати ви(г)нала».

[Знак підпису.] //

[№ 32.]

Справа Ла(в)рѣнова, козака з рибного.
з Хомою <.> ро(с)правуючися ω згине(н)є сакъве(и).

ахне [1655] мѣа януаріа в [2] дна.

Передо мъною, Ма(т)феє(м) Емъче(н)ко(м), во(и)томъ лофи(ц)ки(м) <.>, а при (м)нѣ будучи Гри(ц)ка Куценати, Ивана Хорошъка з уряду атама(н)ского зо(с)лани(х) <.>, Фена Проце(н)ка, бу(р)мистра, и и(н)ъши(х) <.>, ставъши очевисто, Лаврѣнь, козакъ во(й)ска его ца(р). ве(л). з Рибного <.>, котори(й) ска(р)гу свою на Фому А(н)дреева, обивателя лофи(ц)кого, преклада(л) ω то,

ижь тотъ Ла(в)рѣнь за велики(м) боярино(м)ъ у во(и)ско идучи, а у оно(г)о Фоми го(с)подою <.> и по(с)тере(г)ши собѣ, ижь не веда(т), где сакви свои згуби(л) и, впа(в)ши на Хомина кона, до Пѣсокъ, где го(с)подою стоя(л), шукаючи ти(х) саков, побѣгъ <.> И та(м), в Пѣска(х), не (з)на(й)ше(д)ши, знову до нашего города приеха(в)ши <.>, ста(л) Хому именуючи ω(т) него бы(т) шкоду право(м)ъ тру(д)ни(т) <.>.

котори(и) Хома, яко в то(м)ъ не чуочиса, виво(д) и(з) себе слущъны(и), же ти(х) саковъ в дому свое(м)ъ не виде(л), дава(л) <.> и свѣ(д)ка Гри(ц)ка, зятя своего на то именовал, по которо(г)о мы в уряду по(с)ла(в)ши, если бы што ω томъ зна(л) питали.

Котори(и) ве(д)лугъ сумле(н)а своего в тіе слова при(з)наль, ижь «я в дому по(д) небы(т)ность Фоми, теста своего, будучи и дрова рубаючи <.>, и кгда козаки, Лаврѣново товариство, з го(с)поди в дорогу вне(ж)джали, теди оніе межи собою мовили, ижь «Лаврѣнь не вѣдате где сакви свои згубыль, а тутъ неви(н)не на кто(с)подаря нападає(т) <.>»

Што мы, вря(д), для бо(л)шого свѣдо(ц)тва, поневажъ Лавре(н) вери зятю Хомину и тому сведо(ц)тву и недо(н)маєтъ, ω(т) боку своего Ивана Хорошъка, Данила, со(т)ника ме(й)ского, до Лаврѣнова товариства <.> — до Процика Паламаре(н)ка послали[ли].

Теди оніе, та(м)ъ бы(в)ши и ти(х) козаков не заставъши, го(с)подинѣ ихъ ω то(й) справе питали.

Котораа Проциха при(з)нала<.>, ижъ тутъ тіе козаки бивъши и именовали, же «Лаврѣнъ, товаришъ нашъ, не веда(т) где сакви свои страти(л), а тутъ неви(н)не Хому оно(г)о ту(р)буе(т)ъ<.>»

А до того и са(м) Лаврѣнъ мови(л), же «мнѣ товариство мое рекли, ижъ «ти сакви свои в Пѣскахъ, на го(с)поде стоячи, забы(л)» — и я тому вери донавъши, муси(л) бѣгати и тамъ южъ не знашо(л)<.>»

Што мы, вы(ш) рече(н)ны(и) вряд(д), ви(с)лухавъши справи тое(й), казали до книгъ записа(т).

[Знак підпису.]

[№ 33.]

ахне [1655] мца маа ф [9] дна. //

Передо (м)ною, Ва(с)ко(м)ъ Скребце(м), атамано(м) городови(м) ло(х). </> а при мнѣ будучи товариствъ — Леска Котля(ра), Іова Па(р)толи і и(н)ши(х)<.> и пере(д) нами, Ма(т)фее(м)ъ Е(м)ченъкомъ, во(и)томъ, Феодоро(м)ъ Козло(м)ъ, Фоמוю Сенюковичо(м)ъ, Фенемъ Проценъко(м)ъ, бу(р)мистрами вряду Лофи(ц)кого,

ставъши очеви(с)то, онъ ³³ Іоан(н)ъ, чере(д)никъ з Снетина, котори(й) ска(р)гу свою на Супруна, Стефано(ва) ши(н)каря, преклада(л) ѿ то<.>.

ижъ тотъ Иванъ, у оно(г)о Супруна на го(с)поде пи(в)ши и хотячи за(с)нуть<.>, теди Супрунъ яко приятеля своего ѿ(с)терегаючи, абы ему яко(й) шкоди ѿ(т) кого не было, гроши его ѿ(т) него отобравъши, ку себе взя(л) и схова(л) и знову по(д) него напото(м)ъ по(д)кинулъ<.> Шчо Иванъ, кгда зтре(з)ви(в)шися, ѿ(т) сна во(с)талъ, гроши тіе по(д) собою знашо(л)<.> Аже кгда почаль гроши тіе лечить<.>, теди оно(м)у Ивану злоти(х) вѣ [12] в то(й) сумѣ не до(и)шло<.>

И кгда на се(с) часъ такъ в дому доброво(л)не, якъ и пре(д) нами, врядо(м)ъ, тотъ Иванъ на Супру[на], суми тое(и), що не доходи(т), зло(т) вѣ [12], впомина(л)са<.>. Теди Супрунъ жа(д)ни(м)ъ способо(м)ъ к тому не при(з)нава(л)са<.>.

Шчо панъ Иванъ Кудря, товаришъ нашъ, доброво(л)не при(з)наль<.>, ижъ «кгда(м) в дому С(т)ефановомъ а на го(с)поде Супруново(и) бы(л), теди та(м) Иванъ шкоди свое(и) на Супруну, жебы ему да(р)мо не пала, впомина(л)са<.>»

То(г)ди Супрунъ пре(д) нами именовал, ижъ, мовить, «хо(т)а гроши тіе во (й)вана бра(л), є(д)ножъ ему знову ѿ(т)далъ<.>»

Шчо нинешньны(и) суд(д), ви(с)лухали(с)мо такъ поводово(и), яко и по(з)ва(н)о(и) сторони, именованого пна Івана Кудлѣ сведо(ц)тва<.> наказує(м)ъ декретомъ наши(м), жебы Супрунъ Ивану гроши тіе вѣ [12] зло(т) всю зупо(л)на ве(р)нулъ. Кгда (ж) если бы ѿ(т) него гроши до (с)хова(н)я бра(л), то было, злечивъши, наза(д) ѿ(т)да(т)<.>, що и погоди(л)<.>

И ми казали то до кни(г) записа(т).

[Знак підпису.]

[№ 34.]

Того жь року и дна</>.

Передо (м)ною, Васи(л)емъ Скребце(м)ъ, атамано(м) ло(х)ви(ц)ки(м), и при мнѣ, Ма(т)фею Е(м)ченъку, во(и)ту, Феодору Козлу, Феню Проце(н)ку, Фомѣ Сенюковичу, бу(р)мистрахъ вряду Лови(ц)кого<.>.

ста(в)ши очеви(с)то, Гри(ц)ко Не(с)туче(н)ко з Ковалю(в)ки, котори(и) ска(р)гу свою на Процика, кала(ч)ника, обывателя лофи(ц)кого, преклада(л) ѿ то,

ижъ еще Бересте(н)ско(й) експедицие(й), южъ то че(т)ве(р)ти(й) рокъ за напо(й) то(т) Гри(ц)ко оно(м)у Процику за два цебри пива п<:> [80] ѿ(с)мако(в) зоста(л) бы(л) винє(н)ъ. // За котори(и) друкъ до вряду, на то(т) ча(с) в Рожевъ мешъкаючи, а меновите до Мазима Му(л)ки, бивъшого а(т)амана рожо(в)ского, Гри(ц)кову жону припо(з)ва(л). Тотъ Процикъ<.>, из ро(с)каза(н)ѣа врядово(г)о, клячу его пограбы(л)<.> И тенъ Процикъ клячу тую, в себе де(р)жачи и по(д) часъ нужьны(и) зимуючи, а поневажъ Гри(ц)ко любо и жона его, будучи ви(н)ними, а не хотѣли шкапи тое(и) к собѣ викупи(т)<.> Теди Процикъ з рамене своего на Комаро(в)ку за двѣ милѣ за ше(ст) золоти(х) продалъ<.>

Шчо на се(с) часъ за внесе(н)емъ и ѿска(р)же(н)емъ помененого Гри(ц)ка ска(р)ги<.>, ижъ онъ шкапи свое(и) любо и суми не(з)викло(и), жебы ему нагрожено было, у оно(г)о Процика помина(л)са<.>

Теди мы, вглядѣвъши в справу тую (и ве(д)лугъ сведо(ц)тва Яска, калачника рожо(в)ского, котори(и) при(з)на(л), же тая шкапа в ча(с) нужьни(и) ле(д)ве золо(т)ого стояла ³⁴, наказує(м) нинешньни(м) декрето(м) наши(м), жебы Процикъ тую чтири золоти(х), що за шкапу, прода(в)ши, взя(л), Гри(ц)ку ѿ(т)да(л), што и (з)года на томъ же ме(и)сцу межѣ ѿними стала.

И мы казали тое до кни(г) записа(т).

[Знак підпису.]

[№ 35.]

Справа починє(н)я шко(д) кгрєко(м).

ахне [1655] мца маа пе(р)вогона(д)це(т) дна.

Передо (м)ною, А(н)дріе(м) Випри(с)комъ, сотънико(м) лофи(ц)ки(м) и при мнѣ, Ва(с)ку Скребцу, атаману городово(м), а при на(с) зна(й)дуючи(х)се товари(ст)вѣ — Са(в)ки Гараше(н)ка, Ле(с)ка Котля(ра), Па(р)хома Копъчи(н)ско(г)о<.>.

ставъши очеви(с)то, па(н) Павє(л) кгрєчи(н)ъ, котори(и) ска(р)гу свою такъ на Ма(т)вєа, хлопъца своего, яко и на Ва(с)ка Туро(в)ца преклада(л) ѿ то<.>

ижъ тотъ хлопецъ, не(в)ре(н)е пану своему служачи, аже по(д)ступомъ ходячи на се(с) часъ в городе нашо(м) по(д) часъ я(р)маркови(и), а то за намовою и наукою оно(г)о Ва(с)ка, в пана своего менованого Павла поясовъ гарусови(х) чтири пари, заполочи литру, што се тепе(р) є(д)но показало, вкравъши, и до оно(г)о Васка на продажу принє(с)а<.> Што<.> Ва(с)ко, схи(л)ность до чужого доброго маючи, знавъши, же хлопе(ц) не свое, але краденіе речи носи(т), к себе заго(р)нулъ и ѿбецалъсе, штось за то хлопъцу дати<.> Теди па(н) Павелъ, кгда се тако(и) шкоди запевнѣне доведаль, внєтъ же намъ, вряду, ѿ то(м) ѿ(с)ве(д)чи(л)<.>

Што мы, на ска(р)гу его вглядѣвъши, по оно(г)о Васка по(с)лали<.>

Котори(и), гди пре(д) насъ пришо(л)<.>, теди тиє вишъ менованіе краденіе речи лице(м)ъ з собою принє(с)лъ<.>

То(г)ди мы в постановє(н)ью оно(г)о хлопъца питали, ѿ(н) тежъ на(м) и !! // на(м) именовал, же «то з намови Васи(л)а, крамаря, тіе речи к нему при(н)є(с)а». И еще, мовить: «Мнѣ за то нѣчого не да(л)<.>»

На которую справу Васко жа(д)ное о(т)поведи, же зле вчини(л), о собѣ не мовилъ<.>

До чого напотомъ и са(м) Васко, же хло(п)ца на такое дѣло по(д)води(л), доброво(л)не се при(з)на(л) и еще за тѣ речи и гроши(и) оному хлопцу не даваль<.>

Теди мы, вря(д), в справу тую вглядѣвши, наказуе(м) декретомъ наши(м), жебы то(т) Васко с тимъ хлопце(м), яко с тимъ, што кра(л), а о(н) о(т)быра(л) и на то приводи(л), ве(д)лугъ ро(з)делу дї [14] а а(р)тикуло(в) ро(з)нихъ бы(л)-ли!! оба го(р)лом карани.

И тую справу казали(с)мо до кни(г) записа(т).

[Знак підпису.]

[№ 36.]

ахне [1655] мца маа зї [17] дна.

Передо (м)ною, Ма(т)феємъ Емъченкомъ, во(и)томъ лофи(ц)ки(м)<.>, а при мнѣ будучи Феня Проце(н)ка, Феодора Козла, Фоми Сеноковича, бу(р)-мистро(в) вряду Лохви(ц)кого,

приточилася ³⁵ ста(в)ши очеви(с)то, Васи(л) з Ши, котори(и) ска(р)гу свою на А(н)дриа Ви(н)ника, обывателя смѣловського, поклада(л) о то<.>.

ижь тотъ А(н)дре(и) и(з) сведо(ц)тво(м) вряду своего ме(й)ского е(з)ди(л), оного Василіа, вина(т)и своего, вина(й)дуючи, котори(й) овде в городе нашо(м) и зна(й)шо(в)<.> И не заховуючися ве(д)лугъ звичаевъ правънихъ, жебы мѣль оного Васи(л)а за свою шкоду припо(з)ва(т), але нападо(м) збитечь-не сталъ на ономъ сумы свое(и) витяга(т)<.>

Котори(и) Васи(л), же его нѣгде Аньдре(и) не о(т)пустилъ, мусилъ ему не о(т)ступне гроше(и) ше(ст) копъ до рукъ датъ, а за остатокъ просилъ. Што тотъ Аньдрѣ(й), нѣ на що не роспектуютчи, яко люди(и) сила на то при(з)нало, же, мови(т), «оного Васи(л)а, за шию взявши, додому попроважу<.>»

Которы(и) Васи(л), такового страху боячися, з дому Радкова ковалева муси(л) о(т) рукъ его втѣкати<.> Теди Аньдре(й), такову справу узрѣвши, до люди(и) зобрано(г)о[л] кмѣну кричалъ, ижь бы оного Василіа, яко злочинь-цю, бѣгаючи по(й)мали<.> Нащо и кгва(л)ту, якъ неприятеля гоначи в шию, крича(л)<.>

Которо(г)о[л] Васи(л)я, якъ злочи(н)цю якъ злочиньцю!!], люде на взива(н)е оного А(н)дреа кгва(л)ту по(й)мали<.>, а меновите Кирикъ, по(й)ма(в)ши и до на(с) приве(в)ши, skutokъ справи тое(й) оповели, то е(ст) Кость Нико(л)ски(й), палама(р), Ти(м)ько Ра(д)ковъ, ковале(в) зя(т)<.>

И мы, незвича(й)ни(й) и зли(й) поступокъ А(н)дрѣа узна(в)ши, за то е(ст)мо оного ве(д)лугъ права сто(го), яко при(с)тупного, карали.

И то до кни(г) казали записа(т).

[Знак підпису.] //

[№ 37.]

ахне [1655] мца маа зї [17] дна.

Передо (м)ною, Васи(л)е(м) Скребце(м), атамано(м) городови(м), а при (м)нѣ будучи(х) товари(ст)въ — пна Евѣстафіа Го(р)бане(н)ка, Ле(с)ка Котляра, Иова Па(р)толи и н(н)ши(х)<.> и пре(д) нами, Ма(т)феє(м) Емъче(н)ко(м)ъ,

во(и)томъ, Фокою Сеноковичо(м)ъ, Фене(м) Проце(н)ко(м)ъ, бу(р)мистрами вряду Ло(х)ви(ц)кого<.>.

ставши очевисто, Онофре(и) Скля(р), обывате(л) лофи(ц)ки(й), котори(и) на А(н)дреа Ба(й)лика ска(р)гу свою поклада(л) о то<.>.

ижь то(т) А(н)дре(и) пре(з) часть яки(й), в дому Онофреево(м) мешъкавши,

котори(и) в рамени своего нѣяки(х) молоди(ц) г<:> [3] по(д) часть я(р)марьку к себе прина(л)<.> Што напро(д) в то(м) дому А(н)дрѣви о(т) тихъ молоди(ц) сталас пото(м) того (ж) разу Онофрѣвѣ в то(м) же дому шкода: же строку среб-ную з скринѣ з кгузниками вї [12], не ведае(т) о(т) кого, вкрадено, стала<:>. Котори(и) ти(м) же разо(м) о шкоде свое(и) оповед(н)а(м)ъ на то поклада(л)<.>

Теди на се(с) ча(с) ве(д)лугъ угляже(н)а з слушъни(х) доводо(в), поневажъ А(н)дрѣви стала шкода, и о(н)ъ бе(з) позволе(н)ъя врядового важи(л)са тѣе молодиць грабы(т)<.> наказуе(м)ъ декретомъ наши(м), жебы тая шкода з Онофрее(м) и (с) тими молодицами збѣ(г)лими по половици стала<.>, а А(н)дрѣви з (с)ведо(ц)тво(м) во(л)но буде(т) ти(х) молоди(ц) вина(й)дова(т)<.>

Што (с)мо казали записа(т) до кни(г).

[Знак підпису.]

[№ 38.]

ахне [1655] мца маа ка [21] дна.

Передо (м)ною, Яково(м) Алезѣвичо(м), протополою лофи(ц)ки(м), и при мнѣ, Трохимію, щенику пречи(с)ко(м) ло(х)вицко(м)<.>, а при на(с) будучи Ва(с)ка Скребца, атамана городского, и его товари(ст)въ — Леска Котляра, Иова Па(р)толи, Па(р)хома Копъчи(н)ского, Феска Галю(н)ки и инъши(х) и при бы(т)ности Ма(т)феа Емъче(н)ка, во(и)та, Фоми Сеноковича, Феодора Ко(з)-ла, Фена Проце(н)ька, бу(р)мистро(в) вряду ло(х). </>

приточилася справа о(т) Я(ц)ка Кла(д)ка, обывателя дѣви(ц)кого<.>, кото-ры(й) са(м) о(т) себе, яко и именем Ма(р)и, до(ч)ки свое(и), за сведо(ц)твомъ и(х) м(л) пна вряду Нѣжи(н)ского<.> ска(р)гу свою на Ивана, зятя, а мужа до(ч)ки свое(и), преклада(л) о то,

ижь тотъ Иванъ, яко сведо(ц)тво опевае(т) и я(в)ниє злиє дѣла по(с)вѣ(д)-чають<.>, боя(з)нѣ бжу препо(м)нѣвши и актъ стри(й) ма(л)же(н)ски(и) и при-сягу злама(в)ши<.>, южъ д [4] ро(к), якъ менованую Ма(р)ю, жону свою, о(т) всего обобравши, якъ рее(ст)рѣ по(с)вѣ(д)чае(т), покинулъ<.> И с тими реча-ми к нашому городу за(й)ше(д)ши, еще бо(л)шую зра(д)у и по(д)ступъ по(д) люд(и)ми показа(в)ши, же Матюшиху, вдову, обывате(л)ку нашу, добри(м) и во(л)ни(м) именуячися човекомъ, за себе в ста(н) ма(л)же(н)ски(й) пона(л)<.> и мешъка(л) ажъ до си(х) часовъ<.>

По которо(г)о[л] справа(х) меновани(й) Я(ц)ко з до(ч)кою своею, же о(н) в Ло(х)вици зна(й)дується, довѣда(в)шиса з приданую оособою И(л)ею Вищилу-со(м), // во(й)том вересо(ц)ки(м), справе(д)ливости слушъно(и) з оного Ивана, кгва(л)товъника, а(к)ту сто(г)о[л], доводилъ<.>

Котори(и) Ива(н) к тому завъзятому дѣлу и са(м) зна(л)са<.>

Теди нине(ш)ны(и) такъ духо(в)ни(и), яко и (с)ве(ц)ки(и) су(д), на ска(р)-гу оного Я(ц)ка вглядѣвши, ве(д)лугъ ро(з)делу дї [14] а а(р)тикулу кф [29] наказуе(м) декрето(м)ъ наши(м), жебы онаа Ма(р)а яко пе(р)ваа жона при

(с)воемъ мужу зо(с)тала, и его, яко чужоложьника, если бы и не хотѣлъ, на го(р)ле карала любо и(з) ни(м) мешькае(т) — на е(й) то воля стати мае(т). И южь его ѡпретивъши, вечьне бе(з) мужа мае(т) мешька(т) <.>

Що (с)мо казали до кни(г) записа(т)

[Знак підпису.]

[№ 39.]

ахне [1655] мѣца іюна ѿ [8] дна.

Передо (м)ною, Васи(л)емъ Скребце(м), атамано(м) ло(х)ви(ц)ки(м), а при мнѣ будучи товари(ст)вѣ — Леска Котляра, Процека Све(р)длика, Феска Голю(н)ки, Іови Па(р)толи, Федуса и инши(х) <.> и передо (м)ною, Ма(т)фее(м)ъ Емъче(н)комъ, во(й)то(м)ъ, Феѡodoro(м) Козло(м), Фомою Сениюковичо(м), Фе(н)е(м) Проце(н)ькомъ, бу(р)мистрами вряду Лофи(ц)кого <.>

ста(в)ши ѡчеви(с)то, Са(в)ка, Залюбо(в)ского зя(т), котори(и) на Я(ц)ка, яко неробочого злочи(н)цю своего, ска(р)гу свою преклада(л) ѡ то,

ижь прошло(и) недели менованы(и) Савька, ве(д)лу(г) звикло(с)ти сусь(д)ско(и) заховивуючиса, и свои(х) воловь ѡра(т) Климу, мещанину лофицькому, даль <.> В которо(г)ло Клима праве з рукъ захватъни(м)ъ дѣло(м) вола чо(р)ного ѡ(т) плуга тотъ Іяко(в), злочи(н)ца, вкравъши и на продажу до Веприка

по(д) часъ я(р)марьковы(и) боя(з)нѣ бжую прѣпо(м)нѣвъши и срокго(ст) права по(с)политого занѣ(д)бавъши, повѣлъ <.> Которо(г)ло сила люди такъ стречали, яко и минали довнѣмаючи, же своего вола на продажу ведутъ, нѣчого ему спреча(т) не важилися. И до Веприка того вола скоро припроводи(в)ши, мо(с)калю(м), цени не до(й)маючи (счо во(л) стои(т))³⁶, прода(л) в Моле(в). Тежь того вола Кири(к), резникъ з Веприка, купи(л) <.> Ѡ которы(х) то шкоде свое(и) па(н)ъ Сава, ѡ (в)краде(н)е вола довѣда(в)шиса, бе(з) вшелякихъ забавъ в тропи за ѡни(м) Я(ц)ко(м)ъ, злочи(н)цею, до Веприка, маючи добри(и) ѡ(т) ро(з)ни(х) люде(и) порокъ, побѣгъ. И тамъ вола своего в Кирика, ре(з)ника, счо ѡ(н) купи(л), познавъши и ѡ(т) лица вряду тамошньему Вепри(ц)кому да(в)ши, до Лохвици з воло(м) и (з) Кирико(м) шкодуючи(м) пришо(л). И ѡного Я(ц)ка, злочи(н)цу, в городе ѡ(в)де по(й)ма(л) и на(м) ѡ(с)ве(д)чилъ.

Которо(г)ло злочи(н)цу <.> такъ на то(т) ча(с) скоро впо(й)ма(н)ью, яко и ныне при зупо(л)не засело(м) суду, если бы ѡ(н) ку то(и) шкоде, вкраде(н)ю вола, бы(л) винѣ(н)ъ и зна(л)ся, питали <.>

Що ѡ(н)ъ доброво(л)не бе(з) жа(д)ного примусу, ижь «правѣ я са(м) к тому дѣлу сами(и) шко(д)ца естемъ», — при(з)налъ <.>

Што мы, нинешьны(и), на ска(р)гу и пра(в)ное ѡного Са(в)ки и все(й) громади попира(н)е // вглядѣвъши и довод(д) слушни(и) такъ прѣ(з) люде, яко и ѡ(т) самого созна(н)а его у(з) навъши <.>, ве(д)лугъ ро(з)делу ді [14] а а(р)тикуло(в) сегомо наказуе(м) декрето(м)ъ наши(м), жебы тотъ Я(ц)ко на кве(с)тію бы(л) виданы(и) и го(р)ломъ караны(и) а то катовьскими руками <.>

Которую справу наказали(с)мо до кни(г) записа(т).

[Знак підпису.]

[№ 40.]

Року ахне [1655] мѣца іюніа ві [12] дна.

Призна(н)е Івана Слѣся.

Передо (м)ною, Васи(л)емъ Скребце(м), атамано(м) городови(м) лохви(ц)кимъ, а при (м)нѣ будучи товариствѣ — Ле(с)ка Котляра, Івана Пилипе(н)ька,

Ми(с)ка Кабачьного <.> и и(н)ши(х) и перед нами, Ма(т)фее(м) Емъче(н)комъ, во(и)то(м)ъ, Феѡodoro(м) Козло(м), Фомою Сениюковичо(м), Фе(н)е(м) Проце(н)ько(м)ъ, бу(р)мис(т)рами ма(й)страту Лохви(ц)кого <.>.

ста(в)ши ѡчеви(с)то, Ива(н)ъ Слѣ(с) з Бе(з)са(л) <.>, котори(и) в справѣ Григора Ти(с)мяне(ц)кого, ѡбывателя бе(з)са(л)ско(г)ло, и Василя Кривошнѣ(н)ка, брата своего стрнѣ(ч)ного, мешькающего у Воро(н)ковъ, ве(д)лугъ завеза(н)а ѡ(т) насъ, вряду, ему сумлена доброво(л)не, я(с)не а не приму(с)не в тѣе слова при(з)налъ <.>, ижь, мови(т), «кгда а у Василя, брата моего, прѣ(з) многіе лѣта мешькалъ, те(д)и, гди е(д)ного часу з дороги по сме(р)ти небо(ж)ки А(н)ьдрушнихи, ма(т)ки Ни(ч)и]порово(и) и Василево(и), в Махъно(в)ци мешькаюче(й), додому пришо(л), а ма(т)ки живо(й) не за(с)та(л) <.> То(г)ди мнѣ тотъ Васи(л) <.>, брать мо(и), ижь прави(л) ижь повѣда, кгда ма(т)ка моа, небожька, з сего свѣта зходила, те(д)и до(м) за(ц)не во вѣсе(м), що кому належало, ро(с)поряжаючи, и Катеринѣ, внуцѣ свое(и), а мое(й) се(с)три(ч)нѣ, воло(в) два с тѣлгоу. з су(л)ю, з которо(и) сто тысячи(и), коро(в) двѣ, ѡве(ц) десятеро ѡ(т)каза(л) <.>.

Те(д)и тое все в заведо(в)ва(н)е[!] на поховѣ такъ се(с)три(ч)ну Катрю, яко и тое все, подала <.> «Те(д)и, — мови(т), — а тое все до свои(х) рукъ побра(в)».

Що ми, вряд(д), ви(с)лухавъши того при(з)на(т)а, казали до кни(г) записа(т) <.>. що есть и записанъ <.> в ратушу лофи(ц)кого(м)ъ.

[Знак підпису.]

[№ 41.]

Року ахне [1655] мѣца іюна ві [15] дна.

Передо (м)ною, Іяково(м) Алезѣвичомъ, протопопою ло(х)ви(ц)ки(м), и прѣ(д) нами, Васи(л)е(м)ъ Скребце(м), атамано(м)ъ городови(м) лофи(ц)ки(м) <.>, Ма(т)фее(м) Емъче(н)комъ, во(й)то(м), а при на(с) будучи Ле(с)ка Котляра, Івана Пилипе(н)ка <.>, та(к)же Феѡдора Козла, Фоми Сениюковича, бурми — // бурмистровъ вряду Лофи(ц)кого,

19

приточила(с) справа ѡ(т) гдна ѡ(т)ца Іѡа(н)на, сще(н)ника, викарии це(р)кве(й) лофи(ц)ки(х) <.>, которы(и) такъ чере(з) ѡбясне(н)е многи(х) люди(и), яко и са(м) на себе по(с)ве(д)чаетъ <.>, ижь тотъ ѡ(т)ць Іѡа(н) многи(м) людемъ, ижь мѣлъ до Веприка в потребе свое(и) еха(т) и поеха(л) <.> Ѡвожь ѡ(т) тое(и) прѣ(д)савзятѣ(и) дороги вер(н)увъшиса, зами(с)лъ прѣ(д)са до Прилуки еха(т) взя(л) <.> И да(в)ши И(г)натисъ Конова(л)цѣ, товариша нашего жонѣ, зна(т), а то жебы з ни(м) в дорогу ехала <.> Которая яко го(с)подина, же в дому еи ѡ(т)ць Ива(н) ме(ш)кае(т), хуть свою ку тому схили(в)ши, ба(р)зо рада та(м) еха(т) при(з)волила и, набравъши фляшу горѣлки, противъ ночи за колясою за ѡ(т)цемъ Іѡано(м) пошла и, его до(г)навъши, такъ важила(с) без мужа, яко и ѡ(н)ъ бе(з) жони, а (з)вляща духо(в)ни(м)ъ проти(в) ночи <.> не веда(т) где с чужою жоною еха(т) <.>

Ѡ чомъ, кгда ѡ таково(и) справѣ и непотребномъ учи(н)ку и поговору, щого са про(с)ти(й) наро(д) на(й)ба(р)зе(и) с того са го(р)шитъ, пну атаману дано зна(т) <.> То(г)ди ѡ(н)ъ на(з)догонъ Гри(ц)ка Ско(ч)ка, асавула, Ива(н)ця Све(р)длика, а за ними Гри(ц)ко Красуле(н)ко за ѡ(т)це(м)ъ Іѡано(м)ъ и за тоєю невѣстою по(с)лалъ <.>

Которіє, побѣгши, оного з невѣстою тою в дому о(т)ца Василіа, щѣника іва(х)ни(ц)кого, на го(с)поде знашли и в тако(и) справѣ и(х) не(п)орядно(и) будучи(х) до города онихъ зо(в)сѣмъ з возо(м)ъ припровадили<.>

В которо(м)ъ и очеви(с)то о(т)ца Іоана питали<.>

Што о(н) такъ же, яко се више(и) поменило, пе(р)ве(й) былъ до Веприка поѣха(л), а далѣ(й) до Прилуки з тоєю жоною, Конова(л)кою, еха(т) заве(р)нулъ и мови(т): «Же(м) скоро за фо(л)ва(р)ки лохви(ц)кіє, теди мѣ сталъ кона своєго поласова(т) и южь тую невѣсту по(д) горою, до Іва(х)никовъ едучи, до(г)наль и (в)сѣвъши, еха(л)<.>»

Що нинѣшны(и) су(д) такъ духовъны(и) менованого о(т)ца Іоана ви(с)луха(в)ши<.>, казали то до книгъ записа(т), що е(ст) записано.

[Знак підпису.]

[№ 42.]

Року ахнѣ [1655] м(с)ца іюла кд [24] дна.

Передо (м)ною, Васи(л)емъ Скребцемъ, атамано(м) лохви(ц)ки(м), а при мнѣ будучи єго м(л). пна Ма(т)веа Кгу(н)ского, наме(с)ника Городи(с)кого и (с) товари(ст)вѣ Івана Лавре(н)ка и и(н)ши(х)ъ<.> и передо (м)ною, Ма(т)феємъ Емѣче(н)комъ, во(и)томъ, Хоною Сенюковичо(м)ъ, Феѡдоромъ Козло(м), Фе(н)е(м) Проце(н)комъ, бу(р)мистрами вряду ме(й)ско(г)о[о] Лохви(ц)кого,

приточилася справа о(т) Пара(с)ки Степанихи, обывате(л)ки лохви(ц)ко(й), котора ска(р)гу свою на Дмитра Струмѣвина и на Івана // Івана Косого, обывателе(и) лохви(ц)кихъ, а на (й)ме(н)не на сино(в) и(х), то е(ст), на Ле(в)ка Дмитрова а на Семена Иванова, прекладала о(т)<.>

ижь прошлого тижна в се(м) вышъ меновано(м) року мѣца іюля иі [18] дна оніє хлопѣята, яко при незупо(л)номъ розуме будучи, боязны и страху бжїа в собѣ не маючи, а на выгонъ о(т)цевъ свои(х) ягната о(т)цевъ³⁷ пасучи и своєволячи. С котореє своеволь великую ме(р)зеность и бри(д)кость вробы(ли), -вѣши³⁸ ижь поменено(и) Стефанихи дочьку на (и)мя Ма(р)ю, такъ же в лѣтахъ незупо(л)ную з собою взявши, уси(л)ствомъ зара(з)ливе згва(л)тили<.>

А то яко сама о(т) себе таа дѣвѣчина посвѣдѣчаєт и щире явѣнаа и(с)тота показує(т): еде(н) хлопѣць за руки єє де(р)жалъ, а други(и) трѣскою панїє(н)ство є(и) па(с)твечисє а своєвольнє кази(л)ъ<.>

Ω чомъ нинѣшны(и) засели(и) су(д) на жалобу о(н)и) Стефанихи и (з)мазу дѣво(ц)тва дочьки єє, вглядѣвши<.>, оны(х) хлопѣцо(в) каралы, которіє к тому злomu вчиньку не при(з)нають са. Е(д)накъ же на и(х) самаа таа и(с)тута зельживости дѣвѣства, хо(т) оніє и прят(т) се, вказуєтъ<.>

Теди за порадою и (с)хилностью всем запо(л)не не засело(и) лавы наказує(м) декретомъ наши(м), абы тотъ Дми(т)ро і Іванъ за своихъ синовъ оную Стефаниху за зе(л)живо(ст) єи до(ч)ки и (с)казительно(ст) панїє(н)ства на вѣсе(м) и за виклади погодили<.>

А то мы, вглядаючи, ижь тїє дѣти о(б)ое(и) плоти при незупо(л)но(м)ъ еще розуме зо(с)таю(т), а єсли бы в бо(л)ши(х) лѣтахъ и иначє(й) мо(г)ло<.> быти, теди бы за таковы(и) и(х) вчинокъ вє(д)лугъ ро(з)делу аі [11] а а(р)тикулу ві [12] го(р)ломъ мо(г)ли караны бы(т)ъ<.> До чо(г)о и тепе(р) што бы се на оную дѣвѣку яко(и) сме(р)те(л)но(и) пригоди, яко при незупо(л)но(м) се(м) здоровью єи зо(с)таючє(й) покажетъ<.> право и(н)шое, яко на ме(р)деръцовъ по(й)детъ.

А е(с)ли тая дѣвѣка при (з)доровью пе(р)шомъ зо(с)тане(т) и до о(т)да(н)а в ста(н) ма(л)же(н)скій при(й)детъ<.>, наказує(т) нинѣшны(и) су(д), абы нѣх-то жа(д)но(и) доганы и зли(х) примовокъ о(н)и) Степанись и єи до(ч)цѣ не ва-жи(л)ся. Где иле [?] колвекъ будучи о(т) вшелякого по(с)политого человека чини(т)ъ<.>, а е(с)ли бы о(т) кого взго(р)ду за то о(н) не о(т)да(н)ю до(ч)ки своє(и) при(й)мала, теди с тихъ меновани(х) хлопѣцовъ, котори(й) колвекъ тую дѣвѣку и поневоленє пона(т) за себе муси(т).

Што для лепѣшо(и) вери казали до кни(г) записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.] //

[№ 43.]

Року ахнѣ [1655] іюла д [4] дна.

Предо (м)ною, Иваномъ и Гаврило(м) Пориває(м) о(т) пна Тимофея Саму(й)-ловича, наме(с)ника гады(ц)ко(г)о[о], зосла(н)ными и пре(д) нами, Васи(л)є(м) Скребцо(м), атамано(м) городовы(м) ло(х)ви(ц)ки(м), Ма(т)феє(м) Емѣченъко(м), во(и)то(м)ъ<.>, а при на(с) будучи товари(ст)вѣ — Григорїа Филиповича, Процька Све(р)длика и и(н)ъши(х)ъ<.>.

приточилася справа о(т) пна Івана(ш)ка Волошина, Романа Рѣпчнка, козако(в) креме(н)ъчу(ц)ки(х), которіє з сведо(ц)тво(м) вряду своєго цига(н)ъ зра(й)цо(в) своихъ, о(н) покраде(н)ю чє(т)ве(р)о конє(й) овы(й) на(й)довали<.>

Што Рома(н)ъ Рѣпчикъ, напро(д) до Лохвици заєха(в)ши, в ро(з)ны(х) цига(н) в ча(с) я(р)марьковы(н)ъ<.> не такъ въ городе, але и (в) полю свои(х) конє(й) ляшова(л), счо и (з)нашолъ, ижь ты(х) трое конє(й) Степа(н), Я(ц)ковъ Чиже(н)ковъ хлопе(ц), Бори(с), Петро(в) Либе(р)ди(н) хлопе(ц), и Алези(н) Стефа(н), чєля(д)никъ, в полю стерєгли<.>

Теди тотъ Рома(н)ъ свои конѣ познѣнавѣши, а не могучи са(м) на тую сторо-жу на(п)а(с)ти</>, е(д)ного приє(ж)ддо(г)о[о] за(ц)ного человека на то припроси(в)ши, жебы ты(х) (конєй) нѣмъ до города на(м), вряду, обясни(т), постєрѣглъ.

Теди, гды<.> на(м) о(н) томъ зна(т) дано, и рє(ч) быти<.> певнуну узнали, ти(м)ъ же разо(м) по(с)ланъцевъ свои(х) для зи(с)кана тихъ конє(и) и по(й)ма(н)я хлопѣцо(в) цига(н)ски(х) по(с)лали<.> Што и по(й)мали вы(ш) меновани(х) хлопѣцо(в) и пре(д) на(с) с ко(н)ми згинулими тро(и)ма привели<.>

Которы(х) хлопѣцовъ поєди(н)цемъ, чие бы то конѣ были и хто и(х) покра(л), питали и карали<.>

Што тїє всѣ три стороны цига(н)скїє хлопѣць є(д)носта(й)не при(з)нали, же тїє всѣ три конѣ: єди(н) чали(й) ка(р)наухи(й), други(й) гнѣди(й), трети(й) мыша(с)ти(й), — Тихунъ и Бєля(н), циганє нши знаєміє з Липово(и) Долины, з Креме(н)чука привє(з)ши, и на(м)ъ стерєчи подали<.>

Тєды мы, вря(д), зара(з) ти(х) шгановъ вина(й)шо(в)ши и, е(с)ли бы оны ти(х) конє(й) свѣдоми были, питали<.>

Што яко зра(й)ци тру(д)но<.> к лицу при(з)на(т)ся прѣлисє<.>

И вря(д) наказа(л), жебы вышъ менованое товариство креме(н)чуцькое ты(х) цигановъ з хлопѣц[ами] и з Тихоно(м) и Бєляко(м)ъ, за шю взявши, и лице викупи(в)ши, з собою до Креме(н)чука провадили<.> Што Ωлєза, Я(ц)ко Чиже(н)ко, Петро Либе(р)да, ути(с)къ свои(х) хлопѣцов и и(х) приятєлюв видячи, мусили оны(х) креме(н)чу(ц)ки(х) козако(в) годи(т) и погодили такъ:

за невина(й)дено(г) [о] ε(д)ного кона, яко и за вкклады и працу в дорогах(х) ездячи, нагородили.

Што смо казали до книгъ записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.] //

[№ 44.]

Року ахнє [1655] мѣца августѣ зѣ [17] дна.

Передо (м)ною, Петро(м) Ω(л)ша(н)ски(м) ω(т) его м(л.) пна по(л)ковъника, наме(с) < > ми(р)горо(д)ско(г) [о] зо(с)лани(м), а при мнѣ будучи Ивана Лавре(н)ка, атамана нака(з) < > лохви(ц)кого, Феска Голю(н)ки и и(н)ши(х) товариствъ < > и прѣ(д) нами, Ма(т)фее(м) Емъче(н)ко(м)ъ, во(й)томъ, Феодоро(м)ъ Козло(м), Фомою Сенюковичо(м), Фене(м) Про(ц)ѣнко(м), бу(р)мистрами ма(й)страту Лохви(ц)кого,

приточилася справа ω(т) Яцка Ко(р)жа, обывателя лохвицъкого, которы(н) такъ прѣ(д) сами(м) его м(л.) пно(м)ъ цо(л)ковънико(м), наме(с) ми(р)горо(д)ски(м), Ми(с)ка Го(р)бана, обывателя лохви(ц)кого, вдава(л) < >, яко и тепе(р) прѣ(д) нами на оно(г) [о] ска(р)гу свою и ωпове(д) преклада(л) ω то < > ,

ижъ меновани(и) Го(р)ба(н) якобы еще ле(р)вого року завъзято(и) во(й)ны якїе(с) котли, яко по(д) часъ замешанины мѣл, где(с) по(р)вавъши и нѣкому неω(з)на(и)муючи, у водѣ затопи(л) < > и не веда(т) где на пожитокъ сво(и) ωбз(р)нулъ < > . Шо и (с)ве(д)ковъ на то Левушъка и Лукаша, мѣща(н) лохви(ц)ки(х), именовалъ < > .

Теди мы, вря(д), казали прѣ(д) себе оному Го(р)баню с(т)ать < > и ω ти(х) котла(х), если бы и(х) < > зна(л), питали.

Которыи жи(в) к бгу лѣзучи вѣми способы на то, же нѣкгда ω то(м)ъ не (з)на(л)ъ, за(с)тановляльсѣ < > .

Што мы ро(с)казали, абы то чере(з) свѣдъки, на которїе са Ко(р)жъ скидае(т), ста(т) < > .

Теди, ста(в)ши очеви(с)то, Левушъко, шапочъникъ, мѣщани(н)ъ лохви(ц)ки(й) < >, которы(и) ве(д)лугъ завеза(н)а ω(т) на(с), вряду, су(м)лена в тїе слова при(з)на(л) < >, ижъ, мови(т), «ω што ма рачите пита(т) < >, теди ω то(м) нѣ знаю, а нѣ вѣдаю и слиду жа(д)ного, ω што мя Ко(р)ж притягае(т), не чуле(м) < > .»

До того (ж), ставъши очеви(с)то, Лукашъ Кушнѣр, мѣщанинъ лохви(ц)ки(и), котори(й) ве(д)лугъ сумле(н)а в тїе слова при(з)на(л)ъ и мови(л), же «ω то(м)ъ а(л)бо ω тихъ котла(х), ω што мя рачишь, пне вряде, пита(т), якъ живе не такъ, же бы(м) мѣль свѣдо(м)ъ бы(т), але нѣкгда и нѣ слища(л) < > . а нѣколи на то(м) футоре, где Го(р)ба(н) живе(т), [не] бы(л), бгъ мнѣ естъ свѣдко(м), же ω томъ нѣчого не (з)наю < > .»

На що Го(р)банъ за тими све(д)ками паме(т)ны(м) заложил(л).

И мы, вы(ш) рече(н)ны(и) вря(д), вглядѣвъши, ижъ Ко(р)ж потваро(м)ъ на оно(г) Го(р)бана неви(н)не пошо(л) < > , а Го(р)банъ лю(д)ми, уваги го(д)ними с того виве(л)се, и чини(м) ω(т) того во(л)ны(м)ъ его, которо(г) [о] Ко(р)жъ погоди(т) за потва(р) повине(н).

Што смо тую справу казали до кни(г) записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.] //

[№ 45.]

Року ахнє [1655] мѣца октсбрїа ε [5] дна.

Передо (м)ною, Васи(л)емъ Скребце(м), атамано(м) городови(м) лохви(ц)ки(м), а при мнѣ будучи товари(ст)въ — Феска Голю(н)ки < >, Ивана Лавре(н)ка < >, Фе(с)ка Гараше(н)ка < >, Костя, ктитора Нико(л)ского < >, Яремы Ше(р)бане(н)ка, козака з уряду лубе(н)ского за(с)ла(н)ного < >, и прѣ(д) нами, Ма(т)фее(м) Емъче(н)комъ, во(й)то(м) лохви(ц)кимъ, Фомою Сенюковичомъ, Феодоро(м)ъ Козло(м), бу(р)мистрами ма(й)страту Лохви(ц)кого < >, а з мѣщанъ при томъ будучи Яко(в)ца Шевъца, Ивана Желѣзнака и и(н)ши(х) вери го(д)ны(х) ωсобъ на тотъ ча(с) зна(й)дуючихъсе < >, постанови(в)ши очеви(с)то, Ясчуха, козачъка, обывате(л)ка лубенъскаа,

котораа за показа(н)емъ пна вряду своего сведо(ц)тва ска(р)гу свою на Ωхрѣмъца, яко неω(д)сѣдлого в те(н) способъ преклада(л) < >, ижъ в року се(м) же минувъши(х) часовъ в Лубъна(х), яко сведо(ц)тво выдано посве(д)чае(т), злочи(н)цу, яко неробочого на (й)мя прозиваемого Дробя(з)ку, с ко(н)ми, которы(х) по(к)ра(л) ω(н), по(й)мано < > .

Теди тотъ злочи(н)ца такъ доброво(л)не, у везеню сидячи, и на явѣку < >, яко и на кве(с)тїи и на ω(с)татнє(м) стопнью многих злочи(н)цовъ горе(л)чаниковъ з пе(д)деся(т) по я(р)марьку именовалъ < > . Межи которыми злочи(н)цами поменєного Ωхрѣмъца и Стефана, мешкаючого в Лохвици, ижъ ωнїе якобы Ясчишина кона крас(т)и мѣли, поволалъ < > .

Которого Ωхрѣмъца мы, поменєны(и) вря(д), в такомъ зломъ ωбвынено ωбачи(в)ши, до везена дати ро(с)казали < > . И въ ωбяснє(н)ю при(с)ла(н)ного ω(т) пна вряду Лубенского сведе(ц)тва < > былъ нинє на оно(г) Ωхрѣмъца су(д) на нинешњи(и) де(н) сказованы(и), которо(г) [о] в по(с)танове(н)ю, если бы к тому коню Ясчишиному зна(л)се, питали < > .

Што ω(н) жа(д)ни(м)ъ способомъ к тому делу не при(з)наючи се, на вы(д)водъ ³⁹ бра(л) се < > . Теди мы, вря(д) нинешъны(й), зупо(л)не засели(й) // су(д), вглядѣвъши в справу тую, ижъ тотъ Ωхрѣме(ц), яко подо(з)реннє(и) человекъ, ведлугъ ро(з)делу чети(р)на(д)цатого а а(р)тикулу зѣ [17] наказує(м) декрето(м) наши(м) < >, абы тотъ Ωхрѣме(ц) ω(т) стороны поводовое былъ на кве(с)тїю выданъ < > .

[№ 46.]

ахнє [1655] мѣца ноеврїа кд [24] дна ⁴⁰.

Передо (м)ною, Васи(л)емъ Скребце(м), атамано(м) городови(м) ло(х)ви(ц)ки(м), а при мнѣ будучи Феска Голю(н)ки и прѣдо (м)ною, Ма(т)фее(м) Емъче(н)ко(м), во(й)томъ, Феодоро(м) Козло(м), Фомою Сенюковичо(м), Фене(м) Проце(н)комъ, бу(р)мистрами вряду Лофи(ц)кого < > ,

приточилася справа ω(т) Мелешихи, Бакуте(н)ковое жоны, которая ωпове(д) и ска(р)гу свою на Василя Хлї(с)тунє(н)ка, обывателя луча(н)ского, преклада(л) ω то < > .

ижъ оно(и) Мелешисъ в се(м) же вышъ менованомъ року стала в покраденю с коморы нѣкоторы(х) многи(х) рече(н)и шкода < > .

По которо(и) шкоде ти(м)ъ же разо(м)ъ на заутру тыхъ рече(н)и пла(т)ю покрадены(х), за ведомостю врядовою, Ма(р)тинъ, асаулъ, Тара(с) < >, Хве(н)ко Смажъны(и) шукати и трусити по ро(з)ны(х) хата(х) завъязалисе ходити < > .

Што до оного Василя на гумно трусити прише(д)ши теды та(м) в соломе(н)е некото-
ры(х) с тихъ покрадены(х) речи(и) знашли(с) <.>, и, взя(в)ши, до Луча(н)ского
вряду о(б)я(с)нили.

По которо(м) зна(и)деню ти(х) речи(и), кгда се до на(с), ме(й)ского вряду,
тая справа сточила и онаа Мелещиха на оного Василя ти(м) налегала и именуя-
чи, же якби еще тотъ Васи(л) ты(х) ви(с)ланъни(х) для шука(н)я до свое(и) ко-
мори не припуска(л) <.>

Ово(ж), кгда о(н)іе люди, Ма(р)тинъ, асавуль, с товариствомъ бы(л) пре(д)
нами пре(д)постано(в)ленъ и о то завезавъши и(м) сумлена <.>, кгда были о(т)
на(с) питаніе, презнали, ижъ «мы до оного Василя ити жа(д)ны(м) способом до
коморы не налегали, и онъ на(м) ити не (з)бороналъ <.>»

Што тежъ з громады луча(н)ско(и) до десети човека прише(д)ши и бо(л)-
ше(й) при(з)нали, ижъ «то(т) человекъ, Васи(л), которы(и) о(т) Мелещихи по-
22 мовлены(и), // з молодости его о(т) многи(х) лѣтъ знает(м), и все село наше зна-
е(т), же е(ст) человекъ нѣ в чемъ нѣкгда не подо(з)рены(и) и в на(й)ме(н)шо(и)
речи не пере(с)вѣ(д)че(н)ны(и) <.> А што се тепе(р) показало, бгъ то знает(т),
хто то вчини(л)».

Теды (ми), вря(д), вы(с)лухавъши ти(х) учтивы(х) и за(ц)ны(х) муже(и) а
поступаючи ве(д)лугъ стого права, наказали(с)мо декретомъ нши(м), аби тотъ
Васи(л), яко неподо(з)рены(и) человекъ, о(т) того се о(т)присвгну(л).

Теды онаа Мелещиха втожъ доброво(л)не при(з)нала, ижъ «вхова(й) бже,
того Василя до присяги притяга(т) не хочу <.> и нѣ въ чомъ тяга(т) не мыш-
лю <.>, кгда жъ и я знаю, же о(н) е(ст) за(ц)ны(й) человекъ».

Што мы, вря(д), вы(с)лухавъши тое(и) все(и) справи, казали до кни(х)!!
записа(т), що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 47.]

Року ахнѣ [1655] м(с)ца декабря кв [22] дна.

Передо (м)ною, Анъдрее(м) Миха(й)ловичо(м) Випри(с)ко(м), сотнико(м)
во(й)ска Запо(р). лохви(ц)ки(м) <.>, и предо (м)ною, Ва(с)ко(м) Скребце(м),
атамано(м) лохви(ц)ким, а при на(с) будучи пна Гоакима, хуружо(г)ло, о(б)о(з)-
ного по(л)ку Ми(р)горо(д)ского, и пре(д) нами, Ма(т)фее(м) Емъченъкомъ, во(и)-
то(м), Фомою Сенюковичо(м)ъ, Феодоро(м) Козло(м), Фене(м) Проце(н)ко(м)ъ,
бу(р)мистрами вряду Ло(х)ви(ц)кого <.>.

приточиласе справа о(т) Го(р)пины Костювъны, обывате(л)ки ло(х)ви(ц)-
ко(и), котораа з брато(м)ъ свои(м) рожоны(м) Ивано(м) Ко(с)те(н)ко(м)ъ, оби-
вателе(м) ло(х)ви(ц)ки(м), же, ставъши о(че)ви(с)то, о(пове)д) свою и вкладане
подо(й)зрены(х) дѣль на Якима Ли(т)вина, мужа своего, прекладала <.> о то
в тотъ способъ,

ижъ в се(м) же вы(ш) меновано(м) року в по(ст) Филипо(в) вступивъши
оны(й) Якимъ Литвинъ, якобы в потреби свое(и) з Ло(х)вици попо(л) <.>, а
южъ наза(д) и(з) Ме(д)вежого додому, до жоны и до тѣти(и) ⁴¹ свсих йдучи и
претивъ Сребянско(г)ло города до села Талалае(в)ки прише(д)ши, товар, то
е(ст) была рогатого десетеро, вкравъши, до Ло(х)вици гналъ <.>

Которо(г)ло Якима кто(с)пода(р) того бы(д)ла // з лице(м) догнавъши, и
до Волошино(в)ки, понева(ж) Яки(м) о(т)то(л) о(се)д)лостю именована(л)се, допро-

54

вадилъ. Што о(н), Яки(м), ре(ч) свою по(д)вопвѣши, пото(м) з Ло(х)вици
обывателе(м) сказа(л)се <.>

Котораа то справа з лице(м), кгда до Гли(н)ского вряду вне(с)ласе <.>,
теды атаманъ гли(н)ски(и), в тую справу вглядѣвъши, тое бы(д)ло, яко лице
при(г)наное, Олешьку, козаку, обывателю талалае(в)скому повѣту Сребря(н)-
ского, дохо(д) сво(и) о(т) лица и за злочи(н)цу взявъши, зо въсѣмъ оному
Олешьку выда(л) <.>

Которы(и) Олешько, на го(р)ло оного Якима не настоячи, ти(м) его (свое)
бы(д)ло побравъши, дарова(л) <.>

Овожъ ту(т), кгда тотъ Яким о(т) го(р)ла ви(з)воливъшисе, до Ло(х)вици
до жоны и дете(и) свои(х) пришолъ <.>, теде жона его, помененаа Го(р)пина Ко-
стювъна, жа(д)ны(м) способо(м) его жа ⁴² мужа, яко злочи(н)цу о(т)ню(д) не
хочетъ <.>

О чо(м) нынешъни(и) су(д) на о(пове)д) оного Ивана и се(с)три его вгля-
дѣль. Теды до Гли(н)ского вряду вми(с)лне писа(н)е свое, доведующисе о(т)и
справе, если се то на оного Якима показало, послалали <.>

Што ре(с)по(н)сѣ в писаню о(т) Микити Миха(й)ловича, атамана гли(н)-
ского, до на(с) пришол(л), ижъ заи(с)те, яко се выше(и) поменило на о(н)о(г)ло
Якима тая справа, же о(н) боя(з)нѣ бжую препомнѣвъши, бы(д)ло у Олешка
покраль, показала <.> Которо(г)ло Олешько, го(р)ломъ даровавъши, во(л)-
ны(м) учинилъ <.>

До чо(г)о кгда (с)мо мы, вря(д), оного Якима о(т)и зли(и) учинокъ питали,
теды о(н) и са(м) ку то(и) справе добре зна(л)се <.>, ижъ, мови(т), «я тую справу
попо(л)нилъ <.>»

Што понева(ж) то поважънаа справа е(ст), впро(д) мы, засели(и) су(д), до
духовно(г)ло права вдавале <.>

На ко(т)орую справу дховнѣе о(с)оби на (з)да(н)ю свое(м) положили, же по-
неважъ Го(р)пина, жона, его за мужа мѣти не хоче(т), то(г)ды, ро(с)тавъшисе,
за другого а(л)бо че(т)ве(р)того мужа ити нѣкгда не повин(на)а <.>

Што и мы, засель(й) су(д), ве(д)лугъ // Статуту, то е(ст) ро(з)делу чти(р)-
на(д)цатого а а(р)тикулов ше(ст)на(д)цетого и два(д)це(т) тре(т)ого <.>, же жона
и(з) злочи(н)цею мешъкати не пови(н)на, бо кгда(с) е, если бы жона с прили(ч)-
ни(м) човеко(м) мо(г)ла мешъка(т), то южъ кгда се и еще кому о(т) такого чло-
века стане(т) шкода, то южъ жона и дѣти о(т) того не уво(и)дутъ, што прощеніе
помененаа Го(р)пина з оны(м) Якимо(м), злочи(н)цею, муже(м) свои(м), взявъ-
ши, уво(л)нена о(т) него навѣки ве(д)лугъ духовъни(х) о(с)объ з дана и о(б)я(с)-
неньхъ а(р)тикуловъ о(т) на(с) зо(с)тае(т) <.>

Шо (с)мо для лепшого веры и певности казали тую всю справу до книгъ
ме(й)ски(х) справъ поточны(х) записа(т), што е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 48.]

ахнѣ [1656] м(с)ца февраля д [4] дна.

Передо (м)ною, Василемъ Скребцемъ, атаманомъ городовы(м) ло(х)ви(ц)-
ки(м)ъ, и при мнѣ будучи пна Олни(с)ка Товѣстевича, сотника во(й)ска Запо(р).
Пѣсковъского, Процика Све(р)длика, Ва(с)ка Га(й)дука <.> и пре(д) нами,
Ма(т)фее(м) Емъче(н)комъ, во(й)томъ, Феодоро(м) Козло(м), Фомою Сенюкови-
чо(м)ъ Фене(м) Проце(н)ко(м)ъ, бу(р)мистрами ма(й)страту Ло(х)ви(ц)кого,

55

и при(т)оче(н)ю справи славе(т)ного пна Іосифа Красовьского, слуги его м(л), пна писара енера(л)ного, которы(и) ве(д)лугъ пе(р)вого выдано(г)ло[о] ѿ(т) на(с), вряду Ло(х)вицького, те(р)мъну ска(р)гу свою на Хому Кози(н)ца с Токаровъ и на пна Гри(ц)ка Красуле(н)ка, козака ло(х)ви(ц)кого, ѿ неѿ(т)да(н)е сумы певъное за д(з)воны прекладалъ ѿ то в те(н) способъ<.>,

и жь еще Збара(з)кое експедицие(й) тотъ Хома в небожьчика пна Па(р)-фена, дзвун(н)ника перя(с)лавьского, дзвунъ за три(д)це(т) копъ и за ше(ст) копъ ли(ч).<.> ли(т).<.>, а Красуленъко за по(л) ѿсмина(д)це(т) копы ли(ч)-бы ли(т).<.> купи(л)<.>, и гроши якобы ѿ(т) ѿны(х) ѿсобъ пну Па(р)фену не есть ѿ(т)даны<.>

23 зв. // Што смо ще пе(р)вого разу такъ Фомы, яко и Красуле(н)ка, ѿ ѿ(т)да(н)е тое(н) сумы питали<.>

Теды ѿнїе по(з)ванїе стороны те(р)мъно(м) пре(д) нами ѿчеви(с)то публиковалиса, же на то, и жь тїе гроши за дзвони ѿ(т)дали, лю(д)ми добрыми ѿ(т)ведемьса<.>.

Ѳвожь за се(с) ча(с) за постанове(н)емъ вторымъ пна Кра овьского, яко ѿпекатора дѣтокъ небожьчика Па(р)фена, хотѣлъ того мѣти, жебы панъ Фома Козине(ц) и па(н) Гри(ц)ко лю(д)ми добрыми, если то ѿнїе за тїе здвонь!! гроши суму належашую ѿ(т)дали, ѿ(т)вел(л)са<.>.

Што кгда до чого пришло, ѿбъ позванїе стороны люды(и), на которы(х) се здавали, абы при(з)нали, не ѿ(т)велиса<.> а нѣ жа(д)ного на то сведо(ц)тва показали<.>

Теды нынешны(и) засели(и) суд, ведлугъ ро(з)делу че(т)ве(р)того а а(р)тикулу се(м)деся(т) семого, вглядѣвши, наказалъ, абы пнъ Хома с пано(м) Григорїемъ ѿ(т) того се, если гроши ѿ(т)далъ любо не ѿ(т)далъ, ѿ(т)присе(г)нулъ<.>

Што смо казали для лепъшо(и) вери до книгъ записа(т), што е(ст) и записа-но.

[Знак підпису.]

[№ 49.]

ахнс [1656] ма(р)та ка [21] дна.

Передо (м)ною, А(н)дрїе(м) Миха(й)ловичо(м), сотнико(м) во(й)ска Запо(р). лохви(ц)ки(м)ъ, Василе(м) Скребъцемъ, атамано(м)ъ городови(м)ъ, а при на(с), Матвею Емъче(н)ку, во(й)ту, Феѿдору Козлови, Феню Проце(н)кови, бу(р)мистра(х) вряду Ло(х)вицького<.>.

ставыши ѿчеви(с)то, Васи(л) Лазаре(н)ко, ѿбывате(л) лохви(ц)ки(н)ъ<.> яко пово(д), которы(и) ска(р)гу свою на Степана Грице(н)ка прекладалъ ѿ то.

и жь ѿни(й) Степа(н), боя(з)нѣ бжюу препомнѣвши и сво(й) станъ в молод(х) лѣте(х) зневажи(в)ши, у ѿного Василя сукъно бѣлоє про(с)тоє вкралъ<.> Которого Степана на то(м) же горячомъ учи(н)ку, постере(г)ши, по(й)маль и (з) лице(м) тимъ, сукно(м), пре(д) на(с) привелъ<.>

Што кгда (с)мо ѿно(г)ло[о] злочин(н)ци ѿ то питали, теды бе(з) великого ви-питу са(м) до того зна(л)се, и жь, мовить, «я то (ж) перъвы(й) ра(з) таки(й) зли(й) не(ц)нотливы(и) учинокъ попо(л)ни(л)<.>»

Што мы, вряд, ѿному Степану ка(р)ность ведлугъ учи(н)ковъ да(в)ши, казали тоє до кни(г) записа(т), що е(ст) и записано. //

24
ахнс [1656] м(с)ца априля ді [14] дна</>.
Пере(д) нами, А(н)дрїе(м) Миха(й)ловичо(м), сотнико(м) во(и)ска За-по(р).<.> ло(х)ви(ц)ки(м), Василїе(м) Скребце(м), атамано(м) городови(м)ъ<.>, и пре(д) нами, Алеза(н)дромъ Феѿдоровичомъ, наме(с)нико(м) ѿ(т) его ж(л).<.> пна Мануела<.>, Ма(т)феємъ Е(м)че(н)комъ, во(й)то(м)<.>, а при на(с) будучи Феня Проце(н)ка, бу(р)мистра<.>, та(к) же с товари(ст)вѣ козаковъ во(й)ска Запо(р).<.> лохви(ц)кимъ — Ивана Коваля, атамана[а] ха(р)кувьского, Ивана Па(р)толы, Костя, ктитора Нико(л)ско(г)ло[о], Клима Губарова и и(н)шихъ<.>, приточиласе справа ѿ(т) Да(х)нихи и Ле(с)ка Да(х)ненька, сина еє, такъ же и ѿ(т) Уласа Яреще(н)ка, яко поводовое сторсни, ѿбывате(л)е(й) лохви(ц)-кихъ<.>, которїе всѣ спо(л)не и(з) Гарасиминою ска(р)гу свою<.> на Ко(с)тю Лазу(е)н)ка, яко неѿс(д)лого, прекладали ѿ то<.>.

и жь тотъ Ко(ст) Лазуре(н)ко прошлое недели межї сти, боя(з)нѣ бжюу препо(м)нѣвши и срокго(ст) права по(с)политого зане(д)бавъши<.> а пре(д) себе зли(й) а запаметали(й) уми(с)ль взявши, не(с) пригоде, але з уми(с)лу своего Гарасима Да(х)ненька, го(н)чаря, козака, ѿбывате(л)а ло(х)вицького. пючи у це(х)мистра го(н)ча(р)ского, ѿкрутъне на сме(р)ть забиль<.> Котори(и) небожьчикъ, мало што де(н) и ну(ч) претрывавъши, с тимъ се свѣто(м) пожек-гна(л).

По которо(м) заби(т)ю ѿного небожьчика<.> кгда былъ тотъ Ко(ст), зра(й)-ца, пре(д) на(с), вряд такъ пе(р)шого разу, яко и тепе(р), припозва(н)ы(й) и ѿ то питаны(и)<.>

Теди ѿ(н) са(м) до того ме(н)жобо(й)ства доброво(л)не, а не примусне зна(л)-се<.>, и жь, мови(т), «то(т) Гараси(м), небо(ж)чикъ, ѿт вла(с)ны(х) мон(х) рукъ с того свѣта зишоль<.>»

Ѳ чомъ мы, вряд, ѿного (ж) зра(и)ци питали, если ѿ то(м), в яки(х) не(с)-лушънихъ причина(х) Тимушь Черє(т), це(х)ми(с)т(р) го(н)чарьски(и), в ко-т(р)ого то дому дѣялосе, (чи) не привиненъ<.>

Теди ѿ(н) жа(д)ни(м) способо(м) то(г)ло[о] не при(з)навалъ: «Кгда(ж) Черє(т) не в чомъ не е(ст) виненъ, а Ма(с)ко, го(н)ча(р), хо(т) мнѣ бы(л) що яко ста(р)-ши(й) на то(т) ча(с) це(х)мистро(м) наказни(м), бы(л) выненъ и мене завѣстя-га(л)<.> Теды ѿ(н)ъ до небожьчика Герасима такъ же нѣ въ чо(м) не приви-не(н)ъ<.>» //

24
Што нинешъни(и) судъ, самого того при(з)на(т)я зра(й)ци ви(с)лухавъши, ти(х) люди(и), што ѿ(н)ъ са(м) ѿ(т) небожьчика увольняе(т), же нѣ в чо(м) в на(й)-ме(н)шо(й) речи не привинѣни<.> И мы, уво(л)наючи<.>, наказує(м) нинешъ-ни(м) декрето(м) наши(м), жебы то(т) Ко(ст) Лазуре(н)ко, яко зра(й)ца, за ѿного Гарасима, небожьчика, ве(д)лугъ ро(з)делу двана(д)цетого а а(р)тикулу второго, же его неви(н)не забиль и яко то(г)ло[о] самъ за(с)лужиль, го(р)ломъ былъ кара-ны(й)<.>

Што (с)мо всю справу тую дово(д)не казали до кни(г) ме(й)ски(х) записа(т), што е(ст) и записано.

Писанъ в рату[шу] лохви(ц)комъ.

[Знак підпису.]

Року ахнс [1656] м̃(с)ця іюня ф̃і [19] дня</>.

Передо (м)ною, Ан̃дрее(м) Миха(й)ловичо(м), сотьнико(м) ло(х)ви(ц)ки(м)<.>, и при Остапу Го(р)бане(н)ку, атаману ло(х)вицько(м), Мазиму Стороже(н)ку, есаулу сотьни ло(х)ви(ц)ко(й), Омеляна з Скоробогате(к) повѣту Лохвицького<.>, такъ тежъ при Ма(т)фею Емъче(н)ку, во(й)ту, Фомы Се(н)ковича, Феня Проце(н)ка, Феодора Козла, бу(р)мистровъ уряду Ло(х)вицького<.>, ставъши очевисто, Ива(н), челя(д)никъ пана Ко(н)драта, сотьника ло(х)ви(ц)кого<.> з Ле(с)ко(м), брато(м) тю(т)чано рожоны(м) свои(м), обывате(л)е(м) луча(н)ски(м)<.>, на Борисиху и Ивана, сына еи, ме(ш)каючи(х) на Луцѣ в повѣту Ло(х)вицько(м)<.> ска(р)гу свою ѿ по(к)раде(н)е гроше(й) свои(х) та[ля]ре(н)и з̃і [17], в которо(й) в дому еи напо(т)пит(ку) оны(м) (школа) сталася<.>, прекъладали<.>.

Теди то тая Борисиха, будучи яко ви(н)на, тую шкоду и (з)гине(н)е гроше(й) оны(м) нагорожала<.>.

Що тожъ пре(д) нами, звы(ш) помене(н)ными, такъ поводова, яко и позъва(н)ная сторона, з собою згоду вчини(в)ши, просили уряду ло(х)ви(ц)кого, жебы им тую згоду, жебы тая Борисиха по(с)полу з сыно(м) свои(м) Ивано(м) такъ напо(т)пы(т)ку и по(т)верезу оны(м) Ивану и Ле(с)ку не важила(с) домовляти, записали<.>.

Що є(ст) в книги декъретовіе ло(х)вицькіе тая справа записана<.>.

Дѣялося в ратушу ло(х)вицько(м) року и дня зви(ш) нада(т)у записа(н)но<.>.

[Знак підпису.]//

25 Року ахнс [1656] м̃(с)ця іюня г̃і [13] дня<.>

Перед(д) нами, Ан̃дрее(м) Миха(й)ловичо(м), сотьнико(м) ло(х)вицьки(м)<.> Остапу Го(р)бане(н)ку, атаману городово(м)<.> Василю Скребцу, Мазиму Стороже(н)ку<.> козако(въ) во(й)ска его ца(р).<.> ве(л).<.> Запоро(з)кого ло(х)вицьки(х)<.>, Ма(т)фею Емъче(н)ку, во(й)ту<.> бурмистро(въ) Хвения Проце(н)ка, Хведора Козла уряду Ло(х)вицького<.>.

Ива(н) Желъзня(к)<.> Юско Любарецъ, обывателе ло(х)вицькіе, пре(к)ладали пре(д) нами, звы(ш) помене(н)ны(м) засѣлы(м) судомъ, ска(р)гу свою<.> ѿ посва(р), которы(й) пропроме(ж)!] собою идучи на я(р)марок боръщегувъски(й) ѿ во(з)несеніи Хво(м)<.> мѣли<.> ѿ которы(й) до права и суду боръщегувъского пропонувалися<.>.

Що те(ж) оны(й) судъ не (з)наючи, що проме(ж) ними за по(с)ва(р) былъ<.> ѿсуди(в)ши и выпи(с) с кни(г) своихъ ѿ ту(р)баціи и(м) да(в)ши. до на(с) при(с)лали<.> в которо(м) за то(т) и(х) по(с)ва(р) наказали и(м) пои(д)натися<.>.

Що (с)мо такъ того писа(н)я, яко у(ст)ного ѿ(т) ны(х) мове(н)я ви(с)лухавъши, наказуе(м) нине(ш)ны(м) декрето(м) наши(м), жебы ся з собою безъ бо(л)шихъ туръбаци(й) и педиме(н)то(въ) правъны(х) погодили<.> и по(с)вару жа(д)но(г)ло в беседа(х) и по(т)верезу не вцінали<.>.

Которые з обохъ рукъ просили, жебы (с)мо и(м) тоє записали<.> в книги мѣскіи рату(ш)нын, що є(ст) и записано<.> .

Року ахнс [1656] авгу(с)та ві [12] дна.

Передо мною, Алеза(н)дромъ Феодоровичо(м) на то(т) ча(с) намѣсничо(м) лохвицьки(м)<.> и при мнѣ будучи(х) Ма(т)фий Емъче(н)ка, во(й)та, Хоמוю Сенюковичо(м), Хвене(м) Проце(н)ко[м], бу(р)мистровъ уряду Лохвицьког<.>. становши пре(д) нами Хришко Борода(й), атама(н) голъ(н)ски(й), привѣдъши і очне постановившисе злочи(н)цомъ свои(м) Иваномъ Волошино(м)<.> з Ново(и) Гребль, ска(р)гу преклада(л) в то(т) способъ<.>, ижъ «челя(д)никъ мо(й) дна і [8] авгу(с)та, то е(ст) в че(т)ве(р)токъ, с поля з работи, трави накосивши и косу в траву встромивши, к домови ѣха(л)<.> То(т) Ива(н) Волоши(н), за ни(м) идучи, косу тую з воза потае(м)не вымкну(л)<.> Аже челя(д)никъ мо(й) постеругши, же коси немає(ш), проси(л) его и пере(й)ми пулкопи и гори(л)ки ква(р)т деся(т) купова(л), але поменени(н) Ива(н) при(л)се<.> А потему ю(ж) в суботу косу в него витрусили, которую у землю закопа(л) бы(л)<.>. а потому и са(м) призна(л)се<.>, же «тую косу я у челя(д)ника тоєго укра(л)<.>».

Же такову справу казали ... ⁴³ //

Справа Еремы Протасе(н)ка з Еремою Ку(ш)нѣре(м)<.>, обывателе(й) лохвицьки(х).

Року ахнс [1656] м̃(с)ця сентебря і [10] дна<.>

Передо (м)ною, Алеза(н)дро(м) Феодоровичо(м), намѣсничо(м) ло(х)вицьки(м)<.> Остапо(м) Го(р)бане(н)комъ, атамано(м) ло(х)вицьки(м)<.> Ма(т)феє(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м)<.> Яцько(м) Гарасиме(н)ко(м), Хвене(м) Проце(н)ко(м)<.>, бу(р)мистровъ уряду Ло(х)вицького<.>.

ста(въ)ши<.> очевисто<.> Ерема Протасе(н)ко, обывате(л) лохви(ц)ки(й), повѣда(л) и жалова(л) на Ерему Ку(ш)нѣра, мешъка(н)ца ло(х)вицького, в то(й) способъ, ижъ при(з)навали пере(д) нами, засѣлы(м) урядо(м), же якобы з Лавъри(н)ко(м) Прокопе(н)ко(м) дѣвѣку, свести Еремину, в дому его мѣли застати лежачи(х) посполу на полу.

Що мы, уря(д), ты(х) свѣ(д)ковъ, на которы(х) Ерема Кушнѣръ здава(л)ся, казали пере(д) собою ставити<.>.

Що оны(й) Ерема, свѣтъки Де(м)ка, челя(д)ника Пе(т)рова, и хлопъца Шабе(л)никова стави(л)<.>, которы(м), страхо(м) бжи(м) и су(м)ле(н)е(м) и(м) завеза(въ)ши, питали<.>.

Що тые свѣ(т)ки досконале того не признали и ко(н)ца таковому свѣде(ц)тву не довели<.>. Прето наказали(с)мо си(м) декърето(м) наши(м), абы Ерема посполу з свѣ(т)ками того Ерему, выклады ве(р)ну(въ)ши, во (въ)се(м) погодили<.>. А тую за(с) дѣвѣку Ереми приказали(с)мо, жебы ни(м) е(й) бгъ да(й) (въ)ре(н)ко Прокопе(н)ко по(д) тую всю вину не по(д)падае(т)<.> а Ерема Ку(ш)нѣръ воле(н) ѿ(т) того и будет, ежели бы дѣвѣка при собѣ по(ц)тивости дѣвоцъко(й) заховати мѣла<.>.

Нащо для вѣри льпъшо(й) записа(т) казали<.> . //

26 Року ахнс [1656] м(с)ца се(н)тебря і [10] дня<;>.

*Справа и свѣдо(ц)ство Семеново Хоро(ш)ково,
обывателя ло(х)ви(ц)кого, сего року звы(ш) описана(н)ного
до книгъ декретовы(х) е(ст) принято и слово
в слово переписа(н)но<, > которое при(з)на(т)е такъ
в собѣ мае(т) <, > року ахне [1655].*

Передо (м)ною, Василе(м), атамано(м) городовы(м) ло(х)вицьки(м), и при (м)нѣ, Ма(т)фею Е(м)че(н)ку, во(й)ту, а при на(с) будучи(х) Фомы Сенюковича, бу(р)мистра и и(н)ши(х),

ставъши очевисто, Семен(н) Рожокъ, обывате(л) ло(х)вицьки(й)<.> ко- торы(и) вмы(с)лне ходи(л), кгда Охрѣмецъ, обтѣка(р), злочи(н)ца поволаны(й), з везе(н)я втѣкъ, до жоны его пита(т)<.>, которая у турмѣ у везе(н)ю сидячи, оному Семену всю и(с)тоту выразила<;>. Што Семен(н), оно(и) Охрѣмихи дово-

(д)не вы(с)луха(въ)ши, на(м) вряду, в тѣ слова при(з)на(л)<, > ижъ «пнсове вря- де, оная О(х)рѣмиха, кгда(м) и злаго(д)не питаль, такъ мнѣ повѣдала, же «О(х)рѣме(ц), муж мо(й), а Фесе(ч)ко, обтѣка(р), неха(й) о(н) с ти(х) речи(й), що на нихъ повола(н)е е(ст), не о(н)крашаю(т)ся<.>. Кгда(ж) на (з)лочи(н)стве нецѣно(т)ливѣ<;> и Стефа(н), кравецъ, з муже(м) мои(м) бави(л)ся и того неро- бочого дѣла зажива(л)<.> Што кгда скоро мужа моего за то осажено, тогды По(п)ко Гадя(ц)ки(й) нѣкому не оказуючися<, > до Фесе(ч)ка припа(л)<.>, и Фе(с)ко ки(л)ка дни(й) По(п)ка переховыва(л) и в себе де(р)жалъ<, >».

А до того конова(л)ка вто(ж) при(з)нала, ижъ, мови(т), «Стефане(ц) Охрѣ(м)- цеву у везе(н)ю копу гроше(й) да(л)<, > а Фесе(ч)ко по(л) золотого оному<.> (ж) да(л) и йсти и пити ме(д) да(р)мо пре(з) мене за(въ)ше посла(л)<, >». При котором при(з)натю такъ оно(и) О(х)рѣмихи, яко и конова(л)ки<.>. бы(л) Федоре(ц), деся(т)никъ, и Ле(с)ко, сторожъ<, >.

Што о(въ)де кгда и сама Олена Охрѣмиха пре(д) на(с), вря(д), очевисто была пре(д)поста(въ)лена<, > теды сама о(т) себе в тѣ слова доброво(л)не та(к) яко пре(д) Рожько(м), што се выше(й) поменило, и пере(д) нами при(з)навала<, > и(ж) «Фесе(ч)ко и Стефа(н), кравец(ц), спо(л)не з муже(м) мои(м), конѣ крадучи, товари(ст)ва заживали<, > же с Перя(с)ла(въ)ля<.> о сто(м) Семеню за(й)- шло(м) я(р)ма(р)цѣ // до Ми(р)города Фесе(ч)ко и По(п)ко з муже(м) идучи, по коню едно(м) ко(ж)ды(й) з и(х) далеко о(т) Перя(с)ла(въ)ля вкра(въ)ши, и до Ми(р)города приехали. Што кгда та(м) нѣгде было на(м) с тацями ста(т)<.>

зара(з) до Кра(с)ного на я(р)маро(к) на че(ст)ного Хр(с)та поиха(въ)ши, и тѣ конѣ попродали<, >. А до того еше пре(д) ты(м) з лубе(н)ского я(р)марьку о сто(м) спсу в се(м) же року до Києва, кгда муж(ж) мо(й) з Васе(ч)ко(м) и (з) Сте- фано(м), кра(въ)це(м), ихавъ, тогды о(т) Лубе(н), мало о(т)иха(в)ши, конѣ по(к)ра(въ)ши, и (въ) Києви попродали<, >, а на се(с) ча(с) у ло(х)вицьки(й) я(р)марокъ Стефанъ оного Попька в го(с)поде свое(й) в двору Ле(с)ково(м) ше(въ)цово(м) в старо(м) обвалено(м) погребѣ ки(л)ко дни(й) переховыва(л)».

Што мы, вря(д), вы(с)луха(въ)ши, казали тое записа(т)<, >.

Пере(д) нами, вы(ш) менова(н)ны(м) врядо(м), и при на(с) будучи(х) Хве(с)- ка Голю(н)ки, пана Алеза(н)дра Феодоровича, такъ же при бы(т)ности Ивана Какала, бу(р)мистра лубе(н)ского, Клима Костене(ц)кого, о(т) вряду Лубе(н)-

ского зо(с)ланы(и), такъ же Феодора Ко(з)ла, Феня Проце(н)ка, бу(р)мис(т)- ровъ вряду Ло(х)вицького<, >. Кгда бы(л) Фе(с)ко то(т) обвине(н)ны(й) пре(д) на(с) на о(т)пове(д) постано(въ)ле(н)ны(и), тогды в нѣкоторы(х) реча(х) мови(л) тое, же «кгда О(х)рѣмецъ и По(п)ко по(д) Лубнями коне(й) троє вкрали при (м)нѣ, теды а в ихъ коня купи(л) и и(х) наупоминаль, жебы оне не крали<;>».

[№ 56.]

*Справа и оповѣ(д) Остапа Го(р)бане(н)ка
до книгъ декретовы(х) е(ст) записано<;>.*

Року ахнс [1655] м(с)ца се(н)тебря і [10] дня<;>.

Передо (м)ною, Алеза(н)дро(м) Феодоровичо(м), намѣсничо(м) лохвиць- ки(м), и передо (м)ною, Ма(т)фею Е(м)че(н)комъ, во(й)то(м), и при (м)нѣ буду- чи(х) Хома Сенюковичъ. Хве(н) Проце(н)ко, бу(р)мистровъ уряду Ло(х)виць- кого<, > и с товари(ст)въ козако(въ) лохви(ц)ки(х)<, > Ва(с)ка Скребѣца, Мазима Стороже(н)ка<, > Яцька Гарасиме(н)ка при то(м) были<, >.

ста(въ)ши очевисто, Остапъ Го(р)бане(н)ко, атама(н) ло(х)вицьки(й)<.>, оповѣда(л) // и жалова(л) на Ивана Хмелю(въ)ского, обывателя, в то(й) спо- собѣ, ижъ то(т) Иванъ, идучи з Чигирина о(т) ве(л).<:> его мл(с)ти пана ге(т)- мана, повѣда(л)ся быти по(л)ко(въ)ничо(м) свѣ(р)ски(м), теды то Остапа, ата- мана, безъ даня причины, идучи пре(з) мо(ст) до господи, зневажи(л) и ущи- пливыми словами, листи ге(т)ма(н)скіи показуючи, и мови(л): «Ты, атамане, сяки(й) и о(т)аки(й) сыну, ли(ст)о(въ) ты(х) не годѣ(н) еси и в руки брати<;>». Зара(з) в то(м) же часѣ и и(н)ших козако(въ) и люде(й) по(з)неважалъ<, >.

Ивана Кудру на мосту тако(ж) бе(з) даня причины сромо(т)не зганиль<, >. Теды по(д)воду ему да(въ)ши, з мѣста поихаль<, >. Челя(д)ни(к) за(с) Тере(ш)- ковъ, бы(въ)ши посланы(и) о(т) справа(х) господа(р)ски(х), нагна(л) в полю оного Ивана<, >. То(т) Ива(н) у того челя(д)ника то(т) ву(з) с коне(м) в по(д)воду собѣ узя(л), а то(й) по(д)води, которая дана была ему з мѣста<, > каза(л) за собою йхати<;> и и(н)ший експеса немалые починиль<, >.

Што (с)мо тое оповѣда(н)е и у(ст)ную ска(р)гу до книгъ декретовы(х) запи- сали<, > що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 57.]

*Справа Гри(ц)ка, Мартисева зятя, обывателя ло(х)ви(ц)кого<.>
з Данило(м) Мо(и)сѣ(н)ко(м).*

Року ахнс [1655] м(с)ца ма(р)ца фі [19] дня<, >.

Передо (м)ною, Фомою Сенюковичо(м), во(й)то(м) нака(з)ны(м) ло(х)ви(ц)- ки(м), и при (м)нѣ будучи Феня Проце(н)ка, Феодора Ко(з)ла, бу(р)мистровъ уряду Ло(х)вицького<;>, а (з) меща(н) будучи Ю(р)я Ку(ш)нера и Лукіана и и(н)шихъ<, >

постанови(въ)шися очевисто, Грицько, Ма(р)тисю(въ) зя(т), обывате(л) ло(х)вицьки(н)<, > которы(й) ска(р)гу свою на Данила Мо(и)сѣ(н)ка, ше(въ)ца, обывателя ло(х)вицького, пре(к)ладалъ о то, ижъ то други(и) рокъ о(т) Фили- пова пос(т)у пошо(л), якъ оны(и) Данило помене(н)ному Гри(ц)ку на че(ст) нагна(л)<, > ижъ якобы в него з мѣшка мѣль, препомнѣвши боазн бжію,

и гроши в Прокопишино(м) двору вкрасти<,>. И тоє не та(к) са(м) в собѣ хо(т) не веда(л) тушачи, але и все(и) братій, реме(с)никомъ ку(ш)нѣръского цеху, о(с)вѣ(д)чи(л)(<,> ижѣ Гри(ц)ко подозре(н)ны(м) се зна(и)дуе(т)(<,>. Што цеховаа братя зара(з) ты(м) же разо(м) о(т) ремесла оного Гри(ц)ка о(т)далили(<,>. // Которы(и) та(к) великую ущипливую зе(л)живо(ст) Гри(ц)ко поносечи о(в)ѣде пере(д) нами, вы(ш) помене(н)ны(м) врядо(м), право на оного Данила, же его в ко(р)чмѣ що и ча(с) пяны(и) на че(ст) наганяючи, сточи(л)(<,>.

Што (с)мо на ска(р)гу оного Гри(ц)ка казали зара(з) оному Данилу пере(д) собою пе(р)соналѣ(р) стати (<,> и о то, если бы што проти(в)ъ Гри(ц)ка мови(л), питали(<,>.

Тогда о(н) именовал, же «у мене, — мови(т), — про(ш)лого року с кишеньъ золоти(х) гроше(й) выня(л)(<,>». Нащо для лѣпшо(й) вѣры якобы Прокопиха о то(и) справи знати мѣла, же у ей дому то стало(<,> до Прокопихи ся з об(с)хъ сторонѣ для взята свѣдо(ц)ства с копы скидали(<,> ся(<,>.

Што (с)мо Данила, сотъника мѣского, з Да(ц)ко(м) с Па(в)ло(м) послали(<,> которые, та(м) бывъши, на по(в)ро(т) со(з)нали, же «я, — мови(т), — о то(м) нѣ зна(ю) а нѣ вѣдаю, жебы Гри(ц)ко мѣль у Данила гроши вы(и)на(т)(<,>. Пра(в)да, же то други(й) рокъ пошоль, якъ в дому мое(м) сидячи, е(д)нокъ того не было».

Што смо тую справу и свѣдоцства вы(с)луха(в)ши, казали записа(т) в ратушу ло(х)ви(ц)ко(м). Року и дня(<,>.

[Знак підпису.]

[№ 58.]

*Справа Иванова<,> Свѣде(л)ского обыва(т).<:> ло(х)вицкого<,>
о покрадене о(т) ме(ш)корѣза<,>*

Року ахнс [1656] мѣ(с)ца мая третего дня(<,>. Передо (м)ною, Але(з)а(н)дро(м) Феодоровичо(м), наме(с)ником(м) ло(х)ви(ц)ки(м), Са(в)ькою Гараще(н)ко(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м), Ма(т)фе(е)м(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м), а при на(с) будучи Фомы Сенюковича, Феодора Ко(з)ла, Феня Проце(н)ка, бурмистровъ уряду Ло(х)вицького, такъ же при бы(т)ности Ивана Пилипе(н)ка, Процика Све(р)длика(<,> козако(в) ло(х)вицьки(х),

ста(в)ши очевисто, панъ Ива(н) Свѣде(л)ски(й), обывате(л) ло(х)вицьки(й)(<,> которы(и) ска(р)гу свою на Ко(н)дра(т)а, ме(ш)корѣза я(р)маро(ч)ного, о то пре(к)лада(л)(<,>, ижѣ ему гроше(и) з мѣ(ш)ко(м) таляре(й) деся(т) вкралъ(<,>.

Што кгда оны(и) Ко(н)дра(т) былъ, яко зра(и)ца, приведе(н)ны(и)(<,> а пре(з) Опанаса Ме(д)вѣдъника, же в его таляра па(н) Ива(н) своего вла(с)ного по(з)налъ(<,> вына(й)де(н)ны(й) и о то пита(н)ны(й)(<,> теды то(т) Ко(н)дра(т) к своему // злему учи(н)ку са(м) до того при(з)на(л)ся(<,>, же, мови(т), «я то(т) мѣшокъ з гро(ш)ми вынялъ и таляра Опанасу Ме(д)вѣдънику, що и о(н) тоє видѣлъ, далъ(<,>, а чотыри таляри пропи(л)(<,> у Стефаново(м) дворѣ у его ши(н)ка(р)ки Ко(р)нѣихи(<,>, а о(с)т)атокъ з мѣ(ш)ко(м) и з пе(р)сте(н)комъ о(н)о(й) Ко(р)нѣисѣ о(т)далъ(<,>. Што и мене оная Ко(р)нѣиха намо(в)ляла, же «кгда мы буде(м) пре(д) врядо(м) припо(з)вани, кажи(м), же то(т) мѣшокъ спалили(<,>».

О которы(х) гроше(х) в постанове(н)ю оная(<,> Корнѣйха до того, же о(т) Ко(н)драта гроше(й) левѣко(в)ъ чтири и таляра взяла, знаючися(<,>, мѣшт-ка же не видала, именовала(<,>.

То(и) же Ко(н)дра(т), ме(ш)корѣзъ, я(в)не пре(д) всѣми при(з)нава(л), же, мови(т), «ото(м) и Ко(р)нѣиха з муже(м), що (м) гроши вкра(л), знала(<,> и тежѣ ты(м) рем(с)тво(м), що и я заживаю, ге(н)длюе(т)(<,>».

Што (с)мо, вглядѣвши в справу тую, наказуе(м) декърето(м) наши(м), по-неважъ Ка(р)нѣиха подаро(н)ки о(т) оного Ко(н)драта брала, абы Ивану де-ся(т) таляре(й) заплатила(<,>.

Писа(н) в Ло(х)вици ро(к) и дня звы(ш) писа(н).

[Знак підпису.]

[№ 59.]

*Справа пана А(н)дрея Андру(з)ского з Лубен<,>
о покраде(н)е гроше(й) о(т) музыкѣ ярмаро(ч)ныхъ(<,>.*

Року ахнс [1655] мѣ(с)ца іюля з [7] дня(<,>.

Передо (м)ною, Хве(с)ко(м) Голю(н)кою, атамано(м) нака(з)ны(м) и на то(т) ча(с) бывъши(м)(<,> и пере(д) Ма(т)фе(е)м(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м), Хоמוю Сенюковичо(м), Феодоро(м) Ко(з)ло(м), Хвене(м) Проце(н)ко(м), бурмистровъ уряду Ло(х)вицького(<,>

ставъши очевисто, панъ А(н)дре(й) А(н)дру(з)ски(й), обывате(л) лобеньски(й), чини(л) оповѣд и ска(р)гу свою о (з)гине(н)е гроше(и) золоти(х) два(д)ца(т) о то пре(к)лада(л)(<,> ижѣ бы(в)ши по(д) ча(с) я(р)марѣку в ко(р)чмѣ по(д)пили(й) Васи(л) и Ра(д)ко, музыки и обывате(л) ми(р)горо(д)ские, з мѣ(ш)ко(м) тій гроши в его выняти, якобы бючи его, мѣли(<,>.

Теди то будучи оные музыки до вряду, на(с), припо(з)ва(н)ны, которы(х), если бы знали и истцами ты(х) взяты(х) гроше(й) были, питали(<,>.

Што оны жа(д)ны(м) способо(м) до того пре(д)связя(т)я и згине(н)я шкоды оного не при(з)нали(с)(<,> // наказали(с)мо абы тии музыки, ежели бы не мѣли и не знали о ты(х) гроше(х) о(т)присягнулися(<,>.

Теды то(т) па(н) А(н)дре(и), до того и(х) не допускаячи, проси(л) на(с), уряду, жебы ему половину ты(х) згинулы(х) гроше(и) вернули(<,>.

Што мы наказали(с)мо декърето(м) наши(м), абы того А(н)дрея во в(ѣ)се(м) тій музыки погодили(<,>. Що ся зара(з) на то(м) же часѣ такъ згода ме(ж) ни[ми] стала(с)(<,>.

Нащо для вѣри лѣпшо(й) записа(т) казали(<,>.

Писа(н) року и дня звы(ш) писа(н).

[Знак підпису.]

[№ 60.]

*Справа Остана Квѣ(т)ки, мещанина ми(р)горо(д)ско[го](<,>,
о (з)гине(н)е пояса з нужнам(и) сребными(<,>.*

Року ахнс [1655] мѣ(с)ца іюля з [10] дня(<,>.

На вѣрѣде ло(х)вицько(м)(<,> передо (м)ною, Феско(м) Голю(н)кою, атамано(м) нака(з)ны(м) лохвицьки(м), и при (м)нѣ будучи Фомы Сенюковича, во(й)та, Феня Проце(н)ка, бурмистра уряду Ло(х)вицького(<,>

постанови(въ)шися пе(р)соналѣте(р), панъ Евстафі(й) Квъ(т)ка, обывате(л) ми(р)городски(и), оповѣд и ска(р)гу свою на Яциху обывате(л)ку ми(р)горо(д)скую, ѿ то пре(к)лада(л), ижъ ѿ зе(й)шло(м) я(р)ма(р)ць ло(х)ви(ц)ко(м) ѿ сто(м) Прокопій року и дня звы(ш) ѿписа(н)ного па(н) Ѡ(с)тапъ, будучи по(д)пилю(м), поя(с) з нужьнами сребными Супрунь, обывате(л) иче(н)ски(й), зня(въ)ши, да(л) Ячисъ до (с)хованя<.>. Яциха: «Же (м) правъ то(т) поя(с) з рукъ того купъца нча(н)ского узьяла<.> и положила(м) на дощъ у таску свое(м)», — при(з)налася<.>. Потом будучи ѿ то ку праву припо(з)ваны, то(т) Ѡстапъ на Ячисъ того згнуло(г)го пояса и нуже(н) доходи(л)(<.>.

Мы те(ж), засълы(и) судъ, угледи(въ)ши в самую слу(ш)но(ст)(<.>, обу(д)вухъ сторо(н)(<.> наказали(с)мо Ячисъ си(м) декърето(м) наши(м), абы п(н) Ѡстапа во (въ)се(м) и шкоду его нагородила<.>.

Нащо для вѣры льпъшо(й) записа(т) казали<.>.

Пана Ѡстапа Квъ(т)ку Яциха, обывате(л)ка ми(р)горо(д)скоя[!], погодила<.> и половину гроше(и) ѿному пре(д) урядо(м) за то(т) поя(с) и ну(ж)на заплата<.> и писа(н)е собъ урядо(въ)ное, где бы мѣла в кого перечути а(л)бо по(з)нати<.>, узьяла<.>.

[Знак підпису.] //

[№ 61.]

Ѡповѣ(д) прекладано(и) ска(р)ги (<.> ѿ(т) Демка, обывателя жабского(<.>, на Ивана, кра(в)ца прилуцъкого(<.>

Року ахнс [1656] м(с)ца іюля и [8] дня.

Передо (м)ною, Ѡстапо(м) Горъне(н)ко(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м), и при(м)нѣ на то(т) час будучи(х) Ва(с)ка Скребца, Яцъка Ко(т)ляра и и(н)шихъ козако(въ) и товари(ст)въ ло(х)вицькихъ и передо (м)ною, Ма(т)феє(м) Е(м)че(н)ко(м)(<.> Хома Сенюковичъ, Хве(н) Проце(н)ко, буръмистровъ уряду Ло(х)вицького(<.>.

ставъши ѿчевисто, Де(м)ко, козакъ и обывате(л) жабъски(й), оповѣда(л) и жало(в)а(л) на Ивано(въ) дво(х)(<.> кра(въ)цовъ, ме(ш)каючи(х) в Прилуце(<.> а то в то(й) способъ(<.>

и жъ дня вчора(й)шого, идучи пре(з) Жабъки, село, кравцьъ прилуцькіє, бе(з) даня причины, схопи(въ)шися, Ива(н), моло(д)ши(й) кра(въ)чикъ, з воза запамяталостю будучи зняти(й) повѣдаючисе быти выи(ж)чи(м) ге(т)ма(н)ски(м) чекано(м) шъко(д)ливе руку проби(л)(<.>.

То(т) за(с) Де(м)ко зара(з) на то(м) же горячо(м) учи(н)ку урожоному его м(л). п(н) Боклє(в)скому, з раною крвавою прише(д)ши, оповѣлъ(<.>. Теды за ны(м) в тропы погоня с ти(м) же биты(м) чело(в)ѣко(м) до Ло(х)вици для узнаня и(х) на доро(з)ъ была<.>. Заста(въ)ши ѿны(х) свово(л)цо(въ), в мѣстѣ Ло(х)вици ходячи(х)(<.> уряду оповѣвъши, по(з)вали<.>. Которы(х), «що то вы такъ собъ сваво(л)но починаете и в кого удаючи и(л)бо до(з)воле(н)ство ѿ(т) кого маєте люде(й) бе(з)ви(н)не забивати?» — питали<.>. Що ѿны, на то в тіє слова выражаючи, такъ ѿ(т)повѣдали: «А що (ж) чинити, панове врьд, неща(с)тя на(с) такъ великое по(т)кало, хотѣли(с)мо мужика постращити и не(с)подѣва(н)я чека(н) острѣ(м) яко(с) в рука(х) ѿбе(р)нулъся, руку пробилъ», — сами ся при(з)нали<.>. Которы(х) до да(л)шо(й) справы ѿкова(т) казали(с)мо(<.>.

Знову на за(въ)тре(й)ши(й) днь то(т) Де(м)ко проси(л) уряду, на(с), жебы (с)мо ему справе(д)ливо(ст) слу(ш)ную з ѿны(х) кра(въ)цовъ досконале учинили<.>. Наказали(с)мо кра(въ)цомъ декрето(м) // наши(м), абы того побитого та вы(к)лады, яко и рану крвавую, навезовали и ему все ѿ(т) мала до велика, на чо(м) ѿны(и) укри(въ)жоны(и) шкодує(т), пои(д)нали<.>. И те(д)и нам<.> 44 ѿныи кра(въ)ць, упоро(м) свои(м) идучи и праву посполитому не будучи по(с)лу(ш)ны, идънати, будучи вы(н)ными, не хотѣли<.>. Которы(х) знову до вязе(л)у(ш)ны казали(с)мо дати<.>. Що то(т) моло(д)ши(й), кра(въ)ца, ста(р)шого поруку постави(в)ши по собъ<.> бе(з)ѿ(т)повѣ(д)не з мѣста втекъ<.>.

Теды того поручника ты(м) укри(въ)жоны(м) люде(м), жебы ѿ(н)ы(й) и(м) во все(м) попо(л)нили<.>, выдали<.>. Що то(т) Ива(н), зня(въ)ши з себе жупа(н) лу(ч)ски(й) и гроше(й) золоти(х) 6, тому Де(м)ку далъ<.>. А за ты(м) зра(и)цою, же его выда(л), на ви(н)ного шию наня(въ)ши есавула и и(н)шого козака, в погоню слалъ<.>. Которого, по(д) Гли(н)ско(м) нагна(въ)ши, до мѣста при(в)ез(ли)(<.> и до рукъ ты(м) быти(м) выдали<.> и просили, жебы и(м)(<.> ча(с) заложили и, поки то(т) жупа(н) выкупа(т), за ты(ж)де(н) быти мѣли з гро(ш)ми<.>. Теды то на(з)начоны(и) ча(с) не (с)тали<.>, а ѿны(и) Де(м)ко оповѣда(л) уряду, же вже тому заложоному року ча(с) мину(л), жупа(н) то(т) якъ має(т) и при ко(м) застава(т), що тежъ наказали(с)мо, абы уже вѣчьными часы тїи кравцьи ѿ то(й) жупа(н) не упоминалися<.>.

Нащо для вѣры льпъшо(й) записали<.>.

[Знак підпису.]

[№ 62.]

Справа Левка Дюгтера ѿ селе(д)ци фа(л)шованьи(<.>, обывателя ло(х)ви(ц)кого(<.>, з москале(м) пут(н)илски(м) [!]<.>

Року ахнс [1656] м(с)ца ма(р)ца сї [16] дня<.>.

Передо (м)ною, Ма(т)феє(м) Е(м)ченко(м), во(й)то(м), а при (м)нѣ будучи Феѿдора Козла, Феня Проце(н)ка, бу(р)мистро(въ) уряду Ло(х)вицького(<.>, приточилася справа ѿ(т) Ле(в)ка Дюгтера, обывателя лохви(ц)кого, которы(и) оповѣд на(м) прекълада(л) в то(й) способъ, и жъ то(т) Ле(въ)ко про(ш)лоє неделѣ за девя(т)наца(т) // купъ гроше(й) ли(ч)бы лито(въ)ско(й) селе(д)цо(въ) бочьку купи(л)(<.>. В которо(м) то(т) Ива(ш)ка прито(р)гованя ѿ(т) Ле(въ)ка ты(х) селе(д)цовъ шлюбова(л) при Мо(и)свись, же бо(ч)ка складаная а не натрусо(м) киданая вцале, яко тому звы(к)ло(ст) вказує(т), зна(й)дує(т)ся. Што кгда Ле(въ)ко южъ с по(л)бо(ч)ки ты(х) селе(д)цовъ продалъ, теды ѿбачи(л) ѿ(т) дво(х) рядовъ ажъ по(ш)ло же в тую бочьку насыпо(м) накидано селе(д)цо(въ)(<.>. И ѿ(н) ты(м) же разо(м) на(м), уряду, ѿбъвѣсти(л)(<.>. Што смо все(т)о того своими ѿчима ѿглядали<.> которую не(з)вича(й)ную в то(й) бо(ч) продажу.

Ѡного жъ Ива(ш)ка строное бра(т)я Микита и Бори(с) Никифоровичъ, при оповѣда(н)ю ѿглядѣвши, и пре(д) нами, врьдо(м), при(з)нали<.>, же не добре тую бочьку селе(д)цовъ нафасовано<.>, але фа(л)шиво насыпано на(д) постано(в)ле(н)ны(и) звича(и).

Што мы, помене(н)ы(й) врьд), ѿного Ле(въ)ка оповѣди вы(с)луха(въ)ши и ѿны(х) Ива(ш)ковы(х) братовъ при(з)на(т)я узна(въ)ши, же до самои втрати и уще(р)бку Ле(въ)кова приходи(т)(<.> казали записа(т)(<.> ро(к) и дня звы(ш) ѿписа(н)но<.>.

[Знак підпису.]

Справа Леска Куце(н)ка<.>, обыва(т).<.> ло(х)ви(ц)кого<.>

Року ахнъ [1655] м(с)ца іюня кз [27] дня<.>.

Передо (м)ною, А(н)дрее(м) Миха(й)ловичо(м), сотънико(м) ло(х)вицьки(м), Остапу Го(р)бане(н)ку, атаману, Ивана Ковалю с Ха(р)ковецъ<.> Ма(т)фея Е(м)че(н)ка, во(й)та<.>, Хвения Проце(н)ка, бу(р)мистра уряду Ло(х)вицького<.>

ставъши очевисто, Ле(с)ко Куце(н)ко з жоною своею, обывате(л) ло(х)вицьки(й)<.>, которы(и) о(т)це(въ)щины жоны свое(й) на Ми(с)ку О(л)ша(н)ски(м), обывателе(м) ло(х)ви(ц)ки(м), и на тещи свое(и) ска(р)гу свою пре(к)ладаючи, доходилъ<.>.

Що мы, уря(д), вы(с)луха(въ)ши обу(д)во(х) сторо(н), згоду з ними о(т)ом до(с)коналую вчини(въ)ши, наказали(с)мо си(м) де(к)рето(м) наши(м), абы тою мае(т)ністю, окро(м) ста(т)ку и паше(н)ни(м) збере(т) хатю по(л)е(м) всюды в рука(х) ро(з)ны(х) зна(й)чи(х) ся, подилили<.>: три части все(и)и худобы Ми(с)ку О(л)ша(н)скому з жоною его, а че(т)ве(р)тая ча(ст) Ле(с)ку Куце(н)ку з жоною его бе(з) жа(д)ны(х) ту(р)баци(й) въ(ч)не зоставати мае(т).

[Знак підпису.] //

Справа Ивана шинъкара о згиненю перстъня<.> .>.

Року ахнъ [1656] м(с)ца априла ш [16] дна<.>.

Пре(д) нами, Василемъ Скребъцемъ, атаманомъ городовымъ, Але(з)а(н)дромъ Феодоровичемъ, наместникомъ лохвицкимъ<.> Ма(т)фею(м) Емче(н)комъ, вуйтомъ<.> а при насъ будучихъ Феодора Козла, Феня Проценъка, бу(р)мистровъ вряду Ло(х)вицкого, та(к) же Савъки Гараще(н)ка, хоружого, Ивана Лавре(н)ка, Юска Пе(т)ре(н)ка, козакувъ во(й)ска Запо(р).<.> лохви(ц)кихъ<.>

ставъши очевисто, Иванъ, пна во(й)товъ шинъкаръ, которы(й) спо(л)не з жоною своею ска(р)гу свою на Игната Коновала, козака, обывателя лохви(ц)кого, и на жону его о(т)зна(т)е(т) пер(ст)на своего а о(т) згине(н)ю мониста прекладалъ. До которого пер(ст)на, же в дому Коноваловомъ нашолъсе, а у Ивана лобо жены его з монистомъ вк(р)аденъ<.> Коновале(н)ка в приповза(н)ю з мужемъ своимъ, яко позваная сторона, к тому не зналасе<.>

Що мы, вряду, не могучи такъ рапомъ справы тое(и) з велице заведено(й) расправити<.> здали, абы тое сведо(ц)ствомъ, хто при томъ знаидовалъсе и яки(м) способомъ тое згине(н)е мониста стало, обяснено было<.>.

Теды во-пе(р)вухъ, Ква(р)цянаа, обывате(л)ка ло(х)ви(ц)каа, за завеза(н)емъ о(т) на(с), вряду, сумле(н)а в тые слова признала<.> ижъ, «пане вряде,

в че(т)ве(р)токъ пре(д) во(с)кресеніемъ Хр(с)товымъ страстны(м), кгда (м) по воду ишла, теды по(д)ле пана вуйтова двора такъ Иваниха, яко и Игнатиха Коновалька с кошикомъ, в которомъ мука насипана была, стояла<.>. Тогды Коновалька до Иванихи мовила: «Для чого,— повѣдае(т),— фрасуешься<.>?» — и она о(т)повидѣла, ижъ «для того, же мнѣ монисто с хаты згигло<.>». О чомъ Коновалька мовила: «Не журисе, монисто твое ве(р)неться ты(л)ко не все, которого в хате в погребъ за пѣ(ч)ю гляди, а обачишь, же его знайдешъ<.>». Що кгда по(с)лъ того часу, кгда а з Иванихою до Диниса в Шию пла(т)я пошъла

купова(т), а до Коновальки в домъ для опыту того, понева(ж) о(т)омъ пла(т)ю она знаетъ, вступили и, сидячи в хатѣ, а потомъ пе(р)сте(н) по(д) лавою обачилисмо, которого кгда Коновалька по(д)няла, рекъла ижъ, мовить, «то не мо(н) пе(р)сте(н), // не вѣда(т) хто его вкинулъ<.>». І Иваниха, заразы же ее пе(р)стена по(з)навши, и на палець вложила<.> а потомъ и маниста почала на Коновальца глядѣти и в томъ за люде дали<.>».

Тое жъ и Ма(н)дя Гребе(н)ни(ч)ка признаеть, же кгда Коновалька с кошикомъ з мукою по(д)ле двора вуйтова стояла, теды мовила Коновалька: «Для чого бы Иваниха фрасовалася?» Теды она о(т)повидѣла, же «мнѣ,— мовить,— монисто згигло». О чомъ Коновалька рекла: «Не журисе, монисто твое будетъ едно, его всюды в дому гляди, ижъ зна(й)дено будетъ».

Що мы, выслушавши, вряду, сведо(ц)тва того<.> Коновальке о(т) питали. Теды она жаднымъ способомъ, а ни до муки, же в кошику несла, а ни о(т) пер(ст)нѣ в хатѣ своей лежачого предъ приходомъ тыхъ бѣлыхъ головъ не признавала.

И мы ве(д)лу(г) а(р)тикуловъ наказалисмо декретомъ ншим, жеби Коноваль з жоною своею о(т) того се, если о(т) пер(ст)ню не знаетъ, о(т)присе(г)нулъ<.> и тое казали записать<.>.

Писанъ в року звы(ш) описанъ<.> .>.

Справа Наумихи с Кра(с)нополя<.> о спа(д)ки.

Року ахнъ [1656] м(с)ца априля ф [19] дня<.>.

Перед нами, Але(з)а(н)дромъ Феодоровичомъ, намѣсникомъ на то(т) ча(с) ло(х)ви(ц)ки(м), Василемъ Скребъцемъ, атаманомъ городовымъ<.>, Ма(т)фею(м) Е(м)че(н)комъ, во(й)томъ<.> и при на(с) будучи Фомы Сенюковича, Феодора Козъла, Феня Проце(н)ка, буръми(с)тро(въ) уряду Ло(х)вицького<.>, Юска Пе(т)ре(н)ка, а с товари(ст)въ при то(м) будучи(х) Ивана Филипе(н)ка, Юска Пе(т)ре(н)ка, Ты(м)ка Ше(р)бинь(н)ка и и(н)ши(х)<.> постановив(ъ)шися очевисто, Наумиха, обывате(л)ка кра(с)нопо(л)ская<.>, которая спо(л)не з Данило(м), сыно(м)

свои(м), ска(р)гу свою, за оказа(н)енъ о(т) его мл(с)ти пана по(л)ко(въ)ника нашего писа(н)я, на Яско(въ)ца і Иляша, ше(въ)цовъ, а брато(въ) рожоны(х), обывателе(и) ло(х)вицьки(х)<.> в те(н) способъ прекладали<.>

ижъ оуж то да(въ)ны(м) часо(м), кгда Данило, ре(з)никъ, которы(и) зе(й)шлы(м) з сего свѣта зосталъ у догъяду яко пре(д) сме(р)тію своею у Яко(въ)ца и Иляша былъ<.> теды, яко она Наумиха з сыно(м) свои(м) и (в) писа(н)ю пана по(л)ко(въ)ничо(м) о(з)на(й)муе(т), то(т) Яковецъ з брато(м) свои(м) мѣлъ на спа(д)ки и позосталие речи к собѣ небо(ж)чика // Данила забрати<.>. А на то причи(н) слу(ш)ны(х) а нѣ доводо(въ) пе(въ)ныхъ она Наумиха не Яко(въ)ца не показала<.>.

Що кгда Яковецъ з брато(м) свои(м) былъ пре(д) на(с) пре(д)по(з)ва(н)ны(й), о(т) таково(и) взложено(и) на его налоги всѣми ся способы о(т)водилъ<.>. А при которы(х) люде(й) обряди духо(въ)ные окола похования тѣла небо(ж)чика Данила Яковецъ справова(л) Лукаша, кушънера, обывателя ло(х)вицького, для свѣдо(ц)ства, которы(и) при то(м) былъ и именовалъ<.>.

Которы(и) Лукашъ, кгда пре(д) нами сталъ, ве(д)лу(г) сумле(н)я в тие слова при(з)налъ<.> ижъ, «панове вряду, кгда (м) у небо(ж)чика Данила, ре(з)ника, у его двору при не(м) ме(ш)калъ<.>, теды небо(ж)чикъ тогды и того такъ жонѣ

свое(й), што была втра(т)ною, а нѣ тежѣ на умы(с)лѣ доцѣ свое(й) в повѣре(н)е, же не были прихи(л)ніе, не подаль(с);, але знаючи по Иякову і И(л)няшу, брату свое(м), же были люде добри, хотячи и(м) зо(вѣ)сѣ(м) повѣри(т)ся, по и(х) послал(с);. Которіе, ω(т) того взбороняючися, до Данила не по(ш)ли. Што Данило, небожчикъ, и на заутрѣ по оного Яковѣца пославъ и, при(з)ва(вѣ)ши, ше(ст)деся(т) штукъ солонины, коня з возо(м), пшеници спо(л)но(и) с товаришо(м), слугъ в заведова(н)е и догля(д) и въ шафунокъ по свое(и) головѣ поручил(с); и пи(с)мо(м) ωб(с)ни(л)(>, > що где належи(т) и кому дати мѣю(т)(>, >. Которіе Іяко(вѣ) з брато(м), кгда небожчика Данила в зе(м)лю уме(р)лого в це(р)квѣ у стога Спаса поховали(>, > тогды ве(д)лугъ ро(с)казу небожчи(к)о(вѣ)ского солонину ше(ст)деся(т) штукъ по по(л)таляра прода(л), дев(я)т(д)еся(т) золоти(х) узяли, коня з возо(м), за єі [15] купъ гроше(и) прода(вѣ)ши, до себе взяли(>, > ω(т) Я(р)моли, ре(з)ника, копъ деся(т) гроше(и) за по(л)стога пшеници єму части належачо(и) взяли(>, >. За тїе жѣ гроши до це(р)кви стго Спса дзвунъ за сто золоти(х), якъ приказано и(м), купили(>, > а остатокъ тоє(и) сумы и що в скри(н)цѣ осмъ золоти(х) нѣбо(ж)чи(к)о(и) всѣхъ было гроше(и)(>, >. Теды с ты(х) гроше(и) Па(н)ку, Ти(м)ковому брату, // копъ пя(т) гроше(и) а се(ст)ре(н)цєви небожчи(к)о(вѣ)ском ω(т)казаны(х) дали(>, >. Ти(м) же сорокоустъ уписа(н)є в субо(т)никъ небожчи(к)а за по(з)во(н)ное, за пое(д)на(н)є цехо(вѣ), за прово(д) свяще(и)нико(м)(>, > за положе(н)є тѣла в це(р)ковѣ, за ω(т)праву трохъ столовъ небожчи(к)у тоє(и) сумы, що до на(и)ме(н)шого шелюга розе(й)шлосє(>, >. І яко на то звы(к)ло(ст) христіа(н)ская вказує(т), присто(й)не оного небо(ж)чи(к)а поховали(>, >.

По которо(и) ω(т)правѣ жона небожчи(к)а Данила, хотячи(> нѣчого ω(т) оны(х) Яко(вѣ)ца і Иляша, брата єго, до(й)ска(т)се, до пана Дорє(вѣ)ского, де(р)жа(вѣ)цѣ ло(х)вицѣкого, еще за па(н)ства право(м) тру(д)нила(>, >. Которіе на то(т) ча(с), кгда справу и(з) себе слу(ш)ную, где що небожчи(к)о(вѣ)ского за єго дшу дали, во(л)ними ω(т) вряду зостали(>, >.

Што мы, вря(д), оного сведоцѣства ω(т) помене(н)ого Лукаша, бы(вѣ)шого це(х)мистра кушнѣрского, вы(с)луха(вѣ)ши, для лѣпѣшого взя(т)я свѣдоцѣства до єго м(л) ω(т)ца Іякова Алезєвича, протопопы ло(х)вицѣкого, Хвеня Проце(н)ка, бу(р)мистра з уряду, и Ти(м)ка, приятеля небожчи(к)о(вѣ)ского, послали(>, >. Которыє особы, у ω(т)ца протопопы бы(вѣ)ши, на(м), врядовѣ, на по(вѣ)роть такъ не ω(т)мѣ(н)є, яко Лука(ш) при(з)налъ, и оны ты(м) же способомъ ве(д)лугъ мовы ω(т)ца протопопы со(з)нали, же па(н) Яко(вѣ) такъ звунъ за сто золоти(х), яко и на сорокоу(ст) и на вшелякіє ωбряды духо(вѣ)ныє, що є(д)но небожчи(к) жадал, спорядили.

Теды ныне(ш)ны(и) судъ ве(д)лугъ того свѣдо(ц)ства такъ Лукаша, яко і ω(т)ца протопопы, пре(д) посла(н)ні особы, вглядѣвши, наказує(м) декрєто(м) наши(м), жебы Іяковъ з брато(м) свои(м) И(л)яшо(м), яко с того присто(й)нє, та(к) у(ст)нє и пре(з) со(з)на(н)є го(д)ны(х) люди(й) вывє(л)ся(>, > жадным на(й)ме(н)шо(й) кри(вѣ)ди и турбациє(й) ω(т) Наумихи(> и єи сына вѣчьными часы и нѣ ω(т) кого и(н)шого не поноси(л)(>, > але во(л)ны(м) ω(т) всѣхъ зосталъ(>, >.

Што (с)мо в справу тую вглядѣвши ве(д)лугъ свѣдо(ц)ства, казали до книгъ декрєтовы(х) вписа(т)(>, >.

Писа(н) року и дня звышъ ωписа(н)ного(>, >.

[Знак підпису.] //

[№ 66.]

Справа Андрѣева(> з Люте(н)ки(> ω заво(д) шкапы(>.)

Року ахнѣ [1656] мѣ(с)ца се(н)тебря дї [14] дня(>, >.

Справа тая ω заво(д) шѣкапы, писа(н)на року ахнѣ [1655] мѣ(с)ця декабры кѣ [25] дня(> в тїє слова(>, >.

Передо (м)ною, Василиємъ Скребѣцемъ, атаманомъ городовымъ лохви(ц)кимъ, а при мѣнѣ будучи Савы, хоружого сотнѣ Ло(х)ви(ц)кои, и пре(д) нами Хомою Сенюковичомъ, вунтомъ нака(з)(> лохви(ц)ки(м)ъ(> Фенемъ Проце(н)комъ, бу(р)мистромъ вряду Ло(х)ви(ц)кого(> ве(д)лугъ справы завзятой ω заводъ, ω позна(н)є А(н)дрѣво(й), ωбывателя люте(н)ского, пре(з) Петра и Шуме(й)ка, в ше(р)сти полово(и) шкапы(>.)

Которы(й) заводъ ω(т) Ивана Ωстропо(л)ца, мещанина ва(р)ви(н)ского(> до Васи(л)ца Жадане(н)ка, цигана з Ва(р)вы, доншоль. На которого справу былъ ω(т) на(с), вряду, рокъ певны(й) всказаны(й), жебы на пришлы(й) пятокъ, то є(ст) л [30] ноєвріа, ωбѣ сторонѣ, такъ А(н)дре(и) з Люте(н)ки з Брисяны, яко и Василь, циганъ з Ва(р)вы. Што Василь, циганъ, на таковы(и) ча(с) заложны(и) сталъ и чекивалъ до самого вечера помене(н)ого А(н)дрѣа и не мо(г)ли до(ж)дати(>, >. А потомъ мы, поневажъ на пятокъ А(н)дрѣи не сталъ, възложили други(й) рокъ, жебы на понеделокъ, то є(ст) вчерайши(й) день, третєго декабры, сталъ(>, >. Што оны(й) А(н)дрє(й) и на тотъ день не прибылъ(>, >. Теды на се(с) ча(с) оному цигану, Василю, давши запоруку єго Кирику и Бакуму, циганомъ Михайле(н)комъ, где єму потреба єха(т), розказали.

Што смо казали записа(т), що є(ст) и запи(с)(>, >.

[№ 67.]

Справка Василєва, ωбывателя лохвицѣкого, ω схваче(н)ю шапѣки з головы ω(т) москалей под ча(с) идущих з ра(т)ю(>, >.

Року ахнѣ [1656] мѣ(с)ца сєн(т)ебря дї [14] дня(>, >.

Справа тая ω шапку писана року ахнѣ [1655](> мѣ(с)ца декабры кѣ [25] дня в тїє слова(>, >.

Предо (м)ною, Василє(м) Скребѣцемъ, атаманомъ ло(х)ви(ц)кимъ, и предо (м)ною, Ма(т)фєє(м) Емѣче(н)комъ, войтомъ(> а при на(с) будучи Іова Па(р)толы, Костя, ктитор, Фєωдора Козьла, бурьмистрами, // и и(н)шихъ(> ставши ωчевисто, Василь Бородає(н)ко, ωбывате(л) ло(х)вицѣкий, которы(й)

ωпови(д) на(м) прекладалъ, і жѣ «ω ро(ж)де(с)твѣ Х(с)вомъ кѣ [25] декабры, кгда ра(т)ныє люде єго ца(р)(> ве(л)(> черезъ Ло(х)вицу ишли, тогды шапку с хаты в окна з головы в мене, которымъ хлѣбъ давалъ(> москаль схопили и тепе(р) тую шапку че(р)воную фале(н)дишовую, кунциєю ωбложеною, в Ма(р)ка Назарова, са(л)дата полку Яблонєвского, позналъ.

Теды мы, вря(д), выслухавши тоє(й) ωповєди, казали оному Ма(р)ку ста(т). Которо(г)о[о] пытали, ω(т) кого бы тую шапку мѣлъ(>, >. Што онѣ именовалъ, же тую шапку в Бѣло(й) Це(р)квѣ в салъдата купилъ(>, >. И мы наказали, жебы

Васко при шапць своє(й) зосталь<.> а Ма(р)ку шкоды своє(й) на заво(д)ци повинень доходи(т)<.>.

Писанъ в Лохвици и року и дня више(й) описаного<.>.

[Знак підпису.]

[№ 68.]

*Справа Григора з Бе(з)салъ о (з)вадъ
з А(н)дре(м) Яблуно(в)скы(м)<.>*

Року ахнс [1656] м(с)ца се(н)тебря ді [14] дня<.>.

Тая справа о (з)вадъ писана в року ахне [1655] в тіє слова<.>.

Передо (м)ною, Василе(м) Скребце(м), атамано(м) городовы(м) ло(х)ви(ц)ки(м), а при (м)нѣ будучи товари(ст)вѣ — Процика Све(р)дълика, Гри(ц)ка Красуле(н)ка, Клима, Губарява зятя<.> и пере(д) нами, Ма(т)фее(м) Е(м)че(н)комъ, во(й)то(м), Фенемъ Проце(н)комъ, Феодоро(м) Козъломъ, буръмистровъ уряду Ло(х)вицького<.>.

ставъши очевисто, Григо(р) Тисмянецки(й), обывате(л) бе(з)са(л)ча(л)ски(й), которы(и) на А(н)дрея Яблуно(в)ского, козака, обывателя ло(х)вицького, ска(р)гу свою прекъладалъ о то<.> ижъ оны(м) обудъву(м) сторона(м) в Никонишино(м) двору, напо(д)пи(т)ку будучи<.> теды в нѣкоторыхъ за(вѣ)зяты(х) речахъ зва(д)ку межи собою вчинили, в которо(м) я(вѣ)не доведено и свѣ(т)ками объяс(с)нено, же такъ А(н)дре(и) Яблуно(в)ски(й) Григора билъ, ажъ ма(л) не до сме(р)ти<.>. Чого ся и са(м) А(н)дре(й) до того зналъ<.>.

Овожъ при то(й) же звадъ Григо(р) именуе(т), ижъ кгда у замешанину тую будучи, теды готовы(х) гроше(и) копъ осмъ ли(ч)бы лито(вѣ)ско(й) згибло<.>.

До чого па(н) А(н)дре(и) жа(д)ны(м) способомъ // до тоє(и) шкоды не (з)на(л)ся. На що и мы, вря(д), сила свѣ(т)ко(вѣ) зводячи, та(к) Па(вѣ)ловъни, ши(н)ка(р)ки, яко и Квачихи Коломы(и)ки з Бе(з)салъ, если бы гроши в Григора были, питали<.>. Теды нѣхто до того, жебы в Григора были, не при(з)наль<.>.

О чо(м) нини(ш)ны(й) судъ вглядѣ(л) и ве(д)лугъ а(р)тикуло(вѣ) декъре(т)о(м) наказуе(м), жебы па(н) Григо(р) на шкода(х) присегнулъ, а А(н)дрѣ(и) ему повинен(н) тую шкоду и суму ве(р)нути<.>. Што Григоръ, з сумле(н)е(м) сво(и)м) поряхова(в)шися, при(з)наль, же «я жа(д)ны(м) способомъ не хочу до при(з)еги ити, то(л)ко при (с)вое(м) вы(к)ладу заставаль<.>».

Што (с)мо казали записа(т)<.>.

Писа(н) року и дня звы(ш) описан(н)ого.

[Знак підпису.]

[№ 69.]

*Справа Пархомова, козака и обывателя ло(х)ви(ц)ко(г)о],
о покраде(н)ю ягнятѣ о(т) Лукянова Хурсина, овчара<.>.*

Року ахнс [1656] м(с)ца септе(в)рія<.> дна<.> ді [14]<.>.

А точилася року ахне [1655] м(с)ца іюля въ вторы(и) днь<.>.

Передо (м)ною, Василе(м) Скребце(м), атамано(м) городовы(м) ло(х)вицьки(м), а при (м)нѣ будучи товари(ст)вѣ — Фе(с)ка Голю(н)ки, Дороша, атамана ива(х)ни(ц)кого, и и(н)шихъ<.> и предо (м)ною, Ма(т)фее(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м), Фене(м) Проце(н)комъ, бу(р)мистро(м) уряду Ло(х)вицького<.>.

ставъши очевисто, Па(р)хо(м) Ру(д)не(н)ко, козакъ, обывате(л) ло(х)вицьки(и), которы(и) ска(р)гу свою на Лукіана Ху(р)сина, во(в)чара<.> о покраде(н)е че(т)вє(р)га [!] овецъ пре(к)лада(л) о то, ижъ то(т) Лукіа(н), пастухъ, злочи(н)ца, запомнѣвши боя(з)ни бжо(и), в Па(р)хомова, такъ же во(в)чара, ягънята по(к)ра(в)ши, Ю(р)ковѣ Ли(т)виновому, во(в)чарю, тому (ж) злочи(н)цѣ, выдалъ<.>. А то(т) Юрѣко, зра(и)ца, Ма(р)тиновѣ Ко(н)драте(н)ковому з Ива(х)нико(вѣ), во(в)чару, а другому Иванови, товаришовѣ его, Лукіановѣ з Ива(х)нико(в), во(в)чару, выда(л)<.> двое ягъня(т)<.>.

Що мы, вря(д), на (с)ка(р)гу помене(н)ого Па(р)хома и на // его шкоду вглядѣвши, казали ти(х) во(вѣ)чаровѣ всѣ(х), зра(й)цо(вѣ), кроме Ю(р)ка Ли(т)винова, же южъ собѣ дорогу, ви(н)ны(м) бывъши, знашо(л)ся, пре(д) себе забра(т)<.> и яко злочи(н)цовѣ до вязе(н)я посади(вѣ)ши<.> а з везе(н)я Ма(р)тина випустивъши, о(т) кого бы тіє ягънята, що самое лице по(с)вѣ(д)чае(т), мѣли и где взяли, питали<.>.

Що о(н), зра(и)ца, при(з)наль, южъ, мови(т), «я з Ивано(м) Лукіановы(м), вовъчаро(м), товаришо(м) свои(м), тіє ягънята двое у Ю(р)ка Ли(т)винова, во(в)чара, по золотому по(д)ле Даровикова ста(вѣ)ка у во(р)щи(н) купили<.>».

Чого самы тіє ко(ж)ды(и) во(в)ча(р) при(з)нае(т), ижъ «тіє ягънята наши(х) го(с)подаро(в) межи яло(в)нико(м) зна(и)дуе(т)ся». И йхъ го(с)подарѣ Лукіа(н) и Ко(н)драте(н)ко того не при(з)наю(т), ижъ ти(х) ягъня(т) немашъ.

Што мы, вря(д), вглядѣвши в справу тую, понева(ж) того Ю(р)я, зра(й)ци, же втѣкъ, немашъ, наказуе(м) си(м) декъре(т)о(м) наши(м), жебы сіє три пастухи — Лукия(н), Ма(р)ти(н) и Ива(н) того Па(р)хома такъ за его вы(к)лади, яко и лице, з уряду выкупи(в)ши, во (в)се(м) з господарями своими вгодили<.>

и скарани ве(д)лугъ стго права были, и тоє о(т)бы(вѣ)ши, самого и(ст)ци и Ю(р)я Ли(т)винова, челя(д)ника, а(л)бо пастуха, шука(т) и вына(и)дова(т) пови(н)ни<.>, и его пренагаба(в)ши шкоды доходи(т) пови(н)ни<.>.

Що (с)мо для вѣри ль(п)шо(и) записали<.>.

[Знак підпису.]

[№ 70.]

Справа Ка(р)пыхи, вдовы з Млыновѣ, з Самохвале(н)ко(м)<.>

Року ахнс [1656] м(с)ца се(н)тебря ді [14] дня<.>.

Преписована с те(р)мѣно(вѣ) в книги, в которы(х) такъ выписано<.>.

Року ахне [1655] м(с)ца ноє(м). <:> кв [22]<.>.

Передо (м)ною, Василе(м) Скребце(м), атамано(м) городовы(м) ло(х)ви(ц)ки(м), и при мнѣ, Ма(т)фее Е(м)че(н)ка, во(й)та<.> а при на(с) будучи Микита Лу(ч)ковича, Я(ц)ка Крамара, ктиторовѣ пречи(с)ки(х)<.>, А(н)дрея Соляника, ктитора спа(с)кого<.>

приточилася справа о(т) Хи(м)ки Ка(р)пыхи, вдовы з Млыно(вѣ)<.> яко поводочая, которая ска(р)гу и оповедъ на Гри(ц)ка Самохвале(н)ка, ме(л)ника, обывателя ло(х)вицького, прекладала о то,

ижъ «в сем же выш менованомъ року вла(с)не по воскре(с)еніи Хв(о)м на проводы в понеделокъ, кгда мѣ на свой пастовникъ вы(й)шла товару глядѣти<.>, тогды там же Грицко Самохвале(н)ко з ручницею на погуме(н)е выйшо(л) и, обачивши мене, е(д)но про(с)бою, а друг(е) и усиливомъ сталь мене до

неря(д)ного дѣла притяга(т). На которого мову я тому при(з)волившись, сполкова(н)е з ним мѣла, што тепе(р) с того бремѣ(н)ною застаю<,».

Ω чомъ мы, вряд, такой шповеди ω(т) поме(н)ной Ка(р)пихи // выслухавши позваной стороны, Гри(ц)ка Самохвале(н)ка ω то, ес(т)ли бы се к такому учи(н)ку до той невѣсты зналъсе, пытали<.>

Который жа(д)нымъ способомъ, ижъ ω томъ а ни зналъ, а ни вѣдалъ а ни в пастовнику тую молодицу видѣлъ, не призналъсе<.>

Што нѣ мѣ се тоей справы самыи с(к)уток ωзметъ до да(л)шое резулицие казалнсмо тое записа(т) в ратушу року и дна звышь менованого<.>

Климъ Губаровъ, зя(т), при томъ былъ<.>.

[Знак підпису.]

[№ 71.]

Справа Иванова, шафара Алезандрова<.>

Которая с те(р)мѣну року ахнѣ [1656] м(с)ца се(н)тебра дї [14] дня в тіе слова преписана<.>.

Року ахнѣ [1655] м(с)ца ное(м)врия кт [23] дня<.>.

Передо (м)ною, Ва(с)ко(м) Скребце(м), атамано(м) городовы(м) ло(х)ви(ц)ки(м), а при (м)нѣ будучи Ивана Ла(в)ре(н)ка, А(н)тона Личака<,» и передо (м)ною, Ма(т)феѣ(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)томъ, Феодоро(м) Козьло(м), Фомою Сенюковичо(м), Фене(м) Проце(н)ко(м), бурмистрами уряду Ло(х)ви(ц)кого<,» приточилася справа ω(т) Во(в)дѣ Безъшта(н)чихи, которая з Хи(м)кою,

до(ч)кою своею, ска(р)гу свою и шповед(н)а Ивана, шафара его м(л) пана Мано(й)лева и Алезан(д)рова, прекъладала ω то<.>.

ижъ кгды оная Хи(м)ка дѣ(в)кою в двору пана Ману(й)лово(м) служила, тыды яко оная Хи(м)ка ре(ч) свою ω(т) себе объя(с)няе(т)<,» ижъ с помене(н)ым Ивано(м) яко спо(л)кова(н)е спо(л)но мѣла<,» ω(т) которого спо(л)кованя оная Хи(м)ка дитину привела<.>.

Што мы на ска(р)гу и шповед(н)а оно(н)и Безъшта(н)чихи и еи до(ч)ки казали(с)мо пре(д) собою Ивану, шафару, ста(т) и ω то(н)и за(в)зято(й) речи, если бы до тое(н)и дѣ(в)ки былъ привине(н), питали<.>.

Теды ω(н) жа(д)ны(м) способо(м) к тому дѣлу не при(з)на(л)ся и всѣми способы своими ω(т) того, ижъ нѣкгды и умы(с)лу на то не мѣлъ, застано(в)ля(л)ся<.> и ω(ч)не з собою ω то(т) по(т)ва(р), што се на него вкладае(т), мовиль<.>.

Шо оная Бе(з)шта(н)чиха з до(ч)кою своею ω то(м), дово(д) беручи, мовила<.> ижъ «кгды,— мови(т),— до(ч)ка моя дитину привела, то(г)ды Ива(н), шафа(р), бабу Лахниху, Пе(т)рову мате(р), на выведе(н)ки к не(й) послалъ<,».

Што мы, вряд, того вы(с)луха(в)ши, ти(м) же способо(м) и разо(м) по шную // бабу на шчевистое со(з)на(н)е по(с)лали и в припо(з)ва(н)ю оно(й), су(м)ле(н)е(м) е(й) завеза(в)ши, ω то(м), если бы за вѣдомостю Ивановою ходила, пытали<.>.

Теды она<,» к тому, же того двора Бе(з)шта(н)чишиного ходила, знаючися, але абы ω(т) за ве(с)ла(н)е(м) Ивановы(м) было, к тому жа(д)ны(м) способо(м) не при(з)нала<.>. Ижъ, мови(т), «Иванъ ω то(м) нѣ в чо(м) не (з)на(л), а нѣ веда(л)<,».

А до того Пе(т)риха, ши(н)ка(р)ка, ве(д)лугъ завеза(н)я сумле(н)я е(и), при(з)нала<.>, ижъ «оная Хи(м)ка, дѣвкою будучи, и в пана Ману(й)ла служачи, тогды в мене пьяная ночовала, што е(и) за то панѣ Ману(й)лова была<.>».

[Знак підпису.]

[№ 72.]

Справа Трушова з Ывахникувѣ Степаномъ ω заводѣ ставка<.>

Року ахнѣ [1656] м(с)ца септєвріа дї [14] дна, а ω(т)правована тая справа року ахнѣ [1655] м(с)ца августа к [20] дна.

Предо мною, Василемъ Скребцемъ, атаманомъ городовымъ ло(х)ви(ц)ки(м), а при мнѣ будучи товариство — Леска Котляра, Ивана Лавре(н)ка и и(н)ши(х) и предъ нами, Ма(т)феѣмъ Емче(н)комъ, во(й)томъ, Федоромъ Козло(м), Фенемъ Проце(н)комъ, бу(р)мистрами ма(й)страту Ло(х)ви(ц)кого<,»

шчевисто ставши, Трушъ Тимъче(н)ко, шбывател ивахни(ц)ки(й), который(й) ска(р)гу свою на Стефана, аре(н)дара ива(х)ни(ц)кого, прекладаль ω то<,» ижъ тотъ Трушъ еще предъ часы сво(н)и вла(с)ны(й) стародавны(й) ставъ шному Стефану за су(м)му певъную для зло(в)ле(н)а рыбъ запродаль<,».

Ωвожъ симъ недавнымъ часомъ помене(н)ные обѣ стороны ве(д)лугъ постановле(н)а пе(р)вого, межи собою ω тогъ ставъ незгоди(в)шисе, же панѣ Стефанъ пре(з)мѣру ни(з)шей воду с того ставу спустиль, ту(р)бацїе(н)и немало(й) зажили<,».

До чога пришло, же Трушъ мусиль Стефана поневажъ ведѣлугъ мовы его не стало<,» годи(т) и погодиль<,».

Што того жъ разу з власне сего жъ мѣ(с)ца д [4] дна постановле(н)е такое стало, жебы Стефанъ, рыбу с того ставу ловячи, живьца не ловил<,» але для плоду на и(н)шиѣ лѣта зос(т)авляль<,».

Што, е(ст)ли бы мѣлъ того важитиса а живьци в томъ ставу ловиль и на пожитокъ себе шборочаль<,» и (в) то(м) знище(н)е мѣло бы се в ставу ста(т), любо Трушъ важильсе в то(м) ставу Стефану якую переш(ъ)коду, нѣмъ рыбъ не зловить, чини(т)<,» на такового з уряду и(з) выданого декрету заруки на обѣ стороны три(д)це(т) таларе(й) вложили<.>.

Ωвожъ на се(с) часть, наведат за чьи(м) ро(с)казомъ и намовою, чога шпе(р)вотку навывоме и въ поданомъ ω(т) насъ писа(н)ю не было, а заборонено рыбаль Стефановъ живѣмъ, рыбок малых, // з ставу наловивъши, вариль и иль<.> Которого на то(м) же ме(с)тѣцу горячомъ рыбальку в будѣе при тестю Стефановомъ за(с)тавши, рыбу вареную для сведо(ц)ства к шобѣ Трушъ побралъ и намъ на вряде, што естъ шко(д)ливѣа речъ, оказаль<,».

До чога и самъ Стефанъ на ω(т)поведи противъ Труша призналъ, ижъ, мовить, «за тую рыбу, поневажъ рыбалька неслушне чини(л), весломъ билъ его».

И мы, врядъ, справы тое(й) выслухавши и тое шчевисто принесеное лице шглядавши, казали записа(т)<,» а для того ⁴⁵ а до того для лѣпшого сведо(ц)ства по И(г)ната Пузыка, рыбальку, посылали<.>.

И въ постановле(н)ю пре(д) нами шному сумле(н)емъ завезавши, пытали<,» естли бы по ро(с)правѣ вѣдалъ, же то не во(л)но живцувъ псова(т)<,» и если бы ему заборона ω(т) Стефана [!] была. Теды тотъ рыбалька в тѣе слова при(з)на[л]<,» ижъ «а жа(д)ного слова по росправѣ прошлой ω(т) Степана, жебы мнѣ зака(з) былъ абы мѣ жевещъ по росправѣ прошлой ω(т) Степана, жебы мнѣ зака(з) былъ абы мѣ жевещъ мѣлъ пуска(т), але жа(д)но(г)ло[о] найменьшого слова ω(т) оного не чуль и

ничог мнѣ не мовиль<,>. И ве(д)лугъ мовы, жебы Трушь ѿ томъ вѣдалъ, то жа(д)нымъ способомъ абы мѣ на то змову з Трушемъ мѣль, не (з)наеть, яки(м) то(е)й рыбы, живцю з и(н)шею зятя(г)ши волокомъ, повариль, а того же мнѣ росказу не было, не зналъ<,>».

Ѡ чомъ нинешны(и) су(д), того сведо(ц)ства выслушавши, ижъ за то змѣнка межи Степаномъ и Трушемъ е(ст), же Стефанъ на Труша мовиль, ижъ, «правѣ и ты на то зви(н)никомъ змову и схи(л)но(ст) едну вставши, поневажъ рыбаля-ка рыбу живеци, ловиль и вариль<,> по(д)ступъ спо(л)не подо мною показалъ еси<,>».

На ш(т)о Трушь ему ѿ(т)повидѣлъ<,>, же ѿ томъ не знаеть и несправе(д)ливаа то мова. Лгаремъ за то Стефана назвалъ<,>.

И мы наказуемъ декретомъ нашимъ, жебы Стефанъ ѿного Труша годиль<,> и шкоды в ставку, ижъ за тымъ лове(н)емъ живця ловиль, што се стало, абы не нагородиль<,>. И тую справу казали записа(т).

Писанъ в Ло(х)вицы року и дна звышь менова(н)ного.

[Знак підпису.] //

[№ 73.]

36 *Справа Кирика з Городища ѿ згине(н)не лошаи<,>.*

С те(р)мѣну списа(н)на<,> в року ахнс [1656] м(с)ца се(н)тебра ді [14] дня<,> в тїе слова,

року ахне [1655] м(с)ца іюлія кд [24] дня<,>.

Передо (м)ною, Ма(т)феє(м) Кгу(н)ски(м), намѣснико(м) городи(с)ки(м), а при (м)нѣ будучи Василя Скребѣца, атамана городо(въ).<,> лохви(ц)кого, Ивана Ла(въ)ре(н)ка и и(н)ши(х) товари(ст)въ<,> и пере(д) нами, Ма(т)феє(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м), Хоמוю Сенюковиче(м), Феѿodoro(м) Козьло(м), Фе-не(м) Проце(н)ко(м), ма(й)страту Ло(х)вицького бу(р)мистрами<,>.

ставши ѿчевисто, Кирикъ, мещанинъ, ѿбывате(л) городи(с)ки(й), кото-ры(и) ѿпове(д) на(м) пре(к)ладалъ ѿ то(й) справе, ижъ в року се(м) же ви(ш) менова(н)но(м) позе(й)шло(м) я(р)марѣць ло(х)вицькомъ м(с)ца іюля и [8] дня то(т) Кирикъ свое лоша в шер(ст) шпаковатое, которое з шкапою вороною мало що пере(д) ты(м) дне(м) вкраде(н)но, у ѿбывателя пѣсковьского на (й)мя Ивана Ѡпари в Ло(х)вици по(з)налъ<,>.

Што мы, вря(д), на (с)ка(р)гу и ѿповѣдъ ѿного Кирика казали(с)мо пре(д) собою Ѡпарѣ ста(т). Которого, ѿ(т) кого бы тоє лоша мѣль и яки(м) способо(м) его набыль, питали.

Што ѿ(н) именовал, ижъ «того лоша в субботу в нѣякого Сидора, человека з Ми(р)города именуочися, которы(и) в дому Попѣла(въ)ского ме(ш)кає(т), за три копы купи(л)<,>».

И мы, вря(д), за поруку ѿного Ѡпару да(въ)ши, а право за неде(л) двѣ нате(р)мѣнова(в)шы, по заво(д)цу, жебы пре(д) на(с) постави(л), по(с)лали<,>.

Теды то(т) Ѡпара, где ему подобалося, е(з)дил и заво(д)цу на урече(н)ны(й) днѣ<,>. И ныне(ш)ны(й) су(д) на жалобу и пра(въ)ное попа(р)те поводовое стороны вглядѣ(л), абы Ива(н) Ѡпара, где ему подобалося, е(з)дилъ, бо(л)ше(й) шкоды занеха(въ)ши, понева(ж) могоры(ч)никами выведе(л)ся, то е(ст) Гре(с)-ко(м), Ва(с)ко(м) Ше(в)цемъ, ѿбывате(л)ми пѣ(с)ко(въ)скими, тую шкапу, што

при то(м) лошаи, и за ви(к)лади нагородиль<,>. Што менова(н)ны(й) Ѡпара на то(м) же крузе неѿ(т)ступне мусиль Кирика годи(т), и за все про все, на чо(м) шкодовалъ, погодиль. Которы(й) Ѡпара, яко тую всю шкоду збы(въ)-ши, // любо и (въ) везеню тя(ж)ко(м) бы(въ)ши, где бы ко(л)векъ того зра(и)цу Сидора, заво(д)цу своего, могъ зна(й)ти, шкодова(л) на свое(м), нѣ въ чо(м) не повине(н) не повине(н)!!]. Такъ же и Кирикъ, где бы тую вкраденую шкапу мѣль в кого по(з)на(т), повине(н) того жъ разу шкоду сему Ѡпарѣ<,>, а Ѡпара Кирику ѿсве(д)чи(т).

Що (с)мо казали записа(т).

[Знак підпису.]

[№ 74.]

Року ахнс [1656] м(с)ца се(н)тебра кд [23] дня<,>.

Справа ѿ спаленю мѣста<,>.

По(д) ча(с) ярма(р)ку ѿѿ(н)ного годыною пере(д) свѣто(м), вла(с)нѣ на(с) вѣтаню, сталъся ква(л)тѣ ѿгнѣны(и)<,>. Що тежъ ѿ(т) того ква(л)ту та(к) мѣсту, яко и кгреко(м), купѣцо(м), не(з)но(с)ные шкоды починилися<,>.

Мы, теды стасуючися, уря(д), яко и(з) креками ѿпытовали(с)мо, ѿ(т) кого бы то(т) ѿго(н) мѣль за(въ)зя(т)ся, питали<,>.

Теды то, ставъши ѿчевисто, Пе(т)ро, ѿбывате(л) ло(х)вицьки(й), передо (м)ною, А(н)дрее(м) Миха(й)ловичо(м), со(т)нико(м)<,> Ѡстапо(м) Го(р)бане(н)комъ<,> атамано(м), Алеза(н)дро(м) Феѿдоровичо(м), намѣснико(м), Ма(т)феє(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м), Яцѣко(м) Гарасиме(н)ко(м), бурѣмистро(м)

уряду Ло(х)вицького<,> и при бы(т)ности на то(т) ча(с) уроженого его мл(с)ти п(н) Іѿа(н)на Бокле(въ)ского<,> Василя Скребѣца, Мазима Стороже(н)ка козако(въ) лохвицьки(х), а с купѣцо(въ) кгрецки(х) : пана Миколая Матѣевича, Гизою Николаевичо(м), Яно(м) Юриевичо(м), Ілією Діоко(м)<,> а с купѣцовъ моско(въ)скихъ: с Пути(въ)ля<,> — Киприя(н) Риленикъ, Юско Семено(въ), Деміа(н) Кирило(въ), Ивашко Василевичъ; с Перея(с)ла(въ)ля купѣць: Иванъ Стефанови(ч), Стецько<,>; с Киева купѣць: Ка(р)пѣ Феѿдо//рови(ч) Мо(н)се(й) Левѣковичъ, Васили(и) Сѣсичъ<,>; з Могилева купѣць: Па(въ)ло Ѡнисимови(ч), Па(р)фенъ Ма(р)тинови(ч), Іръмола(и) Само(и)ловичъ<,>.

Що то(т) звы(ш) помене(н)ы(и) Пе(т)ро созналь явѣне в тїе слова: «Иже (м) правѣ южъ, пере(д) свѣто(м) вставъши, ѿбачиле(м), же в Мѣкитино(м) дворѣ въ шопѣ свѣти(т)ся<,>. Теды то в то(й) шопѣ бачиле(м) хлопѣца кре(ц)кого з огнѣ(м) по шопѣ ходячого<,> и мовиле(м): «Чему ты, незѣбожъчику, такъ бе(з)печѣно з огнѣмъ ходи(ш)<,> види(ш) же солома тутъ<,>?» То(т) хлопѣцъ кре(ц)ки(й) словы ущи(пѣ)ливыми поча(л) мнѣ лаяти<,>, пото(м) в ри(х)ломѣ

часть солома на то(н) шопѣ загорѣлася<,>. Я, страхо(м) бжи(м)⁴⁶ будучи зняты(и), рату(н)ку такъ сроко за(въ)зятую ѿгнѣю не мо(г)ле(м), угаси(въ)ши дати<,>. И пото(м) ѿкрикъ в мѣсте сталъся ква(л)то(въ)ны(и)<,>. Такъ, па нове уряде, же з двора Микитина, ктиторова, а хлопѣцъ крецьки(й) запалилъ за(и)милося, зо(з)наю<,>».

Прето мы, засѣлы(и) судъ, схи(л)и(въ)шися в по(с)политую поряду, всѣхъ купѣцовъ крецьки(х), моско(въ)скихъ, киевскихъ, перясла(въ)скихъ, моги

Езакта с книгъ чорнушинъски(х) выти(с)⟨;⟩.

ле(въ)скихъ для ро(з)судьку и зупо(л)но(и) поряди и зо(з)наня явъного за(з)-ва(т) казали(с)мо⟨;⟩ и питали: «Панове купъци, е(ст) ту(т) такъ у ва(с), яко и въ меща(н) туте(и)шихъ шко(д) незъно(с)ныхъ ѡпытова(и) межи собою, хто бы то мѣль незъбожъникъ таки(й) быти⟨;⟩ до того запаленя⟨;⟩?»

Которые в тѣ слова выражали: «Панове врьде, ежели бъ таки(й) межъ нами зра(и)ца быти мѣль, смертію срокою и спале(н)е(м) в то(м) ѡгню, неха(и) коне(ч)не кара(н) буде(т)⟨;⟩». //

Теды то, ставъши ѡчевысто, Васили(и) Сѣсичъ, ѡбывател кievъски(й), в тѣ слова зо(з)зналъ: «Правѣ видѣле(м), же с то(и) шопы загорѣлося, що якъ то(т) челоуѣкъ, Пе(т)ро, вашъ ѡбывате(л) ло(х)вицъки(й), при(з)нае(т)⟨;⟩».

Що за(с) и шина(р)⁴⁷ Шкля(р)ка, ло(х)вицъкая ѡбывате(л)ка, будучи пре(д) на(с) постано(въ)ле(н)на⟨;⟩, которо(и) страхо(м) бжи(м) и сумълене(м) е(и) завеза(въ)ши, ежели бы видѣла ѡчевысто, ѡ(т) кого то(т) ѡго(н), за(въ)-звъвшися, мѣсто спали(л), питали⟨;⟩. Теды она в тѣ слова выражаючи: «Ни ѡ(т) кого и(н)шого мѣсто загорѣлося, ты(л)ко з двора Микитина, з шопы»,— при(з)нала⟨;⟩.

Га(н)на, удова, в кабацѣ ме(ш)каючая, и то(и) такожь сумле(н)е(м) е(и) завеза(въ)ши ⟨;⟩, ѡ(т)ко(л) бы то(т) ѡго(н) мѣль повстати, питали⟨;⟩. Которая же «з шопы Микитины, гдѣ гусы зачѣняю(т), за(и)милося»,— при(з)нала⟨;⟩.

Казали(с)мо и Микитѣ, ктитору, ежели бы з его двора то(т) ѡгонъ за(въ)-зъялся, пере(д) собою стати⟨;⟩. Теды то же мови(т): «Я не (з)наю и не вѣдаю, ежели то(т) ѡго(н) з мого двора повс(т)аль,— не при(з)налься⟨;⟩,— але з Стефанова, паламарева, двора за(и)милося»,— зо(з)наль⟨;⟩.

Що то мы, засѣлы(и) судъ, креко(м), которые в го(с)подою у Стефана стояли, в тѣ слова при(з)нали⟨;⟩: «Панове врьд, я, Никола Халепѣль(и), Ѡстапѣ Трапезо(н), же в нашо(и) господѣ на то(т) ча(с) и пре(з) уве(с) де(н) то(т) и ѡгню не было⟨;⟩ при(з)нае(м)⟨;⟩».

По вы(с)луханю ты(х) свѣ(т)ковъ зтосуючися з ѡбщими лю(д)ми, которые на то(м) со(з)на(н)ю были, записа(т) казали.

[Знак підпису.]

На за(въ)тре(и)ши(й) днь року звы(ш) ѡписа(н)ого м̃(с)ца сѣ(н)тебря к̃д [24] дня ве(д)лугъ писа(н)я, при(с)ла(н)ного ѡ(т) пана по(л). ⟨;⟩ ми(р)горо(д)-ского, которое казали(с)мо всѣ(м) купъцо(м) такъ креко(м), яко и мо(с)кале(м), // зыше(д)шися пре(д) нами, прочита(т)⟨;⟩.

Которые иже было в кого шкодъ, яко то за допуще(н)е(м) бжи(м), та(к) сроки(и) ѡго(н) за(въ)зя(л)шися, не мо(г)ли жа(д)ною мѣрою вгасити⟨;⟩. Такъ на мещане(х), яко и на козако(х), ѡбывателе(и) лохъвицъки(х) вѣчѣне поиско(ва)т) не мае(м)⟨;⟩. Челя(д) крецъкую, которые ве(д)лугъ свѣ(т)ко(въ) всѣм купъцо(м) выдали(с)мо⟨;⟩ що ѡны, го(р)ло(м) ихъ дарова(въ)ши⟨;⟩ комышиною выби(т) казали⟨;⟩. А пано(м) купъцо(м), гдѣ бы ко(л)векъ могли на я(р)-марька(х) на то(р)гахъ речи свои по(з)на(въ)ши, на ви(н)но(м) доходити⟨;⟩. А врьд, пре(д) которы(м) бы ся то при(т)рафи(т), збороняти не мае(т)⟨;⟩ але еще во вѣ(с)емъ помо(ч)ными ты(м) купъцо(м) быти⟨;⟩.

Писа(н) в Ло(х)вици ро(к) и дня звы(ш) ѡпи(с).

[Знак підпису.]

Ѡ (з)лодея(х) ѡвѣчара(х)⟨;⟩ в року ахнс [1656] м̃(с)ца ѡ(к)тобря к̃д [24] дня⟨;⟩ и в книги ло(х)вицъкiе урядовые слово ѡ(т) слова е(ст) такъ выпи(с)а(н)⟨;⟩.

На (въ)рьде нашо(м) Чо(р)нуши(н)ско(м) при бы(т)ности пана Лукіана Масе(н)ка, по(л)ко(въ)ника во(и).⟨;⟩ его ца(р). ⟨;⟩ ве(л).⟨;⟩ Запо(р).⟨;⟩ нака(з)ного⟨;⟩ И(р)кльѣвского⟨;⟩ з уряду Мно(з)ского для при(с)луха(н)я тое(и) справы зиха(л) Ива(н) Шепеля, атама(н) городовы(и)⟨;⟩, Иванъ Бе(з)-шапъко, мещани(н), Па(въ)ло, писа(р)⟨;⟩, з ло(х)вицъкого тра(к)ту, з Жабокъ Васи(л) Прокопе(н)ко, Забари(н) зя(т)⟨;⟩; з уряду нашего Чо(р)нуши(н)ского — Юри(и) Прокопе(н)ко, сотъникъ⟨;⟩ Юри(и) Мисе(н)ко, атама(н) городовы(и)⟨;⟩ Григоріе(м) Хи(л)ковичо(м), во(й)то(м) чорънуши(н)ски(м)⟨;⟩ и при бы(т)-ности Семѣна Феѡдосе(н)ка⟨;⟩, Дми(т)ра Верещакы, буръмистро(въ); з козакости Семена Феѡдосе(н)ка⟨;⟩, Дми(т)ра Верещакы, буръмистро(въ); з козакости — Гри(ц)ка Балича⟨;⟩ Павѣла Дасюче(н)ка⟨;⟩ Ма(т)фея Богосло(въ)ца, Ма(т)фея Довѣгала⟨;⟩ Ѡстапа Кулика⟨;⟩; з мещан — Василя Кириловича, Ивана, це(х)мистра ше(въ)ского, Ивана Поро(х)нѣ ⟨;⟩ и при бы(т)ности и(н)-ши(х) люде(и) добрыхъ и вѣры годъны(х) спо(л)не зобраны(х) такъ з стороны, яко и ѡбывателе(и) чо(р)нуши(н)ски(х) при то(м) справѣ немало было⟨;⟩. //

Приточила(с) справа ниже(и) по(д)писа(н)ая⟨;⟩ ѡ(т) Ивана Кудъри, ѡ(въ)чара⟨;⟩ Ка(р)пова Забаре(н)кова, и Гри(ц)ка, ѡвѣчара⟨;⟩ Ле(с)кова Водносова⟨;⟩, ѡ покъраде(н)е гроше(и) готовы(х) золоты(х) сѣ(м)со(т)⟨;⟩ Я(р)машъковы(х), мещанина чо(р)нуши(н)ского⟨;⟩ которы(и) то ѡ(въ)ча(р) и други(и) з ни(м) пре(з) лице ѡ то и(х) злы(и) учинокъ досвѣдъчено⟨;⟩ и по(и)мано. А кгда пре(д) насъ засѣлы(и) судъ и лаву приведе(н)ны были⟨;⟩, добров(л)не до тыхъ гроше(и) Я(р)марковы(х)⁴⁸ ѡба при(з)нали(с)⟨;⟩ ижъ ѡны тому дѣ(й)ца⟨;⟩.

Мы, вы(ш) засѣлы(и) судъ, на тую справу умы(с)ло(м) свои(м) того не ро(с)-пе(к)туючи ве(д)лугъ справе(д)ливости сто(и) удали(с)мося до права⟨;⟩ по(с)по(л)итого, яки(м) спосо(б)ом ѡ таки(х) зра(и)ца(х) све(д)чи(т) артыку(л) сѣмы(и) ро(з)дѣлу че(т)ве(р)того ѡповѣль на(м)⟨;⟩, же кгда лице бо(л)ше(й) чотырохъ купъ гроше(и) стои(т)⟨;⟩, таковы(и) зра(и)ца повине(н) го(р)ло(м) кара(н) быти⟨;⟩. Мы, засѣлы(й) судъ, права по(с)политого не ро(з)риваючи, але ѡвѣше(м) з с право(м) по(с)политы(м) з стосуючися любо и поли(ч)кова(н)я на ны(х) жа(д)ного не было⟨;⟩ ѡны(х) зра(й)цовъ на кве(с)тію сказали ве(д)лугъ за(с)-луги ихъ⟨;⟩.

Кгда Ивана, ѡ(въ)чара Ка(р)пова Забаре(н)кова, мы(с)тръ спробоваль⟨;⟩ ижъ поведе(л) «якъ з добро(й) волѣ ѡ (г)роша(х) Ярѣма(ш)ковы(х) знали(с), такъ и тепе(р) при(з)наю⟨;⟩, же ѡны гроши узяли(с)мо⟨;⟩ и Ка(р)пъ Забара(н)ко половицу ты(х) гроше(й), що на мене па(й) пала, у мене узяль⟨;⟩, и заступъ намъ до по(т)копа(н)я той комори даваль⟨;⟩. А що Процика, ѡ(въ)-чара Ковалева, в Ло(х)вици ѡсажено⟨;⟩ ѡны(и) не е(ст) ты(х) гроше(й) Я(р)-ма(ш)ковы(х) ... и(н)цею⁴⁹ и не дѣ(и)ца и не былъ з нами спо(л)нико(м)⟨;⟩ то(л)ко жъ з нами у ко(р)чмнѣ⁵⁰ мѣ(д) пиль. Ѡного ѡ(въ)чара во(л)ны(м) чиню⟨;⟩, а нѣ и(н)шого кого до то(г)о не поволюваю и не (з)наю⟨;⟩».

За (д)ругою пробою то(т) же Иванъ, ѡвѣча(р) Ка(р)повъ, в тые жъ слова призналь⟨;⟩. // Якъ и пе(р)ше(й)⟨;⟩ за третю пробою по(т)рете то(т) же Ива(н), ѡ(въ)ча(р) Ка(р)повъ⟨;⟩ в тѣ слова при(з)наль, якъ и выше(й)⟨;⟩.

Кгды Гри(ц)ка, ѡ(въ)чара Водоносова, з декърету нашего урядо(въ)ного взя(въ)ши к стовъпу мистръ привеза(л)<,> пе(р)ше(й) поведилъ, ижъ «хо(ч) змучите мене, и(н)шого нъчого не зънаю<,> и товаришовъ свои(х) инъшихъ не мѣе(м)<,> кроме же Я(р)машъковы(м) грошемъ приви(н)ны(й), и то на(с) на тое приве(л) Ка(р)пль Забаре(н)ко и заступъ нам дава(л) до по(д)копова(н)я тое(и) комори<,> бо мы и не (з)нали бъ ѡ ты(х) гроше(х). А що Процика, Ковалева ѡвъчара, у Ло(х)вици посажено, теды по неви(н)нос(т)и<,>. Кгды (ж) ѡнъ не е(ст) ты(м) гроше(м) причиною<,> ты(л)ко же з нами медъ по покраденю южъ ты(х) гроше(й) пиль<,>».

За пе(р)шою пробою то(т) же Гри(ц)ко, же «з намови Ка(р)повы мы тѣ гроши Я(р)машъкови крали<,> и в него половицы ты(х) гроше(й)<,> а ѡвъчар(р) не вине(н) Ковале(въ) и не кра(л) з нами<,>».

Кгды жъ тѣ злочинци к оста(т)нему стопню приведение были<,>, по(д) згибе(л)ницею ѡба привеза(н)ные при(з)нали, ижъ «нъякого и(н)шого злочин(н)ства не (з)нае(м) и не мови(м)<,>, але на Ка(р)па, якъ на къве(с)тій повѣдали<,> и теле(р) поваде(м)⁵¹ же Ка(р)пль на(с) на тое привелъ<,> и з шапъку гроше(и) ро(з)ны(х) ему даль<,> и вла(с)ны(й) Ка(р)пль на(с) з с того свѣта погуби(т)<,> але где мы гине(м) с того свѣта, неха(и) и онъ то(т) посполе з нами гине(т)<,> бо ѡ(т) вла(с)ныхъ рукъ его и приводу гине(м)<,> и заступъ подкопова(т) дава(л)<,> а то на(с) повѣшае(т), а ѡ(н) тыми грош.<,> выкупи(т)ся<,>».

Знову за(с) до и(н)стигатора мовили: «Якъ види(м), Я(р)мо(ш)ку, ижъ ты на наши дши наважилъ<,>, а половица твои(х) гроше(й) у Ка(р)па<,> и на(м), заступъ даючи, мови(л)<,>: «Идѣте в Я(р)ма(ш)кову комору красти, та(м) здобудетеся» — и вла(с)ны(й) ѡ(н) на(с) на тое привелъ<,>».

Я(р)машъко, и(н)стигатор(р) будучи свое(и) шкодъ, мовилъ до ни(х)<,> // «ѡ неѡбачные, погинете, скажѣте ѡ гроша(х) мои(х)<,>».

Ѳны мовили<,>: «Южъ хо(ч) на ѡны(и) свѣ(т) идемо, а половица твои(х) гроше(и) у Ка(р)па<,>».

Кгды южъ Ивана, мыс(т)ръ, на шибеницу звелъ, за пита(н)е(м) мистра поведаль, же «гроши Забаре(н)ко у мене мою па(й) порану узьялъ<,> и мѣль тобъ ве(р)нути<,> а ѡ(н) мене намовилъ красти тыхъ гроше(и), па(ш)ню везучи, а я, вкравъши, не дава(л) ему вночи гроше(и), але порану ѡ(т)даль<,>».

Южъ мы(ст)ръ по шънуру пускае(т), а ѡ(н) на Ка(р)па при(з)наль.

Грицько, ѡвъчар(р), зведе(н)ны(й) на шибел(н)ицу, поведаль, же «мы с товари(ст)во(м) свои(м) на ѡны(й) свѣ(т) идемъ<,> едъножъ Забаре(н)ко на(с) на тое привелъ<,>».

Мы, урядъ, чуючи<,> то повола(н)е и при(з)на(т)е для вѣри лъпъшо(й) и певности<,> казали до книгъ нашихъ лохъвицьки(х) записа(т), що е(ст) и записано<,>.

[Знак підпису.]

[Лѣ 76.]

Справа Саму(и)ла Дорошевича з Слуцъка<,> ѡ шука(н)е его з лито(въ)ками ѡ пер(ст)ен<,>.

Року а́хнс [1656] м̃(с)ца ѡктябрья к̃з [27]<,>.

Передо (м)ною, Василе(м) Скребъце(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м), и при (м)нѣ будучи(х) товари(ст)въ — Ивана Ковалея, атамана ха(р)ковъского<,>

Ивана Па(р)толы, Юска Пе(т)ренъка, козаковъ лохъвицьки(х)<,> Алеза(н)дро(м) Феѡдоровичо(м), намѣсничо(м)<,> Ма(т)феѡ(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м) уряду Лохъвицького<,>.

ставъши ѡчевисто Саму(й)лу Довише(н)ко з сестре(н)це(м) свои(м) Ивано(м) Ѳхъръмовичо(м), ѡбывателе Слу(ц)кии<,> ска(р)гу и ѡповѣд свою на Мо(и)сея Ку(л)кевича, тако(ж) ѡбывателя слу(ц)кого, челя(д)ника п̃(н) Феѡдора Ма(р)тияновича, мещанина и купъца слу(ц)кого, прекъладали<,>.

Которы(и) Мо(и)се(й), запро(ве)да(въ)ши, взявши ѡ(т) Ивана, зятя Ковалева, в дому ѡного Саму(й)ла Ку(л)кевича<,> ⁵² до литовокъ в до(м) з Бобърувска в городъ Ло(х)виць ме(ш)каючи(х)<,>. И та(м), сѣдя напо(т)пы(т)ку, якобы за лятами увидѣвъши у него гроши, строити афе(р)ти коло него почали<,>. Що ѡны(и) Саму(й)ло, выдачи и(х), же на па(н)ну сватаю(т)ся, // пе(р)стен па(н)на Саму(й)лу дала<,>. А ѡ(н) ему ѡбеца(л) за то че(р)воны(х) е [5] дати<,>. Пото(м), по(д)пивъши з собою, то(т) Мо(й)се(й) Ку(л)ковичъ пе(р)сте(н), з руки у того Саму(и)ла зня(в)ши, и почал до него в тѣ слова выражаючи, мовилъ<,>: «Пане брате Саму(и)ло, що (с) за то(т) пер(ст)енъ па(н)нѣ че(р)вонные даваль, я тобъ, да(и) мнѣ за него че(р)вонныхъ е [5], ѡ(т)да(м)<,>. Теды то зара(з) на то(м) же часъ то(т) Саму(й)ло за персте(н) ѡному Мо(и)сею че(р)воны(х) д [4], а пяты(й) че(р)воны(й) на могорычъ дали<,> и па(н)ну тую почали к нему к боку за (с)туль присова(т), даючи ему руку, же «коне(ч)не па(н)на твоя буде(т)<,>».

Пото(м) за(с) на за(въ)тре(ш)ни(й) днѣ же того млоде(н)ца не (с)хотѣли за приятеля собѣ мѣти, до права ѡ то(м) удалися<,>. Теды то будучи пре(д)судъ и право наши пре(д)поставъле(н)ны<,>. Которы(м) сумле(н)е(м) и(м) и страхо(м) бжи(м) завезавъши, хто бы з ны(х) поча(т)ко(м) же того былъ, питали<,>. Що ѡны(й) Саму(й)ло свѣтъка стави(л)<,> и того казали(с)мо пре(д)себе за(з)ва(т), тако(ж), сумле(н)е(м) завеза(въ)ши, тую невѣсту питали. Теды в тѣ слова зо(з)нала: «Панове вряде, вправѣ я (м) та(м) уже на готовы(й) ла(д) при(шла), ты(л)ко жъ чула(м), же якобы то(т) персте(н) ѡны(й) Саму(й)ло у товариша своего Мо(и)сея купи(л), такъ при(знаю<,> а за(с) то(т) Мо(и)се(й) и ворожъку, ни(т)ки нарядивъши, и мови(л) до товариша своего Саму(й)ла<,>: «Ѳ(з)ми ты за ѡди(н) конецъ, а па(н)на за други(й), кому тѣи че(р)вонные и па(н)на зостане(т)ся<,>».

Теды (с)мо мы, засѣлы(и) судъ, вы(с)луха(въ)ши такъ поведово(й), яко и по(з)ва(н)но(й) стороны, наказали(с)мо си(м) наши(м) де(к)рето(м), абы то(т) Мо(и)се(й) с товаришо(м) свои(м) Яцько(м) бари(ш)никови(х) гроше(й), що на (въ)ряде выложилъ и що собѣ шкудуе(т), поворожилъ<,>, абы то(т) Саму(й)ло на (с)вое(м) нѣ въ чомъ ни (ш)кодовалъ<,>.

Нащо для лъпъшо(й) вѣри записа(т) казали(с)мо, що е(ст) и записано<,>.

[Знак підпису.] //

[Лѣ 77.]

Справа п̃(н)<,> сотъника ло(х)вицького.

Року а́хнс [1656] м̃(с)ца ноѡмврия с̃ [6] дня<,>.

Передо (м)ною, Ивано(м) Мо(и)сѣенъкомъ<,> хоружи(м) по(л)ку Миръгород(д)ского, и Ивано(м) Солони(н)кою, есавуло(м) тожъ польку<,> зо(с)лани(х)

ω(т) п̃(н) по(л)ко(въ)ника ми(р)горо(д)ского на тую справу и при бы(т)ности на то(т) ча(с) буду(ч)ого урожного его м̃л(с)ти Іоа(н)на Боглевского<.> Василя Скребца, атамана городского<.> Остапа Горьбане(н)ка, Са(въ)ку Гарашце(н)ка, хоружого сотъни Ло(х)вицького(й)<.> Ивана Па(р)тулы<.> козако(въ) лохвицьки(х)<.> Алезан(ра) Феодоровича, нам̃(с)ника, Ма(т)фея Е(м)че(н)ка, во(й)та<.>, Яцька Гарасиме(н)ка, бурьмистра вряду Лохвицького<.>.

поставивъшися ωчевысто, А(н)дрѣ(й) Ши(х)ате(н)ко, коньвѣса(р), до уписа(н)я книгъ декъретовы(х) ратуша лохвицького зо(з)навъ явѣне и доброво(л)не в тѣ слова<.>.

иже (м) до пана А(н)дрѣя Миха(и)ловича, сотъника ло(х)ви(ц)кого, ω выби(т)ѣ ωка своего по(д) ча(с) по(д)пи(л)и у Грицьково(м) Красучино(м) дому сядя<.> до звы(ш) помене(н)ны(х) на тую справу зо(с)ланы(х) позыва(л). Пре(д) которымъ ѡсобами згоду и поє(д)на(н)ѣ з собою вчисто учинили<.>.

Которому п̃(н) сотънику наказали(с)мо си(м) декърето(м) наши(м), абы А(н)дрея коньвѣцара, во (въ)семъ<.> такъ о выклада(х) пра(въ)ны(х), яко и в кажъдо(й) его жалобъ досконале поє(д)навъши, погодиль<.>. Теды то зара(з) на то(м) же часу за выби(т)ѣ не (з) умы(с)лу, а ни (з) ве(с)ни жа(д)но(й) ω(т) нага(й)ки маючи(й) прощєнїе з собою узали<.>.

Нащо если бы з ны(х) которы(н) см̃(л) и важи(л)ся тую справу, пре(д) которы(м) ко(л)векъ право(м) коза(ц)ки(м) и м̃е(и)ски(м), поновляючи, вщина(т)<.> теды заруки на ны(х) по(к)ладає(м) таляре(й) сток<.> на пана по(л)ко(въ)ника ми(р)горо(д)ского, а на урядъ то(т), пре(д) которы(й) справа тая таи(т)ся буде(т), таларе(й) пя(т)деся(т) бе(з) ω(т)пусту повинє(н) буде(т) заплатити<.>. //

[№ 78.]

Року ахнс [1656] м̃(с)ца <.> ноє(м)вря з [7] дня <.>.
Передо (м)ною, Ивано(м) Гапоне(н)ко(м), хоружи(м) польку Ми(р)горо(д)<.>, и Ивано(м) Миките(н)ко(м), есаулом того жъ по(л)ку<.> и при бы(т)ности урожного его м̃л(с)<.> пана Іоана Боглевського, Анѣдре(н)я Миха(й)ловича, сотъника ло(х)вицького, Василя Скребца, атамана<.> Алезан(дра) Феодоровича, нам̃(ст)ника, Ма(т)фея Е(м)че(н)ка, во(й)та, Яцька Гарасиме(н)ка, бурьмистра вряду Лохвицького<.>.

поставивъшися пе(р)соналѣте(р), Ива(н) Пилипе(н)ко, козакъ и ѡбывате(л) лохвицьки(й), которы(н) на Фому Сєнюковича, аре(н)дара голю(н)ского, ска(р)гу и жа(л) свуй, же в ко(р)чъму его до люде(й) зацъны(х) любо и зъ шаблюю пришо(л) и по столу, ве(д)лугъ звычайю козацького, а звлаща по(д)пилому бывъши, удариль<.>, прекъладалъ ω то<.>.

Тому за(с) Фомъ, аре(н)дару, за то за жа(л) стало, же в дому его, а звлаща межи ними ра(с)пра в то(й) аре(н)дѣ є(ст)<.> Пришо(въ)ши до хати: «Чему ты, брате Пилипе(н)ку, галасы (чинишь) и люде(й) с ко(р)чъми ро(з)ганяешь?» — почалъ мовити<.>. Тотъ ω(т)повѣдаючи, же «мнѣ во(л)но яко в корчъмъ, бо я за (с)ву(й) грушь п(й)ю, якъ хотѣти почина(т)» — и в то(м) часъ шаблю свою ω(т) себе ω(т)кинувъши, Грицьку далъ<.>.

Що (с)мо мы, зуполны(й) судъ, засѣвъши и ѡбудъвухъ сторонъ такъ пово(д)о(н)и, яко и по(з)вано(н)и, вы(с)лухавъши<.>, здали(с)мо, абы тая справа, хто бы з ны(х) поча(т)комъ до того бою пе(р)ши(м) былъ, пре(з) свѣ(т)ки ѡбъяс-

нена была<.>. Прето ѡба з десяти купъ до единихъ свѣ(т)ковъ ѡбывате(л)и голю(н)ски(х) скидалися<.>.

Теды то тѣ свѣтъки именами будутъ ниже ѡписа(н)ныи, ставъши пере(д) нами, урядо(м), ѡчевисто в тѣ слова зо(з)нали<.>.

На(й)пе(р)вѣ(й) Ива(н), ковал голю(н)ски(й): «Правъ, панове уряд, єдину душу маю, же Фома Сєнюкови(ч), аре(н)да(р) нашъ голю(н)ски(й), пе(р)ше(й) до коче(р)ги // на Пилипенка, хотячи его удари(т), по(р)валъся<.>. И въ томъ часъ вза(л) бы з собою пошъли<.>. Фома Пилипе(н)ка, на пу(л) порину(въ)ши, поча(л) его бити<.>. Пилипе(н)ко, заруку єму в пе(р)шо(м) декъретѣ ω(т) пана Миха(и)ла маючи а видячи, же его змоцъни(л): «Сто таляре(н) на пана по(л)<.> ми(р)городьского, ежели мене будешъ бо(л)ше(н) бити.» — ручачи ѡповѣдалъ<.>. Такъ пе(р)ши(н) свѣтокъ зо(з)налъ<.>. Знову други(м) свѣткомъ ихъ при(з)вавъши, сумъленємъ и(м) завеза(въ)ши и страхо(м)ъ бжи(м) наказа(въ)ши ведлугъ самого стого права посполитого, хто початокъ до того бокъ<.> з межи ни(х) учиниль, питали<.>.

Теды то Ярѣмушко Ле(с)ко, в которого Пилипе(н)ко и шаблѣ позычилъ<.> Гри(ц)ко и Иванъ Устоязыкъ, ѡбывате(л) голю(н)ские, люде зацънїе и вѣры годъные, в тѣ жъ слова, що и пе(р)ши(й) Ива(н), свѣдокъ, зо(з)налъ, при(з)нали<.>, же Фома во (въ)се(м) поча(т)ко(м) былъ<.>.

Що за(с) мы, засѣлы(н) судъ, чуючи ω(т) свѣтъковъ явѣного зо(з)на(н)я<.> наказали(с)мо си(м) де(к)рето(м) наши(м), абы Фома Пилипе(н)ка такъ в вы(к)ладахъ правъны(х), яко и в зневазе его во все(м) погодиль<.>. //

[№ 79.]

Року ахнс [1656] м̃(с)ца ноє(м)вря иї [18] дня<.>.

Передо (м)ною, Алезан(ро)м Феодоровичо(м), нам̃(с)нико(м) лохвицьки(м)<.> Яцько(м) Гарасименъко(м), во(й)то(м) лохвицьки(м), Хвєне(м) Проце(н)ко(м), бу(р)мистро(м) вряду Ло(х)вицького<.>.

ставъши ѡчевысто, Супърунъ Нѣжинъ, ѡбывате(л) городи(с)ки(й), з Косте(м) Ωноприєвичо(м), м̃е(ш)ка(н)це(м) лохвицьки(м), з зяте(м) своимъ, которые право(м) за то(р)бу кравъца нѣякого(с) (и)з собою спо(р) мѣли<.>.

Теды то Грицько Хведоре(н)ко, ѡбывате(л) городи(с)ки(н)и, з ро(с)каза(н)ного декърету суди єнера(л)ного во(й)ска его ца(р)<.> ве(л)<.> Запоро(з)ского<.> такъ того Нѣжина, яко и Костя, в то(н) не(з)годъ и выкладу его во (в)се(м) погоди(л)<.> и досконале до ω(т)даню товару за тѣ вы(к)лады и по(з)лѡвы и уистилься<.>. Которы(й) Нѣжи(н) и Ко(ст), зя(т) его, жа(д)ною мѣрою жа(д)ною мѣрою⁵³ на томъ Гри(ш)ку, жонѣ и дѣте(м) его ω то(м) по(с)вару и праву до(с)конало(м) доше(д)ши не маю(т) и моци мѣти не будутъ вѣчными часы доходи(т)<.>.

«Але мы, звы(ш) помене(н)ный Супърунъ и Коста(н)ти(й), того Гри(ш)ка, жону и дѣте(н) его вѣ(ч)ными часы квитує(м) <.> же на(м) уже во (въ)се(м) ω(т) него досы(т) сталося».

Нащо для вѣры лѣпшо(н) вѣры!! в книги рату(ш)ный де(к)ретовые записано, що є(ст) и записано<.>. И да(л) Костю товару Гри(ш)ко з вошацованю сумы товару за золоти(х) р̃ [100] и за сорок<.>. //

«А за(с) я, Гри(ш)ко, ω тую справу Костя и Супруна Нѣжина ω то к упъ(р)аву потяга(т) по(д) зарукою в де(к)ретѣ ѡписаную не маю и мети не буду вѣч(н)ными часы<.>».

*Справа Ивана Пацюченъка, обывателя Лохвицького<.>
(з Василюхою).*

Року ахнз [1656] м̃(с)ца дека(м)врия д̃ [4] дня<.>.

Передо (м)ною, Алезан(ро)м Феоdorовичо(м); нам̃(с)нико(м) лохвицьким̃<.>, Василе(м) Скребъцем̃, атамано(м), Ма(т)фее(м) Е(м)че(н)ком̃, во(й)то(м)ко(м), Яцько(м) Гарасиме(н)ком̃, Фене(м) Проце(н)ком̃, бу(р)мистр̃св̃ уряду Лохвицького<.>.

став̃ши очевысто, Иванъ Пацюченъко, мещани(н) и обывате(л) ло(х)ви(ц)ки(й), до уписа(н)я книг̃ декъретовы(х) ратуша ло(х)вицького повѣдалъ и жаловаль<.> на Пара(с)ку Остапиху, обывате(л)ку ло(х)вицькую, в то(й) способ̃,

иж̃ безъ вѣдома мужа своего гроше(й) самого Ивана и в жоны его на по(т)ребу свою не разо(м) купъ з̃ [17] понабирала<.>.

Которая, передъ право(м) став̃ши, оная Остапиха с того длугу вы(и)мучючи мужа своего, же «о то(м), панове вряде, мужъ му(й) Остап̃ не з̃на(л)», — при(з)нала<.>.

Що за(с) мы, зас̃лы(й) судъ, вед̃лугъ права посполитого и Статуту справедливо(ст)и сто(й) описан(н)о(й) в ро(з)д̃ле семо(м)ко(м) а в ар̃тикуле к̃с [26] наказали(с)мо си(м) декърето(м) наши(м), абы тая Пара(с)ка Остапыха такъ в рухомы(х) реча(х) в шацова(н)ю ку(р)ти, пла(х)ти, поло(т)на и и(н)ших̃ реча(х) до выплац̃ня уйстилася<.>.

Нащо для в̃ры л̃п̃шо(й) в книги декъретовые записа(т) казали, що е(ст) и записано.

[Знак підпису.] //

Справа Бакума з Степано(м) з Скоробогато(к) о синожа(т).

Року ахнз [1656] м̃(с)ца дека(м)врия и̃ [8] <.>

Передо (м)ною, Василе(м) Скребъце(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м), Ма(т)фее(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м)ко(м), Яцьком̃ Гарасиме(н)ко(м), бурмистро(м) уряду лохвицького<.> Ивано(м) Па(н)че(н)ком̃, атамано(м) скоробогато(ски)м<.> и и(н)шими людьми и козаками зацьными и в̃ры го(д)ными<.> которые при то(м) было<.>

став̃ши очевысто, Бакумъ Стеце(н)ко з дочкою своею Евдокиєю Му(и)с̃йхою, обывате(л) лохви(ц)ки(й), которы(й) оповѣд и ска(р)гу свою на Остапа Глухого, обывателя скоробогато(с)кого<.> прекълада(л) о то<.>

иж̃ то(т) Остап̃ Глухи(й) под̃ ча(с) ездепидий[!] во(е)н(н)о(й) до З̃нькова ходи(л) пруч̃<.> и свое убозьство: поля, синожати Му(й)с̃е(н)ком̃, Роману и Семену, обывате(л)е(м) скоробогато(с)ки(м), злещив̃ши, покинул̃<.>. Що за(с) Ива(н) Кова(л) с Ха(р)ковец̃, на то(т) ча(с) быв̃ши атамано(м), ты(м) покре(в̃)ни(м) свои(м), Роману и Семену, на тую синожа(т) писане дал̃<.>. Которое казали(с)мо пере(д) собою прочита(т) з обох̃ рук̃, же то(т) Остап̃ еще за па(н)ства тую синожа(т) гулящую об̃няль<.> и пожиток̃ соб̃ з ней м̃ль<.>.

Мы, за(с) вы(с)лухав̃ши такъ поведово(и), яко и по(з)ва(н)но(й) стороны, наказали(с)мо си(м) декърето(м) наши(м), абы все о(т) мала до велика — поля, сеножа(т) то(т) Остап̃ Глухи(й) повине(н) з Романом̃<.> и (з) Семено(м) Мо(и)с̃енъками, под̃лив̃шися по половины, до в̃чьного ужива(н)я маю(т), тримаючи, оде(р)жа(т). Которы(и) Остап̃, абы жа(д)ною м̃рою он̃ь са(м), жона, д̃ти, покъре(в̃)н̃ий, // бли(з)к̃ие и далекий̃ его не маю(т) и моци м̃ти не буду(т) в том̃ де(р)жаню и зажива(н)ю того поля и сыножате(й), лежачо(и) на А(р)тополи, в̃чьне ту(р)бовати<.> и право(м) на пото(м)ный часы маю(т) ужива(т)ко(м). А хто бы м̃ль и важи(л)ся з обох̃ сторо(н) посва(р) з собою м̃ти<.>, теды заруки покъладае(м) на его м̃л(с)ти пана по(л)ковъни[ка] ми(р)городьского таляре(й) два(д)ца(т), а на уряд̃<.> ло(х)вицьки(й) золоти(х) три(д)ца(т) бе(з) о(т)пусту заплати(т) винне(н) зостане(т)ко(м). Нащо для в̃ры л̃п̃шо(й) и поваги бо(л)шо(й) в книги декъретовые записа(т) казали<.>, що е(ст) и записано<.>.

[Знак підпису.]

*Спр̃а(в)ка ис Свиридо(в) о нам̃тк̃у<.> от Мазима Мироне(н)ка
с Кононом и Ли(т)вином̃<.>*

Передо (м)ною, Василе(м) Скребце(м), атамано(м) городовы(м), Мазимо(м) Ха(р)че(н)ко(м), атамано(м) лохвицьки(м) и Ма(т)фее(м) Ем̃че(н)ко(м), ву(й)то(м), Я(ц)ко(м) Гарасиме(н)ком̃, бу(р)мистро(м) уряду Ло(х)ви(ц)кого<.> ;>, приточилася справка пре(д) на(с) в то(и) способ̃ уска(р)жа(л)ся и оповидалъ Кононъ Живостувски(й) с Мазим(м) Мироне(н)ко, же его жона познала перем̃тк̃у на до(ц)ц̃ь Павлово(й) Литвиново(й)ко(м).

Що теж̃ Литвин̃ь зозналь пре(д) судо(м) наши(м), же «я, пане, суде, купил̃ оную нам̃тк̃у у Вакулихи Андр̃ьихи».

На що св̃док Василюха признала же «я, — мови(т), — продала, але не тую<.>».

Що мы, уря(д) ме(с)ки(й), ве(д)лугъ зо(з)на(н)я св̃дк̃ув̃ на оную справку наказали(с)мо де(к)рето(м) наши(м) половину выкладу таля(р) Литвину же тому Миронов̃ь ве(р)нул̃<.> и згоду и(м) казали меж̃ собою учини(т)ко(м). И то(е) ро(с)казали до кни(г) м̃ски(х) записа(т). //

Року ахнз [1657] м̃(с)ца ге(н)вара л̃а [31] дня<.>.

Передо (м)ною, Василе(м) Скребъцо(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м), Ма(т)фее(м) Е(м)че(н)ко(м), во(и)то(м), Яцько(м) Гарасиме(н)ко(м), бу(р)мистро(м) уряду ло(х)вицького<.> ;>, Ивано(м) Лав̃ре(н)ком̃, Мазимо(м) Стероже(н)ко(м), козаками лохвицькими<.> ;>.

приточилася справа о(т) Онофрея Шкляра, козака и обывателя ло(х)вицького<.> с Пав̃ло(м), воз̃ничкою пана Ману(й)лова, и ши(н)каре(м) его в то(й) способ̃<.> ;>.

иж̃, став̃ши очевысто, Онофре(й) с жоною своею в справ̃ с Пав̃ло(м), ши(н)каре(м) свои(м). Которы(й) то Пав̃ло, ши(н)ка(р), пере(д) нами, урядо(м), зо(з)наль, же Онофре(й) и жона его гор̃(л)кою ши(н)ковали<.> ;>.

Мы за(с), выдачи то, же жа(д)ною мѣрою та(к) казакови, яко и мещанину горѣ(л)кою ши(н)кова(т), кро(м) аре(н)ды, не во(л)но<;>, здали(с)мо, абы то пре(д) ты(х), на которы(х) Павѣло здавался, що тую горѣ(л)ку куповали, обѣя(с)не(н)но было<;>.

Теды то ставѣши, Савѣченѣкова жона, которая, же «мужу моему Онофре(й) на христини даро(м) горѣ(л)ки казал фляшу, а не за гроши прода(л)», — при(з)нала<;>.

И са(м) Павѣло же пе(р)ши(й): «Жона моя за два шага Дѣнисови продала<;>, а знову на пото(м) и я точивѣ са(м)», — зо(з)нальсе<;>.

Що (с)мо мы наказали(с)мо си(м) декѣрето(м) наши(м) Павѣлу за то, же по(д) господаре(м) свои(м) зраду в то(м) а безѣ вѣдома его горѣ(л)ку дава(л), вѣчини(л), карѣно(ст) давѣши, по(д)натися казали<;>.

Що е(ст) и записано. //

[№ 84.]

Справа Мисана з Мазимо(м) Стороже(н)ко(м) <;>.

Року ахнз [1657] м(с)ца февѣрала $\tilde{s}$ [6] дня<;>.

Передо (м)ною, Анѣдрее(м) Миха(й)ловичо(м), сотѣнику лохѣвицѣко(м), Василю Скребѣцу, атаману того жѣ города<;>, Ивана Базалѣя<;> Яцѣко(м) Гарасиме(н)комѣ<;> во(й)то(м) на то(т) ча(с) будучи уряду Лохѣвицѣкого<;> ставѣши очевысто, Миса(н) с сынами своими, Тимошо(м) и с Климо(м), обывателѣ юсковѣский повѣту Лохѣвицѣкого, о повѣдалѣ и жаловали на Мазима Стороже(н)ка, козака тако(и) обывателѣ юсковѣского, о то прекѣлада(л) <;>

ижѣ словами задалѣ своими тому Мисану и сыно(м) его злоде(й)ство, которого жадѣны(м) способо(м) не довѣль и пре(з) свѣ(т)ки не доказа(л) <;>.

Тыды то оны(м) обудѣво(м) сторона(м), угледѣвѣши<;> в справу ихѣ, наказали(с)мо си(м) наши(м) декѣрето(м) <;> абы з собою по(д)налися<;>.

Що тежѣ оны(й) Мази(м) Стороже(н)ко тѣе слова знову до себе побра(л) <;>: «Теды то я, Мази(м) Стороже(н)ко, з жоною своею, з дѣтми и с покѣревными близѣкими своими и далеѣкими жадѣною мѣрою о тую справу и слова мои на Мисана и на сыно(вѣ) его мовячи в часы вѣчѣными такѣ напо(т)пи(т)ку, яко и по(т)верезу, домо(вѣ)ляти подѣ зарукою на вѣрядѣ Лохѣвицѣки(й) золоти(х) сто».

Которая бы ко(л)векѣ мѣла сторона то(т) по(с)варѣ з собою выщати<;>, а знову на ву(й)ского комыши(н) три сме(р)те(л)ныхѣ безѣ о(т)пусту на собѣ коне(ч)не при(и)ме(т) <;>.

Нащо для вѣры лѣ(п)шо(й) просили на(с), уряду, жебы (с)мо и(м) тую справу записа(т) в книги декѣретовѣе казали<;>, що е(ст) и записано<;>.

[Знак пѣдпису.] //

[№ 85.]

Справа Матѣея Емѣченѣка [!], воита лохѣви(ц)кого<;>.

з Григоре(м) Коломы(й)це(м), обывателѣ(м) безѣза(л)ски(м) [!]<;> за слова ура(з)ливые<;> з декѣрету его м(л).<;> пана Григория Лѣе(с)ницѣкого, пана по(л)ко(вѣ)ника ми(р)городѣского, в книги декѣретовѣе мѣста ло(х)вицѣкѣе рату(ш)ные записано<;>.

Року ахнз [1657] м(с)ца февѣрала $\tilde{s}$ [16] дня.

Передо (м)ною, Григорие(м) Лѣе(с)ницѣки(м), по(л)ковѣнико(м) во(и)ска его ца(р).<;> ве(л).<;> Запо(р).<;> ми(р)горо(д)ски(м) <;>, и при (м)нѣ будучи(х) на то(т) ча(с) Миха(и)ла Ра(д)ченѣка, обузѣного по(л)ковѣного, Ивана Рудѣницѣкого, во(й)та, с колегами ми(р)городѣского, то е(ст) Омеляна Лукѣановича<;>, Федора Яцѣковича и и(н)шихѣ при то(м) будучи(х) и тѣе слышачи(х) такѣ козаковѣ и мѣща(н) велю вѣри годѣны(х) <;>

приточилася справа Ма(т)фѣя Емѣченѣка, во(и)та и аре(н)дара лохѣвицѣкого<;> изѣ Григоре(м) Коломы(й)це(м), обывателѣ(м) и мѣщанино(м) тамошѣны(м), же в то(т) способѣ <;>

ижѣ звы(ш) мене(н)ны(й) Григорѣ протѣ(с)това(л) на(м) справу и ска(р)жилсѣ на звы(ш) реченого ву(й)та <;> в тѣе слова мовячи, ижѣ «панове вря(д), во(й)тѣ, на(и)шовѣши на обытаѣию мою, або зихавѣши на село Безѣсали, зграбилѣ мене а в оста(т)ку побилѣ, якѣ са(м)ѣ хотѣль <;>».

На то(м), ставѣши очевысто, во(й)тѣ пода(л) на(м) справу и на пи(с)ме <;> и декѣре(т) и(з) суду ста(р)шины ло(х)вицѣко(и), атамана и с товари(ст)во(м) выда(н)ны(й) <;> в которо(м) все обѣши(р)не и подово(д)не и за зо(з)на(н)емѣ свѣтѣковѣ, люде(й) за(ц)ны(х), которы(х) и мы южѣ ту(т) перед собою повѣторе питаючи, слухали <;>. И такѣ яко та(м) записано не иначе(и) слово в слово не оми(л)не<;> показалося<;>, же оны(и) Григорѣ пе(р)шая виненѣ, же горѣ(л)ку и (з) инѣшей стороны на аре(н)ду во(и)тову безѣ его позѣволения привѣзѣ о(т)правова(н)я весѣля<;>, не слухаючи права выда(н)ного на таки(х), хто бы пере(ш)коду чинилѣ у аренѣдахѣ <;> // ска(р)бови ве(л)можѣного его мл(с)ти пана ге(т)мана, яко (ж) ся то на него показал <;>. А другая, кдѣ его во(и)тѣ почалѣ за тоѣ упоминати<;>, теды его Григорѣ катомѣ назѣвалѣ <;> и такѣ старѣшого ущипѣливѣ зневажилѣ <;>.

О чи(м) о все(м) в книга(х) ратуша Ми(р)городѣско(г) [о] обѣясне(н)но<;> и записано <;> и декѣрето(м) феровано, наказуючи, абы то(т) то Григорѣ во(й)та во(в)се(м) погодилѣ <;> и ведѣлугѣ а(л)те(р)каѣе(й) правѣные учинилѣ досѣ(т) накѣлады ему о(т) мала до вѣля повороча(л) <;> А болше(й) в ту(р)баѣию задору не важулося порива(т) на во(и)та <;> и справы тоѣ(и) зно(вѣ)ляти <;> у кождѣого суду по(д) зарукою тысяѣи золоти(х) на вря(д) нашѣ Ми(р)городѣски(и) <;>.

Нащо для вѣры лѣ(п)шо(и) и да(л)шо(й) памети спустивѣши <;>, по(д) описана(н)е(м) тую справу сторонѣ по(т)ребуючо(и) е(з)акто(м) выдати ро(с)казали(с)мо <;> с подѣписо(м) руки и подѣ прити(с)не(н)е(м) печати(й) такѣ по(л)ко(вѣ)ницѣко(й), яко же и ратуша Ми(р)городѣского радеѣцѣко(и) е(ст) выданѣ <;> и в сѣе книги ло(х)вицѣкѣе слово в слово е(ст) преписана <;>.

[Знак пѣдпису.]

[№ 86.]

*Випис с книгѣ ратуша Ми(р)горо(д)ского<;>
в справѣ Ящихи лубе(н)ско(и) <;> з Ма(т)фѣе(м) Е(м)ченѣко(м),
во(й)то(м)ѣ лохѣвицѣки(м), о по(вѣ)тека(н)е
з вѣзе(н)я злоде(и) <;> которы(й) такѣ
в собѣ мѣетѣ <;>.*

Року ахнз [1656] м(с)ца сѣпѣтѣбра кз [27] дня<;>.

Передо (м)ною, Миха(и)ломѣ Ра(д)ченѣко(м), обу(з)ны(м) [!] во(и)ска его ца(р)ского велиѣе(ст)ва Запо(р).<;> по(л)ку Ми(р)городѣского, и на тую

справу о(т) его м(л)с(т)и пана Григория Лясницкого, пана по(л)ковника, во(и)та его ца(р)ского величе(ст)ва Запо(р).<:> ми(р)горо(д)ского<,> зо(с)ланы(м) при бы(т)ности Івана Феодоровича Ру(д)ницкого, отамана городского ми(р)горо(д)ского<:>, Івана Миките(н)ка а з уряду мѣского пана Юрия Івановича<:> Сага(й)дачного, // во(й)та ми(р)городьского, Омеляна Лукіановича, Феодора Яцьковича, бурмистровъ и ра(и)щевъ ма(и)страту Ми(р)городьского<:>, яко тежъ с товариства наши(х) ми(р)городьски(х) во (в)сѣмъ вѣры го(д)ныхъ, яко изъ мещанъ было немало на то(й) ча(с)к<,>

постанови(в)шися очевисто, Яско изъ жоною своею Мариєю, обывателѣ лубенские, ска(р)гу свою прекъладаль на пана Ма(т)фея Е(м)че(н)ка, во(й)та ло(х)вицького, и на пана Василя Скребеца, отамана бывшо(г)ло(х)вицького, в то(й) способъ<,>

и жъ, «панове вря(д), мѣючи я в везе(н)ю злочинцевъ, которы(х) пре(з) декрето(т) выдано было мнѣ<,> прето вы(ш) пререченые мзду взявши, и оного злочи(н)цу из вязе(н)я упустили<,>».

Где за(с) Ма(т)фе(й) Е(м)ченъко, во(й)тъ лохвицьки(й), ставши очевисто, я панъ Васи(л) Скребець, на тіе слова о(т)повѣдали<,> и жъ «панове вря(д), жа(д)ною мѣрою мы о то(м) не знае(м) а ни вѣдае(м) и мзды (с)мо не брали и не о(т)пускали оного злочинца, поволаного на квестіи о(т) иншихъ<:>, которые поедънали Я(с)чиху и гроше(й) купъ о(с)мьна(д)ца(т) дали<:>, она ихъ и квитовала за все на все<,>. А того в Перея(с)лавлю в я(р)ма(р)цѣ злочи(н)цу своего вла(с)ного, Охърѣма, здыбала и та(м) его к управу нашедши, не припозывала<,> и на(с), невы(н)ны(х) пе(р)сонъ, за уда(н)е(м) людъски(м) ту(р)буе(т).

Где тежъ пытали(с)мо оной Я(с)чихи, для чо(г)ло, злочи(н)ци своего наше(д)ши, не (и)мала<:>. Которая о(т)повѣдала: «Для то(г)ло не (и)мала(м), же ся еще по(х)вали(л) и на того коня, що (м) у Перея(с)ла(в)лю при(з)дила<,> мовил мнѣ: «Если маешъ коня, буд же з ни(м)к<,>».

На що панъ во(й)тъ памя(т)ны(м) заложил зара(з)к<,>, оная для по(х)ва(л)ки тое(и) Яциха злочи(н)ци своего не (и)мала<,>.

Мы тежъ, уря(д), пытали тое(и) Яцихи: «Для якои причины и с чие(и) намови позываешъ // пна Ма(т)фея Е(м)ченъка і Василя С(к)ребца<,>?» І на тое о(т)повѣда, же «не (в)ся сума нша до(й)шла на(м) о(т) злочи(н)цовъ, ты(л)ко за выклады<,>».

А до того Ох(р)ѣмиха у везе(н)ю седечи при(з)навала, же якобы пнъ Ма(т)вѣ(й) Емъче(н)ко і Васи(л) С(к)ребецъ, худобы немало взя(в)ши, і оно(г)ло злочи(н)цу упу(с)тили<,>.

І пнъ Ма(т)вѣ(й) Е(м)ченъко і Василе(й) Скребе(ц)к<,> о(т)повѣдали<,> же «пре(з) сторожу оны(й) зра(й)ца утѣкъ<,> а мы о то(м) не знае(м), а ни вѣдае(м)к<,>».

Пре(з) то жъ мы, уря(д), зупо(л)не засѣлы(й)к<,> казали(с)мо оны(х) сторожо(в) по(с)тави(т).

Которые, ставши, Іванъ, Гавъріловъ снѣ, із Івано(м) Мо(с)кале(н)ко(м) по(д) сумъле(н)е(м) при(з)нали<,> же «о то(м) пнъ во(й)тъ не зна(л) і не знае(т) і Василе(й) Скребе(ц)к<,> ти(л)ко мы я(к) стере(г)ли(с)мо<,> и, прише(д)ши, Степа(н) соцьки(й) вночи до на(с)к<,> і взялъ в на(с) свѣчку з рукъ нши(х), загасилъ<,> ключа на(м) не давши о(т) за(м)ка, і лѣтъ спати<,> берегъ зло-

чи(н)щи<,> і на(м) казалъ лечи<,>. І ми, на тое о(б)е(з)печивъшисе, і собъ легъли<,> и на то(й) ча(с) злочи(н)ца утѣкъ<,>».

Где тежъ мы, уря(д), вы(ш) пререченые пе(р)соны<,> вы(с)лухавши конътрореве(р)сіи сторонъ о(б)ох слу(ш)не такъ поводовое, яко і по(з)ва(н)ное<,> і угледѣвши в самую слу(ш)но(ст)к<,> же доводу не мае(м) напротивки ска(р)ги, а оные выводъ слушны(й) з себе дають пнъ Ма(т)вѣ(й) Емъченъко і Васи(л) Скребець<,>. А по(с)тупуючи собъ ведълу(г) боя(з)ни бжеи і срокгости

права по(с)политого наказуе(м) теды де(к)рето(м) ншим<,> а Матвѣю Емъче(н)ку і Василю Скребцу<,> оные сторожи<,> которого злочи(н)цу сте(р)егли<,> во все(м) попо(л)нили о(т) мала до веля<,> во все(м) выклада(х) правны(х), яко і неправны(х) попо(л)нили<,> і при(ц)ноть и(х) о(с)тавали за(ц)но(й)к<,>. А си(х) на се(и) ча(с) во(л)ными учиняе(м), яко люде(й) за(ц)ны(х).

Мы, уря(д)к<,> которою теж справу во все(м) стве(р)дивши і змо(ц)нивши, казали(с)мо тое до книгъ ратуша ншо(г)ло ми(р)горо(д)ско(г)ло записана(т), що е(ст) і записано. С которы(х) і е(ст) выпи(с) по(д) печатю раде(ц)кою мѣ(с)кою е(ст) выданъ.

Писана(н) в ратушу Ми(р)городско(м) року і дня вы(ш) писано(г)ло<:> .

[№ 87.]

Запис(с) Олезѣя Пилипе(н)ка<:> з Ю(с)ковецѣ<:>.

Року ахнз [1657] м(с)ца февръля кѣ [23] дня<:>.

Передо (м)ною, Ма(т)фе(м) Е(м)че(н)комъ, во(й)то(м)к<,>, Яцько(м) Гарасиме(н)комъ, Хвене(м) Проце(н)ко(м), бу(р)мистрами уряду Ло(х)вицького<:>, ставши очевисто, Олезе(й) Пилипе(н)ко, обывате(л) ю(с)ковъски(й) же з Мариєю Пилипихою, мачохою своею<:>, до уписа(н)я книгъ декрето(в)ы(х) ратуша ло(х)ви(ц)кого<:> ска(р)гу свою на помене(н)ную Марию, мачоху свою, о позосталое убо(з)ство по Пилипу, о(т)цу свое(м), о то(й) способъ прекъладала<,>

и жъ о(т)цъ его року сего звы(ш) описаного с сего свѣта зы(й)шо(л)к<,> // 47
що то убос(т)ва по не(м) зосталося при Марии, мачосѣ Олезѣво(и).

Прето мы, вы(с)лухавши Іванова, атамана ю(с)ковъского, зо(з)нання<:>, же убозства зоставалося<:>, а звлаща же при (с)ме(р)ти о(т)цевъско(й) не былъ<:>, наказали(с)мо си(м) наши(м) декрето(м) наши(м) 54, абы тая Мария Пилипиха Олезѣю, пасе(н)ку своему, лошицу в ше(р)ст) половую, корову с теля(м) и поля во все(м) рука(х) третюю ча(ст) дала<:>.

Нашо для вѣры лѣпшо(й) записа(т) казали, що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 88.]

Запис(с) Грицка Скребе(н)ка западинъского.

Року ахнз [1657] м(с)ца маръта дна д [4].

Передо (м)ною, Андрее(м) Випри(с)ко(м), со(т)нико(м) лохви(ц)кимъ, Я(ц)комъ Гарасиме(н)ко(м), атамано(м) ло(х)ви(ц)ки(м), Феене(м) Проце(н)ко(м), во(й)то(м) ло(х)вицьки(м). //

Запис Гри(ц)ко(в) ис тещю<.>

Року ахнз [1657] м(с)ця ма(р)та д [4] дня.

Передо (м)ною, А(н)дрее(м) Миха(й)ловичо(м), со(т)никомъ лофи(ц)ки(м)ъ, Са(в)кою Гаряще(н)комъ, атаманомъ городови(м), и при (м)нѣ Я(ц)ку, во(й)ту лофи(ц)кому, Хвеню Проце(н)ку, бу(р)мистру вряду Лофи(ц)кого, и при то(й) справѣ были люди добріе и вѣры годніе особы на то(т) ча(с)ъ<.>, по(с)танови(в)шеся очевисто, славе(т)ни(и) Ула(с) Стеце(н)ко, обывате(л) повѣту Лофи(ц)кого<.>, и(ж) преклада(л) на(м) ска(р)гу и оповѣ(д) чини(л) на Федору Тимошиху, обывателю⁵⁵ та(к)же лофи(ц)кую, и(ж) згода стала межи межи[!] Уласо(м) и Тимошихою, що по небожъчику, дя(д)ку, зо(с)талося убо(з)ства.

Теды во (в)се(м)ъ на (в)се(м)ъ згода была, и дала ему жупа(н) ши(п)тухови(й), що «абы жаде(н) по сме(р)ти мое(й) не ту(р)бовали Гри(ц)ка, зятя моего, теды и мене<.> (Тимошиху) дѣти, пото(м)ки жа(д)ніе его абы не мѣли жадной справи до моего зятя, Гри(ц)ка, а то(й) мо(й) зя(т) мае(т) мене сме(р)ти договати<.>, кгда (ж) уже згода стала межи нами<.>»

Дѣялося в лофи(ц)ко(й) ратуши року и (д)ня звы(ш) менованого.

[Знак підпису.] //

[№ 90.]

Року ахнз [1657] м(с)ця іюня ѣ [5] дня<.>.

Передо (м)ною, Савкою Гаряще(н)ко(м), атамано(м) лохвицьки(м), Ма(т)фее(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м), Яцько(м) Гара(с)име(н)ко(м), Фене(м) Проце(н)ко(м), бу(р)мистро(м) уряду Ло(х)вицького<.>, постанови(в)шися<.> очевисто, Коно(н) Яце(н)ко, Данило Ситъникъ, обыватель свѣридо(в)ский<.> по(с)полу з Га(н)ною<.> Богъдано(в)ною<.>, се(с)три(ч)ною своею<.>, которо(и) сумъмле(н)е(м) завеза(в)завши[!] и страхо(м) бжи(м) завезавши⁵⁶ наказавши<.>, ежели бы о(т) Хведора Лое(н)ка, обывателя свиридовського у то(м) завъзято(м) и зъло(м) дѣлѣ, препомнѣвши боя(з)нѣ бжию и по(с)полито(ст) права по(с)политого зане(д)бавши<.>, при(ч)и(н)цею быти мѣлѣ<.>.

Теды то обопо(л)не и очевисто ста(в)ши<.>, погодилися<.>.

Мы за(с), засѣлы(й) и стосуючи(й)ся судъ, ве(д)лугъ права стго посполитого Статуу ро(з)дѣлу одина(д)цатого, ро(з)дѣлу двана(д)цатого справуючи(с)я<.>, абы то(т) ве(д)лугъ за(с)луги свое(й) ка(р)но(ст) принялъ<.>, що зви(ш) помне(н)ныи приятель по(с)полу з Га(н)ною Богъдано(в)ною<.> до е(д)наня призводилися<.>.

Которо(й) за по(ц)тливо(ст) еи мае(т) и повине(н) буде(т)ъ<.> коня рижого, вола чо(р)ного по(д)ласого<.>, корову половую з назы(м)ко(м), присѣвокъ над Ме(д)ве(ж)кою зовсѣ(м) про (в)сѣ(м) лежачую<.>, нива другая<.> то(л)очная<.>, берегъ Супъруне(н)кова<.> с окопу лежачую, // се(м)ряга бѣлая<.>, рубахъ триедина то(н)ка и двѣ просты(х), плахо(т) двѣ<.> — че(р)татую добрую, а другую сня(т)ку<.> намѣтокъ двѣ просты(х), ра(н)тухъ кра(м)ны(й), чоботы чо(р)ные новыѣ<.> постѣл — подушъка<.> и лу(ш)никъ безъ вшеляки(х) ту(р)баци(й) пра(в)ны(х) о(т)дати<.>.

Що (с)мо мы по вы(с)луха(н)ню и(х) зо(з)наня<.> и зъгоди си(м) наши(м) декърето(м) стве(р)жае(м), абы ни(х)то з ни(х) жа(д)но(и) ту(р)баци[н] о тоѣ вщана(т) жа(д)ною мѣрою не важилыся<.>.

Нащо для вѣры лѣпшо(й) в книги ратуша ло(х)вицького записа(т) ка(з)али<.>, що е(ст) и записано<.>.

[Знак підпису.]

[№ 91.]

Року ахнз [1657] м(с)ця іюля ѣ [8] дня<.>.

Передо (м)ною, А(н)дрее(м) Миха(й)ловичо(м), атамано(м) лохвицьки(м), Ма(т)фее(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м), і Яцько(м) Гарасиме(н)ко(м), бу(р)мистро(м) уряду Лохвицького, и(н)ши(х) люде(й) за(ц)ны(х) и вѣры го(д)ныхъ при то(и) справѣ будучи(х)ъ<.>

ставши очевисто, Иванъ Яце(н)ко Коробочъка, обывате(л) лохвицьки(й), з ы(н)шими крама(р)чика[ми] я(р)маро(ч)ными до уписан(я) книгъ декретовы(х)ъ<.> которые оповѣ(д) и ска(р)гу свою на Ивана, злочи(н)цю, о то прекъладалъ<.>

и(ж) на го(с)поду то(т) злочи(н)ця упроси(в)шися и в Стефана, яръмаро(ч)ного ши(н)кара, кожухъ, шапъку вкравъши, на го(с)поду прине(с)ши, безъ вѣдома его положи(л)ъ<.> а в то(м) то(т) ши(н)ка(р), до таши прише(д)ши, кожухъ, шапъку взя(л)ши, на(м), уряду, зара(з) на то(м) же часѣ, не оповѣдаючи, лице к собѣ взялъ<.>.

А то(т) злочи(н)ца з мѣста бы(л)ъ втекъ<.> и знову пре(д) су(д) нашъ очевисто пре(д)постановѣ(н)ъ<.>. Которого (с)мо ежели бы з намовы и зъ вѣдома // чиего то(т) ко(ж)ух(х) укравъ, питали<.>.

Теды то то(т) злочи(н)ца жа(д)ною мѣрою: «Нѣх(т)о мене не намо(в)лялъ, але са(м) есми тоѣ дѣло попо(л)нилъ», — призналъ<.>

Прето мы, засѣлы(й) судъ, наказали(с)мо си(м) наши(м) декърето(м), абы то(т) Степа(н), целюрикъ, того Ивана Яце(н)ка, яко поцѣтывого, во все(х) выкълада(х) пра(в)ны(х) во все(м) досконале поворочалъ, а зъра(й)цу ему в руки выдае(м)ъ<.>.

Писа(н) в ратушу ло(х)вицько(м).

[Знак підпису.]

[№ 92.]

Року ахнз [1657] м(с)ця се(н)тебря иі [18] дня<.>.

Передо (м)ною, Лукияно(м) Григоріевичо(м), есавуло(м) по(л)ку Ми(р)горо(д)ского, Алезандро(м) Тре(н)баче(м), Василе(м) Скрѣбъце(м), со(т)никомъ лохвицьки(м), Фомою Стасе(н)ко(м), хоружи(м) со(т)ни Лохвицько(й), и инши(х) люде(й) зацѣны(х) и вѣры го(д)ны(х) при то(й) справѣ будучи(х)ъ<.>

приточила(с) справа о(т) п(н) Ма(т)фея Е(м)че(н)ка, во(й)та лохвицького, о то в то(т) способъ<.>

и(ж) Феодо(р), козакъ з Хицо(в)ъ, уклепа(в)шися у лоше(ч)ка а писа(н)е о(т) со(т)ника своего се(н)ча(н)ско(г)о[о]ъ<.> привѣзъши<.> и словами уразливыми и славе добро(й) нагъна(в)ши, в тіѣ слова рекъ: «Ты, во(й)те, наши(м) ста(д)ника(м) ту(р)му показова(л)ъ<.> о(в)ожъ я на тебе шѣвуръки привѣзъ<.>».

Прето на то(т) ча(с) пре(д) мене, Лукияна, есавула по(л)кового, то(т) члвѣкъ ѿ(т) пана во(й)та будучи препо(з)ванъ<, > наказали(с)мо си(м) декъре-то(м) наши(м), абы Хведо(р) пана во(й)та, якъ проступны(м) будучи, во въсе(м) досконале погоди(въ)ши и выкълады правныы повороча(въ)ши, пое(д)наль<, >.

Теды то права Хведо(р) не до(с)тоя(въ)ши безъоповѣдне з мѣста втекъ.

Нащо для вѣры лѣпшо(й) тую справу записа(т) казали<,>. // 57 ... то(т) кожухъ укралъ питали<,>. Теды то то(т) злочинца жа(д)ною мѣрою: «Нихто мене не намо(въ)ляль, але са(м) есми тоє злоє дѣло попо(л)нилъ, призьнаю»<,>.

Прето мы, засѣлы(й) судъ, наказали(с)мо си(м) наши(м) декърето(м), абы то(т) Стефанъ, целюрикъ, Ивана Яценъка яко поцѣтиво(й)<,> во (въ)се(м) пое(д)наль.

Нащо записа(т) казали. 58

[Знак підпису.]

[№ 93.]

Року ахнз [1657] м(с)ца се(н)тебра ий [18] дня<, >.

Передо (м)ною, Лукияно(м) Григориевичо(м), есавуло(м) по(л)ку Ми(р)-горо(д)ского, Алеза(н)ро(м) Тре(м)баче(м)<, > Василе(м) Скребѣце(м), со(т)никомъ лохвицьки(м), Фсмю Стасе(н)ко(м) и и(н)шими лю(д)ми зацѣными и вѣры го(д)ными при то(й) справѣ будучи м(с) <, >

приточила(с) справа ѿ(т) Ма(т)фея Е(м)че(н)ка, во(й)та лохвицько(г)о[о]<,>, с Федоро(м), козако(м) с Хицю(въ)<, > со(т)ни Се(н)ча(н)ско(й) а то в то(т) способъ, ижъ то(т) Хведо(р), укѣлепа(въ)шися в лоше(ч)ка, а с писа(н)е(м) со(т)ника своего сенъча(н)ского припавъши<,>, и словами ура(з)ливыми<, > добро(й) славе нагъналь<,> при люде(х), на то(т) ча(с) бывъши(х), тыми словы рекъ<,>: «Ты, во(й)те, наши(м) стадъникомъ ту(р)му показова(л), ѿвожъ я на тебе, во(й)те, шѣвуръки<,> привѣзъ<, >».

Што за(с) мы, судъ засѣлы(й), здали(с)мо, абы тые люде пре(д) нами при ко(м) Хве(с)ко во(й)та зневажи(л), ставили(с).

Теды то Иванъ Базалъ(й), Павъло Дыки(й)<, > Ива(н) Ла(въ)ренъко, козаки лохвицькиє, же «мы ѿ то(м) добре свѣдомы, при на(с) во(й)ту Хведо(р) швуръки показова(л)<, > зо(з)нае(м)<, >».

Прето мы, ви(с)лухавъши зо(з)на(н)я люде(й) зацѣны(х) а видячи Хведора же в того (м) лоша(ч)ка укѣлепа(л)ся<, > которого по(с)ле стго Пе(т)ра згинулъ, именовалъ<, >. А то(т) лошачокъ посполе з лошицею еще в по(ст) Филиповъ пре(д) рожес(т)во(м) Хсы(м) прибулдился<, > зымовали ѿбоє у во(й)та, ѿстригъ и кле(й)но, якъ на (с)вои(х) коне(х), приложилъ.

Наказали(с)мо си(м) наши(м) декърето(м), абы Хведо(р) во(й)та в выкълада(х) пра(въ)ныхъ и во (въ)се(м) до(с)конале погоди(въ)ши, пое(д)наль<, >. Теды то Хведо(р), права не до(с)тоя(въ)ши, безъоповѣдне и коня покину(въ)ши, з мѣста утекъ<, >.

Нащо для вѣры лѣпшо(и) тую справу записа(т) казали<,>.

Писа(н) в ратушу ло(х)вицько(м).

[Знак підпису.] //

Декъре(т) Лукияно(въ)<, > Калине(н)ко(въ)<, >
с Косте(м)<, > паламаро(м)<, >.

Року ахни [1658] м(с)ца януария и [8] дня<, >.

Передо (м)ною, Ивано(м) Лавъре(н)ко(м), сотънико(м) наме(с)ны(м) лохвицьки(м), А(н)дрее(м) Ми(х)а(и)ловичо(м), атамано(м) городовы(м) лохвицьки(м), Ивано(м) Иѿвеле(н)ко(м)<, > товаришу при на(с) будучи(м), Яцъку Гарасиме(н)ку, во(и)ту наказно(м), Ивано(м) Цугаве(н)ко(м), бурмистро(м)<, > уряду Лохвицького<, >

приточила(с) справа<, > ѿ(т) Лукияна Калине(н)ка, мещанина ло(х)вицького<, > с Косте(м) з Шии<, > а в то(т) способъ,

ижъ еще по(д) ча(с) пожежи лохвицько(й) Лукиянова жона поставъ сукъна з рукъ свои(х) Костю дала<, > а в то(м) премо(л)чан(ю) ажъ до си(х) ча(с) было. Що за(с) с по(с)вару с Посту(л)ниче(н)ко(м) Костя<,>: «Же (м) я тебе зорѣва(л)ся<,>, а Павъло Посту(л)ниче(н)ко на Костя<,>: «Же (м) я тебе стритивъ по(д) ча(с) запален(я) мѣста<,>, по(д) кожухо(м) нѣ(с)еси ты(л)ко не зъна(т) що<, > и въ цви(н)та(р) Нико(л)ски(й) кину(л)ся<,>», — при(з)на(л)<, >.

ѿвожъ мы, засѣлы(й) судъ, не зъдаючи свѣдѣцтва слушного на Посту(л)ниче(н)ка, же с посвару то на Костя зо(з)наль<, > не зъдали(с)мо<,>, але<,>, що Лукия(н) Калине(н)ко, же жона ему в руки Костю, паламару<, > бывшому Нико(л)скому, поставъ сукъна<, > яко знаємому, дала<,>, призьналь<, >.

Наказали(с)мо си(м) наши(м) декърето(м)<, > абы Ко(ст) Павло(м), паламар(р), ежели тому недѣ(й)ца, с трома лю(д)ми вѣры го(д)ными и неподо(з)ре(н)ными ѿ(т) присягѣлся, що за(с) по наказано(м) декърету Ко(ст) Лукиана, во въсе(м) погоди(въ)ши, поедъна(л)<, >.

Нащо для вѣры лѣпшо(й) записа(т) казали<, >. //

[№ 95.]

Року ахни [1658] м(с)ца февраля<,> ий [18] дня<, >.

Мы, засѣлы(и) судъ, А(н)дре(и) Миха(и)лови(ч), атама(н) лохвицьки(й), Яцъко Гарасиме(н)ко, во(й)тъ, Фень Проце(н)ко, Иванъ Цугаве(н)ко, бурмистр уряду Ло(х)вицького, справу тую<,>, которая<,> пре(д) нами в то(т) способъ точила(с)<, >

ижъ Грицько За(с)ла(въ)ски(й), ѿбивате(л) лохвицьки(й), са(м) на себе явньо и доброво(л)не а не приму(с)не зо(з)наль<, > ижъ добро(и) славе и умы(с)лу в собѣ не мѣючи помене(н)ны(й) Грицько, зя(т) Матюшиши(н), воло(въ) лу в шер(ст) чо(р)ного череватого коло(н)коватого, а другого нѣ се рижого, нѣ се гнѣдого<, > за Сенчею ѿ(т) толоки сенецъко(й) вкралъ<, > и на я(р)марьку прилуцько(м) ѿ Дъми(т)рово(и) суботъ прода(л)<, >.

Теды то мы, зупо(л)ны(й) судъ, ѿного Грицька неде(л) двѣ у везе(н)ю, на(м) ся хто до ты(х) воловъ ѿ(т)зове(т), де(р)жали<,> и до Се(н)чи, где ѿны(и) Грицько при(з)нава(л), же та(м) волы побра(л) на толоци, по ки(л)ка разы(и) писали<, >. Где за(с) ѿбы(з)ва(л)ся изъ Се(н)чи нѣяки(й)с) человѣ(к) до ты(х) воло(въ)<, > прето ему якъ ро(с)казано, и то(т), же «не мой», — при(з)на(л)<,>.

Що мы, вря(д), жѣдучи и(н)ши(х) люде(и), хто бы ся к тому ѿбезѣва(л)<, > а въ везеню де(р)жачи<, > ки(л)ка неде(л), и ни(х)то жа(д)ны(м) способо(м)

не ото(з)ва(л)ся<,> а нас(т)оятеля жа(д)ного не было, пусти(т) дши его, не залъзачуи, казали<,>.

Нащо для лъпшо(й) вѣры, ежели бы(с) други(м) разо(м) на его аки(й) злы(й) и запаятали(и) умы(с)лъ показал<,> любо где ко(л)ве(к) безъ жа(д)но(и) о(т)волоки горьло(м) кара(т)<,> по(з)волено<,>, и записати казали<,>, що є(ст) и записано<,>. //

[№ 96.]

52 *Справа к.э(вѣ)ского обывателя Сидора з бє(р)беничанами<,>.*

Року ахни [1658]<,> к [20] дня.

Передо (м)ною, Савкою Гараще(н)ко(м), со(т)нико(м) лохвицьки(м), Ле(с)ко(м) Гла(д)че(н)ко(м), атамано(м) городовы(м)<,> Стефано(м) Тимофѣевичо(м) Бѣлонужкою, во(й)то(м), Лавѣрно(м) и Горьдѣ(м), бурьмистрами уряду Ло(х)вицького<,> и при Ивану, ковалю ха(р)ковско(м), и при и(н)ши(х) много люде(й) за(ц)ны(х) и вѣры го(д)ны(х) при то(й) справѣ будучи(х)<,> приточила(с) справа и о(п)овѣд о(т) пана Сидора Хведоровича, обывателя киевского<,> з Ва(с)ко(м) Шидьлови(ц)ки(м) и з Ывано(м) Ха(н)догимъ<,> з Бе(р)бениць повѣту Лохвицько(г)о<,> о то в то(т) способѣ<,>

ижъ помене(н)ному Сидору, идучи з я(р)марьку лохвицького и за Бе(р)беницами, село(м), розьбо(й) о(т) незьбожъны(х) и запаяталы(х) люде(й) в полю сталъся<,>. Аже то(т) Сидор на то(м) же часѣ на(м), уряду, ро(з)бо(й) то(й) обья(с)ни(вѣ)ши, о(п)овѣдалъ<,>.

Мы, судъ, чуочи о(п)овѣд к(г)вал(т)о(вѣ)ннью, воскоре по(с)ла(н)цо(вѣ) свои(х) до Бе(р)бениць таковы(х) ро(з)бо(й)нико(вѣ) има(т) послали<,>. Теды то Ва(с)ка Ши(д)лови(ц)кого и Ивана Ха(н)догого, яко невин(н)ны(х), к на(м) припровади(вѣ)ши<,> которы(х) до ро(с)луха(н)я да(л)шого до везе(н)я о(с)ади(т) ро(с)казали<,>. Що за(с) в рихъло(м) часѣ тые самыє ро(з)бо(й)ци — Иляшъ и Ма(т)фѣ(й) Чижъме(н)ки и Иванъ Ка(р)пе(н)ко, обыватель голю(н)ские, по(й)маны zostали и зъ лицо(м) к на(м) приведены<,>.

Що за(с) судъ, выдючи при ни(х) лице зна(ч)ное певъное и явъное, до везе(н)я крѣпко(г)о(л) о(с)ади(т) ро(с)казали<,>. А тые помене(н)ныє Ва(с)ко Ши(д)лови(ц)ки(й) и Ива(н) Ха(н)доги(й), обыватель бербеницькие, що будучи нѣ въ чо(м) не ви(н)ни и не подо(з)рены<,> // але яко люде зацъные о(т) того ро(з)бою на и(х) повола(н)ного во(л)ными зо(с)тали<,> а нѣхъто помене(н)ны(м) славъ ихъ добро(й) о то(м) такъ по(т)верезу, яко и попьяну, подъ зарукою на судъ ло(х)вицьки(й) таляре(й) три(д)ца(т) и подъ сроги(м) кара(н)е(м) во(й)сковы(м) домо(вѣ)ля(т) абы ся не важили<,>.

Нащо для вѣры лъпшо(й) и поваги бо(л)шо(й) просили на(с), уряду, абы и(м) тая справа в книги декретовые лохвицькие записана была, що и о(д)е(р)жали.

[Знак підпису.]

[№ 97.]

Року ахни [1658] мѣца ноє(м)врия в [2] дня.

Передо (м)ною, А(н)дрее(м) Вы(п)ри(с)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)вы(ц)ки(м), Савою Гараще(н)ко(м), атамано(м) городовы(м), Ко(с)та(н)тиє(м) Онофривичо(м), во(й)то(м), Го(р)дѣ(м) и Ивано(м) Дзугави(м) и Лавѣрно(м) Пря(д)кою, бу(р)ми(с)трами вряду Ло(х)вы(ц)кого, и при Лукияну Калине(н)ку и

при и(н)ши(х) много люде(й) за(ц)ни(х) и вѣри го(д)ни(х) при то(й) справѣ будучи(х)<,> и при вѣсе(й) громадѣ.

«Я, Ива(н) Шмигле(н)ко, даю се(й) мо(й) запы(с) доброво(л)не са(м) на себе, и(ж) где ко(л)ве(к) мѣвъ бы я якые пере(х)ва(л)ки на мѣсто Ло(х)вицу чини(т) любь у во(й)ску, любь и напо(д)пи(т)ку, люб(и) и где колвекъ мѣвъ бы ся по(х)валяти, або любь и на во(й)та ло(х)вы(ц)кого, або и на инаго кого ко(л)векъ, то са(м) на себе даю се(й) запи(с) (декретовне) во(л)но и(м) буде, мене взя(в)ши за шию, го(р)ло(м) кара(т), але уж вѣчными часи нѣгди не хочу нѣ на кого пере(х)вало(к) чини(т)<,>.

Нащо и поручнико(в) по(с)тановляю: пе(р)ви(й) Ма(р)че(н)ко Ива(н), Ха(р)че(н)ко А(н)то(н), Ми(с)ко Ю(с)че(н)ко, Ива(н) Ю(с)че(н)ко, Ула(с), Кли(м)овъ зя(т), и Ю(р)ко Шмигле(н)ко и инши(х) люде(й) и поручниковъ немало и всѣхъ шмиглянь всеи грмади<,>. А є(с)ли бы мѣвъ пре(д) се(й) декре(т) по(х)валяти(т)ся на кого, то поруч(ч)ники, в ко(м) у темъ будутъ<,>, ежели того не перестерегатимуть<,>::, що я, Ива(н) Шмигле(н)ко, що по (м)нѣ громада ручалася, я ты(м) же способо(м) ручуся по Па(в)лу Бербе, що и по Ивану Клепачу<,> ежели бы оны мѣли тако(ж) // на кого пере(х)ва(л)ки якые чини(т), то, якъ мнѣ в декретѣ написано, го(р)ло(м) кара(т), то такъ я и(х) выда(м), жебъ были го(р)ло(м) караны. Але уже вѣчными часи нѣ на кого пере(х)вало(к) нѣ-яки(х) не хоче(м) чини(т)<,>.

Нащо и другую поруку по(с)тановляемъ: Ивана Базалѣя и А(н)дрѣя, мешанина ло(х)ви(ц)кого, и(ж) уже вѣчными часи не хоче(м) чини(т)<,> нѣ на кого пере(х)вало(к) нѣяки(х), а гди бы мѣвъ чини(т) пере(х)ва(л)ки, то поручники в то(м) будутъ<,>.

[№ 98.]

Року ахнѣ [1659] мѣца апреля кѣ [29] дня<,>.

Передо (м)ною Савою Гараще(н)ко(м), атамано(м) городови(м) ло(х)вицьки(м), и передо (м)ною Ко(с)та(н)тиє(м) Онофривичо(м), во(й)то(м), Го(р)дѣ(м) О(в)сѣевичо(м) и Ивано(м) Дзугави(м) и Лавѣрно(м) Пря(д)кою, бурьми(с)трами уряду Ло(х)вицького,

по(с)танови(вѣ)шися пе(р)соналите(р), па(н) Алеза(н)де(р) Иесифичъ, купе(ц) и мешанинъ козе(л)ски(й), пода(л) на(м), зви(ш) мене(н)ному уряду, ате(с)тацию с книгъ мѣста Гадяча выписаную<,> и проси(л), аби до книгъ наши(х) нине(ш)ни(х) ратуша ло(х)вицького принята и (в)писана была. Которая ате(с)тация о(п)ѣваючи такъ в себѣ має(т) <,>.

Року ахнѣ [1659] а(п). кд [24] дня.

Випис(с) с книгъ мѣски(х) гаде(ц)ки(х) виправова(н)ни(х) с права и уряду ншего мѣского по(с)поле и коза(ц)кого дає(м) Алеза(н)дру Иесифови(ч)у, обывателю козе(л)скому и купцу во(л)нему в во(й)ску и по города(х) в зе(м)лѣ его ца(р)ского величе(с)тва и де(р)жавѣ, где ти(л)ко показати ни має(т) с ти(м) писа(н)я(м) нши(м) и(з) уряду пода(н)ни(м) тепе(р) и на пото(м)ниє часи пре(д)ви(ш)щимъ урядо(м) и головами мудрѣ(й)шими резидуючими<,> всѣхъ спра(в)кремѣна(л)ни(х) по во(л)но(с)ти и(х) нши(х)<,> мл(с)ти и(х) пно(в) и наме(ст)нико(в) бли(ж)ни(х) до вѣдомо(с)ти доносы(м)<,> ти(м) поте(н)те(м) нши(м) и ате(с)тациєю да(н)ною<,> Гаде(ц)кою // выш мене(н)ному купцовѣ, в проход во(л)нему яко в на(с) го(д)нему члку и ме(ш)каючому пре(з) ча(с) немали(й)

пре(д) ти(м) и тепе(р) а жа(д)ни(м) способо(м) не вѣдѣли(с)мо по не(м) ка(л)зи нѣяко(и) и про(с)тупко(в).

Теди то(т) же Алез(а)нде(р) ко (з)наємо(с)ти да(н)но(й) заеха(л) до на(с) в Гаде(ч) с товаро(м) до приятеля своего по(д) ча(с) то(й) завѣрухи, я(к) спо(д) Зе(н)кова Лучо(в)ски(й) ѿ(т)ступи(л) з (с)вои(м) во(й)ско(м) и погани ро(с)пусти(л). Теди то(т) Алез(а)нде(р) в на(с) стоя(л) у городе купце(м) дѣло з горѣ(л)кою напо(с)ро(д)ку мѣ(с)та межи комори то(р)говими и в то(т) ча(с)⟨,⟩ знову гди во(й)ско и(з) Ло(х)вице по(с)пѣло⟨,⟩ по(л)ко(в)никъ Ива(н) Гла(д)ки(й) а(х)ти(р)ски(й), а (д)руги(й) Кри(с)ко, со(т)никъ липодоли(н)ски(й), на(в)ши, его доброво(л)но бе(з) причини даня, всю худобу ѿ(т)няли, то е(ст): куфѣ в [2] ѿковитои горѣлки по(д) двана(д)цата(с)та ква(р)тъ у ни(х) и по(с)полу поделили(с) з ни(м), а коне(и) д [4]⟨;⟩. возов в [2]⟨;⟩, хомуто(в) в [2]⟨,⟩ скурѣ в [2] возови(х)⟨,⟩ и до того и(н)шиє речи немало, що до возо(в) належи(т) купцовѣ, совсѣмъ ро(з)громили двои(х) с Кри(с)ко(м), со(т)нико(м). Що на(с) то(т) же ви(ш) мене(н)ни(й) Алез(а)нде(р) проси(л) ѿ запи(с) ѿчеви(с)то на то(м) же крузѣ и (с)кар(г)у пре(к)лада(л)⟨;⟩ в городе наѿ(ст)чнє[!] на (в)ряде, жеби до книгъ було записано, що е(ст) и записано⟨,⟩ року и дня⟨,⟩ зви(ш) описа(н)ного, до да(л)шо(й) ро(с)прави и ро(с)судку лѣпшого.

Дѣяло(с) в Гадячо(м) пре(д) право(м) — со(т)нико(м) Па(в)ло(м) Живо(т)у(в)ски(м), атамано(м) Ма(т)вее(м) Бѣли(м), во(й)то(м) Ивано(м)⟨,⟩ пиряти(н)ски(м), и при ини(х) пє(р)сона(х) вѣри го(д)ни(х) при то(й) справѣ будучи(х) як с козако(в), такъ и(з) мещанѣ широ в книга(х) записа(н)ни(х) с по(д)писо(м) рук писа(р)ски(х)⟨,⟩ Григория Па(в)ловича и печати городово(й) гаде(ц)ко(й)⟨;⟩. //

54 Што на про(с)бу пна Алез(а)ндра Иесифича⟨,⟩, купца и мещанина козе(л)ского, тую ате(с)гацию до книгъ рату(ш)ни(х) приняли и (с)лово в слово уписа(т) казали, що е(ст) и вписано⟨,⟩.

[№ 99.]

Декре(т) Денисо(в) Морозо(вѣ) з Гри(ц)ко(м) Скребце(м)⟨,⟩.

Року ахнѣ [1659] мѣа июня в [2] дня⟨,⟩.

Передо (м)ною, Илиєю Беле(ц)ки(м), со(т)нико(м) ло(х)вицки(м), Савою Гараше(н)ко(м), атамано(м) городови(м) ло(х)вицки(м), Ко(с)та(н)тиє(м) Онуфриевичо(м), во(й)то(м), Го(р)дѣе(м) Овсѣвичомъ и Ивано(м) Дзугави(м), и Ла(вѣ)рѣно(м) Пря(д)кою, бу(р)ми(с)трами вряду Ло(х)вицкого, а при на(с) будучи Стефана Бѣлону(ж)ки⟨,⟩ и Ивана Базалѣя и А(н)дрея, ктитора сп(с)кого⟨,⟩ и при ини(х) люде(х) добри(х) и вѣри го(д)ни(х),

приточила(с) справа ѿ(т) Дениса Мороза, ѿбивателя бе(з)са(л)ского, повѣту Ло(х)вицкого, ска(р)гу свою на Гри(ц)ка Скребца прекладала ѿ то, и(ж) «ѿни(й) Гри(ц)ко Скребе(ц), зу(с)трѣти(в)шися в полю, зята моего Феѿдора заби(л) на (с)ме(р)тъ⟨,⟩».

Котори(й) то ви(ш) речени(й) Гри(ц)ко и са(м) ся, до того при(з)на(л) доброво(л)не: «Же (м) я его ку (с)ме(р)ти приправи(л), ти(л)ко (ж) не з уми(с)лу своего, але с пригоди⟨,⟩ такъ мя грѣхъ спо(т)кал».

Знову и люде тии, котории в е(д)но(й) ко(н)па(н)нѣи з небо(ж)чико(м) ихали, при(з)нали, же ѿ(н) его не хочачи заби(л)⟨,⟩

Прето ми, засѣли(й) судѣ, забегаючи того и по(вѣ)стегаючи свояво(л)ства и зѣжа(л)ства лю(д)ского, которие што ѿ(т) часу в люде(х) ѿказую(т), любо и то ѿни(й) Гри(ц)ко с пригоди его ку (с)ме(р)ти приправи(л)⟨,⟩ и (с)вѣдѣки на тоє люде добриє при(з)нали⟨,⟩ и мы его го(р)ло(м) даровали и наказали(с)мо, жеби ѿ(н) св(с)щеника погоди(л), жебѣ у пре(с)тола боже(с)тве(н)ного за небожчика гда бѣа проси(л) и до книгъ ме(с)ки(х) ратуша ло(х)ви(ц)кого записа(т) казали, що е(ст) и записано⁵⁹⟨,⟩ //

[№ 100.]

Року ахнѣ [1659] мѣа июня и [18] днѣ.

Передо (м)ною, Ивано(м) Іовне(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицки(м), Илиєю Бѣле(ц)ки(м), О(с)тапо(м) Го(р)бане(н)ко(м), Я(ц)ко(м) Ко(т)ляре(м), Ивано(м) Лавре(н)ко(м), Ле(с)ко(м) Гла(д)че(н)ко(м), хоружи(м) со(т)нѣ Ло(х)вицкои, Я(ц)ко(м) Гарасиме(н)ко(м), Го(р)дѣе(м) Овсѣевичо(м), во(й)то(м) наме(с)ни(м), Ивано(м) Дзугаве(н)ко(м), Лавѣрѣно(м) Пря(д)кою, бу(р)ми(с)трами уряду Ло(х)вицкого, такъ те(ж) и(з) мещан(н) при(с)то(й)ни(х) и вѣри го(д)нихъ на тую справу и зо(з)на(н)є засѣли(х)⟨,⟩

приточила(с) справа и ѿповѣдъ ѿ(т) Ивана Шмигля, козака нѣшого ло(х)вицкого, в то(т) способѣ⟨,⟩

иже ѿповѣдал(н) на(м), же ѿ(т) люде(й) за(с)лиша(л), якобы Сава Гараше(н)ко, атаман(н) ло(х)вицки(н), и Ко(с)тъ Онуфриевич(ч), во(й)т⟨,⟩ города Ло(х)вици, пре(з) по(с)ла(н)ци ѿ петида(т)ну(й)!! недѣлѣ ко Виго(вѣ)скому медѣ, пиво, хлѣбъ и горѣлку⟨,⟩ посыла(л)⟨,⟩.

Што ми таковое при(з)на[т]є и ѿповѣдъ чуючи, всѣ(м) то ѿголоси(вѣ)ши⟨;⟩, аби Ива(н) Шмигле(л) ты(х) люде(й), ѿ котори(х) таковие слова слыша(л)⟨,⟩ пре(д) всѣмъ зобра(н)ни(м) ма(й)с[т]рато(м) и пре(д) за(ц)ними лю(д)ми, ку тому при(с)луха(н)ю зише(д)ши(м)ся, по(с)танови(л)⟨,⟩.

Што пре(д) речени(й) Ива(н) Шмигле(л) Вувѣдо Павѣловѣну, ши(н)ка(р)ку свою, которая ему повѣдала, станови(л). Которо(й) любо то она ко тому свѣдо(ц)ву не го(д)на припущона мѣла бы(т), бо ю(ж) не пое(д)нокро(т) не(ц)нота еи и учи(н)но(ст) злая пре(д) судо(м) видомая сужена была, е(д)накѣ же яко по(д) то(т) замеша(н)ни(й) ча(с) мусѣли(с)мо и ю(й)⟨,⟩ казали зо(з)нава(т)⟨,⟩ што по(д) су(м)ле(н)є(м) е(й) завеза(в)ши, ѿ(т) кого тоє чула, абы при(з)нала⟨,⟩.

Здавалися до Онушихи и до (С)кребчихи, котори(х) при(з)ва(т) пре(д) себе ро(с)казали(с)мо⟨,⟩. Теди то по(д) сумѣле(н)є(м) завеза(в)ши и (с)трахо(м)

бжи(м) наказа(в)ши, ежели ѿ(т) Стокозихи, есаулки, таковие слова чули, же якобито есаву(л)ка ши(н)карцѣ Шмиглево(й) повѣдала⟨,⟩ што Савка Гараше(н)ко и Ко(с)тъ Онуфриевич(ч), во(й)т ло(х)вицки(й), пиво, ме(д) и хлѣбъ к Виго(вѣ)скому посилали. Што тие всѣ три жони по(д)цтивие, на котори(х) ся ши(н)ка(р)ка Шмиглева здавала, же «ми, — повѣдали, — ѿ то(м), що ѿная ши(н)ка(р)ка на на(с) здає(т)ся, не знає(м) и не вѣдає(м) и вѣ бесѣдѣ з нею не сѣдѣли(с)мо».

Што // мы, засѣли(й) зупо(л)ни(й) судѣ, по вы(с)луха(н)ю ѿни(х) зо(з)на(н)я тоє свѣдо(ц)тво на то(м) же часѣ записа(т) казали, што и записано⟨,⟩.

Писа(н) в Ло(х)вици року и дня звы(ш) на дате описа(н)ного.

[Знак підпису.]

Справа Костева во(й)това з Павълъвною<;>.

Року ахнѣ [1659] мѣсѣца іюня кѣ [22] дня.

Приточилася справа передъ судъ нашъ Лохвицьки(й), а менови(т)е, передо (м)ною, Ивано(м) Іовенъко(м) Па(р)толькою, со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м), Юско(м) Пет(т)ренъко(м), атамано(м) городовы(м)<;>, Яцъко(м) Конъдрате(нъ)ко(м), Илию Бѣлецъки(м), Хвѣ(с)ко(м) Голю(нъ)кою, Остапо(м) Горъбане(нъ)ко(м) и иными зацъными и вѣры го(д)ными козаками<;> а з уряду ме(й)ско-го<;> — Лукиано(м) Калине(н)ко(м), наме(с)ны(м) во(й)то(м), Ивано(м) Дзугавенъко(м), Лаврѣно(м) Прядъкою, Горъдѣе(м), бурмистрами уряду Ло(х)вицько(г)о, Яцъко(м) Гараше(нъ)ко(м) и при и(н)ши(х) многи(х) прис(т)о(й)ны(х) козако(в)ъ и мещанъ в ра(т)ушу ло(х)вицько(м) на справу тую засѣлы(х).

Станувши оцѣвы(с)то, Сава Гараше(нъ)ко, козакъ ло(х)ви(ц)ки(й), и Костя Оноприеви(ч), во(й)тъ ло(х)вицьки(й), на которы(х) Па(в)л(в)овъна, ши(нъ)каръка Шъмыглева, же якобы то оние с тацию медь, пиво, горѣлку, хлѣбъ к Выго(в)скому посылали<;>.

Што два(к)ро(т) судъ засѣлы(й), на справу тую зы(й)шѣдъшися, свѣтъками доводили, але Онуциха, Стокозыха, Скребъчиха<;>, //

на которы(х) ся Павълъвна зѣдавала, жа(д)ны(м) способо(м) не пѣрился<;>.

Што мы, засѣлы(й) зупольны(й) судъ, по вы(с)луха(н)ю зо(з)нання а стосуючися с право(м) сты(м) судили(с)мо ведълугъ Статуту, въ которо(м) въ ра(з)дѣле че(т)ве(р)то(м) въ а(р)тикуле о[с] [76] описуе(т) на фа(л)шивы(х) свѣ(т)-ковъ каране(м) сроги(м) подълегъла зо(с)тала.

Што смо о ка(р)но(с)т) ведълугъ заслуги ей да(т) ро(з)казали<;> и въ кнѣжки декрѣтовыя ратушъныя записа(т) казали, што и записа(н)о.

Писа(нъ) в ратушу лохвицько(м) року и дня зъвы(ш) на дати писа(н)ны(м).

Року ахнѣ [1659] мѣсѣца авгу(с)та кѣ [24].

Передо (м)ною, Ко(с)та(н)тинѣ(м) Оноприевичо(м), во(й)то(м) ло(х)вицьки(м), Го(р)дѣе(м) Овсѣевичо(м) і Ивано(м) Масичо(м), бу(р)ми(с)трами уряду Ло(х)вицького, і при на(с) будучи(х) Семѣна Ро(ж)ка і ини(х) люде(й) добри(х) і вѣри го(д)ни(х) при то(м) запису будучи(х)<;>

ста(в)ши оцѣви(с)то, невѣста Га(н)на, обивате(л)ка ло(х)ви(ц)кая, просила на(с), вряду мѣского Ло(х)ви(ц)кого, жеби (с)мо казали тую справу до кнѣжки записа(т), що «Іяко(в) Па(р)тола пози(с)кова(т) хотѣлъ на (м)нѣ сыно(в)ски(х) гроше(й) бе(з)ви(н)не<;>, що і свѣдко(в) на тоѣ слушни(х) не по(с)та-но(в)ля(л)<;>».

А ми, вря(д), не (з)наючи, южъ ихъ в то(й) справѣ погоди(т), наказали(с)мо и(м) до ви(ш)шого права ихати, і они(й) Іяковъ Па(р)тола не (с)хотѣлъ ихати<;> и, пришо(в)ши до ратуши, оную Га(н)ну са(м) своими руками ро(с)кова(л) і прощения проси(л) при люде(х) за(ц)ни(х), которие на то(т) ча(с) в ратушу<;> били<;>.

Яцъко, обивате(л) ручи(н)ски(й) при(з)на(л), же «про(с)тил Га(н)ну во (в)се(м), я (м) тоѣ чу(л)<;>»

Другая жона, Гафѣя Фѣодориха, при(з)нала в то(ж), же «Га(н)ну про(с)-ти(л) // во вс (м)».

І третя жона, Борисиха, з Луки, в тоѣ ж слово не(о)т)мѣ(н)не при(з)нала, же «Га(н)ни проше(н)ния проси(л)<;>. Що она вдавала(с) до ви(ш)шого пра-ва<;> а Іяко(в) Па(р)тола не (с)хотѣлъ поихати, же при люде(х) добри(х) про(с)ти(л)и еи<;>».

Що ми, вря(д), на про(с)бу тои невѣ(с)ти Га(н)ни казали(с)мо тоѣ в кнѣжки ратуша ло(х)вицького записа(т), що е(с)т) і записа(н)о<;>.

Року ахнѣ [1659] мѣсѣца окто(в)ря кѣ [6] дня.

Передо (м)ною, Ивано(м) Ковале(м), атамано(м) городови(м) ло(х)ви(ц)ки(м), Миха(й)ло(м) Якововичо(м), во(й)то(м), Го(р)дѣем Овсѣевичо(м), Ивано(м) Масичо(м), бу(р)ми(с)трами уряду Ло(х)ви(ц)кого, і при на(с) будучи(х) Іова Па(р)толи і Ти(ш)ка Пути(в)ца, Я(р)моли, ше(в)ца, і ини(х) люде(й) добри(х) і вѣри го(д)ни(х) при то(й) справѣ будучи(х),

приточила(с) справа<;> о(т) Гри(ц)ка Пирожѣ(н)ка з А(н)дру(ш)ко(м) Хи(ж)няко(м) и з Ивано(м) Ти(ш)че(н)ко(м)<;> в то(т) способъ,

же «они(й) А(н)дру(ш)ко Хи(ж)няк) з Ивано(м) на Покро(в) пре(с)вято(й)

бци в Гри(ц)ка Пирожѣ(н)ка убо(з)ства его покрали<;>: шку(р) чотири, по(в)о(с)ма(ч)ки муки, косу, се(р)мягу і клубо(к) суко(н)ни(й) і ини(х) речи, а в недѣлю ми в его і ви(т)ря(с)ли і перед(д) урядо(м) тоѣ лице показовали<;>».

Що і ини(х) люде(х) ся много на и(х) ся вска(р)жали, же шко(д) многи(х) и(м) починили<;>.

Що ми, вря(д), наказали(с)мо // и(м) ти(х) люде(й), в котори(х) шкода ся дѣе(т) во (в)се(м) слушне(й) годи(т), на чо(м) они схотя(т) і до кнѣжки мѣски(х) ратуша ло(х)ви(ц)кого записа(т) казали, що е(с)т) і записа(н)о<;>.

Року ахнѣ [1659] мѣсѣца окто(в)ра кѣ [31] дня.

Передо (м)ною, Савелиѣ(мъ) Гараше(н)комъ, атамано(мъ) ло(х)вицки(м), Миха(й)ло(м) Яковле(в)нимъ, во(и)томъ ло(х)ви(ц)кимъ, Я(ц)комъ Па(р)толою, Андрѣемъ Кравче(н)комъ<;> Ивано(мъ) Лопатою.

Ставши пере(д) судъ нашъ, Проци(к) Ко(р)сунѣ(ц)<;> Гри(ц)ко Митарѣ(н)-ковъ<;> Гри(ц)ко Гараше(н)ко уска(р)жались пере(д) нами на Костя, Микитина Хо(р)сенѣ(н)кова сна, которы(и), заповѣди бжюю препо(м)нѣвши и родичовъ свои(х) напо(м)не(н)е, пошовши на степуки и мисли дяву(л)скую пере(д) себе узя(в)ши, волувъ три укра(л)<;> и пригнавши до Лохвици, оные волы ре(з)нику Андрѣю лохви(ц)кому прода(л) за копъ осмъ і за по(л)золото(г). Которы(и) А(н)дрѣи, ре(з)никъ, не зна(л)ъ, ижъ то мѣлы бити краденіе.

Прето мы, углядѣвши у право стое и ве(д)лугъ Статута и ро(з)делу чоты(р)-на(д)цятого а(р)тикулу а[і] [11], наказали(с)мо декрето(м) нши(м), абы злые за (з)лие учи(н)ки<;> бы(л)ь наперу(д) би(т) у при(н)гѣра, а в оста(т)ку абы собѣ за свою заслугу ухо урѣза(л)ъ.

Прето (с)мо казали записа(т) до кнѣжки<;>.

Року ахнф [1659] де(к)аври(и) мца в [2] дна.

Передо (м)ною, Андрѣемъ Випри(с)комъ, со(т)нико(м) городови(м) ло(х).<.> Савою Гараще(н)комъ, атамано(м)<.> Яковомъ Хведоровичо(м), во(й)томъ ло(х)ви(ц)кимъ, Го(р)дѣемъ Якове(н)комъ, Ивано(м) Масичомъ, бу(р)ми(ст)рами лохви(ц).<.> і ины(х) на (т)омъ правѣ будучи(х) люде(и) по(ц)тивы(х) и вѣри го(д)ныхъ немало.

Ставши пере(д) судъ ншъ, урожены(и) Де(м)ко Паше(н)ко, козакъ и обы- вате(л) лохви(ц)ки(й), уска(р)жа(л)са на Семена, слюсара лохви(ц)кого, ѿ ви- краде(н)а комори, у которо(и) ничего бо(л)ше и не брано, ти(л)ко и(з) скринь гроши и шаты, и пла(т)ѣ, и(н)шое ничего того не брано<.>. И за(м)ки<.> которы(м) скриню за(м)кнуено<.> теды не попсовано<.> а до того і пса госпо- да(р)ского за(м)кнулъ у то(и) же комори, которы(и) поло(т) и сало пе(с) и(з)- зѣвъ.

Зачи(м), коли (с)мо оного Семена почали пи(т)ать ѿ тые гроши, заразо(м) пере(д) нами і пере(д) судо(м) не сказа(л)<.>. А(ж) на суде оста(т)нюмъ при- (з)наль: «Же(м) взяле(м) тые гроши у вы(ш) менова(н)ного Де(м)ка с комори.» — // попро(с)ту повидѣ(л), и(ж) укра(ль)<.>.

Прето ми, су(д) нашъ, угладѣвши у Стату(т), яка такому плата мае(т) бути за таки(и) учинокъ<.> которы(и) не ти(л)ко са(м) тое чини(т), але и (з) матю(р)ю<.>. Дети(с)мо⁶⁰ ве(д)лугъ декрету нашего ѿсудили(с)мо го(р)ломъ, абы ѿбое были карани, такъ Семе(н), такъ и ма(т)и его, которие уперу(д) маю(т) бути на пробѣ<.> а поты(м) посторо(н)комъ на го(р)лѣ караны<.>.

[№ 106.]

Року ахнф [1659] мца де(к). ф [9] дна.

Передо (м)ною, Савою Гараще(н)комъ, атамано(м) ге(т).<.> лохви(ц).<.> Яковомъ Хведоровичо(м), ву(и)томъ ло(х).<.>, Го(р)дѣемъ Якове(н)комъ, Ива- но(м) Масичо(м), бу(р)ми(ст)рами го(р). ло(х).

Ставши пере(д) на(с), Ма(р)а, насе(р)бница Гри(ц)кова Рубле(н)кова, ус- ка(р)жаласа<.> на Гри(ц)ка, ѿ(т)чима своего Рубле(н)ка<.> ѿ гва(л)това(н)е оной<.>.

Которого припо(з)вавши пере(д) су(д)<.> насъ питали(с)моса оного, же такъ бри(д)ки(й) учинокъ учины(л)<.> свою(и) посе(р)бници<.> ижъ, приказа- (н)а бжего препо(м)нѣвши<.> важи(л)са тое учини(т)<.>. Которы(и) выводъ и(з) себе да(л), ижъ ни (з)нае(т) и не вѣдае(т) ѿ томъ<.>.

Теди (с)мо казали и(з) суду нашего, абы ону(и) хло(с)ту дано дла лѣп- шого висвѣ(д)чена, ежели чи не (з) намови чие(й) тое учинила<.>. Котораа и при(з)наласа: «Иже (м) тое зми(с)лела на своего ѿ(т)чима<.> а онъ,— мо- ви(т),— м(и)нѣ ничего не дѣлавъ<.>». Нащо са и свѣ(д)чилъ люд(м)и (Гри- ц)ко).

Ми теди у неви(н)ности его угладѣвши, декрето(м) при(к)ривае(м) і до пе(р)шоѿ по(ц)тивости оного приворачае(м), и(ж) (би) ниhto не важи(л)са ему, то е(ст) Гри(ц)ку Рубле(н)ку, на ручана а нѣ посмѣв(н)ика жа(д)ного вщина(т)<.> по(д) кара(н)емъ сроги(м) суду нашего<.>.

Нащо и іншие люде повѣдали на(м) и при(з)навали, и(ж) нѣгди (с)мо по- то(м) того не чули<.>. Нащо ся и поручили по ню(м) были<.> Омела(н) Ни- чипорена, Иванъ Хмельовски(й)<.> Хома Матфѣе(н)ко<.>.

Прето казали(с)мо записа(т) до кни(г), що е(ст) и записано<.> року и дна вы(ш) менова(н)ного<.>.

[№ 107.]

Року ахз [1660] януа(р). мца аі [11] дна.

Передо (м)ною, Савою Гараще(н)комъ, атамано(м) го(р).<.> ло(х)ви(ц)кимъ, Яково(м) Ко(т)ларо(м), су(д)ѣю ми(р)горо(д)ски(м), Яковомъ Хведоровичомъ, во(и)томъ ло(х)ви(ц)кимъ, Го(р)дѣемъ Евсѣе(н)комъ, Ивансмъ Масичомъ, бу(р)ми(ст)рами ло(х)ви(ц)кимъ<.> і ины(х) люде(и) по(ц)тивы(х) на то(т) ча(с) будучи(х) при суде ншомъ немало<.>.

Ставши пере(д) судо(м) ншы(м), славе(т)но урожены(и) Григори(и) Хар(р)- ковски(и)<.> мещани(н) ло(х)ви(ц)ки(й)<.> і други(и) Евдѣ(й), третей(й) Ро- ма(н) ска(р)гу пере(к)ладали пере(д) судо(м) ншы(м) ѿ викраде(н)е ямъ, у ко- тори(х) яма(х) збоже побрано не ти(л)ко в помене(н)ны(х) ѿсобъ, але и в и(н)- ши(х) люде(й) немало<.> а на истого Савку и на товарис(т)во его, Ивана Дю(г)- таре(н)ка і иныхъ при(н)ципаловъ его<.>.

Котори(х) то Савку пере(д) судо(м) ншы(м) і товари(ст)ва его, ви(с)лухав- ши ѿжаловано(и) стороны, питали(с)мо оны(х) пере(д) судо(м) нши(м)<.>. Которие доброво(л)не // при(з)нали: «Ѡ(н) на(с),— поведае(т) Я(ц)ко а други(и) 58 Блоха,— Савка до того привю(в) и каза(л) на(м) такъ: «Ямы, яко и ме(ш)ками и(з) сѣне(и) жито, виламавши ти(н), вибрано<.>».

Мы теды, вислухавши<.> ѿбо(д)ва сторо(н), ве(д)луг(г) при(з)на(н)а оныхъ і ве(д)лугъ и(х) работи, тыхъ злочин(н)цовъ декрето(м) наказуемъ і ве(д)ле Статуту справе(д)ливо(ст) стую чини(м), яко ро(з)дѣль че(т)ве(р)ты(й)на(д)- ца[т] в собѣ ѿпѣвае(т)<.> і а(р)тику(ль) з [7], и(ж) которы(й) би мѣль зло- де(и) на копъ д [4] шкоды учини(т)<.> таковы(и) повине(н) го(р)ломъ бити кара(н). Прето ми, су(д) на(ш), оныхъ видае(м), абы са болшъ (т)аковы(х) не (м)ножило<.> абы оны били на пробѣ<.> а пото(м) на го(р)ле посторо(н)- комъ карани.

При(з)на(т)е Савчино<.> ижъ при(з)наль пере(д) пробою на Гуза, же дву(и)чи при(з)наль, ижъ жито и(з) нимъ бралъ из Ігнатово(и) ямы, у кото- ро(и) било ѿ(с)мачокъ к [20].

[№ 108.]

Року ахз [1660] мца априля гі [13] дня.

Передо (м)ною, Ілиею Бѣлецки(м), атамано(м) городови(м) на то(т) ча(с) будучи(м) ло(х)вицки(м)<.> Кондрато(м) Мазимовичо(м), во(й)то(м)<.> Се- мено(м) Шу(с)твалѣ(м), бу(р)ми(с)тро(м) вряду Ло(х)вицкого<.>.

приточила(с) справа ве(л)це невдя(ч)ная пре(д) судъ ншъ з Сене(ц)кого повѣту. Ста(л) забо(й) на дорожъ за Ригами Ѡле(ш)ка мо(с)каля, ѿби- вателя скробага(т)ского, Ма(т)фѣе(й) Цанко, ѿбивате(л) з Гапоновки, мо(р)-

де(р)ско і тира(н)ско оного небо(з)чика Олє(ш)ка замо(р)дова(л) і ѿ (с)ме(р)ть приправи(л)⟨,⟩.

Прето ѿни(н) зра(й)ца і небо(ж)чика ѿ(т)дає(м) з свои(х) рукъ до Се(н)-ча(н), бо и(х) повѣтъ⟨,⟩. Побра(л) ѿни(х) скоробога(т)ски(й) Ива(н) Ковѣнка. Нащо для лѣпшо(й) вѣри і в книги ратуша ло(х)вицького записа(т) казали⟨,⟩ що є(ст) і записано⟨;⟩.

[№ 109.]

Року ахз [1660] мца априля 31 [17] дня⟨;⟩.

Передо (м)ною, Івано(м) Пилипе(н)ко(м), атамано(м) городови(м) ло(х)-ви(ц)ки(м), Івано(м) Масичо(м), во(й)то(м), Ко(н)драто(м) Мазимовичо(м), бу(р)ми(с)тро(м) вряду Ло(х)вицького.

Ставши перед(д) на(с), Наза(р) Деревя(н)чи(н) зя(т), мешчани(н) ло(х)вицки(й), ска(р)гу свою преклада(л) ѿ покраде(н)є меду в пасѣць з дѣже(ч)ки на Гри(ц)ка Ризелика, ѿбивателя іва(х)ницького.

Що ми, вря(д), ви(с)луха(в)ши ѿбжалова(н)о(й) // сторони, ве(д)лугъ его за(с)луги того злочин(ц)и декрето(м) нши(м) ншим[!], аби оного соцки(й) на ри(н)ку кие(м) виби(л), же го(р)ло(м) его даровали і всѣми чло(н)ками аже би ся такого дѣла чини(т) в други(й) ра(з) не важи(л).

Прето для лѣпшо(й) вѣри до книгъ ратуша ло(х)вицького записа(т) казали(с)⟨,⟩.

[№ 110.]

Року ахз [1660] мца априля ка [21] дня.

Передо (м)ною, Івано(н)но(м) Базалєє(н)ко(м)⁶¹, атамано(м) на тот(т)[!] ча(с) будучи(м) ло(х)вицьки(м), Івано(м) Масичо(м), ву(й)то(м), Ко(н)драто(м) Мазимовичо(м), бу(р)ми(с)тро(м) вряду Ло(х)вицького⟨,⟩

ста(в)ши перед(д) на(с), Семє(н) Павлє(н)ко, ѿбivate(л) ло(х)вицьки(й), ска(р)гу свою преклада(л) на Хведора Тру(х)не(н)ка, ѿбивателя луча(н)ского ѿ покраде(н)є гроше(й) в дому Семеново(м) ѿ(т) Хведора. До чого ся Хведор(р) і са(м), у вязеню сидячи, при(з)на(л), же шко(д)ца ти(м) грошо(м), и лице(м) ве(р)ну(л) на врядъ нашо(м).

Прето мы, вря(д), ви(с)лухав(ши) ѿбжалова(н)о(й) сторони, ве(д)лугъ злочин(ц)и тои за(с)луги декрето(м) нши(м) наказали, жеби оного з мѣста шву(р)ками вибито⟨,⟩ аже би ся того дѣла чини(т) в други(й) ра(з) не важи(л)-ся чини(т)⟨,⟩ і для лѣпшо(й) вѣри его нечно(т)ливо(ст) записа(т) казали(с)мо⟨,⟩ що є(ст) і записано⟨;⟩.

[№ 111.]

Року ахз [1660] мца мая в [2] дня⟨,⟩.

Передо (м)ною, Яцько(м) Ко(т)ляре(м), судиею по(л)ку Ми(р)горо(д)ско-го, Іаѿа(н)ко(м)[!] Базалєє(м), атамано(м) городови(м)⟨,⟩ Го(р)дѣє(м) Овсѣвичо(м), во(й)то(м), Івано(м) Масичо(м), Ко(н)драто(м) Мазимовичо(м), бу(р)-ми(с)трами вряду Ло(х)вицького, и ины(х) люде(и) за(ц)ни(х) и вѣри го(д)-ни(х) при суде ншо(м) будучи(х), приточила(с) справа // ѿ(т) Ма(р)и Ти(ш)чихи, ѿбivate(л)ки ло(х)вицькой, в то(т) способъ ска(р)гу свою преклада(ла)

на Ка(с)ка Мѣня(й)ла і на А(н)дру(ш)ка Волошина ѿ покраде(н)є коморн ѿ(т) ти(х) злочин(ц)овъ. Же ѿнии запо(м)нѣли боя(з)нѣ бжию і, по(д)копа(в)шися в комору, що было убо(з)ства Ти(ш)чишиного побрали, що і на то(м) учи(н)ку по(й)мани. До чого ся і самы при(з)нали.

Прето мы, засѣли(й) судъ, ви(с)луха(в)ши ѿбжалова(н)о(й) сторони, наказує(м) ве(д)лугъ Статуту і права стого декрето(м) нши(м) і справе(д)ливо(ст) чини(м), яко ро(з)дѣ(л) че(т)ве(р)ти(й)на(д)це(т) собѣ ѿпѣває(т) а(р)тику(л) з [7] и(ж) котори(й) би мѣлъ злоде(й) на копъ д [4] шкоди учини(т), такови(й) повине(н) бити го(р)ло(м) кара(н), аби ся такови(х) не (м)ножило, аби ѿни были на пробѣ і ухо врѣзано, а напото(м) і з мѣ(с)та по(с)торо(н)ко(м) вигнани⟨,⟩.

Що для па(м)яти лѣпшо(и) і до книгъ мѣски(х) записа(т) казали(с)мо⟨;⟩.

[№ 112.]

Року ахз [1660] мца мая ді [14] дня⟨,⟩.

Передо (м)ною, Савою Гараще(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м)⟨,⟩ Івано(м) Базалєє(м), атамано(м) городови(м), Яцько(м) Ко(т)ляре(м), судиею по(л)ку Ми(р)горо(д)ского, Го(р)дѣє(м) Овсѣвичо(м), во(й)то(м), Івано(м) Масичо(м), Ко(н)драто(м) Мазимовичо(м), бу(р)ми(с)трами вряду Ло(х)ви(ц)-кого.

Приточила(с) сп(р)рава[!] ѿ(т) Тимоша Не(с)черета, ѿбивателя ло(х)-вицького⟨,⟩ в то(т) способъ ска(р)гу свою преклада(л)⟨,⟩ на Гоца и на сина его Хому, ѿбивателе(й) бє(з)а(л)ски(х) ѿ шкодъ свое(й), що в его стала в коморѣ ѿ(т) сина Гоцевого. Же шкату(л)ку с гро(ш)мы і з срѣбро(м) ѿни(й) Хома, ѿ(т)бивши комору, вкралъ і на (с)во(й) пожито(к) ѿбе(р)ну(л), до чого ся і са(м) доброво(л)не при(з)на(л).

Теди мы, вря(д), ви(с)лухавши его самого при(з)натя і ѿбжалова(н)о(й)⟨,⟩ сторони, ве(д)лугъ Статуту і права стого справе(д)ливо(ст) // чини(м), 59 якъ ро(з)дѣ(л) че(т)ве(р)ти(й)на(д)це(т) в собѣ ѿпѣває(т) а(р)тику(л) з [7], и(ж) котори(й) би злоде(й) мѣлъ кому шкоду на копъ четири учини(т) такови(й) повине(н) би(т) го(р)ло(м) кара(н)⟨;⟩. Прето и мы наказали, аби ѿни(и) бы(л) на го(р)ле кара(н)⟨,⟩.

Що за(с) знову на про(с)бу Тимошеву і Гарасимову, в ко(т)ри(х) шкода стала(с) і на про(с)бу всеє(и) громади і тоє(й) дѣвки, которая собѣ его за мужа схотѣла мѣти, даровали его дшею. Ти(л)ко (ж) ѿни(й) Гоць з сино(м) свои(м) навѣки мо(л)ча(т) має(т)⟨,⟩.

Нащо для вѣри лѣпшо(й) і в книги ло(х)вицького записа(т) казали(с)мо⟨,⟩.

[№ 113.]

Року ахз [1660] мца мая фі [19] дня⟨,⟩.

Передо (м)ною, Савою Гараще(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м)⟨,⟩ Івано(н)но(м) Базалєє(м), атамано(м) городови(м), Яцько(м) Ко(т)ляре(м), судиею по(л)ку Ми(р)горо(д)ского, Го(р)дѣє(м) Овсѣвичо(м), во(й)то(м), Івано(м) Масичо(м), Ко(н)драто(м) Мазимовичо(м), бу(р)ми(с)трами вряду Ло(х)виць-кого.

Приточила(с) справа ω (т) Романа Се(м)яне(н)ка і Грицка Куриле(н)ка, обивателе(й) се(н)ча(н)ски(х), в то(т) способъ. Мѣли ω ниє межи собою позо(в) за островъ дѣдивски(й), котори(й) то ω (с)тро(в) в Се(н)че ω (с)тае(т)<, >. А Гри(ц)-ко Раче(н)ко іменуе(т), же его ба(т)ко(в)ски(й) і дѣдо(в)ски(й). Прето для того ω ниє позо(в) мѣю(т), кому би з проме(ж)ку и(х) то(т) ω (с)тро(в) приналежа(т) мѣль<, >.

Що здавали(с) до (с)вѣдко(в), до люде(й) старожити(н)и(х), коториє ω то(м) добре вѣдаю(т), меновито до Давида, обивателя гапоно(в)ского<, > 60 я(к) бы ω ни(й) мѣль при(з)на(т)<, > // зсылали з уряду Ко(н)драта, бу(р)ми(с)-тра ло(х)вицького. Пре(д) котори(м) то бу(р)ми(с)тро(м) таки(м) способо(м) по пра(в)дѣ сто(й) при(з)на(л) ω ны(й) Давы(д)<, >, чи(й) то ω (с)тро(в) бы(л) споча(т)ку і хто его за(й)ма(л). Ти(л)ко повѣдае(т): «Я знаю, же то Рако(в) небо(з)чико(в)ски(й) ω (с)тровъ бы(л) и и(х) про(д)ку, ты(л)ко пнѣ Свяцъки(й) за вину и(х) узя(л), же з и(х) роду, котори(с) мачуху свою побы(л), и за тоє взя(л) пнѣ<, >. І при пну Свяцкому то(т) ω (с)тро(в) ω (с)та(л)».

А ведлугъ Семене(н)ковъ таки(м) способо(м) при(з)на(л) то(т) же Дави(д), же Семяну пнѣ Свяцки(й) то(т) ω (с)тро(в) за ладо(в)ницу подарова(л), и таки(м) способо(м) Семене(н) ω (т)рима(л) то(т) ω (с)тровъ, що за(с) знову ω ни(й) Семя(н) по(д) старо(ст) лѣтъ свои(х) по(д)да(л)ся бы(л) Пека(р)скому пну зовсѣ(м) в опеку и тот(т)!! ω (с)тровъ ему ω (т)да(л) в держа(н)ня, а пнѣ Пека(р)ски(й) ω (т) себе Мотилу прода(л), і Моти(л) почал ни(м) завѣдова(т)<, >».

Що за(с) знову і Степа(н) Шкарупа в е(д)но слово при(з)на(л), же «и(х) ба(т)ко(в)ски(й) і за вину пнѣ взя(л)<, > в ω (т)ца и(х)<, > а Грицко Раче(н)ко точи(л) право с Мотиле(м) пре(д) Григорие(м) Ле(с)ницьки(м), на то(т) ча(с) бу(в)ши(м) по(л)ко(в)нико(м) ми(р)горо(д)ски(м)<, >, і ω (т)ложи(л) Мотилу грошѣ, якъ право наказало, а при (с)воє(и) ω (т)чи(з)нѣ і дѣди(з)нѣ ω (с)тава- (л)<, >».

Нащо і се(н)ча(н)ски(й) атама(н) на то(т) ча(с) бу(в)ши(й), А(н)дрѣ(й) Кова(л), при(з)на(л), же било на тоє право і записи были в книга(х) се(н)ча(н)-ски(х) ти(л)ко (ж) того дѣла.

Що мы, вря(д) вы(ш) речени(й), ви(с)луха(в)ши(й) ти(х)<, > свѣдко(в), казали(с)мо то і до книгъ мѣски(х) ратуша ло(х)вицького записа(т) казали(с)-мо<, > що е(ст) і записано<, >. //

[№ 114.]

Року $\tilde{a}x\tilde{z}$ [1660] $\tilde{m}$ ца мая $\tilde{k}$ e [25] дня.

Передо (м)ною, Савою Гараще(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м)<, > Іоа(н)но(м) Базалѣ(м), атамано(м), Яцко(м) Ко(т)ляре(м), судиею по(л)ку Ми(р)горо(д)ского, Го(р)дѣе(м) Ω всѣвечи(м), во(й)то(м), Івано(м) Масичо(м), Ко(н)драто(м) Мазимовичо(м), бу(р)ми(с)трамы<, > вряду Ло(х)вицького, и при ни(х) люде(и) добри(х) і вѣри го(д)ни(х) немало на то(т) ча(с) будучи(х), приточила(с) справа ω (т) Данила Су(с)че(н)ка, обивателя іва(х)ницького, в то(т) способъ ска(р)гу свою преклада(л) на Яцъка Су(с)че(н)ка, обивателя гмиро(в)ского за(с) шкоду свою, що его стала. Ω ни(й) Яцко шкапу укра(л) і на то(м)ъ учи(н)ку по(й)ма(н) би(л), то чого ся і са(м) при(з)на(л), еше в ми(с)-тра в рука(х) не бивши, же (м), повѣдае(т): «Я, пнове вря(д), тому дѣлу шко(д)ца».

104

Що мы, вря(д), ви(с)луха(в)ши обжалова(н)но(й) сторони ве(д)лугъ ста- тату і права стого справе(д)ливо(ст) чини(м)<, > аби ся такови(х) не множило, аби ω ни(й) би(л) на пробѣ, а пото(м) і на го(р)ле (кара(н), по(с)торо(н)ко(м) кара(н)е оде(р)жа(л)<, >.

Нащо для вѣри лѣпшо(й) і в книги ратуша ло(х)вицького записа(т) каза- ли <: >. //

[№ 115.]

Року $\tilde{a}x\tilde{z}$ [1660] $\tilde{m}$ ца іюля и [8] дня<, >.

Передо (м)ною, Савою Гараще(н)ко(м)<, > со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м)<, > 61 Яцъко(м) Ко(т)ляре(м), судиею по(л)ку Ми(р)горо(д)ского, Ко(н)драто(м) Мазимовичо(м), во(й)то(м) на то(т) ча(с) будучи(м) ло(х)вицьки(м), ставши ω чеви(сто), Ива(н) Тселюкѣ, обивате(л) сене(ц)ки(й), спо(л)не з жоною своєю чинили ω повѣдъ пре(д) намы<, > в то(й) справѣ, що ω ни(х) пози- вала Ω (с)тапиха се(н)ча(н)ская за нѣякие(с) грошѣ, жеби то Іваниха, жона, мѣла викопат(е) еи грошѣ, а сая в то(м) жа(д)ною мѣрою не била ви(н)на<, >. Що ω ниє не пое(д)нокрот(т) точили право пре(д) намы.

Мы за(с), вглядѣвши на тоє, же доводу слушного немає(ш) і свѣдко(в) певни(х) немає(ш)<, > наказали(с)мо ве(д)лугъ Статуту і права ω но(й) Іванисѣ ω (т) того ω (т)присягнути(с) і на пятокѣ, жеби ся ω ниє обѣдѣ сторонѣ на право до Ло(х)виць становили(с).

Що то(т) Ива(н) з жоною своєю на на(з)начо(н)ни(й) ча(с) і ста(л) на правѣ, а тая помене(н)ная Ω (с)тапиха не (с)лухала на(з)начоного часу і не (с)тала на право<, >. Прето ω ни(й) Ива(н) з жоною своєю проси(л) на(с), аби (с)мо тоє ω ная на право не (с)тала, до книгъ мѣски(х) ратуша ло(х)вицького записа(т) казали, абы ю(ж) ω ная Ω (с)тапиха бо(л)шѣ жа(д)ною мѣрою нѣ в чо(м) ту(р)бова(т) не важила(с).

Що то(т) Ива(н) з жоною своєю на на(з)начо(н)ни(й) ча(с) і ста(л) на правѣ, а тая помене(н)ная Ω (с)тапиха не (с)лухала на(з)начоного часу і не (с)тала на право<, >. Прето ω ни(й) Ива(н) з жоною своєю проси(л) на(с), аби (с)мо тоє ω ная на право не (с)тала, до книгъ мѣски(х) ратуша ло(х)вицького записа(т) казали, абы ю(ж) ω ная Ω (с)тапиха бо(л)шѣ жа(д)ною мѣрою нѣ в чо(м) ту(р)бова(т) не важила(с).

Що (с)мо на про(с)бу ω но(й) Іванихи тую справу записали<, >, що е(ст) і записано<, >. //

[№ 116.]

Року $\tilde{a}x\tilde{z}$ [1660] $\tilde{m}$ ца іюня $\tilde{k}g$ [23] дня<, >.

Передо (м)ною, Савою Гараще(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м), Ива- но(м) Базалѣ(м), атамано(м) городови(м), Яцко(м) Ко(т)ляро(м), судиею по(л)ку Ми(р)горо(д)ского, Я(ц)ко(м) Гарасиме(н)ко(м), во(й)то(м) на то(т) ча(с) будучи(м), Іваном і Ко(н)драто(м), бу(р)ми(с)трами вряду Ло(х)вицького, 61

по(с)танови(л)ся пе(р)соналите(р) пнѣ Го(р)дѣ(й) Ω всѣвечи(ч), во(й)ть ло(х)ви(ц)ки(й), пода(л) на(м), зви(ш) менова(н)ному уряду, випи(с) с книгъ мѣста Гадяча і проси(л) на(с), аби (с)мо до книгъ ни(х) нине(ш)ни(х) ратуша ло(х)вицького то(т) випи(с) принят і описа(н) бы(л)<, >.

Котори(й) то випи(с) такъ в собѣ ω пѣвае(т)<, >

Року $\tilde{a}x\tilde{z}$ [1660] $\tilde{m}$ ца іюня $\tilde{k}v$ [22] дня<, >.

Випи(с) с книгъ мѣски(х) гадя(ц)ки(х) виправова(н)ни(й). Справа і уряду $\tilde{m}$ шого мѣского.

На вряде<, > $\tilde{m}$ шо(м) Гадя(ц)ко(м) Па(в)ло(м) Живото(в)ски(м), со(т)ни- ко(м), Северино(м) Дисе(н)ко(м), судие(ю) по(л)кови(м) нака(з)ни(м), Демя-

105

но(м) Полъно(м), атамано(м) городовы(м), Ра(д)ко(м) Пе(т)ровичо(м), во(й)-то(м), Хве(с)ко(м) Ивановичо(м), бу(р)ми(с)тро(м) <.,> с прито(м)но(с)тю товари(с)тва ншого гадяцкого Па(в)ла Целу(й)ка <.,> і Га(в)рила Тара(н)товато-го,

обли(ч)но(ст) ста(в)ши, Го(р)дъ(й) Евсѣе(н)ко, во(й)тъ ло(х)вицки(й), преклада(л) ска(р)гу жалобную на Хведора Середу, купца і обивателя коропского,

и(ж) «словами вчипливими меновито мови(л) мнѣ та(к): «Що[б] тебе ка(т) бы(л), пне во(й)те, якъ ти мене бы(л). На тебе глядячи, многие мене люде бю(т) и инни слова сировие домо(в)ляю(т)». А то ся стало злива(н)я, же то(т) Хведо(р), приеха(в)ши к на(м) в Ло(х)вицу, с горъ(л)кою ши(н)кова(л) ква(р)тою не(с)праве(д)ливою, і довело(с) то на (Х)ведора, зати(м) его зневажи(л)<.,>. До тог(о) еще люде под(б)ачили Хведора, и(ж) в горъ(л)ку воду меша(л)<.,>».

То при(з)на(л) Сте(ц)ко За(с)ла(в)ски(й), і под(л) су(м)лене(м) други(й) свѣдокъ при(з)на(л) А(н)дру(ш)ко, купецъ стави(с)ки(й): «Я, // — мови(т), — чу(в) ω(т) Бе(р)ка Коломи(й)ца ва(р)ви(н)ского, лѣпше то(т) Хведо(р) горъ(л)кою ши(н)куе(т), нѣжли то(т) вино(м)<.,> бо з водою горъ(л)ку дае(т)<.,>».

Що припо(з)вали(с)мо Хведора пре(д) вря(д) ншъ Ло(х)вицки(й), що і са(м) Хведо(р), стоячи пере(д) нами, мови(л) тыми слови: «Що (с) до того во(л)но мнѣ і свои(м) що хотъ(т) чини(т)».

Свѣдки за(с) повторили тии (ж) слова и при(з)нане<.,>.

Що мы, вря(д) ншъ Гадя(ц)ки(й), ве(р)ху описа(н)ни(й)<.,> видаючи на пи(с)мѣ при(з)нане ωсобъ свѣдко(в) зви(ш) менуючи(х), казали(с)мо стату(т) ω(т)кри(т)<.,> я(к) ωписуе(т) ω таки(х), хто мѣрою фа(л)шивою де(р)жи(т)<.,>. То свѣдчи(т) в ро(з)дѣле трете(м) въ а(р)тикуле три(д)ца(т) ше(с)то(м), вглядѣвши по (с)праве(д)ливо(с)ти сто(и), наказали декрето(м) нши(м), аби Хведо(р) Середо Го(р)дѣя Евсѣевича, во(й)та ло(х)вицкого, во (в)се(м) погоди(л), виклади пра(в)ние повороча(л)<.,>.

Що ся и (с)тало пре(д) нами, врядо(м) Гадяцки(м), же згоду вѣчную промѣ(ж) собою чинили і викладу Хведо(р) Го(р)дѣви Евсѣевичу, во(й)ту ло(х)вицкому, ве(р)ну(л) по(л)девята таляра<.,>. На то(м) руки оба дали і прощение вѣчное взяли. В чо(м) просили на(с) ωбъ сторонѣ, аби (с)мо тую и(х) справу до книгъ мѣски(х) гадяцки(х) казали приняти і вписати, що і ωде(р)жали. А по записа(н)ю до книгъ і се(й) випи(с) казали(с)мо Го(р)дѣви Евсѣевичу пода(т) по(д) печат(у)ю ншою мѣскою і с по(д)писо(м) руки писа(р)ско(й) вида(н) в Гадячо(м) року і дня ви(ш) ωписа(н)ного<.,>.

Що на про(с)бу пна Го(р)дѣя Ω(в)сѣевича, во(й)та ло(х)вицкого, то(т) випи(с) до книгъ ратушни(х) приняли і слово в (с)лово уписа(т) казали, що є(ст) і вписано<.,>. //

[№ 117.]

Року ахз [1660] мца іюня ки [28] дня<.,>.

Передо (м)ною, Савою Гараше(н)ко(м), со(т)нико(м)ъ ло(х)вицки(м), Івано(м) Базалѣ(м), атамано(м) городови(м), Го(р)дѣе(м) Ωвсѣевичо(м), во(й)-то(м), Івано(м) і Ко(н)драто(м), бу(р)ми(с)трами вряду Ло(х)вицкого <.,> і при на(с) будучи(х) Люкяна Калине(н)ка, (Ю)сѣ(н)ка Пе(т)ренка, Івана Гу(ж)-

ве(н)ка, атамана ю(с)ко(в)ского, Семена Шу(с)тваля и ини(х) люде(й) добри(х) и вѣри годни(х) немало на то(т) ча(с) будучи(х),

приточила(с) справа ω(т) Дацка Масе(н)ка, обивателя ю(с)ко(в)ского, в то(т) способъ ска(р)гу свою преклада(л) на Гри(ц)ка Несина, обивателя ю(с)ко(в)ского, за (ш)коду свою, що в его стала<.,> ω(т) помене(н)ного Грицка <.,> меновито бчоль че(т)веро с пасѣки викра(л) і на (с)во(й) пожито(к) ωбе(р)-нулъ и на то(м) учи(н)ку бы(л) по(й)ма(н), до чого ся і са(м) доброво(л)не при(з)-на(л)<.,> еще і ми(с)тра в рука(х) не бивши.

Що те(ж) мы, вря(д), ви(с)луха(в)ши обжалова(н)о(й) стороны, ве(д)лугъ Статуту і права штого справе(д)ливо(ст) чини(м), на котори(х) ωпѣвае(т) ро(з)-дѣль че(т)ве(р)ти(й)на(д)це(т) а(р)тику(л) 3 [7], и(ж) котори(й) би злоде(й) мѣль кому шкоду на копъ четири вчини(т), такови(й) повине(н) би(т) го(р)ло(м) кара(н).

Прето и ми де(к)рето(м) нши(м) наказуе(м), абы ся такови(х) не (м)ножило, аби ω(н) би(л) ми(с)стру[!] в руки вида(н) на пробу, а пото(м) і на го(р)ле по(с)торо(н)ко(м) каранє ωде(р)жи(т)<.,>.

[№ 118.]

Року ахз [1660] мца іюля дня 6 [6].

Передо (м)ною, Савою Гараше(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицки(м), і при (м)нѣ на то(т) ча(с) бывшего атамана Івана Базалѣя, Якова Ко(т)ляра, су(д)и по(л)ку Ми(р)горо(д)ского, і передо (м)ною, Го(р)дѣе(м) Евсѣевичо(м), во(й)то(м)ъ // ло(х)вицки(м), і бу(р)ми(с)трами всего вряду Ло(х)вицкого, приточилася справа пере(д) судъ нашъ по(д) ча(с) я(р)ма(р)ку ло(х)вицького Ва(с)ка Савче(н)ка, мѣщанина ва(р)ви(н)ского, котори(и) приехалъ до Ло(х)виць на я(р)марокъ для ужи(т)ку своего, абы яко впоживле(н)е моглъ мѣти, те(д)и не(з)божъни(и) члвкъ, нѣяки(й) мѣшкоръзъ, косу по(р)вавъши (зра-де(ц)ко), прине(с) і п[р]ода(л) косу Не(с)теровъ, товаришовъ его. Те(д)и пере(д) судъ нашъ удалиса, варуючи себе, Я(с)ко, мѣщани(н)ъ ва(р)ви(н)ски(и)<.,>.

Прето мы питали і мѣшкоръза того, котори(и) прода(л) за злоты(и) Не(с)-теревъ, але Ва(с)ка яко доброго члвка, нѣ в цнотѣ ненарушеного во все(м) уво(л)няют.

Што мы, ви(с)лухавши, казали(с)мо до книгъ наши(х) мѣ(с)ки(х) запи-са(т), што є(ст) і записано в книги, абы оно(м)у яко цно(т)ливо(м)у члвку нѣхто жа(д)ни(м) способо(м) лю(б) напо(д)пи(т)[ку] любъ на свару<.,> але его яко доброго члвка во все(м) ω(с)вѣдъчае(м) урядо(м) наши(м). Дѣялося року і дня ви(ш) менованого<.,>

[№ 119.]

Року ахз [1660] мца іюля ді [14] дна<.,>

Передо (м)ною, Савою Гараше(н)ко(м), со(т). <.:> ло(х). <.:>, Івано(м) Ба-залѣе(м), атамано(м) городови(м), Я(ц)ко(м) Ко(т)ляре(м), су(д)ею по(л)ку Ми(р)горо(д)ского<.,> і пере(д) нами, Го(р)дѣе(м) Евсевиче(м), во(й)то(м),

Коньдрато(м) Мазимовиче(м), Ивано(м) Масиче(м), бу(р)ми(ст)рами ма(и)-
страту мѣского Ло(х).<.>, и при боку наше(м) на то(т) ча(с) будучи(х) за(ц)-
ни(х) ѡсобѣ<.> — пна Алезан(н)ра Феѡдоровича, Ивана Лавренька, Есифа
Пе(т)ренъка, Якова Герасимовича і при много(м) кгмѣнѣ людѣ(и) на то(т)
ча(с) будучи(х) те(ж) и козаковъ, яко тежѣ і мѣщанъ,

постанови(в)шиса ѡчеви(с)то пере(д) зупо(л)ни(м) урядо(м) наши(м),
Мо(т)ра Ми(с)чиха, ѡбывате(л)ка ха(р)ковъскаа, прекладала ска(р)гу свою
на Миха(й)ла Джу(р)ку, мужа своего второго, // «которы(и), запо(м)нѣвши
боя(з)ни бжей<.> а взявъши пере(д) себе зли(и) умы(с)л[л], до(ч)ку мою а посе(р)-
бищу свою на (и)мя Ѡры(ш)ку, згва(л)ти(л) и пане(н)ства збави(л) уси(л)ство(м)».

Што мы, вглядѣвъши врядо(м) наши(м), питали(с)мо ѡно(и) панъны, яки(м)
бы способо(м) або якого часу то было.

Теды онаа панъна при(з)нала, же «еще яко (с)мо были в забѣзѣ в мѣ(с)тѣ
по(д) часѣ нещасливи(х) трвогѣ і в то(й) ча(с) згва(л)ти(й) в дворѣ тю(т)ки
мое(и), і ти(м) мнѣ стра(х) задава(л), же бы(м) того ма(т)цѣ мое(и) не (о)повѣда-
ла а(л)бо родиче(м) свои(м)», же «гды,— мови(т),— скажешъ, то певне жива
не будешъ, і ма(т)ку (т)вою схро(м)лю и тебе самую». — И того (м) варуючиса,
нѣкому не повѣдала, ажъ нѣ(м) сама ма(т)ка моа и родичѣ того довѣдалиса<.>».

Што мы, вы(ш) помене(н)ни(й) зупо(л)ны(и) уря(д), ви(с)луха(в)ши справы
тоє(и), до вазе(н)на его лѣпше(и) резулицѣи<.>.

Пов(т)оре зо(з)нал(л) пере(д) судо(м) наши(м) Анътонъ, зя(т) еи, ижъ, «пне
вряд, кгда (с)мо в полю ро(б)лячи, а онаа дѣвка погони(т) з нами, теды мене
воло(в) па(с)ти по(ш)ле(т), а са(м) з дѣ(в)кою в ло(ж)ку едно(м) положи(т)са».

До чого и са(м) при(з)нал(л)са, же сипя(л)!! але го(р)ло(м) стави(л)са, же
па(н)ною на(и)де(т)са<.> а кгда младене(ц) ѡно(и) дѣвцѣ на(и)шо(л)са, вмѣ(с)-
ту ма(л)жонъку собѣ взя(т)и. Што мы по(з)волили ему. Але не зна(й)шласа
па(н)ною.

При ко(т)оро(и) справѣ і люде за(ц)ныи были: Павло, що Се(р)геиху
взя(л)<.>, и Се(р)ковъски(и), а(т)аман запади(н)ски(и), та(к) же жоны за(ц)-
ные — Анъдрѣиха Голоборо(д)чиха<.> Іѡню(ш)чиха Жи(т)лиха<.> которые
тому при(г)ладовалиса. На што и са(м) Ми(с)ко Джу(р)ка смо(т)рѣлъ
же не была панъною.

Што мы, засели(и) зупо(л)ны(и) су(д), ѡно(и) справу суди(ли) з ро(з)дѣлу
пе(р)вогона(д)ца(т), а(р)тикулу двана(д)ца(т)ого, абы на ѡно(м) тре(х) и(х)
по(д) присагою, што ѡны и пра(г)ли самотре(т)!!<.>.

Мы тежѣ, справу ѡную ви(с)лухавши, наказали(с)мо декрето(м) наши(м),
абы бы(л) го(р)ло(м) караны(и)<.> а справу ѡную всю до кни(г) казали(с)-
мо записа(т) при ви(ш) менова(н)но(м) урядѣ і ѡсоба(х) за(ц)ны(х).

Писа(н) в ра(т)ушу ло(х)ви(ц)ко(м) року і дна звы(ш) іменована(н)ого.

[№ 120.]

Року ахз [1660] м(с)ця іюля ка [21] дна.

Передо (м)ною, Ивано(м) Пилипе(н)ко(м), на то(т) ча(с) со(т)нико(м) будучи
ло(х)ви(ц)ки(м), Іѡсифо(м) Петровиче(м), атамано(м) городови(м)<.> Стефано(м)
Тимофѣвиче(м), во(и)то(м), Ко(н)драто(м) Мазимовиче(м), бу(р)ми(с)тро(м)
ма(и)страту мѣского Ло(х).<.>, і при боку нашо(м) будучи(х) зацны(х) ѡсо(б) —

п(н)ѣ Ти(м)ко Ше(р)бина, Иванъ Ви(ж)горо(д)ски(и), Ѡве(р)ко Са(х)не(н)ко,
Даніло Коро(ль)<.> і ины(х) зацны(х) люде(и) при то(м)ѣ будучи(х) немало
та(к) с козаковъ, яко те(ж) и з мѣщанъ<.>

постанови(в)шиса ѡчеви(с)то пере(д) суд(л) нашѣ, Иванъ Лопата, ѡбыва-
те(л) на(ш) ло(х).<.>, з брато(м) свои(м) Ти(м)ко(м) Го(р)бане(н)ко(м) ска(р)-
гу свою прекладали на Я(ц)ка Дми(т)ре(н)ка, ѡбывателя токаро(в)ского, а
то(т) спосо(б)<.>.

іжъ, «пне вряде Ло(х)ви(ц)ки(й)<.> си(х) минуци(х) лѣтъ зли(х) часо(в),
кгда (с)мо были зо всѣ(х) добрѣ наши(х) злуплени і внѣвечъ зныщени, теди по-
зо(с)тало убо(з)тво, которое еще не зобрано было, в зе(м)лю сховали(с)мо для
велики(х) небе(з)пече(н)ствѣ<.>. Теды ѡни(и) Яцъко Дмитре(н)ко тоє выко-
па(л)<.>».

Што мы, зупо(л)ны(и) засели(и) уря(д), вислухавши и(х) справы в припо-
(з)ва(н)ню Я(ц)ка Дми(т)ре(н)ка на ѡ(т)повѣдъ, если бы ѡнѣ тоє викопа(л)<.>.
Теды ѡнѣ до то [го] не при(з)нал(л)са.

Теды до свѣдо(в) здавалиса, а кды (с)мо на свѣдо(ц)тво припо(з)вали<.>
Хве(с)у(н)ъчиху Гапъку і зятя еи Ивана Ты(м)че(н)ка, яки(м) бы способо(м)<.>

ѡны тоє могли знати<.> теды ѡные свѣдки мовили в тіє слова<.> іжъ, «пне
вряде, бра(т) мо(и) Ма(т)вѣ(и) ме(ш)ка(л) по(с)полу з Я(ц)ко(м)<.>, а кгда
ѡ(т) его ѡ(т)ишо(л), теды до на(с) пришо(л) і тоє мови(л): «Же (с)мо викопали
Симоне(н)чино пла(т)а», — і мнѣ да(л) запа(с)ку зеленую, соро(ч)ку, пла(х)ту
і ху(ст)ку того пла(т)а<.>».

А други(и) свѣдо(к) Ива(н) Ви(ж)горо(д)ски(и) зознал(л), же «кгда (м)
ѣха(л) до Мо(с)квы куповати збоже, теды мнѣ пода(л) Я(ц)ко я(р)мякъ шипту-
ховы(и) з зеленою строкою и лы(ш)твы рябіі».

До чо [го] і са(м) при(з)нал(л)са, же да(л)<.>.
И Иванъ Лопата повѣдає(т), же «мо(и) вла(с)ны(и), а ѡнѣ сво(и) фале(н)-
дишовы(и) прода(л) за се(м) копѣ мо(с)кале(м)».

І при(з)нал(л) тоє Лаврѣнъ Лукяне(н)ко, же прода(л)<.>.

А кгда (с)мо вѣдомо(ст) взяли изъ скринѣ его, в Ло(х)вицѣ на(и)довалиса.
Теды зослали(с)мо з уряду нашего зацны(х) ѡсобѣ з Ивано(м) Лопатоу
и с прияте(л)ми и(х) Ко(н)драта, бу(р)ми(ст)ра, Ма(р)тиса токаровъского.
Наза(р)лы(ш)чи(н)на брата, для // ѡбзира(н)ня, ежели бы своего чого чи не
по(з)нали<.>. А кгда при(ш)ли в до(м) Лаврѣновъ і почали в его скриня(х)
шукати і все викидали, аже на(с)подѣ зна(и)шли ра(н)ту(х) новы(и) і запа(с)ку
зеленую и зара(з) ухватили і повѣдали, же «наше<.>».

А кгда прине(с)ли пере(д) уря(д) лице тоє, теды ѡ(н) мови(л), же «мое
вла(с)ное<.>». А пото(м) ю(ж) повѣда(л), же «не мое, ма(т)чино<.>».

А пото(м), у вязе(н)ню сидячи, поча(л) просити доброво(л)не Ивана Лопа-
(т)ы<.> бе(з) жадного примусу і во все(м) его погоди(л) з лю(д)ми<.> і
все ѡ(т) мала до велика поча(л) нагорожа(т): на(и)пе(р)ве(и) і гроше(и) копѣ
два(д)ця[т] да(л) готови(х), по(л) ме(р)ки жи(т)а<.> викладу⁶² плахо(т) три<.>
гра(н)туховъ два<.> і бѣлое пла(т)тя — все мае(т) попо(в)нати. І, взявши зго-
ду межи себе пере(д) урядо(м) наши(м), прощеніє межи себе беру(т), же вѣчны-
ми часы еденъ другого нѣ в чо(м) не ту(р)бова(т) та(к) ѡны самы, яко тежѣ
жона і пото(м)ки и(х)<.>.

Што мы, зупо(л)ны(и) засѣлы(и) уря(д), ѡно(и) справы вы(с)лухавъши,
казали(с)мо до кни(г) тоє ѡ(т) мала до велика записа(т), што е(ст) і записа-
но<.>. //

Справа Лукияна<, > с Ха(р)коза<, > зьлодея Грил(ч)иного<, >.

Року ахз [1660] м(с)ца авьгуста кз [27] дня<, >.

Передо (м)ною, Ивано(м) Пилипе(н)ко(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м)<, > Ле(с)ко(м) Котляро(м), Юско(м) Пе(т)ре(н)ко(м) Хве(с)ко(м), зяте(м) Шькля(р)чино(м), Алезан(н)дро(м) Феодоровичо(м), Горьдье(м) Евсьевичо(м), во(й)то(м), Ивано(м) Масичо(м), Коньдрато(м) Мазимовичо(м), бурьми(с)трами уряду Ло(х)вицько(г)ло, такъ тежъ изъ меща(н) в ратушу лохвицько(м) на тую справу засьдъши(х)<, > немало было<, >.

Розумьючи немошне всь(м) посполиты(м) зацьны(м) люде(м) о(т) незбожъны(х) свово(л)ныхъ крадъливы(х) люде(й) быти шькоды<, > которые зъ сторонъ зъвыкъли о(т) околицы(х) мь(ст), крадучи кони, волы и и(н)шую вшелякую ре(ч), ку городу Ло(х)вици на то(р)гь<, > крадежь люде(м) зацьны(м), приходячи и приводячи, продавати<, >. А дьяля того остерегаючи, забегаячи и варуючи<, > абы таковые зьгромаже(н)я нещютьливы(х) люде(й) на то(р)гахъ наши(х) въ дозоръ и въ пре(с)лѣдова(н)я добро(м) завьше о(п)атрены зо(с)тавали<, > а скоро бы такие зьлые шькодъливые а не(о)бачьные люде и зьра(й)ци бра(н)я добрь лю(д)ски(х) на(м), вьряду, о(з)на(й)мены былик<, >.

Теды мы, вьряд, за слушьны(м) озына(й)ме(н)е(м) певъную слушьную и всь(м) зна(ч)ную справу ве(д)лугъ а(р)тыкуловъ писа(н)ны(х) судити за пе(в)ьны(м) зьна(ч)ны(м) и явьны(м) доводо(м), яко зьлочи(н)цовъ зъ лицо(м) ли буду(т) по(й)маны(м), на го(р)лѣ таковы(х) а шькодъливы(х) зьра(й)цо(в)ъ безъ фо(л)ги кара(т) о(б)ецуе(м)<, >.

Што овьде въ городе Ло(х)вици року ахз [1660] авьгуста ай [11] дьня на (й)мя Лукия(н)ъ Пилипе(н)ко с Комы(ш)ной менилься бити а напо(т)о(м) с Ха(р)кова о(п)овѣда(ль)ся мешька(н)це(м) быти<, > с коне(м) въ шер(ст) гнѣди(м) южь ло(х)вицькому мещанину прода(н)ны(м), до запису вьрядовьного приведе(н)ны(й) былъ<, >. Где коня възьялъ и о(т)ко(л) его собъ набы(ль), о то(м) питали<, >.

Котори(й): «Иже (м) с товаришо(м) свои(м) Шуме(й)ко(м) с Ха(р)кова<, > того коня у Торovy(х) Лука(х) подъ Вальками уночѣ на но(ч)лѣзѣ у мо(с)калевъ укьрали», — при(з)налься<, >.

Таково(го) явьного и самодоброво(л)но(г)ло при(з)наючого(с) зъ лицо(м) зьвълаща зьлочи(н)цу привиде(н)ного до везе(н)я крѣпкого о(с)ади(т) ро(с)казали(с)мо<, > и о то(м), о(т)ко(л) зьлочи(н)ца бы(т) // сповѣдалъся и ву городу Комы(ш)ной заховуючи(с), въ то(м) ве(д)лугъ а(р)тикулу два(д)ца(т) девятого въ ро(з)дѣле че(т)ве(р)то(м), абы ку при(с)луха(н)ю права прибывали на часъ въ те(р)мьну положо(н)ны(м) зьна(т) давали(с)мо<, >. Аже с Комы(ш)ной на рокъ въ те(р)мьнъ зьложо(н)ны(й)<, > вьряд(д) тамо(ш)ны(й) на мь(й)сцу свое(м) человѣка зацьно(г)ло Супьруна старого для при(с)луха(н)я права за(с)лати<, >, а часу права, кгда былъ за (з)лые учи(н)ки свой Лукия(н)ъ Пилипе(н)ко, зьлочи(н)ца явьны(й) при лицы сужоны(й) и въ злоде(й)стве о(б)вини(н)ны(й), тогды при лицы таково(м), якъ роздѣлъ чотырна(д)цаты(й), а(р)тикуль трети(и) о(п)ѣвае(т)<, > зьлоде(й) каже(н)ъ, хоча(й) иньстигатора немаешъ, зъ лицо(м) переведе(н)ны(й) право(м) перекона(н)ны(й), горьло(м) припълатити повине(н) буде(т)<, >.

Скоро по вида(н)но(м) урядовьно(м) правьно(м) декьретѣ<, > зара(з) тогды того зьлодея за при(з)на(н)е(м) его доброво(л)ны(м) въ зьлоде(й)стве

на муку спекулятору выданы(й) зосталь<, > и мучо(н)ъ яко прили(ч)ны(й) злоде(й) трикро(т)<, >. Што на оно(й) муце Шуме(й)ка, товариша своего ха(р)ковьско(г)ло, до того краде(з)ства потрикро(т) привольваль<, > а Игьната зъ Голю(н)ьки<, >, которы(й) зъ ни(м) въ Прилуце на я(р)марьку былъ, нѣ въ чо(м) ку тому злочи(н)ству не притягаль <, > и на о(с)та(т)не(й) муце свое(й) во(л)ны(м) учинилъ<, >.

Тогды то оно(го) зьлочи(н)цу Лукияна ми(р) уве(с) ло(х)вицьки(й), при его муце будучи(й), на покуту пусти(т) казавьши, душею его даровали<, >.

Мы, судь, таковую справу въ кьниги ратуша Ло(х)вицько(г)ло декьретовые записа(т) на то(м) же часѣ казали, що е(ст) и записа(н)но<, >.

[№ 122.]

Року ахз [1660] июня кв [22] дн.

Передо (м)ною, Ивано(м) Пилипе(н)комъ, атамано(м)⁶³ по(л)ковнико(м) лубе(н)ски(м) нака(з)ни(м), и Фе(с)ко(м) Яреще(н)ко(м), атамано(м) городови(м) лофи(ц)ки(м), Гордьемъ Евсьевичо(м), воито(м) ло(х)и, и Степано(м) Свиде(р)скимъ, Лавьрѣно(м) Пря(д)кою, бурми(ст)рами лофицкими,

Яковъ, риба(л)ка, будучи приведе(н)ы(й) пре(д) на(с) о(т) Клима, риба(л)ки, са(м) при(з)на(л) доброво(л)но, ижь яте(р) Климовъ еди(н) витруси(л), а на (д)руго(м) заста(л) его, котори(й) хотѣлъ Клина утопить.

За которую вину везе(н)емъ Як(о)ва, риба(л)ку, опотритъ и, вину злодѣскую взявьши, записа(т) казали до кни(г) декретовы(х), шчо е(ст) и записано. //

[№ 123.]

Року ахза [1661] м(с)ца ма(р)та ей [15] дьня.

Передо (м)ною, Яцько(м), сотьнико(м) ло(х)вицьки(м), Ти(м)ко(м) Ше(р)бини(н)ко(м), атамано(м) городови(м)<, > Лукияно(м) Калине(н)ко(м), во(й)то(м), Сахьно(м) А(н)дрѣе(н)ко(м), Ивашько(м) Василе(н)ко(м), бурьмистрами уряду Ло(х)вицько(г)ло<, >.

Уска(р)жалъся на(м) Савька Овьсяникъ, обивате(л) ло(х)вицьки(й), на Клима, а(т)амана бывьшого ячьницько(г)ло, в тье слова: «Панове вра(д), по(д) ча(с) ездедиции ва(р)ве(н)ско(й), кгда чаты сподъ Ва(р)вы сподъ Ва(р)вы! будучи козаки, изъ добычу до домовъ пове(р)таючнися, Кли(м), атама(н) ячьницьки(й), с товариство(м) зъ села за оными козаками, выславьши ты(х) козаковъ, погьромили.

Оные козаки погьро(м)ные, пове(р)нувьшися до Княжо(й) Луки, где мо(с)кьва стояла, погьро(м)ле(н)ю свое(м) мо(с)кьвъ зна(т) дали<, >. Мо(с)кьва, на Я(ч)ники, село, на(п)авьши, во (в)сьхъ Ячьника(х) добра побравьши<, >, и самы(х) ячьнича(н) ро(з)ша(р)павьши, самы(х) атамана и жителе(й) ячьницьки(х) повезавьши, нѣкоторы(х) зъ собою москьва повели<, >.

Шо на то(т) ча(с) та(м), в селѣ, Савька Овьсяничокъ, купецъ, си(м) способо(м) для по(т)ребъ свои(х) будучи приихаль, и его та(м) ро(з)ша(р)па(в)ьши. худобьку за поча(т)ко(м) и доводо(м) ячьнича(н)<, > шькапу, вузъ зо всею упражью, кожу(х) новы(й), се(м)рагу, шапьку, чоботы и поя(с) побрали мо(с)кьва<, > в о(с)та(т)ку и самого, зьвязавьши, повели<, >.

Аже та(м) ячьницьки(й) зьвяза(н)ны(й) будучи человѣкъ Савьку о(т) рукъ и(х) зъ везе(н)я ты(м) способо(м) вы(с)вободилъ<, >: «Панове атамани,

се(й) человекъ зъ мѣста Ло(х)вици для по(т)ребы свое(й) купецко(й) въ село наше ячъники прихаль, нѣ въ чо(м) до то(г)ло не винова(т), уво(л)нѣне его доброво(л)не пустѣте и (з) нами, що хочете, чинѣте, бо мы ва(с) жалковали за (с)лово(м) оно(г)о человекъ».

Савъка во(л)ны(м) любо нѣ при чо(м), и при вѣтратѣ зо(с)таючи <, > за чи(м) свое(й) утраты пре(д) Ши(м)шино(м), воеводою, на то(т) ча(с) у Ло(х)вици будучи, учиномался<,>. Воевода, вы(с)луха(въ)ши уска(р)же(н)я, наказ(лъ), абы ячъни(ц)ки(й) атама(н) с това(р). свои(м), которые на ты(х) жака(х) были и пълатели Савъць<,>.

Що и мы, засълый(й) судъ, наказали декърето(м) наши(м), абы атама(н) я(ч)ницъки(й) все о(т) мала до велика Савъць нагороди(въ)ши, на чо(м) онъ шкъоуде(т), запълатилъ<,> а своего товариства зы(с)кавъши, шкъоды свое(й) прези(с)кова(т) буде(т) повине(н).

Нащо дѣля вѣры лѣпшо(й) казали(с)мо записа(т) казали<,> що е(ст) и записано.

[Знак підпису.] //

[№ 124.]

66 зв. Року ахъза [1661] мѣ(с)ца априля а [1] днѣя<,>.

Передо (м)ною, Хъве(с)ко(м) Гараще(н)ко(м), сотънико(м) наказъны(м) ло(х)вицьки(м)<,> Юско(м) Пе(т)ре(н)ко(м), атамано(м) городовы(м)<,> Лукияно(м) Калине(н)ко(м), во(й)то(м)<,> Ивашко(м)ъ Василе(н)комъ, буръми(с)тро(м) уряду Ло(х)вицького.

Приточила(с) справа пере(д) нами<,> ижъ Семѣ(н)ъ, будучи и мешъкаючи(й) пре(д) ты(м) у Ячънико(х) въ повѣтъ нашо(м) Ло(х)вицькомъ, а тепе(р) мешъкаючи(й) у Ил(ч)акахъ въ повѣтъ Снети(н)ско(м), которы(й), препо(м)нѣвши боя(з)н бжию и строго(ст) права посполитого, зане(д)ба(въ)ши, зъ легъкоуми(с)лности свое(й), шкапу вороную въ шер(ст), бѣлокопытую и бѣломишатую у Хъведора з Ясачо(къ) тую шкъапу м(с)ца ма(р)та кф [29] днѣя року зъвы(ш) описа(н)но(г)ло укравъши, до Чо(р)нухъ на продажъ водилъ, а с Чо(р)нухъ до Ло(х)вици продава(т) былъ привѣлъ. Што помене(н)ны(й) Хъведо(р) за своею шкъапою въ(с)лѣдъ такъ до Чо(р)нухъ, яко и до Ло(х)вици, слѣдо(м) прибылъ<,> и своего зъра(й)цу зъ шкъапою у Ло(х)вици зъна(й)шовъши, нагъналъ и ку на(м), вѣряду, того зъра(й)цу изъ шкъапою, оповѣдаючи, привѣлъ.

Мы, вѣряд(д), яко зъра(й)цу зъ лицо(м) препо(й)mano(г)ло и приведено(го) ку на(м), до везе(н)я до ро(с)прави далшо(й) осади(т) казали.

Прето Хъведо(р) о(т) ста(р)ши(х) свои(х) снети(н)ски(х) с писа(н) е(м) по зъра(й)цу свое(г)ло прихаль<,> которого, яко непо(ц)тиво(г)ло зълудея, зъ лицо(м) по(й)mano(г)ло, до рукъ Хъведоровы(х), яко шкъо(д)ника его, видали(с)мо<,>.

Нащо дѣля вѣры лѣпшо(й) непоцътиво(ст) оно(г)ло зъра(й)ци записа(т) казали, що е(ст) и записано<,>.

[№ 125.]

67 Року ахъза [1661] мѣ(с)ца мая а [11] днѣя.

Передо (м)ною, Ивано(м) Базалѣе(м), сотънико(м) ло(х)вицьки(м), Яско(м) Пе(т)ре(н)ко(м), атамано(м) городовы(м)<,> Демяно(м) Капустою, Хъве(с)-

ко(м) Голю(н)коу<,>, Яцько(м) Лукияне(н)ко(м), во(й)то(м)<,> Ивашко(м) Василе(н)ко(м)<,> Кирико(м) Гаце(н)ко(м), буръмистрами уряду Ло(х)ви(ц)ко(г)ло, и и(н)ши(х) люде(й) зацъны(х) и вѣры годъны(х) при то(й) справѣ будучихъ<,>.

Зъ Голю(н)ки, села, повѣту Ло(х)вицько(г)ло<,> Дацько, чере(д)никъ голю(н)ски(н)ъ<,> былъ приведе(н)ны(й), которы(й) въ тые слова при(з)навалъ<,>: «Панове вѣрадъ, Иванъ, прияте(л) мо(и), ку мнѣ на Голю(н)ку ку чередѣ у неделю прихаль и намо(въ)лялъ мене, щобы (м) ему шкъапу выдалъ<,>. Которую шкъапу вороную свяще(н)ника голю(н)ско(г)ло о(т)ца Василия зъявъши, ку Ло(х)вици продава(т) повѣлъ<,>. Которы(й) то Иванъ былъ окова(н)ны(й)<,>».

Що мы, судъ, стосуючися с право(м) посполиты(м), забегаячи и варуючи, аби та(ко)вые нецъно(т)ливые зъра(й)ци добръ людъски(х) въ пре(с)лѣдова(н)ю добро(м) были опа(т)рени. А чуючи Дацька при(з)на(н)е, што на Ивана оचे-вы(с)то при(з)наль, не онъ тую шкъапу вороную о(т) череди голю(н)ско(й) узявъши, и ку Ло(х)вици продава(т) повѣлъ, наказали(с)мо си(м) наши(м) урядовъны(м) декърето(м), а видячи обои(х) неправы(х), кара(т) на горъле таковы(х) явъны(х) зъна(ч)ныхъ при (и)ни(х) ли(ч)ны(х) зълочи(н)цовъ розказали(с)мо.

Нащо дѣля вѣри лѣпшо(й) записа(т) казали<,>.

[№ 126.]

Року ахъза [1661] мѣ(с)ца мая фѣ [19] днѣя.

Передо (м)ною, Юско(м) Пе(т)ре(н)ко(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м)<,> Яцько(м) Лукияне(н)ко(м), во(й)то(м), Ивашко(м) Василе(н)ко(м), Кирило(м) Гаце(н)ко(м), буръми(с)трами уряду Ло(х)вицького, Хъве(с)ка Голю(н)ки, Де(м)ка Капусты<,>

Грицько Дулуда з О(с)тапо(въ)ки с-по(д) Камы(ш)ной бы(л) въ нашо(м) городѣ Ло(х)вици о(т) жунъки з Гадяча позъна(н)ны(и), которы(й) о(с)ка(р)-жоны(й) и о(б)ъя(с)нены(й) на(м), ураду, оповѣда(н)ны(й) о(т) жоны зъ Гадяча въ то(й) способъ<,>.

ижъ Грицько, препо(м)нѣвши боя(з)н бжию и срого(ст) права посполитого зане(д)бавъши, зъ легъкоуми(с)лности свое(й) жону свсю пе(р)вую покинулъ и другу, на Скоробога(т)ка(х) възъявъши, и еще зъ иною // зъви(н)чавъшися зъ жоною, ты(х) покинувъши, посодо(м)ски(й) въшете(ч)не безъ боя(з)ни бжо(й) и въстиду лю(д)ско(г)ло въ собѣ нѣ мѣючи<,> мешъкаль.

Што пре(д) на(с) о(т) о(т)бон(х)!! жонъ приведе(н)ны(й), которого (с)мо ве(д)лугъ права стого, абы таковы(й) промежъ хри(с)тия(н) не мъножили(с), кара(т), яко зъра(д)цу и проступѣцу явъно(г)ло, за то(й) его зълы(й) учинокъ казали(с)мо каръно(ст) ве(д)лугъ за(с)лугъ его дати<,>.

Нащо дѣля вѣры лѣпшо(й) записа(т) казали.

[№ 127.]

Року ахъза [1661] мѣ(с)ца юля а [18] днѣя.

Передо (м)ною, Ивано(м) Лавъре(н)ко(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м), Де(м)ко(м) Капустою, во(й)то(м)<,> Гавърило(м)<,> Де(м)яно(м) Яне(н)ко(м), буръми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицького<,>.

Ди(ч)ковъна ме(н)шая<,> въпала въ справу<,> такову<,>: подь ча(с) я(р)марьку ло(х)вицького Прокупья стого<,>, ши(н)ка(р)ку бѣгълюю подьмовивъши, зъ мѣста Ло(х)вици утекъли<,> и та(м) с привоуду Ди(ч)ковъни пла(т)е такъ у ей само(й), яко и въ тое(й) ши(н)ка(р)ки, и гроши козаковъ два побрано<,>. Шо Ди(ч)ковъна, будучи ѿ(т) вѣряду ро(с)казана кара(т)<,>. На то(м) кара(н)ю на Яцъка Гарасиме(н)ка не при(з)навала<,> и ѿ(т) того во(л)ны(м) сталъ<,>.

Нащо проси(л) на(с), уряду, абы тое записа(н)но было<,> що е(ст) и записа(н)но<,>.

[№ 128.]

68 Ро(к) ахха⁶⁴ [1661] мѣца авгу(с)та є [5] дня.

Передо (м)ною, Хведоро(м) Гаряще(н)ко(м), на то(т) ча(с) будучи(м) со(т)нико(м) лох.<,>, Ивано(м) Лавре(н)ко(м), атамано(м) городовы(м) ло(х)вицьки(м)<,>, Стефано(м) Капустою, во(й)то(м), Гаврило(м) Де(м)че(н)комъ, Демяно(м) Яне(н)ко(м), бу(р)ми(с)трами ма(й)страту мѣского ло(х)вицького, і при боку нашо(м) будучи(х) на то(т) ча(с) за(ц)ни(х) пе(р)сонъ, то е(ст) Ле(с)ка Ко(т)ляра, Ивана Ивче(н)ка, атамана ю(с)ковъского, Ивана Ху(р)сенька і ины(х) немало преложоны(х) за(ц)ны(х) люде(и) при то(м) будучи(х) такъ с козаковъ, яко тежъ и (з) мещанъ.

Сталаса згода межи Климо(м) Мисене(н)ко(м) и Лаврѣно(м) Ху(р)се(н)комъ в то(т) способъ, ижъ между субую маючи нава(ж)деніе дяво(л)ское не(з)году и нелюбовъ с по(д)пущена дяво(л)ского, же Лаврѣнъ Ху(р)сенько Ху(р)сенько!! не(с)лушною мовою повѣдал на Клима Мысене(н)ка, якобы с ко(п) бра(т)ны(х) жи(т)о бра(л) зраде(ц)ки(м) способо(м), а же того не могъ пере(д) урадо(м) дове(с)ти.

В чо(м) мы, вы(ш) менованы(и) уря(д) Ло(х)вицьки(и), вы(с)лухавъши и(х) справы ѿного Клима Мысене(н)ка, варуе(м) во все(м) яко поцтвиво(г) и нѣ в чо(м) не по(й)до(й)зреного члѣва, абы жаде(н) з ни(х) мижи собою любъ на(п)до(п)и(т)ку, лю(б) тежъ в яко(й) ко(л)векъ на(м) би будучи нѣ в чо(м) не до(м)вля(ли) по(д) зарукою на уря(д) Ло(х)вицьки(и) на(с) противъного копъ два(д)ца(т) ли(ч)бы литовъско(и).

Нащо для лѣпшо(и) вѣры казали(с)мо ѿную справу и(х) до книгъ мѣски(х) записа(т), што е(ст) и записа(н)но. Рок...⁶⁵.

[№ 129.]

Року ахъза [1661] мѣца нове(м)бра гѣ [13] дня.

Передо (м)ною, Савъкою Гаряще(н)ко(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м)<,> Матѣфеє(м) Е(м)че(н)ко(м), во(й)то(м), А(н)дрее(м), Гаврило(м), Семено(м) Левъковичо(м), бурьми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло<,> и и(н)ши(х) люде(й) зацны(х) и вѣры годъны(х) при то(м) будучи(х),

ставъши ѿчевы(с)то, Хъведо(р), шапо(ч)никъ, ѿбывате(л) ло(х)вицьки(й), которы(й) ска(р)гу свою на Ивана Козы(н)ца, те(с)тя свое(г)ло ѿ то прекъладаль<,> //

68 зв. ижъ, «панове вѣрядъ, те(с)т мо(и) самого мене безъ жа(д)но(й) да(н)я причини зъневажилъ<,> и на до(м) мо(и), разы(й) ки(л)ка набѣгаючи, би(т) хотѣлъ и еще жону мою ѿ(т) мене ѿ(т)нялъ<,>».

Шо мы, врядъ, чуючи уска(р)же(н)е и ѿповѣд на ѿбѣ сторонѣ, с которо(й) початокъ ста(т) бы мѣль (и сва(р), покъладае(м) урядовъно(й) заруки на врядъ Ло(х)ви(ц)ки(й) покъладае(м) таляре(й) пя(т)деся(т) а на це(р)ковъ бжию таляре(й) пя(т)деся(т)<,> безъ ѿ(т)пусту ви(н)ны(й) запълати(т) повине(н) буде(т).

Нащо для вѣры лѣпшо(й) записа(т) на вѣрад у къниги ратушьные казали<,> що е(ст) и записа(н)но<,>.

[№ 130.]

Року ахъзв [1662] мѣца януария д [4] дня.

Передо (м)ною, Стефано(м) Ша(м)лицьки(м), сотънико(м) ло(х)вицьки(м), Савою Гаряще(н)ко(м), атамано(м) городовы(м) ло(х)вицьки(м)<,> Стефано(м) Чехо(м), Яцъко(м) Быбковъце(м), Ти(м)мъко(м) Деревя(н)че(н)ко(м), Ивано(м) Оначъчичо(м), Ивано(м) Браги(н)це(м), Семено(м), при товариству козако(х) ло(х)вицьки(х)<,> такъ тежъ и зъ уряду ме(й)ско(г)ло<,> при Ма(т)фею Е(м)че(н)ку, А(н)дреею, Гавриловъ и Семено(м) Левъковичо(м), бурьми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло, и и(н)ши(х) люде(й) зацны(х) и вѣры годъны(х) при то(и) справѣ у ратушу Ло(х)вицько(м) засѣдъши(х)<,>.

Приточила(с) справа предъ судъ нашъ ѿ рану кривавую<,> ѿ(т) Ха(р)ка Коломы(й)ца зъ Безъсалъ повѣту наше(г)ло Ло(х)вицько(г)<,> которы(й) ска(р)гу свою на А(н)друся, ѿ(т)ца Трохимова приятеля, ѿ то прекъладаль<,> ижъ, «панове вѣрядъ, будучи миѣ напо(т)пы(т)ку въ канунѣ<,> аже с по(с)вару ѿ(т) помене(н)но(г)ло А(н)друся, писа(р)чика, рану кривавую у головъ ѿде(р)жале(м)<,>».

Ѱны(й) А(н)друс до тое(и) рани не зъналься<,> и прѣлься<,>.

Мы, засѣ//лы(и) зупо(л)ны(й) судъ, наказали, абы то пре(з) свѣтъки скуте(ч)не доводъ слущъны(й) чине(н)ны(й) былъ<,>.

Теды то про(з)ме(ж) себе свѣтъки становили, що челя(д)никъ Ѱноприевъ Шъкляро(въ)<,> которому сумъле(н)е(м) завезавъши и страхо(м) бжин(м) на(ка)завъши, абы по само(и) слущъно(и) правѣди, ежели бо(и) то(и) и початокъ с кого сталъся и видѣлъ, при(з)навалъ.

Аж помене(н)ны(й) челя(д)никъ Ѱноприевъ въ тые слова при(з)наль: «Панове вѣрядъ, подь су(м)ле(н)е(м) дши свое(й) при(з)наю, иже (м) при то(и) и(х) поча(т)ково(и) бо(й)ци и с ко(г)ло стала(с), быле(м) и вѣдѣль: А(н)дру(с), писа(р)чикъ, по сѣне(х) и(з) соки(р)кою, вѣкъручуючи, ходиль. Иванина Коломыецъ, ви(й)шовъши, писа(р)чику мовиль и налаявъ: «Чему ты у ко(р)чъмъ и(з) соки(р)кою ходишь?»— Писа(р)чикъ мови(въ): «Моя соки(р)ка сама нѣкого не бѣе(т)<,>». Писа(р)чикъ за ты(м) Коломи(и)це(м) у хату уво(и)шоль и рекъ: «Чему ты, брате, мене соромоти(лъ) напра(с)но<,>?»— Ткачикъ за писа(р)чико(м) уступивъшися<,> и, пришо(въ)ши до Коломы(и)ца: «Чему ты и за що на(м) писара ганишь?»— Коломыецъ и(з)-за стола ткачика у гъруди удариль, и ѿ(т) того и(з) собою по(р)вали(с) бити<,>. Писа(р)чикъ, и(з) сѣне(й) у хату ухопивъшися, Коломы(й)ца Ха(р)ка соки(р)кою у голову изъзаду ранилъ<,>».

Ѱнопри(й) Шъкля(р) такожъ зо(з)наль, що А(н)дру(с), писа(р)чикъ, и(з) ѿ(т)це(м) своим) и йдънати Коломы(й)ца хотѣли<,>.

Шо мы, судъ, вы(с)лухавъши свѣдоцства, а угъледуючи, хто поча(т)ко(м) до того бою былъ, таковы(м) наши(м) декърето(м) наказали<,>, а стасу-

ючи(с) с право(м) статутowy(м), абы А(н)дру(с), писа(р)чикъ, Ха(р)ка пого-
диль на рана(х). А зънову Иванина Коломыйецъ на третей(й) части А(н)друсевы
того Коломы(и)ца годи(т) и рану попо(л)ня(т) повине(н), бо зъ не(г)ло поча-
то(к) бою ста(ль)ся<,>.

Нащо тую справу, записа(т) казали(с)мо <,>..//

[№ 131.]

Року ахзв [1662] м(с)ца мая ̄ [6] дня.

Справа Ничипорова Ще(р)банева зъ Иванихою Пивоварькою<,> 66.

Передо (м)ною, Алезандро(м) Феодоровичо(м), во(й)то(м) ло(х)вицьки(м),
Семено(м) Левьковичо(м), Гавърило(м) Стари(м)<,> Ивано(м) И(л)че(н)комъ,
бурьми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло,

ставъши очевы(с)то<,> Ничипо(р) Ще(р)бан, обывател ло(х)вицьки(й)<,>
которы(й) уска(р)жалъся на(м) на Устю Иваниху Пивова(р)ку<,> и на Ю(с)ка,
сына ей, въ то(й) способъ<,>

ижъ, «панове вьрадъ, помене(н)ная Иваниха зъ легькоумы(с)лности свое(й)
нъвъ(ст) зъ яки(х) мъръ и причи(нъ) славе добро(й) и учтывости шько(д)ливо(и),
якобы то свини ей поби(т) мълъ, дорекала<,>».

Прето мы, судъ засълы(й), уважаючи и угледуючи непоцтыво(ст) присто(й)-
ную Ничипорову а за(с) и не на (с)лушъную примову Иванисину<,> кото-
рая<,> якъ слово незацъное Ничипору прямо(въ)ное рекъла<,>, слава 67 свой
не зацъно мовячие у вуста свои наза(д) бере(т)<,>: «Што (м), — мовила, то не
говорила<,>. Ω хату тежъ, которую Ничипо(р) Ще(р)банъ ω(т) на(с), Ивана
Пивовара, за гроши въласные свой мѣе(т)<,> ω жадно(й) турьбаци(й) ω тую
хату Ничипору и трудности вѣчъне задава(т) не мае(м). Во(л)но Ничипору<,>
яко свое вѣла(с)ное кому хотя продати<,> и на яки(й) ко(л)векъ пожитокъ
сво(й) лѣпъши(й) приве(р)нути<,>».

Нащо для вѣры лѣпъшо(й) записа(т) казали.

[№ 132.]

Року ахзв [1662] мая ̄ [20] дня.

Передо (м)ною, Ивано(м) Лавъре(н)ко(м), атамано(м) наказъны(м) ло(х)-
вицьки(м), Алезандро(м) Феодоровичо(м), во(й)то(м), Семено(м) Левькови-
чо(м), Ивано(м) И(л)ченъко(м), бурьми(с)трами ураду Ло(х)вицько(г)ло,

сталася вѣчистая зъгода з Лавъро(м) и зъ Филоно(м), обывате(л)ми
ло(х)вицькими, которы зъ собою позовъ ω това(р) мѣли<,>. Зачи(м) довѣвъ-
ши правъно собѣ того спало на ωбои(х) такъ<,> Лавърова, яко и Филонова
сыновъ<,> у ω(т)цевъ свои(х)<,> крадежъны(м) способо(м) то(й) това(р) по-
продали<,>, а ω(т)ца(м) своим(м), не кажучи, и гроше(й) не давали<,>.

Не скакадаючися[!] до люде(й), а спу(с)каючи на ты(х) душъ<,> хто не
по правдѣ обыходилъся<,> вѣчъне зъ собою погодили(с)<,> и на пото(м)-
ные часы сами зъ собою, а ни дѣти и(х) часы вѣчъными позъво(въ) нѣяки(х)
ω тое чини(т) не маю(т), прощали(с).

Що просили на(с), абы и(м) тая зъгода записа(н)на была, що и записа(н)но
е(ст)<,>..//

[№ 133.]

Року ахзв [1662] мая ̄ [26] дня.

Передо (м)ною, Алезандро(м) Феодоровичо(м), во(й)то(м) ло(х)виць-
ки(м)<,> Ивано(м) И(л)ченъко(м), Гавърило(м) Стари(м), бурьми(с)трами
ма(й)страту Ло(х)вицько<,>

сталася вѣчистая зъгода Ивахъ Хмеле(ц)ки(й) зъ Аньдрѣе(м) Еременъко(м),
обывателъ скоробога(т)ские<,>.

Которы(й) то Ивахъ жонѣ Аньдрѣево(и) славе добро(й) поцтывости
шькодъливо(и) зъ ва(с)ни и зъ гнѣву словами ура(з)ливыми домо(въ)лялъ<,>
што тому нѣчому не казавъши такъ въ славе добро(и) при по(ц)тывости, яко
поцтывую жону заховуючи, яко и въ выкълада(х) правъныхъ во вѣсе(м) про-
все(м) погодивъши, поедъналъ<,>.

Прето просили на(с), уряду, абы и(м) тая згода записа(н)на была<,>
а если бы зънову поно(въ)ляючи Ива(х) таковые слова жонѣ А(н)дрѣево(й)
любо ему самому домо(въ)ляти важилься, (на обѣ сторонѣ) заруки таково(г)ло
упо(р)ного заруки урядо(въ)но(й) таляре(й) деся(т) покъладае(м)<,> на прос(т)-
упнѣно(м) взято буде(т).

Нащо для вѣры лѣпъшо(й) таковую зъгуду въ книги декъретовые запи-
са(т) казали<,>.

[№ 134.]

Року ахзв [1662] м(с)ца дека(м)вѣрия ̄ [8] дня.

Передо (м)ною, Алезандро(м) Феодоровичо(м), во(й)то(м) ло(х)виць-
ки(м), Семено(м) Левьковичо(м), Гавърило(м) Стари(м), Ивано(м) И(л)че(н)-
ко(м), бурьми(с)трами ма(й)страту Ло(х)ви(ц)ко(г)ло.

Стефа(н) Стре(л)бицьки(й) зъ Никонихою, обывателъ ло(х)вицькие,
на вѣряде нашо(м) зъгуду свою ωповѣдали<,> ижъ Никониха Стефану Стре(л)-
бицько(му)<,> за прошинъкъ купъ чотирина(д)ца(т) зостала была ви(н)на,
не маючи чи(м) и готовы(х) гроше(й) пла(т)ною не могучи бы(т)<,> фанѣтъ,
жупанъ фале(нъ)дишовы(й) синѣ(й), зъгуду зъ собою вѣчъную при люде(х)
зацъны(х) учини(въ)ши, Никониха Стефану Стре(л)бицькому за все про вѣсе,
жупанъ дала<,>.

Що южъ, абы турьбаци(й) жа(д)ны(х) и позъво(въ) ω то(м) чини(т) не ва-
жили(с)<,> а при то(й) зъгодѣ Хве(с)ко, зя(т) Шькля(р)чи(н), Радко, Миня(й)-
ловъ зя(т), Хрул, обывателъ ло(х)вицькие, были, просили на(с) уряду, абы
и(м) тая вѣчъная зъгода записа(н)на была, що е(ст) и записа(н)на.

[Знак підпису.]//

[№ 135.]

Справа Трохова зъ Тимоше(м) скоробога(т)ски(м)

року ахзв [1662].

Передо (м)ною, Алезандро(м) Феодоровичо(м), во(й)то(м)<,> Ивано(м)
И(л)че(н)ко(м), Семено(м) Шувале(въ)ски(м), Га(въ)риломъ Стари(м), бурь-
мистрами ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло.

Панъ Миха(й)ло Трохъ, мещанинъ нашъ ло(х)вицьки(й), ωповѣ(д) на(м)
чинячи, просиль, абы справа с Тимоше(м) Хмеле(ц)ки(м), обывателе(м) скоро-

бога(т)ски(м) повѣту Ло(х)вицько(г)ло, ѿ я(р)мякъ с кнѣгъ ло(х)вицьки(х) вынята и слово въ слово выписа(н)ня!! была.

Которая справа такъ въ собѣ мѣе(т). Року ахъзв [1662]⁶⁸ ахнс [1656] м(с)ця іюлія и [8] дня<.>.

Передо (м)н(м)но[!], Ѡстапо(м) Горьбане(н)ко(м), атамано(м) ло(х)вицьким, Ма(т)фее(м) Е(м)ченъко(м), во(й)то(м), Хомою Сениковичо(м), Хвене(м) Проце(нъ)ко(м), бурьми(с)търами ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло.

постановивъшися ѿчеви(с)то, панъ Миха(й)ло Тро(х), мещани(нъ) и ѿбывате(л) нашъ ло(х)вицьки(й), которы(й) ѿповѣд(л) на(м), въряду, чинилъ таковы(м) способо(м): «Панове вря(д), ѿ се(м) я(р)марьку ло(х)вицько(м)<.>

то е(ст) ѿ сто(м) Прокопии, в Тимоша Хмеле(ц)ко(г)ло, ѿбывателя скоробог(т)ского повѣту Ло(х)вицько(г)ло, за по(л)ѿ(с)мы копи гроше(й) литовско(й) ли(ч)бы я(р)макъ синѣ(й) шипѣтуховы(й) купиле(м). Скоро ты(л)ко то(и) я(р)мякъ ку собѣ взяле(м), Хведо(р) Саму(й)лови(ч) зъ Києва, Хведо(р) зъ Вепърика, Иванъ с Чо(р)нухъ та (ц)рѣминки кравецъ ку тому я(р)мяку призьнали(с), мовѣчи в тѣе слова: «Пане Миха(й)ло, любо в по(ст), то(й) я(р)мякъ за грѣши свои вла(с)ные купилъ, едъна(къ) же у на(с) жона с Пърокъ<.>

на я(р)марьку гадяцько(м) ѿ Юрый стомъ за купъ ф [9]!<.> гроше(й) купила, в которо(и) зара(з) на то(м) же часѣ<.> не ѿ(т)ходя, укѣрадено<.>. Ѡ(т) тое(и) жоны и ку уряду Гадяцько(м) были(с)мо ѿ то(й) я(р)мякъ припо(з)ваны. Шѣто вря(д) наказалъ таковы(м) декрето(м), абы (с)мо где было ко(л)векъ на я(р)ма(р)ка(х)<.> притрафляючи(х)ся быва(т) на(м), зънаючи по роботѣ и руцѣ свое(й), позънавали. Шѣто ѿвѣде у ло(х)вицько(м) я(р)марьку у пана Миха(й)ла Троха, ѿбывателя ло(х)вицько(г)ло я(р)мякъ то(и) вѣла(с)ны(й) и едъно(г)ло! сукъна, яко и инъшїе наше(й) роботи позъна(въ)ши, узали(с)мо».

Теды Тро(х) рекъ: «Панове купецъ, ежели вы у мене тотъ я(р)мякъ, що (м) я за вѣла(с)ные гроши свои купѣленны(й), позъна(въ)ши, бере(т)е, а я своего заво(д)цу стави(т) буду, безъ урядо(въ)но(г)ло! позъволе(нъ)я не да(м), ходѣ(м) всѣ и (с) ты(м) мой(м) заво(д)цею до права».

Скоро ты(л)ко ку на(м), вряду, таковая справа ѿбъя(с)ненъна была<.> пытали(с)мо Тимоша<.>, где бы и на яко(м) я(р)марьку, зачно за що то(и) я(р)мякъ купилъ, абы да(л) и(с) зъ себе вывод.//

Которы(й) мовилъ: «Панове вря(д), я то(и) я(р)мякъ у Чо(р)нуха(х) на Пуца(нъ)е Петърово купилъ». А зънову мовилъ: «У Фа(с)товъ на я(р)марьку<.> на купъ сѣ(м) гроше(й) купилъ».

Выдѣчи мы, судъ, шѣто ре(ч) свою Тимушь по(д)воилъ, до везе(нъ)я ѿсади(т) до ро(с)правы да(л)ъшо(й)ло!<.> казали.

Зъ везенъя пуцоны(й) былъ и (с)вѣдьки<.> при ко(м) я(р)мякъ купилъ, станови(л)ъ Хведора и А(н)дрѣя, ѿбывателе(й) ло(х)вицьки(х), которы(м) по(д) сумленъемъ и(м) завеза(въ)ши, ежели ѿ то(и) купѣли<.> зънаю(т), завезали(с)мо.

Шо ѿныѣ люде, на которые Тимушь зъдавалъся, в тѣе слова рекъли: «Мы<.> ѿ то(и) купѣли я(р)мяка не зънае(м) и не вѣдае(м), въ кого и за що Тимушь купилъ<.> при то(м) не были(с)мо».

По ви(с)луха(нъ)ю свѣ(т)ковъ таковую справу записа(т) казали<.> що естъ и записано.

Писанъ в Ло(х)вици року и дня зъвишь ѿписанъного<.>.

[Знак підпису.]

[№ 136.]

Року ахъзв [1662] мѣя авгу(с)та л [30] дня<.>.

Передо (м)ною, Стефано(м) Ша(м)лицьки(м), со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м), Ивано(м) Пилипе(н)ко(м), атамано(м)ъ городови(м) ло(х)вицьки(м), Алеза(н)дро(м) Феѿдоровичо(м), во(й)то(м), Семено(м) Левъковичо(м), Гавърило(м) Стари(м), бурьми(с)трами вряду Ло(х)вицького, і при на(с) будучи(х) — Сави Гараше(н)ка, Ле(с)ка Ко(т)ляра, Хве(с)ка, Ѡнофриева зятя<.> и ини(х) люде(й) зацъни(х) и вѣри го(д)ни(х) на то(т) ча(с) немало будучи(х)<.> в (с)правѣ Григория, Раку(с)чина зятя, з Вю(въ)дею Красулихою, которие мѣли проме(ж)ку собою по(с)ва(р) ѿ заданя зе(л)живи(х) словъ<.>.

Зачи(м) прекона(в)ши терема!! свѣдьками Грициха Красулиха, же почато(к) свару того бы(л) пе(р)ши(и) Григорун е(ст).

Теди ми, уря(д), схиляючи(с), наказали(с)мо, абы Григори(й), Раку(с)чи(н) зят(т), во все(м) слущѣне погоди(л) и виклади ѿ(т) мала и до велика все ве(р)нулъ<.>. А ѿ(т) сего часу тий ѿбѣпо(л)не просили на(с), вряду, абы (с)мо тое казали записа(т)<.> що гди бы спроне(ж)ку и(х) которое други(м) разо(м) по(с)ва(р) або ѿбъмови(с)ка чини(т) мѣло, теди на такового покладае(м) заруки: на пна по(л)ко(въ)ника таляре(й) сто, а на вря(д) коза(ц)ки(й) и мѣски(й) Ло(х)вицьки(й) таляре(й) два(д)ца(т) ви(н)ни(й) бе(з) ѿ(т)пу(с)ту заплати(т).

Нащо для вѣри лѣпшо(й) до книгъ мѣски(х) ратуша Ло(х)вицького записать казали(с)мо.//

[№ 137.]

Року ахъзв [1662] м(с)ца ѿкѣто(въ)рия ф [9] дня.

Передо (м)ною, Стефано(м) Ша(м)лицьки(м), сотънико(м) ло(х)вицьки(м), Ивано(м) Пилипе(н)ко(м), атамано(м) городови(м), Алеза(н)дро(м) Феѿдоровичо(м), во(й)то(м)<.> Семено(м) Левъковичо(м), Ивано(м) Илченъко(м), Гавърило(м) Стари(м), бурьми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло, ставъши ѿчеви(с)то, Хъве(с)ко Дороше(нъ)ко, козакъ и ѿбывател нашъ ло(х)вицьки(й), которы(й) ска(р)гу и ѿповѣд на Хъве(с)ка Гараше(нъ)ка, козака и ѿбывателя ло(х)вицько(г)ло, ѿ то прекъладал<.>: «Панове вря(д) сталася въ дому мое(м) ѿ(т) Хъве(с)ка Гарашенъка зъневага и слово цънотъ и поцѣтвности мое(й) дотъкъливое<.>. Же якобы то въ ши(нъ)кахъ прешъкода Хъве(с)кови Гарашенъкови ѿ(т) Хъве(с)ка Дороше(нъ)ка стае(т)ся<.>».

Ведълуг свѣтъковъ и зо(з)на(н)я людско(г)ло! зъ собою зъгодилися<.>. При которо(и) зъгодѣ Ле(с)ко Котля(р), Ивашко, це(х)ми(с)тръ ше(въ)ски(й), Стефанъ Любецьки(й), Иванъ Бѣлецъки(й), до зъгоди привѣвъши, при то(м) были<.>. Прето если бы на тое хѣто-ко(л)векъ такъ коза(къ), яко и мещанинъ, любо и(с) промежъку ѿбои(х) сторо(нъ), поводово(й) и по(з)ва(н)но(й) сторонѣ, Хъве(с)кови Дороше(нъ)ковъ славе добро(й) жонѣ и дѣте(м) его дореважилъся Хъве(с)кови Дороше(нъ)ковъ славе добро(й) жонѣ и дѣте(м) его дорекати, на тако(во)й) урадовъно(й) заруки пану по(л)ко(въ)никовъ лубе(н)скому таляре(й) сто, а вряду Ло(х)вицькому таляре(й) двадѣцѣ(т) покъладаючи безъ ѿ(т)пу(с)ту на упо(р)но(м)<.> взято коне(ч)не буде(т).

Нащо дѣля вѣри лѣпшо(й) просили на(с), уряду, абы и(м) тая справа (зъгодная) въ кнѣги декрето(въ) записана(н)на была, що е(ст) и записа(н)но.

Писан(н) в ратушу Ло(х)вицько(м).

[Знак підпису.//

Справа Пилипа Козыче(н)ка зъ Грицько(м),
десятьнико(м).

Року ахъз [1662] м(с)ца октябрья зѣ [17] дня.<.>

Передо (м)ною, Стефано(м) Ша(м)лицьки(м), сотънико(м) ло(х)вицьки(м), Ивано(м) Пилипе(н)ко(м), атамано(м)<,> городовы(м), Алезандро(м) Феодоровичо(м), во(й)то(м), Гавърило(м)<,> Старимъ, Ивано(м) И(л)ченъко(м), буръми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло, и при бытъности на то(й) справъ люде(й) зацъны(х) у ратушу ло(х)вицько(м) засѣдши(х) — Иванъ Гира, Хома Стасе(нъ)ко, Павъло Василенъко при то(м) будучий.<.>

приточила(с) справа о(т) Грицька, десятичника, обывателя ло(х)вицького, в то(й) спосо(бъ), ижъ, «панове вѣрядъ, седа напотъпитъку у коръчъмъ Ше(р)баня и та(м) Пилипъ Козынче(нъ)ко с калитъки гроше(й) золоти(х) польпята виняль<,>».

По вы(с)луха(н)ю ска(р)ги и о(п)овѣди Грицьково(й) по Пилипа Козы(н)че(н)ка послали, которо(и) до виводу слышно(г)ло до везе(н)я Пилипа и А(н)дрѣенъка (о)бои(х) о(са)ди(т) ро(с)казали<,>. Прето зъдали(с)мо, абы такова(я) справа пре(з) свѣтъки люде(й) добры(х) слышны(м) свѣдоцтво(м) доведена была.<.>

Аже ста(вѣ)ши о(че)вы(с)то, Ничипо(р) Гонъкие(нъ)ко, шинъка(р) Ше(р)баневъ, которому страхо(м) бжи(м) и сумъле(н)е(м) ему завезавъши, абы што видѣль, хто тые гроши с калитъки у Грицька виняль, питали. И въ тые слова вы(з)наваль<,>: «Панове вѣрядъ, видѣле(м) А(н)дрѣенъко с Пилипо(м) седа, пючи, Пилипъ с кали(т)ъки гроши у Грицька<,> виняль», — при(з)наль<,>.

Прето оно(г)ло Пилипа по ки(л)ка кро(т), если тые гроши с кали(т)ки вы(й)малъ питали(с)мо⁶⁹ и если бы о(т)о(м) А(н)дрѣенъко зъналь, питали(с)мо<,>.

Аже за трети(м) разо(м) Пилипъ Козы(нъ)че(н)ко, ре(з)никъ, при(з)наль: «А що жъ, панове вѣрядъ, о(д)инадъца(т) о(с)макувъ с кали(т)ки виняле(м) у Гри(ц)ка<,> а А(н)дрѣенъко о(т)о(м) не зъналь и не вѣдалъ, о(т)вопываю и тыми грошъми не паевале(м)ся<,>».

Що А(н)дрѣ(и), за сына свое(г)ло трома памятникы заложи(вѣ)ши, Козынъченъко во все(м) то(м) и въ винѣ зълоде(и)ско(й) о(т)сталъ ви(н)ни(м)<,>.

Справу тую у кнѣи де(к)ретовы(е) записа(т) казали.//

[№ 139.]

Року ахъз [1663] м(с)ца юня і [10] дна.

Передо (м)ною, Яково(м) Котляре(м), по(л)ко(в)нико(м) на то(т) ча(с) будучи(м) наме(с)ни(м) лубе(н)ски(м), и при боку мое(м) будучого Хв(с)ка Голъ(н)ки, атамана, Стефана Капу(с)ти<,>, Кирила Ждане(н)ка, во(й)та, Ивана И(л)че(н)ка і Ивана Масича, бу(р)мистровъ ма(й)страту мѣ(с)кого ло(х)вицького, та(к) же и чужосторо(н)ни(х) люде(й) — Ма(р)тина Мище(н)ка и Миха(й)ла Стрѣ(л)ника, обыватели(й) гада(ц)ки(х)<,>, и ини(х) люде(й) немало будучи(х) та(к)<.> с козако(в), яко те(ж) и з мещан<.>

Сталаса угода межѣ Гаврило(м) Са(ч)ко(м) і Евхимо(м) Вече(р)кою, обыватели(м) гада(ц)ки(м), о(п)браню убо(с)тва Са(ч)кового.<.> пре(з) Евхи-

ма Вече(р)ку, за которое во все(м) оно(г)на(л) Га(в)рыла Са(ч)ка за зло(т)и(х) сто и деса(т)<,>.

«Што тежъ я, Гаврило Са(ч)ко, Евхима во все(м) уво(л)нивъши, при вряде ло(х)ви(ц)ко(му) подано(м) писа(н)на на вѣ(ч)но(ст), же я са(м), а нѣ жона моя, а нѣ тежъ хто с покре(в)нихъ мои(х) оно(г)<,> не повине(н) ту(р)бовати<,>, а нѣ до правъ яки(х) удава(т)са<,>, а е(с)ли бы хто на пото(м) то(й) утороны(и) споръ мо(г) вщати, на такового ту(р)батора вину закладае(м) по(д) совитостю тое(й) сумы<,>».

На што для лѣпшо(й) памяти казали(с)мо оную справу до кнѣи ме(с)кихъ ло(х)<,> записа(т)<,>, што е(ст) и записано, ро(к)<,> звы(ш) менованого.<.>

[№ 140.]

Уска(р)же(н)я При(й)мовъ о покъраде(н)я бѣчолъ<,>.

Року ахъз [1663] м(с)ца юля кз [27] дня.

Передо (м)ною, Яцько(м) Котляро(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м)<,> Ивано(м) Дзугави(м), во(й)то(м) нака(з)ны(м) ло(х)вицьки(м)<,> Ивано(м) И(л)че(н)ко(м), Ивано(м) Масичо(м), буръми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло<,>

ставъши о(че)вы(с)то, Кононъ и Оме(л)ко При(й)ми, обыватель наши ло(х)вицькиѣ, которые о(п)овѣдали<,>, изъ лоцо(м)!! Грицька Иване(н)ка Бревусе(н)ка зъ А(н)дрѣяшовъки у хутори свое(м) зъ бѣчолами и зъ улие(м) по(й)ма(вѣ)ши<,> о(п)овѣдали<,>.

Которого (с)мо зълочи(н)цу з лице(м) приведено(г)ло Бревусе(н)ка Грицька а(н)дрѣяшовъско(г)ло<,> скара(т), яко зълочи(н)цу, ведълугъ Статуту и а(р)тикуловъ о(п)иса(н)ны(х) по пе(р)востѣ крадѣства его<,> киями зъ мѣста виби(т) урядо(вѣ)ны(м) де(к)рето(м) наши(м) наказали(с)мо<,>.

Нащо и записа(т) у кнѣи де(к)ретовы(е) записа(т) казали(с)мо<,>.//

[№ 141.]

Року ахъз [1663] м(с)ца авъгуста зѣ [17] дня.

Передо (м)ною, Яцько(м) Котляро(м)<,> атамано(м)<,> ло(х)вицьки(м), Матѣфе(м) Е(м)че(н)ко(м)<,> во(й)то(м)<,> Ивано(м) Масичо(м), Ивано(м) И(л)че(н)ко(м), Ивано(м) Дзугави(м), буръми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицького<,>.

ставъши о(че)вы(с)то, Кирило Гнуче(н)ко<,> уска(р)жалъса<,> на Грицька Тимоше(н)ко<,>, обывате(л) ло(х)ви(ц)ки(й), которы(й) Кирила Гнуче(н)ка у сѣсѣда(х) маючи<,> его хомуть, Кирило(вѣ), потае(м)ны(м) спосо(б)о(м) узяль<,> и то(й) хомуть<,> Кирило у два роки у Гърицька позъналь и лице(м) ве(р)нулъ<,>.

Мы, засѣлы(й) судъ, видячи предѣ на(с)<,> урядъ, лице принесеное, записа(т) казали<,>.

[№ 142.]

Року ахъз [1663] м(с)ца авъгуста кз [27] дня.

Передо (м)ною, Яцько(м) Котляро(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м)<,> и при (м)нѣ Ивана Пилипе(нъ)ка<,> будучо(го)<,> Матѣфея Е(м)че(н)ка

во(й)та, Ивана И(л)ченъка<,> Ивана Масича, бурьми(с)тро(въ) ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло[.]

ставъши очевь(с)то, Хъвениха, будучая бурьми(с)триха наша ло(х)-вицькая<,>, которая ска(р)гу свою<,> на А(н)дрѣя, ктитора Спа(с)кого, жителя ло(х)вицько(г)ло[.], ѿ то прекъладала: «Панове врядъ, А(н)дрѣ(й), ктито(р), вѣдмоу мене назъва(въ)ши и мови(лъ): «Я ѿ(т) твои(х) рукъ схъну<,>».

На жалобу и пра(въ)ное попа(р)те Хъвенишино<,> А(н)дрѣя, ктитора, до вязе(н)я<,> дати ро(с)казали(с)мо<,>.

Теди А(н)дрѣ(й), ктиторъ, що говори(лъ) и повѣдалъ на Хъвениху словами нестро(й)ними, не доказалъ<,> и при поцътивости Хъвениха свое(й) добро(й) ѿстае(т)(<,>.

Нащо для вѣры лѣпшо(й) тую справу записа(т) въ декъретовые книги и зъгоду и(х) записа(т) казали<,> що и записано.

[Знак підпису.//

[№ 143.]

Справа Миха(й)ла гончара зъ Грицько(м) Ѡнищенъ(нъ)ко(м)(<,> гончаро(м)(<,>.

Року ахъд [1664] м(с)ца януаря кз [27] дня.

Передо (м)ною, Иляшо(м) Бѣлецки(м), во(й)то(м) ло(х)вицьки(м), Ивано(м) Масичо(м), Ивано(м) И(л)че(н)ко(м), бурьмистрами ма(й)страту Ло(х)вицького<,>

приточил[а]ся справа и ска(р)га ѿ(т) Миха(й)ла, гончара и ктитора спа(с)ского ло(х)вицького<,> которы(й) у цеху гонча(р)ско(м) при братии и(х) все(и)(<,> Грицька Ѡнищенъка, гончара, по шока(м)⁷⁰ зъдѣ(й)ство(м) ѿ нужъ Нещерето(въ) побликовалъ<,>. Которы(й) то Грицько Ѡнищенъко, конца праву тому у це(х)мистра свое(г)ло[.] гонча(р)ского не довѣвши<,> ку праву нашо(м) ѿ справу тую посполу зъ Са(с)ко(м), це(х)мистро(м) и(х), станувъши, уска(р)жали(с)(<,>. Аже становъши ѿболо(л)не такъ поведовая, яко и по(з)ва(н)ная сторона ѿ ро(с)праву межъ ними на(с) просили<,>.

Теды (с)мо стосуючися с право(м) посполиты(м) и зъ артикулами<,> у Статутъ ѿписа(н)ними, що Миха(й)ло, гонча(р), Грицьковъ Ѡнищенъковъ, гончаровъ, ѿ нужъ у Нещерета въ жа(р)та(х) възяти(й), и Нещере(т) Грицька Ѡнищенъка ѿ тое ви(н)ни(м) не чини(т), славъ добро(й) Грицьковъ Ѡнищенъковъ не доказалъ<,> и при добро(й) славъ свое(й), яко ѿ(т)цевъски(й) снѣ, Грицько Ѡнищенъко зостае(т)(<,> и ни(х)то ему ѿ тое, не нарушаючи поцътивости его, дорека(т) не мае(т) подъ зарукою, на вѣряд) Ло(х)вицьки(й) таляре(й) к [20](<,> а на братию цеху гонча(р)ско(г)ло[.] таляре(й) і [10] бє(з) ѿ(т)пусту запълатити повине(н) буде(т).

Записа(т) тую справу казали<,>.

[№ 144.]

Року ахъе [1665] мца гє(н)вара зі [17] дня.

Передо (м)ною, Яково(м) Ко(т)ляре(м), по(л)ковънико(м) нака(з). лубе(н)-ски(м) в Ло(х)вици зо(с)таючи(м), и Де(м)яно(м) Выпри(с)ко(м), атамано(м) городовымъ ло(х)ви(ц)кимъ, и Ивано(м) И(л)ченкомъ, ву(й)то(м) наказани(м), Стефано(м) Лукашевичо(м), Семено(м) Джурако(в)ски(м),

ставъши очевь(с)то, Ива(н) Брягине(ц), ѿбывате(л) бѣлогоръ(л)ски(й), при суду нашего ло(х)ви(ц)кого и Васи(л) Ковале(н)ко покладали<,> урядовни(й) запи(с) ѿ кривду и покрадене такъ солонины, яко и ины(х) речи(й) з комори ѿного Бряги(н)ца през Ивана Хорошка, бы(в)шого ѿбывателя ло(х)ви(ц)кого, и поме(с)нико(в), до которы(х) выпи(с) слово в слово в собѣ такъ мае(т).

Року ахъ [1660] мца мая иі [18] дня.

Передо (м)ною, Савою Гараше(н)комъ, со(т)нико(м) ло(х)ви(ц)ки(м) и Ивано(м) Базалъе(м), атамано(м) городовы(м), Я(ц)комъ Ко(т)ляре(м), су(д)ею по(л)ку Лубе(н)ского⁷¹ Ми(р)горо(д)ского, Го(р)дѣе(м) Ѡвѣсьевичо(м), ву(й)-то(м)(<,> и Ивано(м) Масичо(м), Коньдрато(м) Макъсимовичо(м), бу(р)ми(ст)-рами вряду Ло(х)ви(ц)кого,

приточилася справа ѿ(т) Ивана Браги(н)ца, ѿбывателя ло(х)ви(ц)кого, в то(т) способъ<,> ска(р)гу свою пре(к)лада(л) на Ивана Хорошка<,> и Ми(с)ка Каба(ч)ного и Фе(с)ка<,> Лысо(г)ло[.], ижъ ѿны, в є(д)но(й) ко(м)панин<,> будучи<,> солонини штукъ деве(т) с комори покрали<,> и на сво(й) пожитокъ ѿбе(р)нули, а напото(м), кгда до права пришло, всѣ три з города нашего Ло(х)вици повѣтекали<,>

Прето мы, вря(д), таковы(й) запи(с) Ивану Бряги(н)цу даемо<,> I де бы ко(л)векъ тыхъ винова(т)цовъ<,> свои(х) мѣло бы спотрафити<,> и на(й)ти бы и в деся(т) лѣтъ<,> то на таковы(х) повиненъ своего дохода добраго<,>.

Нащо для вѣры лѣпшо(й) записати, що є(ст) и записано<,>.

А кгда в ки(л)ка лѣтъ<,> то(т) Иванъ<,> // Хорошко року ахъе [1665] 7 з со(т)нико(м) свои(м) су(м)ски(м) Якимо(м) Ступаче(н)ко(м) ишу(л) до во(й)ска и за по(к)ладане(м) того декрету пре(д) со(т)никомъ ихъ вышъ менованы(х) пытали(с)мо в правѣ засѣло(м) Ивана Базалъя, на то(т) ча(с) атамана бы(в)-шого<,> а Го(р)дѣя, ву(й)та, такъже на то(т) ча(с) былос<,>, ежели бы ѿны тую справу судили<,>, бо то(т) Хоро(ш)ко записо(м) бы(л), яку дава(л).

Теды то(т) Ива(н) Базалъ(й) и Го(р)дѣ(и) Евѣсьевич(ч) тыми словы признали<,> ижъ «кгда,— мови(т)— пре(д) уря(д) нашъ<,> принесено ты(х) са(л) лица, то є(ст) пу(л)тора сала<,> и пу(л)тора пу(л)та<,>, се(р)мягъ двѣ и полумысокъ<,>, теды воны всѣ по(в)текали<,>»

Яко тежъ<,> и жона его Ма(р)а Шапану(в)на признала, ижъ<,> «ѿны всѣ три, покра(в)ши салонину, се(р)мяг и ру(ч)ницу Ма(т)вѣеву, и горъ(л)ки барило<,>, а на(д)ташлова(в)ши того<,> спра(в), повтекали<,>»

Прито жъ мы, уря(д), ве(д)лугъ запису да(в)ши<,> и ве(д)лугъ призна(н)а техъ люде(й) за выдане(м) ѿ(т) со(т)ника су(м)ского<,> казали(с)мо, яко злочи(н)цу прили(ч)ного<,>, до вязана дати. Котори(й), седечи<,> у вязеню, през прозбу люде(й) за(ц)нихъ<,> ѿного Ивана Бряги(н)ца<,> и Василя Ковале(н)ка проси(л)(<,> ижъ бы за то(т) про(с)тупокъ его были милосє(р)дными и не карали ве(д)лугъ права ѿписа(н)ного<,> Дал(л) ѿны(й) кона бѣлого з ку(л)бакою<,>, в шацу(н)ку з уряду люде(й) за(ц)ныхъ в золоты(х) сорока<,> жупанъ стары(й) и шаблю в десети золоты(х) на выкуплене<,> до ка(р)нищи<,>

А кгда не мѣ(л) ты(х) сорока золоты(х) ѿ(т)дати<,>, вѣчьными часы тоє все при ни(х) мае(т) зо(с)тавати.

Котораа справа є(ст) записана. //

Запи(с) Ивана Ω(δ)леще(нъ)ка[!] з Барышовки.

Року ахъе [1665] м(с)ца апріля зі [17] дня.

Передо (м)ною, Феодоро(м) Гарашче(нъ)ко(м), атамано(м) городовы(м) лофицькимъ, Іяково(м) Гарашче(нъ)комъ Гарасимовичо(м), во(й)то(м), Івано(м) І(л)че(нъ)ко(м) и Степано(м) Джураковъски(м), Семено(м) Лукашевичо(м), бурми(ст)рами и всъмъ ма(й)страто(м) Лофи(ц)кимъ.

Ставши пре(д) нами, Ива(н) Олеще(нъ)ко, барише(въ)ски(й) жиле(ц), жада(л) на(с), ураду, абы его справку до кни(г) правъ лохви(ц)ки(х) приняти и записа(т) казали<.>. Которо(г)ло[!] мы, читаючи, записа(т) казали. Которы(й) запи(с) такъ в собъ записаны(й) маеть<.>.

Року ахъе [1665] ію(л). с [6] дня.

Передо (м)ною, Яцко(м) Ко(т)ляром(м), атамано(м) ло(х)ви(ц)ки(м), и при мнъ товары(ст)ва будучо(г)ло[!] Ивана Лавре(н)ка и Савы Па(р)толы, Павла Крамара и и(н)шихъ козаковъ за(ц)ных и вѣры го(д)ны(х) при то(м) зо(с)таючихъ зо(з)нанню Матвея Е(м)ченъка, воита, Ивана Масича, Ивана Дзугаво(г)ло[!], бурми(ст)ровъ мист(р)ату Ло(х)., и и(нъ)ши(х) за(ц)ных особъ и вѣри го(д)ны(х) у ратушу Ло(х)вицко(м) на то(м) призьнани бу(в)ши,

по(с)тановивъшисе очевисто, па(нъ) Иванъ Ωлеще(нъ)ко, купе(ц), обывате(л) барышовъски(й), пере(д) суд(д) нашъ, которы(й) оповѣда(л) и жалова(л) ω ро(з)ша(р)па(н)е ко(с)к<.> по(д) ча(с) будучи(х) татаровъ<.> такъ в полю, яко и в селъ Брися(х) повѣте нашо(м) Лохви(ц)ко(м)к<.>.

Што (с)мо на жалобу и правное попа(р)те пана Иваново Олеще(н)ково, кучца, обывателя барышовского<.> ты(х) люде(й)к<.> которие косы позношова(л)и, ко(ж)ного по имени пописовали у реє(ст)рѣ и, (с)писавши слово в слово то(т) реєстръ з уряду наше(г)ло[!] Ло(х)вицко(г)ло[!], пану Ивану Олеще(н)ку, купцо// купцови обывателеви барышовскому, до ру(к) его на прези(с)къ о свое доброе подае(м).

Которое при(з)на(нъ)е людеи ниже(й) описа(н)ны(х) именами та(к) в собъ мае(т)к<.>.

Макси(м) Мыкгасе(н)ко в тоє слово при(з)на(л)к<.>: «Выдѣли(м) Озѣрски(й) о(д)ну косу узья(л), а другую Кривы(й), на(д)точивши, (в)зя(в) і третью Яцко Кача(нъ)к<.>».

Озѣрски(й) са(м) зезна(л): «Хлопе(ц) купе(ц)ки(й) ко(с) двѣ мнѣ да(л), е(д)ну косу Хведорови Деревя(н)чичу з ру(к) свои(х) ω(т)дале(м)к<.>».

Хведо(р) Деревя(нъ)чичъ визна(л): «Озѣрски(й) мнѣ едну косу да(л)к<.>».

Яцко Ω(х)рѣме(н)ко призна(л): «Ру(ч)ки упередѣ ихъ чотири былик<.>».

Яцко Ле(с)ко Ω(х)рѣменко, Семе(н) Гри(ш)че(нъ)ко, Петро Тарасе(н)ко брисовские<.> же «не (з)нае(м) и не вѣдае(м) о браню ти(х) ко(с), хто и(х) бра(л), но(ч)ная ре(ч) была», — признали<.>.

Я(ц)ко Кача(нъ) зе(з)на(л): «ѿ [15] на(с) было у воза, где косы были<.> и Хо(м)ка по единой(й) кось взяти каза(л), а мы всѣ по(з)волили(с) и брали<.>».

Хо(м)ки до зе(з)наня выво(д)ного не было<.>. Кача(н) косу на вра(д) прине(с)лъ<.>.

Васи(л) Кривы(й): «Я е(д)ну косу узья(л)», — при(з)на(л) и на вра(д) прине(с)лъ<.>. Повторе Васи(л) Кривы(й)к<.>: «Ива(нъ) Жуче(н)ко самочва(р)тъ

з братами по (д)вѣ кось взяли», — призна(л)к<.>. Криви(й) е(д)ну косу на вра(д) прине(с)лъ<.>.

Ива(н) Жуче(нъ)ко зе(з)на(л)к<.>: «Гри(ц)ко, сынъ моего дя(д)ка, и всѣ мы, чотири брати, были и почали тие косы братъ и пото(м) на во(з) покину(л)к<.> а уще(р)тъ во(з)ку(в) опо(с)ле тата(р) было<.>».

То(т) же Ива(н) Жуче(нъ)ко повторе зе(з)на(л)к<.>: «Онопрѣ(й) из инъши(м) товари(ст)во(м) у Брисяхъ остало(с)к<.> а мы, на(с) чотири, пе(р)ше(й) до возовъ з братами прибѣгли».

Онопрѣ(й) зе(з)на(л): «Узяле(м) ко(с) з воза десятокъ<.> ти(л)ко (ж) з оповѣди брися(н) ски(х) люде(й) и на вра(д) прине(с)лъ<.>».

Брисяне всѣ признали<.>: «Онопрѣ(й) хотѣлъ з возо(м) косы взяти, ти(л)ко (ж) десятокъ ко(с) з оповѣди наше// нашею взя(л)к<.>».

Хве(с)ко Хаце(нъ)ко з Жабокъ косу едну взя(л) и на вра(д) прине(с)лъ.

Клы(м) Рима(р) повѣда(л): «Я Онопрѣ з косами на гребли стрѣтиль».

А Онопрѣ(й) о(т)повѣдаеть: «Я Клима Римара и въ очи не бачиль<.>».

Ва(с)ко, што в то(т) ча(с) у неволю попа(л)ся и з ру(к) пога(н)ски(х) ви(й)шо(л), признавалъ: «Коже(н) татары(нъ) по (д)ва деся(т)ка ко(с) вѣзль, и яси(р) и(н)ши(и) по десятку ко(с) на собъ не(с)ли, а тата(р) з тисечу всѣхъ было<.> А мо(й) панъ татаринъ ти(л)ко е(д)ну косу вѣзль<.>».

Лукиа(н) Степане(н)ко, з неволи ви(й)шовши, признава(л): «Татари(н) у травѣ ко(с) десятокъ, на(с) провадячи, на(й)шовъши и да(л) мнѣ не(ст)и и видѣле(м), што татари(н) ко(ж)ны(й) по пуку ко(с) везли<.>, а мнѣ, в неволи будучи, то(г)ло[!] не гледѣти<.> а тата(р) было с тисеча<.>».

До которо(г)ло[!] зе(з)наня печат(у) урадовную ратуша ло(х)вицкого прити(с)ну(т) ро(с)казали(с)мо.

Писа(н) в ратушу лохвицко(м) року и (д)на вышъ писа(нъ)ного<.>. Передо (м)ною, Ю(с)комъ Ко(т)ляромъ, атамано(м) лохви(ц)ки(м), па(нъ) Ива(н), купе(ц) баришовски(й), оповѣда(л) мною, абы ω(с)татокъ нерозобрани(х) ко(с) для травы купленя ему продавати дозволи(л), што ему и по(з)волили(м)к<.>.

Пре(д) ти(м) же акто(м) при бытъно(с)ти Ма(т)вѣя Поривая, атамана сене(ц)кого, и Алеза(н)дра Тодоровича, Лукияна Калине(нъ)ка и и(н)шихъ немало.

Того жъ дня и року.

Приточиласе справа пре(д) суд(д) нашъ ω(т) п.<:> Сулимовско(г)ло[!] Кирила, сторону поводное, которы(й) ска(р)жи(л) на (сене(ц)кого жи(л)ца) Ивана Кучуру тако(ж) сене(ц)кого, которы(й) ска(р)жи(л) на его, и(ж) то(т) Ива(н) Кучура зада(л) бы(л) пану Кирилу Сулимовскому екъсѣса гонорови за(ц)ному шко(д)ливіє злодѣ(й)ские<.> чого не доказа(л) ревековавши, // то(т) задани(й) екъсѣс(с) у губу свою побра(л) то(т) Ива(н) Кучура и ω(т) на(с), ураду, з наказаного декрету и (с) ту(р)ми во все(м) п.<:> Кирила Сулимовско(г)ло[!] пое(д)на(л) и погоди(л), правниє выклады поворожа(л)к<.>.

Которо(г)ло[!] п.<:> Кирила Сулимовско(г)ло[!] мы, ура(д), при вшеляко(й) цнотѣ зо(с)тави(въ)ши, до кни(г) декретовни(х) записать казали, што е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or document fragment. The text is dense and difficult to decipher due to the handwriting style and fading.

Handwritten text in a cursive script, continuing from the top section. It appears to be a detailed account or report, with several lines of text.

Фотокопія арк. 76 зв.

Handwritten text at the top of the page, possibly a header or title. It includes the number '77' in the upper right corner.

Main body of handwritten text in a cursive script, covering most of the page. The text is dense and appears to be a detailed account or report.

Фотокопія арк. 77.

Того (ж) року и (д)ня м̃(с)ца іюня ки [28] дня.

Передо (м)ною, Івано(м) Пилипе(н)комъ, нака(з)ны(м) по(л)ковнико(м) лубе(н)ски(м), и Федоро(м) Гараше(н)комъ, атамано(м) городовы(м) лофи(ц)ки(м), Гордѣмъ Евсѣвичомъ, воито(м) лофи(ц)ки(м), Степано(м) Свиде(р)скимъ и Лаврѣно(м) Пра(д)кою, бурмис(т)рами ма(й)страту Лохви(ц)кого.

Запозивалисе пре(д) на(с) Гаврило Ши(н)каре(н)ко из громадою бо(д)нарвскою ѿ бранѣ побору ѿ(т) нихъ чре(з) Гаврила Ши(н)каре(н)ка жо(л)нѣромъ<, > которому дали были причину громада бо(д)нарвская Гаврилу, и жъ якобы копъ(й)ки бра(л) по ѿ(с)маку, а по чеху в су(м)мѣ ѿ(т)дава(л) жо(л)нѣра(м) <.>. Шчо се на него не показало, за при(з)на(т)емъ Миколае(н)ка Ѡ(с)тапа<, >.

А по ко(н)трове(р)сии много(й) <, > межи стороною пово(д)ною и ѿ(т)по(р)ною учинили(с)мо згуду за наказаня(м) декрето(м) его м(л). <:> пана Григория Гамалѣи, пол. <:> вѣрного войска ца(р)ского его п(р). ве(л). <:> Запо(р). лубе(н)ского, тую прумежи ними вѣчисто уторали, накладъ правные обои(х) сторонѣ в запо(м)нѣ(н)е вѣчно пу(с)тивъши. Корову, за(с) заграбленую и знову ве(р)неную Гаврилу Ши(н)каре(н)ку <, > которую, были узявъши, продали Ивану, Кошелевову зятю, громада бо(д)нарвская части(и) двѣ <, > а Гаврило ча(ст) трегую аби заплати(ли), и ѿ(т) того часу аби вѣчно тривали у згодѣ <, >. А хто бы мѣ(л) тую справу знати, заруки на суди(й) во(й)скови(х) тареле(й) два(д)цеть, а на па(н). по(л). лубе(н)ско(г)лол тарале(й) деся(т).

Писан рокомъ.

[Знак підпису.]//

Справа Де(м)ка Виприще(н)ка из Семено(м) Чернише(нѣ)ко(м).

Року ахъе [1665] м̃(с)ца ма(р)та ѿ(с)мого дня.

Передо (м)ною, Яково(м) Ко(н)дратовичомъ, нака(з)ны(м) по(л)ковнико(м) лубе(н)ски(м), а Івано(м) Лавре(н)комъ, нака(з)ны(м) по(л)ковнико(м), атамано(м) городовы(м) лофи(ц)кимъ, Яково(м) Гарасимовичомъ, воитомъ лофи(ц)кимъ, Степано(м) Джураковски(м), Івано(м) И(л)ченъко(м), Семено(м) Лукашевичомъ, бурми(ст)рами ма(й)страту Лофи(ц)кого <, > и при на(с) зостаючи(м) з товары(ст)ва нашего Фе(с)ка Голю(н)ки и Ма(т)вѣя Поривая, атамана сене(ц)кого, Де(м)ка Капу(с)ти <, > Алеза(н)дра Тодоровича, Яреми Степановича и Матвѣя Шкатулы и и(н)ши(х) при то(м) было нема(ло).

Приточиласе справа пре(д) на(с) ѿ(т) Де(м)ка Виприще(нѣ)ка, атамана наше(г)лол на то(т) ча(с) лофи(ц)кого городо(г)лол, а то таки(м) способо(м), и жъ уска(р)жи(л)се пре(д) нами на Семена Чернише(нѣ)ка, с котори(м) Де(м)ко Виприще(н)ко мѣ(л) спо(л)ную пасеку <, > в которо(й) ба(р)зо великие шкоды мѣ(л) в поби(т)ю пчо(л) ѿ(т) злочи(н)ци <, > которо(г)лол не мѣ(л) якъ пошлаковати <, >. Теды поехавши до Бодлива до своего спо(л)ного товариша Семена Чернише(нѣ)ка <, > приди(л)се з ни(м), яковы(м) бы способо(м) того оде(й)ти <, >.

Теды то(т) Семенѣ Чернише(нѣ)ко <, > призна(л) в тые слова, и(ж) «ему у ѿсени у мене згибли пчолы е(д)но, теды (м), — мови(т), — зна(й)шо(л) пчо(л) трое и то Івани(х) мнѣ сказа(л) абы (м) шука(л) пчо(л) <, >: «Я, — мови(т), — знаю, що е(ст) у ваше(г)лол пасе(ч)ника пчолы Юрка Тризне(н)ка у (с)хова-нью <, >». — Теды(м) на слово Іваннахово поше(д)ши шукати и на(й)шо(л)

(пчо(л) трое) <, > ⁷² а потомъ ходиле(м) и з Мовѣчане(н)комъ Ѡни(с)ко(м), Грище(н)комъ и Хведоракою <, > и нашли(с)мо пчо(л) живы(х) трои <, > а четве(р)тие уме(р)лие <, >».

Тогди сказа(л) Семенѣ Чернише(н)ко Де(м)кови Виприще(н)кови, и(ж) «е(ст) у мене пчо(л) на(й)денихъ злодѣиски(х) трои, а четве(р)тие умѣ(р)лие <, >» — А кгда почал(л) показова(т) пчолы из погреба Семенѣ Чернише(н)ко <, > а жъ по пчо(л)!! живы(х) пятеры <, >.

В то(т) ча(с) Де(м)ко Виприще(н)ко пыта(л) <, > то (с)каза(л) Семенѣ: «На(и)шоле(с) живы(х)»...

В справѣ Семена Чо(р)нише(н)ка мнѣ, Алезею Григориевичу Квѣтъцѣ, строго у це(р)квѣ бжо(й) талья(р) Семенѣ Чо(р)нише(н)ко даль <, > способо(м) потае(м)ны(м), щобъ его запи(с) с кнѣгъ виризати, ро(с)казавъ <, > ⁷³ ... трои, а тепе(р) пятеры, сии (ж) // двоє ѿ(т)ко(л) узялисе <, >?»

Семенѣ Чернише(н)ко сказа(л), же «ме(р)твые были <, > а по по(с)тановле- (н)ю на печи, пчолы поѿживали <, >».

Теды Де(м)ко Виприще(н)ко <, > запыта(л) Семена Чернише(н)ка: «У кого бы нашо(л) тые пчо(л), скажи и мнѣ того чоловѣка».

В то(т) ча(с) Семенѣ Чернишенѣко сказа(л), що: «Я то(г)лол чоловѣка не знаю <, >».

А то(т) Юрко Тризне(н)ко, самъ при(н)ципа(л) и злочи(н)ца, з ними то же у чо(л)нѣ е(з)ди(т) <, > а Семенѣ Чернише(н)ко, знаючи о то(м) злочи(н)ци, не (с)каза(л) того зра(й)ци Де(м)кови Виприще(н)кови, спо(л)никови на пчоли своему <, >.

Пото(м) дня пре(с)того Семенѣ Чернише(н)ко, приехавъши до мѣста <, > мови(л) <, > Де(м)ку: «По(й)мале(м) твоего злочи(нѣ)цу Юрка Тризне(н)ка <, > але уже и утѣкъ <, >».

А то таки(м) способо(м) <, > и(ж) то(т) Юрко Тризне(н)ко самъ доброво(л)но призна(л)се до то(г)лол злого учи(н)ку пре(д) усѣми бодякъвяны и пре(д) Семено(м) Чернише(нѣ)комъ же «самъ тому дѣлу бы(л) роботнико(м) <, >».

А пото(м) за спо(л)кова(н)емъ Семена Чернише(н)ка Юрко Тризне(н)ко, злочи(н)ца, утѣкъ, не бувъши везе(н)емъ скрепованы(й) <, >. В чо(м) Демѣко Виприще(н)ко жалова(л) и проте(с)това(л) на Семенѣ Чернишенѣка, и жъ, злочи(н)цу мѣвши и знаючи о его учи(н)ку, Де(м)кови того на то(т) ча(с) не сказа(л) <, > а ни самъ везе(н)емъ не скрепова(л) <, > и з рукъ своихъ злочи(н)цу пу(с)ти(л), побравъши у его пчолы <, > (злого при(з)на(т)е(м) Семено(м).

Нишчо еще Ула(с) Тризне(н)ко, братъ того злочи(нѣ)ци, призна(л), и(ж) Семенѣ Чернише(н)ко и Ѡни(с)ко Мовчане(н)ко, Грище(н)ко з Федоракою ходили и тие пчолы у Ю(р)ка брали <, > а кгда утѣкъ Юрко, злочи(н)ца, Семенѣ Чернише(н)ко при(й)шо(л) изна(д)вора <, >: «Гара(з)дѣ, што то(т) злодѣ(й) уте(к)».

Пото(м) Семенѣ Чернише(н)ко, приехавъши дле сѣна до Бодакви <, > Селяне бодякъвя(н)ские, а меновито Ѡни(с)ко Мовчане(нѣ)ко, Грище(н)ко и Федорака, Семенови Чернише(н)кови сказали <, > и(ж) пчолы Ю(р)ка Тризне(н)ка е(ст) <, >. А пото(м) из ни(м)и вишукали.//

На што сами признали <, > пре(д) нами, урадо(м) <, >.

Мы, ура(д), су(д) нака(з)ны(й) <, > засадивъшисе на тую справу <, >, бачечи, и жъ Семенѣ Чернише(н)ко такового явного злочи(н)цу мѣвши у рука(х), не ѿяви(л) и не сказа(л), а ни везе(н)емъ не (с)крипи(л) <, > побравъши у того злочи(нѣ)ци пчолы <, > и лицо на ура(д) не показова(л) <, > и злочи(нѣ)цу

пу(с)ти(л)<, > декрето(м) наши(мъ) наказуе(м) и прикривае(м)<, > абы Семе(нъ) Чорнише(нъ)ко Де(м)ка Выприше(нъ)ка погоди(л)<, > и шкоду нагороди(л), выклады правъные ѿ(т) мала до велика повороча(л)<, >. А поруку (по) собъ зоставивъши слушную, по(с)полу изъ Олни(с)ко(м) Мовчане(н)комъ и Хведоракою<, > того Ю(р)ка Тризне(н)ка, злочи(нъ)ци, шукали<, >. А до при(й)дучо-го я(р)марку при половъления пра(з)дника шукати и по(с)тановити пре(д) нами приказуе(м) и по(з)воленемъ, котори(й) декретъ нашъ казали(с)мо до кни(г) декретовихъ записа(т), що до кни(г) декретовихъ записа(т), що е(ст) и записано.

Теды Семе(н) Чорнише(н)ко, будучи упа(р)ты(й) и права не по(с)лушны(й), взявъши пре(д) себе ребелизию пе(р)вшо(м) разомъ ѿ(т)позва(л)се бы(л) и з ате(с)тациею до пана по(л)ковника нашего лубе(н)ского до Канева ехатъ<, > и до и(х) м(л).<: > пановъ суде(й) енера(л)ныхъ, а пото(м) яки(м)сь проха(р)-ство(м) на назначоны(й) те(р)мънъ ѿ(т) стороны поводово(и) еха(т) не схотъль<. > а ни пре(д) суд(д) нашъ не (с)тану(л)<, >.

Которому мы, ура(д) зверху менова(н)ны(й), ручилихъмо на ихъ м(л).<: > пановъ суде(й) енера(л)ныхъ потрикро(т)не до шкатули воинское тареле(й) сто<, >. И устне па(н) по(л)ковникъ наказны(й) ручи(л), абы ехали до и(х) его м(л).<: > п.<: > суде(й) во(й)сковы(х) по(д) тою (ж) зарукою. А ѿны(й) (Семе(н) Чорнише(н)ко) не схотъ(л) ехатъ.

Знову, запомънъвши караня права по(с)политого, са(м) своєю бы(т)но(ст)ю потаемны(м) способо(м) безъ ѿповѣ(д)не<, > не вивевъшиесе из стого права<, > свои пчолы самъ потае(м)но<, > зкра(л)<, > а меновито не у то(т) ча(с), якъ при(с)той(т)<, > але скоро по сто(й) недѣли у по(ст) Петровъ, заговѣвши, скра(л)<, > и вивози(л) потае(м)но<, >.

Которую справу казалих(ъ)мо записать, що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

До того те(ж) знову пре(д) ти(м) же урадо(м) при бы(т)ности Хве(с)ка Голънъки, Алезан(д)ра Тодоровича, Конону При(й)ме(н)ку.

Де(м)ко Виприше(н)ко жалова(л) на Семена Чорнише(н)ка, спо(л)ного товариша своего, ѿ бчолы, которому много погибло в его ѿпатреню, то е(ст) того Семеново(м) Чорнише(н)ково(м) бывъшому Де(м)кови Выприше(н)кови у войску<, > а, приехавъши Де(м)ко до Семена Чо(р)нише(н)ка, поча(л) питати, яки(м) бы способо(м) такую поноси(л) шкоду в побитю пчо(л) свои(х) ѿ(т) злочи(н)ци<, >.

Теды Семе(н) Чорнише(н)ко мови(л): «Не ти(л)ко твою пчолу побито, але и мою». И поча(л) показова(т) у(л)и, в котори(х) пчолы были. Ажъ Де(м)ко Выприше(н)ко позна(л) свои у(л)и<, > а Семенови(х) у(л)евъ не было побиты(х)<, >.

(Са(м) Семе(н) Чо(р)нише(н)ко при(з)на(л). Семень⁷⁴.

Ула(с) Тризне(н)ко призна(л), и(ж) «Мовчане(н)ко зва(л) Ю(р)ка, бра(т)а моего, злодѣемъ, о которо(м) его учи(н)ку подобно зна(л)<, > а пото(м) Семе(н) Чорнише(н)ко из Мовчане(н)комъ, наше(д)ши и пошлыковавъши ви(н)ни(м) Ю(р)ка, и безви(н)не(м) его учинили, узявъши у его пчо(л) пятеро<, >»⁷⁵...

Оришка, Па(р)хомова до(ч)ка, признала, и(ж) Ю(р)ко Тризне(н)ко мови(л): «Ци ти, Оришко, не знае(ш) о то(м) меду, шчо ба(т)ко Па(р)хомъ побити(л) пчолы Семенови Чорнише(н)кови изъ Юско(м) Голю(н)че(н)ко(м)<, >?»

Они(с)ко Грище(н)ко призна(л), и(ж) Ю(с)ко Голю(н)че(н)ко, обачивъши, и(ж) Ивани(с) еха(л) ре(ч)ка⁷⁶ и зу(ст)рѣвъся из ни(м), Ю(с)ко(м) Голънче(н)-ко(м), котори(й) такъ мови(л): «Не уча(ш)ча(й) тутъ, бо ту(т) моя пасека<, >». А тамъ то пасека скритая злодѣйская была<. >

Тая (ж) Оришка признала, и(ж) глекъ меду захова(л) бы(л) Па(р)хомъ, ба(т)ко е(й), у зе(м)лю, «а у мого, — мови(т), — батька и пасеки не было<, >. Гое ни знатъ хто виня(л)».

Шче м призна(т)е усе ѿ(т) мала и до велика з те(р)мънъ до къни(г) записа(т) казали, що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 149.]

Року ахъзе [1665] м(с)ца юня л [30] дня.

Передо (м)ною, Ивано(м) Пилипе(н)ко(м), по(л).<: > наказны(м) лубе(н)-ски(м)<, > и Федоро(м) Гараше(н)комъ, атамано(м) городовы(м) лофи(ц)ки(м), Гордѣ(м) Евсѣвичомъ, воито(м), Степано(м) Свиде(р)ски(м), Лаврѣномъ Пра(д)кою, бурми(ст)рами,

бы(л) з лицо(м) приведены(й) Ми(с)ко Го(р)бати(й), риба(л)ка, а меновито из вытеро(м) Хинопыни(м), котори(й) са(м) призна(л)се, и(ж) вытруси(л) по злодѣйску рибу из того вятира<, >.

За которую (роботу) вину да(л) злодѣ(й)скую тое каза(л) за(п).<, > //

[№ 150.]

Передо (м)ною⁷⁷ пре(д) нами те(м) же акто(м) ахъзе [1665] юня а [1] дня, ⁷⁹

бы(л) пошлыкованы(й) и приведены(й) вирос(то)къ з О(л)шано(й), котори(й) призна(л)се самъ доброво(л)но пре(д) нами, урадо(м): Федоромъ Гараше(н)-комъ, атамано(м) городови(м) лофицки(м), Ияково(м) Гарасимовичомъ, воито(м) лофи(ц)ки(м), и всѣ(м) урадо(м) спо(л)ни(м),

и(ж) призна(л)се пре(д) нами<, > же по(д)бачивъши, шчо кто(с)пода(р) его захова(л) гроши. «Теды (м), — мовить, — тии гроши выкра(л)<, >». И тутъ у [Ло]фици пре(д) нами призна(л)се<, >.

При которо(м) вирос(т)ку зна(й)шлихмо гроше(й) червоны(х) дѣветъ да тареле(й) быти(х) чотири<, > а менити по(л)пяти золо[то]го<, > ко(т)ори(х) гроше(й) ѿ(т)далихмо п.<: > по(л)ковниково(й) тареле(й) в[і] [12].

И таковую справу записа(т) казалихмо, що и е(ст) записано.

[Знак підпису.]

При то(м) згоди(л) само вчо(р)а<: > атаманъ городи(с)ки(й) и мо(с)калевъ два и и(н)нихъ немало<, >.

[№ 151.]

Пре(д) ти(м) же акътомъ ахъзе [1665] м(с)ца апри(л).<: > кз [27] дня, бы(л) приведены(й) пре(д) на(с) Хве(с)ко, золота(р), новоприбыли(й) до Лофици, котори(й) гроши ѿ(т)ливание вурти позлотъковые поча(л) ними шаповати<, >. Котори(й) до(с)вѣдчоны(й) пе(р)вши(м) разо(м) ѿ робле(н)е

гроше(й) у Веприку<, >. Которого брата Фе(с)кова, золотара, и повѣшено за тоє, а Фе(с)ка горло(м) даровали<, >.

Которого тутъ, у Лофици, якъ почла(л) вуртами шаповать, питали, и(ж) «то твое(й) работи гроши?»

Котори(й) прѣ(л)се и мови(л) ижъ «я тые гроши чре(з) шаблю у ляховъ до(с)та(л)<, >».

Пото(м) товариша его Ко(с)та(н)того, признале⁷⁸ тако(ж) золотара, з Пиратина привез(з)лого, питали<, > котори(й) самъ доброво(л)но призна(л)се, ижъ «мене,— мови(т),— Фе(с)ко намови(л)». Ку очи тому Фе(с)кови мови(л), ижъ «наше дѣло пре(д) ѿчима е(ст), мы то спо(л)но робили — ѿ(т)ливали тие ву(р)ти и наробили // ти(х) вуртовъ золоты(х) сто и трина(д)цетъ золоти(х) и робили у Капу(с)тино(й) Долинѣ<, >».

При которо(м) Фе(с)ку на(й)шли ти(х) вуртовъ его роблени(х) вла(с)ны(х) три(д)цать и три вурти<, >.

О которо(м) свѣдо(ц)стве певное ѿ(т) люде(й) зацны(х) купцовъ бывъши(х) моше(н)скихъ а теперешны(х) лофицки(х), которие признали, а меновито Ярема, Кириковъ зя(т), и и(н)шихъ немало, ижъ то(т) Фе(с)ко и въ Мошнахъ копѣйки рудые роби(л)<, > а бывъши по(ш)лыкованы(й), из рукъ утѣкъ з Мошень то(т) Фе(с)ко, золота(р)<:, >, котори(й) у Мошна(х) Гра(ч)комъ зва(л)се<, >.

Которую справу записать казалихмо записа(т)!!, що е(ст) и записано<, >.

[№ 152.]

Пре(д) ти(м) же урадо(м) из Ѡ(л)шано(й) человекъ, которого имени не знаемъ<, > выводу я(р)мяку не да(л), ѿ(т) кого маеть, и ѿ(т)пушень ѿ(т) на(с) по писа(н)е, а и до сего часу ѿного немашь.

Тое записа(т) казалихмо<, >.

[№ 153.]

Из Ѡрди чоловѣкъ товару трои пригнавъши, е(д)но продали Лавре(н)ковому сусѣду<, > а ти(м) выводу не да(л) и по(й)шо(л) по пи(с)мо и того до сего часу из пи(с)мо(м) немашь<, >. Котори(х) двое товару п.<: > по(л)<: > ѿ(т)-гналихмо.

Вола и корову, кобылу тисавую узялихмо у чоловѣка, котори(й) менова(л)се бы(ст) з Ми(р)города<, > и еха(л) до Нѣжина<, > и тотъ по(й)шо(л) по писа(н)е, и того нѣтъ. Которую шкапу п.<: > по(л)<: > до двору ѿ(т)далихмо.

[Знак підпису.]

З Чорну(х), с села Чорного, вю(л)⁷⁹ чоловѣкъ ототъ по(й)шо(л) по пи(с)мо и до се(г)ло[о] часу нема(ш). Которого вола продали(х)мо у Стицме ко(м)лико(м) за пя(т) коп, по(л)трети копы дале(х)мо п.<: > по(л)ковни(н)ци и то записать казали(х)мо. //

[№ 154.]

Року ахъзе [1665] мѣ(с)ца августа зѣ [17] дня.

Вѣчи(с)тая угода и уторе(н)ная справа межи Го(р)дѣемъ Евсѣвичомъ, во(й)то(м) лофи(ц)ки(м), и Де(м)яно(м) Ма(н)джосо(м), козако(м), жителе(м) лубе(н)ски(м)<, >.

Я, Де(м)янь Ма(н)джо(с), козакъ войска его ца(р)ско(г)о пре(с)вѣтло(г)ло[о] ве(л)<: > Запоро(з)ско(г)ло[о], жите(л) лубе(н)ски(й), чинно вѣдомо и сознаваю

ти(м) мой(м) пи(с)мо(м), писа(н)ни(м) у книги декретовие городовие лофи(ц)кие, пре(д) лю(д)ми ниже(й) по(д)писа(нъ)ними<, > и(ж) будучи мнѣ ви(с)ланому и(з) А(н)дрее(м) Тара(н)цо(м)<, > до Лофици козаковъ вигонити у войско Зап.<: > Савою, нака(з)ны(м) по(л)ковнико(м) лубе(н)скимъ<, > аже (м) заразивъши розу(м) мо(й) и мозкъ неу(ч)тивви(м) хмеле(м) Го(р)дѣя Евсѣвича, воита лофи(ц)кого, без данья жа(д)ное причини шаблю, ѿ(т) боку мое(г)ло[о] по(р)вавъши, рани(л) шко(д)ливо у голову и кгава(л)тъ усему городу Лофици учини(лем). А то (м) учини(л) з небаче(н)я мое(г)ло[о] и з зуфа(л)ства и пя(н)ства, розриваючи поко(й) по(с)полити(й)<, >. За которую мою свово(л)ную справу за(с)лужиле(м) бы(л) кара(н)я на го(р)ле ве(д)ле Статуту ро(з)дѣлу одина(д)цето(г)ло[о] а(р)тикулу пе(р)шого и дале(й)<, >.

Теды за подарова(н)емъ и(н)сѣтыкатора правного и все(г)ло[о] города Лофици сталем(с) се ѿ(т) то(г)ло[о] мое(г)ло[о] про(с)тупку во(л)ны(м) учтиво(г)ло[о] п.<: > Го(р)дѣя, воита лофи(ц)кого, во все(м) пое(д)нале(м) выкѣлды правнии ему поворочавъши<, > такъ вѣчисто узяли(х)мо доброво(л)ную межи себе угоду<, >. Тую справу межи собою вѣчи(с)то уторивъши, у ка(ж)дого суду и право<, >.

Я, Де(м)янь Ма(н)джо(с), вышь менова(н)ны(й)<, > не повинен(н) имѣти мочи, не буду<, > за тое, шчо (м) пое(д)на(л) п.<: > воита лофи(ц)кого, а не жа(д)ны(х) кого ли ко(л)векъ з мешча(н) лофи(ц)ки(х) ту(р)бова(тъ) и тру(д)ности и(м) задава(т)<, > а ни згубы мое(й) вспомина(т) вѣчистими часы у ка(ж)дого суду и права, такъ я са(м), Де(м)янь Ма(н)джо(с), якоже и пото(м)кове мои и ниhto з покровни(х) наши(х) близкие и далекие<, > не пови(н)ны<: > п.<: > Горд-!! // Го(р)дѣя Евсѣвича, воита лофи(ц)кого, жоны и пото(м)ки и(х) и жа(д)но(г)ло[о] з мешча(н) лофи(ц)кихъ ту(р)бовать и прав нияки(х) зновля(т) по(д) зарукою на суде(й) войсковы(х) до ска(р)бу во(й)скового сто тареле(й)<, >. Такъ же ежели бы се тая справа зновити мѣла чре(з) Го(р)дѣя, воита лофи(ц)кого, по(д) таковою (ж) зарукою и выною яко вы(ш) описано<, >.

Которую угоду межи ними же дале(м) я, Де(м)янь Ма(н)джо(с), абы тое было, до кни(г) декретовы(х) города Лофици записана.

Што е(ст) и записано року и (д)ня вышь писа(н)ного.

При которо(й) згодѣ были люди добрие и вѣри го(д)ниен<: >: Феѿдо(р) Гараще(н)ко, атаманъ городовы(й) лофи(ц)ки(й), Степа(н) Свидѣ(р)ски(й), Мивойтъ лофи(ц)ки(й) нака(з)ны(й)<, >, и при на(с) зо(с)таючи(й)<, > п.<: > Михайло Пивоваре(н)ко, сотъникъ на мѣ(ст)цу п.<: > Ю(с)ка Котляре(н)ка лофицко(г)ло[о]<, > и Де(м)яна Капу(с)ты, Федора Голѣнъки, Онопрѣя Шмира и Ко(с)ти Ювсѣенька (тое при) и и(н)ши(х) нимало. //

[№ 155.]

Справа Ху(р)сенѣковъ, трохъ братовъ.

Року ахъзе [1665] мѣ(с)ца сентеврия фѣ [19] дня.

Передо (м)ною, Ивано(м) Пилипе(н)ко(м), по(л)ковнико(м) нака(з)ны(м) лубе(н)ски(м)<, > и Федоромъ Гаращен(н)ко(м), атамано(м) городовы(м) лофи(ц)ки(м), и Го(р)дѣемъ Евсѣвичо(м), воито(м)ъ лофи(ц)ки(м)<, > и Степано(м) Свидѣ(р)ски(м), Лукияно(м) Ма(р)тиновичо(м), бурми(ст)рами, и все(г)ло[о] мастрату Лофи(ц)кого Ма(т)вѣ(й) Шкатула, Тимо(ш), со(т)никъ, и Ива(н) Клепа(н) и и(н)ши(х) при то(м) было немало.

Ставши пре(д) нами, Яковъ и Иванъ Ху(р)сенѣки, рожонии брати, из села Ю(с)кове(ц), при суду наше(г)ло[о] лофи(ц)кого сознали доброво(л)но, явно,

тчеви(с)то и без жа(д)но(г)ло примуше(н)я<,> мовючи таковыя слова на Данила Ху(р)сенъка, брата своего единоутробно(г)ло, же, «коне(ч)но, Данило Ху(р)сенъко, братъ нашъ, е(ст) человек(о)м в поде(й)зреню зо(с)вѣдчоны(й) и явни(й) злочи(н)ца<,> котори(й) з чужи(х) комо(р) добро чужое носить и в свою комору носить<,> — докѣладаючи и то(г)ло у (с)вое(й) мовѣ,— ижъ Дани(ло), братъ нашъ, не годѣ(н) межи лю(д)ми добрыми мешкати».

А на пита(н)е Ма(т)вѣя Шкатули Яковъ из Ивано(м), ижъ «заробляе(м) не ти(л)ко на пиво, але и кровь из ко(с) витечетъ<,> межи нами из брато(м) наши(м) Данило(м) Ху(р)сенъко(м)».

До которо(г)ло призна(т)я такъ се субмитова(л) Яковъ из Ивано(м) такъ се субмитовали пре(д) нами люде(й) за(ц)ны(х) по(с)тановити<,> которие учинько(м) зли(м) Данилови(м) свѣдомы<,>

«А коли бы (м) не мѣ(л) по(с)тановити на тоѣ люде(й) за(ц)ни(х), самъ за шию буду окова(н)».

При таково(м) же своемъ призна(т)ю таковыя слова зо(з)нали, же «и (с) хати Данила, бра(т)а своего, на шию по ки(л)ка рази(й) выгонялъ<,> знаючи о его зли(х) учи(н)кахъ, ижъ е(ст) Данило явни(й) лю(д)ски(й) шко(д)ца<,> и не е(ст) брато(м) наши(м), але го(р)ши(м) на(д) татарина<,>».

Пото(м) на у(т)решны(и) де(нѣ) Яковъ то(г)ло запрѣльсе бы(л)».

Пото(м) Ма(т)вѣя Шкатула и Тимошъ, сотъникъ перокоповски(й), и Ива(н) Клепа(н) // Клепа(н) признали, и(ж) Яковъ из Ивано(м) мовили и признавали, же «Данило, бра(т)а нашъ, з чужи(х) комо(р) добра носи(т) потае(м)ни(м) злодѣски(м) способо(м) и въ свою комору носить<,>».

Пото(м) то(т) же Яковъ из Ивано(м) признали, ижъ «Данило, вола Иванова укравъши, и въ яму упхну(л)».

Ми(с)ка, Ти(м)че(н)кова зятя, о(т) то(г)ло потвару за вола во(л)ни(м) чинимъ<,> же конѣ(ч)но ула(с)ни(и) Данило, братъ на(ш), то(г)ло вола у яму упхну(л)» укравъши, а Ми(с)ко, Ти(м)че(н)ковъ зятя, о(т) то(г)ло потвару волни(м) зоста(л)».

Пото(м) по ки(л)ка крот по ра(з) еди(н), по два кротъ, по три кротъ и пидесяти(й) разъ признали, ижъ «Данило, братъ нашъ, зли(й) злочи(н)ца и не добри(й)» але зра(й)ца и явны(й) злочи(н)ца и злодѣи явны(й)».

Дави(д) призна(л), ижъ, идучи до (с)вѣта, стрѣти(л) Данила у е(д)нои кошуль<,> а ничего не зна(л)».

Иванъ, сторо(ж), и Ми(с)ко Пахне(н)ко з прито(м)но(ст)ю усе(й) громади ю(с)ковско(й) призна(ли), же Данило братъ нашъ⁸⁰ (Ху(р)сенъко), у млинѣ Зи(м)ницко(г)ло жито мелючи, пшеници розмѣ(р)ное по(д) жито у кошъ укравъши, моло(л)» и в то(м) бы(л) поиманы(й)» а за тую ви(ну), мѣхъ пшеници навѣявъши, ме(л)никови о(т)да(л)».

Хве(с)ко Воропае(н)ко при(з)на(л), ижъ «якъ роби(л) у Ху(р)сенъко(вѣ)» на то(т) ча(с) Данило из Ивано(м) Ху(р)сенъки побилися<,>. На то(т) ча(с) Данило мови(л) на Ивана: «Ти, Иване, злодѣи, бо (с) порѣза(л) вувци Ивана Савче(н)ка и свинѣ побиле(с) Па(х)не(н)кови».— Тое на то(т) ча(с) хотѣле(м) сбывити ураду, ти(л)ко (ж) Данило мене упроси(л)» а са(м) Данило мови(л): «Неха(й) на мене ката привезуть<,> шчоби(м) бо(л)ше(й) не грѣши(л)».

Ива(н) и Яковъ Ху(р)сенъки на Данила признали, и(ж) «Данило, братъ нашъ, хату спали(л)».

При то(м) те(ж) Ива(н) каза(л) на Данила, а Данило на Ивана и на Якова мови(ли) и признавали, мовечи: «Еди(н) у на(с) Ху(р)шчокъ и е(д)но дѣло наше было<,> — такъ при(з)навали,— и свежину тую, шчо вувци порѣзали и свинѣ побили, тую свежину, усѣ есмо спо(л)на ели».

Таковую ихъ справу казали(с)мо записа(т) // сать<,>.

А учинивъши слушную и(н)квизицию та тоѣ мехмо[?] усе(й) громади ю(с)ковско(й), котори(м) шкода была, питали, ежели на оны(х) Ху(р)сенъковъ и(н)стикговати будутъ ве(д)лу(г) права Статуту коро(н)ного и в не(м) а(р)тыкуловъ описаны(х) ве(д)лу(г) роздѣлу чоти(р)на(д)цатого а(р)тыкулу се(м)на(д)цето(г)ло<,> прысуди(ли). Ти(л)ко (ж) громада ю(с)ковская Ху(р)сенъковъ душами даровали, и(н)стикговати не хотѣли.

Мы, ура(д), су(д) нынешны(и), декрето(м) даны(м) наказуе(м) и прикривае(м), абы Ху(р)сенъки у Ю(с)ковъца(х), селѣ, мешканя не мѣли<,>

Давши они(м) за плату по и(х) за(с)лузѣ в по(с)ре(д) мѣста ка(р)ность киевую<,>, казавши они(х) з мѣста с по(с)ре(д)ку люде(й) за(ц)ныхъ або не мѣвши мешка(н)я, яко зра(й)ци вы(с)вѣ(д)чони и вигнани были наказа(вѣ)ши, то(т) декретъ нашъ до кѣнигъ декретови(х) записа(т) казалем.

[Лѣ 156.]

Дня кѣ [29] септевриа того (ж) року и пре(д) ти(м) же актомъ.

Запозивалисе пре(д) на(с) Васи(л) Багла(и) из села Ждановъ<,> из И(л)яшом(о) Огро(д)не(н)ко(м) о зада(н)е ему, тоѣ(ст) тому И(л)яшови, о украде(н)е у мона(с)тыру спо(д)нихъ рече(й) ка(р)мазиновы(х)⁸¹, крашениновы(х)» котори(й) Васи(л) Багла(й) признава(л) на И(л)яшова се(ст)ри(н)ца Сидора.

Таковое справи казалихмо свѣдками доводити<,>.

Котори(й) Васи(л) здава(л)се на Ивана, Олифѣрова брата<,> и на Ми(с)ка, Поки(д)кова брата, и млсти пана Стосе(н)кова брата<,> которие тому менова(л), ижъ сведоми<,>.

Котори(х) поеди(н)ко(м) питали(х)мо, ежели свѣдоми<,> або были при то(й) справѣ або ли о не(й) чули<,>.

Которие по(д) су(м)ле(н)емъ признали<,> и(ж) а ни свѣдоми тому, а ни чули о(т) кого о то(и) справѣ такъ признали<,>.

Мы, ура(д), казалихмо доводити такового поде(й)зре(н)я Василю Баглаю<,> котори(й) жа(д)ны(х) до купи (с)тавѣ и знаковъ я(в)них не по // не показ(л) и не довѣ(л), ты(л)ко мови(л), ижъ «из лю(д)ское речи то(м) на Сидоре(н)ковъ мови(л)».

Мы, ура(д), су(д) нынешны(и), и бачачи<,> ижъ Васи(л) Багла(й) не дове(л) ничо(г)ло на И(л)яша Огоро(д)не(н)ка изъ его се(ст)ри(н)цо(м)» в реча(х) подо(й)зрены(х) они(х) Сидоре(н)ковъ при вшеляко(и) за(ц)ности и цноти таково(й), яко и пе(р)шо(й) зоставали<,> зо(с)тавуе(м). А оно(г)о Василя Баглая ве(д)лу(г) пора(д)ку судового Статуту коро(н)ного и в не(м) а(р)тикуловъ описаны(х) наказуе(м), абы<,> таковы(й) потва(р)ца Васи(л) Ба(г)ла(и), шчо вю(л)» на Сидоре(н)ковъ, того не дове(д)ши, са(м) у тако(й) винѣ зоста(л)».

Декрето(м) наши(м) наказуе(м), абы за (с)во(й) ви(с)тупокъ, кара(н)е оде(р)жавши, во все(м) сторону свою о(т)по(р)ную поѣ(д)на(л), наказали и, изтве(р)дивъши, до кѣни(г) записатьъ казали<,>.

*Справа Де(м)чихи Випришче(н)ково(й)
изъ Да(н)чихою ши(н)ка(р)кою<, > которая Да(н)чиха,
не доказавши на Ди(м)чиху, брехала<.>*

Року ахъзе [1665] м(с)ца дека(м)врия к̃а [21] дня.

Передо (м)ною, Ивано(м) Пилипе(н)ком(м), по(л)ковнико(м) наказны(м) лубе(н)скимъ, и Федоро(м) Гарашче(н)комъ, атамано(м) городовы(м) лофицкимъ, и Гордъя Евсѣевича, войта лофицкого, Степана Свиде(р)ско(г)ло, Лавръна Пра(д)ку, Луцика Ма(р)тиновича, бурми(ст)ровъ<, > и всѣ(м) спо(л)ны(м) ма(й)страто(м) Лофицки(м)<, > и при на(с) зостаючи(м) люде(м) за(ц)нымъ и вѣры го(д)нымъ<, > Ивана Зѣкраче(н)ка, Тимоша, сотъника перекопського, и и(н)шихъ зацни(х) люде(й) было при то(м) немало.

Ставши пре(д) нами, Вукъся Да(н)чиха Скрипъни(ч)ка, ши(н)ка(р)ка, зе(з)нала явно, я(с)но и безъ жа(д)ного примуше(н)я, мовечи таковыя слова, и(ж), «панове ура(д) спо(л)ны(й) Лофицки(й), шчо (м) будучи по(д)пилою и
83 хмеле(м) и впи(л)ство(м) розу(м) сво(й) заморочивъши а за // а запо(м)нѣвши

страху бжо(г)ло, и каранья права по(с)полито(г)ло учтиво(й) пане(й) Ма(с)ци Ди(м)ково(й), Выпришче(н)ково(й) жонѣ, примовила гонорови за(ц)ному ма(л)же(н)скому шко(д)ливые екъсце(с)я, иже (м) Ма(с)ци Ди(м)чиси Выпришче(н)ково(й) мовила, и(ж) якобы Ди(м)ко Випришче(н)ко<, >, му(ж) Ма(с)ки Ди(м)чихи<, > м(ѣ)л за нецноту е(й) тареле(й) два(д)цать носити<, >. Тоды (м) тоє слово не говорила, ти(л)ко шчекала, бреха(ла) и ревековала<, >».

Мы, ура(д) Лофицки(й), чуючи у(ст)ную мову и ревеказию Вукъсь Да(н)чихи, записавъши до к̃ни(г) декретовы(х) лофицки(х), записатьъ казали<, >. А уч(т)ивую паниею Ма(с)ку Ди(м)чиху, Випришче(н)кову жону, при въшеля(й) учтиво(с)ти и гонору за(ц)ного, яко и переше(й)!! была, зо(с)тавуе(м).

Таковую и(х) справу ти(м) декрето(м) наши(м) вѣчи(с)то уторае(м)<, > котори(й) нашъ декретъ записатьъ казали, шчо е(ст) и записано и(с) по(д)писо(м) руки писа(р)ско(й) ро(к)у и (д)ню зви(ш) описа(н)ного.

Григоры(й) По(д)гаиски(й), писарь лофицки(й)<.> //

[№ 158.]

*Декретъ злочи(н)ци Ю(с)ка, Ма(р)тинова сина, о по(й)ма(н)номъ
з лицомъ вола, которо(г)ло укра(л) у Грицька Квача,
мишчанина лофицкого<.>*

Року ахъзе [1665] м(с)ца декаврия к̃в [22] дня.

Передо (м)ною, Ивано(м) Пилипе(н)ком(м), по(л)ковнико(м) лубе(н)ски(м) (наказни(м), и Фео(д)ор(о)м) Гарашче(н)ком(м), атамано(м) городовы(м) лофицки(м), и Го(р)дѣемъ Е(в)сѣвичо(м), воито(м) лофицки(м), Степано(м) Свиде(р)ски(м), и Лавръно(м) Пра(д)кою, Лукияно(м) Ма(р)тиновичо(м), бурми(ст)рами ма(й)страту Лофицко(г)ло<, > и при на(с) зостаючого Уласа Ми(т)че(н)ка, войта гли(н)ско(г)ло, Михайла Жукавського, Степана Дзуриковського, Миха(й)ла Горбане(н)ка, Гарасима Коломи(й)ца и многи(х) мешча(н) лофи(ц)кихъ было при то(м) вѣры го(д)ны(х) немало.

Ставши пре(д) нами, Грицко(м)!! Квачъ, мешчани(н) нашъ лофицки(й) опо...⁸² ска(р)жи(л) пє(р)соналите(р) и креминалите(р) на Юска, Ма(р)тинова

сина, явнього злочи(н)цу, котори(й) запо(м)нѣвши б̃га и права по(с)политого, вола гнѣдо(г)ло но(ч)ни(м) способо(м) Грицкова Квачова неробочи(м) злодѣйски(м) обычае(м) из загорода укра(л)<, > и завѣ(л) и въ Гли(н)ску Степанови, резникови, за золоти(х) трина(д)цеть прода(л)<.>

Которого Ю(с)ка, Ма(р)тинова сына, явного злочи(н)цу, пыталихмо, яки(м) способо(м) изъ чие(й) порады такового злого допу(с)ти(л)се учи(н)ку<.>

Котори(й) призна(л), ижъ ни з чиего позволе(н)я, а ни (з) намови, а ни з поради, ти(л)ко самъ своюволею того учи(н)ку допу(с)ти(л)се<, >».

Прето мы, ура(д), казалихмо Степану, резникови // глы(н)скому, абы виво(д) чини(л) из себе, при ко(м) того вола о(т) Ю(с)ка, злочи(н)ци, купи(л).

Котори(й) мови(л) таковыя слова, ижъ та(к) дя(д)ки его, яко и и(н)шие злочи(н)⁸³ Ю(с)кови, злочи(н)цеви, приятели шлюбовали за того злочи(н)цу, а меновито Грицко Шкоде(н)ко и Васи(л) Соло(м)ка<, > такъ шлюбуючи, ижъ чоловѣкъ добри(й), ихъ прияте(л)<, >.

Теды(с)мо ура(д) наказали, абы Гри(ц)ко Квачъ свое(й) шкодою доходи(л) на о(с)та(т)но(й) заводши свое(й) (Степану, резнику,) шкоды ве(д)лугъ роздѣлу чоти(р)на(д)цетого а(р)тикулу трете(г)ло<, > а Степа(н), резникъ, свое(й) шкоды на Грицку Шкоди(н)ку и Василю Соло(м)ци<, >. А оного Ю(с)ка, Ма(р)тинова сына, за явны(й) учинокъ ве(д)лу(г) важно(с)ти лица бы(л) горло(м) караны(й) ве(д)лу(г) чоти(р)на(д)цетого роздѣлу артикулу сегого<, >. Ле(ч) сторо(на) и(н)стикгуючая оного Ю(с)ка, злочи(н)ци, горло(м) даровала<, > бо(л)шъ не и(н)стикговала<, >.

Декрето(м) наши(м) наказуе(м) и прикривае(м), абы Ю(с)ка, явнього злочи(н)цу, у при(н)кгерии дупци скарано<, >.

То(т) декретъ нашъ до к̃ни(г) декрето(в)нихъ казали записа(т), шчо е(ст) и записано с по(д)писо(м) руки писа(р)ско(й).

Григоры(й) По(д)га(й)ски(й), писарь лофицки(й)<.> //

[№ 159.]

Чини(м) вѣдомо ти(м) пи(с)мо(м) наши(м) мы, ура(д) Лофицки(й), ниже(й) по(д)писа(н)ны(м)<, >, ижъ Семе(н) Гресе(н)ко<, > изъ Ивано(м), котори(й) се пе(р)ве повѣда(л) поповичо(м), а пото(м) изказа(л)се быти нѣяко(м)ъ Богатире(н)ко<—> еще пе(р)во за девѣзиѣ Алезѣя Квѣтъки пре(д) своего по(с)танов(в)лени зо(с)тали.

Они(й) Семень Гресе(н)ко изъ Ивано(м)<, > товари(ст)во оба, которие на то(й) ча(с) казали, шчо о(д) ге(т)мана еду(т) узяти п̃на Романовско(г)ло и Гарашче(н)ка и Пилипе(н)ка у Лофицу и повезти окова(вѣ)ши<, >.

А пото(м) обачимо(с)мо, ижъ у Семена Гресе(н)ка уха нема(ш). Которо(г)ло смо пытали: «Где збувѣ уха?»

Они(й) о(д)каза(л), ижъ «у Че(р)нигови за коня уха збу(вѣ)<, >».

При котори(х) было коне(й) двое, с кои(х) шкапа на шо(с)тое, а лошакъ на четве(р)тое<, >.

Которы(х) смо пита(ли), шчо бы то за кони. Они о(д)казали, же то и(х) вла(с)ние кони, и лоша(к) тои (ж) шкапы<, >.

Котори(х) обачи(л) п.<:> Квѣтъка, ижъ они люде неробочие<, >.

Знову пытали то(г)ло Семена, яки(м) се реме(с)ло(м) бави(л)<. > О(д)каза(л)<, > ижъ по кишения(х) лю(д)ски(х) добывае(т)се<, >.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or document. The text is dense and fills most of the page. It begins with a large initial letter 'D'.

Фотокопія арк. 83 зв.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or document. The text is dense and fills most of the page. It begins with a large initial letter 'J'.

Фотокопія арк. 84.

Которихъ Квѣтка везе(н)е(м) каза(л) опа(т)ри(т) еще о среду по(ст)ю<,>.

Оные, обачивъши ча(с) пово(л)ни(й), на воскресение Хво из ла(н)цухо(м)<,> и зъ коло(д)ками поутъкали<,>. За котори(х) и п.<: во(й)та ту(р)бова(л) того, котори(х) по чотири(х) неделя(х) знову у Пиратинъ коне(й) о ки(л)ка мьючихъ, знову козаки, по(й)мавъши, лофицкие, до Лофици припровадили<,>.

Котори(х) мы, обачивши, ижъ го(д)ны были го(р)ло(м) карани быти<,>, 85 ажи то было и(н)стикгатори декрето(м) наши(м) // декрето(м) наши(м)!! наказуе(м), абы они... 84

[№ 160.]

Запи(с) Ивана, цигана, злочинъць, ахъз [1666] ное(въ)ри(а) кв [22] дня.

Передо (м)ною, Степано(м), хоружи(м) арматьни(м), и Миха(й)ло(м) Остапе(н)ко(м), атамано(м) городовы(м) лофицки(м), съ Гордѣемъ Евсѣвичо(м), во(й)то(м) лофицки(м)<,> и Ивано(м) И(л)че(н)ко(м), Ивано(м) Дзукгавы(м), Ивано(м) Масичо(м), Данило(м) Багатире(м), бу(р)ми(ст)рами ма(й)страту Лофицко(г)ло, и и(н)ши(х) немало.

Иванъ, цига(н), был(л) пре(д) на(с) по(с)тавлени(й) злочи(н)ца, котори(й) был по(й)манъ из лицо(м) явъны(м) из шкапою сивою, украденую чре(з) то(г)ло Ивана, цигана, и его товаришо(въ) — Про(ц)ка и Ивана Бабковато(г)о, которо(г)о шкапу завели из Чорну(х) крадени(м) способо(м) о(д) Супруна, жителя чорну(с)кого<,>. Которо(г)ло Ивана из Про(ц)ко(м) и зъ Иваномъ Бабковати(м) и з ти(м) явни(м) лицо(м) по(й)мали у Лофиць и пре(д) на(с), ура(д) Лофицки(н), приведены<,>.

Теды за пыта(н)емъ о(д) на(с), ураду, то(й) Иванъ, злочи(н)ца, призна(л) доброво(л)но<,> и(ж) Процикъ и Ива(н) Бабковати(й) его товари(ст)ву спо(л)ное тому злomu дѣлу е(ст) исто(т)ны справъць из ни(м) тое(й) зло(й) ко(м)панъць допо(л)мали<,> и пожи(т)ковали<,>.

То(т) же злочи(н)ца Ива(н), цига(н), призна(л) тако(ж) доброво(л)но<,> и(ж) Ива(н), цига(н), котори(й) да(въ)но у Лофиць мешкаеть, тому дѣлу е(ст) спо(л)ни(м) товаришо(м)<,>, бо та(к) призна(л), шчо Ива(н), лофи(ц)ки(й) цига(н), о(д) того дѣла не буде(т) во(л)ни(м)<,>. Котори(й) и очеви(с)то Ивану, цигану, мови(л), же «абы, Иване, такъ буде(ш) звязанъ, я(к) и а».

То(т) же призна(л), ижъ «ты мене, Иване, за тое би(въ), шчо(б) я тобѣ коне(й), накравъши, бо(л)ше(й) приводи(л)<,>».

На о(с)татокъ то(т) же Ивану мови(л), же «ти, Иване, лофицки(й) цигане, такъ будешъ пече(н) о(д) ката, я(к) и я<,>».

Тое зап ... 85 //

[№ 161.]

Записано въ справѣ Дацъка Кумки ѿ викъраде(н)е комори<,>.

Року ахъзи [1668] м(с)ца<: ма(р)та ф [9] дня<,>.

Передо (м)ною, Стефано(м), хоружи(м) а(р)мать во(й)сковы(х)<,> Юско(м) Ω(т)роко(м), атамано(м) городовы(м) ло(х)вицьки(м)<,> Ма(т)фее(м) Е(м)ченъко(м), во(й)то(м)<,> Ивано(м) Дзугавы(м)<,> Ле(с)ко(м) Сѣньниче(нъ)ко(м), буръми(ст)рами уряду Ло(х)вицького, и при на(с) люде(й) зацьны(х) и въры годъны(х) при то(й) справѣ будучи(х) — Горѣдъя Евсѣенъка, Данила,

це(х)ми(ст)ра шевъского<,> Ми(с)ка Жука<,> и инши(х) люде(й) въры годъны(х) бывъши(х)<,>

приточилась справа<,> и ска(р)гу свою Данило, прозываемы(й) Кумъка, жите(л) нашъ ло(х)вицьки(й)<,> ѿ то прекъладалъ<,>

ижъ, «панове врьдъ, комору мою середьку (д)ня (на мѣстѣ)<,>, с которо(и) гроши<,> пла(т)е, ножи и иншии рѣчѣ та(м) будучии викрадено<,>».

Теды мы, урядъ, на жалобу Данилову зара(з) скоро за ѿповѣдью ѿпить пи(л)ны(й) у свое(м) городѣ учинитъ ѿ таковы(х) неробочихъ люде(й) ро(с)казали(с)мо<,>. Прето на то(м) же часѣ таковыи зьлочи(н)ць зъ лицо(м) — баво(л)ницами и зъ гудзѣками сръбръними и зъ и(н)шими рѣчами — по(й)мавъши, и до везе(н)я крѣпкого таковы(х) явъны(х) зьлочи(н)цевъ<,> дати ро(с)казали(с)мо<,> А скоро презъ ро(з)ное мо(р)деръство были караны и до того все(г)ло, шчо покърали, при(з)налися<,>.

Што мы, засѣлы(й) врьд(а), стосуючися с право(м) посполити(м)<,> на

которы(х)<,> Статутъ и пи(с)мо бжие ѿпѣвае(т) въ ро(з)дѣле чотирина(д)цатло(м) въ а(р)тикулѣ трето(м)<,> таковы(х) явъны(х) изъ лицо(м) зьлочи(н)цовъ по(й)маны(х), нъчи(м) и(н)ши(м) право стое карати не по(з)воляе(т), ты(л)ко ве(д)лугъ за(с)луги и(х) якъ заробили, // горъло(м) карати<,>. Бо 86 гды (ж) тьи два и(х) злочи(н)ць зо всѣ(х) городовъ повѣдалися быти<,> а име(нъ)но: еди(нъ) зъ Люте(н)ки ме(н)ши(й) (Микита) менивъся<,>, а други(й) Ди(м)ко и(з)-за (Д)нѣпра<,> — оба(д)ва ли(ч)кованы были<,> за настояни-е(м) и(нъ)стикгатора, а въ(д)лугъ правъно(г)ло способу 86, абы зълыи люде межи добриими люд(м)и не зна(й)довалися<,>, вельли(с)мо таковы(х) шькодячи(х) зьлочи(н)цовъ на зъгибе(л)ницу зогънати<,>.

Дѣля чого у къниги декъретовыи таковую справу записа(т) казали, шчо е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 162.]

Справа Волошина Грегоращъкова зъ Сороки изъ-за (Д)нѣстра зъ жоною чужею изъ Дячого<,>.

Року ахъзи [1668] м(с)ца июля к [20] дня<,>.

Передо (м)ною, Ияково(м) Конъдративичо(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м)<,> Яцъко(м) Гарасиме(нъ)ко(м), во(й)то(м), Ле(с)ко(м) Сѣньниче(нъ)комъ, Ивано(м) Падалькою, буръми(ст)рами ма(й)страту Ло(х)вицького<,> ставъши ѿчевысто, Палажъка с Пирятина Павълувъна, Коломы(й)ко(въ)на удова<,> которая ска(р)гу свою на Григорашъка Волошина, ѿбывателя зъ Сороки изъ-за (Д)нѣстра ѿ то прекъладала<,>.

ижъ, «панове врьд(а), Григорашъко Волошинъ у Ва(р)вѣ у Яска, ва(р)ви(н)ского жителя, у которого (м) ши(н)ковала<,> мене подъмовиль и вла(с)не, якъ з жоною, зо мною мешкаль<,> и мѣль за жону мене узяти<,>».

Што мы, засѣлы(й) судъ, стосуючися зъ Статуто(м) и с право(м) святи(м) посполити(м) якъ у роздѣлѣ чотирина(д)цатом(у) у арътикуль кѣ [29] ѿписуе(т)<,> повѣстегаячи зьло(ст) люде(й) своево(л)ны(х), которыи препо(м)нивъши боязън бжию и пови(н)//ности свое(й) христия(н)ско(й) не ѿстерегаячи<,> 86 за досвѣдъче(н)е(м) лю(д)ски(м), яко не зацьны(х) ѿбои(х) сторонъ и явъни(х)

Справа Хвѣска Гарашенъка ѿ заби(т)ю купъца
че(р)нѣго(вѣ)ского<,> которая такъ въ собѣ мае(т) <,>.

(н)ю подо(з)ре(н)ного<, > урядо(вѣ)ны(м) правъны(м) поступкомъ<, > яко не уцѣтиво(г)ло и не зацѣно(г)ло челоуѣка, киями ноги и руки ѿ(т)бити ро(с)казали(с)мо<, > любо и не такой ка(р)ности заробилъ за свой злый учи(н)ки и поступки<, > ведълугъ пра(вѣ)ного Статуво(г)ло а(р)тикулу и ро(з)дѣлу ѿпи(с)ано(г)ло<, > спале(н)ня годенъ былъ<, >.

Едѣнакъ же инъстигаторъ, помене(н)ны(й) Улашь Дя(д)ко, на душу Де(й)некову не настоуль<, > ти(л)ко ѿ кара(н)е на(с), уряду, жадаль<, >.

Которо(г)ло смо Де(й)неку безъ по(л)ги карати киями ро(с)казали и зъ мѣста, яко непоцѣтвому, по(й)ти велѣли<, > абы таковы(й) неѿба(ч)ны(й) и зѣра(д)ца, и шѣко(д)ца лю(д)ски(й) межи миро(м) христия(н)ски(м) не мешъкаль<, >.

Прето такову справу у кѣниги декѣретовии записа(т) казали, що е(ст) и записа(н)о<,>.

И передъ нами, зѣвышь ѿписа(н)ны(м) урядо(м), жона Ма(т)фѣева Де(й)некова сцуралася и за мужа его, яко не зацѣно(г)ло, мѣти не хоче(т) и не хотѣла и вѣчѣними часы Де(й)неки за мужа собѣ не хочеть.

И тое мове(н)е, що жона мужа Де(й)неки сцуралася, записа(т) казали<, > //

[№ 166.]

Року ахъф [1669] мѣсца генъвара кв [22] дня.

Передо мною, Савою Гарашенъко(м), атамано(м) городовы(м) ло(х)вицѣки(м), Стефано(м) Свѣде(р)ски(м), во(й)то(м)<, > Ивано(м) И(л)ченъко(м)<, > Ле(с)ко(м) Сѣнѣниченъко(м), бурѣми(с)трами уряду Ло(х)вицѣкого<, >

ставъши ѿчевисто, вся громада ха(р)ковѣская повѣту нашо(г)ло Ло(х)вицѣкого<, > который ѿ(т) ста(р)шого ажъ до на(й)ме(н)шо(г)ло спрѣмѣжъку себе видячи, яко непоцѣтиво(г)ло и незацѣно(г)ло челоуѣка<, > на (й)мя Хвѣдора Билеме(н)ка<, > такъ тежъ и брата его ...<, > ⁸⁸ изъ свое(г)ло села Ха(р)ковецъ вигѣнали<, > и и(х) наща(д)ку, якъ явѣны(х) зълѣдѣвъ и право(м) урядо(вѣ)ны(м) перекона(н)ны(х)<, > у себе и у селѣ свое(м) де(р)жати не хочутъ<, >.

Що и мы, засѣлы(й) урядъ, не будучи всему и(х) миру нѣ въ чо(м) спрѣти(вѣ)ни<, > а зѣвѣлаща взыраючи и въ право наше хри(с)тия(н)ское<, > же межи миро(м) христия(н)ски(м) абы таковий люде зълѣдѣ(й)ство(м) переконаний мѣсца и мешъка(н)я не мѣли<, > позъволили(с)мо<, > ѿни(х) шѣко(д)цо(вѣ) и въ бра(н)ю добра лю(д)ского<, > не ти(л)ко въ селѣ Ха(р)ковѣца(х), але и въ городѣ и въ повѣтѣ нашо(м) Ло(х)вицѣко(м)<, > Билименъко(вѣ) обо(х) и наща(д)ку дѣте(й) и(х) ⁸⁹ не де(р)жати и, яко зѣра(й)цу(вѣ) лю(д)ски(х), вигѣнати<, >.

Которы(х) уве(с) ми(р) и(х) дѣшею даровали, ты(л)ко межи ними, лю(д)ми добрими<, > не маю(т) и моци мѣти мешъкати не буду(т)<.> Але, яко зѣра(й)ци и непоцѣтвий люде, мешъка(н)я та(м) межи ними, ха(р)ковѣцами, Билеме(н)ки, Хвѣдо(р), Павѣло и сыни и(х) ⁹⁰ жити не маю(т)<, >.

Нащо таковы(х) шѣко(д)ливы(х) люде(й) у кѣниги декѣретовии ратуша ло(х)вицѣкого записа(т) казали, що е(ст) и записа(н)о.

[Знак підпису.]

Е(ст) дѣте(м) и(х) слава добрая<, > мѣ(с)це мае(т) ве(з)де за промоциею и про(з)бою и позъволе(н)е(м) громади усе(й) ха(р)ковѣ(с)ко(й) дѣти маю(т) славу добрую<, > //

Року ѿ(т) нароже(н)я сна бѣжия тысяча ше(ст)сотъ ше(ст)деся(т) девято(г)ло<, > мѣсца генъвара дня два(д)ца(т) девятого<, >.

Передо(м)ною, Ияково(м) Зася(д)комъ, ѿбозѣни(м) польку лубенского<, > Олезее(м) Олено(вѣ)ски(м) ѿ(т) пана полько(вѣ)ника лубе(н)ско(г)ло<, > ѿ заби(т)ю Василя Соколо(вѣ)ского<, > купъца черѣнѣговѣского<, > до Ло(х)вици на правѣное по(а)р)тие зе(с)ланими<, > и при то(й) справѣ будучи(х) — пана Иоакима, господара за(м)ку его мѣ(с)ти пана ге(т)мана<, > пана Дѣми(т)рия Пико(вѣ)ца<, > пана писара канѣцелярие(й) во(й)сково(й)<, > пана Юска Иякововича, сотѣника во(й)ска Запа(р).<.> ло(х)вицѣкого<, > пана Уласа А(нѣ)тоне(н)ка, атамана городского нака(з)но(г)ло ло(х)вицѣкого<, > пана Стефана Свѣде(р)ского, во(й)та<, > Ивана И(л)че(нѣ)ка, бурѣми(с)тра уряду Ло(х)вицѣкого<, > пана Алеза(н)дра Теѿдоровича<, > Горѣдѣя Евѣсѣевича, Миха(й)ла Остепе(нѣ)ка<, > Грицѣка Серѣгие(н)ка<, > И(л)ка Ма(нѣ)дика<, > Стефана Стре(л)бицѣкого, Юска Москале(н)ка<, > Ма(т)фѣя Емѣче(нѣ)ка<, > Матяша Топѣчиле(нѣ)ка<, > Данила, це(х)ми(с)тра ше(вѣ)ского, Са(х)на, це(х)ми(с)тра ре(з)ницѣкого<, > Ереми, крамара<, > и мѣноги(х) люде(й) зацѣны(х) и вѣры годѣны(х) при той справѣ будучи(х)<, >.

Становъши ѿчеви(с)то пере(д) sudo(м) перѣсоналѣте(р), панѣ Василеѣвая Соколо(вѣ)ская, ѿбывате(л)ка че(р)нѣго(вѣ)ская<, > которая жало(с)ную ска(р)гу свою ѿ заби(т)ю Василя, мужа свое(г)ло<, > пре(з) Хвѣска Гараше(н)ка, ѿбывате(л)ка ло(х)вицѣкого, станулого<, > ѿ то прекѣладала<, >: «Панѣво засѣлы(й) ма(й)стратъ<, > прошу ѿ сами(й) skutokъ да(н)я слушѣно(й) справе(д)ливости<, >».

Прето мы, засѣлы(й) цалы(й) судѣ, по ви(с)луха(н)ю жалоби панѣ Васи(л)ево(й)<, > а видячи<, > и чуючи лю(д)ский и [о]чима своими бачачии писа(н)нии урядо(вѣ)нии при(з)на(н)я<, > а стосуочися с право(м) посполити(м)<, > в ро(з)дѣле еі [15]<.> // въ Сакѣсонѣ и въ поря(д)ку<, > и въ Статутѣ в ро(з)дѣле ві [12] а(р)тикуле вѣторо(м)<, > ѿписа(н)о(м) ѿ забо(й)ствѣ<, > запѣбегаючи тому и повѣстѣгаючи свѣволе(н)ства немилосе(р)дѣно(г)ло<, > нехристия(н)ского, што ѿ(т) часу въ люде(х) бываю(т)<, > и зуфа(л)ства лю(д)ского из опи(л)ства<, > которые въ прива(т)ны(х) люде(х) непо(вѣ)стѣгливы(х) безъ вѣсяко(й) боя(з)ни бѣжо(и) бываю(т)<, > с чо(г) кро(вѣ) неви(н)ную христия(н)скую не во(с)ти(д)ливе неви(н)не<, > ѿ(т) чо(г) гдѣ бѣгъ бывае(т)<, > ѿбражѣнъ<, > пастѣячися на(д) брато(м) свои(м)<, > любо въ надѣю бунѣто(вѣ), а(л)бо за неи запѣлати пѣняжѣно(й) кро(вѣ) забо(й)ство(м) ро(з)ливаю(т)<, > що явѣны(м) слушѣны(м) доводо(м) на Хвѣска Гарашенъка, ѿбывате(л)ка ло(х)вицѣкого, забо(й)ство показалося<, > которы(й) небожѣчика Василя Соколо(вѣ)ского, купъца и ѿбывате(л)ка че(р)нѣговѣского, ку сме(р)ти приправиль<, > с то(г) ви(н)ны(м) въ Сакѣсонѣ въ поря(д)ку и въ Статутѣ ѿписа(н)ны(м) право(м)<, > нѣ чи(м) инши(м), ты(л)ко Хвѣс(с)ко Гарашенъко, забо(й)ца явѣны(й), горѣло(м) караны(й) абы былъ, присудили(с)мо<, >. А (з) мае(т)ку его жѣнѣ, его кре(вѣ)ны(м) и за ловѣщи(з)ну будит пови(н)ни с худоби Хвѣс(с)ково(й) Гарашенъково(й) панѣ Васи(л)ево(й) Соколо(вѣ)ско(й) безъ ѿ(т)пусту платити<, >.

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or letter. The text is dense and covers most of the page. At the bottom right, there is a signature and a date: "x 1715 10 10" and "1715 10 10".

Фотокопія арк. 89 зв.

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or letter. The text is dense and covers most of the page. At the top right, there is a page number "90". At the bottom right, there is a signature and a date: "x 1715 10 10" and "1715 10 10".

Фотокопія арк. 90.

Мы, засѣлы(й) уря(д), на жалобное попа(р)тие панѣ Васи́лево(й) Соко-
ло(въ)ско(й) ве(д)лугъ регу́ль правъны(х) за еи ѿ забо(й)ству мужу(,) за апе-
ляциею(,) слушъны(й) правъны(й) декретъ с по(д)писомъ ѿсобъ зацъны(х),
вы(шъ)ше(й) ѿписа(н)ны(х), и с прити(с)не(н)е(м) урядовно(й) мѣста Ло(х)-
вици печати(,) видати ро(с)казали(с)мо и въ кнѣи Чорънии декрето́вие
записа(т) казали, що е(ст) и записано(,)».

Ияковъ Феѿдорови(ч),
писа(р) ло(х)вицъки(й), рукою.

[Знак підпису.] //

[№ 168.]

*Справа Костя Ѡноприевича(,) з Гавѣрило(м),
сно(м) Пилипе(нъ)ковы(м)(,) сеньча(н)ски(м)(,)».*

Року ахѣф [1669] м(с)ца ма(р)та ѿ [8] дня(,)».

Передо мъною, Юско(м) Иякововичо(м), сотънико(м) ло(х)вицъким(,)
Савою Гараще(нъ)ко(м), атамано(м) городови(м), Стефано(м) Свѣде(р)ски(м),
во(й)том(,) Ивано(м) И(л)ченъко(м)(,) Ле(с)ком Сѣнъниченъко(м)(,) буръ-
мистрами ма(й)страту Ло(х)вицъкого(,)».

Ста(въ)ши ѿчевы(с)то пере(д) право(м) наши(м), Гавѣрило, снѣ Пили-
пе(нъ)ковъ(,) ѿбывате(л) сене(ц)ки(й), которы(й) Конѣста(н)тиа Ѡноприеви-
ча, ѿбывателя ло(х)вицъкого, ку праву ѿ то позывал(,)»

и(ж), «панове вря(д), Коста(н)ти(й) Ѡноприеви(ч) у ѿ(т)ца мое(г)ло гро-
ше(й) купъ сто бе(з) польдесята золотого позычилъ(,) и заставу, якъ Коста(н)-
ти(й) именуе(т), ѿ(т)цеви моему поясъ сръбрны(й), по(з)олота сте(р)тая на поя-
су была(,) на за(н)келю Адамъ и Евѣва вирисована(,) чаро(къ) двѣ велики(х)
сребръны(х), а чарочо(къ) двѣ мале(н)ки(х), душънико(въ) тако(ж) сръбр-
ны(х)(,) въ за(с)тавъ даль(,)».

Що Ко(нъ)ста(н)ти(й) Ѡноприеви(ч) тими слови явѣно зо(з)наль(,)» «Правъ-
дѣ, панове вря(д), не пру по(д) сумѣле(н)емъ дши свое(й) повѣдаю(,) иже (м)
у Гавѣрилова ѿ(т)ца, Пилипе(н)ка, у дя(д)ка свое(г)ло, гроше(й) золоти(х)
сто три(д)ца(т) и пя(т) шелюгами у Се(н)чѣ у дому его позычи(ль)(,)» А якъ
Сулимувская при(з)нае(т), же бы (м) у Сулимовского дому при ѿ(т)бира-
н(ю) ты(х) гроше(й), Пилипе(н)кови заса(д) данъны(х), мѣль та(м) же гроше(й)
позычати, то не е(ст) правѣда(,) бо у ки(л)ка неде(л) прихале(м) до Сенчѣ
заставу помене(н)ную: сръбро, поя(с), ча(р)ки Пилипе(нъ)кови дале(м)(,) а
Пилипе(нъ)ко мнѣ гроше(й) шелюгами золоти(х) сто три(д)ца(т) и пя(т) позы-
чилъ(,)» Тѣды напото(м) въ ки(л)ка лѣтъ упомѣнѣле(м): пане Пилипе(н)ку,
дя(д)ку, ты(х) свои(х) гроше(й) у мене правишь(,) а я свое(й) застави у тебе
не викупую(,)» Що Пилипенъко на тое ѿ(т)казаль(,)» «А що (ж), пане Кос-
та(н)ти(й), я твое сръбро утративъ(,) — и мовиль, — неха(й), пане Коста(н)-
ти(й), твое сръбро пропало, а мои(х) гроше(й), що я тобѣ позычивъ, не буду
упоминатися(,)» — и на то(м) вѣчъную зъ собою угоду(,) и прощение, абы
ѿдинъ другого не туръбоваль ѿ гъроши и ѿ за(с)таву, зъ собою ми(р) узя-
ли(,)».

Що и Гавѣрило, снѣ Пилипе(нъ)ковъ, поя(с) сръбрны(й) показоваль на
вряде(,) до которого Коста(н)ти(й) не при(з)нался, же не его, а чорокъ[!] снѣ

Пилипенъко(въ) не показова(ль) и ѿ(т)мо(въ)лялься, где были въ схова(н)ю,
не зъна(й)шоль(,)».

Тѣды ѿболо(л)не пере(д) право(м) наши(м) ло(х)вицъкимъ Конста(н)ти(й)
Ѡноприеви(ч)(,) и Гавѣрило, снѣ Пилипе(н)ковъ, на словѣ ѿ(т)цевско(м)
перестаючи въ(ч)ними часы, руки собѣ подава(въ)ши, погодилися(,)» Кос-
та(н)ти(й) Ѡноприеви(ч) застави упоминатися не мае(т)(,) а Га(въ)рило, Пи-
липе(нъ)ковъ снѣ, гроше(й) у Константия Ѡноприевича дамагатися вѣчъне не
повиненъ буде(т)(,)» А если напото(м) Гавѣрило, Пилипе(нъ)ковъ снѣ(,) тое
сръбро, ча(р)ки, зна(й)ти мае(т)(,) во(л)но буде(т) Гавѣриловъ, яко свое доб-
рое(,) // продати и на свой пожитокъ пове(р)нути(,)».

«А я, Коста(н)ти(й), ѿ тое упоминатися жа(д)ны(м) способомъ моци мѣти
не буду(,)».

Нащо для вѣры лѣпшо(й) и поваги болшо(й) ѿбы сторонѣ просили на(с),
зъвышь ѿписа(н)ного ма(й)страту, абы и(м) тая и(х) вѣчъная зъгода у кнѣи
урядо(въ)ныи ло(х)вицъкии была записа(н)на(,)» що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

Возърушите(л) вѣчно(й) тое(й) зъгодѣ по заруку на вря(д) Ло(х)вицъ-
ки(й) таляре(й) три(д)ца(т) подѣпадивае(т)(,)»

[№ 169.]

Року ахѣф [1669] м(с)ца априля сѣ [16] дня(,)».

Предо (м)ю, Савою Гараще(н)ко(м), атамано(м) городови(м) ло(х)вицъ-
ки(м), Стефано(м) Свѣде(р)ски(м), во(й)то(м) ло(х)вицъки(м), Ивано(м) Иль-
че(н)ко(м), с Ле(с)ко(м) Сѣнниче(н)ко(м), бу(р)ми(с)трами вряду Ло(х)вицъко-
го, і при на(с) будучого Уласа Погуляя, асавула по(л)ку Лубенского, і ини(х)
люде(й) за(ц)ни(х) і вѣри го(д)ни(х) немало на то(т) ча(с) будучи(х).

Приточила(с) справа пре(д) судѣ ншѣ Романа Хведоре(н)ка, гу(м)ничого,
в то(т) способъ, котори(й) то Рома(н), запо(м)нѣвши боя(з)нѣ божию і права
по(с)политого, з жо́нами двома шлюбѣ бра(л) и ме(ш)ка(л)(,) з ними(,)».

Що ми, вря(д)(,) по(с)терегаючи того злого учи(н)ку(,) стосуючи(с) с
право(м) по(с)полити(м)(,) на котори(х) свояво(л)ни(х) люде(й), яко на чу-
жоло(ж)никовъ, Стату(т) ѿпѣвае(т) в ро(з)дѣлѣ четве(р)то(м)на(д)ца(т) в а(р)-
тикуль т[р]и(д)цато(м) го(р)ло(м) кара(т)(,)» Що на про(с)бу ти(х) жонѣ ѿ(т)
го(р)ла во(л)ни(м) зо(с)талъ і при пе(р)шо(и) жонѣ навѣки ѿбѣцался жи(т),
а другую жону, // на (й)мя Марию, уво(л)няе(м), же ю(ж) во(л)но буде(т) 91
ѿно(й) за ино́го мужа по(й)ти.

Що ми, вря(д), тую и(х) справу казали до кни(г) мѣски(х) ратуша ло(х)-
вицъко(г)ло записа(т), що е(ст) і записано(,)».

[№ 170.]

Року ахѣф [1669] м(с)ца авѣгу(с)та в [2] дня.

Передо (м)ною, Миха(й)ло(м) Пивоваре(н)ко(м), атамано(м) на то(т) ча(с)
будучи(м) нака(з)ни(м) ло(х)ви(ц)ки(м)(,) Ивано(м) Ильче(н)ко(м), во(й)то(м)
ло(х)вицъки(м), Ивано(м) Дзугавы(м), буръми(с)трами ма(й)страту Ло(х)-

вицького, и с прито(м)но(с)тю пна Ивана По(л)тавѣца, со(т)ника комо(н)но(г)ло(л) во(й)ска Запо(р).<, > пна Алеза(н)дри Тодоровича, Ивана Лавѣре(н)ка, Ми(с)ка Гонѣчара, Ми(с)ка Клѣпача, Стефана Тригуба и ини(х) люде(й) зацъни(х) и вѣри годъни(х) та(к) козако(вѣ), яко і мѣща(н), немало на то(т) ча(с) будучи(х)<, >

приточила(с) справа Мо(т)ри Ва(с)чихи, обывате(л)ки ло(х)вицької, в то(т) способъ<, > ска(р)гу свою прекладала на (Т)рохима, ко(м)лицькую голову, и на товари(с)тво его, которіе злодѣ(й)ски(м) а не коза(ц)ки(м) способо(м) переня(вѣ)ши в царинѣ по(д) городо(м) оную вдову, ро(з)ша(р)пали и конѣ(й) двое о(т)няли<, > а, захха(вѣ)ши до Ми(р)города, попродали<, >.

До чо(г)ло(л) ся и сами доброво(л)не при(з)нали, же то(т) злы(й) учинокъ попо(л)нили<, >.

Що мы, вря(д), чуючи и(х) доброво(л)ное при(з)нате, стосуючи(с) с право(м) по(с)полити(м), ве(д)лугъ Статуту, як(к) описує(т) в ро(з)дѣле чотирина(д)цато(м) въ а(р)тикуле семо(м), за што злоде(й) го(р)ло(м) караня(й) биває(т)<, > осудили(с)мо, жебы были го(р)ло(м) за сво(й) зли(й) учинок(к) карани<, >.

Которіе то люде, не хотячи и(х) згубы, подаровали они(х) го(р)ло(м) и просили на(с), вряду, абы и(м)<, > шкода и(х) была попо(л)нена<, > жебы при(с)вои(х) коня(х) зо(с)тавали або любѣ плату о(т)римали.

Которіе ся злочин(ц)и до ту(й) при(з)волили всю шкоду оно(й) вдовѣ попо(л)ни(т) о(т) мала до велика<, >.

Нащо для вѣри лѣпшо(й) до кни(г) мѣски(х) ратуша ло(х)вицького записа(т) казали(с)мо, що є(ст) і записано<, >.

[№ 171.]

зв.

Року ахо [1670] мѣца інуаря з [7] дня<, >.

Передо (м)ною, Ко(с)те(м) Даниловичо(м), по(л)ковъника(м) во(й)ска Запо(р).<, > пѣхо(т)ни(м) на (с)та(н)циі зо(с)таючи(м) в Ло(х)виць, Ісає(м) Ма(р)тинѣ(н)ко(м), обо(з)ны(м) по(л)ку того (ж)<, > со(т)никамы по(л)ку пѣхо(т)ного — Василе(м) Динисовичо(м), Кирико(м) Ка(р)ленько(м)<, > Ма(р)тино(м) Хоме(н)ко(м), Дубягою и инши(х) товари(с)тва вѣри годънихъ, яко те(ж) і

уряду мѣского — пно(м) Миха(й)ло(м) Го(р)банѣ(н)ко(м), атамано(м) ло(х)вицьки(м), Остапо(м) Куце(н)ко(м), во(й)то(м), Ивано(м) Ільче(н)ко(м), Ивано(м) Дзугави(м), буръми(с)трами вряду Ло(х)вицького і инши(х) люде(й) зацъни(х) на то(т) ча(с) в ратушу Ло(х)вицьки(м) будучи(х),

приточила(с) справа обывателе(й) яре(с)ковъски(х) на (й)мя Анѣдрѣя Тве(р)дого, Анѣтона Улѣзче(н)ка, Евтуха Мотовило(вѣ)ского и други(х) товари(с)тва — Хвѣ(с)ка Климе(н)ка, Ивана Я(х)ненъка, Ю(с)ка Коче(р)говъского, Па(вѣ)ла Гали(ц)кого о кривѣда(х) свои(х) оповѣдали мовячи,

же «мы способо(м) то(р)говъ(м) з рибою ихали где бы ку своему пожи(т)ку мѣли продати<, > и та(к) будучи на(м) в дорозѣ трафилоса в сѣлѣ Пе(т)рувѣка(х) на Хоролѣ ночоваты, где на на(с) сонъни(х) вночи напавъши, зраде(ц)ко злодѣ(й)ски(м) способо(м) ра(з)бо(й)ники со(т)нѣ Ма(н)ково(й) — Пана(с) Василе(н)ко з Городищѣ, з-за (Д)нѣпра, Па(вѣ)ло Ми(с)ченъко, Забо(з)ки(й) з Городищѣ, Ива(н) О(с)тапѣ(н)ко, Васи(л) Ми(с)че(н)ко з То(р)гицѣ, Лукя(н) Капче(н)ко з Горошина, Яко(вѣ) Паливода з Пѣрятина, Хвѣдо(р), Грицько Иване(н)ко, Ти(м)ко Бута(к) из Сатанова, Грицько з Ро(м)на, Коно(н) з Дме-

лова, Ци(с) Грицько ромѣ(н)ски(й), Игна(т) Ну(с) раша(вѣ)ски(й), Ла(вѣ)ру(н) рашавѣски(й), Тимушѣ знѣкувѣски(й), з Бубровника Ива(н) Краля, Рома(н) луко(м)ски(й), Грицько лохѣвицьки(й)⁹¹, которіе, на (с)та(н)циі в Се(н)чѣ будучи // а бѣ(з) вѣдома ста(р)ши(х) свои(х) свояво(л)не на ро(з)бо(й) и на (з)лодѣ(с)ство!! ходячи а по го(с)ти(н)ца(х) люде(й) ро(з)биваючи<, > що и на(с) ро(з)громли спячи(х): ини(х) ку сме(р)ти ганѣбно(й) приправили⁹², і має(т)ки ншѣ ро(з)ша(р)пали, і го(л)це(м) то(л)ко на(с) попу(с)кали, і, конѣ нши побра(в)ши, в Се(н)чу наза(д) уво(й)шли. За которими (с)мо, взявѣши тропу, слѣдо(м) за ними до Се(н)чѣ прибывѣши, зара(з) по(з)нали(с)мо всѣхъ, на що і лице добрѣ нши(х) в они(х) зна(й)шлося<, >. Проси(м) всѣ спо(л)нѣ пна по(л)ковъника во(й)ска Запо(р). пѣхо(т)ного та(к) те(ж) и уряду Ло(х)вицького о справе(д)ливо(ст) стую.

Що мы, вря(д), ви(с)луха(в)ши оны(х) жалобы, декрето(м) нши(м) наказує(м), абы з ни(х) о(д)ного а(л)бо дво(х) сме(р)тию карати по(з)воляє(м)<, >.

Аже зви(ш) менова(н)ни обывателѣ яре(с)ковъскиє, не хотячи и(х) сме(р)ти, склонили(с) на про(с)бу, то(л)ко абы на (с)вое(м) нѣ на чо(м) не шкодовали.

На то(м) стало, же тие ро(з)бо(й)ники мѣют(т) усю утрату нагородити яре(с)ко(вѣ)цо(м), а особливо Романа луко(м)ского и Грицька ло(х)вицького видає(м) оны(м) в руки<, >, абы о(т) мала і до велика пополнили все яре(с)ко(вѣ)цо(м), а собѣ, взя(в)ши запи(с), на товари(с)тву всѣх(х) по(й)сковати пови(н)ны.

Нащо для вѣри лѣпшо(й) до книгъ мѣски(х) ратуша ло(х)вицького записа(т) казали(с)мо, що є(ст) і записано<, >.

[№ 172.]

Справа Ху(р)сенъкова Данилова о покраде(н)є свине(й)<, >.

Року ахѣф [1669] мѣца ноє(м)рия а [1] дня<, >.

Передо (м)ною, Ю(с)ко(м) О(т)роко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м), Миха(й)ло(м) Го(р)банѣ(н)ко(м), атамано(м) городови(м), Остапо(м) Куце(н)ко(м), во(й)том, Ивано(м) Ільче(н)ко(м), Ивано(м) Дзугави(м), бурми(с)трами вряду Ло(х)вицького<, > і при на(с) будучи Яцъка Ко(т)ляра, Ивана Лавѣре(н)ка, Стефана Свидѣ(р)ского, Ле(с)ка Снѣничѣ(н)ка и ини(х) люде(й) зацъни(х) немало // немало на то(т) ча(с) в ратушу ло(х)вицько(м) будучи(х).

приточилася справа Грицька и Андрея, обывателе(й) юсковъски(х) повѣту Ло(х)вицько(г)ло та(к) те(ж) і всєи громади ю(с)ковъско(й) таки(м) способо(м) ска(р)гу свою пре(к)ладала: «Пнове вря(д) Ло(х)вицьки(й), ю(ж) не поє(д)нокро(т) на(м) о(т) Ху(р)се(н)ко(вѣ) кри(в)да і шкода стає(т)ся, що і тапер(ш)него часу вла(с)не(й) Данино!! Ху(р)се(н)ко свине(й) двое з сажа вкра(л) і побы(л)<, > хотячи до пожи(т)ку свое(г)ло(л) приве(с)ти. На которо(м) учи(н)ку зло(г)ло(л) по(й)мали(с)мо оно(г)о».

До чого ся і са(м) доброво(л)не, еще в ми(с)тра в рука(х) не би(в)ши, при(з)налъ, же «то(т) зли(й) учинок(к) попо(л)ни(л)<, > на що і жона моя в то(м) не є(ст) ви(н)на».

Ми те(д)и, вря(д), по(с)терегаючи того, аби ся злиє люде не (м)ножили, на казали(с)мо декрето(м) нши(м) стосуючи(с) с право(м) по(с)полити(м), якъ

описує(т) в ро(з)дѣле че(т)верѣто(м)на(д)це(т) в а(р)тикуле сѣмо(м)на(д)це(г) аби би(л) такови(й) злочин(н)ца го(р)лом карани(й), то є(ст) ѿбѣшо(н).

На що громада ю(с)ко(вѣ)ская го(р)ло(м) ѿного даровала, то(л)ко аби би(л) з мѣста по(с)торо(н)ко(м) вигнани(й)⟨.⟩.

Нащо для вѣри лѣпшо(й) і пе(вѣ)но(с)ти до кни(г) мѣски(х) ратуша Ло(х)-вицького записа(т) наказали(с)мо, що є(ст) і записано⟨.⟩.

[№ 173.]

*Справа Василя Тютю(н)ника з Ло(г)вино(м),
обывателе(й) свиридо(в)скихъ.*

Року ахо (1670) м(с)ца авгу(с)та кд [24] дна⟨.⟩.

Передо (м)но(ю), Ю(с)комъ Ко(т)ляре(н)комъ, со(т)нико(м) ло(х)ви(ц)ки(м)⟨.⟩ Де(м)комъ Выпры(с)ко(м), атамано(м) городови(м), Стефано(м) Сви(д)е(р)ски(м), во(й)томъ, Ивано(м) И(л)че(н)ко(м), бу(р)мис(т)ро(м)⟨.⟩, и при на(с)будучи(х) пна Гри(ц)ка Сѣ(р)гѣ(н)ка, пна Миха(й)ла Го(р)бане(н)ка⟨.⟩, Миха(й)ла Пивоваре(н)ка⟨.⟩, Ивана О(н)а(ч)чича, атамана свиридовско(г)ло, и іншихъ люде(й) за(ц)ны(х) и вѣры го(д)ныхъ⟨.⟩ немало на то(т) ча(с) буду(чи)⟨.⟩

приточила(с) справа Василя // Тютю(н)ника, обывателя свиридовско(г)ло повѣту Ло(х)ви(ц)ко(г)ло⟨.⟩ ска(р)гу свою прекладаль⟨.⟩ на Ло(г)вина и на ма(т)ку є(г)ло, то(ж) обывателе(й) свиридовски(х)⟨.⟩, таки(м) спосо(б)ом мо(в)ячи⟨.⟩: «Пнове вря(д) Ло(х)ви(ц)ки(й), пнѣ Ло(г)винъ з ма(т)кою своею⟨.⟩ не(с)лушныя непо(ц)стивыя змышленныя рѣчи на мене складаю(т) і по(т)варю(т)⟨.⟩ і людя(м) иньши(м) ѿсвѣ(д)чаю(т)⟨.⟩ жебы мѣ то я мѣль не(р)ядно(с)⟨.⟩ що люде(м) бры(д)ко почина(т)⟨.⟩, и(з) шкапою грѣ(х)⟨.⟩ шпе(т)ны(й) и бры(д)кы(й) по(л)нити, в чо(м) никгды не є(с)те(м) винє(н)⟨.⟩».

Мы теды, уря(д), вы(с)лухавши таково(й) жалобы Василює(й), каза(л)и(с)мо пре(д) собою ста(т) Ло(г)вину з ма(т)кою єго і питали ѿны(х), є(с)ли бы то та(к) мо(г)ло быти.

На що Ло(г)винъ ѿ(т)каза(л)⟨.⟩: «Пнове вря(д), счо (м) видѣ(л), прѣти(с) то(г)о не буду. Е(д)но(г)ло часу в Пе(т)ровъ по(с)т⟨.⟩ ехале(м) з города с то(р)гу сами з ма(т)кою своею і то(т) члкъ, пнѣ Васи(л)⟨.⟩ по(д)пивши, то(ж) з города бѣгъ шкапою⟨.⟩ і на(с) ѿминуль, і мы за нимъ по(с)пешно⟨.⟩ ехали и, на(д) я(р) приехавши, ѿбачили(с)мо ѿно(г)ло — убокъ зве(р)нулъ і то пр(л)нилъ, которо(г)ло ра(д) бы быле(м) по(й)ма(т)⟨.⟩ то(л)ко не могъ».

Счо і ма(т)ка Ло(г)винова «то є(ст)» при(з)навала⟨.⟩.

Мы теды, вря(д), углядуючи на (с)превдливо(ст)!! стую, жебы не по(т)ва(р) былъ, пытали(с)мо ѿбсчихъ люде(й) и сусѣдовъ то(г)ло села свиридовки⟨.⟩ меновите Ивана О(н)а(ч)чича, атамана⟨.⟩, є(с)ли бы ѿнѣ зналъ ѿ то(м) чело(вѣ)ку, якими ѿнѣ учиньками бавилъся або ѿкази(й) не(с)лушны(х) чи не бывало на не(м).

Которы(й) мови(л): «Пнове вря(д) Ло(х)ви(ц)ки(й), з дитины(х) лѣтъ всѣ то(г)ло члка знає(м) я(к) в нашо(м) селѣ живе(т), жону и дѣти має(т), по не(м) никгди (с)мо злого ничо(г)ло не видали і не чували⟨.⟩, жебы счо мѣль почи(н)ати⟨.⟩ то(л)ко то(т) члкъ, Ло(г)винъ, знає(м), же не(с)лушны(й) и лукавы(й)

свѣдо(к) бє(з)вине члка ѿбе(з)чествує(т) і в соро(м) вкидає(т)⟨.⟩, бо всѣ вѣдає(м), же в нашо(м) селѣ ме(ж) молодою челя(д)ю, где счо люде счо выгадати, то ѿнѣ, Ло(г)винъ».

Мы теды, уря(д), вѣ(д)лугъ при(з)на(т)я // пна атамана свиридовско(г)ло, видячи не(в)и(н)но(с)т) пна Василя, стосуючи(с) с право(м) по(с)политы(м), я(к) описує(т) в Статуте Велико(г)ло кня(з)ства Лито(в)ско(г)ло в ро(з)дѣле че(т)вє(р)то(м) в а(р)тикуле сто пято(м) ѿ по(т)ва(р)цо(х), декрето(м) нши(м) стве(р)жає(м)⟨.⟩, абы ѿ(т) то(г)ло потвару пнѣ Василює(й) воле(н) былъ⟨.⟩ жебы ни(х)то жа(д)ною мѣрою на че(ст), яко члку за(ц)ному, нагоня(т) не ва(ж)и(л)ся⟨.⟩ по(д) зарукою⟨.⟩ на є(г)ло⟨.⟩ м(л)⟨.⟩ пна по(л)ковника таляре(й) сто, а на вря(д) мѣ(с)ки(й) Ло(х)ви(ц)ки(й) таляри(й) два(д)ца(т)⟨.⟩. Бо що тотъ вы(ш) писа(н)ны(й) Ло(г)винъ говорилъ, то(г)ло не до(в)ю(л), то(л)ко своѣ непо(ц)стивыя слова в своѣ уста побралъ.

Що для лѣпшо(й) вѣры до книгъ мѣски(х) ратуша ло(х)ви(ц)ко(г)ло тую и(х) справу записа(т) казали, счо и записано⟨.⟩.

[№ 174.]

Року ахо [1670] ѿкто(в)ря кй [28] дня.

Передо (м)ною, Ю(с)ко(м) Ко(т)ляре(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)ви(ц)ки(м), Де(м)ко(м) Випри(с)ко(м), атамано(м) городови(м), Стефано(м) Сви(д)е(р)ски(м), во(й)то(м), Ивано(м) И(л)че(н)ко(м), Ле(с)ко(м) Сѣ(н)иче(н)ко(м), бурьми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло, і при на(с)будучи(х) пна Анѣтона Рѣпки, атамана пѣско(в)ско(г)ло⟨.⟩ і ини(х) люде(й) за(ц)ни(х) і вѣри го(д)ни(х) немало, приточила(с) справа дѣвки на (й)мя Ганѣни О(в)сѣє(в)ни с Пѣсо(к) з Лукяно(м) Жура(в)ле(н)ко(м), то(ж) обывателе(м) пѣско(в)ски(м).

Которая то дѣвка з ненави(с)ти і подущєня ме(н)шого брата Жура(в)ле(н)ка на (й)мя Хвє(с)ка не(ц)но(т)ливие і бри(д)ко шпе(т)ние зми(ш)ление рѣчи менуючи, жебы то ѿную Лукя(н) Жураве(л) в полу зг(в)а(л)тиль, на(м), вряду, ѿповѣдали, на що і свѣдка, ме(н)шо(г)ло Жура(в)ле(н)ка, Хвє(с)ка, на то ставила, жебы тоє ни(м) ѿповѣдала ⟨.⟩.

Котори(й) ѿ(т) на(с), уряду, пита(н)ни(й) бы(л) і тоє (ж) при(з)нава(л), же ни(м) ѿповѣдала.

Що мы, уря(д), по(с)терегаючи то(г)ло, // жеби тоє ме(ж) наши(м) право(с)ла(в)ни(м) хри(с)тия(н)ство(м) не (м)ножило(с), а по(в)стегаючи то(г)ло, засади(в)ши право на Лукяна Жура(в)ле(н)ка, по(в)торє питали(с)мо свѣдка, ме(н)шо(г)ло брата єго, если бы пе(р)шо(г)ло слова свое(г)ло доде(р)жа(л).

Котори(й) ю(ж) рє(к): «Пнове вря(д), не мушу то(г)ло дове(с)ти, бо (м) то з ненави(с)ти свѣдѣчи(л) на брата своего, неха(й) то не говорилє(м), то(л)ко щєбєта(л)⟨.⟩».

Тєди ми, вря(д), стосуючи(с) до права по(с)полито(г)ло, я(к) описує(т) в Статуте Велико(г)ло кня(с)тва Лито(в)ско(г)ло в ро(з)дѣле че(т)вє(р)то(м) в а(р)тикуле сѣ(м)деся(т) ше(с)то(м) ѿ (с)вѣдка⟨х⟩ ло(ж)ныхъ, котори(й) не може(т) дове(с)ти, декрето(м) наши(м) наказує(м), абы пнѣ Лукя(н) Жураве(л) ѿ(т) то(г)ло по(т)вару воле(н) вѣчними часы зо(с)тава(л), жебы в не(й)ме(н)шо(й) рєчи нѣхто ѿному на че(ст) наганяти не ва(ж)и(л)сє по(д) за(к)ладо(м) ви-

ни на ε(г)[о] м̃л(с)ть п̃на по(л)ко(в)ника таляре(й) деся(т), а на вря(д) Ло(х)-ви(ц)ки(й) таляре(й) пя(т).

Нащо для в̃ри л̃пшо(й) до кни(г) м̃ски(х) декретови(х) тую и(х) справу записа(т) казали(с)мо<, > що ε(ст) і записано<,>.

[№ 175.]

Року а̃хоа [1671] м̃ца дека(м)врия л̃а [31] дня<,>.

Передо (м)ною, Івано(м) Стебюлю(в)це(м), по(л)ко(в)нико(м) п̃хо(т)-ни(м)<,> та(к) те(ж) і передо (м)ною, Савою Кириловичо(м), со(т)нико(м) лубен̃ьски(м), а зе(с)ла(н)ни(м) на м̃сцу пана по(л)ко(в)ника лубен̃ьско(г)[о]л<,> на тую (ж) справу<,> и при на(с) будучи(х) пана Филипа Плиса, пана Де(м)ка Випри(с)ка, атамана городово(г)[о]л ло(х)<,>, Гри(ц)ка Се(н)ч̃ьен̃ька и ини(х) товари(с)тва<,> — з м̃ско(г)[о]л те(ж) уряду п̃на Стефана Свиде(р)ско(г), во(й)та ло(х)виц̃ько(г)[о]л, пана Григория Куриле(н)ка, во(й)та лубен̃ьско(г)[о]л, Стефана Б̃лоце(р)ку(в)ца, бу(р)ми(с)тра ма(й)страту Лубен̃ьско(г)[о]л, і мно(г)и(х) люде(й) зац̃ьни(х) немало на то(т) ча(с) будучи(х)<,>

приточила(с) справа п̃на Гри(ц)ка Зелє(н)ко, м̃ро(ч)ника з Раша(в)ки будучо(г)[о]л, которы(й) чини(л) о(п)ов̃д̃ь<,> і ска(р)гу преклада(л)<,> // на Івана, Ковтуново(г)[о]л швагра, жителя лубен̃ьско(г)[о]л, мовячи та(к): «П̃нове вря(д), по(з)нале(м) на па(н)ну на пану[!] Івану в баня(х) жупа(н) тузи(н)кови(й) му(й) вла(с)ни(й), котори(й) з други(м) жупано(м) шиптухови(м) с комо(р)и<,> в Раша(в)ц̃ь вкраде(н) ε(ст)».

Которо(г)[о]л то жалоби ми, уря(д), ви(с)луха(в)ши, питали(с)мо п̃на Івана, о(т)ко(л) бы о(н) то(т) жупа(н) до(с)та(л)<,>. Аже о(н)и(й), на о(т)пов̃д̃ь ста(в)ши, зара(з) своє(г)[о]л заво(д)цу на (й)мя Трохима Де(й)че(н)ка, козака п̃хо(т)-но(г)[о]л, станови(л)<,> о(т) которо(г)[о]л за золоти(х) чтирина(д)це(т) то(т) жупа(н) м̃ль.

Ми, уря(д) питали(с)мо злочинци о(н)о(г)[о]л, где би о(н) то(т) жупан̃ь до(с)та(л).

Злочинца Трохи(м), не таячи(с) зло(г)[о]л своє(г)[о]л учи(н)ку<,> доброво(л)но при(з)на(л)се, же, по(д)копа(в)ши(с) у комору, жупано(в) два укра(л)<,> и еде(н) тузи(н)кови(й) за чтирина(д)це(т) золоти(х) пану Івану прода(л).

Нащо мы, уря(д), ви(с)луха(в)ши і чуючи его доброво(л)ное при(з)натє, а видячи, же п̃нь Иван̃ь, яко за(ц)ни(и) чело(в)к̃ь, не ε(ст) в то(м) винєн, же за (с)вою працу купи(л)<,> декрето(м) наши(м) наказує(м), абы ін̃стигато(р), п̃нь Гри(ц)ко, м̃ро(ч)ник(к), суму да(н)ную за то(т) жупа(н) Івану ве(р)ну(л)<,> а при (с)вое(м) добро(м) зо(с)тава(л). А злочинцу своє(г)[о]л к соб̃ь взя(т) по(з)волили.

Нащо для в̃ри л̃пшо(й) і до кни(г) м̃ски(х) декретови(х) тую и(х) справу записа(т) казали(с)мо<,>.

П̃нь Гриц̃ько, м̃ро(ч)ник̃ь то(ж), яко будучи за(ц)ни(й) чело(в)к̃ь, поє(д)-на(в)шися с пано(м) Івано(м) і прощение взя(в)ши, злочинцу о(н)о(г) во(л)но пу(с)ти(т) каза(л)<,>.

Що і то записа(т) казали(с)мо<,> //

[№ 176.]

Року а̃хоа [1671] м̃ца ма(р)та в̃і [12] дня<,>.

Передо (м)ною, Ю(с)ко(м) Ко(т)ляре(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)виц̃ьки(м), Де(м)ко(м) Випри(с)ко(м), атамано(м) городови(м), Ан̃дрее(м) Стриже(в)ски(м), во(й)то(м), Івано(м) Ільче(н)ко(м), Івано(м) Дзугави(м), бу(р)ми(с)тра ми ма(й)страту Ло(х)виц̃ько(г)[о]л<,> і при на(с) будучи(х) п̃на Ра(д)ка Ковале(н)ка, Данила Жадане(н)ка, Ан̃тона, Василя Ц̃ьви і многи(х) люде(й) за(ц)ни(х) і в̃ри<,> год̃ьни(х) немало на то(т) ча(с) будучи(х)<,>

приточила(с) справа Мар̃ьи, вдови, з Ха(р)кове(ц), которая, ста(в)ши, ска(р)гу пре(к)ладала на Де(м)ка Па(с)чен̃ька, обивателя ха(р)кув̃ьско(г)[о]л, го(с)подара своє(г)[о]л<,> мовячи та(к): «П̃нове вря(д) Ло(х)виц̃ьки(й), служиле(м) у помине(н)но(г)[о]л Де(м)ка рок̃ь цали(й)і о(т) его мн̃ь гвалт̃ь ста(л)се, о(т) которо(г)[о]л ю(ж) і дитя мус̃ле(м) приве(с)ти<,>. Прошу м̃л(с)те(й) ваши(х) о(т) святую справедливо(ст)».

Що ми, уря(д), чуючи такову жалобу о(н)о(й) нев̃сти, казали(с)мо пре(д) собою ста(т) Де(м)ку і питали о(н)о(г)о, если би о(н) тому зна(л)се<,>.

Котори(й) су(м)леня(м) свои(м) обо(в)язува(л)се<,> мовячи: «П̃не вря(д) Ло(х)виц̃ьки(й), по(т)варо(м) о(н)ая не(ц)нота на мене и до чого н̃гди не ε(с)те(м) ви(н)ни(м)».

Мы, уря(д), видячи, же на то доводу слу(ш)ного немаш̃ь, казали(с)мо Де(м)ку, жеби о(т) тако(г)[о]л по(т)варуру[!] лю(д)ми добрими виве(л)се<,> та(к) те(ж) і то(й) нев̃ст̃ь, жеби соб̃ь на тоє люде(й) м̃ла, жеби о(т) еи гвалту знали.

Аже Де(м)ко зара(з) по(с)тановля(л) Мар̃ью Данилиху, за(ц)ную жону, которая при(з)навала на тую (ж) не(ц)ноту і по(т)ва(р)цу, же ю(ж) другое о(н)ая дитя не(ц)нотливо бе(з) мужа роди(т)<,> бо поведає(т): «Добре я тому св̃дома, же у И(ч)н̃ь о(н)а, дити[ну] ⁹³ прив̃в̃ши, у сто(л)па сед̃ьла і та(м) чело(в)к̃ька не(в)и(н)но(г)[о]л<,> поклепала<,>».

До чо[го]л ся на пото(м) о(н)ая не(ц)нота сама доброво(л)но при(з)нала, же «я, п̃нове, не за тоє Де(м)ка, го(с)подара своє(г)[о]л, позиваю, а то(л)ко що его го(с)подина<,> за ц̃ьли(й) ро(к) плати мн̃ь да(т) не хоче(т)<,>».

Мы, уря(д), чуючи таке доброво(л)ное при(з)натє, же не за гвалт̃ь позиває(т)<,> що была спо(т)варила, стосуючи(с) до права по(с)полито(г)[о]л, торая па(н)на, албо нев̃ста гвалту не волає(т), гди люде(м) могу(т) слиша(т), а на пото(м) то(т) гвалт̃ь люде(м) обя(с)няє(т)<,> такове повола(н)є за гвалт̃ь розум̃но бити не має(т)<,>.

Си(м) наши(м) де(к)рето(м) варує(м), абы пан̃ь Де(м)ко о(т) то(г)[о]л по(т)вару воле(н) был(л)<,> і же би о(н)о(му) на че(ст) н̃хто наганя(т) не важи(л)се по(д) закладо(м) вини на п̃на по(л)ко(в)ника лубе(н)ско(г)[о]л таляре(й) два(д)це(т), на вря(д) Ло(х)виц̃ьки(й) таляре(й) деся(т)<,>.

Нащо для в̃ри л̃пшо(й) тую справу до кни(г) м̃ски(х) ло(х)виц̃ьки(х) записа(т) казали(с)мо, що і записано.

Справа Коньдрата Лазеби, обывателя ха(р)ко(в)ского
з Ма(р)ею, дѣвкою<.>

Року а́оа [1671] мѣца іюня с̄ [6] дня<.>.

Передо (м)ною, Мятяше(м) Папъкевичо(м), судьею по(л)ку Лубенського,

і при (м)нѣ будущо(м) пна Ю(с)ка Ко(т)ляре(н)ка, со(т)ника ло(х)ви(ц)кого, Де(м)ка Випри(с)ка, атамана городского, Анѣдрея Стриже(в)ско(г)ло, во(й)та, Івана Ілче(н)ка, Івана Дзугаво(г)ло, Ле(с)ка Сѣньниче(н)ка, бу(р)ми(с)тровъ

ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло, і при би(т)но(с)ти пна Василя Лободы на то(е)

(ж) за(с)ла(н)ного ѿ(т) его мл(с)ти пна по(л)ко(в)ника лубе(н)ско(г)ло, пна

Григорія Счепуского, пна Сави Гараще(н)ка і многи(х) люде(й) за(ц)ни(х) немало на тую справу засѣдѣши(х)<.>

приточила(с) справа Ва(р)ки, дѣвки, сироти, которая, ставѣши ѿчеви(с)-

то, ска(р)гу прекладала на Ко(н)драта Лазебу, обывателя ха(р)ко(в)ско(г)ло,

тими слови ⁹⁵ мовячи: «Пне судя і ве(с) ма(с)тра(т) Ло(х)вицьки(й)<.> по(д) ча(с) дорого(г)ло року, як еще была е(с)ми в малѣ(х) лѣта(х) і мило(с)тини в

селѣ Ха(р)ко(в)ца(х) просила(м)<.> трафил [...] мнѣ в до(м) Коньдрата Лазе-

би на но(ч) у сина его ме(н)шо(г)ло просити(с), // котори(й) жа(д)ною мѣрою

не пу(с)ти[л] мя, а же ѿтець его стари(й), зо(с)трѣвши мя на дорозѣ, заве(р)-

нулъ і каза(л) мнѣ бе(з)пе(ч)но в дому свое(м) ночова(т)<.>. На за(в)тра(ш)-

ни(й) день порану, виправи(в)ши сино(в) свои(х) і челя(д) в поле на работу,

мене з двора не пу(с)ти(в)ши, позачиня(в)ши дверѣ зевшо(н)дѣ, зволо(к)ши мя

на пѣ(ч), гва(л)ть мнѣ вчини(л) і заказалъ мнѣ, жеби (м) то(г)ло не повѣдала.

Зачи(м) я, яко то будучи бѣдѣная сирота, в забвение то пу(с)тила<.>. Аже

в ки(л)ко лѣтъ ѿ(т) пна Василя Цѣви за то нагану мѣла(м), бо (м) то(г)ло часу

ни(м) то ѿповѣдала то(т) сво(й) гва(л)ть. Которий, знаючи то(е) добре, напо(д)-

пи(т)ку седячи, знови(л)<.> і мнѣ ти(м) Лазебою домо(в)ля(л)<.>. Счо і я, ви-

дючи, же втаи(т)ся не може(т), мил(с)те(м) ваши(м) ѿ(с)вѣдѣчаю.

Ми, уря(д), чуючи такову жалобу ѿ(т) Ва(р)ки, дѣвки, казали(с)мо

пре(д) собою Коньдрату Лазебѣ ста(т)<.> і питали ѿно(г)ло, если ѿ(т) его

та(к) стало(с) то(й) дѣвце.

Котори(й) жа(д)ною мѣрою до то(г)ло не (з)на(л)се і прилсе, мовячи, же

«я то(г)ло не (з)наю і не вѣдаю<.>».

Прето ми, ви(с)луха(в)ши ѿбо(х) сторонѣ, казали(с)мо свѣдѣко(в) дѣвце

стави(т)<.> если ки(м) ѿповѣдала гва(л)ть сво(й).

Которая по(с)танс(в)ляла того (ж) Василя Цѣву і Тацьку Ми(т)чиху і мно-

ги(х).

Аже ѿние по(д) со(м)нення(м) при(з)нали, же істеная пра(в)да, же того

часу і ними всѣми дѣвка кгва(л)ть ѿповѣдала<.>.

На пото(м) Коньдратови казали виво(д) з себе дава(т), жеби могъ воле(н)

ѿ(т) то(г)ло бы(т). Которы(й) жа(д)ного виводу слушно(г)ло на то(е) не да-

ва(л)<.>.

Ми, уря(д), углядаючи на (с)праве(д)ливо(ст) святую, як(к) ѿписуе(т) в

Статуте Велико(г)ло кня(з)ва Лито(в)ско(г)ло в ро(з)дѣле ѿдина(д)цато(м) в

а(р)тикуле второ(м)на(д)це(т) ѿ кгва(л)те(х)<.> декрето(м) наши(м)<.> на-

казуе(м)<.> абы Коньдра(т) Лазеба за уцѣтиво(ст) дѣвцѣ то(й) ве(д)лугъ

стану еи нагороди(л)<.> а ѿ(т) го(р)ла ѿно(г)ло за промо(л)чанѣ кгва(л)ту

уво(л)няе(м) то(л)ко не(в)иную вину бере(м)<.> // і то стве(р)жае(м), же гди

бы ѿная дѣвка заму(ж) по(й)ти мѣла, а тие бы знали пане(н)ства на не(й)

показали(с), те(д)ы всю утрату Коньдрату Лазебѣ нагорожа(т) повине(н) буде(т).

Нащо для вѣри лѣпшо(й) тую и(х) справу до книгъ мѣски(х) ратуша

ло(х)вицько(г)ло записа(т) казали(с)мо, счо і записано<.>.

[№ 178.]

Справа пна Івана Еродиева, обывателя киевско(г)ло,
жалобѣливого<.> з Никитою барышовѣски(м)
ѿбжалованы(м)<.>.

Року а́оа [1671] мѣца іюля а́і [11] дна<.>.

Передо (м)ною, Ма(т)яше(м) Папкевичо(м), су(д)ею по(л)ку Лубе(н)ско-

(г)ло, і пре(д)о мнюю, Ю(с)ко(м) Ко(т)ляре(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)ви(ц)-

ки(м), Де(м)ко(м) Выпри(с)ко(м), атамано(м) городовы(м)<.>, Анѣрее(м) Стри-

(ж)евски(м), во(й)то(м), Івано(м) И(л)че(н)ко(м), Ле(с)ко(м) Сѣ(н)ниче(н)ко(м),

бу(р)ми(с)тра(ми) ма(й)страту Ло(х)ви(ц)кого<.>, і при бы(т)ности пна Васи-

ля Івановича по(д) ча(с) я(р)ма(р)ку ѿ(т) боку е(г)ло м(л) пна по(л)ковника

лубе(н)ско(г)ло в Ло(х)вице на то(й) ча(с) застаючо(м)<.> і пре(д) многими

лю(д)ми вѣры го(д)ными на то(й) ча(с) зна(й)дучими(с)<.>.

Ставши пре(д) нами, вы(ш) именованы(м) урядо(м)<.> пнѣ Іванѣ Ероде(й),

обывате(л) і ме(с)чани(н) кие(в)ски(й), жало(ст)ную ска(р)гу свою прекла-

дал(л)<.> на Никиту, купца і обывателя барышовско(г)ло<.> в таки(й) спо-

собѣ мовячи<.>: «Пнове вря(д) Ло(х)ви(ц)ки(й), по(д) ча(с) я(р)ма(р)ку ло(х)-

ви(ц)ко(г)ло<.> сѣдѣли(с)мо в пна Ю(р)ево(м) дворѣ в єдно(й) ко(м)паниѣ спо-

ра(н)ку в среду, іюля є [5] дна<.> а по(д)пивши, до возовъ свои(х) по(й)шли

спати. А пото(м), про(с)павшися<.> і ку вечору кликале(м) Никиту<.> това-

риша свое(г)ло, жебы (с)мо по(х)мелятися по(й)шли. Которы(й) именованы(й)

Никита збороня(л) ми то(г)ло мовячи<.>: «Е(с)ли, Іване товаришу, з гро(ш)-

ми по(й)де(ш), те(д)ы я с тобою не по(й)ду<.>».— И та(к) я(к) знявши з гро(ш)ми

з себе чере(с) до вла(с)ны(х) е(г)ло ру(к) до с(х)ова(н)я да(л)<.> в которо(м)

чересѣ ѿ(т)авало су(м)мы золоты(х) сто і три(д)ца(т) личѣбы по(л)ско(й). А

пото(м) по(и)шли(с)мо до двора Івана Ма(с)ѣ(р)ка і та(м) а(ж) до само(г)ло

сѣдѣли<.> і та(к) гроши моѣ в пна Никиты заночовали. На завтре(ш)ни(й)

дню! упомина//нале(м)ся у его о ѿны(х) гроше(х), хотячи свое ку собѣ взя-

(т)и. Которы(й) ѿ(т)повѣдал: «Е(с)ли Мики(т)цѣ по(к)лони(ш)ся, мо(ж)ная

же твое при тобѣ буде(т)<.>».— А пото(м) то(е)и мовы свое(й) запрѣ(л)ся<.>

и(ж), мови(т), «я ѿ твои(х) грошо(х) не (з)наю<.> і не бра(л)е(м) ѿ(т) тебе».

Мы ⁹⁶, вря(д), по ви(с)луханю жалобы пна Івана наказали(с)мо ѿно(г)ло

ѿбжало(н)но(г)ло Никиту пре(д) себе стави(т) і на жалобу Іванову ѿ(т)по-

вѣда(т)<.>.

Те(д)ы ѿни(й) Никита ѿ(т) ти(х) грошо(х) запрѣ(л)се<.> мовячи, якобы и(х)

не бра(л) у него<.>.

Где та(м) же жалобливы(й) Иванъ Еродиевъ на то(м) свѣдко(в), люде(й) за(ц)ны(х) и вѣри го(д)ны(х) ставы(л) на (й)мя Ка(с)ку Анъдрѣху, жону за(ц)ную.

Которая, су(м)леня(м) обяыуючи(с), при(з)нала, же «видѣле(м) у пана Никити в рукавѣ того вечора грошѣ, которы(й), сѣдячи по(д)ле мене, і самъ мо(в)ил, же «неха(й) мо(й) товари(ш) пѣ(т)», а въже грошѣ при (м)нѣ зо(с)та(у)т»

Чого і други(й) товари(ш) або купецъ на (й)мя Иванъ Любарѣ(ц) тое (ж) слово при(з)на(л), и(ж), мови(т), «і я тое чуль того часу у вечо(р), та(к) те(ж) і на за(в)тре(ш)ни(й) дѣнь, счо Никита говори(л)»: «Неха(й) ти(л)ко, повѣдае(т), мнѣ поклони(т)ся, а его грошѣ при не(м)», буду(т)».

На пото(м) Анъдре(й) Жолобецьки(й), обывате(л) сум(с)ки(й), прише(д)ши; і Ма(р)ти(н) Макарови(ч), обывате(л) роме(н)ски(й), тїле⁹⁷ (ж) слова при(з)нали, же: пре(д) усѣма имы Никита говори(л), же грошѣ Иванови при не(м) зо(с)та(у)т.

Где за(с) та(м) же, на (в)ряде стоячи, Никита пита(л) пна Ивана, где бы ему грошѣ они до (с)хованя да(л),

Котори(й) о(т)повѣдѣлъ, же у воза.

На которіе слова Никита, о(с)вѣдчаючися на(м), уряду, и мови(л), же «ти мнѣ грошѣ до (с)хованя не у воза да(л),» а бо(л)шѣ в речи по(с)терегиши замо(л)ча(л).

Теди ми, уря(д), ви(с)луха(в)ши та(к) речи жалобливого, яко і при(з)наты свѣдко(в) више(й) описана(н)ни(х), стосуючи(с) с право(м) по(с)полити(м), я(к) описуе(т) в Статуте Велико(г)о кня(з)ва Лито(в)ско(г)о в ро(з)дѣле че(т)ве(р)то(м) а в а(р)тикуле о(с)мѣдеса(т) пе(р)во(м), наказали(с)мо, абы сторона обжалова(н)ная са(м)тре(т) присегнула на да(н) те(р)мину на(з)начоного. Котори(й) Никита ве(д)лугъ, наказа пра(в)ного до присеги не беру(ч)и(й), у того (ж) права жалобливо(г)о пна Ивана Еродиева пое(д)на(л), грошѣ ему з накладями пра(в)ними повороча(л).

І в то(м) варуючи, абы ю(ж) тая справа вѣчне умерена и в жа(д)ного суду чинена не была, по(д) обовязками и вару(н)ками тое (ж) сумы више(й) описана(н)но(й) і просили на(с) обѣ сторонѣ, абы тая справа и(х) до книгъ мѣски(х) ратуша Ло(х)вицько(г)о вписана была, що і запи(с)али(с)мо.

[№ 179.]

*Справа Моренъцева з голѣнчанами о забы(т)я
Ма(р)тина Во(в)ника, прихожо(г)о члка.*

Року ахов [1672] мѣца мая д [4] дня.

Передо (м)ною, Ю(с)ко(м) О(т)роко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м), Са(в)ою Гараще(н)ко(м), атамано(м) городови(м), Анъдрее(м) Стриже(в)ски(м), во(й)то(м), Ивано(м) Ілче(н)ко(м), Ивано(м) Дзугави(м), бу(р)ми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицько(г)о,

приточила(с) справа пна Афанасия, атамана голѣнсько(г)о повѣту Ло(х)ви(ц)кого, з товари(с)тво(м) его і з мещани того (ж) села, которіе всѣ спо(л)на чинили о(п)ове(д) в тие слова мовячи: «Пне уряде Ло(х)вицьки(й), в сельъ нашо(м) седѣли(с)мо на(с) члка ски(л)ко напо(д)пи(т)ку в дому Ю(с)ка ви(н)ника ...⁹⁸»

[№ 180.]

*Справа пно(в) іва(х)нича(н) ве(д)лугъ О(с)тапихи,
о чара(х).*

Року ахов [1672] мѣца іюня є [5] дня.

Передо (м)ною, Миха(й)ло(м) Пивоваре(н)ко(м), со(т)нико(м) нака(з)ны(м) на то(т) ча(с) будучи(м) ло(х)вицьки(м), Са(в)ою Гараще(н)ко(м), атамано(м) городови(м), Анъдрее(м) Стриже(в)ски(м), во(й)то(м), Ивано(м) Ілче(н)ко(м), Ивано(м) Дзугави(н)ко(м), Ле(с)ко(м) Сѣньниче(н)ко(м), бу(р)ми(с)трами ма(й)страту Ло(х)ви(ц)ко(г)о, і при на(с) будучи(х) пна Грицька Скребца, Ю(с)ка Мо(с)кале(н)ка, Клима Гуче(н)ка і многи(х) люде(й) за(ц)ны(х), приточила(с) справа На(с)тъ Па(в)лихи, обывате(л)ки іва(х)ницькон, которая, ста(в)ши, чинила о(п)овѣд і ска(р)гу свою прекладала на О(с)тапиху на Ву(в)ду, то(ж) житє(л)ку іва(х)ни(ц)кую, таки(м) способо(м) мовячи: «Пне врьдѣ ло(х)ви(ц)ки(й), сян; менова(н)ная жона жона! О(с)тапиха, скоро (с)мо з мужє(м) мои(м) набыли собѣ едно(й) коровы за працу, оная, не (з)нати з яки(х) мѣрь, при(ш)ла в до(м) мо(й), за(с)тупа попросила і мене з собою, не (з)нати для чого ви(з)вала, нѣякого(с) зѣля корѣня копати, мовячи, же повѣдала: «Тепє(р) не(р)шиє дни маю(т) бу(т), да(й) того кореня коровѣ сво(й), с пожи(т)ко(м) твои(м) буде(т)». Другую ре(ч) мнѣ говорила, жебы (м) соли гу(с)ку, на чотири дробы ро(с)тя(в)ши, клала на чотири(х) угла(х) і мовила до ни(х) та(к): «Мои милій дробы, о(з)мѣте чотири конѣ, неха(й) бѣгу(т) на чотири сторонѣ по чотири кори(с)ти». — А я, о то(м) нѣчого не (з)наючи і зла нѣкому не зичачи, пе(р)ше(й) коровѣ того кореня дала, а нагодова(в)ши, в поле вигнала; о(т) которо(й) по(т)равы корова о(д)ула(с) і с поля не при(ш)ла додому. Счо я, видячи єи не(с)лушную пораду, того (ж) часу побѣгши до не(й), о(с)вѣдчила // і рату(н)ку жадала. Которая о(т)повѣдала, же «не могу пораду тобѣ в то(м) да(т), бежи, — мови(т), — по Ку(з)му, то(т), єсли що, поможе(т)». — Счо я, видячи ж !! мужє(м) мои(м) Па(в)ло(м) не(с)лушную рѣчь, громадѣ іва(х)ни(ц)ко(й) о(с)вѣдчила тии слова єи, а громада, взя(в)ши(с) за тоє, і мѣскому врьду о(с)вѣдчила і справе(д)ливо(с)ти з не(й) просила».

Ми, врьд(д), ви(с)луха(в)ши жалобы Па(в)лихи і все(й) громади іва(х)ни(ц)кой, казали(с)мо пре(д) собою ста(т) Ву(в)дѣ О(с)таписѣ і проти(в) ти(х) словѣ о(т)поведа(т) и виво(д) з себе чини(т). Которая жа(д)но(г)о виводу з себе не дала, але єще і о(в)ше(м) при(з)нала(с), же то(г)о Па(в)лиху научила, розумѣючи то за фра(ш)ки.

По(в)торє пи(т)али(с)мо, єжели бы на Па(в)лиху ви(з)нала. Которая по(д) су(м)леня(м) ре(к)ла, же Па(в)лиха в то(м) не є(ст) винѣна і нѣ на яки(х) чара(х) не знає(т)ся, за(ц)ная жона. То(л)ко повѣдала, же Зѣчьнха і Хому(в)на на то(м) знаю(т)ся, бо гди і тие вмѣю(т) на Ю(р)я коро(в)а(м) і рти за(в)язова(т).

Мы, врьд(д), чуючи таковое при(з)наты, декрето(м) з суду наше(г)о нака(зує)м, абы оная за (с)вои зли слова, і чари по(с)торо(н)ками была быта, а тихѣ повола(н)ных громада іва(х)ни(ц)кая о(т) по(с)торо(н)ко(в) уво(л)ни(в)ши, по(з)волила виною карати.

Для то(г)о, жеби ю(ж) бо(л)шѣ словѣ лядия(с)ки(х) з у(с)тъ свои(х) не випущали, а на пото(м)ниє часи єдна друго(й) жа(д)ного домови(с)ка чи-

ни(т) абы ся не важили, та(к) те(ж) і з и(н)ши(х) общи(х) люде(й) по(д) закла-
(д)о(м) вини на вря(д) мѣски(й) Ло(х)вицьки(й) таляре(й) деся(т) <, >.

Ω що просили на(с), вряду, жебы и(х) тая справа до книгъ мѣски(х) ратуша
ло(х)вицько(г) [о] записана была, що і записано.//

[№ 181.]

Справа овчаро(в) сеньча(н)ски(х) і ло(х)ви(ц)ки(х)
з Погребни(м).

Року ахов [1672] мѣа окто(в)рия г [3] дня.

Передо (м)ною, Ю(с)ко(м) Ω(т)роко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м), Са-
вою Гарашенко(м), атамано(м) городови(м), Стефано(м) Свиде(р)ски(м), во(й)-
то(м), Івано(м) Ілче(н)ко(м), Івано(м) Бро(в)ко(м), Івано(м) Василе(н)ко(м),
бурьми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицько(г) [о] <, > і при на(с) будучи(х) пна
Івана Кози(н)ца, Григория Се(р)гѣенка <, > Василя Бута, Ма(т)вѣя Ма(н)-
дика <, > Федора Василе(н)ка, пна Василя Нѣжи(н)ца <, > ту(т) те(ж) с при-
то(м)но(с)тю пно(в) сеньча(н), меновито пна Миха(й)ла Дубовика, со(т)ника
сеньча(н)ско(г) [о] Івана Сушка, Ма(т)вѣя Поривая, Грицька Га(р)куши, Сте-
фана Се(р)гѣенка <, > і многи(х) люде(й) за(ц)ни(х) немало на то(т) ча(с) бу-
дучи(х) <, >.

приточила(с) справа Ма(т)вѣя, овчара Анѣдрея Лисо(г) [о], обывателя
сеньча(н)ско(г) [о] <, > котори(й) ставши доброво(л)но, повѣда(л) та(к) мовячи:

«Пне вряде Ло(х)вицьки(й), яко (м) у своего вряду Сеньча(н)ского при(з)на-
ва(л), та(к) і ту(т) при(з)наю, іжъ Іванъ Погребни(й) і Трока(й), обыватель
ридьски, перевод(н)ю собѣ мѣю(т), бо гди (ж) і я свои(х) вла(с)ни(х) двое
овець згибли(х) у и(х) ватага(х) на(й)шо(л), а довѣда(л)ся того пре(з) Игната,
овчара сеньча(н)ско(г) [о], с которо(г) [о] тии двое овецъ покрадено, а Игна(т)
тако(ж) пре(з) Калиново(г) [о] ω(в)чара <, > и пре(з) и(н)ши(х) скоробога(т)-
ски(х), которие, тѣкаючи ω(т) го(с)подаро(в), в полю ему ω(з)на(й)мили <, >
ω мои(х) дво(х) ягница(х), же в ти(х) ватага(х) зо(с)таю(т). Ω чо(м) я іс(т)отно
довѣда(в)шися, того (ж) часу випроси(в)ши в пна Анѣдрея, го(с)подара свое-
(г) [о], коня, до ти(х) ватагъ із сино(м) го(с)пода(р)ски(м) поеха(л) // і зара(з)
у Погребного ватазъ і у Трокаево(й) на(й)шо(л). Счо Погребни(й), видячи
лице пере(д) собою, того (ж) часу сна го(с)пода(р)ского зо (м)ною поча(л) про-
сити, жебы то(г) [о] нѣкому не повѣдали і до ста(р)ши(х) не удавали, обещуючи
ωбое ве(р)ну(т), і зара(з), ωсобливо бара(н)ча у ватазъ по(й)ма(в)ши, баришу
да(л). Которое я з го(с)пода(р)ски(м) сном вза(в)ши, додому привели, до рукъ
го(с)подарови ω(т)дали <, > а го(с)пода(р) мо(й), порадова(в)ши(с) тому бараня-
ти, ста(р)ши(м) свои(м) того не ωповѣда(л) <, >».

Счо мы, чуючи таковое при(з)натя доброво(л)ное, а видячи на они(х)
овчаро(в) слущни(й) дово(д) <, > злодѣ(й)ства <, > стосуючи(с) до права по(с)-
политого, як(к) ωписуе(т) на такови(х) зра(й)шо(в) в Статутѣ Велико(г) [о] кня(з)-
ства Литовско(г) [о] в ро(з)дѣле че(т)ве(р)то(м)на(д)ца(т) в а(р)тикула(х) се-
мо(м) і семо(м)на(д)ца(т), декрето(м) наши(м) наказуе(м), абы оные зра(й)щи
были ве(д)лугъ за(с)луги свое(й) карани <, > счо і ω(т)римали <, >.

А то для вѣри лѣпшо(й) до книгъ мѣски(х) ратуша ло(х)ви(ц)кого записа(т)
казали(с)мо, счо і записана <, >.

[№ 182.]

Справа Яблоно(в)ского з Я(ц)ко(м) Поливе(й)ко(м) ω бчолі.

Року ахов [1672] мѣа іюня з [7] дня.

Передо (м)ною, Миха(й)ло(м) Пивоваре(н)ко(м), со(т)нико(м) нака(з)ним
на то(т) ча(с) будучи(м) ло(х)вицьки(м), Савою Гараше(н)ко(м), атамано(м)
городови(м), Анѣдрее(м) Стриже(в)ски(м), во(й)то(м), Івано(м) Ілче(н)ко(м),
Ле(с)ко(м) Сѣньниче(н)ко(м), Івано(м) Дзугавы(м), бу(р)ми(с)трами ма(й)стра-
ту Ло(х)вицько(г) [о],

приточила(с) справа пна Яцька Поливе(й)ка, мешанина ло(х)вицько(г) [о],
котори(й) свою ωповѣдь ω покраденю пчо(л) преклада(л) ω то,

іжъ оному Я(ц)ку шкоди в покраденю пчо(л) дѣю(т)се. Теди тое(й) справи
скуто(к) на І(л)яша Яблоно(в)ского за дово(д)о(м) приходи(т) <, >.

Бо гды (ж) ми, засели(й) // судъ, прида(в)ши пну Я(ц)ку чѣлка зацѣно-
(г) [о] Гри(ц)ка Жуче(н)ка на шуканя покрадени(х) бчо(л), где бы могли и(х)
ізгѣдити, з уряду своего ви(с)лалі(с)мо. Которие, поеха(в)ши, на(й)шли при-
(з)наку, где оние бчолі на во(з) кладено. При которо(м) при(з)нане го(р)щикъ
мале(н)ки(й) на(й)шо(в)ши, для (с)вѣде(ц)тва з собою взяли і до Яблоно(в)ско-
(г) [о] хутора, слѣдячи, заехали. А его само(г) [о], в дому не за(с)та(в)ши, жони
его питали, где ся ω(н) ωборочае(т). Которая рекла, и(ж) пошо(л) до бчо(л),
и на(с) павла⁹⁹ до ти(х) же тучко(в) <, >. На которы(х) ту(ч)ка(х) єдни бчолі
с(т)о(л)яли¹⁰⁰ уле(й) пове(н) і ту(ч)ки по(л)ны бчолы ме(р)твои <, >. І живои,
напото(м) ... сѣ¹⁰¹ шукаючи, другие тучки, по(л)ны бчоль бѣ(з) у(л)ювъ, на(ш)-
ли и сѣ[но]¹⁰², [к]отори(м) улѣи затикано <, > А пове(р)нувшися до ха(т)и, и
на возѣ такое (ж) сѣно зна(й)шли <, >. Жона Іляшева Яблун(в)ского до го(р)-
щика, которого на (с)лѣду зна(й)шли, при(з)навала(с), мовячи, же «мо(й) вла(с)-
ни(й) го(р)щик, в которо(м) дѣтемъ кашу вару <, >».

Питали(с)мо о(н)о(й), як(к) бы то(т) го(р)щикъ с хати и(х) винесѣни[й]¹⁰³
бы(л) <, >. Которая, знаючи(с) добре до го(р)щика, мовила, же «му(ж) мо(й)
Іляш вчора[шнего]¹⁰⁴ дня, до города едучи, на ме(д) взя(л), если он его згу-
бы(л) <, >».

Другое свѣдо(ц)тво, же стопнѣ босии на то(й) же при(с)тани, где во(з)
стоя(л), мѣрили, і на ту(ч)ка(х) Іляшеви(х) такіе (ж) стопнѣ зна(й)шлись.

Котор[и] [й]¹⁰⁵ то Іляш Ябло(н)ски(й), почу(в)ши ω прие(з)дѣ нашо(м),
з лѣса пришо(л). Питали(с)мо, чему та(к) бчо(л) на ωбо(х) ту(ч)ка(х) мно(г) [о]
зо(с)тае(т). Аже они(й) повѣдѣлъ, же «роя по(й)ма(л) і на (с)тарий скину(л)
і за ти(м) не поняли(с) — єдни други(х) заедаю(т)».

Ми те(ж), видячи его не(с)лущни(й) виво(д), з собою до города бчолі взя-
(в)ши, ихати приказали і пре(д) вря(д) по(с)тановили.

Уря(д) те(ж) ве(р)ху менова(н)ны(й) на му(д)рие і звича(й)ние люде, хто
ся на то(м) добре знаетъ, на ωглядѣня, ежели бы оные бчолі мѣли роя пу(с)-
ти(т).

Пнѣ Семє(н) Гу(к) і Демя(н) Випри(с)кѣ, упрошоние на то, бчолі з уля
вигна(в)ши і викури(в)ши, хотячи пра(в)ди довѣда(т)ся, ро(с)тя(в)ши уле(й)
на(д)вое, жа(д)но(й) ...¹⁰⁶//

Справа Луцика Чумака з Золотоноши ведлугъ вшетиче(н)ства.

Року ахог [1673] мца ма(р)та аї [11] дня.

Передо (м)ною, Стефано(м) Стре(л)бы(ц)ки(м), атаmano(м) городови(м) ло(х)ви(ц)ки(м), Стефано(м) Свиде(р)ски(м), во(й)то(м), Ивано(м) Ілче(н)ко(м), бу(р)ми(с)тро(м) ма(й)страту Ло(х)ви(ц)ко(г)ло, і при на(с) будучи(х) пна Гри(ц)ка Скре(б)ца, Гри(ц)ка Се(р)гъе(н)ка, Миха(й)ла Пивоваре(н)ка, Само(й)ла Мо(с)кале(н)ка, пна Яцъка Гарасиме(н)ка, Анъдрея Свиде(р)ско(г)ло і многи(х) люде(й) за(ц)ни(х) та(к) товари(с)тва, яко і мещан, немало на то(т) ча(с) будучи(х),

приточилася справа пна Луцика Ромаше(н)ка, обывателя золотоноского, котори(й) ста(в)ши очеви(с)те, чини(л) опове(д) і скаргу преклада(л) на не-вѣсту Яковиху, на помѣнен[у]ю ви(н)и(ч)ку Ху(р)се(н)кову, ѿ покраденю гроше(й) гї [13] таляре(й), та(к) мовячи: «Пне врьд Ло(х)ви(ц)ки(й), вчора(й)-шо(г)ло дня в пана Якова Ху(р)се(н)ка в дому по(д)пиле(м) і обнучова(л). Которая та менован(н)ая ви(н)и(ч)ка в со(н)но(г)ло мя грошъ краде(ж)ни(м) способо(м) обняла вночъ».

Счо ми, уря(д), ви(с)луха(в)ши жалобы Луканово(й), казали(с)мо то(й) невѣстъ пре(д) собою ста(т) і, су(м)лене(м) оно(й) і страхо(м) бжи(м) завеза(в)-ши, питали, ежели ѿ ти(х) гроша(х) згибли(х) могла зна(т).

Которая ѿ(т)пове(д) таковуу давала, мовячи: «Пнове врьде Ло(х)ви(ц)-ки(й), едну дшу маю, никому іншому не офърую, то(л)ко самому бгу, іжъ ѿ его гроша(х) не (з)наю і [не] ѿ(т)бирала ѿ(т) не(г)ло».

Видячи теди ми, же жа(д)ни(х) знако(в) і доводу слу(ш)ного на то не-ма(ш), а даючи оно(й) по(с)тра(х), по(с)лалі(с)мо до вязеня. Напото(м) пре(з) про(с)бу того (ж) пна Луцика і ѿ(т)пу(с)тили.

Которая скоро уво(л)ни(в)шися з вязеня, ю(ж) убе(з)печи(в)шися, смѣле при(з)нала, по(д)пи(в)ши добре, же пнь Луци(к) са(м) золоти(х) сѣмъ до ру(к) ей да(л) і за то спо(л)кованя з нею мѣль<, > в коморъ Олзеи Дю(г)дяра, бо гди (ж) повѣдала: «Олзеиха того часу, на(с) ¹⁰⁷ за(с)та(в)ши, польно(м) обо(й)ча [?] била». ¹⁰⁸//

Справа Пилипова и(с) Ку(з)мою Петре(н)че(н)комъ.

Року ахог [1673] мца іюла кѣ [25] дна.

Передо (м)ною, Матяше(м) Папкевичо(м), будучи зо(с)лани(м) ѿ(т) боку его мл(с)ти пана Івана Се(р)бина, по(л)ковъника во(и)ска его ца(р)ского пре(с). <> ве(л).<> Запоро(з)ко(г)ло лубе(н)ского, ѿ забитю Ма(р)и Петре(н)чихи пре(з) Пилипа, второго мужа небо(ж)чицъ, для при(с)луханя справы<> і при мнѣ будучихъ пана Ю(с)ка Котляре(н)ка, сотника ло(х)ви(ц)кого<>, Савы Гараше(н)ка, атамана городово(г)ло, Стефана Свѣде(р)ского, во(и)та, Івана Ілче(н)ка, Ле(с)ка Сѣнниче(н)ка, бу(р)мистро(в) ма(й)страту Лохви(ц)-

кого<> при битнос(т)и пана Якима, бу(р)мистра лубе(н)ского, пана Алеза(н)-дра Федоровича, Де(м)яна Капу(с)ти, Лукяна Калина, Ю(с)ка О(т)рока, пана Демьяна Випри(с)ка, Івана Базалъя, Микити Ма(р)тисе(н)ка, Ю(с)ка Мо(с)-кале(н)ка, пана Івана Филоновича, Го(р)дѣя Евсѣевича, Григория Се(р)гъ-е(н)ка, Івана Василе(н)ка, А(н)дрея Гла(д)че(н)ка, Са(с)ка Го(н)чара, Івана Масича, Тимоша Хме(л)ни(ц)кого і многи(х) люде(и) за(ц)нихъ і вѣри го(д)-нихъ та(к) козаковъ, яко і мещанъ немало на тую справу зише(д)шихъся,

становъши панъ Ку(з)ма Петре(н)ко, обывате(л) лохвицки(й), спо(л)но с Татьяною, се(с)трою, і з ме(н)ши(м) брато(м) свои(м) Гри(ц)комъ жало(с)ную ска(р)гу свою ѿ забитю ма(т)ки своѣ(й) пре(з) Пилипа, ѿ(т)чима ихъ, стану-ло(с) ѿ то прекладали: «Пнове засѣли(и) ма(й)стра(т), просимъ ѿ самы(и) ску-токъ да(н)я слушно(и) справе(д)ливос(т)и».

Прето мы, засѣли(и) цали(и) су(д), по ви(с)луханю жалобы Ку(з)мино(и), припо(з)вавши оно(г)ло Пилипа, питали оно(г)ло, упо(м)янувъши страхо(м) бжїи(м), з якихъ причи(н) жону свою з сего свѣта зглади(л).

Котори(и) доброво(л)не при(з)налсе, же ѿ(т) его рукъ ско(н)чила живо(т). Ти(л)ко, повѣдаеъ: «Пяни(м) биле(м), не (з)наю за що<>».

Снѣ ме(н)ши(й) Гри(ц) при томъ забо(й)ствѣ бы(л) в дому<, > того ж часу.

Станувши, Гри(ц)ко, снѣ ихъ, при(з)нал в тие слова, // же, мови(т), «ма(т)ка моя, небо(ж)ка, прише(д)ши в до(м), повѣдала мнѣ, же «бою(с) Пилипа, жебъ, по(д)пи(л)и(й) пришовъши, не побы(л) мя». — І зара(з) в то(м) часѣ з дому зи(й)-шла<, >. Напото(м) скоро ѿ(т)чимъ нашъ Пилипъ, в до(м) пришо(в)ши, не за(с)тавъши ма(т)ки, спита(в)ши, спати лѣгъ. А ма(т)ка, того довѣдавшися, зара(з) при(ш)ла в до(м) і начала оно(г)ло обѣдати звати<>. Котори(й) того часу не пошо(л). Матка, взя(в)ши гребен, под коле(ш)ню пош(л)а пря(с)ти, ѿ(н) те(ж), знишка в(с)тавъши, вибѣгъ з сѣни(и) і по(р)вавши ку(л), зраде(ц)-ко до ма(т)ки кину(л)се і втѣкачую срод(д)зи в голову вдари(л) же мусяла впа(с)-ти. А ѿ(н) не доси(т) на то(м) — лежачую тричи кие(м) по нога(х) вдари(л)».

По ви(с)луханю свѣде(ц)тва Гри(ц)ково(г)ло і видячи своими очима, же онъ, Филипъ, я(в)ни(и) забо(й)ца, стосуючи(с) с правом по(с)полити(м), якъ описуе(т) в (С)татутѣ Велико(г)ло кня(з)ства Лито(в)ско(г)ло в ро(з)дѣле пе(р)вомъ(н)а(д)ца(т), а в а(р)тикуле ше(с)то(м) ѿ забо(й)ствѣ мужа або жоны, запобегаючи тому і по(в)стегаючи своево(л)ства немилосердно(г)ло не хри(с)ти-а(н)ско(г)ло, што ѿ(т) часу в люде(х) бивають, і зуфа(л)ства лю(д)ско(г)ло из опи(л)ства і в прива(т)нихъ, по(в)стягливыхъ люде(х) бе(з) боя(з)ни боже(й) бываю(т), с чого кровь неви(н)ную хри(с)тиа(н)скую не(в)сти(д)ливе неви(н)-

не, ѿ(т) чого гды бгъ бываетъ ображо(н), па(с)твячи(с) на(д) жоною своею любо в надѣю бу(н)товѣ, а(л)бо за не(й) заплати пняжно(й) кровь жоны своѣ(й) ро(з)ли(л) забо(й)ство(м) і на сме(р)ть приправи(л), счо я(в)не слу(ш)нимъ до-водо(м) і при(з)натя(м) его само(г)ло забо(й)ство показало(с) стосованни(м) в (С)татутѣ Велико(г)ло кня(з)ства Литовско(г)ло описанни(м) правомъ нѣ чимъ и(н)ши(м), ти(л)ко Пилипъ, яко явѣни(й) забо(й)ца, такою (ж) сме(р)тию ка-рани(й) абы бы(л), декрето(м) наши(м) присудили(с)мо<>. Е(д)но (ж) на ѿ(с)-та(т)не(м) крузь исто(т)не, гди люде(й) по(с)полити(х) про(з)ба за онимъ об-виненни(м) Пилипо(м) на(с)тупила,

теды мы, за до(з)воле(н)ствомъ // Ку(з)ми Пе(т)ре(н)ка, Филипа ѿ(т) сме(р)ти і го(р)ла уво(л)нили і по(с)хованю до гробу Ма(р)и, жоны его, поме-не(н)ного Пилипа в тве(р)домъ вязеню де(р)жали.

Котори(й) хоть ѿ(т) сме(р)ти во(л)ни(м) зо(с)та(л), ти(л)ко жъ абы за ду-
шу небо(ж)чици, жони свое(й), на ѿбради духо(в)ниє сорокоусть уе(д)нанъ
бы(л) и дѣте(м) позо(с)тали(м) абы з жа(д)но(й) на(й)ме(н)шо(й) кривди чини(т)
аби ся не важи(л).

Счо для лѣпшо(и) вѣри записа(т) казали, счо и записано.

[№ 185.]

*Справа Федора Влашине(н)ка з Ва(с)ко(м) Гу(л)це(м),
ѿбивате(л)ми луча(н)ски(ми).*

Року ахог [1673] мѣца ноєвря л [30] дня.

Передо (м)ною, Я(ц)ко(м) Ко(т)ляре(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицки(м),
Савою Гараше(н)ко(м), атамано(м) городови(м) ло(х)ви(ц)ки(м), Стефано(м)
Свиде(р)ски(м), во(й)то(м), Ивано(м) Илче(н)ко(м), Ле(с)ко(м) Сѣнниче(н)ко(м),
бу(р)ми(с)трами ма(й)страту Ло(х)ви(ц)кого,

приточила(с) справа Ва(с)ка Гу(л)ца, ѿбивателя луча(н)ского, з Федоро(м)
Улашине(н)ко(м) ѿ побит(е) жони Ва(с)ково(й) пре(з) Хведора Улашине(н)ка.

Котори(й) то Ва(с)ко, ставши ѿчеви(с)то, уска(р)жи(л)се тими слови,
мовячи: «Пне вряде Ло(х)ви(ц)ки(й), не (з)нати, з яки(х) мѣрь менова(н)ни(й)
Федо(р) жону мою побил(и) і по(д) пу(л) по(д)топта(л) і словами ущипливими
домо(в)ля(л), жеби (с)мо ми з сино(м) мои(м) мѣли сокиру вкра(с)ти негди(с),
в чо(м) не е(с)те(м) вине(н)».

На жалобу Ва(с)ка Гу(л)ца ми, уря(д), казали(с)мо Федору пре(д) собою
ста(т) і ѿ(т)пове(д) дава(т) проти(в)ко жалобы Ва(с)ково(й).

Котори(й) повѣдѣль та(к): «П.<.> вряде Ло(х)ви(ц)ки(й) то(г)ло мѣ на
Ва(с)кову жону не до(м)овля(л), жеби сокиру мѣли вкра(с)ти, то(л)ко за то
ѿную удари(л) ра(з), же я(м)нико(м) мене називала, на то доводу слу(ш)ного
не мѣючи». Котори(й) то Ва(с)ко і дово(д) по(с)тановил, меновито пна Ха(р)-
ка Бо(й)ка, ѿбивателя луча(н)ско(г)ло, котори(й) при(з)на(л), же таковая
нѣгди(с) пове(с)тъ на Федора била, то(л)ко (ж) умороная справа стала.//

Счо ми, уря(д), чуючи таковое при(з)натя пна Ха(р)ка Бо(й)ка і ми то(т)
и(х) не(с)лушни(и) заво(д) гани(м) і варюе(м) а за побит(е) жони Ва(с)ково(й)
наказуе(м) декрето(м) наши(м), наказуе(м) ¹⁰⁹ абы во (в)се(м) Хведо(р) Влаши-
не(н)ко угоди(л) і бо(л)шъ ту(р)баци[и] абы проме(ж) собою абы не мѣли, а хто
бы еще пре(з) ко(й) ча(с) мѣль домови(с)ка та(к) Федо(р), яко і Ва(с)ко Федо-
рови я(м)нико(м) домо(в)ля(т) албо те(ж) і и(н)ши(й) з ѿбивателе(й) луча(н)-
ски(х) хто, на таково(г)ло покладае(м) (вини) на его мл(с)ть пна по(л)ко(в)ни-
ка таларе(й) пя(т)деся(т), а на вря(д) Ло(х)ви(ц)ки(й) таларе(й) два(д)це(т)
спроти(в)ни(й) изновите(л) тоъ справу [!] бе(з) ѿ(т)пу(с)ту запла(т)и(т).

Нащо для вѣри лѣпшо(й) до кни(г) мѣски(х) ло(х)вицки(х) записа(т) ка-
зали(с)мо, счо і записано.

[№ 186.]

Справа Івана Коломи(й)ца з Фо(м)ою Ма(з)кови(м) о просо.

Року ахог [1673] мѣца.

Передо мною, Юско(м) Котляре(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицки(м),<>
Савою Гараше(н)комъ, атамано(м) городови(м),<> Степано(м) Свиде(р)ски(м),

во(й)томъ, Ивано(м) И(л)ченко(м), Ле(с)ко(м) Сѣнниченко(м),<> бурми(с)трами
ма(й)страту,<> Ло(х)вицко(г)ло,<> и при на(с) будучи(х) пана Миха(й)ла
Горбане(н)ка,<> Григория Журавля,<> Яска Мо(с)кале(н)ка,<> і многи(х)
люде(й) зацни(х) и вѣри го(д)ни(х),<> немало на то(т) ча(с) будучи(х),<>

приточилася справа Івана Коломи(й)ца,<> ѿбивателя ло(х)вицко(г)ло,<>
котори(й), ста(в)ши, чинил опове(д),<> і ска(р)гу свою преклада(л) на Фо(м)у
Ма(з)ково(г)ло,<> в таки(й) спосо(б),<>: «Пане вряде Ло(х)вицки(й),<> то(т)
меновани(й) Фома Ма(з)кови(й),<> юж то не(п)оеднокро(т),<> в гумнѣ мо-
е(м),<> в покреде(н)ню (з)боз мое(г)ло,<> велики мнѣ,<> шкоди чини(т),<>.
На которо(м) то его зло(м) учи(н)ку,<> засѣвши з сино(м) свои(м),<> вночѣ
в гумнѣ свое(м),<> на току, з купи крадучо(г)ло проса,<> по(й)мале(м),<>
з которо(г)ло злочи(н)ци,<> мое(г)ло прошу справе(д)ливости,<>».

Ми, вра(д), вислуха(в)ши оповеди и жалоби пана Івана, казали(с)мо,<>
оному злочи(н)ци пре(д) собою ста(т),<> и питали оно(г)ло, ежели би на жа-
ло(бу) ѿповеда(л),<>.

Котори(й) зара(з) доброво(л)не,<> еще не бивши в ми(с)тра// в рука(х). ¹⁰¹
при(з)на(л)ся, же просо Іванове кра(л),<> а болшъ то(г)ло не при(з)на(л)
ничо(г)ло,<>.

Ми те(д)и, видячи такого я(в)ного злочи(н)цу,<> осудили(с)мо декрето(м)
наши(м) ведлу(г) артикуловъ,<> якъ опѣсую(т),<> в Статуте Ве(л).<.> кня(з)-
тва Лито(в)ского в ро(з)дѣле дѣ [14], аби они(й) за сво(й) вштупокъ би(л) посто-
ро(н)ками битъ,<> і з мѣста вигнани(й),<>.

А для вѣри лѣпшо(й) гу(ю) справу в Книги Чо(р)ниє мѣскиє записа(т) ка-
[зали(с)мо],<> счо и записано естъ,<>.

[№ 187.]

*Справа Назара Лиха з Гарасимо(м), ѿбивателе(й) ахъти(р)ски(х),
з Гри(ц)ко(м), пна Три(з)нини(м) Фо(м)ини(м) челя(д)нико(м),
ѿ кожухъ.*

Року ахог [1673] мѣца дѣка(м)вра д [14] дня,<>.

Передо (м)ною, Ю(с)ко(м) Ко(т)ляре(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)ви(ц)-
ки(м), Савою Гараше(н)ко(м), атамано(м) городови(м), Стефано(м) Свиде(р)-
ски(м), во(й)то(м), Ивано(м) Илче(н)ко(м), Ле(с)ко(м) Сѣнниче(н)ко(м), бу(р)-
ми(с)трами ма(й)страту Ло(х)ви(ц)ко(г)ло,

приточилася справа Гри(ц)ка, челя(д)ника пна Фо(м)и Три(з)нича, ѿби-
вателя лубе(н)ско(г)ло, котори(й), ста(в)ши ѿчеви(с)то, ска(р)гу свою жало(с)-
ную на Назара Лиха про(з)ви(с)ко(м) і на Гарасима, товариша его, прекла-
да(л) ѿ то: «Пне вряде Ло(х)ви(ц)ки(й), ехале(м) с пно(м) свои(м) пно(м)!!!
Три(з)ною с по(д)пили(м) часу но(ч)но(г)ло степо(м) до Ро(м)на, і сѣь менова-
(н)ниѣ люди, зо(с)трѣвши на(с) на (ш)ляху, почали пна мое(г)ло, в речи би за
лобо(в), своею горѣлкою ча(с)това(т). А добре по(д)пой(в)ши, кожу(х) ѿдѣ-
ва(н)ни(й) і(з) сано(к) по(д)няли і ѿ(т) на(с) поехали. Ми тако(ж) жа(д)но(й)
пригоди на себе не (з)наючи, в ла(с)це ро(з)ехали(с)<.>. Не(м)но(г)ло поче-
ка(в)ши, ѿглядели(с)мо же кожуха на са(н)ка(х), в тропи пнѣ мо(й) за ними
по(с)ла(л) мене, аби (м) кожу(х) ви(й)ска(л), котори(х) я, ѿвде в Ло(х)вицѣ
угони(в)ши і кожу(х) по(з)на(в)ши, прошу с такови(х) винова(т)цо(в) святое
справе(д)ливо(с)ти».

По ви(с)луханю Гри(ц)ка, челя(д)ника Три(з)нино(г)ло, казали(с)мо они(м) обжалова(н)ни(м) пре(д) собою ста(т) і ѿ(т)пове(д) дава(т), я(к) то(т) кожу(х) до и(х) ру(к) до(й)шо(л).

Которие // ѿба, Наза(р) і Гараси(м), ѿ(т)поведали, же якобито пнѣ Три(з)-на они(х) ти(м) кожухо(м) за любо(в) мѣлѣ они(х) подарова(т), ти(м) его за-ве(з)ли. А на то жа(д)но(г)ло члвкв, жеби тоє зна(л) або чу(л), не мѣли і не по(с)тановили.

Того (ж) часу Гри(ц)ко, пна Три(з)ни челя(д)ни(к), чу(в)ши и(х) такую ви-мову, ѿра(з) пи(с)мо ѿ(т) пна свое(г)ло показа(л), в которо(м) пнѣ Три(з)на презе(н)туе(т), же не даровано, ти(л)ко крадено<;>.

Счо ми, уря(д), видячи и(х) не(с)тате(ч)но(ст) і лице маючи(х), ѿсудили(с)-мо, аби ѿно(г)ло Гри(ц)ка, челя(д)ника, во все(м) угодили і ве(д)лу(г) артику-ло(в), я(к) ѿписую(т) в Статуте Велико(г)ло кня(з)ства Лито(в)ско(г)ло в ро(з)-дѣле ді [14] на такови(х) я(в)ни(х) злодѣе(в), вину взя(в)ши, ве(д)лу(г) права тую и(х) справу до кни(г) мѣски(х) ратуша ло(х)вицко(г)ло записа(т) казали(с)-мо, счо и записано<;>.

[№ 188.]

Справа Гри(ц)ка Пшени(ч)но(г)ло, Мо(й)сѣя Ги(р)че(н)ка, Івана Хва(с)тунє(н)ка ѿ забытю Гри(ц)ка Дяче(н)ка, ѿбывателе(й) пѣско(в)ски(х), которая та(к) в собѣ має(т);>.

Року аход [1674] інуария фї [19].

Передо (м)ною, Матяше(м) Папкевичо(м), по(л)ко(в)нико(м) во(й)ска его ца(р)ско(г)ло пре(с)ч. > вели(ч). Запоро(з)ко(г)ло нака(з)ни(м) лубе(н)ски(м), і при (м)нѣ будучи(х) пна Грицѣка Жура(в)ля, со(т)ника нака(з)но(г)ло ло(х)-ви(ц)ко(г)ло, пна Сави Гараше(н)ка, атамана городово(г)ло, Стефана Свиде(р)-ско(г)ло, во(й)та, Івана Ілче(н)ка, Ле(с)ка Сѣнничє(н)ка, бу(р)ми(с)тро(в) ма(й)страту Ло(х)ви(ц)ко(г)ло, і при би(т)но(с)ти ѿ(т)ца Ігнатия Крепче(н)ка, пна Миха(й)ла Го(р)баня, Стефана Само(х)вала, Я(ц)ка Ѱпри(с)че(н)ка, атамана пѣско(в)ско(г)ло, і многи(х) люде(й) за(ц)ни(х) на тую справу засѣдѣши(х).

По(с)танови(в)ши(с) пере(д) судо(м) наши(м), Любка Грициха, ѿбывате(л)-ка пѣсковская, которая жало(с)ную ска(р)гу свою ѿ забы(т)ю Грицѣка Дя-че(н)ка, мужа своего, пре(з) Гри(ц)ка Пшени(ч)но(г)ло і Мо(й)сѣя Ги(р)че(н)ка, Івана Хва(с)тунє(н)ка, ѿбывателе(й) пѣско(в)ски(х), ѿ то прекладала: «Пнове засѣли(й) ма(й)стра(т), прошу ѿ сами(й) скуто(к) даня слушно(й) справе(д)ли-во(с)ти<;>».

Прето ми, засѣли(й) цали(й) судѣ, ви(с)луха(в)ши // жалоби Любки Гри-цихи, а видячи і чуючи лю(д)ские слова і своїми ѿчима бачачи, же ѿниѣ я(в)-ние забо(й)ци, стосуючи(с) с право(м) по(с)полити(м), я(к) ѿписує(т) на тако-ви(х) забо(й)цо(в) в Статуте Велико(г)ло кня(з)ства Лито(в)ско(г)ло в ро(з)дѣле ді [12] в а(р)тикуле в [2], ѿсудили(с)мо, аби ѿни(й)е на го(р)ле были карани.

Ти(л)ко (ж) за про(с)бою ѿноѣ жѣ вдови ѿ(т) го(р)ла уво(л)нили(с)мо і си(м) декрето(м) наши(м) наказує(м), аби ѿние забо(й)цѣ за душу небо(ж)чи-кову сорокоу(с)та і инѣшие ѿбради це(р)ко(в)ниє з має(т)ку своего поє(д)нали і ...¹¹⁰

[№ 189.]

Справа Хве(с)ка Дубовичє(н)ка з Бо(р)зни з Івано(м), злочи(н)цею его, ѿ покраденю<, > конє(й).

Року аход [1674] мца априля і [10] дня.

Передо (м)ною, Де(м)ко(м) Випри(с)ко(м), атамано(м) городови(м) ло(х)-ви(ц)ки(м), Стефано(м) Свиде(р)ски(м), во(й)то(м), Івано(м) Ілче(н)ко(м), Ле(с)-ко(м) Сѣнничє(н)ко(м), бу(р)ми(с)трами ма(й)страту Ло(х)ви(ц)кого.

приточилася справа Федора Дубовичє(н)ка, ѿбывателя з села Пли(с)ки (с)-по(д) Бо(р)зни, котори(й), ста(в)ши ѿчеви(с)то, чини(л) ѿпове(д) і ска(р)гу преклада(л) на Івана, злочи(н)цу свое(г)ло, ѿбывателя з Дига(н)ки, села По(л)-та(в)ско(г)ло ує(з)ду.

Же ѿни(й) Ива(н), упроси(в)ши(с) на го(с)поду, в рєчи бы купше(м) є(з)дя-чи, страху божого не мѣючи і право святое ленце важачи, зли(й) і запа(м)ята-ли(й) уми(с)лѣ, взя(в)ши у Федора конє(й) двое і и(н)шую худобу покра(в)ши, ѿ(т)то(л) втѣкѣ. За котори(м) злочи(н)цею погонєю бѣгучи, в городе Ло(х)вицѣ спос(с)ти(г)ну(л) і ѿ(т) на(с), вряду Ло(х)ви(ц)кого, жадал справе(д)ливо(с)ти.

Счо ми, уря(д), ви(с)луха(в)ши жалобы пна Федора і видячи явно(г)ло злочи(н)цу, ѿобра(в)ши ѿ(т) не(г)ло лице, краденіє рєчи, пну Федору при-ве(р)тає(м), а его само(г)ло, яко на таки(х) зра(й)цо(в) право ѿписує(т) в Ста-туте Велико(г)ло кня(з)ства Лито(в)ско(г)ло, ѿсудили(с)мо, аби ѿ(т) слуги мѣско(г)ло соцѣко(г)ло по(с)тро(н)ками з мѣста вигнани(й) бы(л);>.

Котори(й) злочи(н)ца на то(й) же кве(с)тиє при(з)на(л)се, же і волувѣ па-ру на Бѣлозурѣ по(д) По(л)тавою покра(л) і в Чо(р)нуха(х) Ма(р)тину за шка-пу променя(л).

Которую справу для вѣри лѣпшо(й) до кни(г) мѣски(х) декретови(х) за-писа(т) казали, счо і записано¹¹¹>./.

[№ 190.]

Справа Демѣка Уса зѣ Гуди(м) ѿ покѣраде(н)є пшеници<, > ѿ(т) Ми(с)ка Браги(н)ца<, > бѣлогорѣлѣско(г)ло<.

Року аход [1674] ноє(м)вра ді [14] дня.

Передо (м)ною, Ле(с)ко(м) Гладѣки(м), сотѣнико(м) лубе(н)ски(м), ѿ(т) боку его мл(с)ти пана Івана Фєѿдоровича, пана полько(вѣ)ника во(й)ска его царьского величества Запоро(з)ского лубе(н)ского зєсла(н)ны(м)>, і при мнѣ будучи(х) пана Ю(с)ка Котѣляре(н)ка, сотѣника ло(х)вицѣкого<, > пана Іва-на Куцѣкевича, атамана городово(г)ло<, > і при товаристве — Івану Кова-лю(вѣ)ско(м)>, атаману гли(н)скомѣ<, > Грицѣку Журавлю<, > Миха(й)лу Горѣбанє(н)ку<, > Стефану Свѣде(р)ско(м), во(й)ту<, > Івану Ільчєнѣку<, > Ле(с)ку Сѣнничє(н)ку, бурѣми(с)тровѣ ма(й)страту Ло(х)вицѣкого<, > і ин-ши(х) люде(й) зацѣны(х) і вѣры годѣны(х) при то(й) справѣ будучи(х)>.

постанови(въ)шися ѿчеви(с)то, Демъко Усъ з Гудимъ повѣту Гли(н)ско-го<, > которы(й) ска(р)гу свою ѿ покъраде(н)я пшеници четъверика зъ млына Чебарукувско(г)ло<, > на Ми(с)ка Браги(н)ца бѣлогорѣлского, жалъкуючис, ѿ тое прекъладаль<, > ижъ «панове врьдъ, довъдале(м)ся певъны(м) и слушьны(м) доводомъ, же мою пшеницю четверикъ у млинѣ Чебарокувско(м) Ми(с)ко Брагинецъ, потае(м)ны(м) способо(м) взявъши, зъмоловъ и побравъ, а въ то(й) мѣшокъ жита насипаль<, >».

Ми(с)ко до то(г)ло не при(з)навался<, >.

Зъдавали(с)мо, абы слушьны(й) выводъ // лю(д)ми зацъными Ми(с)ко Брагинецъ зъ себе выдавалъ<, > которы(й) мовиль и призьнавался самъ доброво(л)не<, >: «А що (ж), панове врьдъ, я тую пшеницу<, > взявъ и зъмоло(въ), на пожитокъ сво(й) хотѣвъ пове(р)нути<, >».

Видячи, мы, засѣлы(й) врьд¹¹², же доводъ слушьны(й)<, > якъ и самъ (Ми(с)ко) при(з)нался<, > теды заховуючися ведълугъ стго права<, > ѿ вьсякие кривѣди, на которые доводъ е(с)т, не може(т) присегою ѿ(т)ити<, > прето ведълугъ права в Статуте Велико(г)ло кня(з)ства Литовьского в четъве(р)то(м) ро(з)дѣле<, > в а(р)тикуле се(м)деся(т) семо(м) ѿ доводе(х) и ѿ(т)воде(х) ѿписуе(т)ся<, > якая сторона не виведе(т)ся речъ свою трати(т)ъ<, >. Што Миско Брагинецъ, при(з)наючи(й)ся са(м) доброволне до тое(й) пшеницъ, а будучи на схи(л)ку свое(й) цъноти<, > яко неучътивы(й) и право(м) слушьне прекона(н)ны(й)¹¹³, Демъка Уса гудимо(въ)ского<, > Ми(с)ко Брагинецъ во вьсе(м) на все(м) поедьна(ль)<, >.

Для чо(г)о певън(й)шо(й) да(н)я вѣры<, > тую справу в книги декъретовые урядовъние ло(х)вицъкие записа(т) казали, що е(ст) и записано року аход [1674] нове(м)бра че(т)ве(р)тогоне(д)цатъ<, > дня.//

[№ 191.]

*Справа Анѣдрѣя Кра(в)ца ѿ викраденя це(р)кви
всемило(с)тиво(г)ло Спса Ло(х)вицъко(у) при(з)
самого року аход [1675] мца юля с [6] дня.*

Передо (м)ною, Василе(м) Буто(м), со(т)нико(м) ло(х)вицъки(м), Ю(с)ко(м) Ко(т)ляре(н)ко(м), атамано(м), Стефано(м) Свиде(р)ски(м), во(й)то(м), Ивано(м) Илче(н)ко(м), Ле(с)ко(м) Сѣнниче(н)ко(м), бу(р)ми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицъко(г)ло<, >, і при на(с) будучи(х) люде(й) за(ц)ни(х) многи(х), котори(х) і не именуе(м)¹¹⁴<, >.

[№ 192.]

Передо (м)ною, Де(м)ко(м) Випри(с)ко(м), атамано(м) городови(м) ло(х)вицки(м), Стефано(м) Свиде(р)ски(м), во(й)то(м)<, > Ивано(м) Илченко(м)<, > Ле(с)ко(м) Сѣнниченко(м)<, > бурми(с)трами ма(й)страту Ло(х)вицъко(г)ло<, > и при би(т)ности пана Ивана Бутовича, зе(с)ланого о(т) само(г)ло я(с)неве(л)ю(ж)ного его мило(с)ти пана гетмана<, > пана Миха(й)ла Горбане(н)ка, турариша со(т)нѣ Ло(х)вицкое<, > и многи(х) люде(й) зацни(х)<, > и вѣри год(и)х)<, >

приточилася справа<, > Дми(т)ра Ковтеря, ѿбивателя лохвицъкого<, > котори(й) ставши ѿчеви(с)то<, > чини(л) опове(д)ъ<, > и жало(с)ную ска(р)гу

свою на Яцка Поливе(й)ка<, > и на друго(г)ло Яцка Ткача и на и(х) жони пре-клада(л), та(к) мовячи: «Панове уря(д) Лохвицки(й)<, > свѣ(ст) моя, жони мо-е(й) сестра, будучи в Яцка Поливе(й)ка служебкою, и(з) его дому непо(ц)ти-вою ви(й)шла<, > и в дому мое(м) дитину собѣ<, > з непо(ц)тиво(г)о ложа ви-на(й)де(н)ную сплodiла<, > которая нѣ о(т) кого собѣ бити не именуе<, > то(л)ко о(т) само(г)ло господара<, >. А Я(ц)кова жона Ткачова до тое(й) дитини ку-мою взята била<, > и, окре(с)тивши, в речи би за любовь породѣли то(й), зва-ри(в)ши горѣлки, хлопце(м) пр(с)лала<, > абы ся напила, и послала. Кото-ро(й) горѣ(л)ки породѣла, сама не пиючи, жонѣ мое(й) и и(н)ши(м) тамъ будучи(м) кривни(м), аби ся напили, подала<, >. Чого жаде(н), не вѣдаючи, счо в то(й) горѣ(л)це е(ст), пили и та(к) зара(з)или(с) сме(р)те(л)но, же зале(д)во и живи зо(с)тану(т)<, >».

Зара(з) того (ж) часу Сава Ле(х)ненко, за(ц)ни(й) чло(в)ѣкъ при(з)на(л), и(ж) Яцко Ткач самъ доброво(л)не при(з)на(л)ся, же тая горѣ(л)ка до его жони о(т) Поливе(й)чихи при(с)лана била, аби то(й) породѣли о(т)не(с)ла<, >.

Напото(м) Рома(н) Носаче(н)ко<, > хлопецъ то(т), котори(й) носи(л), са(м) ставши<, > на врьдъ зо(з)на(л), ижъ «Яциха Поливе(й)чиха, до ма(й)стра его в до(м) пришо(в)ши<, > просила<, > аби его ма(й)стровая по(с)лала за нею, аби тую зара(з)ливую горѣ(л)ку<, > породѣли то(й) о(т)нѣслъ<, >. А ма(й)строва зара(з) на тую про(з)бу склони(в)шися<, > мене вра(з) за нею по(с)лала<, >. И скоро(м) в домъ Поливе(й)ковъ пришлоъ, горѣ(л)ку на (с)толѣ в шкляници стоячую за(с)та(л), где тамъ же не знаю, с чи(м) // і чаше(ч)ка стояла<, >. Оная Поливе(й)чиха при бытно(с)ти мое(и), с тое(й) шкляни(ч)ки горѣ(л)ку всипа(в)ши в чаше(ч)ку, до рук(и) мои(х) дала<, > научаючи та(к) мовити, жеби то о(т) ма(й)строво(й) мое(й) при(с)лана, а напото(м)<, > до(г)навши мене с тиею горѣ(л)кою проти(в) школи спаско(й) счо(с) вмѣсто перцю всипала и, (в)сѣми па(л)цами помѣша(в)ши<, > дала рекучи: «Тепе(р) южъ понеси<, > и ѿ(т)да(й)<, >».

Которое то при(з)наня хлопцево записа(в)ши<, > казали(с)мо пре(д) собою стати Яцисѣ Поливе(й)чисѣ<, > и в то(й) горѣ(л)ци, которую послала, слушни(й) з себе выводъ о(т)дати<, >.

Которая послала слушни(й)¹¹⁵ ставши очеви(с)то, та(к) мовила: «Панове уряде Ло(х)вицки(й), жалуючи я мужа моего Яцка Поливе(и)ка, же тая нечнота, служебка, спотварила<, > шукала причини, яко(й) би оно(й) уста заградити, жеби того казусу на мужа моего не говорила<, >».

Аже мнѣ в томъ кума то(й) дѣвки, Яциха Ткачиха, таковую порадудала<, > мовячи: «Поидь,— повѣда,— до матери мое(й) на село и та(м) всю свою рѣчь росповѣж е(й)<, > знаю добре, же во (в)семъ тобѣ поможе(т) и порадуда(ст), бо на то(м) ся добре знае(т)».— На которою еѣ и я склонившися, ездилла<, > і допита(в)шися еи, поради о(т) оно(й) просила на сель<, >. Которая то matka еи рекла: «Не бо(й)ся<, > я тобѣ в то(м) помогу,— и зара(з) повела мя в са(д) надѣ болото<, > по(д) яблоню, обчернувши тричи, вѣла мнѣ сѣсти<, > и за нож держатися<, > а сама, взя(в)ши ша(г) гроше(й), пошла на(д) болото(г)ло і часу багато и(з)барила<, >. По(д) которою яблонею я, сидячи, еи ожадаюч(и), великие по(с)трахи мѣла<, > бо гди жѣ<, > на кшта(л)тъ чоловѣчого тѣла в то(м) саду счо(с) видѣла и пи(с)къ кошечи(й) о(т) того чула<, >. Напото(м) оная мати тоеи Яцихи, прише(д)ши до мене, и та(м) же землѣ, тричи взявши, до рук(и) мнѣ о(д)дала и научила, аби (м), приеха(в)ши додому, собѣ и мужеви моем[у] // в чоботи по(в)сипала<, > а ча(ст) о(с)тави(в)ши, у горѣ(л)ци то(й) тородѣлъ¹¹⁶ звари(в)ши<, > до(ч)кою своею о(т)слати<, > чо(г)ло я, не

вѣдаючи, як(о) о(т) тоєѣ горѣ(л)ки и(м) поведе(т)ся<,> чи зле чи добре, все то чинила».

Прето ми, засѣли(й) су(д)<,> постерегаючи того<,> аби ме(ж) народо(м) хри(с)тия(н)ски(м)<,> такие бгу бри(д)киє<,> и люде(м) шко(д)ливие чародѣе не множилися, ве(д)лугъ справе(д)ливости стое<,> як(о) описує(т) на таковихъ зво(д)ницъ и до зло(г)ло[о] приводячи(м)<,> в Статуте Велико(г)о князства Лито(в)-ско(г)о в ро(з)дѣль четве(р)томъна(д)це(т) артику(л)<,> ли [38]<,> любо го(р)-ломъ и(х) дарує(м) а пре(д) ся осудили(с)мо<,> аби оние всѣ три не(ц)ноти<,> о(т) слуги мѣско(г)ло[о] в прово(д)ку по городу<,> карани по(с)торо(н)комъ били и и(з) мѣста вигнани<,>.

А для вѣри лѣпшое тую справу до кни(г) мѣски(х) декретови(х) лохви(ц)ки(х) записати казали, счо и записано<,> в Лохвици, року ахоє [1675] мця септєвря к [20] дня<,> //

[№ 193.]

Справа і по(х)ва(л)ки Афєного Волошина на кле(й)нота во(й)сковие по(л)ковие і на само(г)ло[о] его мл(с)ти пна Івана Федоровича, пна по(л)ко(в)ника лубе(н)ско(г)ло[о].

Року ахоє [1676] мця априля г [3] дня<,>.

Перед на(с), Івана Федоровича, по(л)ко(в)ника во(й)ска его ца(р)ско(г)ло[о] пре(с).<:> вели(ч). Запо(р). лубе(н)ско(г)о, его мл(с)ть пнѣ Миха(й)ло Хане(н)ко речъ свою пова(ж)ную, которую ѡ(т) само(г)ло[о] я(с)невелмо(ж)но(г)ло[о] его мл(с)ти пна ге(т)мана устне чуль презе(н)това(л), «же бы (м) кле(й)ноти во(й)сковие по(л)ку моего на актъ святобливи(й) в до(м) пну Хане(н)ку подалъ. Теди то я, поважаючи ро(с)казаня велмо(ж)но(г)ло[о] его мл(с)ти пна ге(т)мана і про(с)бѣ пна Миха(й)ла Хане(н)ка мѣстце да(в)ши, ѡ ра(з) хору(ж)о(г)ло[о] своего по(л)ково(г)ло[о] з Ло(х)виць к Лубня(м), написа(в)ши до нака(з)но(г)ло[о] моего, по кле(й)нота во(й)сковие уми(с)лиле(м) по(с)лати і в до(м) пна Хане(н)ка на актъ святи(й) веселни(й) припровадити<:>. Аже пнѣ Хведо(с), хоружи(й), в го(с)подѣ свое(й) будучи, в которо(й) стоя(л), почу(л) ѡ(т) Афєно(г)ло[о] Волошина такие слова мо(в)ление, іжъ, мови(т), «не ва(ж)ся по корог(в) еха(т), і пнѣ по(л)ко(в)ни(к) не(с)лу(ш)не то чини(т), же кле(й)нота во(й)сковие в чужие по(л)ки посылатиме(т), бо кгда та(к) учините і ва(м) і кле(й)нота(м) зневага буде(т) і не мине(т)». — Теди пнѣ хоружи(й) такие ѡ(т) Афєного по(х)ва(л)ки почу(в)ши, еха(т)и не (с)хотѣль і впере(д) то(г)ло[о] тие слова его (на) пну по(л)ко(в)нику і его мл(с)ти пну Хане(н)ку ѡ(з)на(й)милъ. Где та(м) же на то(т) ча(с) уве(с) уря(д) Ло(х)ви(ц)ки(й), меновито пнѣ Де(м)ко Випри(с)къ, со(т)ни(к), Ѡстапъ Го(р)бане(н)ко, атама(н)<:>, пнѣ Анѣдре(й) Гамалѣя, Стефа(н) Паси(н)ку(в)ски(й), з мѣско(г)ло[о] вряду Стефа(н) Свиде(р)ски(й), во(й)тъ, з

бу(р)ми(с)три(с)трами<:> [!] і многи(х) пе(р)сонъ<,> // зацни(х) пригодило(с) 110 на то<:>».

Ве(д)лугъ которо(г)ло[о] при(з)натя пна хоружо(г)о на ѡчеви(с)ти(й) зво(д) Афєному казали(с)мо ста(т) і слова(м) свои(м) виво(д) слушни(й), если то(г)ло[о] не говори(л), дава(т)<,>.

Теди ѡни(й) пре(д) всѣми пе(р)сонами при на(с) будучими слово свое понови(л), іжъ такъ, по(х)ва(л)ки чини(л).

За котори(й) то его ви(с)тупо(к) неува(ж)ни(й) і по(х)ва(л)ки, жебы ся то(г)ло[о] чини(т) не важи(л), своєю рукою скарале(м)<:>.

І приказа(л) вряду мѣскому Ло(х)ви(ц)кому<,> абы для вѣри лѣпшо(й) і пе(в)но(с)ти до кни(г) мѣских ратуша ло(х)ви(ц)ко(г)ло[о] записано было, счо і записано<:>.

[№ 194.]

Справа Закраєва з Степано(м) Ступако(м), обывателе(й) іва(х)ни(ц)ки(х).

Року тисеча ше(ст)со(т) сѣмдеся(т) сємого мця інуария, дня девя(т)на(д)цатого.

Пере(д) нами, Ю(с)ко(м) Ю(с)ко(м) [!] Ко(т)ляре(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)вицьки(м), Де(м)ко(м) Випри(с)ко(м), атама(н)о(м) городови(м), Стефа(н)о(м) Свиде(р)ски(м), во(й)то(м), Івано(м) Ілче(н)ко(м), Ле(с)ко(м) Сѣнниче(н)ко(м), бу(р)ми(с)трами ма(й)страту Ло(х)ви(ц)ко(г)ло[о], і при бы(т)но(с)ти пна Сави Гара(с)че(н)ка, Гри(ц)ка Жура(в)ля, пна Миха(й)ла Го(р)баня, Са(с)ка Го(н)чара, пна Афєного і многи(х) пе(р)со(н) за(ц)ни(х) та(к) товари(с)тєа, яко і мєща(н), на то(т) ча(с) в лаєє засєли(х),

ставши ѡчеви(с)тє, Стефа(н) Ступа(к), обывате(л) іва(х)ницьки(й), жало(с)ную ска(р)гу свою на Тимоша Закроя і на жону его преклада(л) ѡ то,

іжъ, «Пноєє вря(д) Ло(х)ви(ц)ки(й), про(й)шло(г)ло[о] ѡвтро(к)а сі [16] інуария жона моя з многими лю(д)ми, сусѣдами своими, в сєлѣ напо(д)пи(т)ку в Черє(д)никово(м) дому сєдѣла, где та(м) же і пнѣ Тиму(ш) Закро(й) з жоною своєю пригоди(л)сє, і не (з)нати з яки(х) мѣрѣ пе(р)ше(й) жона Закроева мою жону почала ганити нецнотю, ку(р)вою і ро(з)лу(ч)ницею називати, мовячи, же «мене, — мови(т), — ти з мужє(м) мой(м) ро(з)лучає(ш)». // Где та(м) же і са(м) Закро(й), почу(в)ши тие слова ѡ(т) свое(й) жони мо(в)ление, мови(л) на Ступа(ч)ку, же «ты, не(ц)нотю, зо (м)ною спо(л)кованя мѣла(с), чо(г)ло[о] в по(с)ва(р) з жоною моею иде(ш)?»

Чого ѡная Стефаниха Ступа(ч)ка, зневаги свое(й) не те(р)пячи, многими лю(д)ми за(ц)ними ѡ(с)вѣдчи(в)ши(с), зневагу тую мужєви своему ѡповѣдала<:>. Стефа(н) Ступа(к), почу(в)ши такую калюмѣю на себе, зара(з) в то(т) же до(м), где на то стало, для ро(с)пи(т)ку пошо(л) і та(к) же бе(з)че(с)тєє і слова ба(р)зо ура(з)ливие, яко і жона его, ѡ(т) Тимєша Закроя ѡ(т)рима(л)<:>.

Котори(й), бо(л)шѣ зневаги свое(й) не те(р)пячи, на(м). вряду, жа(л) свое(й) ѡповѣдал і с помє(н)є(н)о(г)ло[о] Закроя справе(д)ливо(с)ти проси(л)<:>.

Мы, уря(д), ви(с)луха(в)ши жалобы Стефана Ступака, казали(с)мо Закроеви пре(д) собою стати і, ве(д)лугъ артикула сємдеся(т) сємо(г)ло[о] в Статуте Велико(г)ло[о] кня(з)ства Лито(в)ско(г)ло[о] в ро(з)дѣлє че(т)верто(м) ѡ доводе(х)

описа(н)но(г)ло, дово(д) слу(ш)ни(й) чини(т). Котори(й), іжъ дове(с)ти не може(т) всѣхъ сло(в) свои(х), прѣлся і свои ревикование слова наза(д) к собѣ бра(л) <.>.

А пнѣ Стефановая Ступа(ч)ка, я(к) з молоди(х) лѣтъ нѣ в яко(м) подо(й)зренню не будучи, та(к) і на пото(м)ниѣ часи при за(ц)но(с)ти свое(й) з муже(м) свои(м) зо(с)тае(т) <.>.

За которіе то вчи(н)ки свои мене(н)ни(й) <.> Закро(й) бы(л) о(т) на(с), вряду, вязеня(м) карани(й), а по випрошеню пре(з) люде(й) зацни(х) оно(г)ло з вязеня наказали(с)мо декрето(м) наши(м), абы пна Степана Ступака за сво(й) про(с)тупо(к) во все(м) погоди(л) <.>.

Котори(й) не та(к) на его, яко на про(с)бу люде(й) за(ц)ни(х) склони(в)шися, с помене(н)ни(м) Закрое(м) прощение взя(л) <.> і проси(л) на(с), вряду, абы его тая справа і зневага до кни(г) мѣски(х) принята і записана была <.>.

Варуючи то, абы ю(ж) о(т) сего часу пнѣ Закро(й) жа(д)ни(х) по(х)вало[к] і домови(с)ка чини(т) не важи(л)се по(д) виною на его мл(с)ть пна по(л)ко(в)ни/ка лубе(н)ско(г)ло таляре(й) к [20], а на вря(д) Ло(х)вицьки(й) таляре(й) деся(т) взрушите(л) тако(й) справи бѣ(з) о(т)пу(с)ту запла(т)и <.>.

Счо (с)мо казали записа(т) для лѣпшо(й) вѣри <.>.

[№ 195.]

Справа Вели(ч)ка Іляша з Скоробога(т)ко(в).

Року ахоз [1677] мѣца ноѣ(м)врия в [2] дня.

Пере(д) нами, Івано(м) Стефановичо(м), протопопою ло(х)ви(ц)ки(м) і лубенски(м), і при на(с) будучи(х) пна Ле(н)тия Рожа(н)ско(г)ло, дозо(р)ци во(й)сково(г)ло, пна Івана Куцкевича, со(т)ника, пна Сави Гара(с)че(н)ка, атамана городово(г)ло, пна Стефана Свиде(р)ско(г)ло, во(й)та, пна Івана Ілче(н)ка, пна Івана Дзугавого, пна Ле(с)ка Сѣнниче(н)ка, бу(р)ми(с)тро(в) ма(й)страту Ло(х)вицько(г)ло, і при бы(т)но(с)ти пна Лукяна Калина, мещанина ло(х)ви(ц)ко(г)ло, і многи(х) люде(й) зацъни(х),

приточилася справа че(ст)но(г)ло в богу гдна о(т)ца Кондратія, священика скоробога(т)ско(г)ло, котори(й), ста(в)ши о(т)цеви(с)те, о(т)повѣдалъ і жало(ст)не ска(р)жилъсе на Іляша Вели(ч)ка, парафѣянина своего,

іжъ, «пне вряде духо(в)ни(й) і свѣцки(й), трафило(с) мнѣ в селѣ Бриско(х) за вѣдомо(м) о(т)ца протопопа, добродѣя мое(г)ло, на канунѣ трапезу благо(с)ловити. По которо(й) трапезѣ і благодарение вчини(в)ши, казале(м) дяку своему «Слава о(т)цу» читати, а се(й) Вели(ч)ко, почу(в)ши мои слова, страху божо(г)ло в собѣ не мѣючи, шпе(т)ниѣ і бри(д)киѣ слова на о(т)ца і сна і на дха сто(г)ло з у(с)ть свои(х) нечи(с)ти(х) випу(с)чал і хули(л)». На що і люде(й) за(ц)ни(х) по(с)тановля(л) на (й)мя Грицька і Я(х)на, обывателе(й) токару(в)ски(х), которіе по(д) су(м)ле(н)ня(м) дши свое(й) при(з)нали, іжъ то исто(т)ная правда.

Счо врядъ, видячи на то(г)ло зра(й)цу Вели(ч)ка // слу(ш)ни(й) дово(д), казали(с)ми оно(г)ло до карацѣру о(т)да(т), а взя(в)ши с карацѣру, яко спроти(в)ника божо(г)ло у двѣ березинѣ на тѣлѣ его добре скарали і тую справу до кни(г) мѣски(х) для лѣпшого вѣри записа(т) казали. //

[№ 196.]

Справа пна Семена Григориѣвича, аре(н)дара роме(н)ско(г)ло, з Семено(м) Скибою, аре(н)да(р)чи(к)о(м), которая та(к) ся в собѣ маѣ(т).

Року ахои [1678] мѣца авгу(с)та з [7] дня.

Передо (м)ною, Яно(м) Васцею, атамано(м), городови(м) роме(н)ски(м), Івано(м) Климовичо(м), во(й)то(м), Василе(м) Федоровиче(м), Саму(й)ло(м) Романовиче(м), бу(р)ми(с)три, ту те(ж) при би(т)но(с)ти его мл(с)ти пна Стефана Пе(т)ру(в)ско(г)ло, пна по(л)ковника нака(з)но(г)ло лубе(н)ско(г)ло,

по(с)танови(в)шися о(т)цеви(с)те, учтиви(й) Семене(н) Григориѣви(ч), аре(н)да(р) роме(н)ски(й), жада(л), абы з Семено(м) Скибою до (с)тифѣкованя пере(д) sudo(м) наши(м) справа децихована була. На жаданя оно(г)ло хотѣли(с)мо помѣ(р)кова(т), абы межи собою бо(л)ше(й) по(с)варо(в) не чинили, в пра(в)дѣ Семене(н) Григориѣви(ч) не бы(л) спре(ч)ни(м), то(л)ко хотѣлъ помѣркованя <.> Не (с)лухаючи наказаня урядо(в)но(г)ло, Семене(н) Скиба, ібы на(м) не(й)ле(г)це важачи ку пое(д)наню, чере(з) три днѣ чекали(с)мо, абы угода була. О(д)на(к) о(н), яко упо(р)ни(й) будучи, з карацѣру утѣкъ і бе(з)о(т)повѣдне, яко (с)мо силали по не(г)ло, не вѣда(т) где уво(й)шо(л). Бо гди (ж) наказовали(с)мо зобопо(л)не, аби до пое(д)наня і до пе(р)ше(й) згоди при(ш)ли, але Семене(н) Скиба, на(д) упо(р)ними упо(р)ним будучи, жа(д)ною мѣрою не (с)хотѣлъ обжалова(н)но(г)ло пое(д)нати.

Видячи ми упо(р)но(ст) по(з)ва(н)но(г)ло, казали(с)мо записа(т), що е(ст) і записано, а по(т)ребууючи(й) сторонѣ казали(с)мо за обжалова(н)е(м) і пи(с)мо сеѣ видати при печати рату(ш)но(й) роме(н)ско(й) <.>.

На про(с)бу пна пна [!] Семена то(т) декре(т) до кни(г) мѣски(х) ло(х)ви(ц)ки(х) записа(н) е(ст) ¹¹⁸ <.> //

[№ 197.]

Мнѣ ве(л)ше ла(с)кавы(й) мо(с)ць, пне по(л)ко(в)нику во(й)ска его ца(р)ско(г)ло пре(с). вели(ч). Запо(р). <.> лубе(н)ско(г)ло, добродѣю мо(й), здорова добро(г)ло і радо(с)тни(х) потѣхъ о(т) всимогу(ч)о(г)ло тво(р)ца добродѣви своему на лѣта до(л)гие і часи не замѣроніе зо (в)сѣ(м) право(с)ла(в)ни(м) вои(н)ство(м) зичу.

Ве(д)лугъ указу вм(с)тино(г)ло [?] хогячи даи(т) [?] учинити, во (в)сѣ города, са(м) о(т)е(х)а(л) і, гди (м) прибу(в) до Ро(м)на, еще напере(д) при(з)ду мое(г)ло, ста(л)ся заво(д) Скиби Семене(н)ла із Семено(м), аре(н)даро(м) роме(н)ски(м). Которо(г)ло то Семена, аре(н)дара, Скиба Семене(н) ма(л) на (с)ме(р)тъ не з зяки(х) ¹¹⁹ (с)ме(р)тъ привели.

І, прише(д)ши пре(д) мене, аре(н)да(р) пла(ч)ливе мнѣ ска(р)гу преклада(л), мовячи: «П. по(л)ко(в)нику, пе(р)ше(й) челя(д) свою направи(л), в мою(м)

дворѣ пючи, мало мя до (с)ме(р)ти не забыли ¹²⁰. Пото(м) са(м) по(д) ча(с) то(р)гу в понеделокъ роко(ш) по(д)ня(л) і люде(й) бы(л) пяни(х) розбуди(л) і ти(л)ко мя,— мови(т),— не забыли, ажъ мусъ(в) утѣкати».

Счо я, видячи его жалобу Семенову, при(з)ва(в)ши атамана городово(г)ло і во(й)та і по (С)кибу по(с)ла(л), абы на жалобу Семенову стану(л). Теди я, ви(с)луха(в)ши обо(х) сторо(н), і учинили(с)мо Скибу ви(н)ни(м), приказуючи, абы Семена пое(д)на(л), яко то ста(р)шо(г)ло аре(н)дара. Ωни(й) Скиба проти(в) наше(г)ло суду мови(л): «Я его не буду еднати, хо(ч) бы і тысячу золо-ти(х) заплачу». Теди я оно(г)ло, яко упа(р)то(г)ло ро(с)казаня нашемо ¹²¹, казале(м) а га(р)мату окова(т). Ω(н) чо(г)ло догада(в)ши(с), не во(с)хотъ(в) разумѣти, вночи з га(р)маты утѣкъ і не (з)нати где подѣ(в)ся. А и то (й) еще до о(з)на(й)меня подаю.

По(д) ча(с) тоего ва(р)халу згоди(в)ся снѣ пана писара суду енера(л)но(г)ло і, видячи зневагу аре(н)дарову, повѣдаю(т), разо(в) ски(л)ка палицею заты(в). Гди бы, повѣдаю(т), на то(м) снѣ писара згоди(в)ся то бы чимало тра(с)ку було, до о(з)на(й)меня пода(в)ши. Бгу в со(х)ранѣнїе поручаю, зо(с)таючи цале все(м) добра зи(ч)ливи(й) прияте(л) і слуга на(й)ни(ж)ши(й) Стефа(н) Пе(т)ру(в)-ски(й), по(л)ко(в)никъ нака(з)ни(й) лубе(н)ски(й).

з [7] ахон [1678] року ¹²².

[№ 198.]

Року ахон [1678] мѣца авгу(с)та ла [31] дня.

Пере(д) нами, Аньдрѣем Гамалѣю, со(т)нико(м) ло(х)ви(ц)ки(м), Григо-рие(м) Ракус(м), атамано(м) городови(м), Ле(с)ко(м) Сѣнничен(н)ко(м), ву(й)-то(м), Ивано(м) Ілче(н)ко(м), Са(х)но(м) Го(н)чаре(м), Ле(в)ко(м) Улѣзко(м), бу(р)ми(с)трами ма(й)страту Ло(х)ви(ц)ко(г)ло, по(с)танови(в)шися очеви(с)те, Аньдрѣ(й) Ка(й)стра, товари(ш) во(й)ско-ви(й), обывате(л) ло(х)ви(ц)ки(й), чини(л) опове(д) свою та(к) мовячи,

іжъ «пне вряде Ло(х)ви(ц)ки(й), ю(ж) тому роко(в) три я(к) были(с)мо з во(й)ско(м) у берега Днепрово(г)ло у куренѣ Па(в)ла Бѣлича, у которо(г)ло і многи(х) товари(с)тва і сусѣдо(в) мои(х) зна(й)дова(л)ося<,>. С которо(г)ло товари(с)тва Ле(с)ко Коро(л) то(г)ло часу у мо(с)кале(й) для по(т)ребы свое(й) купи(л) шкуру шкапюю і да(л) Ю(р)ку Ле(с)че(н)ку, наше(г)ло жъ куреня то-варишу, не(с)ти. А я на то(т) ча(с), по(д)пили(м) будучи, купѣль и(х) не вѣ-да(л) і пита(л), догна(в)ши и(х), о(т)ко(л) бы тую шкуру взяли<:>? Теди о(н)е<,> да(в)ши мнѣ не(с)ти до куреня<,> шкилюючи, рекли та(к), іжъ, мо-ви(т), «ми тую шкуру у мо(с)кале(й) добули, неси ри(х)ло, не о(г)ляда(й)ся». — В чо(м) я, они(м) довѣри(в)ши, і по(с)пѣша(л)ся, а обо(й)зрѣ(в)шися наза(д), увѣдѣвъ мо(с)кале(й), бѣгучи(х) по (с)вои(х) по(т)реба(х), і разумѣль, же то істо(т)на пра(в)да. Не даючи себе знаки, на бо(к) зве(р)ну(в)ши, шкуру тую, на три ча(с)ти порѣза(л) і у болото по(в)кида(л), а товари(с)тво мое, видячи тоє шидили, і напото(м) і ту(р)бовали, же мусъле(м) Ле(с)ку Королю за тую шкуру заплати(т)<:>».

Мы, уря(д), чуючи таковую опове(д) о(т) пна Андрея, казали(с)мо і то-вари(с)тву его курѣ(н)ному пред собою стати.

Аже Паве(л) Бѣли(й), атаман(н) курѣ(н)ни(й), і Ле(с)ко Коро(л), ста(в)ши, по(д) су(м)леня(м) при(з)нали, же то істе(н)на пра(в)да была, і за то того (ж) часу пое(д)наня учинили.

Которую опове(д) пна Андрея чуючи і при(з)наня товари(с)тва его, варуе(м) оно(г)ло си(м) наши(м) // записо(м) в пото(м)ниє часи, абы ему та(к) с товари(с)-тва, яко і с по(с)полити(х) люде(й), домови(с)ка в то(м) чини(т) не важи(л)ся по(д) закладо(м) вини на его мл(с)ть пна по(л)ко(в)ника лубе(н)ско(г)ло таля-ре(й) к [20], а на (в)ряд(д) на(ш) Ло(х)ви(ц)ки(й) таляре(й) і [10] взрушите(л)<,> то(й) справи бе(з) о(т)пу(с)ту заплати(т).

Нашо для вѣри лѣпшо(й) і поваги бо(л)шо(й) тую справу до кни(г) мѣ-ски(х) ло(х)ви(ц)ки(х) записа(т) казали, счо е(ст) і записано.

[№ 199.]

Справа Івана Фѣлоновича о украде(н)є его власного в полю коня записана<:>.

В року ахп [1680] мѣца мая ді [14] дня.

Пере(д) нами, Андрее(м) Гамалѣю, сотнико(м) во(й)ска его<:> црско(г)ло пре(с)вѣтлив влѣ(с)тва Запо(р)<,> лохви(ц)кимъ<,> і Ивано(м) Куцкевичо(м), атамано(м)<:> городови(м)<:>, Миха(й)ло(м) Григориєвичо(м), во(й)томъ<:>, Ле(с)ко(м) Сѣнниченъкомъ, Ивано(м) Ілченъкомъ<:>, Левко(м) Влѣзко(м), бурми(с)трами,

в справѣ славе(т)ного Івана Филоновича, ктитора и мещанина ло(х)ви-цко(г)ло, о взя(т)є в полю на но(ч)лѣзѣ вла(с)ного его в ше(р)(ст) коня по(д) ча(с) бага(т)ого про(ш)лого ншого ло(х)ви(ц)кого я(р)марку<:> пре(з) злого чоловѣка способомъ неробот(н)и(м)<:>. Поневажъ явне поблище и довод(н)е очеви(с)то показалося<:>, же того коня неробот(н)и(м) взятого способомъ Левко Лода(н)ски(н) е(ст) злочи(н)цею<:>. Которого<:> козаки по(л)ку его м(л)<:> пана Нови(ц)кого, зо(с)таючи в Се(н)чи на стаць<:>, та(м) же в Се(н)чи ставши его самого з ти(м) коне(м), в Ло(х)вицу припровадили<:>.

Теди мы, вышѣ записаны(н) ура(д), за ужи(т)ємъ себе о(т) пна Івана Ма-зимовича, асаула того по(л)ку комо(н)ного и по(л)ковника на то(т) ча(с) нака(з)-ного, за(й)шовши в господу его м(л)<:> пна по(л)ко(в)ника комо(н)ного и за-сѣвши по(с)полу з пно(м) Ивано(м) Мазимовичо(м), асавуло(м) по(л)ковы(м) и по(л)ко(в)нико(м) нака(з)ны(м), // при би(т)ности пновѣ пновѣ [!] Лавре(н)-ско(г)ло, Са(х)новича, писара того (ж) по(л)ку комо(н)ного<:>, Кондрата Сере-ды<:>, Давида<:>, Дми(т)рашка Волошина<:> и при многи(х) козака(х), ѣхъ же товари(с)тву по(л)ку комо(н)ного<:>, видячи того Левка Лода(н)ского явны(й) южъ такови(н) зли(й) неробот(н)и(й) ви(с)тупокъ<:>, того украденого коня<:> Іванови Фѣлоновичови, ктитору, яко вла(с)ного его, приве(р)нули(х)-мо<:>.

А его, Левка Лода(н)ского, яко явного шко(д)цю, цале в такови(х) его учинѣка(х) обвинили<:>. Аже Иванъ Фѣлоновичъ, жеби его (коня) за таковыє явныє дѣла злиє<:> рѣза(н)ємъ уха, або якого на твари чло(н)ку на(з)начено<:>, не інстикговалъ.

115 зв.

116.

Теди мы, вишь писаные урядовые особи, схиливши себе ку вмило(с)ти, реченого Левка Лоданского, яко в лѣта(х) челоуѣка молодого<:,>, бе(з) жа(д)ны(х) заданя на тѣле шванъковъ<:> зо(с)тавивъши, для да(л)шогое памяти до кни(г) мѣски(х) казали(х)мо записа(т), що є(ст) и записано.

Писа(н) в Ло(х)виць року мѣца и дня вишь писаного<:>.

[Знак підпису.] //

[№ 200.]

*Справа о заби(т)є Мо(й)сѣя Ра(д)ченъка,
жителя Ивахни(ц)кого о(т) Яцка Ще(р)баненъка,
породою з Ічнѣ<:>.*

Року ахп<:> [1680] мѣца декаврия зѣ [17] дня.

На вряде ншо(м) Ло(х)вицко(м) пере(д) нами, Федоро(м) Кре(т)че(н)ко(м), сотнико(м) во(й)ска<:> его<:> црского при(с)вѣтло(г)ло[о] влчтва Запоро(з)ского ло(х)ви(ц)кимъ<:,>, Григорие(м) Ракусомъ, атамано(м) городовы(м)<:,>, Миха(й)ло(м) Григориевичо(м), во(й)томъ, Иваномъ Ілченъкомъ и Ле(в)ко(м) Улѣзкомъ, бурми(с)трами маѣстрату Лохви(ц)кого<:,>, при би(т)ности<:> и(х) м(л)с)те(й) п. <:> п. <:> товари(ст)ва по(л)ьку его м(л)сти пна Нови(ц)кого<:,>, по(л)ьковника во(й)ска его<:> црского<:> пре(с)вѣтло(г)ло[о] влчтва Запо(р). по(л)ьку<:> комо(н)ного<:,>, Григория Василевича хоружо(г)ло[о] по(л)ькового, Миха(й)ла Шпаковского<:> и Миколая Мете(ц)кого<:,>, о(т) его м(л)ти пна Ивана Мазимовича<:,>, асаула по(л)ькового комо(н)но(г)ло[о] а на се(с) ча(с) по(л)ьковника нака(з)ного<:,>, до при(с)луханя и ро(з)суженя справи, ниже(й) выражаное, зо(с)ланы(х)<:,>, туте жь Стефана Стре(л)би(ц)кого<:,> Андрея Стрижевского, Григория Журавля<:> и інъши(х) многи(х) за(ц)ни(х) люде(й), жителе(й) нши(х) лохви(ц)ки(х) на то(т) ча(с) при то(м) будучи(х) немало<:,>, в справѣ о заби(т)є небо(ж)чика Мо(й)сѣя Ра(д)ченъка, жителя ивахни(ц)кого<:,>, о(т) Я(ц)ка Ще(р)бине(н)ка, казака<:> з Ічнѣ породою<:,>, а на се(с) ча(с) в по(л)ку его м(л)ти пна Нови(ц)ко(г)ло[о] застаючого<:> в селѣ Ива(х)ника(х) у ко(р)чмѣ напо(д)пи(т)ку т(р)афилосе<:,>.

Кгды за ска(р)гою поводовое стороны<:> Ивана і Василя<:> Радченъковъ<:,>, рожоны(х) зме(р)лого Мо(й)сѣя брато(в), // питали(с)мо реченого Яцка забо(й)ци<:,> яки(м) би способомъ ѿ(т) него небожчику Мо(й)сѣевъ тое забо(й)ство сталося<:,>.

Теди онъ, Я(ц)ко, видячи южь себе<:,> в то(м) забо(й)стве бути ви(н)нымъ<:,> такови(ми) са(м) на себе ви(з)наль слови<:,>, ижь «пнове уря(д)<:,>, будучи мнѣ о(т) ста(р)шини свое(й) в по(с)луга(х)<:,> на село по(с)ланы(м)<:,>, трафилося мнѣ и в селѣ Ива(х)ника(х) мимо ко(р)чмуехати<:,>. Тоей жь ко(р)чми ши(н)ка(р), обачившися зо(м)ною<:,> ви(з)валь мне в туюто ко(р)чму на поги(с)ть<:,>. Та(м) же мнѣ по(д)пиваючи<:> трафилося з ти(м) небо(ж)чико(м) Мо(й)сѣемъ в є(д)но(й) погуляти беседъ<:,>. А по довго(м) ншомъ гуляню сталося, же стрегуньку то(й) небожчикъ передо(м)ною<:> кудюло(м) всѣ(м) купленоѣ горѣльки проливъ<:,>, за що почале(м) на его нарикати. Онъ тежъ противными мнѣ платилъ словами<:,>. Которо(г)ло[о] шаблею з по(х)вами ра(з)

удариле(м) по шиѣ<:,>. А кгды мне небожчикъ дале(й) почаль ганити<:,>, теди ю(ж)<:,>, яко то(г)ло[о] и не могучи ему сте(р)пѣти<:,>, знову тоєю жь шаблею спослабу<:> по головѣ его удариле(м)<:> и такъ ся стрегуньку станувши конце(м) крижа шабе(л)ного у голову<:> угрузъ<:,>. Бо(л)шь ижь межи нами жа(д)ного не било бою<:,>»

Сторона тежъ поводовая в томъ — нарожные Иванъ и Васи(л) Ра(д)ченъки<:,>, жадаючи на є(г)ло[о] суду и на (с)тою справе(д)ливо(с)ти<:> тое пре(д)ложили<:,>, же Яцко, ото то(т) явни(й) забо(й)ца небо(ж)чика Мо(й)сѣя, брата и(х)<:,>, яко ся и са(м) (з)опала конце(м) крижа шабе(л)ного у голову ударивъ<:,>. Зара(з) о(т) того забо(й)ци, не мѣючи жа(д)ного ю(ж) слова в свое(й) мовѣ<:,> и на сме(р)те(л)но(й) лежалъ двѣ недѣль по(с)телѣ<:,>, вла(с)не о(т) того разу сме(р)тю з сего свѣту зи(й)шол<:,>.

Прето мы, судъ, стосуючися до права по(с)полито(г)ло[о] в Статуте в роздѣле двана(д)цато(м) а а(р)тикуле второ(м) на такови(х) забо(й)цовъ ѿписаного, посве(д)чае(м). // То(т) Яцко, забо(й)ца, зна(л)ся<:,>, же того небожчика Мо(й)сѣя по (д)вакро(т) шаблею ударивъ<:,> и криже(м), шабе(л)нимъ ко(н)цемъ<:> зна(т) же до мо(з)ку мѣль голову пробити<:> понева(ж) небо(ж)чикъ о(т) того разу удареного<:> ажъ до сме(р)ти чере(з) двѣ неделѣ не говорилъ<:,> и бе(з) жа(д)ное мови з се(г)ло[о] свѣта зи(й)шоль<:,>, яко явно(г)ло[о] забо(й)цу, на сме(р)т) виказали(с)мо<:,>.

Аже сторона поводовая, не инстигуючи на его<:,>, цале даровали его здоро(в)є(м). Теди і ми, схиляючися до и(х) же<:,> стороны поводовое волѣ<:,>, того Яцка, забо(й)цу, о(т) сме(р)ти уво(л)няе(м)<:,>, аже би всѣ церемонѣи це(р)ковные по небожчику о(т)правиль свои(м) ве(д)лугъ звичаю хри(с)тиянського кошто(м)<:,>, та(к) же до(л)ги небожчиковские<:,>, котори(х) з порухуньку чотири таляри на(й)мує(т)ся, поплатиль<:,>, наказує(м)<:,>.

А для да(л)шогое памяти до кни(г) мѣски(х) ло(х)вицки(х) записа(т) казали(х)мо, що є(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 201.]

*Справа Стецка и Миколая, комѣпанѣ(й)цовъ,
о украде(н)є зо(л). <:> н<:> [50] готовы(х) є(р).*

Року ахпа<:> [1681] мѣца інуария фѣ [19] дня<:,>.

Пере(д) нами, Григорие(м) Ракусо(м), атамано(м) городовы(м), Миха(й)ломъ Григориевичо(м), ву(й)томъ<:,> Ивано(м) Ілченъко(м) и Ле(в)ко(м) Улѣзкомъ, бу(р)ми(ст)рами маѣстрату Ло(х)ви(ц)ко(г)ло[о] при би(т)ности урожони(х) п. <:> пере(д) Улѣзка, обо(з)ного по(л)ьково(г)ло[о], и пна Миха(й)ла Шпако(в)ского<:,>, товаришовъ по(л)ку его м(л)ти пна Илияша Нови(ц)кого<:,> по(л)ьковника во(й)ска его<:> ца(р). <:> пре(с). влч(т)ва Запо(р). комо(н)ного<:,>, до при(с)луханя<:> и ро(з)суженя справи, // ниже(й) выраженоѣ, засѣли(х)<:,>. постановившися пер(с)ональте(р)<:,> Сте(ц)ко Криворо(т)ченъко<:,>, козакъ его м(л)ти пна Нови(ц)кого по(л)ку<:,>, жало(с)не таковими ска(р)жилъ слови<:,>, и(ж), «пнове уря(д), кгды за по(з)воле(н)емъ свои(х) ста(р)ши(х)<:,>

в По(л)таву до свои(х) пртеле(й) ехале(м)<:>, знявшия з Миколае(м)<:>, того и нашего по(л)ку козако(м)<:>, в тую простовали(х)мо дорогу<:~>, а приехавши до Сеньчѣ<:~>, за указа(н)емъ о(т) уряду сеньчанского, на(м) господи<:~> стали(х)мо<:~>, оба(д)ва у то(й) господѣ<:~>. Та(м) же, обачившия, з свои(м) у Се(н)чѣ на ста(н)ции будучимъ товари(ст)вомъ<:~>, по(д)пивали(х)мо<:~>, а по то(м) ншому гуляню<:~>, в госпуду пришовши<:~> и будучи мнѣ по(д)пили(м)<:~>, зара(з) спа(т)и положили(м)ся<:~>. Тоеи (ж) ночѣ грошѣ на мнѣ у чере(с)ку будучие, которы(х) было зо(л).<:~> пя(т)деся(т)<:~>, хто(с) неробо(т)ни(м) способомъ о(т) мне взя(л)ъ<:~>. Иже межи нами бо(л)ше(й) товаришо(в) не было, то(л)ко то(т) Микола(й)<:~>, прошу с того Миколая святое справе(д)ливо(с)-ти<:~>».

При то(й) же жалобѣ Сте(ц)ково(й) инквѣзиция<:~> пре(з) пна Пе(т)ра Улѣзка, обозного<:~> и пна Миха(й)ла Шпаковско(г)ло виведеня<:~>. Которие по указу<:~> его м(л).<:~> п.<:~> Нови(ц)кого, по(л)ковника во(й)ска его ца(р).<:~> пре(с).<:~> ве(л).<:~> Запо(р).<:~> комо(н)ного в Сеньчу будучи зо(с)лаными<:~> и, засѣвши та(м) з зупо(л)ны(м) се(н)чански(м) урядо(м)<:~>, слушне и правдиве в то(й) шкодѣ вивели инквѣзицию<:~>. Ту(т) же у суду прѣзе(н)товани биле<:~>».

В которо(й) ми, су(д), вичита(в)ши рете(л)не<:~>, зрозумѣли(х)мо поча(с)-ти<:~>, же е(ст) то(т) Микола(й) ти(х) Сте(ц)кови(х) згинены(х) гроше(й) шко(д)-цею, поневажъ в то(й) инквѣзиции виписано<:~>, и(ж) тоеъ и(х) господи<:~> и кго(с)подиня<:~> по(д) су(м)ле(н)емъ ви(з)нала<:~>, же ма(л) не пре(з) всю но(ч) то(т) Микола(й), в по(с)тели Сте(ц)ка, товариша своего, ша(м)рячи<:~>, зна(т) же о тако(м) свое(м) зло(м) дѣлѣ чинилъ проми(с)лъ<:~>».

Яко и са(м) то(т) Микола(й) при виведеню такъ те(ж) инквѣзиции да(л)ъ пово(д)<:~>, жебы ти(х) гроше(й)<:~> у то(й) же господѣ у хлѣву в стрѣсѣ шукано<:~>, где і на(й)дени з чере(с)комъ тие грошѣ<:~>».

Теди питали(х)мо того Миколая<:~>, е(ст)ли би з якого опи(л)ства<:~> а(л)бо зухва(л)ства вца(т) // своего якого злого уми(с)лу<:~> ти(х) у Сте(ц)ка украдены(х) гроше(й) былъ принѣципало(м)<:~>».

В чо(м) то(т) Микола(й), видячи неутае(н)ную южѣ<:~> таковую злую свою роботу<:~>, са(м) доброво(л)не, же онѣ тие з чере(с)комъ гроши<:~>, на Сте(ц)ку спячо(м) уночѣ обнявши, в тое свое схова(н)е у хлѣвѣ в стрѣ(сѣ) захова(л)ъ<:~>, Розумѣючи, же такови(й) опить<:~> о(т) Сте(ц)ка о ти(х) гроша(х) не мѣлъ бути<:~>, при(з)нался<:~>».

І по ви(с)луханю того Миколая<:~> до такого злого учинѣку<:~> доброво(л)ного ся при(з)на(т)я<:~> все товари(ст)во по(л)ку комо(н)ного при боку его м(л).<:~> пна по(л)ковника зна(й)дуючися респекто(м) немали(х) інши(х) шко(д) на ро(з)ны(х) мѣста(х)<:~>, в такови(х) же те(р)мѣнахъ товари(ст)ву починени(х)<:~>: яко же п.<:~> Ба(р)таловски(й) на зо(л).<:~> иі [18] шкодуе(т)<:~> панѣ хоружи(й) сотнѣ Евтуховое на зо(л).<:~> еі [15] и на інши(х) реча(х)<:~>, п.<:~> Іляшъ на се(ми) золоти(х) гроше(й) понося(т) шкоду<:~>, — жеби былъ то(т) Микола(й), яко явни(й) злочинца<:~>, за таковие свои заслуги<:~> правне кара(н).

І по(в)торе инстинговали<:~>, до того и право святое по(с)терегаючи, абы ся таковие злие учинѣки межи лю(д)ми не множили<:~> такови(м) злочинца(м) срокги(м) грози(т) каране(м)<:~>».

І такъ мы, су(д), по вислуханю такъ Сте(ц)ковое жалоби, яко и очеви(с)тое доброво(л)ного ту(т), у суду, в то(м) зло(м) учинѣку<:~> Миколаевого ся при(з)на(т)я<:~>, ве(д)лугъ а(р)тикулу зі [17] в Статуте в ро(з)дѣле ді [14]<:~> на таковы(х) злочинцовѣ о караню на го(р)ле описаного<:~>, любо то(т) Микола(й), яко в горячо(м) учинѣку явни(й) е(ст) злочинѣца<:~>, тако(г)ло правного за(с)лужилъ и годенъ былъ караня(м), даровавши его здоро(в)е(м)<:~>, ту(т) же, у суду, жебы былъ ми(л)стивими взяти(й) руками<:~> и бе(з) нарушеня жа(д)ны(х) на члѣвка знако(в)<:~>, жебы з мѣста, яко и (с) по(л)ку о(т)далени(й) // былъ и вы(г)наны(й), узнали(х)мо<:~>».

Приве(р)нувши тому Сте(ц)кови тие у него украденые з чере(с)комъ гроши<:~>, аже в ти(х) гроша(х) не доставало до золоти(х) пятидеся(т)<:~> двана(д)цяти<:~> зо(л).<:~>, и дале(й)<:~> теды его жѣ, Миколаевими, рѣчами<:~> нагородити Стецкови наказали(х)мо<:~>».

А для да(л)шое памяти казали(х)мо записати, що е(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 202.]

Справа о покраде(н)е вятеро(в) на рецѣ в езка(х) Васковы(х)Кусого <:~>».

Записана в року ахпа [1681] януария<:~> к<:~> [20] дня.

Пере(д) нами, Федоромъ Кре(т)че(н)комъ, сотнико(м) во(й)ска его<:~> ца(р).<:~> пре(с).<:~> ве(л).<:~> Запоро(з)кого ло(х)вицки(м)<:~>, Григориемъ Ракусо(м), атамано(м) городовы(м)<:~>, Миха(й)ломъ Григориевичо(м), ву(й)-томъ<:~>, Ивано(м) Ілче(н)ко(м) и Левко(м) Улѣзкомъ, бурми(ст)рами маѣстрату Ло(х)вицко(г)ло, при бы(т)ности учтиви(х) товариства сотнѣ нашое<:~>, Остапа Го(р)баня<:~>, Демяна Выпри(с)ка, Миха(й)ла Горбаня<:~>, Якова Довгаля, Василя Ворошила<:~>, Григория Журавля<:~>, і и(н)шихъ<:~>».

Кгди с по(с)вару<:~> межи<:~> бе(з)са(л)скими<:~> и ха(р)ковскими нѣкторими лю(д)ми<:~> о покраде(н)е<:~> на рецѣ з ѣзковъ Ва(с)ковы(х) Кусого вятеровъ<:~>, которие вятери Ва(с)ко Куси(й), на(й)шовши в дому Семена Ше(в)че(н)ка, публице, яко свои, оповѣвши лю(д)ми, побралъ<:~>: Ва(с)ко Куси(й) з Семеномъ Шевче(н)комъ<:~> пере(д) Мазима, атамана<:~> бе(з)са(л)-ского, запо(з)валися. На то(т) час любо ся того дѣла Шевче(н)ко прѣлъ<:~>, вимовляючися, же о ти(х) вятера(х) хто бы в до(м) его позаносилъ<:~>, не вѣдае(т)<:~>. За узна(н)емъ<:~> з лю(д)ми за(ц)ными<:~> атама(н)ски(ми)<:~>, Семень Шевче(н)ко // о тие вятерѣ такъ того Васка Кусого уе(д)наль<:~>, яко и атамана в то(й) проступце за вину уко(н)те(н)товаль<:~>».

Иже о тые вятерѣ<:~> такъ Васко Куси(й)<:~>, яко и многие бе(з)са(л)ские и ха(р)ковские люде<:~>, менуючи бути собѣ<:~> многие на то(т) ча(с) шкоди<:~>, взновивши тую справу<:~>, пере(д) су(д) ншѣ<:~>, Семена Шевче(н)ка запо(з)-вали<:~>, доводячи ему того подо(й)зрено(г)ло неробо(т)ного дѣла<:~>».

Теды, на жада(н)е и ска(р)гу Васка Кусого и нѣктори(х) бе(з)са(л)ски(х) и ха(р)ковски(х) люде(й), Грицка Пе(т)ренѣка по реченого Шевченѣка послали(х)мо<:~> и, (х)то бы та(м) на селѣ<:~> в то(й) справѣ<:~> на Шевче(н)ка ви(з)на(л)ъ, випитати тому по(с)ла(н)ному згодили(х)мо<:~>».

119

119

О(т)ко(л) то(т) Гри(ц)ко, пове(р)нувши<:> з Шевче(н)комь<:>, нао(ч)не пере(д) нами<:> повѣдѣль<:>, же та(м), на сель, пере(д) нимъ, посланы(м), и пріе(д) многими лю(д)ми выростокъ<:>, у того (ж) Шевче(н)ка мешкаючи(й)<:>, по(д) присягою ви(з)наль тоими слови<:>, и(ж), мовить<:>, «Шевче(н)ко, панъ мо(й), на то(т) ча(с) отие вятерьъ усилонне мне проси(л)<:>, же би мѣ тую проступну, на себе взявши, ви(з)наль<:>, буд(т)о я тие вятерьъ в домъ его позаносилъ<:> бе(з) вѣдома его<:>. О котори(х) вятє(рах)<:> яко не (з)наю<:>, хто и(х) в домъ его зане(с)<:>, та(к) з ти(х) та(м) езковъ<:> и не брале(м)<:>».

В чомъ<:> же Семень Шевче(н)ко жа(д)нымъ не мо(г)лъся в то(м) обвине(н)ю виве(с)ти способомъ.

Таковое подо(й)зре(н)е на него, Шевче(н)ка<:>, узнавши, его бути ви(н)ны(м) казали(х)мо до кни(г) записа(т)<:>, що є(ст) и записано<:>.

[Знак підпису.] //

[№ 203].

Подо(й)зре(н)є а(л)бо явныє ю(ж), злыє учинѣки Лукяна и жоны<:> его, Ганъны Па(н)ковны<:>.

В року а̀па [1681] декаврия к̃и [28] записаны<:>.

Пере(д) нами, Федоромъ Кретьченъко(м), сотнико(м) ло(х)вицкимъ, Демяномъ Выпри(ско)м(м), атаманомъ городови(м), Стефаномъ Свѣде(р)скимъ, во(й)томъ, Иваномъ Дзукгавы(м) і Ле(в)комъ Улѣзкомъ, бурми(с)трами маѣстрату Ло(х)вицко(г)ло<:>.

Миха(й)ло Булавка, писа(р) нашъ городовы(й)<:>, и Мазимъ, асавуль<:>, будучи о(т) на(с) на село Юсковцѣ зсиланы<:>, пове(р)нувши о(т)ко(л) з Юскове(ц), презе(н)товали на(м) пи(с)мо в справѣ ниже виражоно(й)<:>, которое в сие книги вписуючи слово о(т) слова такъ ся в собѣ мае(т).

Іж кв [22] декаврия пере(д) нами, Миха(й)ломъ Булавою, писаро(м)<:> городовы(м) ло(х)вицкимъ, и Мазимомъ, асавуломъ<:>, зо(с)ланими о(т) уряду Ло(х)вицко(г)ло<:>, при би(т)ности Миска Па(х)ненька, атамана юсковко(г)ло¹²⁴, Івана Ілченъка, бурми(с)тра бывшего ло(х)вицко(г)ло, Дми(т)ра Іваше(н)ка, Юрка<:> и Нестєра Чещенько(в)<:>, Андрея Чорнише(н)ка, Кирика Кге(р)кге(л)я<:> и многи(х) за(ц)ны(х) юсковски(х) люде(й)<:> Ганъна Па(н)ковна, Лукянова Пе(т)ренъкова жона<:>, в тие слова вызнала<:>, и(ж) «мешкаючи, — мовить, — мнѣ в бли(з)кому сусѣ(д)ствѣ з Дми(т)ромъ<:> кгда (м) є(д)ного часу пришла по(т)ребкою в домъ его<:> и, не заставши нѣкого в дому<:> зна(т) з по(д)пуще(н)я дияво(л)ского, намѣтку в хороме(х) взяла(м), а поки ажъ жона Дми(т)рова у мене оную по(з)нала<:>, де(р)жаламъ у себе, а за по(з)нане(м) лице(м) ве(р)нуламъ<:>. Чого Лукянь, мужъ мо(й), боячи(с)<:> а зна(т) и на себе яко(с) обовляючися клопоту, забравши все бѣлое пла(т)є у мѣхъ<:> и вола<:> и коня взявши, где(с) тоє все позапрожуваль<:>. Которо(г)ло, кгда (м) питала, гди бы тоє подѣваль<:>, о(т)казаль, же, тоє(й) боячи(с) ту(р)бадиѣ, у люде(й) поховаль<:>». Мазимъ Луценъко, овча(р), зъ себе // ви(з)наль, же еще лѣтомъ, у Пе(т)ровку, Лукянь Пе(т)ре(н)ко я(г)ницу, где(с) взявши, межи яловникъ на па(с)тву упусти(в), повѣдаючи, же на луцѣ за по(л)сема шага купивъ<:>.

Ту(т) же Кге(р)кге(л), своякъ Лукяновъ, ви(з)наль<:>, же нему Лукянь повѣдалъ, же тую ягницу, з мѣста єдучи, у кого(с) за сѣмъ шаго(в) купи(л)<:>.

И жона того (ж) Лукяна ви(з)нала<:> «И я, — мовить, — свое(г)ло мужа лѣто прошло(г)ло кгда питала, где бы тую я(г)ницу взялъ, о(т)повѣдѣль, же кгде(с) на луцѣ за осмъ шаго(в) купиль<:>».

А кгда дня оно(г)ло де(й)шего самъ то(т) Лукянь пере(д) атаманом(м), вишь писаны(м), и многими ю(с)ковскими лю(д)ми<:> на себе ви(з)наль такими словы<:> «Що (ж), — мовить, — панове, чинити, при(з)наю, же то не моя ягница, але чужая<:>».

Хотѣли его, яко злочи(н)цу, дати до вязе(н)я<:>. Онъ, Лукянь<:>, о(т) ни(х), яко о(т) уряду тамошне(г)ло, утекъ<:> а, впавши на коня, в іншиє села где(с) утекъ<:>.

Тєды мы, вишь писаны(й) Ло(х)вицки(й) уря(д), зрозумѣвши з того пи(с)ма, которое ту(т) вписалось<:> и очеви(с)того за(ц)ни(х) юско(в)ски(х) люде(й) ви(с)лухавши свѣдо(ц)ства, же є(ст) вла(с)ны(и) Лукянь чоловѣкъ и жона его поде(й)зренные ма(л)жонькове<:> яко ж и самъ Лукянь<:>, будучи(й) по(й)маны(й) у луцѣ и приведены(й) до на(с), того свое(г)ло злого учинѣку о тую ягницу не прѣ(л)ся<:>, до кни(г) казали(с)мо записа(т), що є(ст) и записано<:>. //

[№ 204.]

*Подо(й)зре(н)є на Василя свиридовско(г)ло
ω сѣмъна(д)це(т) снопувѣ овса<:>.*

В року ахпв-(м) [1682] <,> мѣца августа дня кв [22] <:>.

Пере(д) нами, Федоро(м) Кре(т)че(н)комъ, со(т)нико(м) ло(х)вицки(м)<:>, Демяно(м) Виприско(м), атаманомъ городови(м)<:> Миха(й)ло(м) Григориевичомъ, ву(й)томъ<,> Миха(й)ломъ Кузме(н)ко(м) и Лео(н)тиемъ Улѣ(з)комъ, бу(р)мистрами маѣстрату нашо(г)ло Ло(х)вицко(г)ло<:>.

кгда уска(р)жася Васи(л), жите(л) свиридовски(й), з жоною своею<,> же его та(м) у Свиридовцѣ неяки(с) чоловѣкъ до то(г)ло Супрунь, атаман<,> и Иванъ Кунмине(н)ко, ву(й)тъ<:>, за сѣмъна(д)ця(т) сноповъ овса обесчестили и недобри(м) подо(й)зрене(м) и неробо(т)нимъ називаючи чоловѣкомъ<,> и нѣкоторые рѣчи у него за таковую вину побрали <:>. А оно(й) Васи(л) з женою своею мощно бралися за нѣяко(с) Грицка голю(н)ско(г)ло виво(д)<:>, буд(т)о у того Грицка<:> тую сноповъ сѣ(м)на(д)ця(т) то(т) Васи(л) з жоною своею на нивѣ при інши(х) же(н)ця(х), зажавши, и свое зажатое тую сѣ(м)на(д)ця(т) сноповъ овса<:> о(т) господаря тоє взявши, додому собѣ привезли<:>. При которо(й) свое(й) жалобѣ проси(л) би(с) уряду о зе(с)ла(н)є до Свиридовки на виво(д) в то(й) свое(й) неви(н)ности<:>.

На которую справу, кгда (с)мо атамана ячниковско(г)ло Миха(й)ла Мигаля<,> з писаро(м) наши(м) городови(м)<:> в Свиридовку зослали<:>. Тие рєчєние атаман ячниковски(й)<,> і писа(р)<,> при би(т)ности Супруна, атамана тамо(ш)не(г)ло свиридовско(г)ло<:>, Івана Кузки<,>, Івана Шиша<,>, Грицка Машка<,>, Івана Кунаше(н)ка, ву(й)та<,> и при и(н)ши(х) многи(х) жителе(й) свиридовски(х)<:> Юска, козака свиридовско(г)ло<,> до голѣ(н)ско(г)ло атамана для визна(т)я та(м) то(г)ло Грицка, если се(с) Васи(л) з жоною своею, то(т) ове(с) жнучи, тую усѣ(м)на(д)ця(т) снопо(в) зажавъ а(л)бо нѣтъ, посилали(м)¹²⁵.

Аже атама(н) голъ(н)ски(й) такъ устне, яко и на пи(с)мѣ до Свиридовки при(с)лалъ<,> такови(й) ре(с)по(н)сь<:>, же по(д) су(м)лене(м) то(й) та(м) Грицко и по(д) присягою ви(з)на(ль)<:>, же «то(т) свиридовски(й) Васи(л)<:> яко же я у е(г)ло овса не жа(л) и на его нивѣ не би(л)<,>».

И овше(м) по(д)вакро(т) мови(т): «То(т) Васи(л) з жоною своєю // при- ежджа(л) в Голъ(н)ку до не(г)ло и просили его, жеби визна(ль)<:> буд(т)о то(т) Васи(л) з жоною своєю на его нивѣ овса сноповъ съ(м)на(д)ця(т) зажа(л)<:>, але я<,> — мови(т), не хочу су(м)не(н)я ламати свое(г)ло, же то(т) Васи(л) овса у мене не жа(л)<:>».

Що все на(м) вислание наши<,> и отаманъ тамо(ш)ни(й) свиридовски(н) рете(л)не росповѣли<:>.

Теди мы, уря(д)<:>, видячи, же ю(ж) власни(н) то(т) Васи(л) е(ст) шко(д)ца люде(м)<,> и чоловѣкъ подо(й)зрени(й)<:>, аже на не(г)ло, яко вини(м), ін- стигатора жа(д)но(г)ло в то(м) не било<:> винѣ<,> що ся могло, яко і убого- (г)ло чоловѣка взявши, для да(л)шое памяти до книгъ записа(т) казали(с)мо<,> що естъ и записано<:>.

[№ 205.]

Справа о чужоло(з)стве Кирика, челя(д)ника Ступакова, з Га(н)ною Василихою<,> того (ж) Ступака челя(д)ницею.

Записано<:> в року се(м)<,> ахпв [1682]<,> мѣа септеврия фї [19] дня<:>.

Пере(д) нами, Ко(р)нѣе(м) Ба(р)тоше(н)ко(м), на се(с) часъ в Ло(х)вицу<,> о(т) его млти пна по(л)ковника зослани(м)<:>, Федоро(м) Кре(т)че(н)ко(м), сотнико(м) ло(х)вицки(м)<:>, Демяно(м) Виприско(м), атамано(м) городо- ви(м)<:>, Миха(й)ло(м) Григориевичо(м), во(й)то(м)<:>, Миха(й)ло(м) Куз- ме(н)комъ, бу(р)мистро(м)<:>, при би(т)ности учтиви(х) пано(в)<:> Дмитра Глуховца<:>, Яреми Во(н)тика<:>, Омеляна Неѣжсала<,> Івана Ілѣнеча<:> і и(н)ши(х) многи(х) зацни(х) люде(й),

кгда Степа(н) Ступакъ, козакъ и жите(л) іва(х)нишки(й), обачивши не- ря(д)ное челяди свое(й) роково(й) ме(ш)ка(н)е<:>, же Кирикъ, челя(д)никъ его, з Га(н)ною Василихою, молодицею<,> и его (ж), Степановою челя(д)ни- цею<,> вшете(ч)ное собъ злуче(н)е и спо(л)кова(н)е маю(т)<:>, постеру(г)ши, урядовъ далъ ѿ то(м) вѣдати<:>.

Теди мы, вышъ писани(н) уря(д)<:>, казавши ти(м) // безецни(м) рос- пустникамъ и вшете(ч)ника(м) ю(ж) о тое у вязе(н)ю будучи(м) у суду стати<:>, питали(с)мо, если би та(к) було, яко и(х) господа(р) Степа(н) Ступакъ помо- ви(ль)<:>.

На тое пита(н)е то(т) роспу(т)ни(й) Кири(к), челя(д)ни(к) Ступако(в)<,> са(м) доброво(л)не до таково(г)ло г(с)ду бгу ме(р)зено(г)ло вшете(ч)но(г)ло дѣла зна(л)ся<:>, же с тоєю молодичию Га(н)ною не че(р)ез гва(л)тъ але по добро(й) и(х) волѣ спо(л)кова(н)е вшете(ч)ное мѣють<:>.

Так же и тая Га(н)на, молодича, в тие ж визна(л)а слова<:>, же не пре(з) гва(л)тъ, але по добро(й) волѣ на тое вшете(ч)ное и бгу ме(р)зеное дѣло с ти(м) Кирико(м) сполилися<:>.

А такъ поступуючи, ведлу(г) права посполито(г)ло в Статуте в а(р)тику- ла(х) на такови(х) описано(г)ло, понева(ж) сповѣсти ти(х) проступни(х) оба- чали(х)мо<:>, же та(к) то(г)ло Кирика жона где(с) в Чигири(н)лѣ доб о ви-

на(й)дуе(т)ся при родича(х)<:>, яко и тое(й) молодичъ Га(н)ни, яко и сама меновала, му(ж), на (н)мя Васи(л) где(с) мае(т) бути<:>, яко явни(х) проступ- ковь и чужоло(ж)нико(в), аби з мѣста з межи зацни(х) люде(й) мистро(м) по- сторо(н)ками обое були вигнани.

За слушно(ст) узнали(х)мо и наказали<:> и для да(л)шое памяти до книгъ вписати розказали(с)мо<,> що естъ и записано<:>.

[№ 206.]

Справа Павла Матяше(н)ка с Токаро(в) з Мазимомъ, овчаро(м), о на(й)деніе овечіе шкурки<:>.

В року ахпв [1682] ное(в)рия дня второ(г)ло<:> о(т)правуючаяся<:> записана<:>.

Пере(д) нами, Федоро(м) Кре(т)че(н)комъ, сотнико(м) ло(х)вицки(м)<:>, Демяно(м) Виприско(м), атаманомъ городови(м)<:>, Миха(й)ломъ Григорие- вичо(м), ву(й)томъ<:>, Миха(й)ломъ Кузменъко(м), буръми(ст)ромъ<:>, при би(т)ности учтиви(х)<:> Остапа Горбаня<:>, Григория Ракуса, ктитора свя- топречи(с)того<:>, Дми(т)ра Глуховца<:>, Ю(с)ка Мо(с)кале(н)ка, // Микити 124 Ма(р)тисенъка, атамана токаро(в)ско(г)ло, туте (ж) Івана Козинъца<:>, Івана Тище(н)ка<:>, Дми(т)ра Бровче(н)ка, Трохима Пѣвня<:>, О(х)рѣма Забу(д)ка, жителе(н) з села Токаро(в)<:>, и инши(х) многи(х) за(ц)нихъ лю- де(й) на то(т) ча(с) при на(с) будучи(х) немало<:>.

постановившия очевисто, Мазимъ<:>, овча(р) згунъни(й) токаро(в)- ски(й)<:>, ска(р)жилъ<:> на Па(в)ла Матяшенъка<:> таковими слови<:>, и(ж) «панове уря(д), якъ стало(м) у селѣ Токаря(х) згунъние па(с)ти вувѣ, до святого Пе(т)ра не мѣлемъ в ти(х) вувця(х) шкоди<:>, а по свято(м) Пе(т)ру маючи в ти(х) ватаги мое(н) овца(х) шкоду<:> а маючи те(ж) поча(с)ти жа(л) на Павла Матяше(н)ка<:>, угнале(м) двое ягня(т) чужи(х)<:> з его о(в)цями в его двуръ<:>, досвѣдаючи его за(ц)ности<:>. Которие кгда на завтре з его не ви(й)шли тие я(г)нята двора<:>, виглядѣвши ча(с) и взявши Хвесуна Ки- ще(н)ка, пошоле(м) у двуръ того Павла<:>, а заглянувши на вишки хатъние, обачиле(м) шкурки свѣжие овечіе, а, ви(з)вавши з хати Павла, питале(м)<:>, що би то були за шкурки на в(и)шка(х) ха(т)ни(х) в него<:>. Онъ, Павло, о(т)казалъ, же «жа(д)нихъ шкурокъ у мене,— мовить,— на вишка(х) нема- ешъ<:>. Теди я, ступивши на уго(л), зняле(м) тие три шкуръки и до атамана о(т)ню(с)ши, о(т)дале(м)<:>».

По(з)вани(й) и обжаловани(й) Павло Матяше(н)ко давалъ з себе виво(д) в тие слова, и(ж), «пнове уря(д)<:>, то(т) Мазимъ, о(в)ча(р), пасучи сѣлские згунъние вувѣ<:>, же мой(х) ягня(т) не // по(т)ративъ<:>, кгда ча(с)токро(т)- не о тие свой я(г)нята его питале(м), где би ся подѣвати маю(т) бути<:>». А ско- о(т)казова(л)<:> «Ту(т) же,— мовить,— межи ватагою маю(т) бути<:>». А ско- ро (м) оного о тие я(г)нята в дому свое(м) полаялъ<,> же и(х) межи своїми ове(ч)ками не бачу<:> Онъ, овча(р), в ко(л)ко дне(х) тие овечіе шкурки<:> на вишка(х) мое(й) хати яко(с) вина(й)шо(в)ши, на мене такое бе(з)че(ст)е наво- лѣкае(т)<:>. А я на свою хату жа(д)нихъ шкурокъ не клавъ<:>, а меновите чужи(х), и (х)то би и(х) та(м) позакидавъ, не (з)наю<:>».

За котори(м) Павло(м) было 126 ту(т) же у суду пи(с)мо, до на(с) писано, презе(н)товано было<:>. Которое пнъ Микита Ма(р)тисенъко, атаманъ тока-

ро(в)ски(й), и Гри(ц)ко Ка(х)нєнко, ву(й)ть<:, з по(д)писомъ старожити(н)и(х) токаро(в)ски(х) люде(й), меновите Івана Тище(н)ка<:, Дми(т)ра Бровче(н)ка<:, Проня Супруне(н)ка<:, Васка Фере(н)ця<:, Данила Поро(х)нє<:, Ма(р)тина Ря(д)ченка<:, Сидора Хи(ж)няка<:, Трохима Пєвня<:, О(х)рєма и Івашка Забу(д)ко(в)<:, Ха(р)ка Прокопе(н)ка<:, Мазима Шпака<:, Морюшича<:, Романа, зятя Бо(г)дано(в)а<:, Івана Дзя(б)ки<:, Опанася Васюче(н)ка<:, Івана Пала(ж)ченка<:, Дми(т)ра Дзюби<:, Дми(т)ра Трохиме(н)ка і иньши(х)<: к намъ, уряду, про(с)иле(мъ) о(т) всеє зупо(л)ное тамошное сєлское купы<: и рады<:, же то(т) Павло, з молоди(х) свои(х) лєть в то(м) сєль мешкаючи, на(й)ме(н)шого на собє подо(й)зрения и на дому свое(м) не мєль и в то(м) помовлено(м) о(т) того овчара зломъ дєль о тие шкури не є(ст) виновать. (Посвєдчаючи)<:, понева(ж) на того овчара ю(ж) не ра(з) подо(й)зрє(н)є было. На(й)пе(р)ве(й), в дому Хве(с)ка Пала(ж)ченка потае(м)не (рубаху) взяль, которую напотимь<: на немъ по(з)нано<:. Другое подо(й)зрения<:, же з ватаги свое(и)<: чужую ове(ч)ку другому овчару<:, Бриловскому Семенови, за в [2] таляри продаль<:. // Которую (я(г)ницу), кди у того Семена, овчара, по(з)наль токаро(в)ски(и) Криво(и) и яко свою, взяль<:, обохъ ти(х) овчаро(в) звязано и карано его яко в то(м) ви(н)ного<:.

А кди того Мазима, овчара, ту(т) же, у суду, питали(х)мо такъ о тую рубаху<:, яко и о тую о(в)цу, є(ст) бы такъ было<:, онъ, овча(р), сам на себе ви(з)наль<:, же такъ было, а не иначе(й)<, и иньшие поде(й)зрение рєчи в его не(ц)ноть ту(т) же виявлени були<:.

И то(т) Хве(с)унь Каше(н)ко, с ко(т)ри(м) тие шкурки то(т) овча(р) з а(й)шо(ль), не стану(в)ши за указо(м) ку праву звучи(с), ижъ на се(с) ча(с) зозналь ¹²⁷.

А такъ мы, вишь писани(и) уря(д), з тими лю(д)ми за(ц)ними, при на(с) будущими<:, стосуючися до права посполитого в Статуте в ро(з)дєль дї-(м) [14]<: в а(р)тикуль єї-(м) [15]<: описаного<: узнали(с)мо були, абы то(т) Па(в)ло, яко о ти(х) шкурка(х) не (з)наль і на свою та(м) хату и(х) не кла(ль), присягу викональ<:.

Аже такъ чере(з) пи(с)мо, яко и нао(ч)нє, до ко(л)кона(д)ця(т) за(ц)ны(х) осо(б), люде(й) токаро(в)ски(х) посвє(д)чали, же то(т) Павло бе(з) жа(д)ного подо(й)зрения до ти(х) часо(в) зо(с)тає(т)<: (и вєри є(ст) го(д)ни(й)). Тєды в тоє(й) напа(с)ти, яко чоловєка за(ц)ного, при зупо(л)но(й) его по(ч)тливости заховавши, уво(л)няє(м), а тому Мазимови, овчару<:, яко в ко(л)ко рєча(х) ю(ж) подо(й)зреномъ<:, давши за такое бе(з)че(ст)є Павлово хлу(с)ту, нака(з)уємъ, абы всє шкоди люде(й) о(т) его па(с)твы у о всяки(х) сталиє, нагорода скутє(ч)ная сталася.

А для да(л)шое памяти записа(т) казали(с)мо, що є(ст) и записано. //

[№ 207.]

Справа о заби(т)є чоловєка у Пєска(х).

Записана в року ахпв-(м) [1682] мєца ноєвря<, л [30]<: дня<:.

Пере(д) нами, Ко(р)нєємъ Бартоше(н)комъ, на се(с) часъ о(т) его м(л)<: пна по(л)ковника в Ло(х)вицу зослани(м)<:, Федоро(м) Кре(т)че(н)ко(м),

сотнико(м) ло(х)вицки(м)<:, Демяно(м) Виприско(м), атамано(м) городо(в)и(м)<:, Миха(й)ло(м) Григориевичо(м), ву(й)то(м)<:, Миха(й)ло(м) Кузме(н)комъ<, и Івано(м) Дзукгави(м), бу(р)мистрами маєстрату Ло(х)вицко(г)ло<:.

Кгды за да(н)ємъ собє знати<, о(т) уряду сє(л)ско(г)ло з села Пєсокъ о заби(т)є небо(ж)чика Зунца, чоловєка безру(д)но(г)ло холосто(г)ло и безплеме(н)но(г)ло<:, засели(с)мо о(т) уряду ншо(г)ло учтиви(х)<. Юска Москале(н)ка<: и Івана Дзукгаво(г)ло, бу(р)мистра<, на выведе(н)є о то(м) забо(й)ствє<, инквизициє<. Которие, прибвиши та(м) в село, при би(т)ности<, Яцка, атамана пєсковско(г)ло, Ма(т)вєя<, ву(й)та тамо(ш)него (ж), Семена, Капустина зятя<:, такъ же при би(т)ности че(с)но(г)ло глдна о(т)ша Мазима, священника пєсковско(г)ло<:, и пна Івана Куцкевича<, Васка Яцуче(н)ка<, Данила Ги(р)че(н)ка<, Івана Го(р)лача<:, Панаса Васюче(н)ка токару(в)ско(г)ло<:,

быль питани(й) Семе(н), овча(р)<, яки(м) бы спосо(м) тоє сталося забуй(й)ство<:.

Тєды то(й) Семе(н) по(д) су(м)ле(н)ємъ визна(л) таковими слови (<:) «Кгди (с)мо, — мови(т), — у хать Погребно(г)ло на погуля(н)я вєч(р)номъ були<, з многими молодиками<, же Яцко Демяне(н)ко з Василе(м), постое(м) Руде(н)ковим<, взявши з собою посва(р), вшылися межи собою кулаче(м) бити<:. На то(т) ча(с) небо(ж)чи(к) Зєнець с Погребни(м), господарє(м), на дворъ былъ<. Видячи таковую зва(д)ку, тая Погребная, господиня, вислала дєвку по свое(г)ло мужа, жеби тую буй(й)ку угамова(л)<:. О(т)ку(л) небо(ж)чи(к) Зєнець, уве(й)шовши в хату з господарє(м)<, мови(л) Яцковъ Демяне(н)ковъ<: «За що ти не(с)-сиру [?] забиває(ш)<:?» Которому Яцко о(т)каза(л): «Чи і ти того (ж) хо-че(ш)<,?» — и вдари(л) его у груди кулако(м)<:. Которому то(т) Зєнець мови(л): // «У, заби(л) же єси мя незбо(ж)ни(й)<,». И сєвши на припи(ч)ку, похили(л)ся за пєчь, а(ж) єму шапка з голови спала<:. А та(к) то(т) Яцко Демяне(н)ко<, и то(т) Васи(л), яко и небо(ж)чи(к) Зєнець, пняие були<:. Поти(м) его, Зє(н)ца, господа(р), вивєвши на дву(р), положили его по(д) сєно(м)<: и сам пришо(ль) в хату<. И забавивши до Зє(н)ца<, ме(р)тво(г)ло знову на дву(р) пошо(ль)<. Та(м) же пришо(в)ши до Зє(н)ца<, ме(р)тво(г)ло ю(ж) засталъ<: и зара(з) в хату к на(м) пришо(в)ши, о(п)овє(л)<:, що же та(к) було, а не иначе(й) правдивє бути, — визнава(ль)<:.

Тутє (ж) постано(в)и(в)ши<, Іванъ Го(р)каве(н)ко<, Дмитро Петре(н)ко<:, Семе(н) Олє(й)ниче(н)ко<, Паско Лукаше(н)кс<: в єдно слово<, же та(к) було, посвє(д)чали<:.

Которое ти(х) свє(д)ко(в) призна(т)є, за припроваже(н)ємъ тєла забито(г)ло, то(г)ло Яцка Демяне(н)ка, забуй(й)ци, было на пи(с)мє на(м), суду, презє(н)товано<:.

И ведлу(г) не(г)ло, яко правдиво(г)ло визна(т)я<:, мы, су(д), по многи(х) ко(н)тровє(р)сия(х), понева(ж) то(т) Яцко, забуй(й)ца, на тако(м) горячо(м) учи(н)ку єсть взяти(й), и са(м) до то(г)ло зна(л)ся, яко забо(й)цу, вє(д)лу(г) права посполито(г)ло в Статуте в ро(з)дєль одина(д)цато(м)<: а(р)тикуль описано(г)ло, на сме(р)ть сказує(м)<:, аже на него, Яцка, инстигатора певно(г)ло не било<:.

Тєды мы, уря(д), схиливши и наради(в)ши, понева(ж) право стое(с)кло(н)нєшое може(т) бути до милосє(р)дия, а нєжели до срокго(г)ло кара-

(н)я, видячи его в лѣте(х) молодо(г)ло, здорове(м) даровали(с)мо<:>, узнавши, аби за небо(ж)чика Зѣнца по души его свѣченика за о(т)прави црковние уко(н)тентова(ль)<:>. Яко (ж) на то(т) та(к) и стало<:>.

Що для да(л)шое памяти до книгъ казали(с)мо записа(т), що есть и записано<:>.

[№ 208.]

Року ахпг [1683] мѣца генъваря і [10] дня<:>. //

Пере(д) нами, Корнѣемъ Ба(р)тошенько(м) на се(с) ча(с) в Ло(х)вицу<:>

о(т) его м(л)ти пана по(л)ковника зо(с)лани(м)<:>, Григориемъ Ракусо(м), сотникомъ на се(с) ча(с) нака(з)нимъ лохви(ц)ки(м)<:>, Евстафѣемъ Горбанемъ, атаманомъ городовимъ наказнимъ<:>, при би(т)ности пана Миха(й)ла Григориевича, ву(й)та, з бурми(ст)рами маѣстрату Ло(х)вицко(г)ло туте (ж) учтивихъ<:>, Яреми Ву(й)тика<:>, Ма(т)вѣя Колѣсниче(н)ка, атамана луча(н)ского<:>, Василя Ле(х)ненка, атамана іва(х)ницко(г)ло, Федора Деревя(н)ченка<:>, Уласа Шѣнкѣрия<:>, Я(р)моша Лопати(н)ского<:>, Оме(л)ка, зятя Ле(с)кова<:>, Івана Куриле(н)ка и и(н)шихъ<:>.

постановившися, Ма(р)я Дорошиха<:> жало(с)не на Мазима, ву(й)та івахни(ц)кого<:>, о заби(т)е Дороша, мужа своє(г)ло, ска(р)жила, же то(т) небожчикъ Дорошъ, мужъ еѣ, о(т) побит(я) Мазимова вла(с)не з сего свѣта зо(й)шоль<:>.

Мы те(д)и, уря(д), хотячися о то(м) забо(й)ствѣ<:> слушне вивѣдати<:> казавши тутъ, у права, свѣдка(м) ти(м), же івахни(ц)кимъ люде(м), о то(м) боу свѣдоми(м), стати<:>, що би тому забо(й)ству за причина була, питали(с)мо<:>.

На(й)пе(р)вѣй, Па(р)ху(м), деся(т)никъ іва(х)ницки(й), по(д) сумне(н)емъ ви(з)наль<:> «Кгди,— мовить,— з мѣста ука(з) билъ<:> сѣно козако(м)мъ!! ко(м)па(н)скимъ до мѣста о(т)возити<:>, те(д)и, пришовши ко (м)нѣ, такъ ву(й)тъ мови(т)<:> «Чому ти не стараешся, жеби тоѣ сѣно до мѣста о(т)везе(н)но было<:>, я ти(л)ко за ва(с) всѣхъ бѣду те(р)плю и о(т)буваю<:>»,— и вдаривъ мне посухо(м) ко(л)ко рази(й)<:>. Ко(т)рому скоро (м) ся зложивъ цѣли(л)но(м), то(т) посухъ его злама(в)ся<:>. И такъ мовить<:> «Кажи мнѣ, хто еще того не вози(т) до мѣста сѣна<:>?» — С котори(м) пошовши<:> указале(м) небожчика того Дороша<:>, бо ѡ(н) еще сѣна того не о(т)возилъ<:>. Онъ, ву(й)тъ, рече(т)<:> «Чому ти, Дорошу, сѣна не о(т)визивъ<:> маючи ука(з)<:>? А я,— мовить,— за ва(с) ѡ(т) ста(р)шихъ поношу нагану<:>, а ви в то(м) би на (м)нѣ // не (с)лухаете». — Котрому скоро то(т) Дорош о(т)казаль: «Я,— мовить,— не (з)дужаю ѡ(т)ве(з)ти того сѣна<:>». — Зара(з) ву(й)тъ того Дороша чере(з) плечѣ<:> палицею то(л)ко два раза вдаривъ, ко(т)рую палицу, идучи до Дороша, висунувши с плоту, взялъ<:>. Пото(м) ку домо(м) своѣмъ о(т)ошли(с)мо<:>». Ту(т) же Іва(н) Се(р)бинъ<:> и Хома Сте(н)ко по(д) су(м)ленемъ в едно слово ви(з)нали<:> ижъ на то(т) ча(с) стоячи на улицѣ<:> чули и видѣли<:>, же вла(с)не такъ е(ст), якъ то(т) десятникъ по(с)вѣдча(л), и ву(й)тъ Мазимъ два то(л)ко рази небожчика чере(з) плече палицею ударивъ<:>.

Васи(л) Евтоше(н)ко вто(ж)<:> по(д) сумне(н)емъ ви(з)наль<:>, ижъ «кгди (м),— мовить,— телята напоюваль<:>, видѣле(м), же ву(й)тъ того небожчика Дороша два ти(л)ко рази чере(з) плече ударивъ<:>. Пото(м), пришовши до Дороша, за(с)тале(м) дрова рубаючого<:> и (с)питале(м), если бувъ

у ву(й)та зра(д)цемъ. О(т)казавъ Дорошъ: «Давъ мнѣ и ту(т) ву(й)тъ погара(з)дѣ, подобно и(з) свѣта о(т) его рукъ по(й)ду<:>».

Ту(т) же Пала(ж)ка Евтушиха, невѣста в лѣте(х) ю(ж) поде(ш)лихъ, по(с)вѣдчала<:>, и(ж) «дня че(т)ве(р)того, ю(ж)<:> прише(д)ши, Ма(р)я Дорошиха просила мене, жеби мѣ пошла побачила, же небожчикъ Дорошъ хори(й) лежить<:>. Где пришовши<:> видѣламъ лежачого<:>, которо(г)ло кгди (м) за живу(т) пощупала, видѣламъ, же живуть его спух(л)и(й) былъ<:>, и мовила(м) жонѣ его, жеби дбала свяще(н)ника<:>, бо ю(ж) бли(з)ки(й)<:> билъ ча(с) ку сме(р)ти<:>, и ото(й)шла(м) до свое(г)ло дому<:>».

Ту(т) же Ма(р)я Дорошиха при у(с)траше(н)я стое справе(д)ливо(с)ти<:> с ти(м) ся ото(з)вала<:>, же «мнѣ на (з)доро(в)е того Мазима не інстиктуе(т)<:>.

а нѣ жа(д)ное головици(з)на брати<:> не хоче(т), то(л)ко жеби свѣ(н)ника уко(н)тентовано за небожчика<:>, а она аби в накладахъ не шко //не (ш)кодо- 128 вала»,— того по(т)ребовала < — — >.

В чомъ мы, су(д), по ви(с)луха(н)ю такового в то(м) побою о(д) люде(й) іва(х)ни(ц)кихъ ви(с)вѣдче(н)я, же тоѣ сталося не з якоѣ ненави(с)ти а нѣ з опи(л)ства Мазимова, ту(л)ко вла(с)не з непо(с)луше(н)ства того зме(р)лого Дороша<:> и то не за велики(м) побоємъ, але вла(с)не за ударо(м) чере(з) плечѣ двора(з)нимъ палицею щуплою и то(н)кою<:>, ко(т)рая ту(т) же у права была презе(н)тована, то(т) небожчикъ Дорош, будучи ударе(н), че(т)вертого дня поме(р)<:>.

Схилившися до самое слушности права по(с)политого в (С)татуте<:> в ро(з)дѣле двана(д)цато(м) в артикуле пе(р)вомъ в є(д)номъ пу(н)кте описаного<:>— не мнѣй уважаючи, же то(т) свяще(н)никъ<:> іва(х)ни(ц)ки(и), яко и (м)ногие тамошние жъ люде по(с)вѣдчали<:>, же то(т) небожчик(к) Дорош о(т) тро(х) лѣтъ хоруючи любо в по(с)телѣ не лежалъ<:>, є(д)на(к) слабого и не(с)пособного билъ здорова<:>, наказали(с)мо си(м) наши(м) декрето(м), аби Мазимъ, то(т) ву(й)тъ іва(х)ницки(и)<:>, взглядо(м) убу(з)ства тоѣ(й) Дорошихи ви(к)лади пра(в)ние оно(й) нагорода(л)<:> и любо мало, що в то(й) ту(р)бациѣ есть вина(н)<:>, є(д)на(к) за похова(н)е того зме(р)лого тѣла и за впи(с) в субо(т)никъ свяще(н)ника аби уко(н)тенѣтова(л)<:>.

З чого Дорошиха, будучи ко(н)те(н)тована, ту(т) же у права и прощение вечи(с)тоѣ обидѣ сторонѣ з собою получили<:>.

А для да(л)шое памяти в книги записати казали(с)мо, що є(ст) и записано.

[Знак підпису.]

[№ 209.]

Справа о покраде(н)е овса у Івана Резника Брисю(в)ско(г)ло<:>
Прокопо(м) Скрипче(н)ко(м)<:>.

В року ахпг [1683] ма(р)та є [5].

Пере(д) нами, Федоро(м) Кре(т)че(н)ко(м), сотникомъ ло(х)вицки(м)<:> Демяно(м) // Виприско(м), атамано(м) городови(м), Миха(й)лом Григориевичо(м), ву(й)то(м), Миха(й)ло(м) Кузме(н)ко(м)<:> и Івано(м) Дзукгави(м), бур(м)истрами маѣстрату Ло(х)вицко(г)ло<:>, постанови(в)шися очевисто<:> Іванъ Резник(к) брисю(в)ски(й), пре(д)лопостави(в)ши ска(р)гу<:>, же Прокопа Скрипче(н)ка з Луки<:> в свое(м) вла(с)но(м)

в сель Брися(х) гумнѣ овесѣ в мѣшо(к) беручо(г)ло, засталь<.>, просячи з не(г)ло справе(д)ливости<.>.

На которую ска(р)гу Проко(п) Скрипче(н)ко ту(т) же у права самъ добро(л)не до таково(г)ло неробо(т)но(г)ло учи(н)ку призна(в)шися, таковыя вимовля(л) слова<.> іжъ, «панове уря(д)к<.>», приеха(в)ши мнѣ з села Луки в потребѣ свое(й) на село Брисѣ<.>, обачиле(м) на гу(м)нѣ Иванову на току лежачи(й) молочени(й) овесѣ<.>. І такъ с по(д)пусти ч(а)т) вражое, набравши мѣшо(к) то(г)ло овса, о(д)вѣзле(м) на Луку в домувку свою<.>. І не доси(т) на то(м), знову друго(г)ло дня, та(м) же поехавши, того (ж) овса мѣхъ на току Иваново(м) набрале(м)<.>. С котори(м) овсомъ ю(ж) мене Іванъ Ризниче(н)ко по(й)ма(л)ъ<.>».

А такъ мы, судѣ<.>, видячи доброво(л)ное в тако(м) дѣлѣ то(г)ло Прокопа призна(т)е<.>, стосуючися до права посполито(г)ло в Статуте<.> в роздѣлѣ ді-(м) [14]<.> а в а(р)тикуль<.>, ks-(м) [26]<.> описано(г)ло, казавши тому проступному Прокопови<.> публице на ри(н)ку за такови(й) учино(к) доброго хлосту дати<.> і вину звича(й)ную на вря(д) с проступно(г)ло взявши<.> для да(л)шого памяти<.> до книгъ записати казали(с)мо<.>, що естѣ записано<.>.

[№ 210.]

Справа Івана Волошинѣ(н)ка, которы(й), именуючи(с) бити добри(м), пошлюби(л) гре(х)ъ в ста(н) ма(л)же(н)ство дѣвку Ωри(ш)ку Я(ц)кову и(з) Западинець<.>, що сѧ напо // напопото(м) явное злодѣ(й)ство его показало<.> и прѣ(з) то о(т) него уво(л)нена зо(с)тае(т) до кни(г) мѣ(с)ки(х) записана, що та(к) сѧ в собѣ мѣе(т).

Ю(н) вѣ [12]<.> ахпз [1687] року.

Вѣдомо чини(м) ты(м) наши(м) писа(н)емъ та(к) дхо(в)но(г)ло, яко и (с)вѣцко(г)ло стану<.> на вшеляки(х)<.> преемине(н)ция(х)<.> резидуючи(м) люде(м)<.> (ж) нѣяки(с) молодик), на (й)мя Ива(н) Волошинѣ(н)ко на(з)ви(с)ко(м)<.> вѣта про(ш)ло(г)ло<.> при(й)шо(в)ши з Запорожа с коне(м) и возо(м)<.> овѣдѣль себе бити челоувѣко(м) добры(м)<.>. А по(д)вѣ(в)ши люде(й) ту(т) осполиты(х) про(с)ты(х) по собѣ на (с)вѣдо(ц)ство<.>, бу(д)то бе(з) жа(д)ное мазы о(н) е(ст) челоувѣкъ добры(й)<.>, пошлюби(л)<.> бы(л) собѣ в ста(н) а(л)же(н)ски(й) сюю Ωри(ш)ку, дѣвку Я(ц)ковну, за жону мѣти<.>.

По яко(м) шлюбѣ<.>, кгда ю(ж) з обо(х) сторонѣ<.>, до (с)пораже(н)а ого весе(л)я прибралиса<.>, мы, урядѣ, увѣдомившися певностю<.> же то(т) олошинѣ(н)ко Ива(н) того конѧ з возо(м) не на Запоро(ж)ю набы(л)<.> але Прилуць<.>, у певно(г)ло челоувѣка неробо(т)ны(м) способо(м) злодѣско возо(м) взявши, ту(т) до Ло(х)вицы приеха(л)<.>.

Давши его до вязе(н)а, приказавши ему (ж), Иванови<.> жебы в тако(м) а себе помови(с)ку дава(л) слушны(й) выво(д)<.> аже тое на не(г)ло з его при(з)а(н)а явне и дово(д)не показалоса<.>. Же вла(с)не та(к) е(ст), а не иначе(й)<.> ко (ж) и то(т) прилу(ц)ки(й) челоувѣ(к), на(з)ви(с)ко(м) Мѣ(л)никъ, повѣдомив- лиса о то(м)<.> прие(ж)джа(л) ту(т) до Ло(х)вицы<.> и того свое(г)ло ты(м) вано(м) украденого конѧ<.> як(к) тому е(ст) звича(й)<.>, о(т) уряду, яко лице, купивши, до себе взя(л)ъ, а на его, Иваново, здорове не на(с)тупуючи<.> (ч) то ю(ж) былъ яко злочин(ц)а сме(р)те(л)ного за(с)лужи(л) кара(н)а, жебы,

я(к) молоды(й) челоувѣ(к), на покааніе былъ пушонѣ, на(с), урядѣ, о тое жа- да(л)ъ<.>

Ко(т)рого злочин(ц)у на про(з)бу прилу(ц)кого и(н)стикгатора на то(т) же ча(с) не даючи ему та(к) сме(р)те(л)ного карана, яко и на (ч)ло(н)ка(х) его не каза(в)ши чинити знаковѣ<.> на покааніе з вѣзе(н)а здорово о(т)пу(с)тити казали<.>.

Для которо(г)ло учи(н)ку злого<.> того злочин(ц)у Ивана, пошлюбле- но(г)ло, собѣ сѧ Ωришка Я(ц)ковна, дѣвка<.>, постанови(в)шиса с правными своими, яко явно(г)ло злочин(ц)и цѣле зрѣкшиса<.> ю(ж) о(т)ню(д) за мужа мѣти не хотѣла // не хотѣла<.> [!].

Прето и мы, уря(д)к<.> стосуючи(с) до права по(с)политого, понева(ж) оны(й) Іванъ Волошинѣ(н)ко е(ст) явны(й) и побли(ч)ны(й) в таковы(х) свои(х) дѣлахъ злы(х) злочин(ц)а<.>, тую Ωри(ш)ку Я(ц)ковну, дѣвку, во(л)ною о(т) того Ивана чинимо и до права и суду вы(ш)шого дховного о(н)о(й) в то(м) аппе- ляцию мѣти по(з)воляє(м)<.>.

А для лѣпшого увѣрена сюю ате(с)тацию по(д) печат(т)ми и по(д)писомъ рукъ наши(х) с кни(г) мѣски(х), слово в слово выписа(в)ши, Ωри(ш)ць Я(ц)ковнѣ, дѣвци, с по(д)писо(м) рукъ наши(х) подае(м)<.>, що е(ст) записа(но) ахпз [1687] року іюна вѣ [12] дня<.>

При ко(т)ро(й) справѣ и прече(ст)ни(й) г(с)днѣ о(т)ць Пѣ(т)рѣ Стефанови(ч), протопопа ло(х)ви(ц)ки(й), былъ.

Що сѧ дѣало за уряду Ма(р)тина Ма(р)тосѣ(н)ка Василюевича, со(т)ника нака(з)но(г)ло ло(х)ви(ц)ко(г)ло, Микити Ма(р)тисѣ(н)ка<.> а городово(г)ло Ма(р)ка Климе(н)тиевича, во(й)та, з бу(р)мистрами<.> ма(й)страту Ло(х)ви(ц)кого.

[№ 211.]

Справа Сте(ц)ка Планиды, шевца, о побит(т)ю Ивана Ши(й)ка, челя(д)ника, которы(й) по его побит(т)ю сме(р)т(т)ю по(с)трада(в)ъ<.>.

До (к)ни(г) записана року ахпз [1687] мѣца септевр). шестогона(д)ца(т) дня.

Пере(д) нами, Дми(т)ро(м) Глухо(в)це(м), о(б)о(з)ны(м) по(л)ку Лубе(н) ско(г)ло, Фѣдоромъ Кра(т)че(н)ко(м), со(т)нико(м) ло(х)ви(ц)ки(м), Григори- емъ Ракусом), атаманомъ городовимъ, и при вряде мѣ(с)комъ на (й)мя Ми- ха(й)ло(м) Григоріевичомъ, во(й)томъ<.> Са(с)ко(м) Ю(с)че(н)комъ, Миха(й)- ло(м) Ку(з)ме(н)комъ<.>, Да(ц)ко(м) Стеце(н)ко(м), бу(р)ми(с)трами уряду Ло(х)ви(ц)кого<.>, и при на(с) будучихъ // люди(й) учтивы(х)<.> на (й)ма Василя Мужин(ц)а<.> Василя Ле(х)не(н)ка, шапо(ч)ника, Ма(р)тина Василюевича Ма(р)тосенка<.> и ины(х) люде(й) вѣры го(д)ны(х) на тот ча(с) зна(й)дуючи(х)са,

приточилася справа о(т) Ма(р)ѣ Василюхи, котораа, ставши прѣ(д) нами, пла(ч)ливе ска(р)гу свою прекла(д)ала<.> в тые слова мовачи, и(ж) «Сте(ц)ко Планида, швец, брата моего на (й)мя Ивана Ши(й)ку по про(з)ви(с)ку<.> которы(й) за челя(д)ника роби(в), та(к) побит(л), же, ты(ж)на не дотрыва(в)ши, сме(р)т(т)ю пострадалъ<.>».

Мы, вы(с)лухавши жалобливо(й) стороны<.> казали Сте(ц)ку Планидѣ<.> прѣ(д) собою стати<.>.

Где, бы(в)ши о(т) на(с) пытаны(й)⟨.⟩, таи(л)са, мовачи⟨'⟩, же «а не би(в) и не (з)наю⟨.⟩ то(л)ко онъ з и(н)шо(й) хоробы, навѣжоны(й) будучи, поме(р)⟩».

Где, ставши о(т)чеви(с)то, Гри(ц)ко Нусъ, которы(й) с ти(м) же небо(ж)чико(м) по(с)полу в него (ж), Сте(ц)ка, робиль, при(з)наль⟨.⟩ же, при(й)шо(в)ши з мѣ(с)та, за(с)та(л) его пяно(г)ло и лю(л)ки пыта(л)са⟨.⟩ которо(й) не допытавшиса, по(р)вавши правило шевское, билъ я(к) хотѣ(л), и по то(м) побит(ю), захора(в)ши, поме(р)⟨.⟩ В чо(м) и на люди(й), здаваласа, которые еще за живота видѣли синетины на его тѣли⟨.⟩ меновите на Ивана Базалѣю⟨.⟩ Павла Даце(н)ка, ткача, и Пилипа Го(р)пине(н)ка.

Нашо для ро(с)пи(т)ку слу(ш)ного⟨.⟩ зослали з ураду⟨.⟩ Миха(й)ла Ку(з)ме(н)ка⟨.⟩ и Да(ц)ка Стасе(н)ка, бу(р)мистро(в), где, бы(в)ши при(з)ваны в до(м) Сте(ц)ка Планиды, Ива(н) Базалѣ(й), Па(в)ло, тка(ч), Даце(н)ко и Пили(п) Го(р)пине(н)ко при(з)нали, же «пришли на(с) три рано, стали просити горѣ(л)ки за ша(г)⟨.⟩ и небо(ж)чи(к) всыпа(в), и та(к) дали ему чеха⟨.⟩ а чеха на(м) по(ж)ди, мовили(с)мо. На (с)чо о(т)повѣди(л), мовачи: «Панове, тру(д)но мнѣ вѣрити чужого,» — и ста(л) на(м) синетины по рука(х) побитые показова(ти)⟨.⟩ — «А коли бы(с)те по тѣлу моему побачили, що са дѣ(т) побыте, дивовалисе, я(к) мене о(к)ру(т)не побивъ».

Где та(м) же хлопцы его на (й)мя Рома(н), которы(й) дѣтину тѣши(т), а други(й) Ива(н), в науцѣ зо(с)таючи(й)⟨.⟩, то(ж) при(з)нали⟨.⟩, же «при(й)шо(в)ши з мѣ(с)та, сталъ лю(л)ки питати⟨.⟩ и не допита(в)са и та(к), по(р)вавши правило, ударилъ его⟨.⟩, которы(й) на нога(х) оде(р)жалса и о стѣну о(п)е(р)шиса, ста(л)⟨.⟩ И Сте(ц)ко Планида, панъ на(ш), по нога(х) его вдари(л), того часу на зе(м)лю припа(в)⟨.⟩, и та(к) поча(л) его бити где хотѣ(л)⟨.⟩ а(ж) кгва(л)ту поча(л) волати. — И то мовили, же «и мы не хоче(м) у его быти, абы и на(с) то (ж) здорова // не (з)бавиль⟨.⟩».

На шо и повторе бы(в)ши при(з)ваны(й) Гри(ц)ко Нусъ о(т)чеви(с)то при(з)наль присагою по(д)вазуючиса, же та(к) вла(с)не было.

На счо и Ле(в)ко, по про(з)ви(с)ку Глусты(й), которы(й) то(ж) за челя(д)ника роби(л), при(з)наль⟨.⟩ и(ж) «я при(й)шо(л) и(з) Скоробог(т)ко(в) на (ж)ниви, бы(в)ши⟨.⟩ по то(м) побит(ю) в пон(д)локъ⟨.⟩, и Гри(ц)ко Нусъ ска(р)живса, що «мнѣ, — мови(т), — ребро выби(в), а Ивана, неборака, та(к) побит(в), що залед(в)о чи жи(в) буде(т)⟨.⟩», — и та(к) в середу о(б)лѣгъ⟨.⟩ а в че(т)ве(р) сме(р)тю пострадалъ⟨.⟩».

Мы, уряд, по выслуха(н)ю свѣ(д)ковъ, же вла(с)не я(к) при(з)нали о(т) его, Сте(ц)ка Планиды, побы(т)а сме(р)тю пострадал, схилившиса до права по(с)политого⟨.⟩, я(к) в Статуте Великого(г)ло кна(з)ства Лито(в)ского в ро(з)дѣле двана(д)цато(м) в а(р)тикуле второ(м) на такovy(х) забо(й)цовъ декрету описаного, понева(ж) небо(ж)чи(к) о(т) того побою, я(к) свѣ(д)кове вы(з)нали, сме(р)тю пострадал⟨.⟩, яко забо(й)цу на сме(р)ти всказали(с)мо⟨.⟩».

Аже сторона поводоваа не и(н)стикгуючи на его цале, даровала здоровемъ⟨.⟩. Теды и мы, схилиючиса до то(й) же стороны поводовое, того Сте(ц)ка, забо(й)цу, о(т) сме(р)ти уво(л)нае(м)⟨.⟩ а жебы всѣ церемонѣ ц(р)ковные по небо(ж)чику ве(д)лу(г) звичаю хр(с)тия(н)ско(г)ло⟨.⟩ свои(м) кошто(м) о(т)правиль, наказуе(м).

А для па(м)яти да(л)шо(й) до (к)ни(г) мѣ(с)ки(х) ратуша Ло(х)ви(ц)кого записа(т) казали, що и записано. //

[№ 212.]

Яковъ Каневе(ц)⟨.⟩ ахти(р)ски(й)⟨.⟩ Ко(н)дра(т) Опанасови(ч), злодѣ(й)⟨.⟩ ухти(р)ски(й) Васи...¹²⁸//

[№ 213.]

Року ахо [1670] мѣя авгу(с)та кд [24] дня.

Передо мною, Юскомъ Котляренкомъ, со(т)нико(м) ло(х)вицки(м)⟨.⟩ Демко(м) [...]ко(м)¹²⁹, атамано(м) городови(м)⟨.⟩ Степано(м) Свицерски(м), во(й)то(м), Ивано(м) И(л)ченко(м), бур(м)истро(м) ураду Ло(х)вицкого⟨.⟩ и пре(д) многими людми за(ц)ними и вѣри годними та(к) с козако(в), яко и (з) меща(н)⟨.⟩ немало на то(т) ча(с) будучими⟨.⟩

сточилася рѣч [...] о(т) пана Ю(с)ка О(т)рока⟨.⟩ и о(т) Миха(й)ла Пивоваре(н)ка, обивателе(й) ло(х)вицки(х)⟨.⟩ в тло(т) спосо(б), которые пре(д) многими лю(д)ми рѣчъ презе(н)товали⟨.⟩ мовячи «залед(в)о почули(с)мо про(з) пана Федора Криничского⟨.⟩ бившо(г)ло писара пана гетмана Бруховецкого⟨.⟩ о гарма(т)це нашо(й)⟨.⟩ которая з-по(д) шопи з города без вѣдом(а) пропала⟨.⟩ бо панъ Федо(р), седячи в дому пана Игната Мицѣнка з нами в едно(й) ко(м)паниѣ, на(м) то повѣда(л), же якоби то пре(з) пана Миха(й)ла Горбаненка и пре(з) челя(д) его⟨.⟩ з города армата вивезена⟨.⟩ и на се(й) ча(с) в Гадячо(м) зо(с)тае(т)⟨.⟩». Ми теди, вишь писани(й) вря(д), чуючи о(т) ни(х) такие мовленіе слова, приказали(с)мо пану Миха(й)лу Горбане(н)ку, жеби коне(ч)не з себе слушни(й) ви(в)од о (з)гине(н)ню арма(т)ки да(л)⟨.⟩

Котори(й) на ро(с)ка(з) нашъ, заживъши собѣ люде(й) за(ц)ни(х) и вѣри годни(х) козаковъ и меща(н)⟨.⟩ пана Ма(т)фея Шкатулу⟨.⟩ Ивана, бурми(с)тара, Грицка Серѣбенка⟨.⟩ Юрия Стефановича⟨.⟩ Ивана Филоновича⟨.⟩ Гр[иц]ка Мо(с)кале(н)к(а), ходи(л) побли(ч)не з яки(х) мѣр¹³⁰ питати пана Федора Криничского(г)ло, з яки(х) мѣръ всѣму городу пре(з) его мову о(с)каржону зо(с)та(л).

На шо панъ Федо(р) о(т)каза(л) всѣ(м) люде(м) зацни(м), которые та(м) были⟨.⟩ и(ж) мови(т), «я на пана Миха(й)ла Горбаненка⟨.⟩ а нѣ ти(ж) на ко(г)ло иншо(г)ло, жадно(г)ло слова строни[?] то(й) арма(т)ки не мови(л) ухова(й) то бже⟨.⟩ то(л)комъ жартуючи говори(л): «За котори(х) старших у вашо(м) городъ арма(т)ка пропала пре(з) недбало(ст)⟨.⟩ и недозо(р) перши(х) во(й)сковы(х) же та(к) стало⟨.⟩» — а бо(л)шь то(г)ло жадно(г)ло слова не мови(л) і не [зна]л, хто то учини(л)»¹³¹. //

[№ 214.]

1736 году генваря 16 дня Леонтий Подолянка, ата(м)наль городовій при(з)наль з ратуши вусьмъ копаницъ залѣзнихъ и положиль в комору з крамново(х)нили[?], которій записали¹³². //

ПРИМІТКИ

- 1 *Актова* книга Житомирського міського уряду кінця XVI ст. / Підгот. до вид. М. К. Бойчук.— К., 1965.— 192 с.
- 2 *Ділова* і народно-розмовна мова XVIII ст. / Підгот. до вид. В. А. Передрієнко.— К.: Наук. думка, 1976.— 416 с.
- 3 *Ділова* мова Волині і Наддніпрянщини / Підгот. до вид. В. В. Німчук, В. М. Русанівський, К. С. Симонова та ін.— К., 1981.— 316 с.
- 4 *Актове* книги Полтавського городського уряду XVII в. / Ред. и примеч. В. Л. Модзалевского.— Чернигов, 1912—1914.— Вып. 1—3; Стороженки: Фамил. арх. Пирят. акт. кн.— Киев, 1908.— Т. 6. 798 с.; *Актовая* книга Стародубського родового уряду 1693 г. / Под ред. В. Л. Модзалевского.— Чернигов, 1914.— 137 с.; *Акты* Бориспольського мейського уряду 1612—1699 гг. / Предисл. А. В. Стороженко.— Киев, 1892.— 112 с.
- 5 *Історія* міст і сіл УРСР: Полт. обл.— К., 1967, с. 551.
- 6 Раніше вона зберігалася в Харківському філіалі Державного архіву УРСР (фонд 232).
- 7 *ЦДІА УРСР*, ф. 1528, оп. 1, спр. 1, арк. 45 зв.
- 8 *Там же*, спр. 66, арк. 32 зв.; 67, арк. 33; спр. 72, арк. 35.
- 9 *Панашенко В. В.* Палеографія українського скоропису другої половини XVII ст.— К., 1974, с. 48—52.
- 10 В. В. Панашенко вказує, що наведені почерки належать писарям, імена яких не відомі (*Панашенко В. В.* Знач. праця, с. 48, 50). Проте Григорій Подгайський та Іяков Феодорович підписували деякі з актів, а прізвище О. Г. Квітки встановлюється за його припискою в акті 148 (див. табл. 4, 5). Ім'я Іоана Стефановича, без сумніву, належить писарю, що започаткував записи в книзі (див. табл. 3).
- 11 *Панашенко В. В.* Знач. праця, с. 50—51. Сюди також можна віднести почерки на арк. 92 зв., 93 зв., 96, 103 зв., 104, 108, 109 (писарі 14, 16).
- 12 Там же.
- 13 *Панашенко В. В.* Знач. праця, с. 49 (див. рис. 4).
- 14 Цитуючи текст пам'ятки, в дужках у кінці цитати вказуємо номер аркуша.
- 15 Написано над рядком цифрами.
- 16 Слово закреслене.
- 17 У тексті ахнег.
- 18 Слова *на(с) вечеро* закреслені.
- 19 Слово закреслене.
- 20 Слово закреслене.
- 21 Слово закреслене.
- 22 Слово закреслене.
- 23 Слово закреслене.
- 24 Слово закреслене.
- 25 Слово закреслене.
- 26 Мабуть, потрібно *Грицку*.
- 27 Потрібно *ратъними*.
- 28 Слова *на тотъ те(р)мбнъ* закреслені.
- 29 Слово закреслене.
- 30 Слово закреслене.
- 31 Слово закреслене.
- 32 Потрібно *дала*.
- 33 Слово закреслене.
- 34 Круглі дужки в рукопису.
- 35 Слово закреслене.
- 36 Круглі дужки в рукопису.
- 37 Слово закреслене.
- 38 Дана частина слова закреслена.
- 39 Потрібно *выводъ*.
- 40 Слово закреслене.
- 41 Потрібно *дъти(и)*.
- 42 Потрібно *за*.
- 43 На цьому справа обривається.
- 44 *И те(д)и нам* закреслено.
- 45 *а для того* закреслено.
- 46 Слово закреслене.
- 47 Слово закреслене.
- 48 Потрібно *Я(р)машкови(х)*.

- 49 Першу частину слова змито.
- 50 Потрібно *у ко(р)чмб*.
- 51 Потрібно *повбдае(м)*.
- 52 Мабуть, *Довишенка*.
- 53 Слова *жа(д)ною мбрю* закреслені.
- 54 Слово закреслене.
- 55 Потрібно *обивателку*.
- 56 Слово закреслене.
- 57 Арк. 49 зв. являє собою чисту сторінку.
- 58 Весь цей текст закреслено.
- 59 Арк. 54 зв. являє собою чисту сторінку.
- 60 Потрібно *теди(с)мо*.
- 61 Слово закреслене.
- 62 Слово закреслене.
- 63 Слово закреслене.
- 64 Потрібно *ахза*.
- 65 На цьому справа обривається.
- 66 Рядок написано на полі.
- 67 Потрібно *слова*.
- 68 Позначення року закреслене.
- 69 Слово закреслене.
- 70 Слова *по щока(м)* закреслені.
- 71 Слово закреслене.
- 72 Слова *пчо(л) трее* написані над рядком і закреслені.
- 73 Цей абзац написано іншим почерком.
- 74 Слово закреслене.
- 75 Наступні два слова не прочитані.
- 76 Слово закреслене.
- 77 Слова *Передо (м)ною* закреслені.
- 78 Слово закреслене.
- 79 Слово закреслене.
- 80 Слова *братъ нашъ* закреслені.
- 81 Слово закреслене.
- 82 Частина слова закреслена.
- 83 Слово закреслене.
- 84 Справа не закінчена.
- 85 Далі аркуш обірваний.
- 86 Виправлено із *способо(м)*.
- 87 Частина аркуша 86 зв. чиста.
- 88 Слово залито чорнилом.
- 89 Слова *обо(х) и наца(д)ку дъте(и) и(х)* закреслені.
- 90 Слова *и сини и(х)* закреслені.
- 91 Виправлено з *лубе(н)ски(х)*.
- 92 Другу літеру п виправлено з в.
- 93 У слові *дитину* останні дві літери залито чорнилом.
- 94 Виправлено з *пя(т)на(д)це(т)*.
- 95 Потрібно *слова*.
- 96 Далі справа написано іншим почерком.
- 97 У слові *тиє* літеру и залито чорнилом.
- 98 Арк. 98 являє собою чисту сторінку.
- 99 Потрібно *повела*.
- 100 Частина слова залито чорнилом.
- 101 Частина слова залито чорнилом.
- 102 Частина слова залито чорнилом.
- 103 Частина слова залито чорнилом.
- 104 Частина слова залито чорнилом.
- 105 Букви и в слові *котори(и)* залито чорнилом.
- 106 На цьому справа обривається.
- 107 Літеру с виправлено з м.
- 108 Арк. 101 зв. являє собою чисту сторінку.
- 109 Слово закреслене.
- 110 На цьому справа обривається.
- 111 Арк. 105 зв. являє собою чисту сторінку.
- 112 Слово *врядъ* виправлено із *судъ*.
- 113 У цьому слові о виправлено з ъ.
- 114 Справа не закінчена, арк. 107 зв. являє собою чисту сторінку.
- 115 Слова *посилала слущни(и)* закреслені.
- 116 Потрібно *породьбъ*.
- 117 Арк. 112 у книзі відсутній.
- 118 Арк. 113 зв. являє собою чисту сторінку.
- 119 Слова *не з зяки(х)* закреслені.
- 120 Слова *не забили* закреслені.
- 121 Потрібно *нашего*.
- 122 Арк. 114 зв. являє собою чисту сторінку.
- 123 При пагінації пропущено 120 і 121.
- 124 Виправлено з *юсковско(г)о*.
- 125 У цьому слові останню букву закреслено.
- 126 Слово закреслене.
- 127 Це речення записане на полі.
- 128 Справа не дописана.
- 129 Край аркуша зіпсований. Тут і далі на місці пропусків ставимо три крапки.
- 130 Слова з *яки(х) мбръ* закреслені.
- 131 На цьому справа обривається.
- 132 Справа 214 написана іншим почерком.
- 133 Реконструкцію заголовних слів *Лохвицька сот., Лохвиця, Миргородський п.* як адміністративно-територіальних одиниць проведено за матеріалами видання: *Історія міст і сіл УРСР*: Полт. обл.— К., 1967, с. 511, 565.

ПОКАЖЧИКИ

У покажчики вводяться антропоніми та географічні назви, що зустрічаються в текстах документів.

Кожне реєстрове слово в наведених покажчиках подається в початковій формі. Якщо особова назва не зафіксована в тексті пам'ятки, а являє собою відновлену форму за присвійним прикметником, то в реєстрі ставиться зірочка, яка вказує на реконструкцію даної форми.

Фонетичні варіанти особових назв даються у реєстрі в круглих дужках поруч з основним варіантом. Словотворчі та лексичні варіанти розробляються в основній статті, але виносяться в реєстр окремо з відсиланням до основної статті.

Якщо особову назву важко віднести до прізвищ, вона розташовується за ім'ям і подається у реєстрі за назвою по батькові з відсиланням до відповідного імені (**Ияковович Юско див. Юско Ияковович**).

Жіночі особові назви подаються в такому порядку: ім'я та (при наявності) назва по батькові, прізвище, назва за ім'ям та прізвищем чоловіка. При цьому прізвища або назви за прізвищем чоловіка вносяться у реєстр з відсиланням до відповідного імені (**Виприщенкова Демчиха Маска див. Маска Демчиха Виприщенкова**).

Ідентифікація антропонімів, які є у поясненнях до реєстрових слів, залежить від наявності інформації в тексті. Цифри після пояснювальної частини в обох покажчиках вказують на порядкові номери актів, у яких виступають відповідні реєстрові слова.

До покажчика географічних, територіальних та інших власних назв входять крім власне географічних похідні від них, а також назви шкіл, церков тощо.

Початкові форми, не засвідчені в актах, реконструюються за зразком засвідчених, причому реконструйовані форми спеціально не виділяються. Географічні назви, утворені від топонімічних прикметників, позначаються зірочкою.

Після назв населених пунктів у пояснювальній частині по можливості зазначено тогочасний і сучасний адміністративно-територіальний поділ. Якщо вони в різний час входили до складу різних полків, наводяться назви цих полків із зазначенням номерів справ: **Скоробогатки (Скоробогатки)** село Лохвицької сот. Миргородського п. 5, 51, 81; Лубенського п. 126.

Не даються пояснення до широковідомих назв (Гадяцький ярмарок, Никольський цвинтар) або в тих випадках, коли вони є у «Словнику малозрозумілих слів» (Миргородський *ратуш*, Нїжинський *уряд*). До назв, які вживаються у переважній більшості актів (Лохвицький ратуш, Лохвицький меский уряд, Лохвицьке декрето́віе книги, сторінки не подаються).

У правилах транслітерації зроблені такі зміни: а) надрядкові літери вносяться у рядок без застережень; б) ерик, паерик і надрядковий и відповідно замінюються внесеними в рядок літерами **ь, ъ, й**.

Для зручності в користуванні спрощується написання букв, а саме: літери **і** в **ѳ**, вживані в рукописах як графічні варіанти, передаються літерою **в**; відповідно **ѳ**, **g**, **г** — літерою **г**; **ѣ** — літерою **е**; **з**, **z** — літерою **з**; **н**, **п** — літерою **н**; **о**, **ω** — літерою **о**; **ѳ**, **ф** — літерою **ф**; **ѡ**, **ѱ** — відповідно буквосполученнями **кс і пс**; **я**, **ѡ** — літерою **я**.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Адамъ біблійна міфологічна особа 168.

Александр Тодорович житель лохвицький 146, 148, 164, 167, 170.

Александр Феодорович вїйт лохвицький, намісник лохвицький 50, 53—56, 58, 64, 65, 74, 76, 77—80, 119, 121, 131—138, 184.

Андрей ктитор спаський 99, 142.

Андрей бурмистр магістрату Лохвицького 129, 130.

Андрей житель юсківський 172.

Андреев Фома див. **Фома Андреев**.

Андрузский Андрей житель лубенський 59.

Андрушко житель лохвицький, писарчук 130.

Андрусиха жителька лохвицька, дружина Андрушка, сина Юхнихи 20.

Андрушенко бурмистр уряду Лохвицького 4.

Андрушко бурмистр уряду Лохвицького 1.

Андрушко купець стависький 116.

Андрушко житель лохвицький, син Юхнихи, чоловік Андрусихи 20.

Андрушиха жителька махновська, мати Ничипора і Василя Кривошнієнків 40.

Андрій житель лотенський 66.

Андрій міщанин лохвицький 97.

Андрій житель лохвицький, різник 104.

Андрій житель лохвицький 135.

Андрїенко Сахно бурмистр уряду лохвицького 123.

Андрїиха Вакулиха жителька лохвицька 82.

Андрїиха Голобродчиха жителька лохвицька 119.

Анїтон житель лохвицький 176.

Анїтон житель харковецький, зять Мотрі Мисчихи, свідок 119.

Анїтоненко Улас отаман міський наказний лохвицький 167.

Арнавут Мануйло пан лохвицький, чоловік пані Мануйлової 10, 71.

Артемий воевода, царський посол 7.

Бабковатий Иван циган, товариш Івана і Прощка циганів 160.

Багатир Данило бурмистр магістрату Лохвицького 160.

Баглай Васил житель с. Ждановь 156.

Базаленко Іоан див. **Базалїй Іоан**.

Базалїй Іоан отаман міський лохвицький, сотник 84, 93, 97, 99, 116—119, 125, 144, 184, 211; **Базалїй Іоан** 111, 112.

Базалїй Іоан 113, 114; **Базалеенко Іоан** 110.

Базалїй Іоан див. **Базалїй Іоан**.

Базилеенко Іоан див. **Базалїй Іоан**.

Байлик Андрей квартирант Скляра Онофрія 37.

Бакутенко житель лохвицький, чоловік Мелешихи 46.

Балич Грицко козак чорнушинський 75.

Барталовский багатий козак з кінного полку полковника Новицького 201.

Бартошенко Корнїй уповноважений від полковника до м. Лохвиці 205, 207, 208.

Батїй Іоан уповноважений від миргородського наказного полковника до м. Лохвиці 11, 12.

Безшапко Іоан міщанин чорнушинський 75.

Безьштанчиха Вовдя див. **Вовдя Безьштанчиха**.

Белецкий Ілля отаман міський лохвицький, сотник, вїйт 99, 100; **Бїлецький Ілля** 101, 108; **Бїлецький Ілляш** 143.

Беляк циган з Липової Долини 43.

Берба Павло житель лохвицький 97.

Бизалїй Іоан див. **Базалїй Іоан**.

Билименко Хїведор злочинець, брат Билименка Павла 163, 165.

Билименко Павло злочинець, брат Билименка Хведора 165.

Бовбот Марк житель скоробогатський 5.

* **Богдан** житель токарівський, тесть Романа 206.

Боглевський (Іоан) див. **Бокглевський Іоан**. **Богословець Матфей** козак чорнушинський 75.

Богдановїна Ганна див. **Ганна Богдановїна**.

Бойко Харко житель лучанський 185.

Бокглевський Іоан пан лохвицький 81; **Бокглевський Іоан** 74; **Боглевський Іоан** 77, 78.

Боклевський див. Бокглевський Іоан.
Борис хлопець Ліберди Петра 43.
Борис Никифорович брат Микити та Івашка-
москала 62.
Борисиха жителька лучанська, мати Івана
51, 102.
Бородай Хришко отаман голінський 53.
Бородай Юско житель лохвицький 17.
Бородаєнко Василь житель лохвицький 67.
Брагинь Іван козак лохвицький 130.
Брагинь Іван (Брагинь) житель білого-
рільський 144.
Брагинь Миско житель с. Біла Горілка 190.
Бреусенко Грицько Іваненко житель андрія-
шівський 140.
Бреус Юно житель лохвицький 14.
Бриловський Семен житель токарівський,
вівчар 206.
Бровко Іван бурмистр магістрату Лохвиць-
кого 181.
Бровченко Дмитро старий житель с. Токарів
206.
Бруховецький гетьман 213.
Булавка Михайло писар лохвицький 203.
Буренко Яцько житель с. Біла Горілка 3.
Бут Василій сотник лохвицький 181, 191.
Бутак Тимко житель сатанівський 171.
Бутович Іван уповноважений від гетьмана до
м. Лохвиці 192.
Быбовец Яцько козак лохвицький 130.
Бѣлецкий Іванъ житель лохвицький 137.
Бѣлецкий Іляш див. Белецкий Іля.
Бѣлецкий Іля див. Белецкий Іля.
Бѣли Матвей отаман гадацький 98.
Бѣлий див. Бѣлич Павло.
Бѣлич Павло (Бѣлий) отаман курінний війсь-
ка Запорізького 198.
Бѣлонужька Стефан Тимофѣевич віт лох-
вицький 96, 99.
Бѣлоцеркувец бурмистр магістрату Лубен-
ського 175.
Вакулиха Андрѣиха жителька лохвицька 82.
Варка сирота, дівка 177.
Васил житель шиянський 36.
Васил житель миргородський, музика 59.
Васил житель свирідівський 204.
Васил житель пісківський, квартирант Ру-
денків 207.
Васил Динисович сотник полку піхотного
війська Запорізького 171.
Васил Кирилович міщанин чорнушинський 75.
Васил Федорович бурмистр уряду Ромен-
ського 196.
Василій священник івахницький 41.
Василій священник голонський 125.
Василея Соколовська жителька чернігів-
ська, вдова Соколовського Василя 167.
Василевич Григорій див. Григорій Василевич.
Василевич Івашько див. Івашько Василе-
вич.
Васленко Іван див. Василенко Івашько.

Василенко Івашько бурмистр уряду Лох-
вицького 123—126; Василенко Іван 181,
184.
Василенко Панас житель Городища з-за Дніп-
ра 171.
Василенко Павло житель лохвицький 138.
Василенко Федор житель лохвицький 181.
Василевич Мартин Мартосенко див. Марто-
сенко Мартин Василевич.
Василиха Ганна див. Ганна Василица.
Василиха Маря див. Маря Василица.
Васиченко Панас (Опанас) старий житель
токарівський 206, 207.
Васко житель брянський, колишній татар-
ський невільник 145.
Васця Ян отаман міський роменський 196.
Васчиха Мотря див. Мотря Васчиха.
Величко Іляш житель брянський 195.
Веприк Грицько Сидоренко житель лохвиць-
кий 24.
Верещака Дмитро бурмистр уряду Чорну-
шинського 75.
Ветичиженко циган борзенський 11.
Вечерка Євхим житель гадацький 139.
Вижгородський Іван житель лохвицький 120.
Винник Андрій житель смілянський 36.
Виприск Андрій Михайлович отаман міський
лохвицький, сотник 4, 10, 31, 35, 47, 49—
52, 63, 74, 77, 78, 84, 88, 89, 91, 94, 95, 97,
105.
Виприщенкова Демчиха Маска див. Маска
Демчиха Виприщенкова.
Вистрок Грицько житель с. Юсківці 13, 18.
Вицилус Іля віт вересоцький 38.
Влашиненко (Улашиненко) Федор житель
лучанський 185.
Вовник Мартин прихожий чоловік, вбитий в
с. Голінка 179.
Вовдя Безьштанчиха жителька лохвицька,
мати Хички 71.
Водонос Леско житель чорнушинський 75.
Вонтик (Вунтик) Ярема житель лохвицький
205, 208.
Волошин Андрушко житель лохвицький 111.
Волошин Афеній житель лохвицький 193, 194.
Волошин Григорашько житель с. Сороки
з-за Дністра 162.
Волошин Дмитрашко козак кінного полку
війська Запорізького 199.
Волошин Іван житель Нової Греблі 53.
Волошин Іванашко козак кременчуцький 43.
Волошиненко Іван козак, житель прилуцький
210.
Воропаєнко Хвеско житель юсківський 155.
Ворошило Васил козак сотні Лохвицької 202.
Вувдя Павловна жителька лохвицька,
шинкарка Шмиглева 100, 101.
Вувдя Остапиха жителька івахницька 180.
Вукся Данчиха Скрипнічка жителька лох-
вицька, шинкарка 157.
Виприск Демко див. Виприск Демян.
Выговський гетьман 101.

Выприск Демян отаман міський лохвицький,
сотник, один з власників пасіки в с. Бод-
лим, якого він володів разом з Чорнишен-
ком Семеном 144, 184, 202—209; Виприск
Демко 164, 173—178, 189, 192—194; Выпри-
щенько Демко 148, 154.
Выприщенько Демко див. Виприск Демян.
Вувдя Грицька Красулиха жителька лох-
вицька 136.
Гаврило бурмистр уряду Лохвицького 1, 4.
Гаврило житель сенчанський, син Пилипен-
ків 168.
Гайдук Васко отаман наказний лохвицький
14, 17, 19, 21, 22, 23, 26, 27, 48.
Гайдук Яско отаман наказний лохвицький 25.
Гайдученко Аньдрий челядник 6.
Галицький Павло житель яресківський 171.
Галушья Опанас житель лохвицький, різ-
ник 30.
Гамалья Аньдрий сотник лохвицький 193,
198, 199.
Гамалья Григорій полковник війська Запо-
різького полку Лубенського 147.
Ганна жителька лохвицька, вдова 74.
Ганна жителька лохвицька 102.
Ганна Богдановна жителька свирідівська,
племінниця Яценка Конона і Ситника Да-
нила 90.
Ганна Василица жителька івахницька, че-
лядниця Ступака Степана 205.
Ганна Овсьевна жителька пісківська 174.
Ганна Панковна жителька юсківська, дру-
жина Петренка Лук'яна 203.
Гапья Хвесунчиха теща Тимченка Івана,
сестра Матвія, жителя лохвицького 120.
Гапка Грицька жителька лохвицька 18.
Гапоненко Іван хорунжий полку Миргород-
ського 78.
Гарасим житель охтирський 187.
Гарасименко Яцько бурмистр уряду Лох-
вицького, віт наказний 54, 56, 74, 77—84,
87—95, 100, 116, 127, 183.
Гарасимиха Дахниха жителька лохвицька,
мати Дахненка Леска, вдова Дахненка Га-
расима 50.
Гарашенько Федор (Федор) отаман міський
лохвицький 145, 147, 149, 150, 155, 157,
158, 159.
Гарашенько Яков Гарасимович (Герасимо-
вич) віт лохвицький 119, 145, 148, 150.
Гарашенко Грицько житель лохвицький 104.
Гарашенько Савка хорунжий сотні Лохвиць-
кої, отаман міський лохвицький, сотник 4,
31, 35, 58, 64, 66, 77, 89, 90, 96—101, 104,
106, 107, 112—119, 129, 130, 136, 144, 164—
166, 168, 169, 177, 179—188, 194, 195;
Гарашенько Сава 105.
Гарашенко Феско (Хвеско) сотник наказний
лохвицький 45, 124, 137, 167; Гарашенко
Хведор 128.
Гарашенко Хведор див. Гарашенко Феско.

Гарашенько Яцько козак лохвицький 101.
Гарашенський Тимош, уповноважений від чи-
гиринського намісника до м. Лохвиці 11.
Гаркуша Грицько житель сенчанський 181.
Гарашенько Сава див. Гарашенько Савка.
Гафья Федориха жителька лохвицька 102.
Гаценко Кирик (Кирило) бурмистр уряду
Лохвицького 125, 126.
Гиза Николаевич купець грецький 74.
Гира Іванъ житель лохвицький 138.
Гирченко Данило житель лохвицький 207.
Гирченко Мойси житель пісківський 188.
Гладкий Іван полковник охтирський 98.
Гладкий Леско сотник лубенський уповно-
важений від полковника лубенського Івана
Федоровича до м. Лохвиці 190.
Гладченко Андрей житель лохвицький 164, 184.
Гладченко Леско хорунжий сотні Лохвицької,
отаман міський лохвицький 96, 100.
Глухий Остап житель скоробогатський 81.
Глуховец Дмитро обозний полку Лубенського
205, 206, 211.
Глуценко Кирило житель лохвицький, сусід
Тимошенка Грицька 141.
Голец Васко житель лузанський 185.
Голобородчиха Аньдрийка див. Аньдрийка
Голобородчиха.
Голъна Хвеско (Федор) отаман лохвицький
139, 154.
Голънченко (Голонченко) Юско житель бо-
дківський 148.
Гоцькянько Ничпор житель лохвицький,
шинкар Щербаня-корчмаря 138.
Гончар Саско (Сахно) бурмистр уряду Лох-
вицького 184, 194, 198.
Гончар Миско козак лохвицький 170.
Горбаненко Михайло отаман лохвицький, то-
вариш сотні Лохвицької 171—173, 186,
190, 192, 213; Горбанъ Михайло 188, 194,
202.
Горбаненко Євстафій (Остап) отаман міський
лохвицький, сотник 1, 7, 8, 37, 51, 52, 54,
56, 61, 63, 74, 77, 100, 135, 193; Горбан
Остап 202, 206, 208.
Горбаненко Михайло міщанин лохвицький,
брат Лопати Івана 120, 158.
Горбаненко Тимко міщанин лохвицький, брат
Лопати Івана 120.
Горбанъ Миско житель лохвицький 44.
Горбанъ Михайло див. Горбаненко Михайло.
Горбанъ Остап див. Горбаненко Євстафій.
Горбатий Миско житель лохвицький, рибалка
149.
Горкавенко Іван житель пісківський 207.
Горлач Іван житель лохвицький 207.
Горпина Костювна жителька лохвицька,
дружина Литвина Якіма, сестра Костенка
Івана 47.
Горпина Динисовна челядниця Процька
крамаря, сестра Тачки 31.
Горпиненко Пилип житель лохвицький 211.
Гордъй Овсьевич (Євсьевич) бурмистр уря-

ду Лохвицького, намісний віт 96—103, 111—114, 116—119, 121, 122, 144, 147, 149, 154, 155, 157, 158, 160, 167, 184; Гордѣи Евсѣенко 107, 116, 161.
Гоць житель безсальський, батько Хоми 112.
Гресенко Семен злочинець 158.
Греско житель пісківський 73.
Григорієвич Михайло див. Михайло Григорієвич.
Григорієвич Семен див. Семен Григорієвич.
Григорій Василевич хорунжий кінного полку війська Запорізького 200.
Григорій Павлович писар міський гадяцький 98.
Григорій житель лохвицький, Ракусчин зять 136.
Григорій Филипович житель лохвицький 3, 9, 43.
Грищенко Степан житель лохвицький 49.
Грициха Гапка див. Гапка Грициха.
Грицко житель лохвицький, син Мацка, різника, брат Савки 30.
Грицко житель лохвицький, зять Фоми Андреева 32.
Грицко житель чорнушинський, вівчар Водоносова Леска 75.
Грицко житель лохвицький, зять Федори Тимошихи 89.
Грицко Митаренков житель лохвицький 104.
Грицко житель брянський, двоюрідний брат Жученка Івана 145.
Грицко житель лохвицький, син Мар'ї Петренчихи, пасинок Пилипа, молодший брат Петренка Кузьми і Тетяни 184.
Грицко житель лубенський, челядник Тризничка Фоми 187.
Грицко житель голонський 204.
Грицько житель лохвицький, Мартисів зять 57.
Грицько житель лохвицький, десятник 138.
Грицько житель лохвицький 171.
Грицько житель роменський 171.
Грицько житель юсківський 172.
Грицько житель токарівський 195.
Грищенко Семен житель брянський 145.
Грищенко житель бодаквянський 148.
Гуевський Грицко див. Гуевченко Грицко.
Гуевченко Грицко брат Гуевченків Івана і Кирика 12; Гуевський Грицко 12.
Гуевченко Кирик молодший брат Івана і Грицька Гуевченків 12.
Гуевченко Іван колишній власник хутора на Западних 12.
Гуевченко Іван отаман юсківський 117.
Гук Семен пан лохвицький 182.
Гученко Клим житель лохвицький 180.
Гучиха Стефаніха циганка борзенська 11.

Давид житель гапонівський 113.
Давид житель юсківський 155.
Давид козак кінного полку війська Запорізького 199.

Давидовський житель лохвицький 164.
Данилиха Мар'я див. Мар'я Данилиха.
Данило сотник міський лохвицький 32, 57.
Данило житель краснопільський, син Наумихи 65.
Данило житель лохвицький, колишній різник 65.
Данило цехмістр шевський лохвицький 161, 167.
Данилович Кость див. Кость Данилович.
Дасюченко Павло козак чорнушинський 75.
Дахненко Гарасим козак, житель лохвицький, гончар 50.
Дахненко Леско житель лохвицький, син Дахнихи 50.
Дахниха Гарасимиха див. Гарасимиха Дахниха.
Дащенко Павло житель лохвицький, ткач 211.
Дацко житель лохвицький 57.
Дацько житель голонський, чередник 125.
Дев'яничиха Михайлиха див. Михайлиха Дев'яничиха.
Дейнека див. Дейнечка Матфїй.
Дейнечка Матфїй житель лохвицький 165.
Дейченко Трохим козак полку піхотного 175.
Демко житель лохвицький, челядник Петрів 54.
Демко козак і житель жабський 61.
Демченко Гаврило бурмістр магістрату Лохвицького 127, 128, 129, 130.
Демченко Степан житель Березової Луки 8.
Демяненко Яцко житель пісківський 207.
* Дерев'яноко житель лохвицький, 109.
Дерев'яненко Тимко козак лохвицький 130.
Дерев'яненко Федор житель лохвицький 208.
Дерев'яниччя Хведор житель брянський 145.
Джураковський Семен бурмістр уряду Лохвицького 144, 145.
Джураковський Степан очевидно, писар переплутав ім'я Лукашевича Стефана 148.
Джурка Михаил житель харковецький, другий чоловік Мотрі Мисчихи, вітчим Оришки 119.
Дзугавенко Іван див. Дзугавий Іван.
Дзугавий (Дзугавий, Дзугавий) Іван бурмістр уряду Лохвицького, віт наказний 97—99, 140, 141, 145, 160, 161, 164, 170—172, 176, 177, 179, 182, 195, 203, 207, 209; Дзугавенко Іван 100, 101, 180; Цугавенко Іван 94, 95.
Дзуриковський Степан міщанин лохвицький 158.
Дзюба Дмитро старий житель с. Токарів 206.
Дзябка Іван старий житель с. Токарів 206.
Димко злочинець з-за Дніпра 161.
Динис житель с. Шії 64.
Динис Іванович козак краснянський 9.
Динисович Васил див. Васил Динисович.
Динисовна Горпина див. Горпина Динисовна.
Дисенко Северин суддя полковий наказний гадяцький 116.

Дичковна жителька лохвицька 127.
Діок Ілія купець грецький 74.
Дмитренко Яцко житель токарівський 120.
Дмитро житель юсківський, сусід Петренка Лук'яна і Ганни Панківни 203.
Дмитров Левко див. Левко Дмитров.
Довгаль Яков козак сотні Лохвицької 202.
Довищенко Самуїло житель случський, племянник Івана Охрімовича 76.
Довгаль Матфей козак чорнушинський 75.
Доревський правитель лохвицький 65.
Дорош отаман івахницький 69.
Дорош житель івахницький, чоловік Мар'ї Дорошихи 208.
Дорошевич Самуїл див. Довищенко Самуїло.
Дорошенко Хвеско козак, житель лохвицький 137.
Дорошиха Мар'я див. Мар'я Дорошиха.
Дубовик Михайло сотник сенчанський 181.
Дубовиченко Федор (Хвеско) житель с. Плиски з-під Борзни 189.
Дубровенко Семен житель лохвицький 23.
Дубяга сотник полку піхотного війська Запорізького 171.
Дыкий Павло козак лохвицький 93.
Дьдиченко Дмитро житель харковецький, брат Дідиченка Стецька 6.
Дьдиченко Стецко житель харковецький, брат Дідиченка Дмитра 6.
Дюгяр Олекса житель лохвицький, чоловік Олексихи 183.
Дюгаренко Іван житель лохвицький 107.
Дюгтер Левко житель лохвицький 62.
Дядько Улас козак і житель лохвицький 165.
Дяченко Грицько житель пісківський, чоловік Любки Грицихн, 188.

Евва біблійська міфологічна особа 168.
Евдокія Муйсїйха жителька лохвицька, дочка Стеценка Бакума 81.
Евдїй житель лохвицький 107.
Евтошенко Васил житель івахницький 208.
Евтух сотник кінного полку пана Новицького 201.
Ексуполський Грицко міщанин лохвицький 2.
Ємченко Матфей (Матвей) віт лохвицький, орендар лохвицький, поч. кн., 2, 3, 5, 6, 8, 10—20, 22—56, 58, 59, 61—65, 67—83, 85—87, 90—93, 129, 130, 135, 141, 142, 145, 165, 167.
Еньденко Ясcek козак голонський 4.
Єрема житель лохвицький, крамар 167.
Єременко Андрїй житель скоробогатський 133.
Єродей (Єродієв) Іван міщанин кївський 178.

* Ждан син Івахненка Івана Нагурного 14.
Жаданенко Василец циган з Варви 66.
Жаданенко Данило житель лохвицький 176.

Жаданиха жителька лучанська, невістка Івахненка Івана Нагурного 14, 15.
Жданенко Кирил віт лохвицький 139.
Желѣзняк Іван міщанин лохвицький 45, 52.
Желѣзняк Іван міщанин лохвицький 7.
Животовський (Животовський) Павло сотник гадяцький 98, 116.
* Животовський Конон житель лохвицький 82.
Житлиха Іоношчиха див. Іоношчиха Житлиха.
Жолобецький Андрей житель сумський 178.
Жук Миско житель лохвицький 161.
Жукавський Михайло міщанин лохвицький 158.
Журавель див. Журавленко Лук'ян.
Журавель Грицько (Григорій) сотник наказний лохвицький 165, 186, 188, 190, 194, 200, 202.
Журавленко Лук'ян житель пісківський, старший брат Журавленка Хвеська 174.
Журавленко Хвеско житель пісківський, молодший брат Журавленка Лук'яна 174.
Жученко Іван житель брянський, двоюрідний брат Грицка 145.
Забаренко Карп житель чорнушинський 75.
Забозкий житель з Городищ 171.
Забудко Івашко старий житель с. Токарів 206.
Забудко Охрїм старий житель с. Токарів 206.
Закрой Тимош житель івахницький 194.
Зарецка жителька рашавська 5.
Заславський Грицько житель лохвицький, Матюшишин зять 95.
Заславський Стецко житель лохвицький 116.
Засядко Іяков обозний полку Лубенського 167.
Зеленко Грицко житель рашавський, мірошник, 175.
* Зимницький власник млина біля с. Юсківці 155.
Зунец чоловік безрідний, забитий у с. Піски 207.
Зькрач Клим козак з Шмиглева 8.
Зькраченко Іван житель лохвицький 157.
Зьнець див. Зунец.
Зьнїкувський Тимуш житель бубровинський 171.
Зьнїчиха жителька івахницька, знахарка 180.
Іван мірошник Куців 25, 29.
Іван челядник пана Кіндрата, двоюрідний брат Леска 51.
Іван житель хмелівський 56.
Іван житель прилуський, кравець 61.
Іван житель лохвицький, шинкар вїтїв, чоловік Іванихи 64.
Іван житель івахницький, вівчар, товариш Хурсина Лукіана 65.
Іван житель лохвицький, шафар пана Маноїлева 71.

Іван цехмістр шевський чорнушинський 75.
Іван отаман юсківський 87.
Іван вїт пирятинський 98.
Іван Кошелів зять 147.
Іван злочинець 159.
Іван житель лубенський, Ковтуновий швагер 175.
Іван хлопець, син Шийки Івана 211.
Іван житель жданівський, Олифірів брат 156.
Іван Іовенко Партолька див. **Іовенко Іван**.
Іван Куприянович житель лохвицький 19.
Іван Охъръмович житель случький, племінник Довишенка Самійла 76.
Іваненко Грицько житель сатанівський 171.
Іваненко Грицько Бревусенко див. **Бревусенко Грицько Іваненко**.
Іваниха жителька білогорільська, мати Буренка Яцка 3.
Іваниха жителька лохвицька, дружина Івана-шинкаря 64.
Іванов Семен див. **Семен Іванов**.
Іванович Динис див. **Динис Іванович**.
Іванович Хвеско див. **Хвеско Іванович**.
Іванъ житель дівицький, зять Кладка Яцка 38.
Іванъ житель чорнушинський 185.
Іванъ Стефанович купець, житель переяславський 74.
Івахненко Іван Нагурний див. **Нагурний Іван Івахненко**.
Івашко житель путивльський, брат Микити і Бориса Никифоровичів 62.
Івашко цехмістр шевський лохвицький 137.
Івашко Василевич житель путивльський, купець 74.
Іващенко Дмитро житель юсківський 203.
Івченко Іван отаман юсківський 128.
Ігнат житель сенчанський, вівчар 181.
Ігнат житель голонський 121.
Ігнатиха Коновалка жителька лохвицька, дружина Коновала Ігната 29, 41, 64.
Ілченко Іван бурмістр магістрату Лохвицького, вїт наказний 131—135, 137—145, 148, 160, 164—174, 176—179, 181—192, 194, 195, 198—203, 213.
Іляш житель лохвицький, швець, брат Ясківця 65.
Іоаким господар гетьманського замку 167.
Іоаннович Матфей див. **Матфей Іоаннович**.
Іовеленко Іван див. **Іовенко Іван**.
Іяков Коньдратієвич отаман лохвицький 162.
Іяковец Дмитрій писар канцелярії військової 167.
Іякович Юско див. **Юско Іякович**.
Іяковъ Феодорович писар лохвицький 167.
Іван житель лучанський, син Борисихи 51.
Іван циган, злочинець, товариш Бабковатого Івана і Прощка цигана 160.

Іван житель с. Диганки 189.
Іван Климович вїт роменський 196.
Іван Максимович осавул і полковник наказний кінного полку війська Запорізького 199, 200.
Іван Феодорович полковник полку Лубенського 190, 193.
Іван Филонович міщанин лохвицький, ктитор 184, 199, 213.
Іваниха жителька сенецька, дружина Тселюка Івана 115.
Івахненко Савка житель лучанський, брат Івахненків Семена та Яцка 1.
Івахненко Яцко житель лучанський, брат Івахненків Савки та Семена 1.
Ігнат Михеєвич житель лохвицький 164.
Ільнеч Іван житель лохвицький 205.
Іоаким хорунжий і обозний полку Миргородського 41.
Іоан Стефанович писар міський лохвицький — псч. кн.
Іоан Стефанович протопоп лохвицький і лубенський 195.
Іоанн священик і вікарій церков лохвицьких 41.
Іоанъ чередник з Снетина 33.
Іовенко Іван сотник лохвицький 31, 100; **Іовенко Іван Партолька** 101; **Іовеленко Іван** 94.
Іоношчиха Житлиха жителька лохвицька 119.
Іосиф Петрович отаман міський лохвицький 120.
Ірмолай Самойлович купець моголивецький 74.
Іяков Алексєєвич (Алексєєвич) див. **Яков Алексєєвич**.
Кабачний Миско житель лохвицький 40, 144.
Кайстра Анъдрей житель лохвицький, товариш військовий 198.
Какало Іван бурмістр лубенський 55.
Калина житель скоробогатський 181.
Калина Лукян див. **Калиненко Лукян**.
Калиненко Лукян (Люкян) вїт намісний лохвицький 94, 97, 101, 117, 123, 124, 146, 164; **Калина Лукян** 184, 195.
Калита Максим отаман міський лохвицький 3.
Каневец Яковъ житель охтирський 212.
Капуста Демиан (Демко) житель лохвицький 125, 126, 127, 148, 184.
Капуста Стефан бурмістр уряду Лохвицького, вїт 128, 139.
Капуста Феодор отаман лучанський 1.
Капченко Лукян житель горошинський 171.
Карленко Кирик сотник полку піхотного війська Запорізького 171.
Карпъ житель голонський 25.
Карпъ Феодорович купець кївський 74.
Карпенко Іванъ житель голонський 96.

Карпыха Химка див. **Химка Карпыха**.
Каска Анъдрѣиха жителька лохвицька 178.
Катерина жителька безсальська, племінниця Сліса Івана 40.
Кажненко Грицько вїт токарівський 206.
Качанъ Яцко житель брисянський 145.
КварцянаА жителька лохвицька 64.
Квач Грицько міщанин лохвицький 63, 158.
Квачиха Коломыйка див. **Коломыйка Квачиха**.
Квѣтка Евстафій житель миргородський 60.
Квѣтка Алексєй Григорієвич писар лохвицький 148, 159.
Кгерггель Кирил житель юсківський, свояк Петренка Лук'яна 203.
Кгунский Матвей намісник городиський 42, 73.
Кикътенко Васил неосілий чоловік 24.
Кирик циган 23.
Кирик житель м. Веприка, різник 39.
Кирикъ міщанин городиський 73.
Кирикъ житель івахницький, челядник Ступака Степана 205.
*Кирик житель лохвицький, Яремин тесть 151.
Кириловъ Демиан житель путивльський, купець 74.
Кирилович Васил див. **Васил Кирилович**.
Кищенко Хвесун житель токарівський 206.
Кладко Яцко житель дівицький, батько Мар'ї, тесть Івана 38.
Клепан Іван житель лохвицький 155.
Клепач Іван житель лохвицький 97.
Клепач Миско житель лохвицький 3, 170.
Клим Губарів зять 31, 50, 68, 70.
Клим міщанин лохвицький, сусід Савки 39.
Клим житель юсківський, син Мисана, брат Тимоша 84.
*Клим житель лохвицький, Уласів тесть 97.
Клим житель лохвицький, рибалка 122.
Клим колишній отаман ячницький 123.
Клименко Хвеско житель яреськівський 171.
Климентієвич Марк див. **Марк Климентієвич**.
Климович Іван див. **Іван Климович**.
Коваль Андрѣй отаман сенчанський 113.
Коваль Данило житель рашавський 5.
Коваль Іван отаман харковецький 50, 63, 76, 81.
Коваль Іван отаман міський лохвицький 103.
Коваленко Васил житель білогорільський 144.
Коваленко Радко житель лохвицький 176.
Ковалювський Іван отаман глиньський 190.
Ковтер Дмитро житель лохвицький 192.
Ковѣка Іван отаман скоробогатський 108.
Козел Феодор (Теодор) бурмістр уряду Лохвицького — поч. кн., 10—15, 17—20, 22, 23, 25—31, 33, 36, 34, 38—42, 44—49, 51, 52, 55, 57, 59, 62, 64, 65, 67, 68, 71—73.
Козинец Іван житель токарівський 206.
Козинец Хома житель токарівський 48.

Козынец Іван житель лохвицький, тесть Хведора, шапкаря 129, 81.
Козыньченко Пилипъ житель лохвицький, різник 138.
Коломиец Берко житель варвинський 116.
Коломиец Г арасим міщанин лохвицький 158.
Коломиец Іван житель лохвицький 186.
Коломиец Семен мещанин лохвицький 2.
Коломоєць Васъ міщанин лохвицький 10.
Коломыец Григорій житель безсальський 85.
Коломыець Іванина житель лохвицький 130.
Коломыець Харко житель безсальський 130.
Коломыйка Квачиха жителька безсальська 68.
Коломыйковъна Павълъовъна Палажъка див. **Палажъка Павълъовъна Коломыйковъна**.
Колѣсниченко Матвѣй отаман лучанський 208.
Компанієц Миколай козак кінного полку полковника Новицького 201.
Кондрат сотник лохвицький 51.
Кондрат злодій 58.
Кондрат Максимович бурмістр уряду Лохвицького, вїт 108—117, 119—121, 144.
Кондрат Опанасович житель охтирський, злодій 212.
Кондратенко Мартин житель івахницький, вівчар 69.
Кондратенко Яцко козак лохвицький 101.
Кондратий священик скоробогатський 195.
Коновал Ігнат козак, житель лохвицький, чоловік Коновалихи 64.
Коноваленко Курило міщанин лохвицький 18.
Коновалка Ігнатиха див. **Ігнатиха Коновалка**.
Конон житель дмелівський, 171.
Копчынський Пархом житель лохвицький 20, 35, 38.
Корж Яцко житель лохвицький 44.
Кориѣиха жителька лохвицька, шинкаря у Стефановому дворі 58.
Коробочка див. **Яценко Коробочка Іван**.
Король Данило житель лохвицький 120.
Корол Лєско козак війська Запорізького 198.
Корсунец Процик житель лохвицький 104.
Косой Іван житель лохвицький, батько Семена Іванова 42.
Костантий Онопрієвич (Онофрієвич, Онофрієвич) вїт лохвицький 97—99, 100, 101, 168.
Костенецький Клим уповноважений від Лубенського міського уряду до м. Лохвиці 55.
Костенко Іван житель лохвицький, брат Горпини Костівни 47.
Костювъна Горпина див. **Горпина Костювъна**.
Кость ктитор Нікольський, паламар 8—10, 17, 25, 27, 36, 40, 45, 50, 67; колишній паламар Нікольський, житель с. Шії 94.
Кость житель лохвицький, син Хорсененка Микити 104.
Кость Данилович полковник піхотний війська Запорізького 171.

Кость Онопривич житель лохвицький, зять Ніжина Супруна 79.

Котляр Леско отаман наказний лохвицький 2, 6, 30, 33, 34, 37, 38, 39, 41, 72, 121, 128, 136, 137.

Котляр Яков полковник наказний намісний лубенський 139, 144.

Котляр Яков суддя полку Миргородського 107, 118, 144; **Котляр Яцко** 111—116, 119.

Котляр Яцко отаман міський лохвицький 6, 8, 10, 13, 15, 17, 20, 22, 25, 27, 29, 31, 61, 100, 140—142, 145, 172.

Котляр Яцко див. **Котляр Яков**.

Котляренко Юско сотник лохвицький 173, 174, 176, 177, 178, 184, 186, 187, 190, 191, 194, 213.

Котляренко Яцко сотник лохвицький 185.

Кочаровський Юско житель яресківський 171.

Кравец Андрій житель лохвицький 191.

Кравченко Андрій житель лохвицький, 104.

Краля Иван житель лукомський 171.

Крамар Павло козак лохвицький 145.

Крамар Яцко житель лохвицький, ктитор 70.

Красовський Юсиф слуга генерального писаря 48.

Красуленко Грицко отаман наказний лохвицький 1, 41, 43, 68.

Красулиха Грицха Вювдя див. **Вювдя Грицха Красулиха**.

Красучин Грицько житель лохвицький 77.

Креп'яченко Ігнатий священник 188.

Кретченко (Кратченко) Федор сотник лохвицький 200, 203, 204, 205, 206, 207, 209, 211.

Кривой житель токарівський 206.

Криворотченко Стецко козак кінного полку полковника Новицького 201.

Кривошиєнко Васил житель м. Воронкова, брат Кривошиєнка Ничипора, син Андрущихи, двоюрідний брат Сліса Івана 40.

Кривошєнко Ничипор житель м. Воронкова, син Андрущихи, брат Кривошєнка Василя, двоюрідний брат Сліса Івана 40.

Кривий Васил житель брисяський 145.

Крив'яченко Андрей 12.

Криницкий Федор писар гетьмана Брюховецького 213.

Криско сотник липодолінський 98.

Кропив'яненко Миско житель лучанський, брат Кропив'яненка Пархома 1.

Кропив'яненко Пархом житель лучанський, брат Кропив'яненка Миска 1.

Кудря (Кудля) Иван житель лохвицький 3, 23, 33, 56.

Кудря Иван житель чорнушинський, вівчар Забаренка Карпа 75.

Кузка Иван житель свирідівський 204.

Кузма житель івахницький 120.

Кузьменко Михайло бурмистр магістрату Лохвицького 204—207, 209, 211.

Кулик Остап козак чорнушинський 75.

Кулкевич Моисей житель слуцький, челядник Федора Мартіяновича 76.

Кум'яка Данило житель лохвицький 161.

Кунашенко Иван віт свирідівський 204.

Кунніненко Иван віт свирідівський 204.

Купріянович Иван див. **Иван Купріянович**.

Куриленко Грицко житель сенчанський 113.

Куриленко Григорий віт лубенський 175.

Куриленко Иван житель лохвицький 208.

Кусий Васко житель безсальський, рибалка 202.

Куценко Леско житель лохвицький 63.

Куценко Остап віт лохвицький 164, 171, 172.

КуценАта Грицко уповноважений від уряду Лохвицького до с. Пісок 32.

Куцькевич Иван сотник, отаман міський лохвицький 190, 195, 199, 207.

Куць Иван коваль, отаман харківський 6.

Кучура Иван житель сенецький 146.

Кушнер Юрий міщанин лохвицький 57.

Кушн'р Лукаш міщанин лохвицький 44.

Кушн'р Єрема житель лохвицький 54.

Кушн'рЪр Харко житель харковецький 6.

Куш житель лохвицький, власник млина 25, 29.

Лавренко Иван хорунжий сотник намісний, отаман наказний лохвицький, полковник наказний 7, 9, 10, 23, 42, 44, 45, 64, 71—73, 83, 93, 94, 100, 119, 127, 128, 132, 145, 148, 170, 172.

Лавренский багатий козак кінного полку війська Запорізького 199.

Лавр'нъ козак війська Запорізького з Рибного 32.

Лав'рин див. **Прядка Лавр'н**.

Лавро житель лохвицький 162.

Лаврун житель рашавський 171.

Лазар чернець і капелан пана Бокглевського 28.

Лазаренко Васил житель лохвицький 49.

Лазаренко (Лазуренко) Яско циган борзенський 11, 27.

Лазеба Кондрат житель харковецький 177.

Лазуренко Кост неосілий чоловік, злочинець 50.

Лазуренкова Ящиха циганка борзенська, невістка Стефаніхи Гучихи 11.

Лахниха жителя лохвицька, мати Петра 71.

Лашенко Процик житель голюньський 4.

Левко Дмитров неповнолітній син Струмківна Дмитра 42.

Левушко міщанин лохвицький, шапкар 44.

Лев'ковичъ Моисей див. **Моисей Лев'ковичъ**.

Лев'кович Семен бурмистр магістрату Лохвицького 129—132, 134, 136, 137.

Леско житель лучанський, двоюрідний брат Івана, челядника пана Кіндрата 51.

Леско житель лохвицький, швець 55.

Леско житель лохвицький, сторож 55.

*Леско житель лохвицький, тесть Омелька 208.

Лещенко Юрко козак війська Запорізького з куреня Білича Павла 198.

Лехненко Васил отаман івахницький, шапкар 208, 211.

Лехненко Сава житель лохвицький 192.

Либерда Петро циган, житель борзенський 11, 27, 43.

Лисий Андрей житель сенчанський 181.

Лисий Кондрат міщанин лохвицький, дьог-твр 7.

Литвин Павло житель лохвицький 82.

Литвин Яким житель лохвицький, чоловік Горпини Костівни, зять Костенка Івана 47.

Лихо Назар житель охтирський 187.

Личак Антон житель лохвицький 71.

Лієсницький Григорий полковник миргородський 85, 86, 113.

Лобода Васил Іванович уповноважений від полковника лубенського до м. Лохвиці 177, 178, 1

Логвин житель свирідівський 173.

Лоданський Левко злочинець 199.

Лоєнко Хведор житель свирідівський 90.

Лопата Иван житель лохвицький, брат Горбаненка Тимка 104, 120.

Лопатинський Ярмош житель лохвицький 208.

Лукаш міщанин лохвицький 44.

Лукаш житель лохвицький, кушнір, колишній цехмістр кушнірський 65.

Лукашевич Стефан бурмистр уряду Лохвицького 144, 145.

Лукашевич Семен очевидно, писар переплутав ім'я з Джураковським Семеном 148.

Лукашенко Паско житель пісківський 207.

Лукиан Григорієвич осавул полку Миргородського 92, 93.

Лукиан Мартинович бурмистр магістрату Лохвицького 155, 158.

Лукиєнко Яцко віт лохвицький 125, 126.

Лукіан міщанин лохвицький 57.

Лукіанович Омелян див. **Омелян Лукіанович**.

Лукиєнко Лавр'нъ свідок 120.

Лукиєнко Яцко житель лохвицький 14.

Лукиєнович Трохим див. **Трохим Лукиєнович**.

Лучкович Микита міщанин лохвицький, ктитор 10, 23, 70.

Лучовский полководець 98.

Луценко Максим житель юсківський, вівчар 203.

Луцик Мартинович бурмистр магістрату Лохвицького 157.

Лысий Феско житель лохвицький 144.

Любарєц Иван купец 178.

Любарєц Юско житель лохвицький 52.

Любецкий Стефан житель лохвицький 137.

Любка Грицха жителя лохвицька, вдова Дяченка Грицха 188.

Мазиленко Яцко житель лохвицький 17.

Мазковий Фома житель лохвицький 186.

Макаренко Грицко уповноважений від пані гетьманової до уряду Лохвицького 11.

Макарович Мартин див. **Мартин Макарович**.

Максим міщанин лохвицький, різник 27.

Максим отаман безсальський 202.

Максим осавул, уповноважений від уряду Лохвицького до с. Юсковець 203.

Максим житель токарівський, вівчар згінний 206.

Максим священник пісківський 207.

Максим віт івахницький 208.

Максимович Иван див. **Иван Максимович**.

Максимович Кондрат див. **Кондрат Максимович**.

Манджос Демян козак, житель лубенський 154.

Мандрик Матвій житель лохвицький 181.

Ман'дик Илко житель лохвицький 167.

Манко цехмістр ковальський м. Лохвиці 23.

Мандя Гребенничка жителя лохвицька 64.

Манойло (Мануйло) див. **Арнавут Мануйло**.

Мануель житель лохвицький 50.

Мануйлова дружина пана Мануйла 71.

Марія Пилипиха жителя юсківська, дружина Пилипа, мачуха Пилипенка Олексія 87.

Марія Ясчиха (Ящиха) жителя лубенська, дружина Яска 86.

Марк Климентієвич віт лохвицький 210.

Мартин осавул сотні Лохвицької 46.

Мартин Макарович житель роменський 178.

Мартиненко Ісай обозний полку піхотного війська Запорізького 171.

Мартинович Луцик див. **Луцик Мартинович**.

Мартинович Парфенъ див. **Парфенъ Мартинович**.

Мартинъ житель лохвицький 10.

*Мартис житель лохвицький 57.

Мартис житель токарівський, брат Назарлишчин 120.

Мартисенко Микита житель лохвицький 184.

Мартисенко Микита отаман токарівський 206, 210.

Мартіянович Федор див. **Федор Мартіянович**.

Мартосенко Мартин Васи́левич сотник наказний лохвицький 210, 211.

Маря жителя дівицька, дочка Кладка Яска 38.

Маря жителя лохвицька, неповнолітня дочка Параски Степаніхи 42.

Маря Васи́лиха жителя лохвицька, сестра Шійки Івана 211.

Маря Дорошиха жителя івахницька, вдова Дороша 208.

Маря Петренчиха жителя лохвицька, вдруге одружена з Пилипом, мати Петренків Кузьми, Грицька і Тетяни 184.

Маря Тишчиха жителя лохвицька 111.

Марья жителя с. Харківець, удова 176.

Марья Данилиха жителя харковецька, свідок 176.

Мар'я жителька лохвицька, пасербиця Рубленка Грицька 106.
Мар'я Яскув'я жителька брисянська, дівка Скоропадава 25, 28.
Марченко Иван житель лохвицький 97.
Марюшич старий житель с. Токарів 206.
Масенко Дацко житель юсківський 117.
Масенко Лукіан полковник наказний війська Запорізького 75.
Масич Иван бурмистр уряду Лохвицького, в'їт 102, 105—107, 109—114, 116, 117, 119, 121, 139—145, 160, 184.
Маска Демчиха Виприщенкова жителька лохвицька, дружина Виприщенка Демка, отамана лохвицького 157.
Маско цехмістр ковальський з м. Лохвиці 21.
Маско Озерченко Михайло див. **Озерченко Михайло Маско**.
Мас'рко Иван житель лохвицький 178.
Матвей хлопець Павла, купця грецького 35.
Матв'їй житель лохвицький, брат Гапки Хвесунчихи 120.
Матв'їй житель сенчанський, вівчар Лисого Андрія 181.
Матв'їй в'їт пісківський 207.
Матв'їха Наст'я див. **Наст'я Матв'їха**.
Матфей Иоаннович осавул полку Миргородського 7.
Матф'єнко Хома житель лохвицький 106.
Мат'євич Миколай купець грецький 74.
Матюшиха жителька лохвицька, вдова 38.
Матяшен'ко Павло житель токарівський 206.
Машенко Мартин свідок у справі Шапрана Карла з Стороженком Іваном 13.
Машко житель лохвицький, різник, батько Грицька і Савки 30.
Машко Грицко житель свирідівський 204.
Маший Иван житель лохвицький 17.
Медв'їдник Опанас житель лохвицький 58.
Мелешча жителька лохвицька, Бакутенкова дружина 46.
Мелник житель прилуцький 210.
Метецкий Миколай уповноважений від осавула кінного полку і полковника наказного Івана Максимовича до м. Лохвиці 200.
Мигаль Михайло отаман ячниківський, уповноважений від уряду Лохвицького в с. Свирідівку 204.
Мигалчин Лавр'їн житель лохвицький 23.
Микита брат Івашка і Бориса Никифоровичів 62.
Микита житель лохвицький, ктитор 74.
Микита житель лютенський 161.
Микита Михайлович отаман міський Глинський 47.
Микитеко Иван осавул полку Миргородського 78, 86.
Миколаевич Гиза див. **Гиза Миколаевич**.
Миколаенко Остап свідок 147.
Миколай челядник Галушки Опанаса 130.
*Миняйло житель лохвицький 134.

Мироенко Максим житель лохвицький 82.
Мисай житель юсківський, батько Тимоша і Кліма 84.
Мисененко (Мысененко) Клим житель лохвицький 128.
Мисенко Юрий отаман міський чорнушинський 75.
Миско Покидков брат пана Стасенкова 156.
Миско Роман житель лохвицький 17.
Миско житель юсківський, Тимченків зять 155.
Мисченко Васил житель с. Торгиці 171.
Мисченко Пав'ло житель городиський 171.
Мисчиха Мотра див. **Мотра Мисчиха**.
Митаренковъ Грицко див. **Грицко Митаренковъ**.
Митченко Улас в'їт глиньський 158.
Митчиха Тацька див. **Тацька Митчиха**.
Михаил циган, житель лохвицький 11.
Михиевич Ігнат див. **Ігнат Михиевич**.
Михайло Гончар ктитор спаський лохвицький 143.
Михайло Григориєвич (Григориєвич) в'їт лохвицький 199—202, 204—209, 211.
Михайло Яковович в'їт лохвицький 103; **Михайло Яковлевич** 104.
Михайло Яковлевний див. **Михайло Яковович**.
Михайленко Бакум циган, житель лохвицький, син Михайла 11, 66.
Михайленко Кирик циган, житель лохвицький, син Михайла 11, 66.
Михайлиха Девян'чиха жителька лохвицька 25, 29.
Михайлович Микита див. **Микита Михайлович**.
Миц'єнко Ігнат житель лохвицький 213.
Мищенко Мартин житель гадяцький 139.
Мовчаненко Ониско житель бодаквянський 148.
Могилевец Иван Власович житель миргородський 19.
Моис'єнко Данило житель лохвицький, швець 57.
Моис'єнко Иван хорунжий полку Миргородського, уповноважений від миргородського полковника до м. Лохвиці 77.
Моисей Лев'ковичъ купець київський 74.
Мордачен'ко Феи житель Березової Луки 8.
Морент'єв Афанасий отаман голінський 179.
Мороз Денис житель безсальський, тесть Федора 99.
Москаленко Грицко житель лохвицький 213.
Москаленко Иван житель лохвицький 86.
Москаленко Юско (Яско) житель лохвицький 167, 180, 184, 186, 206.
Москаленко Самойло житель лохвицький 183.
Мосяндзювая Хомиха Фенна див. **Фенна Хомиха Мосяндзювая**.
Мотил житель сенчанський, колишній власник острова в Сенчі 113.
Мотовиловський Євтух житель яресківський 171.
Мотра Мисчиха жителька харковецька, дру-

жина Джурки Михайла, мати Оришки, теща Антона 119.
Мотра Васчиха жителька лохвицька, вдова 170.
Муйс'єнко Семен (Моис'єнко) житель скоробогатський 81.
Муйс'єнко Роман (Моис'єнко) житель скоробогатський 81.
Муйс'їха Євдокія див. **Євдокія Муйс'їха**.
Мульчєнко Лавр'їнъ козак лохвицький 25, 26.
Мыкрасенко Максим житель брисянський 145.
М'єняйло Каско житель лохвицький 111.
М'єриенко Ов'їд'їй житель лохвицький 1.

Нагурний Иван Івахнен'ко житель лучанський, дівер Жаданихи 14, 15.
Надточій житель западинський 12.
Назар міщанин лохвицький, Дерев'янчин зять 109.
Назаров Марко солдат полку Яблунівського 67.
Настя Павлиха жителька івахницька, дружина Павла 180.
Наст'я Матв'їха жителька лучанська, дочка Федорихи, онука Семенихи Ожожихи, племінниця Ожога Яцка 22.
Наумиха жителька краснопільська, мати Данила 65.
Несин Грицко житель юсківський 117.
Нестученко Грицко житель ковалівський 34.
Несчерет Тимош житель лохвицький 112, 143.
Не'їжсала Омелян житель лохвицький 205.
Нижинец Василій, Н'їжинец Васил житель лохвицький 164, 181; **Нужинец Васил** 211.
Никита житель баришівський, купець 178.
Никифорович Борис див. **Борис Никифорович**.
Никониа жителька лохвицька 134.
Ничипор житель лохвицький 10.
Ничипорєнь Омел'їн житель лохвицький 106.
Новак Гапон в'їт лохвицький 1, 4, 10.
Новицкий Ілляш полковник кінного полку війська Запорізького 199, 200, 201.
Носаченко Роман житель лохвицький, хлопець Ткача Яцка 192.
Носєнко Иван отаман лучанський 14.
Нужинец Васил див. **Нижинец Василій**.
Нузєн'ко Кондрат бурмистр уряду Лохвицького 5, 6.
Нус Ігнат житель рашавський 171.
Нус'є Грицко житель лохвицький, челядник Планиди Стецька 211.
Н'їжинец Васил див. **Нижинец Василій**.
Н'їжинъ Суп'єрунъ житель городиський 79.

Овс'євна Ган'їна див. **Ган'їна Овс'євна**.
Овс'євич Горд'їй див. **Горд'їй Овс'євич**.

Овс'єяникъ Сав'їка (Овс'єяничокъ) житель лохвицький, купець 123.
Огородненко Ілляш житель ждановський, Сидорової сестри син 156.
Ожог Яцко житель с. Луки, син Семенихи Ожожихи, брат Федорихи, дядько Насті Матв'їїхи 22.
Ожожиха Семениха див. **Семениха Ожожиха**.
Озерченко Михайло Маско житель лохвицький 15.
Оз'єрський житель брисянський 145.
Олексика циган борзенський 43.
Олексика жителька лохвицька, дружина Дюгд'єра Олексі 183.
Олена жителька лучанська 1.
Олена Охр'їмиха жителька лохвицька, дружина Охр'їмця 55.
Оленовський Олексей уповноважений від полковника лубенського до м. Лохвиці 167.
Олешко житель скоробогатський 108.
Олешченко (Олещенко) Иван житель баришівський, купець 145.
Олеш'ко козак, житель талалаївський 47.
Олихв'єр житель лохвицький, чоловік Олихв'їрки, батько Фенни Олихв'їрівни 31.
Олихв'єрка жителька лохвицька, дружина Олихв'їра, мати Фенни Олихв'їрівни 31.
Олихв'єр'євна Фенна див. **Фенна Олихв'єр'євна**.
Олшанский Миско житель лохвицький 63.
Олшанский Петро уповноважений від полковника намісного миргородського до м. Лохвиці 44.
Ол'їйниченко Семен житель пісківський 207.
Омелко житель лохвицький, зять Лесків 208.
Омеля (Омелян) житель лохвицький, ткач 21, 23, 26.
Омелян житель с. Скоробогатки 51.
Омелян Лукіанович бурмистр і радник магістрату Миргородського 85, 86.
Онанєнко Семен житель білогорільський 3.
Оначчч Иван отаман свирідівський 173.
Оначччч Иван козак лохвицький 130.
Онисимович Пав'ло див. **Пав'ло Онисимович**.
Онисен'ко Грицко житель лохвицький, гончар 143.
Оноприєвич Кость див. **Кость Оноприєвич**.
Оноприєвич Костантий див. **Костантий Оноприєвич**.
*Онуфрий житель лохвицький 136.
Онущица жителька лохвицька 100, 101.
Опара Иван житель пісківський 73.
Оприсченко Яцко отаман пісківський 188.
Оришка Яцковна жителька западинська 210.
Оришка жителька бодаквянська, Пархомова дочка 148.
Оришка жителька харковецька, дочка Мотрі Мисчихи, пасербиця Джурки Михайла 119.
Остапенко Иван житель торгинський 171.
Остапенко Михайло отаман міський лохвицький 160, 164, 167.

Остапиха жителька сенчанська 115.
Остапиха Вудя див. Вудя Остапиха.
Остапиха Параска див. Параска Остапиха.
Острожаница Моисей бурмистр уряду Лохвицького 2, 3, 5.
Остопец Иван міщанин варвинський 66.
Отрок Юско отаман міський лохвицький, сотник 161, 172, 179, 181, 184, 213.
Охрѣмець житель лохвицький, аптекар, чоловік Олени 55.
Охрѣмець неосілий чоловік, злочинець 45.
Охрѣмиха Олена див. Олена Охрѣмиха.
Охрѣмович Иван див. Иван Охрѣмович.
Охрѣценко Леско житель брисянський 145.
Охрѣценко Яцко житель брисянський 145.
Павел купець грецький 35.
Павленко Семен житель лохвицький 110.
Павлиха Настя див. Настя Павлиха.
Павло житель лохвицький, чоловік Вівди Остапихи 180.
Павлович Григорий див. Григорий Павлович.
Павло житель лохвицький 57.
Павло писар 75.
Павло житель лохвицький, шинкар і візник пана Мануйлова 83.
Павло Онисимович купець могилевський 74.
Павловѣна жителька лохвицька, шинкарка 68.
Падалька Иван бурмистр магістрату Лохвицького 162.
Палажка Євтушиха жителька івахницька 208.
Палажченко Иван старий житель с. Токарів 206.
Палажченко Хвеско житель с. Токарів 206.
Палажка Павловѣна Коломыйковѣна жителька пирятинська 162.
Паламаренко Процик козак з Рибного 32.
Паливода Яков житель пирятинський 171.
Панко житель лохвицький, брат Тимка 65.
Панкова Ганѣна див. Ганѣна Панковна.
Панченко Иван отаман скоробогатський 81.
Папѣевич Мятяш суддя полку Лубенського, уповноважений від полковника лубенського Сербина Івана до м. Лохвиці 177; **Папѣевич Мятяш** полковник наказний лубенський війська Запорізького 178, 184.
Параска Остапиха (Остапыха) жителька лохвицька 80.
Параска Степаниха жителька лохвицька, мати Мар'ї 42.
Партола Іов бурмистр уряду Лохвицького 33, 37, 38, 39, 50, 67, 76, 103; **Партула Иван** 77.
Партола Іяков (Яцко) житель лохвицький 102, 104.
Партола Сава козак лохвицький 145.
Партолка Иван Іовенко див. Іовенко Иван.
Партула Иван див. Партола Іов.
Пархом житель івахницький, десятник 208.
Пархомъ житель бодаквянський, пасічник, батько Оришки 148.

Парфен переяславський дзвонар 48.
Парфень Мартинович купець могилевський 74.
Пасинкувский Стефан житель лохвицький 193.
Пасченко Демко житель харковецький 176.
Пахненко Миско житель юсківський 155.
Пахненко Миско отаман юсківський 203.
Пацюченко Иванъ міщанин лохвицький 80.
Пашенко Демко козак лохвицький 105.
Пашенко Гаврило житель харковецький, власник пасіки 6.
Пекарский пан, колишній власник острова в Сенчі 113.
Передерѣй Миско житель лохвицький, різник 30.
Перехристьяка жителька лохвицька, корчмарка 19.
Петренко Дацко циган, житель борзенський 11.
Петренко Дмитро житель пісківський 207.
Петренко Кузма житель лохвицький, син Мар'ї Петренчихи, пасинок Пилипа, старший брат Грицька і Тетяни 184.
Петренко Грицко уповноважений від уряду Лохвицького до с. Безсал 202.
Петренко Єсиф житель лохвицький 119.
Петренко Лукян житель юсківський, чоловік Ганни Панківни, близький сусід Дмитра 203.
Петренко Юско козак війська Запорізького лохвицького 15, 19, 31, 64, 65, 76; отаман міський лохвицький 117, 121, 124—126.
Петренчиха Маря див. Маря Петренчиха.
Петриха жителька лохвицька, шинкарка 71.
Петро житель лохвицький 10.
*Петро житель лохвицький 54.
Петро циган лютенський 66.
Петро житель лохвицький 71.
Петро християнський святий 93.
Петрович Іосиф див. Іосиф Петрович.
Петрович Радко див. Радко Петрович.
Петръ Стефанович протопоп лохвицький 210.
Петрувский Стефан полковник наказний лубенський 196, 197.
Пивоваренко Михайло сотник лохвицький 154; отаман 170, 173, 180, 182, 183, 213.
Пивоварка Іваниха Устя див. Устя Іваниха Пивоварка.
Пилип житель юсківський, чоловік Мар'ї Пилипихи, батько Пилипенка Олексія 87.
Пилип (Филипъ) житель лохвицький, другий чоловік Мар'ї Петренчихи, вітчим Петренка Кузьми, Грицька і Тетяни 184.
Пилипенко Иван (Іоан) отаман наказний лохвицький, сотник 7, 11, 12, 14, 15, 19, 40, 41, 58, 78, 109, 120, 121, 136—138, 142, 147, 149, 155, 157—159, 161.
Пилипенко Иван полковник лубенський наказний 122.
Пилипенко Лукіянь житель харківський, товариш Шумейка 127.

Пилипенко Олексей житель юсківський, пасинок Мар'ї Пилипихи, син Пилипа 87.
* Пилипенко житель сенчанський 168.
Пилипиха Марія див. Марія Пилипиха.
Пироженко Грицко житель лохвицький 103.
Планида Стецко житель лохвицький, швець 211.
Плис Филип пан лохвицький 175.
Погребний житель пісківський 207.
Погребний Иванъ житель рідський 181.
Погуляй Улас осавул полку Лубенського 165, 169.
Подгайский Григорий писар лохвицький 157, 158.
Подольянка Леонтий отаман міський лохвицький 214.
Поливейко Яцко міщанин лохвицький, власник пасіки 182.
Поливейко Яцко житель лохвицький, чоловік Яцихи Поливейчихи 192.
Поливейчиха Яциха див. Яциха Поливейчиха.
Полонський житель лохвицький 17.
Полтавек Иван сотник полку кінного війська Запорізького 170.
Полѣно Демян отаман міський гадацький 116.
Полѣшко Опанас житель лохвицький, ткач 21.
Попько житель гадацький 55.
Польгавський житель лохвицький 73.
Поривай Гаврило уповноважений від намісника гадацького Тимофія Самуйловича до м. Лохвиці 43.
Поривай Иван уповноважений від намісника гадацького Тимофія Самуйловича до м. Лохвиці 43.
Поривай Матвѣй отаман сенецький 146, 148, 181.
Постуличенко Павло житель лохвицький 94.
Прадка Лавърин див. Прядка Лавърин 377.
Прийма Кононъ житель лохвицький, власник хутора у Андріяшівці 140.
Прийма Омелко житель лохвицький, власник хутора у Андріяшівці 140.
Прийменко Конон житель лохвицький 148.
Прокопенко Васил житель жабський, Забарин зять 75.
Прокопенко Лавъринко житель лохвицький 54.
Прокопенко Харко старий житель с. Токарів 206.
Прокопенко Юрий сотник чорнушинський 75.
Прокуптѣй християнський святий 127.
Протасенко Єрема житель лохвицький 54.
Проценко Фенъ (Хвен) бурмистр уряду Лохвицького — поч. кн., 2, 3, 5, 6, 8, 10—18, 20—25, 27—34, 36—40, 42, 44, 46—53, 55—66, 69, 71, 73, 79, 80, 87—90, 94, 135.
Процик житель лохвицький, калачник 34.

Процик житель чорнушинський, вівчар Ковалів 75.
Процикъ житель лохвицький, крамар 31.
Процко циган, злочинець, товариш Бабковатого Івана і Івана цигана 160.
Прядка Лавърин (Прадка Лавърин) бурмистр уряду Лохвицького 96—101, 122, 147, 149, 157, 158.
Пузык Игнат рибалка 72.
Путивек Тишко козацький отаман, с. Юсківці 13.
Путивец Тишко житель лохвицький 103.
Пшеничний Грицко житель пісківський 188.
Пѣвень Трохим старий житель с. Токарів 206.
Радивониченко Клим злочинець 28.
*Радко коваль, тесть Тимка 36.
Радко житель миргородський, музика 59.
Радко житель лохвицький, Міняйлів зять 134.
Радко Петрович вїт гадацький 116.
Радченко Василь житель івахницький, брат Івана і Мусія 200.
Радченко Иван житель івахницький, брат Василя і Мусія 200.
Радченко Мойсѣй житель івахницький, брат Радченків Івана і Василя 200.
Радченко Михайло обозний полку Миргородського 85, 86.
Раєзка див. Ялозька Яцко.
Раиз Исай житель юсківський 13.
Рак колишній власник острова в Сенчі, батько Раченка Грицька 113.
Ракус Григорий (Григорий) отаман міський лохвицький, ктитор 198, 200—202, 206, 208, 211.
Раченко Грицко житель сенчанський, колишній власник острова в Сенчі, син Рака 113.
Резник Иванъ житель брисянський 209.
Ризелик Грицько житель івахницький 109.
Риленикъ Киприян отаман путивльський, купець 74.
Римар Клям житель брисянський 145.
Ричак Омелян злочинець 4.
Рожанский Леонтий військовий дозорець 195.
Рожокъ Семен житель лохвицький 55, 102.
Роман житель лохвицький 107.
Роман житель лукомський 171.
Роман старий житель с. Токарів, зять Богдана 206.
Роман хлопець, син Шийки Івана, наймит 211.
Романович Самуйло див. Самуйло Романович.
Романовський житель лохвицький 159.
Ромашенко Луцик Чумак див. Чумак Луцик Ромашенко.
Рубленко Грицко житель лохвицький 106.
Руденко житель пісківський 207.
Руденко Пархом козак, житель лохвицький 69.

Рудницький Іоан Феодорович отаман міський миргородський 86.
Рудницький Іван вїт миргородський 85.
Рѣпка Анѣтон отаман пісківський 173.
Рѣпчик Роман козак кременчуцький 43.
Рядченъко Мартин старий житель с. Токарів 206.

Сава полковник полку Лубенського 154.
Сава Кирилович сотник лубенський, уповноважений від полковника лубенського до м. Лохвиці 175.
Савка челядник Дідиченка Дмитра 6.
Савка житель лохвицький, син Мацка, різника, брат Грицька 30.
Савка житель лохвицький, Залюбовського зять, сусід Кліма 39.
Савченко Васко (Яско) міщанин варвинський 118.
Савченко Іван житель юсківський 155.
Сагайдачний Юрій Іоанович вїт миргородський 86.
Самойлович Ірмолай див. Ірмолай Самойлович.
Самохвал Стефан житель лохвицький 188.
Самохваленко Грицько житель лохвицький, мірошник 70.
Самуїло Романович бурмистр уряду Роменського 196.
Самуїлович Тимофей див. Тимофей Самуїлович.
Самуїлович Хведор див. Хведор Самуїлович.
Саско цехмістер гончарський лохвицький 143.
Сатченко Гаврило житель с. Липове, брат Ясченка Стефана 15.
Сахненко Оверко житель лохвицький 120.
Сахненко Остап уповноважений від полковника наказного миргородського до м. Лохвиці 11, 12.
Сахненко Стефан див. Ясченко Стефан.
Сахо цехмістер різницький лохвицький 167.
Сахнович писар полковий кінного полку війська Запорізького 199.
Сачко Гаврило житель гадяцький 139.
Свердлик Іванець житель лохвицький 41.
Свердлик Процик (Процко) отаман наказний лохвицький 3, 19, 39, 43, 48, 58, 68.
Свидерський Анѣдрей житель лохвицький 183.
Свидерський Степан (Свѣдерський Стефан) бурмистр уряду Лохвицького, вїт 12, 147, 149, 154, 155, 157, 158, 164—169, 172—175, 181, 183—195, 203, 213.
Свѣделський Іван житель лохвицький 58.
Святкович Александр писар, уповноважений від намісника чигиринського Василя Томиленка до м. Лохвиці 11.
Свяцький житель сенчанський, колишній власник острова в Сенчі 113.
Селецкий КГабриел пан лохвицький 10.
Семен сотник шиянський 26.
Семен Іванов неповнолітній син Косого Івана 42.

Семен житель лохвицький, слюсар 105.
Семен козак лохвицький 130.
Семен житель пісківський, Капустин зять 207.
Семен Григорієвич орендар роменський 196, 197.
Семеннха жителя лучанська, дружина Івахненка Семена 1.
Семеннха Ожожиха жителя лучанська, мати Ожога Яцка і Федорихи, баба Насті Матвіїхи 22.
Семеновъ Юско житель путивльський, купець 74.
Семень житель лохвицький, різник 27.
Семень колишній житель ячниківський, на той час мешкаючий в Ілчаках Снетинського пов. 124.
Семяненко Роман житель сенчанський 113.
Сенчѣнько Грицько житель лохвицький 175.
Сенюкович Фома (Хома) бурмистр уряду Лохвицького, вїт наказний лохвицький, орендар голюньський — поч. кн., 20, 23—25, 28,—31, 33, 34, 36—42, 44—48, 51, 53, 55—61, 65, 66, 71, 73, 78, 135.
Сербин Іван полковник війська Запорізького полку Лубенського, 184.
Сербинъ Іван житель івахницький 208.
Сергієнко Грицько житель лохвицький 165.
Сергѣєнко Стефан житель сенчанський 181.
Середа Кондрат козак кінного полку війська Запорізького 199.
Середа Хведор житель коропський, купець 116.
Серковський отаман запорізький 119.
Сергієнко Грицько (Григорій) житель лохвицький 167, 173, 183, 213, 181, 184.
Силка житель почепський 30.
Сидор житель миргородський 73.
Сидор житель ждановський, дядько Огородненка Ілляша 156.
Сидор Хведорович житель київський 96.
Сидоренки жителі ждановські 156.
Сидоренко Грицько Веприк див. Веприк Грицько Сидоренко.
Ситнік Данило житель свиридовський, двоюрідний брат Яценка Конона, дядько Ганни Богданівни 90.
Скиба Семен орендар роменський, 196, 197.
Скляр Конѣдрат житель жабський 8.
Скляр Онуфрій житель лохвицький 37.
*Скоропад житель брисянський 25, 28.
Скочко Грицько осавул сотні Лохвицької 41.
Скраженко Васил житель лохвицький 164.
Скребец Васко (Васил, Василій) отаман наказний лохвицький, осавул 28, 31, 33—35, 37—43, 45—50, 52, 55, 56, 61, 64—74, 76—84; колишній отаман лохвицький 86; сотник 92.
Скребец Грицько пан лохвицький 99, 180, 188.
Скребченко Грицько житель западинський 88.
Скребчиха жителя лохвицька 100, 101.
Скрипченко Прокуп житель лучанський 209.

Скрипничка Данчиха Вукъся див. Вукъся Данчиха Скрипничка.
Слѣс Іванъ житель безсальський, двоюрідний брат Кривошеників Ничипора і Василя, дядько Катерини 40.
Смажний Хвенко житель лохвицький 46.
Соколовський Васил купець чернігівський 167.
Соломка Васил житель лохвицький 158.
Солонинка Іван осавул Миргородського полку, уповноважений від миргородського полковника до м. Лохвиці 77.
Старий Гаврило бурмистр магістрату Лохвицького 131, 133, 134, 135, 136, 137, 138.
Стасевичъ Васил житель миргородський, челядник Могилевця Івана Власовича 19.
Стасенко Васил житель лохвицький 20.
Стасенко Хумка (Фома) хорунжий сотні Лохвицької 4, 92, 93.
Стасенько Хома житель лохвицький 138.
Стеблюовец Іван полковник полку піхотного війська Запорізького 175.
Степан хлопець Чиженка Яцка 43.
Степан соцький сотні Лохвицької 86.
Степан житель лохвицький, цилюрник 91, 92.
Степан житель глиньський, різник 158.
Степан хорунжий гарматний лохвицький 160, 161.
Степаненко Лукиан житель брисянський, колишній татарський невільник 145.
Степаннха Параска див. Параска Степаннха.
Степука Ігнат козак лохвицький, 165.
Стефан десятник лохвицький 9.
Стефан син Раїза Ісаї 13.
Стефан житель лохвицький, золотар 23.
Стефан житель лохвицький 45.
Стефан житель лохвицький, кравець 55.
Стефан орендар івахницький 72.
Стефан житель лохвицький, паламар 74.
Стефан житель лохвицький, ярмарочний шинкар 91.
Стефан челядник 43.
Стефан Тимофѣевич вїт лохвицький 120.
Стефан Філонович житель лохвицький 8.
Степаннха Гучиха див. Гучиха Степаннха.
Степаннха Ступачка жителя лохвицька, дружина Ступака Стефана 194.
Стефанович Іоан див. Іоан Стефанович.
Стефанович Іванъ див. Іванъ Стефанович.
Стефанович Юрій див. Юрій Стефанович.
Стефанъ житель лохвицький, вівчар дядька Уласа 165.
Стеценко Бакумъ житель лохвицький, батько Євдокії Мусяїхи 81.
Стеценко Улас житель лохвицький 89.
Стеценко Дацко (Стасенко) бурмистр уряду Лохвицького 211.
Стеценко Хома житель івахницький 208.
Стецко житель харковецький, брат Дідиченка Дмитра 6.
Стецько житель переяславський, купець 74.

Стокозижа жителя лохвицька, осавулиха 100, 101.
Стороженко Іван житель с. Юсківці, чемерис 13.
Стороженко Максим козак, житель юсківський 84.
Стороженко Максим (Стороженко) козак, осавул сотні Лохвицької 51, 52, 56, 74, 83.
Стрелбицький Стефан (Стрелбицький) отаман міський лохвицький 134, 167, 183, 200.
Стрижевський Анѣдрей вїт лохвицький 176, 177—180, 182, 200.
Стрѣльник Михайло житель гадяцький 139.
Струмѣквин Дмитро житель лохвицький, батько Левка Дмитрова 42.
Ступак Стефан житель івахницький 194.
Ступак Степан козак і житель івахницький 205.
Ступаченко Яким сотник сумський 144.
Ступачка Степаннха див. Степаннха Ступачка.
Сулимовський Кирил пан сенчанський 146.
Сулимовська жителя сенчанська, дружина Сулимовського 168.
Супрун Стефанів шинкар 33.
Супруненко Пронь старий житель с. Токарів 206.
Супрунь житель ічнянський 60.
Супрунь отаман свиридівський 204.
Сусченко Данило житель івахницький 114.
Сусченко Яцько житель гмирівський 114.
Сушко Іван житель сенчанський 181.
Счулуский Григорій житель лохвицький 177.
Счербанъ Ничипор житель лохвицький, гончар 23.
Сѣньниченко Леско бурмистр уряду Лохвицького 161, 162, 164—166, 168, 169, 172, 174, 177, 178, 180, 182, 184, 185—192, 194, 195, 198, 199.
Сѣсичъ Василій купець київський 74.
Тананида Конѣдрат отаман костирський лохвицький 9.
Таранецъ Андрей козак, житель лубенський 154.
Тарантоватий Гаврило житель гадяцький 116.
Тарас житель лохвицький 46.
Тарасенко Петро житель брисянський 145.
Татяна жителя лохвицька, дочка Мар'ї Петренчихи, пасербица Пилипа, сестра Петренків Кузьми і Грицька 184.
Тацька Митчиха жителя харковецька, свідок 177.
Тачка сестра Горпини Денисівни, челядниця Процика крамаря 31.
Твердий Анѣдрей житель яресківський 171.
Терешко житель лохвицький 19.
Тимко житель лохвицький, брат Панка 65.
Тимофей Самуїлович намісник гадяцький 43.
Тимофѣевич Стефан див. Стефан Тимофѣевич.
Тимош житель юсківський, син Мисана, брат Кліма 84.

Тимош сотник перекопський 155, 157.
Тимошенко Грицько житель лохвицький, су-
сіда Гнученка Кирила 141.
Тимошиха Федора див. Федора Тимошиха.
*Тимченко житель юсківський, Мисків тесть
155.
Тимько Радковъ ковалів зять 36.
Тимьченко Трушъ житель івахницький 72.
Тисмянецький Григор житель беззальський 40,
68.
Тихунъ циган з Липової Долини 43.
Тищенко Иван житель лохвицький 103.
Тишчиха Мафя див. Маря Тишчиха.
Тищенко Иван старий житель с. Токарів 206.
Тымченко Иван житель токарівський, зять
Гапки Хвесунчихи 120.
Ткач Яцко житель лохвицький, чоловік Яци-
хи Ткачихи 192.
Ткачиха Яциха див. Яциха Ткачиха.
Товъстєвич Ониско сотник війська Запорізь-
кого 48.
Томиленко Василій намісник чигиринський
11.
Топьчиленко Матяш житель лохвицький
167.
Трапезон Остапъ купець грецький 74.
Тренбач Александр житель лохвицький 92,
93.
Тригуб Стефанъ житель лохвицький 15, 170.
Тригубенко Стецко житель лучанський, зять
Ясченка Стефана 14, 15.
Тризенко Улас житель бодаквянський 148.
Тризенко Юрко житель бодлевський, пасіч-
ник 148.
Тризнич Фома (Тризна) житель лубенський
187.
Трокай житель рідський 181.
Трохим житель лохвицький 170.
Трохим Луканович уповноважений від пол-
ковника миргородського до м. Лохвиці 19.
Трохименко Дмитро старий житель с. Токарів
206.
Трохимий священик лохвицький 38.
Трохъ Михайло міщанин лохвицький 135.
Трухненко Хведор житель лучанський 110.
Тселоукъ Иван житель сенчанський, чоловік
Іванихи 115.
Туровец Васко житель лохвицький 35.
Тютюник Васил житель свирідівський 173.
Улас житель лохвицький, Климів зять 97.
Ульзюк Петро обозний кінного полку полков-
ника Новицького Іляша 201.
Ульзченко Антонъ житель яресківський 171.
Ульзко (Вльзко) Левко (Леонтий) бурмистр
магістрату Лохвицького 198, 199, 200, 201—
203, 204.
Устоязыкъ Грицко житель голонський 78.
Устоязыкъ Иванъ житель голонський 78.
Устя Іваниха Пивоварка жителька лохвиць-
ка, мати Юска 131.
Усь Демько житель гудимський 190.

Федор житель лохвицький, ратушний 25.
Федор Яцкович бурмистр і радник магістра-
ту Миргородського 85, 86.
Федора Тимошиха жителька лохвицька, теща
Грицька 89.
Федорец житель лохвицький, десятник 55.
Федориха жителька с. Луки, дочка Семенихи
Ожожихи, сестра Ожога Яцка, мати Насті
Матвіїхи 22.
Федорович Васил див. Васил Федорович.
Федус житель лохвицький 39.
Фейна Олихвіровна жителька лохвицька,
дочка Олихвіра і Олихвірки 31.
Фейна Хомиха Мосяндзюва жителька лох-
вицька 10.
Феодор козак хицовський 92, 93.
Феодор зять Мороза Дениса 99.
Феодор власник хутора на Западінцях 12.
Феодор Мартянович міщанин случський,
купець 76.
Феодориха Гафя див. Гафя Федориха.
Феодорович пан лохвицький 25.
Феодорович Александр див. Александр Феодо-
рович.
Феодорович Иван див. Иван Феодорович.
Феодорович Карпъ див. Карпъ Феодорович.
Феодорович Іяковъ див. Іяковъ Феодорович.
Феодосенко Семен бурмистр Чорнушинського
уряду 75.
Ференъц Васко старий житель с. Токарів
206.
Фесенко Стефанъ житель с. Попівка 9.
Фесечко житель лохвицький, аптекар 55.
Феско житель лучанський, мірошник, свідок
14.
Феско колишній челядник Жаданів 14.
Филипенко Иван 65.
Филипович Григорий див. Григорий Фнлипо-
вич.
Филон житель лохвицький 132.
Филонович Иван див. Иван Филонович.
Филонович Стефан див. Стефан Филонович.
Фома Андреев житель лохвицький, тесть
Грицка 32.
Халепълъй Никола купець грецький 74.
Ханенко Михайло вельможний пан 193.
Ханьдогий Иван (Іван) житель бербенецький
96.
Харковский Григорий міщанин лохвицький
107.
Харченко Антонъ житель лохвицький 97.
Харченко Максим отаман лохвицький 82.
Хаценко Хвеско житель жабський 145.
Хаченко Иван бурмистр магістрату Лохвиць-
кого 180.
Хвастуненко Иван житель пісківський 188.
Хведор житель лохвицький 135.
Хведор житель веприцький 135.
Хведор житель сатанівський 171.
Хведор Самуїлович житель кївський 135.

Хведорака житель бодаквянський 148.
Хведоренко Грицько житель городиський 79.
Хведоренко Роман житель лохвицький, гум-
ничий 169.
Хведорович Сидор див. Сидор Хведорович.
Хведорович Яков див. Яков Хведорович.
Хведос хорунжий полку Лубенського 193.
Хъведор житель с. Ясачки 124.
Хъведор житель лохвицький, шапкар, зять
Івана Козинця 129.
Хъвениха жителька лохвицька, бурмистриха
142.
Хвеско (Феско) прибулий з Веприка до Лох-
виці, золотар, злочинець, за словами свід-
ків, у Мошнах звався Грачкомъ 151.
Хвеско житель лохвицький 165.
Хвеско житель лохвицький, Шклярчин зять
121, 134.
Хвеско Іванович бурмистр уряду Гадяцького
116.
Хвеско житель лохвицький, Онуфріїв зять
136.
Хвесунъчиха Гапъка див. Гапъка Хвесунъчи-
ха.
Хлїстуненко Васил житель лучанський 46.
Хмелецький Івахъ житель скоробогатський
133.
Хмелецький Тимош житель скоробогатський
135, 184.
Хмелювский Иван житель лохвицький 106.
Хижняк Андрушко житель лохвицький 103.
Хижняк Сидор старий житель с. Токарів 206.
Хилкович Григорий вїйт чорнушинський 75.
Химка жителька лохвицька, дочка Вївді
Безштанчихи 71.
Химка Карпыха жителька млинська, вдова
70.
Хома міщанин лохвицький, різник 27.
Хома житель беззальський, син Гоця 112.
Хоменко Мартин сотник полку піхотного
війська Запорізького 171.
Хомувна жителька івахницька, знахарка 180.
Хорошко Семен житель лохвицький 55.
Хорошко Иван колишній житель лохвицький,
зłodий 144.
Хорошъко Иван уповноважений від уряду
отаманського Лохвицького до с. Пісок 32.
Хорсененко Микита житель лохвицький, бать-
ко Костя 104.
Хруль житель лохвицький 134.
Хурсенко Лаврѣн житель лохвицький 128.
Хурсенко Яков житель лохвицький, власник
шинку 183.
Хурсенко Данило житель с. Юсківці, брат
Хурсенків Якова і Івана 155, 172.
Хурсенко Иван житель с. Юсківці, брат
Хурсенків Якова і Данила 155.
Хурсенко Иван житель лохвицький 128.
Хурсенко Яковъ житель с. Юсківці, брат
Хурсенків Івана і Данила 155.
Хурсин Лукіан житель лохвицький, вівчар
69.

Цапко Матфей житель гапонівський 108.
Целуйко Павло житель гадяцький 116.
Цимбалстній Грицко житель лохвицький 9.
Цис Грицько житель роменський 171.
Цугавенко Иван див. Дзугавий Иван.
Цѣва Василь житель харковецький 176, 177.

Чередник Кондрат житель лохвицький 17.
Черет Тимош цехмістер гончарський лохвиць-
кий 50.
Чех Стефан козак лохвицький 130.
Чешенко Нестер житель лохвицький 203.
Чешенко Юрко житель юсківський 203.
Чиженко Вета циган, житель борзенський 27.
Чиженко Яцко циган борзенський 43.
Чиженко Іляш отаман голонський 4.
Чиженко Іляшъ житель голонський, зло-
чинець 96.
Чнжъменко Матфѣй житель голонський, зло-
чинець 96.
Чорний Денис козак лохвицький 26.
Чорний Иван мешканець Березової Луки 8.
Чорнишенко Андрей мешканець юсківський
203.
Чорнишенко Семен житель бодливський 148.
Чубына Максим житель с. Луки 14.
Чумак Луцик (Лукян) Ромашенко житель
золотоніський 183.

Шамлицький Стефан сотник лохвицький 130,
136, 137, 138.
Шапранъ Карпъ міщанин лохвицький родом
з с. Юсовець 13, 16.
Швец Васко житель пісківський 73.
Швец Іяковец (Іяков) міщанин лохвицький
2, 45.
Шевъченко Семенъ житель харковецький,
рибалка 202.
Шепеля Иван отаман міський, уповноважений
від уряду Лохвицького до с. Чорнух 75.
Шепеля Кирикъ житель лучанський 1.
Шереметєв Васил Борисович великий боярин,
воевода 23.
Шндѣловицький Васко житель бербеницький
96.
Шийка Иван житель лохвицький, колишній
челядник Планиди Стецька, брат Мар'ї
Василихи, батько Романа та Івана 211.
Шимченко Юрко житель лохвицький 6.
Шимшин воевода 123.
Шинкаренко Гаврило житель боднарівський
147.
Шихатенко Андрѣй житель миргородський,
коввісар 77.
Шиш Иван житель свирідівський 204.
Шкарупа Степан житель сенчанський 113.
Шкатула Матвѣй житель лохвицький, козак
148, 155, 213.
Шкляр Онофрей житель лохвицький, козак 83.
Шклярка жителька лохвицька 74.
Шкоденко Грицко житель лохвицький 158.

Шмигел Іван козак лохвицький 100.
Шмигленко Іван житель лохвицький 97.
Шми ленко Юрко житель лохвицький 97.
Шмир Онопр'їй житель лохвицький 134.
Шпак Максим старий житель с. Токарів 206.
Шпаковский Михайло уповноважений осаву-
ла кінного полку і полковника наказного
Івана Максимовича до м. Лохвиці 200, 201.
Шкляр Онопрій житель лохвицький 130.
*Шклярка жителя лохвицька 121, 134.
Шумейко циган з Харкова, товариш Пили-
пенка Лук'яна, злочинець 66, 121.
Шуствалевський Семен див. Шуствал Семен.
Шуствал Семен бурмистр уряду Лохвицько-
го 108, 117; Шуствалевський Семен 135.
Шьнкґрїй Улас житель івахницький 208.

Щербан Данило житель лохвицький, різник
30.

Щербань житель лохвицький, корчмар 138.
Щербань Ничипор житель лохвицький 131.
Щербаненко Ярема козак, уповноважений від
Лубенського міського уряду до м. Лохви-
ці 45.

Щербина Тимко житель лохвицький 120.
Щербиненко Яцко козак, родом з Ічні 200.
Щербиненко Тимко отаман міський лохвиць-
кий 123.

Щербиненко Тимко житель лохвицький 65.

Ювсьєнко Кость житель лохвицький 154.
Юрєвич Ян див. Ян Юрєвич.
Юрїй Стефанович житель лохвицький 164.
Юрїй Стефанович житель лохвицький
213.

Юрко житель лохвицький, вівчар Литвинів
69.

Юрїй християнський святий 135.

Юско житель лохвицький, син Пивоварки
Усті Іванихи 131.

Юско житель голінський, винник 179.

Юско козак свирідівський 204.

Юско Іякович сотник лохвицький 165,
167, 168.

Юско житель лохвицький, Мартинів син 158.

Юсценко Іван житель лохвицький 97.

Юсценко Миско житель лохвицький 97.

Юсценко Саско бурмистр уряду Лохвицького
211.

Юхниха жителя лохвицька 16, 20, 21, 23.

Яблоновский Іляш (Яблонский, Яблуновский)
власник хутора Яблуновського і пасіки 182.
Яблуновський Андрей козак, житель лох-
вицький 68.

Яким бурмистр уряду Лохвицького 184.

Яков Кондратович полковник наказний полку
Лубенського 148.

Яковиха жителя лохвицька, винничка Хур-
сенка Якова 183.

Яковъ житель лохвицький, рибалка 122.

Яковъ Алексєевич протопоп лохвицький 38,
41, 65.

Яков Хведорович вїт лохвицький 105, 106,
107.

Яковенко Гордїй бурмистр уряду Лохвиць-
кого 105, 106.

Ялозька Яцко житель лохвицький, зять Івана
Купріяновича 19.

Ян Юрєвич купець грецький 74.

Яненко Демян бурмистр магістрату Лохвиць-
кого 127, 128.

Ярема Кирикїв зять, лохвицький купець
151.

Ярема Степанович житель лохвицький 148.

Ярещенко Улас житель лохвицький 50.

Ярещенко Феско отаман міський лохвицький
122.

Ярмашко міщанин чорнушинський 75.

Ярмола житель лохвицький, різник 65.

Ярмола житель лохвицький, швець 103.

Ярмушко Леско житель голонський 78.

Яско калачник рожевський 34.

Яско житель лубенський 86.

Яско житель варвинський 162.

Ясковець житель лохвицький, швець, брат
Іляша 65.

Яскув'яна Маря див. Маря Яскув'яна.

Ясченъко (Ятченко, Яценко) Стефан житель
лучанський, шурин Тригубенка Стецька
14.

Ясчиха Марня див. Марія Ясчиха.

Ясчуха жителя лубенська, козачка 45.

Яхненко Іван житель яресківський 171.

Яхно житель токарівський 195.

Яценко Іванъ Коробочка житель лохвиць-
кий 91, 92.

Яценко Конон житель свирідовський, дядь-
ко Ганни Богданівни, двоюрідний брат
Ситника Данила 90.

Яценко Коробочка Іван житель лохвицький
91, 92.

Ясчиха Поливейчиха жителя лохвицька,
дружина Поливейка Яцка 192.

Ясчиха Ткачиха жителя лохвицька, дружина
Ткача Яцка 192.

Яцко отаман уряду Лохвицького 5.

Яцко житель лохвицький, хлопець Стасен-
ка Василя 20.

Яцко отаман пісківський 207.

Яцученко Васко житель лохвицький 207.

Яцько житель ручинський 102.

Яцько сотник лохвицький 123.

Яцькович Федор див. Федор Яцькович.

Ясчиха жителя лохвицька миргородська 60.

Ясчиха Лазуренкова див. Лазуренкова Ясчиха.

ПОКАЖЧИК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ТА ІНШИХ ВЛАСНИХ НАЗВ

Андріяшовка село, Глинської сот. Мирго-
родського п., суч. с. Андріяшівка Ромен-
ського р-ну См 140.

Артополе, мабуть, село на березі р. Артополот
81.

*Ахтирка 98, 187, 212 див. Охтирка.

Барзкая експедиція 48.

*Барішовка суч. смт Барішівка Переяслав-
Хм. р-ну Кв 145.

Безсали (Безсали) село Лохвицької сот.
Миргородського п., суч. с. Безсали Лох-
вицького р-ну Плт 40, 68, 85.

Бела Горелка село Лохвицької сот. Мирго-
родського п., суч. с. Білогорілка Лохвиць-
кого р-ну Плт 3.

Бербениці село Лохвицької сот. Лубенського
п. Лохвицького пов., суч. с. Бербениці
Лохвицького р-ну Плт 96.

Березова Лука село Комишанської сот. Га-
дяцького п., суч. с. Березова Лука Га-
дяцького р-ну Плт 8.

Берестенская експедиція 34.

Бодаква, мабуть, Лохвицької сот., суч. с. Бо-
даква Лохвицького р-ну Плт 148.

Бодлив 148.

*Боднари 147.

Борзна сотенне місто Ніжинського п., суч.
м. Борзна, рц Чрнг 189.

Борщегувський суд 52.

Борщегувський ярмарокъ 52.

Бриси село Лохвицького пов., тепер с. Бриси
Лохвицького р-ну Плт 66, 145, 195, 209.

Бубровник Зінківської сот. Полтавського п.,
суч. с. Бобрівник Зінківського р-ну Плт
171.

Бѣлозуря під Полтавою 189.

Вальки сотенне містечко Харківського п.,
суч. м. Валки, рц. Хрк 121.

Варва сотенне містечко Прилуцького п.,
тепер смт Варва, рц Чрнг 66, 23,
варвенська експедиція 123.

Василков, мабуть, село Васильки Лохвиць-
кого р-ну Плт 23.

Веприцький уряд 39.

Веприк сотенне містечко Гадяцького п.,
суч. с. Веприк Гадяцького р-ну Плт 39,
135.

*Вересоч село Дівницької сот. Ніжинського
п., суч. с. Вересоч Куликівського р-ну
Чрнг 38.

Войско Запорозское 31, 48, 49, 50, 52, 75, 79,
170, 171, 184, 188, 190, 199, 200, 202; За-
пороже 210.

Войско его цар(ъ) вел(ъ) Запорозское див.
Войско Запорозское.

Волюшнівка село Глинської сот., суч. с. Во-
лошнівка Роменського р-ну См 47.

Воронков сотенне місто Переяславського п.,
суч. с. Воронків Борнспільського р-ну
Кв 40.

Гадецькіє мѣские книги 98, 116.

Гадеч (Гадяч) місто, центр Гадяцького п.,
суч. м. Гадяч, рц Плт 42, 98, 116.

Гадяцький уряд 135.

Гадяцький ярмарок 135.

Гапоновка село Сенецького пов. Лубенського
п. 108.

Глинск сотенне містечко Миргородського п.,
суч. с. Глинськ Роменського р-ну См 61.

Глинський повѣт 190.

Глинський уряд 47.

*Гмиров село Ічнянської сот. Прилуцького
п., суч. с. Гмирянки Ічнянського р-ну
Чрнг 114.

Голѣнка (Голюнка) село Лохвицької сот. Мир-
городського п. 4, 25; Лубенського п. 121,
125, 204; Лохвицького пов., суч. населений
пункт Голенка Роменського р-ну См.

*Городище сотенне місто Миргородського п.,
суч. смт Градизьк Глобинського р-ну Плт
79.

Городище з-за Днѣпра 171.

Горошин сотенне містечко Лубенського п.,

суч. с. Горишине Семенівського р-ну Плт 171.
Гудим село Глинської сот. Миргородського п. Глинського пов., суч. с. Гудим Роменського р-ну Плт 190.
Дигаика село Будянської (Великобудищанської) сот. Полтавського п. Полтавського пов., суч. смт Диканька, рц Плт 189.
Дмелов 171.
Днїпр р. Дніпро 161, 171.
Днїстр р. Дністер 162.
Дьмитрова субота християнське свято 95.
Дьвиця сотенне містечко Ніжинського п., суч. с. Салтикова Дьвиця Куликівського р-ну Чрнг 38.
Жабки село Лохвицької сот. Миргородського п. 61, 75; Лубенського п., суч. с. Луценки Лохвицького р-ну Плт 145.
Ждановъ село Сенчанської сот. Лубенського п., суч. с. Ждани Лубенського р-ну Плт 156.
Западиници село Лохвицької сот. Миргородського п. 12, 88; Лубенського п. 210, суч. с. Западиниці Лохвицького р-ну Плт.
Запороже див. **Воиско Запорозское**.
Зимницького млин 155.
Зенков (Зьнъков) місто, центр Зінківської сот. Полтавського п., суч. рц Зінків Плт 81, 98.
Золотоноша сотенне місто Переяславського п., суч. м. Золотоноша, рц Чрнг 183.
Евтухова сотня 201.
Ерески див. **Ярески**.
Илчаки село Снетинського пов. 124.
Ирклѣвський полк 75.
Ичня (Ицня) сотенне місто Прилуцького п., суч. м. Ічня, рц Чрнг 60, 176; **Ічня** 200.
Івахники (Ивахники) село Лохвицької сот. Миргородського п. 41, 69; Лубенського п. 109.
Ічня див. **Ичня**.
Канев місто, суч. рц Канів Чрк 148.
Капустина Долина 151.
Київ (Киев) місто, суч. м. Київ — столиця УРСР 55, 96, 135.
Княжая Лука, мабуть, село поблизу с. Ячники 123.
Коваловка, мабуть, Шишацької сот. Миргородського п., суч. с. Ковалівка Шишацького р-ну Плт, 34.
Козелец сотенне місто Київського п., суч. смт Козелець, рц Чрнг 24, 98.
Комишна сотенне містечко Зінківського п., суч. смт Плт 121.
*Короп сотенне місто Ніжинського п., суч. смт Короп, рц Чрнг 116.

Красне село Батуринської сот. Ніжинського п. 55.
*Краснополе (Красное Поле) село Коропської сот. Ніжинського п., суч. с. Краснопілля Коропського р-ну Чрнг 65.
Кременчук сотенне місто Чигиринського п., суч. м. Кременчук Плт 43.
Липова Долина село Миргородського п., суч. смт Липова Долина, рц См 43, 98.
Литва 30.
Лохвицькі декрєтові книги.
Лохвицький меский уряд.
Лохвицький повѣт 96.
Лохвицький ярмарок 60, 96.
Лохвицька сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Миргородського п. (1649—1658 рр.), Лубенського п. (1658—1781 рр.) з центром у м. Лохвиці 77, 92, 192 133.
Лохвицький тракт 75.
Лохвицький ратуш.
Лохвиця сотенне місто, Лохвицька сотня з 1649 р. по 1658 р. входила до Миргородського п., з 1658 р. по 1781 р.— Лубенського, суч. м. Лохвиця, рц Плт 5, 7, 19, 24, 38, 43, 47, 58, 67, 120, 210.
Лубенський майстрат 175.
Лубенський полк адміністративно-територіальна й військова одиниця Лівобережної України з центром у м. Лубнах 144, 177, 178, 211.
Лубенський уряд 45.
Лубенський ярмарок 55.
Лубни місто, з 1649 р. входило до складу Миргородського п., з 1658 р. відновлюється окрема адміністративна одиниця — Лубенський п. з центром у м. Лубни, суч. м. Лубни, рц Плт 45, 55, 193.
Луки Лохвицького пов., суч. с. Лука Лохвицького р-ну Плт 22, 51, 102.
*Луком містечко, центр Лукомської сот. Лубенського п., суч. с. Лукімія Оржицького р-ну Плт 171.
Лучанський уряд 22, 46.
Лютенка містечко, центр Лютенської сот. Гадяцького п., суч. с. Лютенка Гадяцького р-ну Плт 66, 161.
Манкова сотня 171.
Махновка, мабуть, село Махнівка Глобинського р-ну Плт 40.
Медвежий село, мабуть, Глинської сот. Миргородського п., суч. с. Ведмеже Роменського р-ну См 47.
Медвежъка, мабуть, місцевість біля с. Свиридівки 90.
Миргород місто, центр Миргородського п., суч. м. Миргород, рц Плт 19, 55.
Миргородський маистрат 86.
Миргородские ратушніе книги 86.

Миргородський ратуш 85.
Миргородський полк адміністративно-територіальна й військова одиниця Лівобережної України з центром у м. Миргороді 77, 78, 86, 92, 93, 112, 116, 118, 119, 144.
Млини слобода Лохвицької сот. Миргородського п. 70.
Мнозский уряд 75.
Могилев суч. м. Могильов, обл. центр Білоруської РСР 74.
Москва місто 116.
Мошни мабуть, суч. с. Мошни Чрк 151.
Никольський цвинтар 94.
Нова Гребля село, мабуть, Лохвицької сот. Миргородського п., суч. с. Нова Гребля Роменського р-ну См 53.
Новгородок Сиверський сотенне місто Ніжинського п., суч. м. Новгород-Сиверський, рц Чрнг 30.
Нѣжин місто, центр Ніжинського п., суч. м. Ніжин Чрнг 153.
Нѣжинський уряд 38.
Олшанка село, мабуть, Ічнянської сот. Прилуцького п., суч. с. Вільшана Ічнянського р-ну Чрнг 152.
Остаповъка з-під Комишної, суч. с. Остапівка Миргородського р-ну Плт 126.
Охтирка центр Охтирського п., суч. м. Охтирка, рц См 1, 98, 187; **Ухтирка** 212.
*Перекоповка село Глинської сот. Миргородського п., суч. с. Перекопівка Роменського р-ну См 155.
Переяславль місто, центр Переяславського п., суч. м. Переяслав-Хмельницький Кв 55, 74, 86.
Петрувка на Хоролѣ село Хорольської сот. Миргородського п., суч. с. Петрівка Хорольського р-ну Плт 171.
Пирятин (Пиратин) сотенне місто Лубенського п., суч. м. Пирятин, рц Плт 98, 151, 171.
Плиски з-под Борзни село Борзенської сот. Ніжинського п., суч. с. Плиски Борзнянського р-ну Чрнг 189.
Полтава місто, центр Полтавського п., суч. м. Полтава, обл. центр 189, 201.
Полтавський уезд 189.
Попувка село Конотопської сот. Ніжинського п., суч. с. Попівка Конотопського р-ну См 9.
Почеп містечко Стародубського п., суч. м., рц Брянської обл. 30.
Прилуки місто, центр Прилуцького п., суч. м. Прилуки, рц Чрнг 41, 61, 121.
Прилуцький ярмарок 95.
Путивль місто Путивль, суч. рц См 74.
Пѣрки 135.

Пѣски село Лохвицької сот. Миргородського п. 32, 73; Лубенського п. 174, тепер с. Писки Лохвицького р-ну Плт.
Рашавка село, мабуть, Лютенської сот. Гадяцького п., суч. с. Рашівка Гадяцького р-ну Плт 5, 175.
Рибне село Великобудищанської сот. Полтавського п., суч. с. Рибне Диканського р-ну Плт 32.
Риги Лохвицької сот. Лубенського п., суч. с. Риги Лохвицького р-ну Плт 108.
Ромни сотенне місто Миргородського п., суч. м. Ромни обласного підпорядкування Плт 7, 171.
*Ручки село Лохвицької сот. Лубенського п., суч. с. Ручки Гадяцького р-ну Плт 102.
Саксъон див. **Саксонський статут**.
Саксонський статут 167.
Сатанов 171.
Свиридовка село Лохвицького пов., суч. с. Свиридівка Лохвицького р-ну Плт 90, 173, 204.
Сенецький повѣт 108.
Сенецька толока 95.
Сенча сотенне містечко Лубенського п., суч. с. Сенча Лохвицького р-ну Плт 95, 108, 171, 199, 201.
Сенчанска сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Лубенського п. з центром у м. Сенчі 93.
Сенчанський уряд 81.
Скоробогатки (Скоробогатки) село Лохвицької сот. Миргородського п. 5, 51, 81; Лубенського п. 126 Лохвицького пов., тепер с. Скоробогатки Лохвицького р-ну Плт.
Слуцк місто, рц Мінської обл. 76.
*Смѣла сотенне містечко Миргородського п., суч. с. Сміле Роменського р-ну См 36.
Снетин село Сенчанської сот. Миргородського п., суч. с. Снітин Лубенського р-ну Плт 33.
Снетинський повѣт 124.
Сороки из-за Днѣстра 162.
Сребнянський город центр Срібнянської сот. Прилуцького п., суч. смт Срібне, рц Чрнг 47.
Ставище містечко Білоцерківського п., суч. смт Ставище, рц Кв 24.
Станция в Сенчѣ 171.
Статут Великого Князства Литовского 173, 174, 176, 177, 178, 181, 184, 186, 187, 188, 189, 190, 192, 211.
Стицма 153.
Сула ріка 8.
*Суми місто, центр слобідського козачого п., тепер м. Суми, обласний центр 144.
Талалаевка село Сребрянського пов., суч. смт Талалаївка, рц Чрнг 47.
Токари село Лохвицької сот. Миргородського п., суч. с. Токари Лохвицького р-ну Плт 48, 206.

Торгица 171.
Торовие Луки под Вальками 121.

*Ухтирка див. Охтирка.

Харков місто, суч. обл. центр Харків 121.
Харковці село Лохвицької сот. Миргородського п. 68, Лубенського п. 166, Лохвицького пов., суч. с. Харківці Лохвицького р-ну Плт.

Хици село Сенчанської сот. Миргородського п., суч. с. Хитці Лубенського р-ну Плт 92.
*Хмелювка місто Роменської сот. Миргородського п., суч. с. Хмелів Роменського р-ну См 56.

Хорол ріка 171.

Церква Всемилоствного Спаса лохвицька 191.
Церква Святого Спса в м. Лохвиці 65.

Чебарькувський млын 190.

Чернигов місто, центр Чернігівського п., суч. обл. центр Чернігів 159.

Чигирин місто, центр Чигиринського п., суч. м. Чигирин, рц Чрк 7, 11, 56, 205.

Чорне див. Чорнухи.

Чорнухи сотенне місто Кропивинського п. 75, Лубенського п. 124, 135, Чорне 153; суч. с. Чорнухи, рц Плт.

Чорнушинские ратушнии кинги 75.

Чорнушинский уряд 75.

Чорнії декъретовие къниги ратуша Лохвицького 167, 186.

Шня село 36, 64.

Школа спаска 192.

Шмикгли село Лохвицької сот. Миргородського п. 8.

Юсковский уряд 203.

Юсковці село Лохвицького пов., суч. Юсківці Лохвицького р-ну Плт 13, 16, 18, 155, 172.

Яблуновский хутор Лохвицького пов., власність Яблуновського Іляша 182.

Яныч 23.

Ярески (Єрески) сотенне містечко Миргородського п., суч. с. Яреськи Шишацького р-ну Плт 171.

Ясачки село 124.

Ячники село Лохвицької сот. Лубенського п. 123.

абы — щоб

аж — див. а же

а же — а що

албо — або

алтеркація — посвар, суперечка

арткул — стаття закону

атаман — сільський староста

бавити — затримувати, забавляти

бавольници — вироби з бавовни

барзо — дуже

баченъе — розсуд, погляд

башта — спостережно-оборонна вежа

боярин — людина середнього між шляхетським і селянським станом, що звичайно перебуває на службі у шляхти; незакріпачений селянин, чиновник

бране — брання, одержування, одержання

бурмистр — найвищий начальник міського самоврядування

битность — присутність

варювать — сумніватися, не погоджуватись

варувати — зберігати, оберігати, застерігати

варунки — умови

васнь — ворожість, незлагодя

ведле — див. ведлуг

ведлуг — відповідно до, згідно з

везене — в'язниця

вечистий — вічний

впоминанъе — вимога

вряд — див. уряд

вдале — цілком

вшелякий — всілякий

вухнили — вухналі, цвяхи для підків

вщати — зчиняти, розпочинати

втер — ятер

ганити — оскаржити судовий вирок

головщизна — штраф за вбивство

гроші готовые — готівка

гузи — див. кгузи.

данъе — дарування, надання, підтвердження

декрет — судове рішення, судова постанова

чи ухвала

СЛОВНИК

МАЛОЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ

державца — намісник, що управляв волостю
деспект — образа
длугки — борг
добровольный — вільний, незаборонений
досит учинят — задовольнити
доходити права — домагатися по суду

експедиція — приведення в порядок, відправка війська для здійснення операції у віддаленій місцевості

ермак, ермак — сіряк, сірячина
если, естли — чи

жак — пограбування
жалобливая сторона — сторона, що подала скаргу, скаржник
же — що
жебы — щоб

забавитися — забаритися, затриматися
заживати — користуватися чим, уживати що
заховатися — поводитися, поводитися у відповідності з чим
защный — чесний, шановний, благородний, поважний

заште — сварка
збоже — майно (рухоме), скарб, добро
зверхность — влада, верховність
зводитися — погодитися з чим, дійти до згоди
зейти — вийти
зелживость — ганьба, сором, паплюження
злецене — доручення
змоцніти — скріпити
зрайца — зрадник
зуполный — весь, повний, цілий, цілковитий
зшарпати — пограбувати
зыскати — виграти справу в суді

иж — що
ижбы — щоб

казати — дати наказ, веліти, розпорядитися
канун — храмове свято
карция — в'язниця

квестія — страта
кгузи — 1) вузли, 2) гудзики
кгды — коли
кгды бым — якби я
колвек — небудь, -сь, -будь, будь-
колешня — сарай для худоби під однією покрівлею з хатою
контент — задоволення
контентувати — задовольняти
контроверсія — сварка, суперечка, тема для суперечки
кошуля — сорочка
кульбака — сідло

ладовица — патронтаж
лист — письмовий документ, лист
лице — речовий доказ, крадений предмет чи предмети
ловщица — мисливське угіддя
лѣпше — краще, ліпше

малженский стан — шлюбний, подружній стан, одруження, подружнє життя
малжонка — жінка, дружина
малжонок — чоловік
менити — називати, казати, твердити
менитися — видавати себе за когось
меновати — називати поіменно, іменувати, згадувати, визначати
меновите — зокрема, тобто, а саме
мешкане — загаєння
мильня — лазня
мистр — майстер-ремісник високої кваліфікації
мордерство — мордування
мордовати — катувати, бити, мучити
моцний — спроможний

нагабати — подавати позов проти когось
небытность — відсутність
непоеднокрот — неодноразово
непочтиво — нешанобливо, без почесі

обвожене — показ урядовій особі доказів якогось злочину, щоб вона засвідчила його
обволати — оголосити, обнародувати
обещуючи — обіцяючи
обличны — учинений, даний особисто
обличнѣ — особисто
обчий — чужий, сторонній, незнайомий
ω горле приправити — позбавити життя
одно — тільки, але
озимок — однорічне теля, назимок
ознаймене — визначення строку
окрутне — люто, жорстоко
опатрене — матеріальні засоби, пов'язані з високим становищем, забезпечення
опатрити — забезпечувати когось чимсь
осадити до везена — посадити до в'язниці, арештувати
опѣвает — повідомляти, розповідати
остров — земельна ділянка, розташована осторонь від основного наділу

отповеди — наговори
отпорная сторона — позвана до суду сторона, відповідач на суді
отправовати — виконувати обов'язки
очевисто — особисто, персонально
ощеп — спис, рогатина.

паметное — судова оплата, здійснювана стороною, яка виграла справу
пенний — обтяжений боргами
пенязь — десята частина гроша
перенагабана — подавати позов проти кого
персоналитер — особисто
пилне — невідкладно, терміново
поводовая сторона — сторона, що вчинила позов до суду
поводца — позивач
поволность — слухняність, лагідність у поводженні
поволанный — позваний до суду
повѣт — одиниця адміністративного поділу
подвода — рід повинності, обов'язок тяглих людей давати підводу на вимогу правителя або феодала-землевласника
подле — яоблизу
позванная сторона — сторона, позвана до суду
поискивати — вчиняти позов
поддванадцять — одинадцять з половиною
полецати — доручати, довіряти
половица — половина
полосмнадцать — сімнадцять з половиною
полот — полоток, грудина гуски або гуска, розрізана на частини, просолена і прокопчена
полт — половина свинячої, волової чи іншої туші

полтрети — дві з половиною
пополнити — виконати щось, додержати чого
порожене — народження
посесія — форма земельного орендного володіння
посполне — спільно, разом
посполный — спільний, простий, звичайний
потаемне — потаємно, потай
потвар — наклеп
потребний — потрібний
похвалки — погрози, погрожування
праве — майже
право — суд
през — через
призволити — погодитися
про — через
противко — проти
публиковати — обнародувати
пѣняжна плата — грошова плата

радеца печать — печатка ради, тобто органу міського самоврядування
радца — радник, член міського самоврядування

райтар — розбійник, грабіжник
ралце — подарунок
рантух — велика суконна хустка
рачити — благоволити, призволяти, побажати
респект — пошана, повага
репес — відступ, виняток, поправка статті закону
речене — словесна вимога без усяких доказів
речник — судовий оборонець
рихло — швидко, спішно
розпатрити — розглянути судову справу
рок — 1) рік, 365 діб; 2) строк явки до суду; судова сесія, строк, термін
росказане — наказ, розпорядження
росказати — наказати, розпорядитися
роспарте — розгляд судової справи
рымар — лимар, шорник

свесьт — своячка
сес — цей
сестрична — племінниця
сказали смо — ми постановили, ухвалили
скура — шкіра
совито — щедро, подвійно
сознате — особисте повідомлення на суді
сознати — особисто чи письмово заявити на суді
сполечне — спільно, разом
сполный — спільний
срокгость — суворість
стаця — стоянка
стрегунок — лоша віком до року
студенець — криниця, колодязь
судья — суддя

таляр — грошова одиниця, монета, яка дорівнювала приблизно 30 грошам

там — туди
таша — брезент для накривання возів
твар — обличчя
тели — тоді
термен — строк, певний час
тузин — дюжина
тысавый — ясно-гнідий, каштануватий

убране — одяг
увезане — законне введення у володіння
уморити — оголосити недійсним, анулювати
уряд — правління, суд
фалендишовий — зроблений з тонкого сукна

хоружий — хорунжий, прапорносець
цевка — трубочка

частокрот — часто
частокротный — неодноразовий, багаторазовий
чех — срібна або золота монета

шаповати — цінити, оцінювати
шидити — глумитися (з кого — чого), обдурювати (кого)
шинковати — продавати в шинку спиртні напої
шкодливая рана — небезпечна рана
шкодливая сторона — сторона, що зазнала шкоди, потерпіла сторона
шкодовати — визначати ціну понесеної шкоди, втрати

яловница — телиця
ярмак, ярмяк — див. ермак

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

Кв — Київська область
 м. — місто
 обл. — область
 п. № — полк
 Плт — Полтавська область
 пов. — повіт
 р. — річка
 р-ну — району
 рц — районний центр

с. — село
 См — Сумська область
 смт — селище міського типу
 сот. — сотня
 суч. — сучасне
 Хрк — Харківська область
 Чрк — Черкаська область
 Чрнг — Чернігівська область

ТИТЛА І СКОРОЧЕННЯ

бгмолцовъ	богомолцовъ	отць	отець
бгъ	бог	п(:)	пан, панове
бжий	божий	п(:):п(:)	пани
бця	богородиця	пна	пана
вел(:)	велнчество	пол(:)	полковник
велнч.	величество	пондлок	понедилок
влчтва	величества	пр(:)	пресветлого
вои(:)	воиска	престии	пресвятий
гдна	господина	пртелей	приятелей
гдъ бг	господь бог	пул(:)	полковник
городов(:)	городового	свщеннк	священник
гпдн	господин	снь	син
гр.	гроші	сот(:)	сотник
днь	день	спс	спас
дха	духа	спский	спаский
дховъні	духовъні	стни	святни
дша	душа	сто	свято
Запор(:)	Запорожке	стрий	старий
зол(:)	золотий	щенного	священного
лох(:)	лохвицкий	щеник	священник
мл(:)	млностей	Хва	Христова
млсти	млности	Хрста	Христа
млти	млности	хрстіянский	хрстіянский
мсца	месяца	Хсым	Христовим
мсца	месяца	цар (:)	царского
мца	месяца	црского	царского
наказ.	наказний	црковник	церковник
намес(:)	намесний	члк	человек
ншого	нашого	чловекъ	человекъ
нши	наши		

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ТЕКСТИ	18
ПРИМІТКИ	192
ПОКАЖЧИКИ	194
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	195
ПОКАЖЧИК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ТА ІНШИХ ВЛАСНИХ НАЗВ	213
СЛОВНИК МАЛОЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ	217
УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ	220
ТИТЛА І СКОРОЧЕННЯ	221

Академия наук Украинской ССР
Институт языковедения им. А. А. Потебни

Памятники украинского языка

*Серия актовых документов
и грамот*

ЛОХВИЦКАЯ РАТУШНАЯ КНИГА ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XVII в.

(Сборник актовых документов)

Подготовили к изданию
Ольга Михайловна МАШТАБЕЙ,
Виктор Георгиевич САМОЙЛЕНКО,
Борис Антонович ШАРПИЛО

(На украинском языке)

Киев Наукова думка 1986

*Затверджено до друку вченою радою
Института мовознавства
ім. О. О. Потебні АН УРСР*

Редактори Л. В. Туник, Л. М. Кудрякіна
Художній редактор Р. І. Калити
Технічний редактор В. А. Краснова
Коректори О. С. Улезко, Л. І. Семенюк

ІБ № 7446

Здано до набору 14.03.86. Підп. до друку 16.10.86. БФ 04178.
Формат 70×90/16. Папір друк. № 1. Літ. гарн. Вис. друк.
Ум. друк. арк. 16,38. Ум. фарбо-відб. 16,38. Обл.-вид. арк. 17,41.
Тираж 1000 пр. Зам 3835. Ціна 2 крб. 90 к.

Видавництво «Наукова думка». 252601 Київ 4, вул. Репіна, 3.
Віддруковано з матриць Головного підприємства республікацького
виробничого об'єднання «Поліграфкнига».
252057, Київ, вул. Довженка, 3 в обласній книжковій друкарні.
290000, Львів, вул. Стефаника, 11.